

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG15830	ImageGroup:	I1KG15832
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཞུ་དམར་ལམ་རིམ་དག་ལེགས་འོད་སྣང་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད། zhwa dmar lam rim dge legs 'od snang 'gyed pa'i nyin byed/
Author:	དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། dge 'dun bstan 'dzin rgya mtsho
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/v. 69
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2010
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 10/2013

ལྷ་དམར་ལམ་རིམ་དག་ལེགས་འོད་སྒྲུང་འབྱེད་པའི་
ཉིན་བྱེད་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། ལྷ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན།

མེད་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་མེད་འཕྲོ་བ་བསྟན་པའི་གཤམ་པར་ནས་བསྟན།

བྱ་བ་བརྒྱུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། ལྷ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན།

མེད་གཙུག་ནང་བསྐྱབ་དཔེ་རྒྱུ་འཕྲོལ་བསྐྱེད་པ་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྐྱབ།

ཐོད་པ་ལོ།

[illegible]

(Faint handwritten Devanagari script)

1. The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

2. The second part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

3. The third part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

4. The fourth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

5. The fifth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

6. The sixth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

7. The seventh part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

8. The eighth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

9. The ninth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

10. The tenth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

ནང་དོན་གནད་བསྟུན།

གཞུང་འདི་མཛད་པ་པོ་ཐེ་ལྷ་དཔལ་པ་དག་འདུན་བསྟུན་འཛིན་མཆོག་ནི་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་མཆོ་བྱི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་ཉི་འདབས་དཀར་ཐང་པར་ཁུའི་མཆོ་མོ་ཞེས་གྲགས་པའི་གནས་སུ་ཡབ་པན་ལྷག་དང་། ལུས་མ་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་སྦྲུལ་ཕྱི་ཕྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་དོ་མཚར་པའི་ལྷ་ས་དུ་མ་དང་བཅས་སུ་ལསྒྲུང་། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རབ་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཐར་ལུ་མེན་པོ་ཆེ་དག་འདུན་ཆོས་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོ། རྒྱུད་བརྒྱུད་བསྟུན་པའི་མངའ་བདག་སྤྱུངས་རྗེ་ཤོ་བཟང་ལུང་རིགས་མོགས་བཅེན། སྡིང་པ་ག་གིས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་འདུས་ལྗེ་གསར་དུ་བསྐྱུན་ནས་མཚན་ཉིད་བརྟགས། གིང་འབྲུག་གི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་མདོ་སྨད་ཆོས་སྡིང་པོ་སྤྱུ་འབྲུམ་བྱམས་པ་གྱི་དུ་འཕགས་མཆོག་འཛིན་ཉེན་དབང་སྤྱུག་རྒྱལ་དབང་སྤྱུ་ཤེར་བརྟུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ལྷུབ་བསྟུན་རྒྱ་མཆོའི་གསེར་ཁལ་པར་ལ། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་རྗེ་འདི་ཉིད་ནས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ (བྱང་རྒྱུ་བདེ་ལམ་གྱི་བྱིད་དམིགས་རྒྱུད་རྒྱལ་གིན་དུ་གསལ་བར་བཀོད་པ་དག་ལེགས་འོད་སྤྲང་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད།) འདི་ཉིད་ཀྱི་གཅོས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་དབང་ལུང་སྤྲུལ། དགུང་ལོ་མེ་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་ཕྱི་ལོ་༡༧༡༩ལོའི་ཤོ་ལུན་རྒྱ་པའི་དཀར་རྒྱུགས་རྒྱགས་པ་དང་པོར་གཞུགས་སྤྱི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྟུན།

རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པའི་མདོ་སྤྲུགས་གནད་ལས་བརྟུམས་པའི་བསྟུན་བཙོས་ནི། 《བྱང་རྒྱུ་བདེ་ལམ་གྱི་བྱིད་དམིགས་རྒྱུད་རྒྱལ་གསལ་བར་བཀོད་པ་དག་ལེགས་འོད་སྤྲང་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད།》
《ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་བརྗོད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་དགོངས་ཟབ་སྤྲང་པའི་རྒྱོན་མེ།》《སྤྱོད་ཆོག་བརྒྱུད་པའི་ཐེན་བྱིས་སྤྲུལ་བཟང་གྱི་ཚོར།》《ལྷ་བྱིད་དུན་པ་བཞི་ལྷན་གྱི་ཐེན་བྱིས་ལེགས་བཤད་རིན་ཐང་མེད་པའི་རྒྱན་ཤེར།》《ཡར་བྱིན་ཐེན་བྱིས།》《དྲང་པེས་སུན་མེལ།》《བདེ་ལམ་བརྒྱུད་འདབས་ཁ་རྒྱུད།》《སྤྱོད་འབྲུག་ཆེན་མོའི་ས་བཙད་འཕྲོ་ཅན།》《ཡར་བྱིན་སྤྲུལ་དང་པོའི་དཀའ་གནད་

འགའ་པ་ཞིག་དཔྱད་དུ་སྒྲིམ། སྐུ་པ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་མེད་ཀྱི་འཕྲུལ་ལྟ་བུ་ལྟོ་ཅན།

《རྗེ་བཙུན་མོ་བཟང་ལུ་རྟེན་སྐུ་མཆོད་དང་རྟེན་སྐུ་པའི་བཙུན་ལོན།》《ཤིང་བཟང་དུ་རྗེ་འཕྲུལ་མོ་

བཟང་བཟུང་པའི་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལུ་རྟེན་སྐུ་པའི་ཤུར་བཟང་རྒྱུ་རྒྱལ་གདལ་པའི་མེ་

ལོང་།》《སྐལ་བཟང་ལྷ་པར་གི་དགའ་ཆག་ལེགས་བྱས་མད་མེ་ཤེས་པའི་བར་མཛོད།》《སྐུ་པ་ག་གི་

དཔེར་བཙོད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིང་མཛོད་མོན།》《སྐུ་གསུང་ལེགས་རྟེན་གྱི་གསུང་པའི་ཤེས་ཀྱི་དགའ་

ཆག་ལལ་བྱང་བར་རྟོན་གྱི་རྟོན།》《བཅའ་ཡིག་གི་རྟོན།》《རྗེས་འཇོན་རྟོན་ཆོག་གི་རྟོན།》《པག་འ་

འཕྲུལ་ཐོབ་ཡིག་།》《སྐུ་པ་ག་དགས་དཔྱད་》མེགས་པོད་བདུན་ལྷག་ཅུ་ལོད་པ་ལས་ད་ཤེས་འདིར་

བྱང་རྒྱལ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིང་དམིགས་རྒྱུང་རྒྱལ་གསལ་བར་བཞོད་པ་དགེ་ལེགས་འོད་ལྷུང་འབྱེད་པའི་

ཉིན་བྱིད། ཅིས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་མི་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་གཤེགས་ལུ་པ། ཤིང་ན་ཆོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ་

དང་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཤིས་གྱི་དགོངས་པ། མཉམ་མེད་རྩོད་པོ་ཆོན་པོ་དཔལ་ལྷན་ལ་ཉི་ཤེས་མཛད་པའི་

ལམ་རྟོན་དང་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ལ་པས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆོན་མའི་དོན་གསལ་བར་བཟུན་པ།

རྗེས་ལྟར་འབྲིང་ཆོག་སུམ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཐོན་བྱུང་གདལ་རྒྱུད་དང་། ལུགས་

འདིའི་བརྒྱུད་པའི་པག་འགདམས་བྱ་མགོང་མ་རྣམས་གྱི་གསུང་བརྟོན་གྱིས་བརྒྱན་ཉི་ཤེས་ལ་བར་བཟུན་

པ་ནི་རྗེ་འདི་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས། དེ་ཕྱིར་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་བཅས་པའི་དོན། ལམ་གྱི་རིམ་པ་

གཅིག་དུ་དྲིལ་བའི་གནད། བརྒྱད་ལྷན་དམ་པའི་ཉམས་སྦྱང་ཆོད་པའི་བཙུན། གསལ་ཞིང་འཛམས་

པར་དགོད་ལ་མཆོག་དུ་རྟོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་ཤིང་བྱང་པར་དུ་ཡང་རྟོགས་ས་ལས་བྱང་ཆོས་

རྟོགས་མར་གྱུར་བའི་དུས་འདི་འདྲར་འདི་ལྟ་བུའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པས་སྟོབ་གཉིར་གནད་མཐའ་རྣམས་

ལ་གཟིགས་པའི་ཐོགས་གྱི་བྱང་ཆོས་རྟོགས་པ་དང་། མད་པེ་རྒྱུད་རྟོབ་བྱུང་པའི་པམས་པས་ཀུན་ནས་བརྒྱུད་ས་

ཉི་དང་མེར་གཞུག་ནང་བཟུན་དཔེ་རྟོང་འཛོལ་བལྟ་བྱོགས་རྒྱིག་ཁང་ནས་རྟོག་བྱུང་དུ་པར་རྒྱ་གསུང་

འཕྲུག་ཐོག་གངས་ཅན་བྱང་ལོར་པོད་མེར་དུག་རྒྱ་རྒྱ་དུ་པར་བརྟེན་ནས་དབང་དུ་བཟུན་པ་ཡིན།

རྒྱལ་དཔེ་འདི་ཉིད་ལྷན་དག་སྐབས་ཐོག་མའི་ཁྱད་གདངས། བརྒྱུད་ལྷན། ཡང་ལྷན། ལྷན་ཆོན་བཅས་

ཁྱད་གཤི་རིམ་པ་བཞི་ལྷག་ཅུ་བརྒྱད་ཅིང་། ལྷག་པར་ཡང་ས་དཔེ་མོར་བཞག་གི་ཅུ་དོན་གཞིར་བརྒྱུད་

ཡ་དཔེའི་ནང་གང་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་མེད་པ་ལྟར་གྲོག་དེ་མིན་སེམས་གསལ་ཅན་གྱི་དགེ་མོད་མེ་ཟུང་རྣམས་
ནགས་དང་མཐུན་པར་བཅས་ཏེ་རྒྱུ་གྲངས་ལྟར་གྱི་མི་རྣམས་ལ་ཁྱེད་ལགས་ཀྱི་དུང་དུང་མིག་མོད་
ཅད་ལྟག་མོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆ་ཡང་འབྱུང་དེས་པས་ཀྱང་ཆེད་གནད་ཆེན་འཆད་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གལ་མེད་
མིག་མོད་དང་ཅད་ལྟག་མོགས་སྒྲིམ་ཆ་གཟིགས་ཆོས་དཔེར་དཔེ་བརྒྱུད་ལྟར་དེ་རྣམས་མོག་གཅོག་འཕེལ་
གྱི་སྒྲིམ་འདོན་གནད་ཆོད་ཆོད་མིས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ནང་ཡོད་པས་དུང་དེས་པས་སྒྲིམ་ཅན་ལས་པར་ལྟར་པའི་ཞབས་
འདེགས་ལ་དགོངས་ཏེ་ཅུ་ཆེད་དགོངས་འཆད་གནད་སྒྲིམ་འདུན་པ་ལྟགས་དྲག་དང་བཅས།

མེད་གཞུག་ནང་བསྐྱོད་དཔེ་ནིང་འཕྲོལ་བཅུ་ལྟགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ལམ་གྱི་ཁྱིད་དམིགས་སྒྲོང་ཆུལ་གྱི་ཏུགས་ལ་བར་བཀོད་པ་དག་ལེགས་

འོད་སྤང་འགྲོད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། | ..... (1)

མཆོད་བཟོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ཞོགས། | ..... (1)

ལམ་གྱི་ཏུ་བ་བཤེས་གཉིན་བཟློན་ཆུལ་ལས་སྒྲོན་འགྲོ་

སྒྲོང་པའི་ཆོས་དྲུག་བཤད་པ། ..... (3)

ལམ་གྱི་ཏུ་བ་བཤེས་གཉིན་བཟློན་པའི་ཆུལ་བཤད་པ། ..... (32)

བཟློན་ནས་སྒྲོ་རི་ལྟར་སྤང་པའི་རིམ་བ་བཤད་པ། ..... (45)

དལ་འབྱོར་རྟོན་དཀར་ཞོགས་བསྟན་པ། ..... (46)

སྒྲིམ་བུ་རྩུང་ཅུང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་བཤད་པ། ..... (57)

འཆི་བདག་རེས་པར་འོང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱུན་གང་གིས་བརྒྱུག་དུ་མེད་པ་བསམ་པ། ..... (59)

ཆོ་ལ་སྒྲོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་བསམ་པ། ..... (63)

གསོན་པའི་ཆོ་ཡང་ཆོས་བྱ་ཡོང་མེད་པར་རེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ། ..... (66)

ནས་འཆི་རེས་མེད་བསམ་པ། ..... (68)

འཆི་རྒྱུན་གྱི་ཏུ་མང་ཁིང་གསོན་རྒྱུན་ཏུ་བ་བསམ་པ། ..... (72)

ལུས་གྱི་ཏུ་ཉམ་རྒྱུང་བསམ་ནས་འཆི་རེས་མེད་བསམ་པ། ..... (75)

གསུམ་པ་འཆི་པའི་ཆོ་ཆོས་ས་གཏོགས་གང་གིས་བྱང་མི་ཡན་པར་བསམ་པ། ..... (76)

འཆིག་རྟོན་སྤྱི་མར་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་བསམ་པ། ..... (80)

- དུལ་པ་པའི་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤད་པ། ..... (81)
- དུང་འགྲོའི་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤམ་པ། ..... (102)
- ཡི་དུག་མ་གྱི་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤམ་པ། ..... (108)
- བུམ་པ་ལ་འབྲུག་པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་མ་འགྲོའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲོ་སྒྲུབ་མ་འགྲན་པ། ..... (118)
- སྒྲུབ་མ་ལུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུང་པ། ..... (121)
- སྒྲུབ་མ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་གཅིག་དུ་བྲིལ་ནས་སྒྲུང་རྒྱུ། ..... (158)
- པའི་ལོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏུ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
 དང་བ་བཟེད་དཀོན་རྒྱལ་བུ་ལ། ..... (172)
- ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་མོ་མོར་བྱེ་རྟེ་བཤམ་པ། ..... (178)
- སྒྲེས་ཁུའམིར་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལས་ཀྱི་རིས་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་རྒྱལ་བཤད་པ། ..... (216)
- ལམོར་བཟེད་འི་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤམ་པ། ..... (217)
- འགྲོ་བ་མོ་མོའི་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤམ་པ། ..... (225)
- ལུ་ས་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤམ་པ། ..... (236)
- ལུའི་རྒྱལ་བུ་ལ་བཤམ་པ། ..... (237)
- དེ་དག་གི་དོན་བཟུ་བ། ..... (243)
- ཐར་པར་བགྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་འབབ་པ། ..... (247)
- འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆོས་སྒྲོ་རྒྱལ་བུ། ..... (259)
- ཐར་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ལམོར་བ་ལས་བསྒྲོག་རྒྱལ་བཤད་པ། ..... (266)
- སྒྲེས་ཁུཆེན་པོ་ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་རིས་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་རྒྱལ་བཤད་པ། ..... (276)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । . . . . . (278)

புத்தகம் எழுதினவன்: ப. க. சிவசுப்பிரமணியன், திருவாரூர். . . . . (297)

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་མཁས་པ་ལྟ་བུ་འདི་ལྟར་བཤད་པ། ..... (310)

[illegible]

གང་ཟག་པར་གསེར་གདམ་ལ་ཐ་བར་མ་བརྒྱུ་མ་རྒྱུ་པ་བཀད་པ། ..... (337)

ॐ ह्रीं श्रीं नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ..... (342)

དེ་ལྟར་ལས་ཀྱི་མོང་བས་ཀྱང་ལྟར་ལ་ཐོན་རྒྱུ་ལྱུང་མོང་།

མ་མེད་པ་ཀྱི་མེད་པ་ལྟར་པར་། ..... (347)

དཔེ་བ་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་བཅས་པའི་གློ་མཆོག་ལྟར་བཤམ། ..... (348)

༣༡། །ཕྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྱིད་དམིགས་སྒྲིང་ཆུ་ལ་གིན་ཏུ་
གསལ་བར་བཀོད་པ་དགོ་ལེགས་འོད་སྒྲིང་
འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བཞེད་དང་རྩེ་མ་པར་དམ་བཅའ་སོགས།

དུས་གསུམ་གྱི་ཕྱི་མཁའ་དང་ཁྱོན་མཉམ་པའི། །མཁའ་རྩ་བ་སྒྲིང་བ་དམ་
པའི་གཟི་བྱིན་ཅན། །ཕྱང་རྟོགས་པ་དུའི་དགའ་ཆལ་རྒྱ་མཆོའི་མཐར། །སྤེལ་མཁས་
ཁྱིན་ཅན་སྒྲིང་མར་སྒྲིང་ནས་འདུད། །སྒྲིང་བཟང་སྒྲིང་བཟུང་གདམས་པའི་ཟིལ་དངར་
གིས། །ཕྱང་རྟོགས་མཁྱིན་རྩ་སྒྲིང་གུང་པའི་བྱ། །སྒྲིང་ཅིང་གྲོལ་པའི་གཞན་ཅན་
རྒྱ་ཆེའི་ཆོད། །དཔག་ཡས་སྒྲིང་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་མཆོ་འདིར་ཡང་དུན། །པ་མཐའ་མི་མཛོན་
ལེགས་བྱས་རྒྱ་གཏེར་དབུས། །ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་རྟོགས་པའི་གཞུགས་མཆོར་དུ། །
ཡོངས་བཟུམས་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་ཐེང་འབྱེད་མཁས་པ། །བྱུང་དབང་སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་བར་
གུས་ཕྱག་འཆལ། །དེ་སྒྲིང་མཐུ་ཆེན་(ཤན)ཡོངས་ཀྱི་རྩེར་སོན་པ། །མཁའ་བཟུང་པའི་རང་
གཞུགས་མི་ཅམ་འཇམ་པའི་དབུངས། །ཟབ་རྒྱས་ལམ་རབ་སྒྲིང་བྱེད་སྒྲིང་མེའི་ཕུལ། །
སྒྲིང་བཟོགས་མེད་བཟུང་པར་བཅས་ལ་འདུད། །གངས་ལྗོངས་བྱུང་བཟུང་རབ་དུངས་
མངར་པའི་རྒྱང་། །རན་རྟོག་རྟོག་མས་བསྐྱད་པ་ཉིར་བསལ་ནས། །འབྲུལ་ཐུལ་
ཡོངས་རྟོགས་ལམ་གྱི་སྒྲིང་འབྱེད་མཁས། །དཔལ་ལྷན་མར་མི་མཛོད་དེ་གཙུག་གིས་

མཆོད། རྩོན་མེད་ལེགས་བཤད་འོད་ཚོན་འབྲུམ་གྱི་གཟིས། རྒྱ་མཁས་རྒྱ་རྒྱར་བྱེ་བ་
 ཟིལ་གཞོན་པའི། རྒྱ་བཟང་ཉིན་ཕྱེད་གྲགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། རིགས་གསུམ་
 འདུས་སྦྱར་རེས་ཆོ་མཆོག་ཏུ་གྲུས། བློགས་ཅན་ཁོན་པས་ཆོས་མིན་མདོ་ཐུགས་ཀྱི། །
 (༡༧)མེ་སྒྲོད་རྒྱ་མཆོད་བཅུད་བསྐྱེས་ཉམས་བཞེས་པས། གཏུན་བདེ་འཆི་བ་མེད་པའི་
 སར་གཤེགས་པ། མཁས་གྲུབ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་མ་རྣམས་ལ་འདུད། རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་
 སྤང་བོ་གཟུགས་ཅན་དུ། རྫོམ་པའི་གར་གྱིས་རིས་མེད་སྐལ་བཟང་འགྲོ། རྣམ་གྲོལ་
 རིན་ཆེན་གླིང་དུ་འཁྱིད་པའི་གཉེན། བཀའ་རྒྱུན་མཉམ་མེད་དེ་རྣམས་སྦྱིང་དཔུས་
 བཞུགས། རྒྱག་བསྐྱལ་རྒྱབས་ལུགས་ལམོར་བ་རྒྱ་སྤོན་གྲོར། བདེ་སྒྲག་བརྒྱལ་
 ཅས་ཀུན་མཁྱེན་མོ་བྱང་ཆེད། བཀྲོད་པའི་ཐབས་དང་ཐབས་མིན་རི་ལྟ་ཞེས། ཡང་
 ཡང་མེམས་པ་དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པའི་ལས། དེ་ཕྱིར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་
 བཅས་པའི་དོན། ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བའི་གནད། བརྒྱུད་ལྡན་དམ་པའི་
 ཉམས་སྦྱང་ཆོད་མའི་བཅུད། གསལ་ཞིང་འཆོམས་པར་དགོད་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ། འདིར་
 དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་བཀྲོད་པ་གཅིག་པའི་གཞུང་ལམ། ཆོས་སྤང་བརྒྱུད་
 ཁྱི་བཞི་སྦྱང་གི་དགོངས་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཉམས་སྦྱང་
 བྱར་བསྐྱེས་པ། དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མའི་གདུལ་བྱ་གང་ལའང་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་
 རེས་གྱི་གདམས་ངག་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྱིད་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་
 གཉེན་བསྐྱེན་པའི་རྒྱལ་དང་། བསྐྱེན་ནས་སྒོ་རི་ལྟར་སྤང་བའི་རིམ་པའོ། །

མཐད། བདེ་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་རེ་ཐོབ་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་སྐལ་བ་མེད་པར་མི་ཚེ་སྟོང་ས་ཟད་
(པལ)དུ་སྟོང་ན་སྐྱུག་ཁྱི་ཐག་རིང་བ་ཙམ་ལས་དགོས་པ་སྐྱུག་པོ་མ་མཐོང་བས་འཁོར་
བའི་སྐྱུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་དགོས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུང་
ཚུལ་ལྟར་ལ་གྲན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་
ཀྱིས་མཐར་བཞིན་བ་འདི་དག་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ན་སྤེལ་ཆུང་བས། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་སྟོང་སྟོང་
བ་ལ། གནས་ཁང་འདི་ཉིད་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དང་། ཚོགས་ཁིང་རྣམས་གང་དུ་སྐྱོན་འབྱེན་བའི་སོ་བྱང་ཡིན་པས་མཚོག་གསུམ་ལ་
བསྟེན་བཀུར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཙང་ཁིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་བྱ་དགོས་སྟམ་དུ་ཀུན་སྟོང་གསལ་
བཏང་བ་སྟེ། རྩལ་ཕྱིས། དྲིམ་ཕྱིས། ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྐག་ཁིང་ག། ཅིས་
སོགས་དག་དུ་བརྗོད་བཞིན་གནས་ཁང་ཕྱི་དོར་ལག་ཡིན་ལྟར་བྱ།

དེའི་ཆེ་གནས་དེ་ཉིད་ལག་མཐིལ་ལྟར་ཁོད་སྟོང་སྟོང་གིར་བ་གྲུ་ཡངས་པ། རིག་
པོ་ཆེ་སྟེ་ཆོག་གསུང་རང་བཞིན་ཅན། ལྟའི་མེ་ཉོག་དུ་མ་སྤེལ་བ་ལ། གསེར་དངུལ་དང་
སྤྲིག་གི་བྱེ་མ་བདལ་བ། རྩ་བུ་སྟེ་ཆོག་སྟེ་མེ་བའི་མཆོད་རྗེར་བྱས་མཛེས་པ། རིག་
པོ་ཆེའི་སྟོན་གིར་ཆར་དུ་དངར་བས་བསྐྱོར་བ། དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ལས་གྲུབ་
བའི་གཞུང་མེད་ཁང་བལྟ་བས་ཆོག་མི་གིས་པ་མོག་ས་དག་པའི་ཞིང་གི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་
འབྱོར་བ་ལུན་སུམ་ཆོག་ས་པར་མོས།

དེ་ལྟར་བྱི་དོར་བཅུ་ལྔ་པ་མ་རང་ག་ཞེན་གྱི་ཆུད་གྱི་སྒྲིབ་(༤༣)གཉིས་པ་ག་ཆགས་
དང་བཅས་པ་དག་པར་སྐྱར་ཅིག །མ་འོར་ས་འབྲས་དུས་གྱི་འོར་ས་སྐྱ་དང་སྐྱལ་སྐྱེའི་
ཞིང་ཆུད་པར་ཅན་འབྲལ་པར་སྐྱར་ཅིག །སྐྱམ་པའི་སྒྲོན་འདུན་ལ། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་

རྟེན་གསར་དུ་དགའ་བ་ལས་སྤར་བཀའ་ཟིན་པ་ལ་དུལ་བྱིས་བགྱིས་དེ། རྒྱལ་པོ་ལ་
 ཐམས་ཅད་རྟེན་རྣམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བཞགས་ཡོད་སྟེ་པ་དང་། འདི་ལྟར་བྱས་
 པས་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་གསུང་བྱགས་འབྲུབ་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པུར་སྟེ་
 རྒྱལ་པོ།

གཉིས་པ་མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམ་པ་ནི། མཆོད་
 པའི་སྒྲིན་གཟུངས་བརྗོད་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་མཐོང་བརྒྱུད་ལྟར་བཤམས་དེ། རྒྱལ་
 པོ་ལ་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱེད་པའི་རུས་ལྟར་དུ་གྱུར་པར་སྟོམས།
 དངོས་སུ་བཤམས་པའི་མཆོད་པ་དེ་ལས་ཆུ་བཞི་ཉེར་སྦྱོད་རོལ་སྟོ་འདོད་ཡོན་ལྷ་རྒྱལ་
 སྒྲིང་སྤྱོད་བདུན་བཀྱ་ཤིས་རྟགས་ལྡན་བརྒྱུད་སྟགས་མཆོད་པའི་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ནམ་
 མཁའ་གང་བ་བྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱུན་སྤར་པུར་པས་བྱགས་མཉེས་
 པར་བསམ། དེའི་མཐུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་ཕུན་གྱི་བདེ་དགའ་
 ཟད་མི་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲིན་ལམ་གདབ།

གསུམ་པ་སྟན་བདེ་བ་ལ་སྦྱོད་ལམ་ཚུལ་མཐུན་གྱིས་འཁོད་དེ་རྒྱལ་པོ་འགྲོ་
 སེམས་བསྦྱེད་བྱ་བ་ནི། འི་སྟན་ཚད་དང་ལྟན་པའི་སྟེང་དུ་ལུས་རྣམ་སྤར་གི་ཆོས་བརྒྱུད་
 ལྟན་ལྷ་ཕུ་(༧)བསམ་གཏན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་འཁོད་དེ་རང་རྒྱུད་
 ལ་ལོགས་པར་བརྟག་པ་ན། ཆོ་འདིའི་རྟེན་བཀྱར་དོན་གཉེར་སྟགས་ཆགས་སྤར་ཚོངས་
 གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་འདུག་ན་ཀུན་སྒྲོང་མ་དག་པ་ཡིན་པས། ལྷ་ཕུག་གཉིས་
 བས་རྒྱུད་ཕྱིར་ཕུད་པ་དང་མཉམ་དུ་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་དེས་མཆོན་པའི་སྟོག་སྒྲིབ་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བ་ནག་པོའི་རྣམ་པར་ཐོན་ནས་མཁའ་དབྱིངས་སུ་
 ཡལ་སོང་སྟེ་པ་བྱ། ལྷ་ཕུག་གཡས་པ་ནས་རྒྱུད་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་པའི་ཆོ་མདུན་དུ་

ཐོབ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་དང་མཐུན། དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་དམ་པས་རྗེས་སུ་
བཟུང་། ཟབ་རྒྱལ་གྱི་གདམས་ངག་བསྟན། སྒྲུབ་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་
སྒྲིམ་བུའི་རྩ་ལ་ཅི་ཡོད་གྱིས་འབད་ནས་བཅོན་ས་ཟེན་པ་ཞིག་སྤྱད་སྒྲུབ་ལྟར་ཡང་འཁོར་
བ་དང་ངན་འགྲོའི་སྟག་བསྟེན་བཟོད་སྒྲུགས་མེད་པ་སྟོང་དགོས་ཤིང་དེ་ཡང་ལས་ཉོན་
གྱིས་སྒྲིམ་བའི་རྒྱན་ཚོད་པ་ཞིག་སྤྱད་ཐུན་རིགས་དུག་གི་གནས་གང་དུ་སྒྲིམ་ཀྱང་སྟག་
བསྟེན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་སྤྱད་འདས། རང་སྟག་བསྟེན་གྱིས་རི་ལྟར་མནར་བ་བཞིན་
འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་(༥༧)ཀྱང་སྟག་བསྟེན་གྱིས་དུས་དྲག་དྲ་གདུངས་
ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་རང་ཉིད་དྲིན་ཚོད་མེད་པས་ཡང་ཡང་བསྐྱུངས་པའི་མ་ཆེན་དྲིན་
མོ་ཆེ་གྱི་སྟག་ཡིན་པས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
གོ་འཕང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱང་རྩལ་ལས་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་བསྒྲིམ་
པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་ཀྱན་སྟོང་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རང་ནས་སྒྲུབས་ལུལ་གསལ་གདབ་པ་
ནི།

རང་གི་སྒྲིན་མཚམས་གྱི་ཐད་དྲང་གི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སེངྒེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
གྱིས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་བྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་དབུས་སུ་སེང་བྲི་རྒྱུད་ཅུའི་
སྟེང་ཁར་སྒྲ་ཆོགས་པད་ཉི་ལྔ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ། རོ་བོ་རང་གི་དྲིན་ཅན་
ཅུ་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུ་གྲུབ་པ་སྒྲ་མདོག་གསེར་བཅོ་མ་ལྟ་བུ།
དབུ་གཙུག་ཏྲར་དང་ལྟན་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གྱི་གཡས་སྤྱོད་དང་། གཡོན་
མཉམ་བཞག་གི་སྟེང་ན་བདུད་རྩིས་གང་པའི་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱུམས་པ། སྒྲ་ལ་ཆོས་གོས་
ཅུར་སྒྲིག་གི་མདོག་ཅན་གསུམ་མཛོས་པར་གསོལ་བ། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
དྲུངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན། སྒྲ་ལས་སྒྲིམ་པའི་འོད་གྱི་ལུང་པའི་དགྱིལ་ན་

སངས་རྒྱལ། གནས་བརྟན་བརྟན་པའི་སྐབས་ཉམ་ཐོས། ཐོན་པའི་དུས་ལྟར་པར་བཤུར་བའི་
 གནས་པའི་སྐབས་ལྟར་པར་བཤུར་བའི་ །སྐོན་ཆོས་རྣམས་སྐབས་སྐབས་བརྟན་པའི་
 ཤེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ། རྟོགས་པའི་རྒྱལ་ཆོས་བཞི་ལོར་དང་བཅས་
 བ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྱི་ལྟར་སྐབས་ཆོས་པ་ལ་རང་རང་གི་ཐུགས་
 རྟུན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྟེན་པའི་རྣམས་པར་གར་བའོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཟེང་
 རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་རང་སྐྱོད་བཞིན་པ། གཙོ་ལོར་ཐམས་ཅད་ཞལ་རང་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཏེ་
 དབྱེས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་བཞུགས་པར་མོས། ཡང་ན་བརྟན་པ་གསུམ་སྐབས་ཅུ་བརྟན་
 ཀྱི་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཐུབ་དབང་གི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་བྱི་ཆོན་པོའི་སྒྲིང་ལར་བཞུགས་པའི་བྱི་
 རོལ་དུ་ཡི་དམ་སྐབས་སྐྱར་སྐྱར་བཞོད་ཀྱང་ཅུང་གསུང་། རང་གི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་སྐྱེ་མ་
 གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལོད་པར་དམིགས་ཏེ་
 རྟུགས་འགྲོའི་རྒྱ་གསལ་གདབ་པ་ནི། བདག་དང་སྐྱེ་མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཐོག་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ། རྒྱུར་ལོར་བ་དང་ལྟན་པར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་
 རྟུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་ཆོས་ཞིག་ཐོང་འདུག་པས། ལམ་སྐྱོམ་པ་ལ་སྐྱོས་པར་(ཨ)རྟུག་
 བསྐྱེད་ལྟར་བ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་མཐའ་སྐྱོན་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན་བྱིན་རན་ཀྱང་། འདི་ལན་ཆད་
 ལོར་བར་སྐྱེ་མི་དགོས་ཞེས་ཆད་བཟུང་མི་རྣམས་པས། ད་དུང་རྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཏིང་
 དང་མཐའ་མངོན་དགའ་བར་འདུག། དེས་ན་ད་ལྟེན་དགའ་དོན་ཆེའི་མི་ལུས་ལྟན་
 པར་ཅན་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར། ལོར་བའི་རྟུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱངས་པའི་ཐར་
 པ་མཆོག་སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ད་ལྟེན་དུ་ཐོབ་པར་སྐྱེས་ན། རྒྱུར་
 ཡང་རྒྱུར་ལོར་བ་དང་ལྟན་པར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་རྟུག་བསྐྱེད་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་ཐོང་
 དགོས་པར་འདུག། རྟུག་བསྐྱེད་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྣམས་པ་མདུན་ནས་བཞུགས་

བསམ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་གྱི་དམིགས་རྣམས་མ་བརྟེན་པའི་ངང་ནས་སངས་རྒྱུ་མཆོས།
 དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགོ་བྱེད་པའི་ཆོ་རིམ་བཞིན་ཡི་དམ་སངས་རྒྱུ་རྣམས་དང་།
 ཆོས་པོ་ཉི་རྣམས་དང་། བྱང་སེམས་ཉམ་རང་མཁའ་འགོ་ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱན་བབས་ཏེ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་(པ)སྐྱེ་བརྒྱན་བཤིག་པ་སྟགས་སངས་རྒྱུ་
 ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་སྟགས་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་
 དབྱེན་བྱས་པ་སྟགས་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་པའི་སྟགས་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་ནས། དེ་
 དང་དེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཞུགས་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་དུ་ཅུད་སོང་སྐྱམ་པའི་མོས་པ་བྱེད། ཅུད་
 ཟད་རྒྱུ་པར་སྤྱོད་འདོད་ན་སྤྱང་ཡང་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རྒྱན་པོ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་མཆོའི་
 གློད་དུ་གྱུ་ཁ་ལོ་སྒྲིག་ལ་ཁད་པའི་ནང་ན་དེ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་བར་གྱུ་སྤྱངས་ནས་
 ཅིད་མོ་ཅི་བ་ལྟར། རང་རེ་ཡང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོར་ངན་སོང་གི་ཅ་གློད་དུ་དལ་འབྱོར་
 གྱི་གྱུ་པོ་ཆེ་རུ་བར་མཛོན་དུ་སྒྲིགས་པ་ཡིད་ལ་མི་དུན་པར་དོན་མེད་ཆོ་འདིའི་རོལ་
 ཅིད་ཁོ་ན་གཏན་དུ་ཕན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འབྱུང་འདུག་མོད། ཞིབ་དུ་བསམས་ན་
 འཁོར་བ་ན་སྤྱོད་པའི་གནས་མེད། ཅི་འདྲའི་སྤྱོད་པོ་ཞིག་གི་འཇགས་སུ་བྱས་ཀྱང་སྟགས་
 བསྐྱེད་ལ་བདེ་བར་འབྱུང་པ་མ་གཏོགས་སྟགས་བསྐྱེད་དུག་པོས་མི་མནར་བའི་སྐབས་
 མེད། ལུས་རྟེན་འདི་དོར་ནས་གར་སྐྱེ་ལས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྱུང་དགོས་ལ། ལས་ཀྱང་ཆོ་
 འདི་ལྟ་སྤྱང་ཆོས་དང་མཐུན་ནས་སྤྱང་དོར་གེས་བཞིན་དུ་སྟགས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་བྱས། དགེ་
 བ་ལྟར་གསལ་ལས་མ་གྱུ་བ་པ་ལ་དབག་ན། རྩོན་ཆད་མི་ཁོས་པའི་སྐྱེ་བ་གསུག་བརྒྱད་
 པའི་དུས་སུ་སྟགས་ལྟར་ཆད་མེད་པ་བསམས་པ་གོར་མ་ཆག །དེས་ན་སྟགས་པའི་དབང་
 གིས་ངེས་པར་ངན་སོང་དུ་སྤྱོད་དགོས་པས། (པ)དེར་སྤྱོས་ན་ཆོ་གང་སྟགས་ཀྱི་སྟགས་
 བསྐྱེད་པ་བྱོད་པར་གལ་རྒྱས། མདུན་ན་བཞུགས་པའི་སྐྱབས་ལུ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་

བདེ་དག་ལས་སྒྲོལ་རྒྱལ་ཏེ། འདི་རྣམས་རང་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ། གཞན་
 འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་སྐབས། ཀུན་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉེ་དེར་མེད་
 བར་འཇུག། ལམ་བཟགས་མ་བཟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་སྡེ་སྒྲུབས་སྒྲུལ་ལོས་
 བའི་བྱེད་པར་བཞི་དང་ལྷན་པས། རང་གིས་སྒྲོ་གཏད་ནས་སྒྲུབས་འགྲོ་བྱེད་རྣམས་ན་
 བསྒྲུབ་མི་ཤིང་། བདག་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲུབས་ལོག་
 ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་འཁོར་བ་དང་རམ་སོར་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བ་ཆེད་རྣམས་
 མཆེན་སྒྲུམ་དུ་སྒྲུབས་འགྲོ་སྒྲུབ་བཞིན་བྱེད། སྒྲུབས་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་འགྲོ་
 བ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་དམིགས་སྒྲོར་འདི་གཉིས་དེམ་བཞིན་བསྐྱངས་ནས་རྒྱད་ལའུལ་
 དེས་བྱེད་རྣམས་ལེགས། བསྐྱུས་པ་ལ་མོས་ཆེ་སྒྲུབས་འགྲོའི་རྒྱ་གསལ་འདེབས་རྒྱུ་
 གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས། སྒྲུལ་ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒྲུབས་སྒྲུལ་མཆོད། ཁྱིམ་
 བརྗེད་ཅིང་ཆོགས་ཁིང་ཐམས་ཅད་ལས་དེས་གཅིག་ལ་བདུད་ཅི་འདེབས་རྒྱུར་བྱས་ཀྱང་
 རུང་།

དེ་ནས། སངས་རྒྱལ་ཚོས་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་སྐུ་
 ལུ་མ་རྒྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་རིགས་དྲུག་གི་གནས་ལུ་རྒྱལ་བཟུང་བཟོད་པར་དགའ་
 བས་ཉེན་པ་སྟོང་རེ་རྗེ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་རྒྱལ་བཟུང་སྟྱི་ཁྱེ་བྱས་(ཁ)ལས་སྟོབ་
 པའི་དཔུང་གཉེན་མཚོག་གསུམ་རིན་པོ་ཆེར་ཁྱེ་བའི་རྣམ་དུ་ཚོགས་མེད་ཐམས་ཅད་
 ལས་བདུད་ཅི་ལེའལ་སྤྱད་བྱས་པས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤྱབས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་མེད་
 ལྷུ་པའི་མོས་པ་བྱ། རྒྱུ་པ་ཁྱིམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐུ་ལུ་མ་རྒྱན་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་
 ཐོག་མེད་ནས་ལས་ཉེན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། བདེ་བས་ཐོངས་གིར་རྒྱལ་བཟུང་
 ཀྱིས་མནར་བར་འདུག་པས། བདག་གིས་སྟོན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་བསྟོམས་པ་

ལས་ལྷན་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་རི་སྟོང་ཅིག་བཤིས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་བྱ་བ་
 གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་། ཐོབ་
 པར་ལྷན་ཅིག་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དུ་སྟེན་ལུགས་ལྟ་བུ་གི་ལམ་གྱི་རིམ་བས་རྒྱད་
 རྒྱུ་ལ་ཉེ་ཕྱིན་དུག་བསྟུ་བཞི་སོགས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་གི་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲིམ་པ་མེད་
 པར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟེ་ལྷན་དུ་སྟོན་འདུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ལུགས་དུག་བསྐྱེད་ལས་
 རྒྱ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལུགས་མཉམས་གིར་སྐྱེ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་
 རང་ཉིད་ལ་ཐིམ་པས། རང་ཉིད་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱར་ལས་གྱིས་སྐྱར། རྒྱ་མ་ཐུབ་
 པའི་དབང་པོ་དེ་ངོ་སྟེ་ལྷན་དུ་ར་རྒྱལ་བའུང་། རང་ཐུབ་དབང་དུ་གསལ་བའི་སྐྱེ་ལས་
 འོད་ཟེར་འགྲོམ། སྟོང་བརྟན་ཐམས་ཅད་ལ་སོག་པས་སྟོང་གི་མ་དག་པ་རྒྱུ་ལ་ཉེ་སྟོང་
 ཐམས་ཅད་དག་པའི་ཞིང་བདེ་བ་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། བརྟན་གྱི་སེམས་ཅན་(འབྲམས་
 གྱི་སྐྱུ་གུ་ལ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྒྱུ་ལ་ནས་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱར་སྐྱར་པར་
 མོས་ཉེ་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་ལུ་ལམ་བུའི་གྱི་རྩལ་དུ་བསྐྱེད།

ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱེད་པ་ནི། མ་རྒྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཁོར་བའི་གནས་སུ་
 སྐྱུ་གུ་བསྐྱེད་པར་མཆོམས་མེད་པར་སྟོང་བའི་ཅ་བ་ཆགས་སྒྲུང་གཉིས་ལ་ཐུག་སྟེ། མ་
 རིག་པས་དྲངས་པའི་ཆགས་སྒྲུང་གིས་ལས་བསགས། དེའི་དབང་གིས་སྐྱུ་གུ་བསྐྱེད་
 སྐྱར་བ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་རིང་ཆགས་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་བདེང་
 སྟོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་། གནས་པར་སྐྱར་ཅིག་། གནས་པར་བདག་གིས་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནས་པར་རྒྱ་མ་སྟེན་གྱིས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ་སྟེ་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་མངོན་མཐོའི་སྟོན་ཆོགས་དང་། གཏན་གྱི་བདེ་
 བ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་གོ་འཕང་དང་། སྐབས་འགྲོ་དགེ་བཅུ། དེས་

འབྱུང་བསྐྱབ་གསུམ། སེམས་འབྱེད་ཕྱིན་དུག་སྟེ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ན་ཅི་
མ་རུང་། ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག །ལྷན་པར་བདག་གིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་སྒྲུལ་
ལྷན་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུག་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམས་འགྲོ་དང་། ལྷག་བདེན་
རགས་པ་དང་ཕྱ་མོས་བསྐྱས་པའི་ལྷག་བསྐྱལ་དང་། མི་དགེ་བཅུས་མཚོན་པའི་ལས་
ཅོན་གྱི་ཀྱན་འབྱུང་རགས་ཕྱ་སྟེ་ལྷག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་ན་ཅི་མ་རུང་།
བྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་(༡༠ན)བྱལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་སྒྲུལ་ལྷན་
ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུག་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷག་བསྐྱལ་མེད་པའི་ཟག་མེད་གྱི་
བདེ་བ་དང་མ་བྱལ་ན་ཅི་མ་རུང་། མི་འབྱལ་བར་གྱུར་ཅིག །མི་འབྱལ་བར་བདག་གིས་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་སྒྲུལ་ལྷན་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུག་སྟེ་ལྷན་དུ་ཆོད་མེད་རེ་
རེའང་བྱུང་བར་བཞི་དང་ལྷན་པར་བྱ་ཞིང་བདུད་ཅི་འབེབས་སྐྱུང་གི་དམིགས་བསམ་ཆོད་
མེད་བཞིའི་དོགས་པ་སྟེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་སྐྱུངས་ནས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཆོད་མེད་
བཞི་ལ་གནས་པར་གྱུར་མོང་སྟུང་པའི་མོས་པ་བྱེད།

བྱུང་བར་གྱི་སེམས་འབྱེད་ནི། མ་ཆན་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་བདེ་བ་འདོད་
ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱར་འགྲོ་རེས་གྱི་དགེ་བ་ཡེ་མི་སྒྲུབ། ལྷག་བསྐྱལ་མི་འདོད་རུང་ལྷག་
བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཕྱིན་སྟོང་སྟེ་ཆོགས་ལ་སྟོ་བཞིན་ཞུགས་བསམ་དུས་ནམ་ཡང་བདེ་བའི་གོ་
སྐབས་མེད་པར་ལྷག་བསྐྱལ་དུག་པོས་མནར་བ་ཡིན་འདུག །བདག་གིས་ཆེ་འདིར་
སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོབ་པའི་ཅུས་པ་ཞིག་མ་བོལ་ན་མ་ཆན་དྲིན་ཅན་རྣམས་བསྐྱལ་བ་
དཔག་དུ་མེད་པར་ལྷག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པ་ནི་ལྟར་བཟོད། དེས་ན་མ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་སྐྱུར་བ་སྐྱུར་བར་ཡང་དག་པར་ཞོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་བོལ་བར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱུར་ལམ་ཟབ་མོ་སྒྲུལ་ལྷན་

ནལ་འཕྱོར་གྱི་ཚོ་ནས་ཕུང་རྒྱལ་ལས་གྱི་རིམ་པའི་བྱིང་(༡༠༧)བསྒྲོམ་པ་ལ་འདུག་པར་
བུའོ་སྐམ་པ་མང་དུ་བྱས་ལ་ཚོགས་ཁིང་རྒྱམས་མཐའ་ནས་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱམ་
ཏེ་ལྷལ་པའི་དབང་པོར་ཐིམ་ཁིང་། ལྷལ་དབང་ལང་འོད་གྱི་གོར་ལྷུང་ལྷུང་པ་རང་གི་
སྒྲིལ་མཚམས་ནས་ཐིམ་པས་ལྷུང་ལྷིན་གྱིས་བསྐྱལ་པར་བསྐྱམ།

བཞི་པ་ཚོགས་ཁིང་གསལ་གདབ་པ་ནི། རང་གི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་ཐང་དྲུག་གི་
མདུན་གྱི་ནམ་མཐར་ཞེས་པ་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་རང་སྒྲུ་སྒྲོག་བཞིན་པ། དེ་དག་གི་
སྒྲི་རིལ་ཏུ་གདུལ་བུ་རང་རང་གི་སྒྲུལ་བ་དང་མཚམས་པར་བྱ་བས་ཀྱི་ཐང་ལ་ཆུ། འབྲོག་
དགོན་པར་སྒྲོན་ཤིང་། ཆུ་ཁུང་བཟོད་པའི་གྲུ་ཟམ། བཀའ་སྒྲོམ་གྱིས་ཉེན་པ་ལ་བཟུང་
བཏུང་། གཉེན་མེད་པ་ལ་མཛའ་བཤེས། ཉན་གྱིས་མནར་བའི་སྒྲན། ལམ་གོལ་བར་
འབྱམས་པ་ལ་ལམ་སྒྲོན་མཐན། ཁོར་གྱིས་ཐོངས་པ་ལ་ཡིད་བཞིན་ཁོར་བྱ་སྒྲགས་
གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྒྲུལ་བའི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོའི་སོ་
ཉའི་འགྲོ་འོང་བར་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱད་པར་ཏུ་མཛའ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་
འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲོ་བ་རྒྱམས་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་
བཞིན་པ། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲི་བོར་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་སྤྲང་གི་
རོ་བོ་ཨོྲ་དཀར་པོ། མཁྱིན་པར་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རོ་བོ་ལྷ་
དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་མི་བསྐྱོད་པའི་རོ་བོ་རྒྱ་སྒྲོན་པོ། ལྷ་
བར་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་(༡༡ན)དང་རིན་འབྱུང་གི་རོ་བོ་སྒྲ་མེར་པོ། གསང་གནས་སྒྲ་
བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་དང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རོ་བོ་རྒྱ་ལྷར་བྱའོད་ཟེར་ལྟ་འཕྲོ་བས་མཚོན་པ། ལྷ་
མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་ལས་འོད་ཟེར་ཐུགས་བཅུར་འཕྲོས་པས། རང་
བཞིན་གྱི་གནས་ནས་བསྒྲོམས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྒྲན་དྲངས། དམ་ཚིག་པ་སོ་

སྐུ་ལ་ཐེམ་པར་བསམ། རྒྱལ་པ་ལ་མོས་མ་ཆོག་མ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱགས་ཀའི་རྒྱུ་
 ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་གཅིག་དུ་ལྷུར། རྒྱུ་ལང་མང་པོར་ལྷུར་དེ་རང་བཞིན་གྱི་
 གནས་མས་ཆོག་མ་ཞིང་མཐའ་ལས་པ་རྒྱུ་དྲུངས་པ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱིས་
 ཆོག་མ་ཞིང་ཆ་ཆར་གཅིག་དུ་ལྷུར། རྒྱུ་ལང་མང་པོར་ལྷུར་ནས་ལྷ་རེ་རེ་ལ་ཆོག་མ་
 ཞིང་ཆ་ཆར་རེ་ཐིམ་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱབས་གནས་ཀྱི་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་
 དུ་ལྷུར་པར་མོས། རྒྱལ་གསོལ་བྱེད་པར་སྒྲོལ། མདུན་དུ་ཆེ་འུགས་མིང་མེ་དོག་བཟུངས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཛོས་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེའི་ལྗོན་ཤིང་ལྷ་ཆོག་མ་པས་བསྐྱར་བའི་དཔུང་ལྷ་
 རྒྱལ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཆོག་མ་ལས་ཀྱབ་ཅིང་། གསེར་གྱི་རྒྱ་ལིབས་རིས་པ་གསུམ་དང་
 རྩལ་པ། ཀྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ། རྩ་མོ་མའི་མདུན་དུ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱིང་ལྷ་ཀྱུ་བཞི་པ། འོག་
 གཞིར་གསེར་གྱི་ཕྱེ་མ་བདལ་པ། ཕྱོགས་རེར་ཐེམ་སྒྲས་རིས་པ་གསུམ་འབབ་རྟེན་སྒྲས་
 གྱི་རྣམ་པར་གནས་པ། བྱང་དུ་དྲི་ཞིམ་པོའི་དང་ལྷང་བའི་སྟོན་རྒྱས་(༡༡)གང་པ་རེ་
 རེ་ཡོད་པ། རྒྱལ་ཁང་དུ་ཆོག་མ་ཞིང་གི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་མེང་བྱི་དང་བཅས་
 གསལ་པར་དམིགས་དེ། རྒྱལ་གྱི་ཁང་པ་ཤིན་དུ་དྲི་ཞིམ་པ། ཞེས་སྟགས་བརྒྱུད་པས་
 ཆོག་མ་ཞིང་རྣམས་གྱི་ན་བཟའ་དང་རྒྱུན་སྟགས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྗོན་ཤིང་མོ་མའི་ཡལ་གར་
 བཀའ་དེ་རྒྱལ་ཁང་ནང་དུ་བྱི་རྣམས་ལ་འཁོད་པར་བསམ།

བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པས་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
 ཅུ་མས་ལས་ཁྱོས་ཅུ་བྱུང་ས་དེ་ཁྱེད་གསོལ་བས། འགྲོ་བའི་སྤང་ངོར་གར་བའི་དྲི-
 ས་ཐམས་ཅད་དག་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་བདེ་སྤྱོད་གི་ལེ་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་འབྱུང་ས་ལས་
 མོས་ཤིང་ཆེགས་བཅད་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད། དེ་དག་རྒྱལ་ཞེས་མོགས་
 ཀྱིས་རྒྱ་དབྱི་བའང་བྱ། སྤྱོད་གསུམ་ཀུན་དུ་ཞེས་མོགས་ཀྱིས་དྲི་ཞེས་པོའི་ལེ་གྱུ་ལས་

པ་འབྲུལ་ཞིང་། སྒྲུབ་འཇམ་ཡང་པ་ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་བ་མཚན་དཔེའི་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྒྲུ་རྣམས་ལ་ཚེས་གོས་རྣམ་གསུམ། ལོངས་སྒྲུ་རྣམས་ལ་ལྟ་རྩམ་གྱི་
 གོས་ཀྱི་སྟོད་གཡོགས་སྟད་གཡོགས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན། ཁྲོ་བོ་རྣམས་ལ་སྟག་ཤམ་
 རུས་རྒྱན་སོགས་ལུལ་བར་མོས། བདག་དང་འགྲོ་ལ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པས་ཚོགས་
 ཞིང་རྣམས་རང་རང་གི་གདན་ཁྱིལ་བཞུགས་ཤིང་། བྱམ་ཁང་མི་དམིགས་པར་བསམ།
 བྱེལ་དུས་བྱམ་གསོལ་མ་བུས་ཀྱང་རུང་།

ལྟ་བུ་བསགས་སྒྱུར་གི་གནད་བསྐྱེས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པ་(༡༩ན)འབྲུལ་བ་
 ལ་བྱག་འཆལ་བའི། རང་གཅིག་སྒྲུབ་སྟོད་སྒྲུབས་ལྟ་སྒྲུབ་དངོས་སྒྲུབ་འཆལ་ན་ཐོག་
 མར་བྱག་སྟོད་འབྱུར་གྱི་སྟགས་ལན་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་༥ རབ་
 འབྲུམས་གསུང་རབ་༥ བྱགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་༥ རི་སྟེང་སྒྱུད་ག་༥ བདག་གིས་བསྟོད་
 ཞེས་སོགས་འདོན་ཅིང་བྱག་མང་ཁྱུང་འཆམས་པ་ཚུལ་མཐུན་དུ་འཆལ། བྱོགས་བརྒྱ
 དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་སྒྲུས་བཅས་ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། བཅ་
 མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སྒྲུ་གསུང་བྱགས་རྟེན་རི་སྟེང་ཡོད་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ལུས་བརྒྱ་སྟོད་སོགས་སྟོས་ལྟོགས་ཆོད་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 བྱག་འཆལ་ཞིང་། གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་
 བསམ། རྒྱབས་ལུལ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་རྒྱལ་མཚོག་དུ་བྱགས་བསྟེད་པ་ནས་
 བརྒྱུད་སྟེ་སྟོབ་ལས་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ། ད་ལྟ་སྒྲུ་གསུང་བྱགས་འཕྲིན་ལས་དང་
 བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སངས་ཚུལ་སོགས་དྲན་ཏེ་ཡིད་དགའ་བའི་
 དང་བ། འདི་རྣམས་རྒྱབས་སུ་བརྒྱུད་ན་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱུ་སྟུམ་པའི་ཡིད་ཆེས། དགོ་བ་
 འདི་དག་གི་མཐུས་བདག་ཀྱང་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་

བྱེད་ནུས་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱུ་པའི་མངོན་འདོད་ཀྱི་དང་པ་རྣམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམས་
ནས་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་བྲ། མཐའ་སྒོར་ན་ཡོད་པའི་(༡༡༥)མེས་མ་ཙན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ
ལྟར་སྒྲིག་སུམ་གྱི་ཕྱག་འཆལ་བར་མོས།

ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲིབ་གཞུང་བསྐྱབ་བདུས་སུ་བྱངས་པར། དེ་ལྟར་དང་མེན་
མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཆེ་ལུས་ཀྱིས་ས་ཅི་ཙམ་མོན་པའི་འག་འདི་ནས་
གསེར་གྱི་ས་གནི་ལ་ཕྱག་གི་བར་དཔག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ན་བྱེ་མ་རི་སྟེད་ཡོད་
པའི་གྲངས་མཉམ་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྲུར་བའི་རྒྱལ་སྟོན་སྟོང་འགྱུར་ཏུ་ཡོངས་སྟོང་པར་
གསུངས་པ་མོགས་མན་ཡོན་རྣམས་བསམས་དེ་དགའ་བ་བསྒྲིམ། གློས་ཕྱོགས་ན་རྩལ་
ཕྱན་གཅིག་གི་གོ་སར་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཕྱས་བཅས་ཁིང་ཁམས་དང་བཅས་པ་
ལྟན་གྲུབ་ཏུ་ཐོགས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་དེ་རྣམས་
ཀྱི་སྒྱུར་སྒྲར་རང་ལུས་དེ་སྟེད་ཏུ་སྒྱལ་ནས་སྒྲིག་སུམ་གྱིས་ཕྱག་འཆལ་བར་མོས།
མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་མེ་རྟོག་དམ་བཞེས་མོགས་དང་། མཆོད་པའི་སྒྱུན་གསུངས་བརྗོད་
ཅིང་། ལྟར་དངོས་སུ་བཤམས་པའི་མཆོད་པ་རྣམས་དང་། གཞན་མེ་རྟོག་ཁིལ་སྟན།
ཕྱག་པ། གདུགས་མཆོག་ཁར་མེ། བདུག་སྒྲིམ། ན་བཟའ་སྟེ་བཟང་སྟོང་ལས་
གསུངས་པའི་མཆོད་པ་བདུན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཉེར་སྟོང་རྩ་མོ་འདོད་
ཡོན་ལྟ་རྒྱལ་སྟོན་སྟེ་བདུན་མོགས་མཆོད་རྩམ་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་གང་བ་ཡིད་ཀྱིས་སྒྱལ་
པ་དང་། སྟོང་འཕྱག་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ་མེ་རྟོག་ནགས་ཆལ་སྟོན་གིང་རྒྱ་གཅིང་ལོ་
རྟོག་བད་མཆོ་ཉི་ལྟའི་སྒྲུང་བ་(༡༡༦)མོགས་ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་
བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མཁོ་རྒྱའི་ཡོ་བྱད་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གློས་བྲངས་དེ་
སྐབས་ཁྱལ་རྣམས་ལ་ཁྱལ་བས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཕྱགས་རྒྱུད་

མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་དུག་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསགས་པའི་མི་དགེ་བཅུ་སྟགས་རང་བཞིན་དང་སྟོམ་གསུམ་སོ་སོའི་བཅས་མཚམས་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ལྟར། མཐོ་རིམ་དང་ཐར་པའི་གོགས་སྒྱུར་ཅིང་ལའོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་རྒྱར་རྒྱར་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་པ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་པའི་ལུས་དུ་རྒྱར་ཆོད་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཐག་པ་ནས་འགྲོད་པ་དུག་པོས་སྒྲབས་གནས་བསྒྲུབ་མེད་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་སྒར་མཐོལ་ཁིང་བཤགས་པ་ཡིན་པས། རྟིག་ལྟར་དེ་དག་ལྟག་མེད་དུ་དག་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། བྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྟིག་པ་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་བས་རྒྱལ་བ་རྣམས་(༡༥)བཅས་ཀྱི་བྱགས་རྩེ་བདེན་པའི་མཐུས། ཉེས་ལྟར་རྣམས་ད་ལྟ་ནས་འཕྲོ་གཅོད་ཀྱིས་བར་ཤོག་ཅིག །འདི་ལྟར་བཤགས་པ་བྱས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་རྒྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟིག་སྒྱིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལྟག་མེད་དུ་དག་བར་རྒྱར་ཅིག་སྟམ་དུ་སྟོབས་བཞི་ཆོང་རེས་བྱས་ན་ལེགས། རེས་འགའ་ཉེས་ལྟར་སོ་སོའི་རྣམ་སྟོན་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་སྟོང་བ་རྒྱ་མཐུན་བདག་འབྲས་རྣམས་ངན་སོང་དང་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྟོན་ཚུལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲབས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་དྲན་དེ། བདག་གྱང་སྒྲ་བའམ་ལོ་རྩེས་མ་རྩུན་ལ་འཆི་རྟེན་ཐོག་ཏུ་བབས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟག་བསྐྱལ་མི་བཟོད་བཞིན་དུ་སྟོང་གིན་མེད་པའི་རེས་པ་ཅི་ཡོད། དེ་འདྲའི་དུས་སུ་འཛིགས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་བཅའ་ཀྱང་མི་རྟོད་པས། ད་ལྟ་རྟིག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ལག་ཏུ་ལེན་ཚུལ་ཤེས་པའི་དུས་འདིར་རྟིག་ལྟར་འདག་རེས་ཤིག་བྱ་དགོས་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་བཤགས་པ་སྒར་བཞིན་བྱེད། བཟང་སྟོད་ཀྱི་ཆོག་བཟོད་པ་ཡན་ལག་ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་ཁིང་སྒྲབས་འདིར་སྟོན་ལྟར་བཤགས་སྟགས་ཀྱང་གདོན། སུན་གྱི་སྒྲབས་སུ་འདོན་ཆ་མང་ན་དཔྱགས་རྣམ་འོག་མ་

ནམས་སྒྲིང་བའི་ལོང་མེད་པ་ལྟ་བུར་འབྱུར་བས་བསྐྱབ་བརྟམ་ལས་གསུངས་པའི་
གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིང་བའི་སྟོབས་ལལ་ཆེར་བུན་མཆོམས་སུ་ལག་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །

རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི། (༡༤བ)ལས་དང་པོ་བ་འགའ་ཞིག་དུག་གསུམ་གྱི་འཆིང་བ་
དམ་པོས་བཅུམས་བཞིན་དུ་ཆེ་འདི་ལས་སྒྲོ་ལོག་ནས་བྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་བས་
སྐབས་འགོ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲར་སྒྲར་རྩལ་བཞིན་བྱེད་པ་སོགས་མདོན་མཐོའི་ཐབས་
མ་ནོར་བ་ལ་འདུག་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་གིན་ཏུ་ལེགས་འདུག་སྟམ་པ་དང་། ཉན་རང་
ནམས་ངེས་འབྱུར་གི་བསམ་བས་རྒྱད་བསྐྱལ་ནས་ཐར་ལམ་འབད་བས་ཐོག་མེད་ནས་
གོམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཟད་པར་སྒྲངས་ཏེ། སྒྲན་ཆད་ཡང་སྤྱིད་པ་རྒྱད་མི་
དགོས་པས་ན་ཀྱ་འཆིང་བ་སོགས་སྒྲིབ་པ་བརྟེན་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་གཏན་
ཏུ་ལོག་པ་དང་། བཙུམ་ལུན་འདས་བུམས་འཇམ་དབྱངས་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ནས་
བརྒྱུད་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དེ་དག་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་འདྲ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་མཉམས་གཤིན་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་
པོའི་གཞན་དབང་གིས་ལལ་བས་རང་དོན་དུ་མི་ལམ་ཙམ་ལའང་མི་འོང་བ་མགོ་དང་
ཡན་ལག་གྲ་ཁྲག་སོགས་སྒྲིན་པར་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་བྱ་དཀའ་བའི་སྒྲིང་བ་བསམ་བཞོན་
ལས་འདས་པ་ཞིག་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་ཉམས་སུ་བསྟར་ནས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་
ཀྱི་བདུད་ཅི་མདོན་དུ་མཛད་པ་ན། རྩོགས་བརྩའི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱལ་བའི་བཞོད་པ་
མཐོང་ལས་པས་སེམས་ཅན་ནམས་སྒྲིན་གྲོ་ལ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་ནི་ངེས་པར་ལ་
མཆོན་པའི་གནས་སུ་འདུག །འདི་འདྲ་བའི་དཀའ་བྱུང་(༡༥ན)ཀྱི་སྒྲིང་བ་ལ་དངོས་
སྒྲུ་སྒྲོབ་མཁན་ནམས་པར་ཞོག །ནམ་ཐར་ཀྱི་ཆ་གས་རེ་ཐོས་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་
རྒྱ་བྱུང་བའང་སྐལ་བ་བཟང་འདུག་སྟམ་དུ་བསམ། ད་ལྟའང་རྩོགས་སོ་སོར་རབ་བྱུང་

ཆོས་ལའོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་ནི། གཞན་གྱི་མིག་སྒར་མཛོམ་ཆོས་སུ་འགྱུར་
 བ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་མེད་ན་དངོས་སུ་མཛུལ་གྱི་སྟེང་དབུས་དང་ཚྭ་གས་མཚོ་མས་སུ་
 ཆོས་སུ་དགྲ་ལའོར་ལོ་ཅི་བས་བརྒྱད་པའི་རྩུལ་དུ་དགོད་ལ། ཡིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གསེར་
 གྱི་ལའོར་ལོ་ཅི་བས་སྟེང་དང་ལྷན་པ་ཐོགས་པའི་ཚངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱལ་བར་མོས་ཏེ།
 སྐབས་ཡུལ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དུས་དྲག་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་དགོངས་པའི་དབང་
 གིས་གང་འདུལ་གྱི་མཛད་པའི་སྒོ་མང་ཡང་། གཞན་དོན་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མཆོག་
 ཏེ་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་བདེ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དུ་གདུལ་བྱ་སོ་སོར་གང་འཚོམས་ཀྱི་ཐབས་ཆུས་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་བསྐྱོར་དུ་
 གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བདེ་བ་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་(༡༥)ནས་དེ་ཉིད་ལ་
 ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་སུ་གདུལ་བའི་རྒྱད་ཆོད་དང་འཚོམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་
 གྱི། སེམས་ཅན་ལའོར་དུ་མ་བསྐྱུས་པ་བསྐྱུས། བསྐྱུས་པ་སྦྱིན། སྦྱིན་པ་གྲོལ་གྲོལ་བ་
 ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་མོང་སྟུམ་དུ་བསམ།

ལྟ་རན་ལས་མི་འདེལ་བར་གསོལ་བ་གདམས་པ་ནི། མཛུལ་གྱི་སྟེང་དབུས་དང་
 ཚྭ་གས་བཞིར་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་བགོད་དེ། སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྗེས་མཚན་པའི་སེང་གིར་མོས་ནས།
 དེས་མཚོན་པའི་རང་གཞན་གྱི་ལུས་ལོངས་སྟོང་དུས་གསུམ་བསགས་པའི་དགེ་ཆོགས་
 དང་བཅས་པ་ཞབས་པད་བརྟན་ཕྱིར་བུལ་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་
 པ་ནས་མཐར་མངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་
 ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་རང་རང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྦྱིའི་བགོད་པ་ནི་སྟེང་
 བསྐྱུས་པ་རྣམས་དེ་དང་དེའི་འབྲལ་ཡུན་གྱི་འདོད་དོན་མ་རྗེལ་པར་དུ་ནམ་ཡང་མི་
 བསྐྱུ་བར་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྟེང་གྱི་བསྐྱལ་བར་ཞབས་པད་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ།

ཞེས་སྒྲིང་ཁོང་རུས་པའི་གདིང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཚོགས་ཁིང་རྣམས་གྱིས་དགྱེས་
བཞིན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མོས། ལྷོ་ན་བརྒྱལ་ཁིང་གསོལ་བའི་ཐན་ཡོན་གྱི་དབྱུང་།

བཟོ་བའི། ལན་ལག་ལྷ་མ་དུག་གིས་མཚོན་པའི་རང་གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་
བསགས་དང་བསག་(༡༥བ)འབྱུང་གི་དགོ་ཅ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མོག་ལྷ་དང་ཁོང་ཁྱོ་
མོགས་གྱིས་ཆུད་མི་ཟ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟེད་བཀྱར་གྲགས་པ་མོགས་
འབྲས་བུ་དམན་པའི་རྒྱར་མི་འབྱུང་པར། ཚོགས་ཞིང་རྣམས་གྱིས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པར་དགོངས་པའི་བཞེད་དོན་དེ་འབྱུང་
པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན་པས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་དགའ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་རྒྱར་
ཅིག། །དེའི་སྐད་དུ་བདག་གིས་བྲམ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པར་རྒྱར་ཅིག། ཅིས་
རྫོགས་བྱང་དུ་བཟོས་པས་རྒྱབས་སུ་ལ་རྣམས་གྱིས་ནམ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་བྲམ་མེད་
བྱང་ཆུབ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོང་སྟུང་དུ་མོས། སྟོན་བཟོ་བས་དགོ་ཅ་
སྟེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་ཆུལ་སྤངས་དཀར་གོ་སྤུལ་གྱི་རིགས་པ་ལྷ་ལུའི་སྟོན་ས་
བསམ།

དུག་པ་མཆོད་ཐུག་ཏེ་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། མཆོད་ཀྱི་རྒྱ།
ཚད། དབྱིབས། བ་བྱུང་དང་དྲི་བ་ཟང་གིས་བྱས་ཚུལ། ཚོམ་བུའི་རྒྱ། གུངས། རི་ལྟར་
དགོད་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་གསུང་རྒྱན་ནི་པའི་ལམ་རྒྱ་བྱུང་བ་དང་།
ཡིད་ཡིག་ཚད་ལྡན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས། ཚོམ་བུ་ཉེར་གསུམ་མ་རྒྱད་ཀྱི་ཁུངས་
དང་འབྲེལ་ཞིང་། མཐས་གྲུབ་རྒྱ་མཐུག་ལོན་རྒྱ་མཐོང་མོད། འདིར་ཡོངས་(༡༥ན)
གསལ་མོ་བརྟན་མའི་ལུགས་ལྟར་བྱེད་པ་ལ། ཐོག་མར་ལག་བ་གཉིས་འབྲུ་དང་བཙས་

པས་མཆོལ་བ་ཐུང་ཞིང་། གཡས་པའི་ལག་རར་གྱིས་ཕྱིས་པའི་ཆོ། གང་འབྲལ་རྒྱའི་
 ཞིང་དེར་འདས་རྒྱལ་ཏོ་གསེག་ཆོར་མ་སོགས་མ་དག་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་བསལ་ནས་
 ས་གཞི་རིན་པོ་ཆའི་རང་བཞིན་ལག་མཐིལ་ལྟར་ཁོད་སྟོམས་པར་གྱུར་པར་བསམ།

རང་རེ་ལྟ་བུའི་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་གྱིས་མཆོལ་གྱི་གོ་སར་གྱིང་བཞི་པའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དགོད་པ་སྒྲོས་མི་ལྷོགས་ཀྱང་ཆོམ་སྤྱ་གང་དང་གང་བགོད་པའི་
 ཆོར་གྱིང་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དམིགས་པ་གལ་ཆེ་བས། ཇོ་བརྒྱ་ལྟ་མི་ཞེས་
 སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོག་རིས་ལྟར། འོག་གཞི་གསེར་གྱི་དབྱིལ་འཁོར། རི་གྱིང་གི་
 མཐའ་ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བ། དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་རི་རྒྱལ་འཕང་
 དཔག་ཚད་ཁྲི་ཐག་བཅུ་དྲུག་གི་བརྒྱད་ཁྲི་རྒྱུ་ལྷ་པ། ཅེ་མོར་སྤུ་རྩ་ཅ་གསུམ་གྱི་སྤྱ་
 གནས་བྱིངས་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྤྱག་གི་དབུས་སུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་།
 མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་དང་ཆོས་བཟང་ལྟའི་འདུན་ས་སོགས་འབྱོར་པའི་
 སྤྱད་པར་མང་པོ། བང་རིམ་བཞི་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ལྟ་གནས་དུ་མ། གསེར་
 གྱི་རི་ནང་མ་གཉའ་གིང་འཛིན་གྱི་འཕང་རྒྱ་མཚམས་ཡན་གྱི་ལྟན་པོའི་བྱེད་དང་མཉམ་
 ཞིང་། གསེར་རི་ཕྱི་མ་རྣམས་རིམ་གྱིས་དམའ་བ་(༡༥)བྲེ་ནང་དུ་བྲེ་བརྟུག་པ་ལྟར་
 ཡོད་པའི་བར་མཚམས་རྣམས་སུ་རྩལ་མཆོ་བདུན་ལ་གྱའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོས་གནས་པ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རྩལ་དུ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་རྒྱ་
 བྱེད་ལྟ་བུ། ས་གཞི་བར་སྤྱང་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་དཀར་པ། མི་རྣམས་སེམས་རྒྱད་
 འཇམ་ཞིང་གཟུགས་བྱུང་ལེགས་པ། འཇམ་སྤྱ་གྱིང་གྱུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཁ་དོག་སྟོན་
 པོ། རྒྱལ་པའི་གནས་དུ་མས་མཛེས་པ། བསྐྱར་སྟོན་རྒྱུ་པོ་ཁ་དོག་དམར་པོ། འབྱོར་
 བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྟན་པ། རྒྱ་མི་སྟོན་གྱུ་བཞི་ཁ་དོག་སེར་པོ། མི་རྣམས་གཟུགས་

བཟང་ཞིང་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷ་དང་མཉམ་པ། གླིང་རེ་ལ་གླིང་ཐུན་གཉིས་གཉིས་དང་བཅས་
 པ། གླིང་བཞིར་རང་རང་གི་འབྱོར་བའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་རི། རྒྱུ་ཕྱིན་པའི་སྒོན་པ།
 འདོད་འཇོའི་བའི་བྱ། མ་སྒྲིལ་བའི་ལོ་རྟག་གི་ཆལ་བཅས་གསལ་གདཔ། ཐུགས་
 མཚམས་སོ་སོར་རྒྱལ་གྱི་དུས་ལྷ་བདུན་དང་གདེར་ཆེན་པོའི་ལུས་པ། སྒྲིག་སོགས་ལྷ་མོ་
 བརྒྱད་ཀླམས་དགོད་ཅིང་། དེ་དག་གྲུང་རེ་རེ་ཙམ་མིན་པར་ཐུགས་མཚམས་ཀྱི་ས་གཞི་
 དང་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་གང་པ། ཤར་ལུབ་རྩ་ཉི་ལྔ་གཉིས་དང་ལྷོ་བྱང་རྩ་གདུགས་རྒྱལ་
 མཚན་བཅས་བགོད་དེ་ཞིང་ཁམས་དེ་ཉིད་དག་པའི་ཞིང་ལྷ་རྩ་སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ལུན་ལུས་ཆོགས་པར་མོས། མཐར་ཆོས་ལུ་གཅིག་བགོད་པའི་ཆེ་རང་གཞན་སེམས་
 ཅན་ཀླམས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་གྱི་དགོ་(༡༥)ཆོགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱན་རྩ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་ཀླམ་པར་ས་དང་བར་སྤྱང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་
 གང་པར་དམིགས་ཏེ་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་བདེ་སྒྲག་རྩ་འགྲུབ་པ་ལྷ་བའི་ཡོན་རྩ་སྤྱོད་པས་
 ལུས་ཀླམས་ལ་ལུས་བས་དགུས་བཞིན་བཞིས་ནས་ཞིང་ཁམས་ཀླམས་སྤྱོད་གང་འདུལ་
 ཀྱི་སྤྱལ་པའི་བགོད་པ་སྤྱོད་པར་བསམ། དང་པོར་རི་རབ་གླིང་བཞི་དང་བཅས་པ་ཆ་
 ཆོང་གཅིག་ལེགས་པར་གསལ་གདཔ། གོམས་པ་ན་བཅུ་བརྒྱ་སྤྱོད་སོགས་མེ་མང་རྩ་
 བཏང་ལྷེ་ཆོགས་ཞིང་རེ་རེ་ལ་ཞིང་རེ་ལུས་པའི་དམིགས་པ་སྤྱོད། སྤྱོད་གསུམ་དང་རབ་
 འབྲམས་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱད་གསུམ་པ་ཅི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྷ་ལྷ་འབུལ་བའང་སྤོན་
 པའི་ལུས་རྩ་བྱ། སྤོས་ལྷོགས་ན་རྒྱལ་གྱི་དུས་ལྷ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་དོན་གསུང་རྒྱན་ལྷ་
 དང་། ཐུན་རྩ་གི་ཉམས་ལེན་ཆོང་ཚུལ་སོགས་པན་ཡོན་གྲུང་དུན།

མདོར་བསྟུས་ལ་མོས་ཆེ་ཆོས་ལུ་བདུན་མ་ལུས་གྲུང་རུང་། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་
 ཅུ་བའི་སྤྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྤྱི་བོར་པད་རྒྱའི་སྤྱོད་བཞུགས་ལ། །བཀའ་དྲིན་

ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྩལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་
 པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་ལ་ལན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་ཆོ། རྩལ་དབང་གི་ལདུན་གྱི་ཅ་པའི་སྤྱ་ལ་
 མཐལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་དཔེས་པ་ཞིན་དུ་རང་གི་སྤྱི་
 པོར་མེད་ཁྱིམ་པ་དང་ལྷོ་ལ་དང་ལྷོ་(༡༥)སྤྱི་གསལ་མཐུན་པར་བཞུགས་ཏེ་ཐུག་
 བལ་མོ་སྤྱར་ནས། བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་ཐུ་འདི་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་དགོངས་ཏེ་བྱང་
 རྩལ་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱི་བར་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་ས་གིག། ཅེས་ཆོགས་
 ཞིང་ལ་ངོ་ཆེན་གྱི་ཁྱུ་ལུལ་དང་། རང་གིས་གྱུར་དེ་བཞིན་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འོག་མ་
 རྣམས་ལ་འདྲ་། ལན་གཉིས་པའི་ཆོ་སྤྱི་པོའི་སྤྱ་ལའི་སྤྱ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་
 ཆད་ནས་རང་ལ་ཐིམ་པས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་
 སྤྱི་པའི་སྤྱོད་རྩལ་དུ་སྤྱར་པར་བསམ།

ལུན་ཚོགས་དག་ལོགས་ཀྱི་བས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲ། །མཐའ་མས་འགྲོ་བའི་རི་བོ་
 མོང་བའི་གསུང་། །མ་ལུས་ཤེས་ཀྱི་མི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ལྷགས། །རྒྱལ་འདྲེན་སྤྱུ་
 མེད་ཀྱི་མཐོང་པ་འདྲེན་པ། །ཞེས་ལན་དང་པོ་བརྟོད་པའི་ཚེ་བྲམ་གྱི་དང་ལུབ་དབང་
 གི་སྒྲ་ལས་བདུད་ཅིང་རྒྱན་བཤས་དེ་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲེ་བ་ལ་གོགས་
 རྟེན་གྱི་སྒྲ་ལ། གཉིས་པའི་ཚེ་ལུབ་དབང་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་ཐིམ་
 བས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་རྣམས་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པར་བསམ།

བུམས་པ་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཞིན་རྣམ་ཀློང་ཤི། །མཆོག་མེད་ཀློང་པའི་མེད་དང་
གཤམ་པའི་ཤི། །མེད་བཟང་གུ་སྒྲ་ལི་གཞིས་གཞེད་གླིང་པ། །རྒྱ་ཆེན་ཕྱོད་པའི་བརྒྱད་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་པའི་རྒྱ་པ་ཐ་མ་ལན་གཞིས་ཀྱི་རྒྱལ་པས་ཕྱ་རྒྱ་ཆེན་ཕྱོད་
བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བདུད་ཅིང་རྒྱན་བབས་(༡༩)བས། །རྒྱ་ཆེ་པའི་ལས་

ཀྱི་གཞི་གསལ་བྱེད་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲོན་པ་བྱུང་གི་སྒྲུ་མ་ནུམས་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་
ཆད་ནས་ཐིམ་པས། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲེ་བའི་སྒྲོན་རུང་དུ་སྒྲུབ་བར་མོས།

དེས་རིགས་བསྒྲིམ་དེ། འཇམ་དབྱངས་ཡོད་མེད་ཚྭ་གསལ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་དང་། །

སྒྲུབ་གྲགས་པ་རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆེ། །སངས་རྒྱུ་དགོངས་སྒྲོང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་
དེ། །ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བྱུང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
བདེ་གཤེགས་རྩོམ་འཆང་། །མཚོག་གཟིགས་དེ་ལོ་བ་དང་རྣ་རོ་པ། །དཔལ་མཚོག་
རྩོམ་པ་དང་ཨ་དེ་ཤ། །ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱལ་བྱུང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་
བའི་སྐབས་སུ་བདུད་ཅི་འབེབས་སྒྲུང་བྱེད་ཚུལ་དམིགས་སྒྲེད་བར་བྱ། ལྷ་ཚོས་བདུན་
ལྷན་བཀའ་གདམས་རིམ་བྱོན་དང་། །བྱེད་པར་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྐུས་སོགས། །
ཡང་དག་ལས་བཟང་རི་བཞིན་གསལ་མཛད་པའི། །དངོས་བྱུང་སྒྲུ་མ་ནུམས་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བའི་སྐབས་བྱུང་པ་གསུམ་སོགས་དངོས་བྱུང་གི་སྒྲུ་མ་
ཐམས་ཅད་ལས་བདུད་ཅི་འབེབས་སྒྲུང་བྱེད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གུས་པ་
ནས་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་སྒྲུ་མཐའ་དག་
སྒྲུར་དུ་འགག་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ་གདུང་ཤུགས་
དྲག་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཚོགས་ཞིང་ཐམས་(༡༩བ)ཅད་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་བབས་
བའི་བདུད་ཅི་རི་རྒྱན་གྱིས་ལས་གྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གསལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་མོས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱུ་དགོངས་སུ་མཐོང་བ་ནས་རྒྱང་འཇུག་གི་བར་
གྱི་ལས་གྱི་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བདེ་སྒྲག་དུ་སྒྲེ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། །ཞེས་
སྒྲུར་ལྷར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཚོགས་ཞིང་ནུམས་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་
ནས་ཐིམ་པས་ལས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པར་བསམ།

རྒྱུ་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུ་པར་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་པར་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ།
 ཞེས་གོང་བཞིན་གསོལ་བ་བདུན་པས་ཆོས་སྒྲུང་གྱི་དང་། རྒྱུ་པར་མགོན་ཆོས་རྣམས་
 གསལ་མོགས་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་ཁྱོ་པོའི་ཆོགས་སྒྲོམ་དེ། ཞལ་ནས། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱོད་ཀྱི་འགལ་
 རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ངས་སེལ། མཐུན་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ངས་སྒྲུབ་ཅིས་དགེས་པའི་གསུང་
 ལྟར་ལྟར་འབྱོན་བཞིན། མཆོན་ཆད་ང་མེད་ལྟར་གི་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་པར་
 ཆད་ཐམས་ཅད་ལྟག་མེད་དུ་བྱས། སྒྲུལ་པའི་ཁྱོ་པོ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་ཐིམ་པས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སྒྲུལ་མེད་རྣམས་པའི་དབང་གདེང་བསྐྱེད། སྒྲོལ་བའི་
 ཆོས་དུག་ཅམ་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་ཅིས་ཀྱིས་དངོས་གཞིའི་དམིགས་རྣམ་རེ་ཞིག་མི་སྒྲོལ་
 ཆོ་མོན་ཉན་གཞིར་གྱུར་མའི་སྒྲིང་ནས་ལམ་རིམ་གར་སྒྲོམ་མདོར་བསྐྱས་བྱས་ན་ཐུན་
 དེར་ལམ་མོངས་སྒྲོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆར་པར་འགྱུར་བས། ཕྱིན་རྒྱབས་སྒྲུངས་(༡༠ན)
 ཞུས་ངེས་ཅན་དུ་དགོས་གིང་། དངོས་གཞིའི་དམིགས་སྒྲོལ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོལ་དགོས་པས་
 འདོན་ཆ་མང་པོའི་ལོང་མེད་ཆོ་སྒྲུབ་བཞིན་གསོལ་འདེབས་མདོར་བསྐྱས་བྱས་ན་ཆོག་
 པར། ། ལྷ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཞལ་ལས་ཐོས་པས་འདིར་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་
 མོ། །ལམ་མཆོག་སྒྲོ་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདུད་ཅི་འབེབས་སྒྲུང་མོགས་དམིགས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་རྩྱལ་ཐིན་བྱིས་ཆེན་མོ་མོགས་སུ་གསལ་བས་འདིར་མང་དོགས་ནས་མ་
 བྱིས།

ཚོགས་ཁོང་བཟུང་བའི། གྲུ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་བོའི་བྱུགས་ཀའི་རྒྱུ་ལས་འོད་
ཟེང་འཕྲོས་དེ་མཐའ་སྒོར་གྱི་ཁི་ཁྲོ་རབ་འབྱུངས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་དེ་རྣམས་
འོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཐུར་ནས་ཚོས་ཐུར་རྣམས་དབང་བོ་མཐའ་འགྲོ་ལ་ཐིམ། དེ་
རྣམས་ཉན་ཐོས། དེ་རང་རྒྱལ། དེ་བྱང་སེམས། དེ་སངས་རྒྱས། དེ་བྱ་རྒྱུད་གྱི་ལྟ་

སྐྱེ་མ་ལ་གསེལ་བ་བཅུ་པ་ན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲུབ་
 བར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་འབྱུང་བས་བསྐྱུ་བ་ག་ལ་གྲིད། དེའི་ཕྱིར་དེར་ནས་བྱང་རྒྱལ་
 མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་མཆོག་(༡༡ན)གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུ་ཅན་ཅུ་བའི་སྐྱེ་མ་
 ཁོ་ན་ལ་རེ་ལྟོས་འཆའ་བར་བྱེད་ཀྱི། བྱིད་ལས་ལྷག་པའི་སྐབས་གཞན་དུས་ནས་ཡང་
 མི་འཆོལ་བས་བརྟེ་བའི་ལྷགས་རྒྱས་བཟུང་ཤི། ཟབ་རྒྱས་ལས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་
 ཆོགས་མེད་དུ་སྒྲིབ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསེལ། ཞེས་སྒྲིབ་ཁོང་དུས་པའི་གདིང་ནས་
 རུར་རྒྱགས་གསེལ་འདེབས་བྱ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཡན་ཡོན་དང་
 མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་སྦྱོར་བའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་བའི་ལྷག་བཞེས་མོད་འདུག་པས་
 འདི་ལྟར། བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་
 ལྷགས་དྲག་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་སྐྱ་ཆོགས་སྦྱོང་བ་འདི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་
 སྦྱོར་གཉིས་གྱིས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་མ་བསྟེན་བས་ལན་བར་འདུག་ཤི། རང་ཅག་ནམས་
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡལ་ཆེར་རན་སོང་གསུམ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། བདེ་འགྲོར་ལན་རེ་
 འོང་ཆེས་ངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལུལ་མཐའ་འཁོབ་ལྟ་བུ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་
 སྐྱེས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་དང་མ་ཕྱད་བཤམ། བརྒྱལ་དལ་འཕྱོར་ཐོབ་ནས་དམ་པའི་
 མགོན་དང་ཕྱད་ཀྱང་བསྟེན་རྒྱལ་གནད་དུ་མ་སོང་བས་ཆེད་ར་ནད་གདོན་གྱིས་འཆོ་བ་
 དང་། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བསྐྱལ་བ་སྐྱ་མཐའ་མེད་བར་རན་སོང་གི་གནས་སུ་སྐྱག་བསྐྱེལ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པ་སྦྱོང་དགོས་ལྟར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་འདས་པའི་སངས་
 རྒྱས་དེ་ཙམ་བྱོན་གྱི་(༡༡བ)རིང་ཐར་པའི་ལམ་སྐྱ་མ་ཟིན་པར་ལུས་པ་འདི་བྱུང་བ་སྟུང་།
 རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་སོགས་ཆོས་ལུན་གྱི་བྱ་བ་གང་བརྩམས་
 ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཕྱི་མར་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་དང་ལུན་བས་རྗེས་སུ་འཛོན་

ཅིང་། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་བསྟེན་ཚུལ་ལོགས་པོ་འོར་བ་དང་། གདམས་དོན་ཉམས་
 རྒྱ་བྱངས་པས་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
 མོགས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་འགྱུར་
 བར་ཐེ་ཚོས་མེད། དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནུས་པར་བྱ་མ་ལུས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བདུན་པས་སྤྱི་བོའི་བླ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་
 བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བཟུང་། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། རྒྱིག་རྒྱིབ་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱིག་རྒྱིབ་ནད་གདོན་ཐམས་ཅད་བྱུངས། ལུས་
 དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དར་བསྟོད་ནམས་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་བྱེད་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀྱིས་
 ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ནུས་པའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་
 བསམ་མོ། །

ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

དངོས་གཞི་ལ་གཉིས། བསམ་པས་བསྟེན་ཚུལ་དང་། སྟོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་
 ལོ། །དང་(༡༩ན)པོ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་པ་སྤྱིར་བདེ། བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་བྱམ་ཏེ་
 གུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་བླ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། བླ་
 མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཚོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་བླ་མ་ཆོགས་བཅད་

གཅིག་ཉན་པ་ཡན་ཆད་མ་ཆད་པ་མེད་པར་སྒྲིམ་དེ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་
དེ། བདག་གཉིས་ལས། བྱི་མའི་དུས་སྟུར་པ་ན། །ང་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གཞུགས་གྱི་
སྟུ། ཞེས་དང་། གུར་ལས། གང་ཉིད་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཞེས། །དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་
གཞུགས་སྟུ་འཛིན། །སེམས་ཅན་ལན་གདགས་དམིགས་ནས་ནི། ཐ་མལ་པ་ཡི་
གཞུགས་སྟུ་ཡནས། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། ལུ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན། །ང་ཉིད་
སྟོབ་དཔོན་གཞུགས་སྟུ་འཛིན། །ང་ཡིན་སྟུ་འདྲ་ཡིད་བྱོས་ལ། །དེ་ཆོ་དེ་ལ་གྲུས་པ་
བསྐྱེད། ཅིས་རྒྱལ་པ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་མ་འོངས་པ་ན་ལུ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་
བ་ཉམས་དམའ་ཞིང་སྟོགས་མ་ལུ་ལྷག་པར་བདོ་བའི་དུས་ཤིག་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆོ་གདུལ་
བྱ་རྣམས་སྒྲལ་བ་ཤིན་ཏུ་དམན་པས་མཆོག་གི་སྟུལ་སྟུའི་རྣམ་པར་བསྟན་ན་མཐོང་མི་
རུས་ཀྱང་སེམས་ཐམ་མི་དགོས། དེ་སྐབས་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་སྒྲལ་བ་མཉམ་པར་
ཐ་མལ་བའི་གཞུགས་གྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་དུས་དེར་བྱེད་ཅག་ལ་
བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་གང་(༡༡༧)སྟར་བ་དེ་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་ང་ཡིན་སྟུ་འདྲ་ཤིས་
པར་བྱོས་ལ་གྲུས་པ་སྐྱེད་ཅིག་གསུངས་པ་སྟར། བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་
རྣམས་ཀྱང་སྟུའི་རྣམ་པ་ཐ་མལ་པར་བསྟན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་བདག་
ཅག་སངས་རྒྱས་དངོས་སྟུ་མཐོང་བའི་སྒྲལ་བ་མེད་པ་རྣམས་རྩེས་སྟུ་བརྒྱུད་བའི་བྱིར་
དུ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་འདུག་པས་སྟེ། །སྒྲུ་མ་ཐ་
མལ་གྱི་རྣམ་ཅན་གཅིག་གིས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟོན་པར་མི་རུས་པས་སྟུའི་རྣམ་པ་
སྟེ་སྟེར་བསྟན་པ་ཡིན་དེ། ལྷོག་གི་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་སྟུལ་ནས་སྟུར་སྟོག་དང་ཐལ་སྟོག་
སྟོགས་བསྐྱབས། མཁན་སྟོབ་ཏུ་སྟུལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཆོགས་སྟུ་བྱིའི་ལྟོས་པ་ལོག །

མཐུན་པའི་མོགས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དྲགས་སུ་མངོན། ཐ་མལ་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པར་
 སངས་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པས་ཐ་མལ་པར་སྟངས་ཅམ་སངས་རྒྱུ་མིན་
 པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་གལ་འགོ། དམན་མོངས་(༡༩བ)བདག་ལྷ་བྱུང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསང་
 བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་ཅི་ལ་ཡོད་
 གྱུར། ཐུན་མོང་སྟངས་མོད་དུ་འདྲ་མང་དུ་བྱོས་པ། ཉམས་ལེན་ལ་གཞིལ་བ། རྒྱལ་བྱིས་ས་
 དག་པ། དངོས་རྒྱས་ལ་ཆགས་ཞེན་རྒྱུ་བ་མོགས་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མ་མངའ་
 བ་དང་། དེད་ཅག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་ལུགས་ལ་དཔག་ན་བཅོམ་ལུན་
 འདས་གྱིས་བདག་འདུལ་བའི་བྱིར་བསམ་བཞིན་སྒྲུལ་བ་མཛད་པ་གོར་མ་ཆག། དེས་ན་
 བདག་དང་མ་མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་འདི་རྣམས་ཐུབ་
 དཔར་དོ་རྗེ་འཆར་དངོས་སུ་མཐོང་པར་བྲུ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་
 གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་བྲུ་མ་ལྷའི་སྒྲུ་ལས་བདུད་ཅིང་རང་གཞན་མིག་སྤྱི་བྱི་
 དང་བྱུང་པར་བྲུ་མ་སངས་རྒྱུ་མཐོང་པ་ལ་ཤིགས་བྱེད་ཀྱི་སྤིག་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་
 སྒྱུར་ས། ཆོ་བ་མོད་ཡོན་ཏན་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་ཐུབ་དཔར་དོ་རྗེ་
 འཆར་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་དད་པ་བརྟན་པོ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་
 མོ། སྟོན་དོག་འགོག་རྒྱལ་ནི། འོ་ན་སངས་རྒྱུ་ནི་སྟོན་ཀྱང་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ལུན་
 ཡིན་ལ། བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་འདི་རྣམས་ལ་ཐུགས་གདུལ་བ་དང་། མོར་
 རྒྱས་ལ་ཆགས་ཞེན་ཆེ་བ་དང་། མཆོན་རྒྱ་རྒྱུང་བ་མོགས་དུག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ནས་
 བསྐྱངས་པའི་སྟོན་མང་དུ་འདུག་པས་སངས་རྒྱུ་རང་མ་ཡིན་ནོ་(༡༩ན)སྟུམ་ན། དེ་
 བྱི་རང་སྟངས་འབྱུལ་དོར་ཤར་བའི་སྒྲོ་སྟོན་ཁོ་ན་ཡིན་དེ། སྟོན་ལེགས་ཀར་དང་ལྷས་
 བྱིན་མོགས་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་དངོས་སུ་མཐུན་ཡང་སྟངས་པ་མ་དག་

པའི་དབང་གིས་སྒྲིན་གྱི་གོང་ལུང་མཐོང་སྟེ་སྟོན་པ་ཚབས་ཆེན་བསགས་པར་མདོ་སྟེ་
 ལས་གསུངས། དེ་དག་ལ་སྒྲིན་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་སེམས་ལྟུང་བས་
 བསྟན་ནས་སྒྲིན་བཅས་སུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུར་དཔག་ན། དེད་གྱི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་
 བསམ་བཞིན་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། སྒྲིན་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལྟ་
 ཅི་སྟོན། གཞན་ཡང་ས་གསུམ་བརྟེས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་རྗེ་བཙུན་བུམས་པ་ཁྱི་མོར་
 གཟིགས་པ་དང་། མི་ཏྲེ་པས་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་གི་ལྟ་རིམ་པ་ལས་གསལ་བ་ཐོགས་
 མི་འཆམས་པ་བྱེད་པར་མཐོང་བ་དང་། ལྷ་རོ་པས་ཏེ་ལོ་པ་ཉི་གསོན་སྟོན་བྱེད་པར་
 གཟིགས་པ་དང་། དག་ཚུལ་ཆོས་ལུ་པས་རྗེ་རྗེ་ལག་མོ་མཛེ་མོར་མཐོང་བ་དང་། སངས་
 རྒྱལ་མེ་ཤེས་གྱིས་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་ཁྱིམ་བཙུན་གྲན་པོ་ཞིང་མྱེད་པར་མཐོང་
 བ་སོགས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གསེགས་པ་རྣམས་ལའང་སྒྲིན་ཅི་ལོག་གི་
 ལྟ་ཚུལ་ཡོད་པར་གསུངས་ན། བདག་དུག་གསུམ་ཁ་མ་བྱི་བའི་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྟ་
 ཞིག་ལ་རང་སེམས་ལྟུང་བའི་སྐྱེད་པ་སྐྱ་ཆོགས་འཆར་བ་གཞིར་བཅས། འབྲུལ་གྱི་
 འབྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་ཀྱང་མཁྱིས་ནད་གྱིས་(༡༧)ཐེབས་ཆེ་དྲུང་དཀར་ལ་བསྟན་
 བ་གནས་ཆོད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁ་དོག་མེར་བོར་སྐྱེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལྟུང་
 བའི་ངོར་གངས་རི་སྒྲོན་པོར་སྐྱེད་པ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པས་སྒྲོན་གིང་འགྲོ་བར་སྐྱེད་
 བ་སོགས་ལོག་པའི་སྐྱེད་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་ན། ཐོག་མེད་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་སེམས་རྒྱུད་བསྟན་པའི་སྒྲིན་གྱིས་སྒྲ་མ་ལ་སྒྲིན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་
 བར་མཐོང་བ་ལོས་སྟོན། དེས་ན་བདག་གིས་མཐོང་བའི་སྒྲིན་འདི་རྣམས་དོན་ལ་ཡོད་
 བས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེད་པའི་སྐྱ་གད་ལྟར་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པ་
 ཡིན་འདུག །རང་ཅག་ལས་ཉོན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཉུ་ཅང་ཆེ་བའི་ཆོད་ལ་དཔག་ན་སྒྲ་མ་མིར་

[illegible]

གཞན་ལང་བྱ་མའི་སྒྲིན་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན། རང་ལ་སྒྲུང་བ་གང་
 བྱར་ཐམས་ཅད་མ་ལྟུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དོན་གཞན་ལ་ལྟུང་བ་ཡོད་ཀྱང་
 བྱ་མའི་སྒྲིན་ཡོན་གྱི་ཆ་ལ་ལྟུང་མི་མིན་པར་སྒྲི་མི་རྣམས་པས་སོ། །གང་སྒྲུང་ཐམས་
 ཅད་ལམ་ལྟུང་བ་མིན་པ་ནི། གཞན་འགས་པམ་འདོགས་པའི་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་
 སྒྲིང་ཏེ་བར་འཛིན་པ་དང་། མཆོང་ནས་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་པ་གོ་ཡོད་གི་གཏམ་དུ་
 ལྟུང་བ་མོགས་ཤིང་ཆོད་དོན་ལ་གྲུབ་པའི་དེས་པ་མེད་པ་དང་། མིག་གིས་མཛོམ་
 སྒྲིང་དུ་མཐོང་བ་ལང་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། མིག་རྒྱ་རྒྱུད་སྒྲུང་བ་མོགས་
 ལྟུང་བ་མཐོང་ཡས་པ་ལྟུང་བས་ཤེས་པར་སྒྲུང་། མངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུན་ཀྱང་
 མཐོང་མི་རྣམས་ཤིང་རང་དང་སྒྲི་ལ་བ་མཉམ་པའི་སྒྲིན་སྒྲུང་དུ་སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་རྗེས་

སྤྱི་འཛིན་ཐབས་མེད་པས་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུ་པར་བསྟན་པ་སྤྱི་དྲིན་ཆེ། སངས་རྒྱས་
རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་འབྱུང་བྱིན་བདུད་དང་ཞ་བོ་སོགས་སྤྱི་འཛིན་
སྤྱི་པ་ཡིད་ན་ཐ་མལ་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གཟུགས་སྤྱི་ལྟོན་པ་སྤྱི་མ་ཅི་(༢༡)དགོས།
དེ་ལྟར་ཡང་། ཡབ་སྐུ་མཐུན་པའི་མདོ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་ཆོངས་པའི་ཆ་བྱད་དང་། ལ་
ལར་བདུད་གྱི་ཆ་བྱད་གྱིས། །སེམས་ཅན་རྒྱལ་གྱི་དོན་མཛད་དེ། །འཛིན་རྟེན་རྒྱལ་
གྱིས་རྟོགས་མི་ལུས། །བྱད་མེད་ཆ་བྱད་སྤྱོད་པ་མཛད། །དུད་འགྲོའི་སྤྱེ་གནས་ན་འང་
གདལ། །འདོད་ཆགས་མི་མངའ་ཆགས་པའི་ཚུལ། །འཛིན་པ་མི་མངའ་འཛིན་པ་
ལྟར། །རྫོངས་མེད་རྫོངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། །སྤྱི་པ་མ་ལགས་སྤྱི་པའི་ཚུལ། །ཞ་
བོ་མ་ལགས་ཞ་བོ་ལྟར། །རྒྱུ་པར་འབྱུང་བ་སྤྱི་ཆོག་གྱིས། །སེམས་ཅན་རྒྱལ་གྱི་
འདུལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་བདག་གི་སྤྱི་མ་འདི་རྒྱལ་ཆུ་བྱར་གྱི་མིག་ལས་དུ་ཐ་མལ་བར་སྤྱད་བ་
ཅམ་ལས་དོན་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྱི་པ་ཡིན་འདུག་པས་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྤྱི་ལྟོན་རྟོག་གི་སྤྱི་སྤྱོད་ཅིག་ཅམ་ཡང་
མི་སྤྱེ་ཞིང་། ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བའི་དད་པ་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྤྱེ་བར་སྤྱི་མ་
ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྱི་བོའི་སྤྱི་ལྟོན་རྟོག་གི་
སྤྱི་རན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤྱི་པས་ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བའི་དད་པ་
ཆེན་པོ་རང་ག་ཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་སོ། །

གཉིས་པ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སྤྱི་ལྟོན་ཏེ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ནི། མདུན་ན་བཞུགས་
པའི་སྤྱི་མ་རྒྱལ་ལ་དམིགས་ནས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྒྱལ་(༢༢)བདག་
ལ་བཀའ་དྲིན་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཡང་རྒྱ་མེད་པར་མི་

འོད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲིགས་རྒྱ་ལ་བཏེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་སློབ་མཁན་
 མེད་པར་རི་ལྟར་བསྐྱར་མི་ཤེས་པས་སྒྲིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་གིས་མི་དགོ་
 བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་ཚུལ་བསྐྱབས་བ་ལྟར་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པའི་བཀའ་
 དྲིན་གྱིས་ད་ལྟ་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཡིན། མི་ལུས་ཐོབ་ཀྱང་བྱིས་པའི་དུས་དྲུབ་དང་ལུ་ཞེ་
 འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས། ཡི་གེ་ཞིག་མ་ཤེས་ན་བཀའ་བསྟན་བཙུན་
 གྱི་དོན་སེམས་བ་ལྟ་ཅི། ཆོག་སྟོག་པ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ལ། སྟོག་གི་སློབ་དཔོན་
 གྱིས་ཀའ་དང་སྐྱར་སྟོག་སྐལ་སྟོག་སྒྲིགས་བསྐྱབས། ཡི་གེ་ཤེས་ཀྱང་རབ་རྒྱལ་བྱུང་
 བ་ལུ་དང་ཆུང་མ་གསོ་བའི་བྱིར་སྟོག་གཙོད་སྒྲིགས་སྟོག་པ་ལ་དབང་མེད་དུ་འབྱུག་
 དགོས་པ་དང་། ཞིང་ལས་དང་བྱུགས་འཆོ་སྟོང་སྒྲིགས་བྱི་བྱ་བ་དུ་མས་གཡེངས་
 ཏེ་ཆོས་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད། མཁན་པོའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཆོས་སྟོར་བྱུགས་པས་
 གནས་སྐབས་སོས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྐྱབ་བྱི་བྱ་བ་ལ་ཉིན་
 མཆོན་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་གཞོལ་ཆོག་པ་བྱུང་། ཐོས་བ་མ་བྱས་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་བྱི་
 དཀའ་གནས་ལ་དཔྱོད་པ་ཐར་ཞོག །སྤང་སྤང་གི་གནས་རགས་པ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་
 པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམས་བྱི་བྱུང་དུ་གཞུང་བཤད་(༡༥)དང་ཉམས་ཁྲིད་
 མང་དུ་མཐོས་པས་སྤང་དོར་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་རྩེད་ཟད་རྟེན། ཐོས་དོན་རྒྱུད་ལ་མི་སྦྱོར་
 བར་ཁ་བྱིར་བལྟས་སུ་བཏང་ན་འཆི་ཁར་འགྱོད་པ་ཙམ་ལས་འབྲས་སུ་མ་མཆིས་ཀྱང་
 སྤང་མའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཉམས་ལེན་ལ་སྟོ་ཁ་བྱུགས་པའི་ཁུལ་ཡིན། སྐབ་པ་བྱེད་པར་
 སྒོམ་ཡང་སེམས་འཛིན་སྤུ་མོ་རེ་ལ་ལྟ་སྒོམ་མཆོག་རྒྱ་འབྱུལ་བ་ལྟ་སྐྱབ་བསྐྱས་ན་འབད་
 པ་དོན་མེད་དུ་འགྱོ་རུང་བསྟན་པའི་གནད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཟབ་མོ་ནོར་
 འབྱུལ་བྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་བག་ཆགས་འཛིན་རྒྱ་བྱུང་བ་འདི་སྤང་མ་དོ་རྟེ་

འཆར་གི་སྒྱུ་དྲིན་ཡིན། མཉམ་མེད་བྱུང་པའི་དབང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྱུ་སྒྱུ་བ་ཐོགས་
 མེད་ཇོ་འབྲུམ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ཐོགས་མཁས་གྲུབ་རི་སྟེང་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ས་
 ཟིན་ཅིང་། ད་ལྟའང་ཐོགས་བརྩའི་ཞིང་ཁམས་སྒྱུ་སངས་རྒྱས་གསྐྱའི་རྒྱལ་གྲངས་དང་
 མཉམ་པ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་བ་དང་གསུང་ཐོས་པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་
 དུས་འདིར། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་སྟོང་པོའི་བརྩུང་བསྐྱུ་བ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
 རིམ་པའི་མན་ངག་བྱགས་བརྩེ་བས་རྗེས་སུ་བསྟན། རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་ནུས་ན་
 གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་དོན་
 ཏུ་གཉེར་ཡང་འགྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་ན། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ལས་གྲང་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་འདི་རྣམས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་
 བར་འདུག །བཀའ་(༡༥)གདམས་གོང་མའི་གསུང་ལས། ལོངས་སྒྱུ་ནི་སྟོན་པ་མི་
 དགོས་པའི་དུས་ཀྱི་བཟང་གོགས་ཡིན། ད་ལྟ་ཉམ་ཐག་པའི་ཆེ་དྲིན་ཆེ་བ་སོ་སྟེའི་རྣམ་
 པར་བསྟན་པའི་སྒྲ་མ་འདི་རྣམས་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཆོས་
 སྒྱལ་བར་མ་ཟད་ཐ་ན་ཟས་ཟ་ཚུལ། གོས་བྱོན་ཚུལ། འགོ་ལུགས། སྟོང་ལུགས་ཚུན་
 ཆད་ལ་ཞལ་ཏུ་གནང་བས་མཆོན་པ་བཟང་གིས་ལུ་སྟོང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་མཇེད་ནས་
 འགལ་སྟེན་ཐམས་ཅད་བསལ། མཐུན་སྟེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས། ཁེངས་པའི་ཆེ་
 དམའ་ལབ། ལྷུ་པའི་ཆེ་གཟེངས་བསྟོད། རིམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
 ཉམས་ལེན་ལ་བཀོད་པས། དང་པོ་མི་ནག་གི་དུས་བོང་བུ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 ད་ལྟ་སྤང་དོར་ཤེས་པའི་གྲངས་སུ་བགྲང་ཆོག །ཁོང་བུ་མི་གལ་དུ་འཛུང་མཁན་སྒྲ་མ་
 རྣམས་ཡིན་པས་སྒྱུ་དྲིན་ལ་ལོར་ཐབས་མི་འདུག །སྟོན་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྟོབ་
 ལས་དུ་ཆོས་ཆོགས་བཅད་རའི་ཕྱིར་སྒྱུ་ལ་མར་མེ་སྟོང་བཅུགས་པ། ལུགས་གཟེར་

སྒྲིབ་བཏབ་པ། བགས་པས་ཤོག་གྲ། །ཐག་གིས་སྒྲིག་ཆ། རུས་པས་སྒྲིག་བྱས་ཚུལ་
མདོ་སྡེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། རྩོམ་པ། རྩོམ་པ། མར་མི་སྐོས་སྒྲིབ་བྱི་དམ་པ་མལ་
མོ་ཆེས་ཆེས་བྱིར་དཀའ་སྒྲིབ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་གྲང་། བདག་གིས་དཀའ་བ་ཅི་
ལང་དང་ཏུ་བྱུངས་མ་དགོས་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་བྱིས་དབང་བྱིད་(༡༥བ)
ལུང་གསུམ་གྱི་རྒྱན་པ་ནོར་བུ་ལ་འདོགས་པ་ལྟར་དགེས་བཞིན་སྒྱུལ་བས་བཀའ་དྲིན་
བསམ་བྱིས་མི་བྱུང་།

མདོར་ན་རང་གི་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་ཆིམ་ན་གནས་པ་རྣམས་དང་། ར་མཉམ་གྱི་གྲོགས་
མཆིད་རང་ལས་དག་པར་རྒྱུ་པ་རྣམས་བྱི་བར་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཏགས་ན། བལ་ཆེར་
སྒྲིག་སྒྲིག་གཏམ་ངན་གསུམ་བྱིས་མི་ཆོ་སྒྲིལ་བར་བྱེད་པ་ཅམ་ལས། དགེ་སྒྲོར་སྒྲོར་
ཅམ་གྱི་སྒྲིལ་བའང་མེད་འདུག་པ་ལ། བདག་ནི་བསྟན་པའི་སྒྲོར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྡེ་ལུས་ལ་
ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱོན། དག་ནས་གསུང་རབ་བྱི་དོན་འཆད། ཡིད་བྱིས་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཉམས་ལེན་བསྐྱུངས་ནས་དབེན་པའི་རི་སྒྲུལ་ཏུ་དྲང་སྒྲོང་གི་སྒྲོད་
ཚུལ་བྱིས་གནས་ཆོག་པ་འདི་སྒྲུ་མའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་པ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་ཤེས་སྒྲུ་
བར་སྒྲུང་། འཇིག་རྟེན་ཉིར་འཆོ་ཐུན་བུ་ལས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཟས་གོས་སྐོས་ལོ་
བྱུང་ཐུན་ཆོགས་རེ་བྱིན་པའང་དྲིན་ཆེ་བར་ཅི་ན། འཁོར་བའི་སྒྲིག་བསྒྲུལ་ཐུ་རགས་
ཐམས་ཅད་སེལ་ཞིང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྒྲུ་ན་མེད་པ་སྒྲིབ་པའི་གདམས་ངག་གི་ཉིང་ཁུ་
སྒྲུལ་པའི་བཀའ་དྲིན་ནི། ལུས་སྐོག་ཡོངས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་བྱིས་བསྐྱུལ་བར་མཆོད་
གྲང་ཆ་ཅམ་གཞུལ་བར་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱི་
སྒྲོད་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་བྱི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གྲུས་པ་
ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲིག་ཏུ་སྒྲེབ་བྱིན་བྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ལྷོ་

བོའི་སྒྲ་(༡༥ན)མ་ལྟའི་ ངག་བའི་བགེས་གཉིན་ལ་མ་གུས་བའི་བསམ་ངན་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་ སྒྲ་མའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སྤྲོན་བའི་གུས་པ་ཆེན་པོ་ བསམ་
 ལོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིབ་པས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། སྒྲིབ་ཟང་ཟིང་འབྱུང་བ་དང་། བཀྲམ་སྒྲིབ་
བྱེད་པ་བྱམ་མཚམས་དང་འབྲེལ་ཞིང་། བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པ་བྱམ་དང་བྱམ་མཚམས་
ཀྱི་དགོ་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་དམིགས་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདི་
ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་འདི་རྣམས་
ལ་ཟང་ཟིང་གར་ཡོད་པར་ས་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་དག་གིས་བསྐྱེད་བཀྲམ་
དངོས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་སྒྲིབ་ལག་ཏུ་ཡོན་པ་དང་། ཁྱད་པར་སྟོན་
གསུམ་དག་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནད་དོན་དབྱེད་
འཛོག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཉམས་སུ་བྱུངས་ཏེ་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་
པར་བྱུང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྐྱ་མ་སྐྱས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་
བཏབ་པས། སྒྱི་པོའི་སྐྱ་མ་སྒྲིབ་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་གིགས་བྱེད་ཅི་གསུང་བཀའ་
བཞིན་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་རྫོགས་པ་ཅེས་བསམ་མོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་
ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་བྱུང་བའི་དབང་པོ་ལ་ཐིམ་པར་སོས་ནིར། དེ་ལ་
དམིགས་ནས་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་ཤུག་བྱུང་བ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །(༡༥)མཆོད་དོ་རྒྱབས་
སུ་མཆོའོ། །ཁིས་ལན་གསུམ་མམ་བདུན་བརྗོད་དེ་སོས་ཀྱིས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་བདུབ་
བས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟ་རང་ཉིད་ལ་ཐིམ་པས་རང་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་རྒྱུར་ལམ་བྱིས་
རྒྱུར། རང་བྱུང་དབང་དུ་གསལ་བའི་རྒྱ་ལས་འོད་ཟེར་འབྲོས་མཐའ་རྫོང་ན་ཡོད་པའི་

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་སྐབ་པའི་དབང་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཞོད།
 རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐབ་དབང་དུ་གསལ་པའི་སྐགས་ཀར་རྒྱ་བའི་དབྱིལ་ལམོར་གྱི་
 རྩེད་དུ་ཨ་དགར་བོ་རྒྱ་སེར་པོས་མཆོན་པའི་མཐའ་སྒོར་དུ་ཨོ་ལུ་ནེ་ལུ་ནེ་མདུ་ལུ་ནེ་ཡེ་
 ལུ་ནེ་ཞེས་པས་བསྒོར་བ་ལ་དམིགས་ནས་བརྒྱས་པ་ཅི་འབྲུག་བྱ། དགོ་བ་འདི་ཡིས་
 ལྷུང་དུ་བདག་ཁྱེ་མ་སངས་རྒྱས་འབྲུག་ལྷུང་ནས། །འབྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ། །དེ་
 ཡི་ས་ལ་འགོད་པར་ཤོག །ཅིས་དང་། དགོ་འདིས་མཆོན་ནས་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་
 བའི། །ཞེས་སོགས་འདོན་པའི་སྐབས་སུ། ལུང་འདིར་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དམིགས་
 རྣམ་བསྐྱེད་ས་པས་མཆོན་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་དང་བསག་འབྱུར་གྱི་དགོ་ཅ་མཐའ་
 དག་གཅིག་དུ་བསྒྲུབས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆེ་རབས་ཀྱི་ན་
 དུ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་མི་སྦྱེ་བར་དལ་འབྱོར་ཆེད་པའི་རྟེན་བཟང་ག་སྟག་ཐོབ་པར་
 གྱུར་ཅིག །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་འབྲེལ་མེད་(༡༩)རྗེས་
 སུ་འཛིན་ཅིང་བསམ་བ་དང་སྒྱོར་བས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བརྟེན་ལུས་པར་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་བ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས་མིག་འབྲས་བཞིན་བསྐྱུར་
 ལུས་པར་གྱུར་ཅིག །མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲམས་ལ་དོམས་པ་མེད་པའི་
 ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་རང་སེམས་གདུལ་
 བའི་སྤྱད་དུ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལུས་སུ་དྲིལ་བའི་ཉམས་ལེན་རྣམ་པར་དག་བ་ལ་
 ཅི་གཅིག་དུ་གཞོལ་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །ཆོས་ལྡན་གྱི་དོན་གང་བརྩམས་
 ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱི་ནང་གི་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་མཐུན་རྟེན་མཐའ་དག་ཡིད་བཞིན་
 འབྲུག་པར་གྱུར་ཅིག །མདོར་ན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྟག་དང་བཅས་པས་སྒྲོན་ལམ་

བྱིན་རྒྱལ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་བདེན་པ་དང་། བདག་གི་ལྷན་བསམ་
དག་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། རྣམ་དག་སྟོན་པའི་གནས་འདི་འགྲུབ་པར་ཤོག ཅེས་ཁ་
ཅམ་ཆོག་ཅམ་མིན་པར་འཕྲལ་ཡུན་གྱི་སྟོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྟོས་
ཏེ་བདེན་སྟོབས་བརྗོད། མཐུག་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལྷན་སྟོན་གི་རྒྱལ་དུ་སྤར་འཕེན་པ་
བཏང་བ་བཞིན་བྱུང་མ་བྱུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་། བྱུང་ན་དགའ་སྟོན་དང་། མ་བྱུང་
ན་འགྲོད་པ་དྲག་པོས་བྱིན་ཆད་དེ་ལྷར་མི་བྱེད་སྟུང་པའི་ཞེ་དམ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་(༡༩བ)མཆོད་སྤྱི་ལོ་ལྷར་བྱ་བ་ནི། རང་སེམས་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་
བཏང་བར་དངོས་གཞིའི་དམིགས་རྣམ་ཡང་ཡང་དུན་པར་བྱ་ཞིང་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་རྒྱལ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་བལྟ་བ་དང་།
བསགས་སྤྱང་གི་སྒོ་དུ་མར་འབད་བ་དང་། ཁས་སྤངས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ལ་སྟོན་སེམས་
བསྟེན་པ་དང་། དུན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པས་སྟོན་གསུམ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་དང་།
ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་ལྷར་
བྱ་བ་དང་། ལྷན་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་ཞིབ་པར་ཤེས་
ནས་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལས་ཤེས་
པར་བུའོ། །

བསྐྱེད་ནས་སྒོ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་ནས་སྒོ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། དལ་བའི་རྟེན་ལ་
 སྦྱང་བོ་སྦྱང་བའི་བྱིར་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། སྦྱང་བོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་བོ་ལ་
 གཉིས། ལུག་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ལུག་མཚམས་སོ། །དང་བོ་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་
 ལས་དང་བོ་ནི་ལུར་ཚུགས་གསོལ་འདེབས་ལན་སྦྱར་བཞིན་ཡོན་ལ། དེ་ནས། བདག་
 དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམོར་བར་སྒྲིམ་ནས་ལུན་རིང་ལ་ལྷགས་དྲག་པའི་
 ལྷག་བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་སྦྱང་བ་འདི་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་
 ཅན་མ་སྒྲིམ་བས་ལན་པར་འདུག་སྟེ། སྦྱོན་ཆད་ལམོར་བར་འབྱུངས་པའི་ཆེ་བརྒྱུ་ལས་
 ཅམ་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་རེ་ཐོབ་ཡོད་གས་ཆེ་(༡༠ན)ཡང་། དུས་དེར་དལ་བ་
 རྟེན་དཀའ་ཚུལ་དྲན་པས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡེ་མ་བྱུང་བར་སྤྲིག་སྦྱོད་ཁོ་ནས་མི་ཆེ་
 སྦྱངས་ཟད་ལ་བཏང་བའི་དབང་གིས་སྦྱར་ངན་སོང་དུ་སྤྲིག་བསྐྱལ་དྲག་པོས་ལུན་རིང་
 མནར་ཞིང་ད་ལྟའང་ཉན་སོངས་ཁ་མ་བྱི་བར་ལས་ངན་གསོག་པ་ལ་བརྩོན་པ་འདི་
 འདྲ་བ་བྱུང་། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་བསམས་
 ནས་སྦྱང་བོ་ལེན་པར་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ན་གྲུབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་འབད་དེ་གཏན་གྱི་
 མདུན་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དེས་པར་འབྱུང་། དེས་ན་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱི་བར་སྒྲ་མ་ལུས་
 བྱིན་གྱིས་བསྐྱལ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྦྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལུང་སྦྱི་ལུང་ཆ་
 ལས་བདུད་ཅི་། སྤྲིག་སྦྱིབ་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའི་རྟོགས་པ་སྦྱི་

པ་ལ་ཤེས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཤིག་གྱི་བརྒྱུད་པ་། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་དང་བྱུང་བར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟོད་དགའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་
གཞན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཤིག་པར་བསམ་པོ། །

དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀར་སོགས་བསྟན་པ།

དངོས་གཞི་ལ་གསུམ། དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དོན་ཆེ་བ་བསམ་བ་
དང་། ཆེད་དཀའ་བ་བསམ་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་པོར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བསྒྲམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ།
བདག་དེ་ལྟ་བུ་མོང་གསུམ་དང་ལྟ་ཆེ་ཤིང་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲིམ་ཡོད་ཕྱིན་དཔུལ་བ་བ་དང་
(༡༠བ)ཡི་དྲགས་པ་ལ་ཆེར་སྟག་བསྟུལ་བཟོད་པར་དཀའ་བས་དུས་དྲག་ཏུ་གདུངས་
ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་མེད་པ་དང་། རང་འཕྲི་གནག་སྟགས་དག་ལ་ཆོས་ཆོག་གཅིག་
ཙམ་ཡང་སྟོབ་མི་ལུས་པ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་དུང་འགྲོ་རྒྱམས་གིན་ཏུ་སྒྲུབ་
པས་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ལྟ་ཆེ་ཤིང་པོའི་ནང་ཆོན་འགའ་ཞིག་བསྒྲུལ་ཆོན་ཏུ་
མར་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དགེ་བའི་བྱེགས་ལ་བཞོལ་མི་རུང་བ་དང་། འགའ་
ཞིག་འདོད་ཡོན་གྱིས་དྲག་ཏུ་གཡེངས་པས་ཆོས་ལ་སྟོ་མི་འཇུག་བས། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་
དེ་དག་དང་བྲལ་ནས་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་དེས་སྟབས་ལགས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཐོབ། མི་ལུས་ཙམ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་གྲ་གྲོ་རྒྱམས་ཀྱིས་གྲུབ་ཐོབ་རུང་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་རྒྱ་བར་མི་བྲག། ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་དབུས་སུ་སྒྲིམ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ།
རང་འཕྲི་སྟོངས་འདིར་འཁོར་རྒྱུ་བཞི་མི་ཆང་ཡང་ལུང་དྲྀགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཁིང་།

མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དབུས་ཀྱི་སྤྱིར་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཆོད་། ཡུལ་དབུས་སུ་
གྲོན་ལྷགས་འོན་ཡོང་ནམས་ཀྱང་སྤྱི་མོད་དེ་དག་གིས་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་སྤེལ་ཆོགས་ཅམ་
ཡང་མི་ཤེས་ན་གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྐྱབ་ག་ལ་རུས། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་གྲོན་ལྷགས་སུ་མ་
སོང་ཞིང་མིག་ན་སོགས་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་པའང་བདག་ལ་ཆོད་། དབང་བོ་ཆོད་བ་
ཅམ་སུ་སྤྲེགས་པ་ནམས་ལའང་ཡོད་ཀྱང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གིས་སྐྱད་བསྐྱད་ནས་
དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ལས་(༡༡)འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སོགས་དབང་བོ་
ཆོད་པ་དེ་ཞིག་པ་ཆབས་ཆེན་གསོག་པའི་རྒྱུ་དུ་སོང་། ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཡོག་ལྟ་ཅན་
མིན་པ་དང་། ལས་མཐའ་མ་ཡོག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་དང་
ཆོས་དང་དགོ་འདུན་མི་བདེན་མི་ཟེར་བས་ཡོག་ལྟ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་། མཆོམས་མེད་
ཀྱི་ལས་མ་བྱས་པས་ལས་མཐའ་མ་ཡོག་པའང་ཆོད་། ལས་མཐའ་མ་ཡོག་པ་ཅམ་
བྱིས་པ་ལ་ལ་ཆེར་ལའང་ཡོད་མོད། གནས་ལ་དད་པ་མེད་པས་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་
བསམ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་ཡོན་ཅིང་སྐྱར་བ་སོགས་བྱེད་པའི་གོ་
སྐབས་མེད་པར་བྱིས་ཀྱི་བྱ་བ་མང་པོས་གཡེངས་ནས་བཞག་ཏུ་རུང་བ་ཆོས་ལས་མེད་
པར་སོང་། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱར་བ་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་ཞིག་
དགོས་པའང་བདག་ལ་ཆོད་། དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་འབྱོར་རྗེས་
མཐུན་ཚུན་ཆད་མེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཏུ་མ་བྱོན་ན་རང་ཅག་ལ་ཆོ་
བྱིས་པ་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ཅམ་ཡང་མི་ཡོང་བས་ཆོས་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་ལ་བཙུམ་ལུན་
འདས་དོ་རྗེ་གདན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན། ཞིང་ཁམས་ལ་ལ་ན་སངས་
རྒྱས་བྱོན་ཀྱང་ཆོས་མི་གསུང་བར་སྐྱུ་ལུས་ཀྱིས་འགོ་དོན་མཛད་ནས་བྱང་ན་ལས་འདའ་
བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་གྱུར་ན་རང་རེས་ཆོས་སྐྱབ་མི་རུས་ཀྱང་། བཙུམ་ལུན་འདས་

གྱིས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་(༡༧)འཕོར་ལོ་བསྒྲུབ་། མངས་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་
 སྒྲོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐུང་མངས་རྒྱལ་ནས། ཕྱི་དྲོ་ཕུ་རན་ལས་འདས་ཏེ་བསྐྱོན་
 བའང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་ཡོད། དེ་ལྟར་སོང་ན་མི་ཐན་པ་ལ་ཤུག་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱོན་
 བ་ལོ་ལྟ་བུ་ཐུག་བརྒྱའི་བར་དུ་གནས་པའི་མཐུག་ད་དུང་མ་ཞོགས། ལས་ཡོངས་
 ཞོགས་ཀྱི་གནད་ལ་སྒྲུབ་པ་སྤྱིར་ཐོར་མཛད་པའི་སྒྲེས་སྤྲུངས་པ་མིག་སྒྲོས་ཀྱི་ལུས་དུ་
 འོས་པ་རེ་གཉིས་ཅས་བཅུགས་པས་ཆོས་གནས་པའི་རྗེས་སུ་འཐུག་བའང་ཡོད། དེ་
 རྒྱལ་མཛད་ཡང་ཆ་སྒྲིན་མ་འཛོམས་ན་ཆོས་ཕུ་ཐབས་མེད་པ་ལ། ཐས་གོས་གནས་མལ་
 སོགས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་སྒྲིན་འདི་མ་འཛོམས་ཕུ་བ་མེད་པས་གནན་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱིར་བཙེ་
 བའང་ཆང་། མདོར་ན་མི་སྒྲེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྒྲོན་ལས་བརྒྱད་བཟུང་བའི་སར་མ་སྒྲེས།
 སྒྲེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལས་བརྒྱབ་བཟུང་བའི་སར་སྒྲེས་ཏེ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཙེ་
 བརྒྱད་ཆང་བའི་མི་ལུས་ཐོབ་པས་སྒྲོན་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་སྒྲེབ། སྒྲེ་མ་ལས་ལས་
 བྱིད་མང་དུ་མཉན་པས་ཐོས་བསམ་གྱི་གིས་རབ་ཀྱང་རང་ཆོད་ལ་དཔག་པའི་དགའ་
 མོ་འདུག །ཆོས་ལ་སྒྱུར་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིན་ན་བ་ཤ་བ་འཆི་བ་སོགས་མ་སྒྲེབ་པའི་དུས་
 འདིར་རྒྱལ་བཙེ་ཡོད་གྱིས་འབད་ནས་གཏན་གྱི་སྤྱིར་འགོ་ཚུགས་པ་ཞིག་བྱེད་མ་རྒྱལ་
 བ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་སྤྱི་རིན་ཐང་མེད་པ་ཞིག་རྗེད་ནས་ཡོངས་མ་སྒྱུད་པར་སྒྱུར་དུ་
 བརྒྱག་པ་ལས་ཀྱང་གྱུར་ལྷག་པར་ཆེ་བས། དུས་ད་(༡༩ན)ནས་བསྐྱར་སྤྱི་མ་གྱི་ཚུན་
 ཆད་དུ་ཡོངས་སུ་ཞོགས་པའི་ལས་ལ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་བྱེད་རྒྱལ་བར་སྒྲེ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་
 སྒྲེ་མའི་ཐུགས་རྗེ་བསྐྱེད་ཞིང་བསྒྲུབ་མོ། །

སྒྲོན་བརྒྱད་ཅི་འཕེབས་སྤྱང་ཡང་བྱ། གཉིས་པ་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་ནི། སྤྱི་ཐོར་

གྲུ་མ་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར། དལ་འབྱུང་གི་ལུས་རྟེན་འདི་དོན་གིན་
 ཏུ་ཆེ་ཞི། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཛོན་མཐོ་ལྷ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་
 འབྱུང་པའི་རྒྱ་རྩལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་སྦྱིན་པ་
 གཏོང་བ་དང་། འཁོར་ལུན་སྤུངས་ཆོགས་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་སྐྱོམ་པ་སོགས་བདེ་སྤྱད་ཏུ་
 སྦྱབ་རུས་གིང་། མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྟན་ནས། འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ལྟན་པ་ལས།
 རྣམ་སྦྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟན་ལྷ་སྤུངས་ལུས་རྟེན་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་འདོད་ན་ལང་དེ་
 དང་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་ཆ་ཆར་བར་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་རུས། དེར་མ་ཟད་དགའ་ལྟན་
 དང་བདེ་བ་ཅན་ལྷ་སྤུངས་དག་ཞིང་དུ་བསྐྱོད་པར་འདོད་ན་ལང་དེ་དག་ཏུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་
 རྣམས་རྟེན་འདིས་སྦྱབ་རུས། དེ་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་ཆོགས་སྤྱི་ཕྱི་སྦྱོམ་པ་དང་ལྟན་པ་ལྷ་
 སྤུངས་རྟེན་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་བྱུང་བོལ་པར་འདོད་
 བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་མཆོག་གསུམ་སོགས་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་དགོ་
 ཅུ་(༡༡བ)སྦྱབས་ཆེ་བ་ཇི་འདྲ་བསྐྱབ་ཀྱང་རུས་པས་མིའི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་ནམས་སྤྱབས་
 ཆེན་གསོག་པ་ལྷ་སྤུངས་པ་གཞན་གྱི་རྟེན་ལ་གིན་ཏུ་དགའ། གཞན་ཡང་ཁམས་གོང་
 གི་སྦྱེ་རྣམས་ཏིང་འཛིན་གྱིས་རྟག་ཏུ་སྦྱོས་ནས་འཁོར་པ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྦྱེ་བ་མི་
 སྤྱིད་པས་རྟེན་དེར་འཕགས་ལམ་གསར་དུ་བོལ་བ་མེད་ཅིང་། སྦྱོར་མིའི་སྦྱེ་བ་རིམ་
 པར་བརྒྱད་དེ་ལམ་ལ་སྤྱངས་པའི་བག་ཆགས་ཅན་ཁ་གསལ་ཅམ་ལས་འདོད་ལྷ་ལལ་
 ཆེར་ཡང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སྤྱད་སྤྱངས་པས་ཐར་ལམ་གསར་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་མིའི་ལུས་
 རྟེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། མི་ལའང་སྦྱ་མི་སྦྱན་པ་སྦྱོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་།
 སྤྱིར་གཞན་པ་གཉིས་སྦྱོར་སྦྱངས་གསལ་ཆེ་བས་འཛམ་བུ་སྤྱིར་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 ལ། རྟེན་འདིར་སྤང་དོར་མ་འབྱུགས་པར་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྦྱབ་པ་སྤྱིར་པོར་བྱེད་པ་

ཞིག་ཕྱུང་ན་མ་ཆོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོང་། ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ཕྱུང་རྒྱུ་
 གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མིའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་འདྲ་བའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྟེན་
 གཞན་ལ་མི་འབྱུང་བར་སྟོབ་སྐྱོད་པ་ལས་གསུངས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྐྱབ་པ་ལ་
 རྟེན་འདི་ཉིད་ལུལ་དུ་ཕྱུང་བར་ངེས་ཤིང་། ལུང་བར་མངལ་སྒྲིལ་ཁམས་དུག་ལྡན་འདི་
 ལྟ་བུའི་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིགས་དུས་གྱི་ཆེ་ལུང་གཅིག་ལ་འཆང་
 གུ་རུས་པའི་ལུས་རྟེན་མཆོག་དུ་བསྒྲགས་པས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་
 སྟོན་གནས་སུ་བྱེད་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་(༡༧)དང་མཐར་ཐུག་གི་
 རོན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་དུ་སྐྱབ་རུས་པའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་པའི་ཆེ་སྒྲིང་པོ་ཅི་ཡོན་
 ཞིག་མི་བྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན་མི་དཔུལ་པོ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་སྐྱེ་བས་ཀྱང་རིན་པོ་
 ཆེ་གཏན་མི་ལེན་པར་གྲུ་གར་རོལ་མོ་སྟགས་རྩེད་འཛོམས་དུས་འདས་ཞིང་རྒྱགས་ཟད་
 བས་སུ་ལོན་གྱི་ཟས་ཙམ་གྱིས་འཛོལ་བའི་ཕུར་ལག་པ་སྟོངས་པར་རང་གིས་དུ་ལོག་པ་
 དང་འདྲ་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དང་འདྲ་བར་སྐབས་ལེགས་གྱིས་
 སྐྱབ་རུང་ཆེ་འདིའི་རྟེན་བཀུར་སྟན་གྲགས་བསྐྱབ་པ་སྟགས་རོན་མེད་གྱི་བྱ་བཞག་ཁོ་
 བས་གཡེངས་པ་ཙམ་ལས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་གཏན་དུ་ལན་པའི་དགེ་བ་
 སྤང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱབ། སྤར་བསགས་པའི་དགེ་བའི་འབྲས་སུ་རྣམས་ཆེ་འདིར་ལོངས་
 སྐྱད་པས་ཟད། སུ་ལོན་དང་འདྲ་བའི་སྟོག་པ་སྟོ་སྟོ་ཆོགས་ནས་བསགས་ཏེ་སྤར་སྟོན་
 གྱི་རྟེན་ལུལ་ངན་སོང་དུ་སྟོག་དགོས་པ་དེ་ལས་རང་གིས་རང་བསྐྱུས་ཆ་བས་ཆེ་བ་ཅི་
 ཡོད། སྟོན་ཆད་ངན་སོང་གསུམ་སྟགས་མི་ཁོས་པའི་སྐྱེ་བ་མང་པོ་ལུན་རིང་བརྒྱད་དེ་
 ད་ལྟ་ལན་ཅིག་ཙམ་ཐར་ནས་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་ཅིང་ལེགས་ཉེས་དབྱེད་པའི་
 སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་ནས། སྤར་ཡང་ངན་འགྲོ་

ཉམ་ང་བའི་གཡང་དུ་བསམ་བཞིན་མཆོངས་ན་རེས་བར་སེམས་མེད་པའི་རྟགས་སུ་
འདུག། དེས་ན་ཆོ་ལྷག་ཡུང་ཙམ་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་མི་བཏང་བར་རང་རྒྱས་དང་བསྐྱེད་
པའི་སྒྲིང་པོ་(༡༡བ)ཞིག་ཅིས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པར་སྒྲ་མཇུག་གསོལ།
ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བར་རྟོགས་པའི་རེས་པ་བྱུང་བར་ཅན་
སྒྲི་བ་ལ། བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིས་པར་བསམ་མོ། །གསུམ་པ་རྟོན་
དཀར་བ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་ལྡོ་ནས་རྟོན་དཀར་རྩལ་ནི། རྒྱུ་པོར་
སྒྲ་མཇུག་བསྒྲིམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་འདི་དོན་ཆེ་བར་མ་
ཐད་རྟོན་གྱང་གིན་དུ་དཀར་སྟེ། ད་ལྟའི་མི་ལལ་ཆེར་གྱིས་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་བསྐྱུང་
ནས་ཐིག་པ་ཆབས་ཆེན་གསོག་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་གྱི། དགེ་བ་རྒྱུ་མཁའ་གིན་དུ་
དཀོན་པར་སྤང་བས། འདི་ནས་གི་འཕོས་ཆེ་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་ལལ་ཆེར་
རན་མོང་དུ་སྒྲི་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། རང་རེའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་ལོབ་
པ་ལ། མི་དགེ་བ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོབ་མི་དགོས་པར་རང་ལྷགས་གྱིས་གིས་འོང་བ་
འདིས་ཀྱང་རན་འགྲོར་སྒྲི་བའི་ལས་གསོག་མཁན་མང་བ་རྟོགས་སྒྲི་བར་སྤང་། རང་
ཉིད་ཀྱང་ཐིག་པ་སྤྲར་བསགས་དཔག་དུ་མེད་པའི་ཁར་ཆོ་འདིར་ཡང་སྟོན་གྱི་གོམས་
ལྷགས་གྱི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་གང་བྱས་སྟོབས་ཆེ་ལ་དགེ་སྦྱོར་བཅོས་མ་ཙམ་ལས་
མི་འོང་བ་དང་། ཐིག་ལྱང་སྟོན་བསགས་འདག་རེས་སུ་སྦྱོང་ཞིང་ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་པར་
བྱེད་པའི་སྒྲལ་བའང་གིན་དུ་བྱ་བས་གི་མ་ཐག་རན་འགྲོར་སྒྲི་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་
ལ་ཁོང་ཁྱོ་བ་ལྟ་སུའི་ཐིག་པ་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་(༡༢ན)བསྐྱལ་བར་མནར་མེད་དུ་
གནས་དགོས་ན། རྒྱུ་བ་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་ཐིག་པ་འབྲས་སུ་མ་སྤྱང་ཞིང་
གཉིན་པོས་མ་བཅོས་པ་ཆད་མེད་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཐུས་རན་འགྲོར་བསྐྱལ་

བ་དུ་མར་གནས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་པས་སོ། །རང་འགྱུར་སྒྲིམ་ན་དགོ་བ་སྒྲུབ་མི་
 རེས་ལ་ཞིག་པ་རང་གི་རང་གིས་རྒྱན་དུ་བྱེད་པས་བསྐལ་བ་དུ་མར་བདེ་འགྱུར་མིར་
 ཡང་མི་ཐོས་པས། མི་ཁོས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་ནས་དལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་པ་ལས་དལ་
 འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གདམས་གོང་མ་
 རྣམས་གསུངས། སྒྱིར་བདེ་འགྱོ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལ་འང་རྩལ་བྱིས་ས་དང་འབྲེལ་བའི་
 དགོ་བ་རྣམ་དག་ལྟ་གཅིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཟུང་བར་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་མི་ལུས་
 ཐོབ་པ་ལ་རྒྱ་གར་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་པས་རྩལ་བྱིས་ས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་།
 སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་གྲོགས་བྱས། སྒྱོན་ལས་དྲི་མ་མེད་པས་མཆོམས་སྒྱིར་བ་སོགས་
 དགོ་ཅ་མང་པོ་ཞིག་དགོས་ན་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་མཁན་རང་གཞན་གར་ལ་བཏུས་ཀྱང་
 དགོན་བར་སྒྲུང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་རྩལ་བྱིས་ས་དག་པ་ཞེས་བ་ནི་སྒྲོ་གསུམ་ལ་དྲན་ཤིས་
 ཅར་མར་བསྟེན་ནས། ཁས་བྱུངས་པའི་བཅས་མཆོམས་ལས་རྩུང་ཐད་ཀྱང་མི་འདུང་
 ཞིང་། བརྒྱ་ལ་ཉེས་པ་སྤུང་བུ་རེས་གོས་ཆོ་དེ་མ་ཐག་སྒྱིར་བཅོས་བྱིས་དག་པར་བྱས་
 ཏེ་ཉེས་ལུང་དང་ཞག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་ཞིག་ལ་(༡༠བ)ཟེར་བ་ཡིན་འདུག་པས། ད་ལྟ་
 མེར་སྒྲི་བྱི་ཐག་དུ་མའི་ཁྲོད་དུ་འང་དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་བྱིས་བཅས་བྱིས་ས་སྒྲུང་མཁན་རེ་
 གཉིས་ཙམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆོད་དུ་མངོན་ལ། རང་གིས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་འདི་ཁས་མ་བྱུངས་
 བྱ་བ་མེད་མོད་ཐམ་ལྷག་ལུང་བྱེད་སོགས་སྟེ་ཆོན་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་
 བསམས་ན། འདིའི་ཐད་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བྱུང་སྐྱམ་པའི་སྒྲོ་བདེ་རེས་བཀའ་ཅིག་
 ཀྱང་མི་སྒྲུང་། ལྷགས་བྱུང་མེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱང་གྱངས་ཙམ་ཡང་མི་རེས་ན་བཟུང་
 མཆོམས་སྒྲོས་མི་དགོས། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་སྤུང་བུ་རེ་བྱེད་པར་རྒྱུ་བར་
 རྣམས་ཀྱང་ཆོ་འདིའི་རྒྱུ་སེལ་དང་། གཞན་གྱི་ལཱ་མོ་དང་། ལྷགས་འདོད་ཀྱི་མཛེས་

ཆོས་ཙམ་དུ་མོང་པ་ལས་ཕྱི་མ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་མི་མྱོང་
 པ་ཙམ་དུ་གྱུར། མྱོན་ལས་དྲི་མ་མེད་པ་བྱ་བའང་འདི་སྒྲུང་གི་ཞེན་བས་མ་བསྐྱུང་པ་
 ཞིག་ལ་ཟེར་ཡང་རང་རེ་ཆོཾ་འདིའི་ཡུན་ཆོག་ས་ལ་རམ་ངས་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཡིད་མྱོན་འཆོར་
 བ་མ་གཏོགས་ཕྱི་མ་མན་ཆད་ཀྱི་དོན་ཆེན་པོ་དག་ལ་མྱོན་འདུན་བཙུག་མིན་ཞིག་འོང་
 དགལ་བར་འདུག། །དེ་ལྟར་ངན་འགྲོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྤྲིག་པ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་
 བར་དུ་བསགས། མདོན་མཐོའི་རྒྱར་འགྲོ་རེས་ཀྱི་དགོ་བ་རྣམ་དག་ཅི་ཡང་མེད་བཞིན་
 དུ་སྒྲེ་བ་རྗེས་མར་མི་ལུས་ཞིག་ཐོབ་ཡོང་སྒྲུལ་པ་ནི། དབྱིད་ཞིང་ཐོག་ཏུ་ནས་དོག་གཅིག་
 ཀྱང་མི་འདེབས་པར་དུག་གི་ས་པོན་ཁོ་ན་བཏབ་སྟེ། མྱོན་ཀ་ནས་བསྐྱུ་ཅིས་བྱེད་(༡༥ན)
 པ་དང་བྱེད་པར་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུན་པའི་རྟགས་སུ་སྒྲུང་། ལམ་ཁ་སྤྲུག་གི་མདོར་
 ཕྱིན་པའི་མི་དེ་གོམ་པ་གང་གིས་གཡས་གཡོན་གྱི་ལམ་ཅི་རིགས་པར་ཕྱིན་ན་རྗེས་
 མོར་ལམ་གཅིག་གོས་བཙུང་ཀྱང་མི་རྟོན་པ་ལྟར། ད་རེས་སྤྲིག་པ་སྒྲུར་བྱས་སྟོབས་
 བཞིས་སྒྱུངས། བམོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་རྣམས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་བསགས་ན་ཕྱི་
 མ་མན་ཆད་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་སྒྲུ་མིའི་རྟོན་བསྐྱུད་མར་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་
 གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་པ་ཞིག་འོང་བས་ལམ་གྱི་དོགས་པ་རྗེ་མཐོ་རྗེ་མཐོར་འགྲོ་སྟེ། བན་མོར་
 གི་སྒྲེ་བ་བཙུང་ཀྱང་མི་རྟོན། ད་ལན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་དགོ་སྒྲུར་རྣམས་
 དག་སྒྲུ་གཅིག་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཆོཾ་འདིའི་འདོད་ཡོན་སྒྲུན་ཆོག་ས་འདི་ཕྱིར་སྤྲིག་པ་སྒྲོ་
 སྒྲུ་ཆོག་ས་ནས་བཀྱིས་ན་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོའི་གནས་སུ་སྒྲེས་ཆོཾ་ཐར་པ་ཡར་ཞོག་མདོན་
 མཐོའི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་ཐོས། དེས་ན་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་ཡར་འགྲོ་དང་མར་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་སོ་
 མཆོམས་སྤྲུགས་ཀྱི་བདེ་སྤྲུག་གི་འདས་ཁ་རང་གིས་བྱས་ཆོག་པའི་དུས་འདིར་འདས་
 ཁ་མ་འཕྲུགས་པར་གཏོན་གྱི་སྒྲིད་འགོ་རྟུགས་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་

ལྷན་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ཕྱིན་ཕྱིན་བརྒྱུ་གསོལ་ཞེས་སྤྲི་མ་ལ་གསོལ་བ་དེ་བས་བཞིན་
དུ་བསོལ།

གཉིས་པ་འབྲས་ལུང་གློ་ནས་རྟེན་དཀར་ཚུལ་ནི། དབྱར་དུས་ན་སྤང་ལུང་ཅེ
འདི་ལྟེང་ན་འབྲས་ཐོན་ཆེས་མང་བ་ཡོད་པའི་གྲངས་དེ་ཅམ་ལུལ་གྱུ་གཅིག་གི་མི་ལའང་
(༡༥བ)མེད་པའི་ཆོད་དུ་སྤྲང་བ་རང་འདི་མཛོན་ལུལ་གྱིས་གྲུབ་པས་འཛིག་རྟེན་འདིར་
མི་ལས་དུད་འགྲོ་མང་བ་ཤེས་སྒྲ་ཞིང་། དེ་ལས་དུད་འགྲོ་བྱིངས་ན་གནས་པ་རྒྱ་མཚོའི་
ནང་དུ་ཆང་འགག་གི་སྤང་མ་ལྟར་ཆད་མེད་པ་ཡོད། དེ་ལས་ཡི་དྲགས་དང་། དེ་ལས་
ཆ་གྲང་གི་དཔལ་པ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས། མིའི་འགྲོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་
ལུན་བསྐལ་ལས་སྒྲོན་བསྐལ་ལུང་སྟེ། མདོ་ལས་བསྐལ་པ་འདིའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
མེད་པའི་ལུན་བསྐལ་དུག་ཅུ་འདས་ནས་བསྐལ་པ་སྒྲོན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྱི་
འབྱུང་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ལུན་བསྐལ་བརྒྱད་ཁྱི་འདས་ནས་བསྐལ་པ་སྒྲར་མ་ལྟ་
ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྱི་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ལུན་བསྐལ་ལུལ་བརྒྱ་འདས་ནས་
བསྐལ་པ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བར་གསུངས་
པས་ཤེས་རུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་བསྐལ་ལའང་འཆགས་བསྐལ། གནས་བསྐལ། འཛིག་
བསྐལ། སྟོངས་བསྐལ་དེ་བཞི་པོ་རེ་འདི་ལུན་ལ་བར་བསྐལ་གི་ཕྱ་རེ་ཡོད་པ་ལས་འཆགས་
འཛིག་སྟོངས་གསུམ་དང་གནས་བསྐལ་གྱི་ཆེ་ལོ་ཡར་འཕེལ་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་
འབྱོན་མི་ཤིད་ཅིང་། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་མན་ཆད་ལའང་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བས་བསྐྱན་པ་
མི་གནས་པའི་དུས་ཆོད་ལས་གནས་པའི་དུས་ཆོད་ཤིན་ཏུ་ལུང་། སྒྲོན་པ་འདིའི་བསྐྱན་
པ་རྒྱབ་ནས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་པའི་བར་ལ་མི་ལོ་དུང་ལྷུར་ཞེ་ལྟ་
ཡོད་(༡༦ན)བར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པར་སྤང་། བསྐྱན་པ་གནས་པའི་དུས་ཆོད་

ལའང་སངས་རྒྱལ་ཞལ་བཞགས་པའི་དུས་ལོ་ཁ་གསུམ་ཅམ་ལས་མེད་ཅིང་། བསྟན་པ་
 མི་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་སྟེན་ན་ཆོས་དར་བའི་ཡུལ་གིན་ཏུ་དཀོན་ཏེ། རྒྱ་གར་དང་
 ཁ་ཆེ་སོགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་དུས་ཕྱིས་སྤྱ་སྤྱོ་མི་བསྟན་པ་ཤ་སྟག་གིས་གང་བས།
 ད་ལྟ་བོད་དང་ཏོར་ཡུལ་ཅམ་ལས་བཤད་སྐྱབ་གྱི་སྟོལ་གནས་པ་ཆེར་མ་མཐོང་། བསྟན་
 པ་དར་བའི་ཡུལ་དུའང་ཆོས་ལུགས་མི་གཅིག་པ་མང་བ་རང་རེའི་མདོ་སྨད་འདི་ལྟ་བུ་
 ལ་མཆོན་ན་སྤྱ་སྤྱོའི་སྟེར་གཏོགས་བགྱང་གིས་མི་ལང་བས་ཤེས་རུས། ནང་པའི་ཆོས་
 ལུགས་འཛིན་པ་ལའང་བསྟན་པའི་སྟོར་མ་ཞུགས་པའི་བྱིས་པ་ལ་སྟེན་ན་རབ་བྱུང་
 ཏུ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱིས་ཆང་གཅིག་ལ་མི་བཅུ་སྟོར་ཅམ་ཡོད་པའི་བྱོད་ན་ཆོས་སྟོར་ཞུགས་
 པ་རེ་རེ་ཅམ་ལས་མེད་པ་མདོན་སྟུང་གིས་གྲུབ། དེང་སང་སྟེགས་མ་ལྟ་ལྟག་པར་བདོ་
 བའི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆེ་འདིའི་བྱ་བཞག་ཁོ་ན་ལ་གི་སྤྱར་འཐམ་
 པ་གསུམ་ཆེ་བས་གྲུ་པ་བརྒྱ་སྟོར་མང་པོའི་ནང་ན་སྤྱ་ཁ་ཆོས་ལ་སྟེགས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་
 མ་ཅམ་དུ་གྱུར་བས། སྟོ་གང་ནས་བསམས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་འདི་གིན་ཏུ་དཀོན་པར་
 འདུག །དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་ཀྱང་ཆེ་བྱིས་པ་མན་ཆད་གྱི་རྟོག་དཔྱད་མེད་པར་ཆེ་
 འདིའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། སྟག་བསྟུལ་སེལ་བའི་ཐབས་ཅམ་ལ་འབད་པ་ནི་འདི་བྱི་
 གཉིས་ཀར་དུད་འགྲོ་དང་(༡༦)བྱུད་མེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱི་ཆུ་བརྒྱ་བོ་
 དེ་མ་གི་བར་བསྟན་ན་ཟན་ཆང་གཅིག་སྟེར་པ་ལ་མཐུག་མ་བསྐྱེལ་བ་དང་། དཔྱུག་
 པས་བརྟེན་མཁན་ལ་འཆེ་བ་གཅིགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་བྱི་མ་ཅིར་འགྱུར་གྱི་མཐོ་
 བསམ་མེད་པ་བཞིན་རང་ཡང་མ་གི་བར་བསྟན་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་སོགས་བཞི་ལ་
 ཆགས་པ་དང་། མ་རྟེན་སོགས་བཞི་ལ་སྤང་བ་སྐྱེས་ནས་ལས་ངན་གསོག་པ་ཅམ་ལས་
 བྱི་མ་མི་དུན་པས་གསོན་ནའང་བྱི་དང་འདྲ། བྱི་ཆུ་བརྒྱ་བོས་དགོ་པ་མ་བསྐྱབས་པས་

སྒྲིམ་ཁུ་རྒྱུ་དང་དྲུག་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྒྲིམ་ཁུ་རྒྱུ་དང་དྲུག་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་བྱུང་བ། འབྲིང་དང་དྲུག་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་བྱུང་བ། སྒྲིམ་ཁུ་རྒྱུ་ལྟར་བྱུང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་བྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་སྒྲིད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དོན་བའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་འཆི་བ་རྗེས་སྒྲིད་པ་བསམ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་དོན་ལྟར་འགྲུར་པ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྒྲིག་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་ཆོས་སྒྲོར་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་ཚུལ་དུ་བཏོན་ནས་སྒྲོར་བའི་སྒྲུབས་སུ་དངོས་གཞིའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོར་ཚུལ་དྲུག་མོང་མེན་པ་མ་གཏོགས་སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་དང་དྲུག་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རིགས་བསྒྲིམ་ཏེ་སྒྲོར་བར་གསུངས་པ་རྟོགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པས་འདི་མན་ཆད་ལས་བཅད་ཡང་བསྒྲུར་(༥༥)བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་སྒྲིམ་ནས་ཡུན་རིང་ལ་བྱུགས་དུག་པའི་སྒྲིག་བསྒྲུལ་སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲོར་བ་འདི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་མ་བསམས་པས་ལན་པར་འདུག་ཏེ། འོ་སྒྲོལ་སྒྲེ་བ་སྒྲུ་མ་རྣམས་སུ་པལ་ཆེར་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཤིང་སྒྲིག་བསྒྲུད་པས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབས་མ་རྟེན་ལ། ཆོས་བྱེད་དུ་རུང་བའི་རྟེན་རེ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཡང་ད་དུང་མི་འཆི་སྒྲུམ་པའི་རྟག་འཛིན་གྱིས་བསྒྲིམ་ཏེ་འདི་སྒྲུབ་གི་བྱ་བཞག་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་པ་མ་གཏོགས་ཆེ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་མ་སྒྲིམ་ཞིང་།

བརྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་རེར་འབད་ཀྱང་མཁས་གཞུགས་དོན་དུ་གཉེར་བས་པོ་
 ཉི་འགའི་ཚུད་པ་བྱེད་པ་དང་། འདྲེ་གདོན་གྱི་གཞོན་པ་ཞི་བྱིར་དྲག་སྒྲགས་རེའི་བརྒྱུས་
 པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲོབ་མ་བསྐྱ་བར་འདོད་ནས་དབང་རྗེས་གནང་གི་ཐོབ་གྲངས་
 གསོག་པ་དང་། སྒྲོམ་ཆེན་གྱི་མཆོན་སྟོན་ལ་རེ་བས་ཐུག་སྒྲོ་འདག་སྒྱུར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཆེ་
 འདི་པ་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་པས་དགེ་བ་ཅི་བྱས་མཐུ་རྒྱུད་བ་དང་། ཆོ་མཐར་འཁྱོལ་
 གྱི་བར་མྱོད་གྲབས་བྱས་ནས་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་དང་རྟེན་བཀུར་སྟོན་གྲགས་ལ་ཆགས་
 ཞེན་དྲག་པོ་དང་། དེའི་གོགས་བྱེད་མཁན་ལ་ཞེ་སྒྲུང་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་
 མོངས་པའི་གཏི་མུག་དང་། ཐུན་ཆོགས་རྒྱུད་ཟད་གྲུབ་ཆེ་དཔེ་ར་རྒྱལ་བ་དང་། རང་
 མཉམ་ལ་ཐུག་དོག་སོགས་ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་རྣམས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་དང་།
 དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་མི་དགེ་བ་རྩུ་(༡༥)སོགས་སྤྱི་ལུང་ཆ་བས་ཆེན་
 རྣམས་བསགས་ཅི་ཐུབ་ལ་འབད་ནས་ཤི་མ་ཐག་རན་སོང་ཐུ་མཐའ་མེད་པར་འབྱུངས་
 དགོས་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་།

ཆེ་འདིར་ཡང་བྱི་ནང་གི་མཐུན་སྦྱུང་འཛོམ་བཞེན་དུ་ཆོས་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་
 པ་འདི་རྟག་འཛོམ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་བས་ལན་འདུག་པས་སྒྲོས་མི་འཆི་བའི་སྒྲོགས་འཛོམ་
 པ་ནི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་གཅིག་ཤུར་མངོན། འཆི་བ་དེན་པའི་སྒྲོ་རྣལ་མ་ཞིག་
 སྒྲིས་ན་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་གཉེན་བཤེས་ཐམས་ཅད་དང་ཐུར་དུ་འབྱལ་བར་མཐོང་ནས་
 གཅན་གཟན་གྱི་མདུན་དུ་ཅུ་སྒྲུངས་པ་བཞིན་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་སྟོན་གསུམ་ལ་ཞེན་
 པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་ཞིག་འོང་བས་འདི་སྒྲུང་གི་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་རྩོམ་པར། བྱི་མའི་
 དོན་དུ་སྒྱུབས་འགྲོ་དང་རྒྱུ་ཤིམས་དང་། སྦྱོན་གཏོང་སོགས་བསོད་ནམས་སྒྱུབས་གང་
 ཆེ་བསྒྱུབས་པ་དང་། སྒྲུར་བྱས་ཀྱི་ལས་རན་ཐམས་ཅད་སྦྱོབས་བཞིས་སྒྱུངས་ཏེ། སྦྱོན་

བ་ཙམ་ཟིམ་པར་བྱོན་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་ཅིང་གྲོལ་བར་མཛད་པའི་མཐར་
 ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་མདོ་སྒྲིམས་སུ་ཐོ་རེ་བ་ཙམ་གསལ་ལ། བདག་ཅག་གི་
 སྟོན་པ་བཙམ་ལུན་འདས་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བའི་བྱིར་
 ཟུང་ན་ལས་འདའ་བར་ཉེ་བའི་འཕགས་པ་ཤུ་རེའི་བྱ་དག་བཙམ་པ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཙམ་
 བ། མོལ་འགལ་གྱི་བྱ་དག་བཙམ་པ་བདུན་ཁྲི་དང་བཙམ་པ། སྒྲི་དགུའི་བདག་མོ་དག་
 བཙམ་མ་ལུ་བརྒྱ་དང་བཙམ་(༡༠ན)ལུན་ཅིག་ཏུ་ཟུང་ན་ལས་འདས། བཙམ་ལུན་
 འདས་གྲོང་ཁྲིར་རྩ་ཅན་གྱི་ཤིང་སལ་ཟུང་གི་དུང་དུ་ཐེབས་ནས་ཀུན་ཏུ་རྩ་རབ་བཟང་
 དག་བཙམ་ལ་བཞོད། དེས་སངས་རྒྱས་འདའ་བ་བལྟ་མི་བཟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་
 འབྲལ་ཟུང་ན་ལས་འདས། རྒྱ་གཅན་འཛིན་གྱིས་སྟོན་པ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་བལྟ་མ་
 རུས་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མང་པོ་རྩུ་འབྲལ་གྱིས་འདས་ནས། སངས་རྒྱས་དུ་མའི་
 དུང་དུ་ཐེབས་ཆེ་དེ་རྣམས་གྱིས་ནན་དན་ཆེན་པོས་བསྐུལ་ཏེ་སྐར་སྟོན་པའི་སྟོན་སྐར་
 བྱོན་པ་ལ་བཀའ་མཆིང་གི་ཐ་མ་སྐུལ། ཀུན་དགའ་པོས། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྟོན་མ་ཆེན་
 པོ་རུ་བ་ན་བདག་གིས་མེར་སྐྱ་དང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སོགས་སུ་གཤེགས་སོ་ཞེས་བགྱིའམ་
 རི་སྐད་བརྗོད་ཅིས་སྟེ་སྐགས་བརྟོན་ནས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་པ་སངས་པ་ན་མ་འོངས་
 ལུང་བསྟན་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་གཏད། དེ་ནས་བཙམ་ལུན་འདས་ཉིད་
 གྱི་སྐུ་ལས་སྟོད་གཡོགས་བསལ་ཏེ་དགོ་སྒྲོང་དག་ལྟོས་ཤིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 མཐོང་བའི་རྟེན་པར་དགའོ། །

འདུལ་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་དྲག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསུང་
གི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་རྩྭ་པ་རྩྭ་ན། དེའི་ཚེ་དག་
བཙོམ་པ་དབང་ཆེ་བ་ཁྱི་བརྒྱད་རྩྱེད་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པས་བཀའ་བརྒྱད་དེ་པོའི་སྐབས་

དག་པོམ་པ་ལྟ་བུ་ལས་ལྟག་མེད་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པའི་གདང་
 རབས་ཆེན་པོ་བརྟན་དང་། རྟན་དུག་(མཁའ་)མཆོག་གཉིས་སོགས་པར་གྲུབ་རྒྱལ་སྟོན་
 རི་སྟེང་ཅིག་འཕགས་ལུལ་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་དང་། བོད་འདིར་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན།
 མཁན་སྟོབ་གཉིས། རྩོམ་ཡབ་སྐུ་མཁའ་མེད་མེད་གསུམ། མཆོན་གོང་མ་ལྟ་
 རྩོམ་མཁས་ཅད་མཁུན་པ་ཡབ་སྐུ་མཁའ་མེད་མེད་མཁས་ལོ་པར་མཁས་གྲུབ་མང་དུ་བྱོན་པར་
 ཆོས་འབྱུང་དེ་བ་ཐེང་རྣམས་ལས་བཤད་པ་མ་བརྟགས་ན་ད་ལྟ་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བ་ལ་ལེགས་
 བར་དཔྱད་ན་ཕྱང་བའི་གདམ་ཅོམ་མ་གཏོགས་དངོས་སུ་ཞལ་བ་ཞུགས་པ་སུ་ཡང་མེད།
 མདོར་ན་འཛིན་རྟེན་འདིར་སྟོན་ཆད་སྟེས་ནས་མ་གྱི་བར་བསྟན་པའི་མི་གཅིག་ཀྱང་
 མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ལུས་དུ་མ་གྱུར་ལ། དོ་རྩེའི་སྐུ་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་སྟེ་
 འཆི་སྤངས་པའི་དག་པོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་རྩལ་མཛད་ན། ཤ་
 ཞག་པགས་པས་གཏོགས་པའི་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་སྟོས་ཅི་དགོས།
 དེའི་ཕྱིར་བདག་འཆི་བ་ལ་འཛིན་མི་དགོས་པའི་གདོང་ཅི་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་འཆི་ལམ་
 ལྷམ་པའི་དོགས་པ་ཅོམ་ཡང་ཡིད་ལ་མི་འཆར་བ་འདི་རྟག་འཛིན་གདོན་གྱིས་བསྐྱུས་
 བ་གོར་མ་ཆག །ལུལ་གང་དུ་བྱིན་ཀྱང་འཆི་བས་མི་རྟོགས་པ་མི་བྱིད་པས་འཆི་བ་དེས་
 བར་འོང་སྟེ། དཔེར་ན་འཕགས་སྟེས་པོས་སེར་སྐྱར་དམག་དངས་ནས་ཤུག་རྣམས་བསད་
 པའི་དུས་སུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཤུག་རིགས་ཀྱི་བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་རི་རབ་ཀྱི་ཁོང་
 གསེང་དང་། ཅི་སྟེང་གཞལ་མེད་ཁོང་སོགས་སུ་སྐྱས་ཀྱང་བྱིས་གཟིགས་པའི་ཆོ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ཐིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཐོན་དང་ད་ལྟ་(༡༠ན)ཕྱི་མའི་དུས་ནས་དུའང་འཆི་བས་འཛོམས་པ་ལ་བྱད་པར་
མེད་དེ། ལྷ་མ་འདས་པ་རྒྱུ་མས་བཞོད་ཟིན་ལྷ་མ་ལ། དེ་ལྟ་འང་གྲུ་མ་གཅིག་གི་ཆོས་གྲུ་

མི་སྣ་ཕྱག་ལྷག་འཛུམ་པ་རྣམས་ད་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་བརྒྱན་ཅུ་ཙམ་སོང་བ་ན་དེའི་ནང་
གི་མི་དོག་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་རུས་གོང་ཐར་ཐོར་རེ་རུལ་བྱོད་དུ་ཡོད། མི་གྲགས་
ཅན་རེ་རེ་ཙམ་གྱི་མིང་ནས་སྒྲོས་ཏེ་བྱ་བ་བྱས་པའི་གདམ་ཙམ་རེ་ཞིག་སྤྱོད། སྐབས་
ཤིག་ནས་དེ་དག་གི་མིང་ཙམ་ལང་སྤྱོད་མཁན་མེད་པར་འགྱུར་བས་མཆོན་དེ་རིང་ལན་
ཆད་ལོ་བརྒྱ་ཅུན་ལ་ད་ལྟ་འཛུམ་གྱིང་ན་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་གཞོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་
ཀྱང་མ་ལུས་པར་འཆི་བར་འགྱུར་ཞིང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་དེ་དང་འབྲེལ་བས་
བདག་གཅིག་པུ་མ་ཤི་བར་སྤོད་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། འཆི་བ་སྤེལ་བ་ཆེ་རྒྱུན་གྱིས་
བསྒྲོག་དུ་ཡོད་ན་མི་འཆི་བ་སྤོད་ཀྱང་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པའི་རྒྱལ་
ལ། མགྲོགས་པས་འབྲོས་སུ་མེད་བའི། དྲང་སྤྱོད་མཛོན་ཤེས་ལྟ་དང་ལྟན་པ་རྒྱུ་འབྱུལ་
གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བ་ཐོག་དུ་བབས་ཆེ་མི་འཆི་བའི་ས་ཕྱོགས་
སུ་འབྲོས་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོད་པས་གྱིས་བསྒྲོག་མི་རུས་པ། མེད་གེས་གཅན་གཟན་
གཞན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱང་ཆེན་གྱི་སྤྱི་བོ་སྤེར་མོས་འབྲལ་བར་བྱེད་
ཀྱང་འཆི་བ་འོང་ན་མཐུ་ཅུལ་ཉམས་ནས་སྒོག་འདོར་དགོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རོར་དང་
སྒྲ་མཁས་(༤༠བ)མོགས་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པ། འཁོར་ལོས་སྐར་བའི་རྒྱལ་པོ་
ལ་སྤྱོད་པས་དང་རོར་དང་སྤོ་རིག་མཁས་པའི་སྤྱོན་བོ་ཆད་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆེ་ཆད་རྫོགས་
ན་འཆི་བ་ལ་ཐབས་མི་རྟོད་པར་རྒྱལ་སྤོད་བསྐར་ནས་འགོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱགས་
དང་སྤྱན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པ། དུས་ལ་བབས་ཆེ་འཆོ་བྱེད་གཞོན་རུས་གསོས་
གྱིས་སྤྱན་བྱིན་པ་དང་ཕྱག་ན་རྩོ་རྩེས་སྤྱང་བ་བྱས་ཀྱང་འཆི་བ་བསྒྲོག་པར་མི་རུས་པར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱིས་པའི་ཐ་ས་འཆི་བས་བསྐྱས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལས་སུས་

འཆི་བའི་དུས་ལ་སླེབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོ་རིང་གུང་སྒྲོམ་ལས་ཀྱིས་རི་ལྷ་ར་འཕངས་
 ཆོད་ཅམ་ལས་འབྲལ་དུ་སྒྲོམ་པ་བྱེད་ཚུལ་གཏན་མེད་པས་རིས་པར་འཆི་བ་ལས་ས་
 འདས་པ། དཔེར་ན་རྗེ་ཆོས་ཀྱིས་གི་ཞབས་དོལ་ནས་ལྷག་ཚུ་བཅད་ན་འབྲལ་དུ་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུང་། དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་དང་བསམ་ནོར་གསོག་
 པའི་ལུན་ལ་ཅི་ཅམ་འགོར་བའི་ཆོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་རང་ཉིད་འཆི་བ་ལ་རེ་ཉེ་རེ་ཉེར་
 འགོ་བ་དང་། ཁང་ཁྱིམ་གསར་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ཡང་ཅི་ཅམ་འགྱུར་པའི་རིང་ཁང་
 བདག་འཛིན་རྟེན་ཕྱི་མའི་གནས་སྐྱུང་ལ་མི་གསོ་བར་རྒྱག་གིན་མོད་པས། ཁང་པ་དེར་
 ལོངས་སྤྱད་ནས་སྤོང་ཁོམ་ཆེར་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་གྱུ་བ་
 པར་རྩོམ་པ་གིན་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྟགས་སུ་མཛོམ། (༡༡)དེ་བཞིན་དུ་ཟ་འཐུང་དང་འགོ་
 འཆག་ཉལ་འདུག་སོགས་བྱ་བཅིང་དེ་བྱེད་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་བྱི་ནས་མི་འགོ་
 བའི་སྐབས་ལེ་མེད་པས། མའི་མངལ་དུ་ཁྱགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་
 མི་སྤོང་བར་འཛིན་རྟེན་པ་རོལ་དུ་བང་བརྒྱག་པའི་ཆོད་དུ་འགོ་བར་གསུངས་པ་བསམ་
 གྲོ་བཏང་ན་མད་བར་གདལ། ན་བ་དང་རྒྱ་བའི་པོ་ཉས་འཆི་བདག་གི་སར་བྱིད་པའི་
 སྐབས་ལ་གསོན་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པས། གསོན་པའི་དུས་ལ་ཆོ་བྱི་མར་མི་འགོ་
 བའི་སྤོང་བར་བཟུང་ནས་དགའ་བར་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། བཅོམ་མ་འགའ་ཞིག་གཤེད་
 མས་གསོད་སར་བྱིད་པའི་ཆོ་གོམ་པ་རེ་རེ་སྒྲོས་པས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་རེ་ཉེར་འགོ་བས་
 གསོད་སར་མ་སླེབ་པའི་སྐབས་ཅམ་ལ་དགའ་བར་མི་འོས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཐུག་ན་པརྒྱུ་བསྐྱེད་པ་བཟང་ཆུ་མཆོམ། རྒྱུ་མཚན་སྐྱེད་ཅིག་ཅམ་ཞིག་
 རྒྱུ་དང་པར་ཡང་མེད་པར། །འཆི་བདག་ག་ཁིན་རྒྱེད་ཀྱང་ཁྱེད་པར་ཅུ་ལ་གྱིས་བརྒྱུག་པས། །
 གསོན་པོ་བཟང་ཡང་འཆི་བའི་ལམ་ཆེན་ལ་ཆས་འདུག །ཉེས་ཅན་གསོད་སར་བྱིད་པའི་

ལྷ་རྒྱལ་འདི་ལྟོ་ལ། ཁེམ་ལ་ལུངས་ལོ། །

གཞན་ཡང་མ་གཅིག་གིས་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འབབ་པའི་འགྲམ་གྱི་བྲག་གཡང་
གཟར་པའི་ངོས་སུ་ཤིང་ཐོག་གི་རོ་ལ་ཆགས་ནས་རྒྱ་པ་རྒྱ་ཕུང་ཞིག་ལ་བརྟེན། ལག་
པས་རྒྱ་ཕུང་ཞིག་ལ་འཇུག་དེ་མར་འཕུང་བཞིན། ཤིང་ཐོག་ལོན་པའི་ཆེ་བྱི་བ་དཀར་
ནག་གཉིས་ཀྱིས་རེས་མོས་སུ་རྒྱ་ཕུང་ལས་ཉག་མ་རེ་བཅད་ཀྱིན་འཁྱེར་བ་ལ་ངེ་(༤༩ན)
མི་སྟམ་པར་བརྟན་པས་རྒྱ་ཕུང་ཁྱེད་དུ་སོང་བ་ན་གཙོང་རོང་དུ་ཕུང་ནས་སྟག་བསྟེལ་
ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་ཕུང་མ་ཟད་པའི་གོང་དུ་འབབ་འཕུང་བྱས་ན་པདེ་སར་
ཐོན་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལས་ཅི་ཐར་མི་བྱེད་པར་རང་ཉིད་གཡང་ལ་སྦྱར་བ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་
ལས་སྒྲིན་པ་སྟེ་ཡང་མིད། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་ལ་ཁོར་པའི་བྲག་གཡང་དུ་ཆོད་རྒྱ་
ཕུང་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པའི་སྐབས། ཉིན་མཆོན་གྱི་བྱི་བ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་
ཆོད་རྒྱ་ཕུང་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྟམ་མི་འཛོག་པར་འདོད་ཡོན་ལཱ་འི་ཤིང་ཐོག་ཞིས་ཞིས་
ལྟར་ཡོངས་སྟོད་ཅིང་ཡོངས་པ་ན་ཆོད་རྒྱ་ཕུང་ཟད་མ་ཐག་གི་ནས་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་
གཙོང་རོང་དུ་ཕུང་སྟེ་སྟག་བསྟེལ་གྱི་རྒྱ་པོས་འཁྱེར་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེ་མ་ཟད་གོང་
དུ་རྒྱས་པའི་ཡོད་ཀྱིས་ལམ་བསྐྱབས་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྟེན་བཟང་རིས་པར་བརྟུན་དེ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གོང་ཁྱེར་དུ་སྒྲིན་པར་རྒྱས་པ་རང་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་དཔུལ་པའི་
གཡང་ལ་མཆོངས་ཚུལ་ལེ་ཡོད་མཐོ་བསམ་གཏོང་རན་འདུག། ཏ་ལྟ་གི་དུས་སྐབས་མི་
དགོས་ཚུལ་གྱིས་མོས་པདེ་བར་བརྟན་ནས་འཆི་ཁར་ངན་སོང་དུ་སྟེ་པའི་མཆོན་མ་ཕུང་
ཆེ་སྟག་སྟམ་ཤོར་ན་གོང་གིན་དུ་ཆེ་བས་འཆི་བ་མ་སྟེལ་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་རྣམ་
དག་ཅིག་ཅིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཏ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པར་། བཞིན་དུ་བསྐྱོལ། ལྷས་
པར་སྟོང་སྟོན་ནས་སྒྲ་དུས་བཞིའི་འགྱུར་བ་བྱ་བ་ཞག་བཅུ་(༤༩བ)ཀྱང་ས་ཅམ་ནས་རེ་

ན་བདེ་བ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པའི་ཆོ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ལྟར་བ་དང་ལྟ་ཞིང་འཆི་བ་ནི་ཐེ་ཆོམ་
མེད་པར་འོང་ངེས་པས། འདི་སྒྲུང་གི་གཞུང་བ་ཐམས་ཅད་བཅའ་ཆོད་དུ་སྤྱངས་ནས་
ཆོས་རྒྱལ་མ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་སྒྲུང་བྱེད་ཅུས་པར་། གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་
བྱེད་པ་པས་སྒྱི་བའི་། ངེས་བར་འཆི་བ་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་བྱེད་པར་ཅན་སྒྱི་བ་ལ་། ངེས་
པ་བྱེད་པར་ཅན་། བསམ་མོ། །

ནམ་འཁོར་ཤེས་མེད་བསམ་པ།

གཉིས་པ་ནས་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འཛམ་གླིང་པའི་ཆེ་
ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི། ལང་ཆོ་ཡོལ་ནས་ཀས་པའི་མཐར་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་ངེས་
པར་འཆི་དགོས་ཀྱང་ད་ལྟ་ན་ཆོད་གཞོན་ནད་མེད། མཐུན་རྒྱུན་འདོམ། དགའི་འཆོ་
བའང་མེད་པས་རེ་ཞིག་མི་འཆི་ལོ་སྟུང་ན། དེ་ཙམ་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་ས་
ཅན་རྣམས་ལས་བསགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འགའ་ཞིག་མའི་མངལ་དུ་འཆི་
(༤༤ན)བ་དང་། ལ་ལ་བཙས་མ་ཐག་འཆི་བ། ཁ་ཅིག་གོག་ཐུབ་ཙམ་ན་འཆི་བ།
གཞན་དག་རྒྱག་རུས་པའི་ཆེ་འཆི་བ། ཁ་ཤས་གཞོན་རུའི་དུས་འཆི་བ། འགའ་རེ་དར་
ལ་བབས་པ་ན་འཆི་བ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། ཆེ་མཐར་ཕྱིན་
ནས་འཆི་བ་བྱིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། ལྟོ་ལང་ཆོས་དྲེགས་པའི་གཞོན་རུ་འཕྱོར་
ཆས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་དུ་གི་ནས་རོ་དུར་ཁྱོད་དུ་སྒྲེལ་བ་དང་། ས་མ་ཀས་
ལོགས་ཀྱིས་བྱ་དང་ཆ་བོའི་དུར་འདེབས་བའང་ཆེས་མང་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བས་
གཞོན་པ་ཙམ་མི་འཆི་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ག་ལ་འགོ། ནད་མེད་པའི་མི་གཞི་བཟིད་དང་

ལྟར་པ་རྒྱུ་མ་ལོན་ད་ལྟར་འབྱར་གྱིས་ཟིན་པའི་ཉམ་ཐག་འཆི་ལ་ཐུག་པ་འགའི་ཐོན་རྒྱུ་
 ཆེད་རྒྱས་བྱེད་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་འཛིན་པའི་ཐུག་པོ་མང་པོ་སྤྱད་ནས་ཐོན་ཐོག་འབྱམས་
 པ་ཆེད་ཐོན་ལ་འཆི་བ་དང་། དག་གའོན་གྱིས་ཉེན་པ་དག་མ་གྱི་པའི་གོང་རྒྱུ་འཆི་བ་
 མེད་པར་གནས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུན་དབང་རྒྱུ་འགྱུར་པ་སོགས་རྒྱུ་པར་
 མཐོང་ཐོས་གྱིས་གྲུབ་བཞིན་པ་ཡིན་པས། བད་མེད་པ་སོགས་རྒྱ་མཚན་རྒྱུ་པ་གོང་ནས་
 མི་འཆི་ལོ་སྟུང་རྒྱུ་ཞིག་དེར་འཆང་པར་ག་ལ་རིགས། འཛིན་པ་གྱིར་པའི་མི་རྣམས་
 བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་རྒྱས་ཆེ་ལོ་དཔག་རྒྱུ་མེད་པ་ཐུབ་པའང་ཐུང་ཞིང་། ད་ལྟ་ཆེ་ཆོད་ལོ་
 བརྒྱད་རྩ་ཅུ་མ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལ་རིང་མཐར་བྱེད་པ་དང་། (༤༤བ)
 ཆེ་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་ཐུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེད་སྤྱི་
 ཆོད་ཀྱང་རིང་ཐུང་སྤྱོད་སོགས་སྤྱུ་འགྱུར་བས་ངེས་པ་མེད་། རྒྱུ་པར་དགེ་བཤེས་སྤྱུ་རྒྱུ་
 པ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པའི་བཟང་མི་གྱི་བ་རྣམས་ཐེང་པ་ལ་བགྲང་གིན་མི་རྟག་པ་བསྒོམས་
 པའི་རྣམས་ཐར་བཞིན་དུག་ཞན་མང་པོ་ངེས་པ་མེད་པར་གྱི་བ་རང་གིས་མཛོན་སྟུང་རྒྱུ་
 མཐོང་བ་དག་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ལྟར་དྲིན་ཅན་ཅ་པའི་སྤྱོད་མ་མཁས་
 བཅུན་བཟང་གསུམ་འཛིན་ཞིང་འཆད་ཚིད་ཚིམ་པའི་སྤྱོད་ནས་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་ཉེན་
 མོ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱུ་མ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་བསྐྱལ་གྱིར་སྤྱོད་རྒྱུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་
 བས་མཚན་ཅུ་ཞིག་ལྟག་མར་ལུས་པ་དང་། རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་གྱི་མི་དཔོན་སྟེག་
 སྤྱོད་རྒྱབས་པོ་ཆེས་ལུལ་ཁམས་དབང་རྒྱུ་བ་མང་པོ་ཡང་ལོ་བརྒྱར་ཐོད་ཅིས་གྱི་སྤྱོད་
 བཅད་བཀྲམ་ནས་དག་འདུལ་གཉེན་སྤྱོད་ལ་འབད་བཞིན་པ་ན་འཆི་བ་དག་སྤྱོད་སྟེ་
 འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མར་ཁིད། མི་སྤྱོད་བཅོན་ཐུག་འཛིན་པ་དང་སྤྱོད་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བར་
 གཤགས་པ་ལལ་པའི་ཡིད་སྤོན་གྱི་ལུལ་རྒྱུ་པ་དག་ཀྱང་རི་འབྲས་མ་གྲུབ་གོང་རྒྱུ་གྱི་

སྟེ་མོར་རྩལ་ལོངས་སྟོང་མི་གཞན་གྱིས་ཐོབ་འགྲོ་བ་བགྲང་གིས་མི་ལང་། དྱིན་ཅན་གྱི་
མ་མ་དང་སྐུན་སྒྲིག་ཉེན་བཤེས་འབྲལ་མི་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་ཞེ་འབྲེང་བཞིན་
ལྟ་བའི་ལས་པོ་ཆེར་ཐེགས་པས་ད་ལྟ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་གང་ན་ཡོད་མི་ཤེས། དགོན་
བ་ན་ལང་རང་དང་ལོ་ཆོད་(༤༥ན)མཉམ་པའི་གྲོགས་མཆོད་དང་རང་ལས་གཞོན་པ་
མང་པོ་ཆེ་ཆོད་མ་རྫོགས་པར་གྲོ་བྱར་དུ་ཤི་བ་དེ་སྟེད་ཅིག་འདུག། དེ་འདྲ་བའི་གནས་
ཚུལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དུན་པའི་ཆོ་བདག་ཀྱང་ངེས་པར་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་
ལས་མ་འདས་པས་འདི་སྐྱེད་གི་ཞེན་པ་བསྐྱེད་ས་ནས་ཆོས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱར་དུ་འདུག་
པར་རིགས་སོ་སྟུང་དུ་བསམ། རང་ཅག་རྣམས་གྲོགས་པོ་ཤི་བའི་ཆོ་གཞན་དཔེ་རང་
ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་ཅི། ལས་ངན་པོ་འདི་ཤི་སོང་ཞེས་འཆི་བ། དེ་གཅིག་སྤྱི་བགོ་སྐྱལ་ཡིན་
པ་ལྟ་བུར་བཟུང་ནས་དེའི་ཅ་ལག་ཡོ་བྱད་འདྲ་ལག་རྒྱ་ལེ་ཐོབ་སྟུང་ཉམ་པ་གཏིང་ནས་
ལངས་འོང་བ་འདིས་ཆོས་པའི་ཐ་སྟོད་མེད་པ་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱ་དང་། གཞན་ཡང་རང་བྱིས་
པའི་དུས་འབྲོག་སྟེ་ཆེ་བ་ཆོར་རྟ་གནག་ལུག་གསུམ་ཁྱི་ཐུག་དུ་མ་མཐོང་བ་ལས་ད་ལྟ་
གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཤི་ཐེན་པ་དང་། རང་གི་སྒོ་ཐུགས་རྟ་དེལ་བྱི་དང་བྱི་
ལ་སོགས་སྟོན་ཆད་ཅི་ཅམ་ཤི་བ་གྲངས་གྱིས་མི་ཐེན། དུས་རྒྱུན་པར་ལ་དང་ལུག་ལ་
སོགས་པ་ཤི་བའི་བགས་པ་ལུས་ལ་བྱོན་ཅིང་གདན་དུ་བཏིང་། རྣམ་ལུག་སོགས་གྱི་ག་
བ། བྱག་དང་ཆོལ་ཁུ་འཁྱུང་བཞིན་པའི་ཆོ་བཞིམ་བ་དང་ལུས་དྲོ་བས་བདེ་ཉམས་འཆར་
བ་མ་གཏོགས། ཤི་བགས་འདི་དག་སྟོན་གཞན་གྱིས་ཤིན་རྟ་གཅེས་པར་བཟུང་བ་
དང་། ད་ལྟ་ཁོ་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས་སྐྱེད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་བ། (༤༥བ)རང་གི་
ལུས་ཀྱང་འདི་འདྲའི་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཚུལ་ཡིད་གྱི་དགུ་ལའང་མི་འཆར་བ་འདི་
སྐྱར་ལན་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཐུགས་པས་ལན་པར་འདུག། གསང་སྟགས་གྱི་རྣལ་

འབྲོང་བ་ཚོས་ཐོད་རྒྱུ་། ཐོད་ཐོང་། ཐོད་ཐོང་། མི་རྒྱུ་གི་སྒྲིང་བུ་སྐྱེས་སྐྱུ་ལ་པ་
འཆང་བ་ན་འདི་དག་བདག་གི་ར་སྐྱེས་པའི་མི་དེ་རྣམས་དང་རང་ཅག་ལ་སྒྲིང་བུ་
གྱི་ཁྱད་མ་གཏོགས་ལུས་དོར་ནས་ལས་གྱི་རྒྱུ་སྒྲིང་བུ་འབྲང་བ་ལ་ཁྱད་མི་འདུག་སྐྱེས་པ་
སྒྲིང་བུ་རེ་མ་མཐའ་དགོས་པར་གདའ། སྒྲིང་འདུག་ལས། རྒྱུ་ཁྱད་མོང་ནས་གཞན་དག་
གི་རྒྱུ་ཁྱོང་དག་དང་བདག་གི་ལུས། །འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་དག་རྒྱུ་། །ནམ་ཞིག་
མགོ་སྒྲིང་སྒྲིང་བུ་པར་འབྲུང་། །ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་པར་མཛོན།
རང་སྐྱེས་གཞན་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུག་བདུན་ཅུ་པ་སྐྱད་ནས་སྒྲིང་བུ་ལ་གྱི་ཁྱོང་དང་དགོན་
པར་སྒྲིང་བུ་པའི་ཚེ་མི་ཤེས་པ་གསུག་གིས་གང་ནས་དོ་ཤེས་པ་འགའ་ཅུ་ལས་མེད་པ་
འདི་མི་རྒྱུག་པ་སྒྲིང་བུ་པའི་སྒྲིང་བུ་པའི་ཚེ་ལས་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲིང་། །ཞིབ་རྒྱ་
བདུགས་ཚེ་རྒྱུ་ཁྱོང་ཅིག་ན་བསྐྱད་ཡོད་པ་སྒྲིང་བུ་པའི་ཚེ་ལས་ཞིག་སྒྲིང་བུ་པའི་ཚེ་ལས་
ཉི་རྒྱུ་ཁྱོང་སྒྲིང་བུ་པའི་ཚེ་ལས་ལུས། འགའ་ཞིག་གི་ནས་དོ་བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་པའང་
ཟིན། ལ་ལ་གི་ཚར་ཀྱང་དོ་རྒྱུ་ད་རྒྱུ་ཁྱོང་བཞག་འདུག །ཁ་ཅིག་འཆི་ལ་ཁང་
དང་། གཞན་དག་འཆི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པའི་(༤༦ན)སྐབས་ཡིན་པ་སྐྱེས་པར་མཐོང་
ཞིང་ཐོས་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་འཆི་ལས་སྐྱེས་པའི་དོགས་པའང་མེད་པ་འདི་ལ་སྒྲིང་
གདོང་ཅི་ཞིག་ཡོད། རམ་འཆི་དེས་པ་མེད་པ་འདི་ལ་སྒྲིང་བུ་སྐྱེས་པ་མཛོན་སྐྱེས་གྱིས་
གྲུབ་པས་དངོས་སྐྱེས་དང་ལུང་གིས་སྐྱེས་པའི་དགོས། །ཁ་སང་ནད་ཅི་ཡང་མེད། དེད་
གཉིས་གྱིས་སྐྱེས་ཅིག་བཟའ་བདུང་འདི་འདྲ་བུས། །ཁོ་རང་སྐྱེས་གཞིང་ལ་འགྲོ་སྐྱེས་དང་།
ཁང་བ་རེ་ཆེར་གཏོང་སྐྱེས་གསུག་གི་སྐྱེས་ཆ་འདུག །མདང་སྒྲོ་བུར་རྒྱ་གི་སྐྱེས་ཆེར་བ་མང་
པོ་མཛོན་སྐྱེས་རྒྱུ་གྲུབ་པ་བཞིན་དངོས་གནས་ལ་བདག་ལོ་དང་སྒྲིང་བུ་པའི་ཚེ་ལས་
དོ་རྒྱུ་པའི་ཚེ་པའི་གདོང་ཡང་མེད། སྐྱེས་འདས་གྱི་མི་དེ་རྣམས་ད་རྒྱུ་པའི་ཚེ་སྐྱེས་རྒྱུ་

སྒྲོ་བ་དེ་བར་ཡོད་པའི་ཆེ་འཆི་བ་ཐོག་དུ་བཅས་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སེམས་བདེ་བག་
 ཐེབས་བར་གནས་པའི་སྒྲུབ་མཆོད་ཀྱི་ལམ་དུ་སྒྲུབ་ཆེན་འདེགས་དགོས་ལ། དུས་དེ་
 ཡང་ནམ་འོང་ཆ་མེད་པས་སང་ཐོད་དང་ཆེ་བྱི་མ་གཉིས་སྒྲོན་ལ་གང་འོང་མི་ཤེས།
 དེར་མ་ཟད་སང་དང་ཆེ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་གང་སྒྲུབ་ཆེན་མི་ཆོད་པས་དེ་རིང་གི་ཉིན་
 འདིར་མོར་རྒྱས་གང་ཡོད་རྟེན་བཞེངས་དང་དགོན་མཆོག་མཆོད་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གཏོང་
 བ་དང་། བཅས་རང་གི་ཉེས་ལྟར་མཐའ་དག་སྒྲོབས་བཞིའི་གཉིན་པོས་བཤགས་པ་
 དང་། ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་སྒྱུང་བ་དང་། མདོ་ལྡན་སྒྲོག་ཅིང་
 གཞུངས་ལྷགས་བསྒྲུབ་པ་ཐོགས་ཆོས་(༤༥)སྒྲོད་ཅི་རྒྱས་ལ་འབད་བ་དང་། འབྲུལ་
 ལྷན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་དག་འགྲུབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་སང་དུ་གདབ་པ་ཐོགས་ཀྱི་ཐབས་འདི་
 ལས་ལྷག་པ་མེད་སྟེ་ལྟར་ལྟར་ལྷ་སྒྲིག་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་དགོས། དེ་ལྟར་ནམ་འཆི་
 དེས་མེད་དུན་པས་དགོ་སྒྲོར་ལ་འབྲུལ་དུ་བསྐྱུལ་བ་འདི་རྒྱུན་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཉིན་རེ་བཞིན་
 དོ་རྒྱུ་འཆི་བ་འདྲ་བའི་སྒྲོད་པས་མི་ཆེ་འདའ་བ་བྱུང་ན་དལ་འབྱོར་ལ་སྒྲིང་པོ་ལོན་པ་
 ཟེར་བ་ཡིན་པས་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ལྷ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱས་པར་སྒྲུ་མ་ལྷས་མེད་པས་
 བཞིན་དུ་བསྒྲོམ།

འཆི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུན་ལྟར་བ་བསམ་པ།

འཆི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུན་ལྟར་བ་བསམ་པ་ནི། རང་ཅག་བྱི་ནང་གི་
 འཆི་རྒྱུན་སྒྲུ་ཆོགས་རུ་འཛིང་བའི་ཁྱོད་ན་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་འདིར་སེམས་
 ཅན་འགའ་ཞིག་པ་རོལ་གྱི་དགས་དུག་དང་མཆོན་གྱིས་གསོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཆད་

བས་མཐར་དེ་ཁྱི་མོན་ཏུ་འཆི་བ། ཆོམ་རྒྱུན་གྱིས་ནོར་རྩམ་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་གསོད་པ།
 བྱད་མ་མ་ཁན་པའི་རིགས་སྒྲགས་ངན་པའི་རྣམ་པ་སྒྲིན་པ་སོགས་མིས་འཆི་རྒྱུན་བྱེད་
 པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཟུང་གདོང་བྱུག་གིས་འགྲོ་འཕྲོ་ལ་གི་བ་དང་། རྒྱལ་བསེན་གྱིས་
 སེམས་འཕྲོ་ཞིང་མ་བདེ་བར་གི་བ། རྒྱ་ནད་གྱིས་ཟེན་བས་མི་ཁྱུར་མ་རུད་པར་གི་བ་
 སོགས་རྒྱུན་པར་མཐོང་བ་བཞིན་སྟེང་འོག་བར་གསུམ་གྱི་གདོན་དང་བགོགས་རིགས་
 གྱི་གཞོད་བས་སྒོག་འདོར་བ་ལྟ་བུ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་འཆི་རྒྱུན་བྱེད་པ། ལ་ལ་རུད་འགྲོ་
 བྱིས་སྒྲགས་པ་དང་། གནག་སྒྲགས་གྱིས་བརྟུང་བ། ཏུ་(༤༥ན)དང་དྲེའུས་འཕྲས་པ།
 སྒྲག་དོམ་དྲེད་སྒྲུང་སོགས་གཅན་གཟན་གྱིས་ཟོས་པ་ལྟ་བུ་རུད་འགྲོས་འཆི་རྒྱུན་བྱེད་
 པ། གཞན་དག་སའི་ཐིབས་འོག་ཏུ་རུད་པ་དང་། རྒྱས་ཁྱེར་བ། མེས་ཆོག་པ། རྒྱར་
 གིས་རེངས་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བས་འཆི་རྒྱུན་བྱེད་པ། སལ་ཆེར་རང་གི་ལུས་
 གྱི་འབྱུང་བ་བཞི་ནང་སན་རྒྱན་མི་སུམ་བས་མེ་ཁམས་འཕེལ་ཆེས་ན་ཆ་བ་དང་། རྒྱ་
 ཁམས་འཕེལ་ཆེས་བས་གཅོང་དང་མ་ཁུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཁམས་མ་སྟོམས་བར་འཕེལ་
 འགྲིབ་ཏུ་རྒྱར་ནས་ནད་སྟ་ཆོགས་སྟེད་དེ་སྒོག་འཕྲོག་པ་སོགས་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆི་
 རྒྱུན་བས་མ་གྱིས་མི་ཁྱེད་པས་དྲག་ཞན་བར་མ་དེ་སྟེད་ཅིག་ཕྱི་མའི་གནས་སྟེ་བྱིད་པ་
 མདོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་ལ། རང་ཡང་སྒྲར་ནད་གྱིས་འཆི་ལ་ཁད་དང་། གཞུལ་ཏུ་མཆོན་
 གྱིས་ཕོག་པ་སོགས་འཆི་བའི་རྒྱུན་མང་པོ་དང་འདྲོམ་རུང་ལས་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཟད་བས་
 ད་རུང་འཆོ་བ་མ་དོར་བར་གནས་གྱིང་སྒྲན་ཆད་དོ་རུབ་རང་འཆི་བ་སོག་ཏུ་བབས་དེ་
 རྒྱས་མེད་གྱི་འབྱུང་རུ་མི་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མེད། མ་གི་བར་ལུན་རིང་སྟོད་རྒྱའི་
 འདུན་པ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་ཡང་རེ་བ་ལྟར་འགྲུབ་པ་གིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ།
 ད་ལྟ་སྟོགས་མ་ལྟ་བདོ་བའི་རྣམ་ཡིན་པས་ཆེ་རིང་ཏུ་གནས་པའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་

བསགས་པ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ། ལ་ཟས་སོགས་སྤྲོད་ནས་ཀྱང་མཐུ་ལྷ་མོ་བས་ནད་འཛམས་
པ་དང་ལུས་ཀྱི་(༤༥)འབྱུང་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་རུས་པ་ཞན་པ་དང་། ཆོག་ཀྱི་
བསགས་ཀྱང་ལྷ་མོ་ཞིང་ཉེས་སྤྲོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཆེ་རྒྱུ་པའི་བརྒྱས་པ་ཐོང་སོགས་
ཀྱང་མཐུ་ལྷ་མོ་སྤོང་ནས་ཆེ་བསྤྲོད་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ཅག་རྒྱལ་མོ་ཆེ་མཐར་ཕྱིན་པར་སྤྲོད་ཅིས་ཀྱིས་ཟས་གོས་ནོར་རྒྱས་ཁང་བྱིས་
ཞེན་དྲ་ཁལ་མ་ལའོར་གཡོག་སོགས་མང་པོ་འཛོལ་ལ། དེ་དག་ལུན་རིང་འཛོལ་བའི་ཆ་
རྒྱན་ཡིན་སྟེ་པ་མ་གཏོགས་འཛི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བའི་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ལ་
ཟས་མ་ལྷ་བར་ནད་བསྐྱེད་དེ་འཛི་བ། གོས་དང་ནོར་གྱི་ཕྱིར་རྒྱན་པོས་གསོད་པ། ཁང་
པ་མེར་ཤོར་བའི་ནང་ངས་དེ་པའི་འོག་དུ་ཆུད་པ། རྟས་བརྒྱབ་པ། ཁལ་མས་བརྒྱབས་
པ། གཡོག་པོས་བསྐྱས་པ་སོགས་འཛི་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་རྒྱན་
པར་མཐོང་ཐོས་ཀྱིས་གྲུབ་བཞིན་པ་འདི་ཀ་ལགས་གཤིས་གསོན་རྒྱན་མང་བས་ད་དུང་
མི་འཛིན་སྟེ་པ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ། ལྷ་མོ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་མེར་སྐྱ་ལ་ཆེར་
ཀྱིས་རྒྱས་པའི་དུས་སྤྱད་ལྷ་མོ་ཐོངས་དང་ཁས་ཞན་པའི་སྐྱ་བུ་ལ་འབྱུང་དུ་དོགས་
ནས་ནོར་གསོག་ཅིང་གཞན་གྱི་དོ་འཛིན་འདྲ་བྱེད་པ་ཅམ་ལས་ཆེ་ཕྱི་མར་སྐྱ་བུ་ལ་
འབྱུང་བའི་དོགས་པ་གཏན་མི་འདུག་མོད། བམ་འཛི་རེས་པ་མེད་པས་རྒྱས་ཀྱི་པར་
སྤྲོད་མི་སྤྲོད་ཐེ་ཆོས་ཟེ་ལ། འཛི་བ་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་འོང་ཐག་ཆོད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་
པའི་ཆེ་སྐྱ་ཀྱང་ལོ་ལ་ཤས་ཀྱི་རིང་ཡིན་པས་ལུན་བྱང་ཞིང་། (༤༦)ཆོས་མ་བསྐྱབས་
ན་ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྐྱ་བུ་ལ་གྱི་མཐའ་རྒྱས་ཀྱང་དཔོག་མི་རུས་པས་གཏན་
གྱི་སྤྲོད་སྐྱ་ལ་བསམ་སྟོ་མི་གཏོང་བར་ཆེ་བྱང་དགུན་ཉི་འདྲ་བ་འདི་ཅམ་གྱི་འཛོལ་བས་
སེམས་པ་ནི་ཆེས་རྒྱན་པའི་གཏན་ཆོགས་སྐྱ་གདའ། དེ་སྤྲོད་དུ་འང་དགོ་བཤེས་པོ་ཏྲ་

པམ། མེ་འདྲིའི་རྒྱལ་པ་དེ་རང་རེ་ཁོ་ན་ལ་འོང་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མའི་རྒྱལ་པ་ལྟེན་ལྟེན་
བའི་དགུ་ལ་འོང་བ་ཡིན་པ་ལྟེན་བཤ་རྒྱལ་ཕྱིད་ཅིས་གསུངས་སོ། །

ལུས་ཀྱི་འཁྱུ་ཉམ་ཆུང་བས་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ།

ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ནས་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི། བསྐལ་པ་མེ་ཆུ་
 ཆུང་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པའི་ཆོ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དྲན་པར་སྒྲུང་བའི་རི་རབ་དཔག་ཆད་
 ཁྲི་ཐུག་བཅུ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། སྤྱིར་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཐལ་བ་ཙམ་ཡང་མ་
 ལུས་པར་འཛིག་པར་འབྱུང་ན། རྒྱུ་དཔུ་བ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བའི་ལུས་འདི་དྲག་
 བར་གནས་པའི་གདེང་མེད་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། ཆེར་མ་ཟུག་པ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་ལྷ་མོ་
 ཙམ་ཡང་མི་བཟོན་པར་འཆི་བ་མང་དུ་མཐོང་ཞིང་། གཟུང་གཏོང་བྱག་སོགས་སྐྱེན་ངན་
 དང་ཐུད་ན་མེ་བཏང་བསམས། སུད་ཤིར་ལག་ཏུ་ཐོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་འཆི་བ་དང་།
 ར་འབྱུང་སྟུང་། མོར་བའི་ནང་དུ་བྱུགས་ནས་མ་འབྱུང་གོང་དུ་འཆི་བ་དུ་མ་སྒྲུང་བས་
 བདག་ད་ལྟ་རང་ཆོ་ཕྱི་མར་མི་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག །སྐྱེན་ངན་སྒྲ་ཆོགས་
 གྱི་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་ཆོ་སྒྲིག་ཆུང་དམར་དཀྱིལ་གྱི་མར་མེ་ལྟ་བུ་འདི་ནས་འཛིག་ཆ་
 (༤༥)མེད་པས་སྒྲ་བ་རྗེས་མའི་དུས་ཞག་འདིའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཞིག་སྒྲོད་མི་ཤེས། ཁོ་ཤི་
 བས་ཞག་བདུན་སོང་ཟེར་བ་དང་། སྒྲ་བ་གཅིག་སོང་ཟེར་བའི་དུས་ཤིག་མི་རིང་བར་
 འོང་ངེས་བས་གཏུན་གྱི་སྤྱིད་སྤྱུག་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་གཏོང་བྱ་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་རན་
 བར་མ་ཟད་འཕྱིས་འདུག །འཆི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆོ་ངས་ཆོས་ཞིག་བྱས་ཡོད་ན་ཤི་
 ཡང་སྒྲ་མེ། རུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་བས་ཡིད་ཡུལ། ད་ནད་འདི་ལས་གྲོ་ལ་ན་ཆོས་གཅིག་

ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་སྐྱེས་དུ་འགྱོད་པ་དྲག་པོ་ཞིག་འབྱུང་མོད། དེའི་ཚ་ཚས་ལ་སྦྱར་མི་
བཟོད་པའི་སྐུན་དང་སྤྱད་ཟིན་པས་བྱ་ཐབས་མེད། དེས་ན་ལོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་ད་ལྟ་
ཉིད་ནས་ལས་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཆིག་དྲིལ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
བྱེད་རྒྱས་པར་། གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བདུབ་པས་སྦྱི་བོའི་ཉམས་ལེན་པ་མེད་པར་
རྫོགས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱང་པར་ཅན་སྟེ་བ་ལ་། ངེས་ཤེས་ཀྱང་པར་ཅན་། བསམ་མོ། །

གཞུང་པ་འཛི་པའི་ཆོ་ཆས་མ་གཏོགས་གང་གིས་གུང་
མི་ཐན་པར་བསམ་པ།

གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཆོ་མཁ་གཏོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བསམ་པ་གསུམ་
 བོ། བཅ་ཞིག་འཆི་ནད་ཀྱིས་ཟིན་དེ་ལུས་ཀྱི་ཤ་ལྷ། བགས་པ་སྒྲམ། ཟས་ཁམ་གཅིག་
 དང་སྒྲོམ་རྩལ་གཅིག་ཀྱང་ཁར་མི་འགོ། བ་ཆ་དང་ཟུག་གཟེར་བཟོད་སྒྲགས་མེད། སྒྲན་
 དབྱུང་རིམ་གྱོ་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡན། འཆི་བར་གཤམ་རུང་ཐབས་ཟད། བཤང་གཅིའི་
 འདམ་ནད་དུ་འགྱེ་ལྷག་བྱེད། མིག་སྒྱུ་ལོག་ལོག །དུགས་ཉར་ཉར་གཏོང་ཞིང་འཆི་
 (༤༣)བདག་གི་རྩུང་དུ་འགྱོ་བའི་ཆོ་གཉེན་བཤེས་འབྲལ་མི་ཡོད་པ་ཅི་ཙམ་ཡོད་རུང་
 གཅིག་ཀྱང་འབྲིད་མ་མེད། བཅུན་པ་ཁྲི་ཕྱག་མང་བོའི་མཁན་སྒྲོབ་ཡིན་ཡང་གྲ་པ་གཅིག་
 ཙམ་འབྲིད་དབང་མེད། མི་ཁྲིམ་འབུམ་ཕྱག་རྩུ་མའི་དཔོན་བོ་ཡིན་ཡང་གཡོག་པོ་གཅིག་
 ཙམ་འབྲིད་མ་མེད། འཇམ་གླིང་གང་པའི་ཁོར་རྩེ་མ་ཡོངས་སྒྲོད་ཡོད་ཀྱང་རྩལ་ཕྱན་ཙམ་
 ཡང་འབྲེར་དབང་མེད། ཐ་ན་ཟས་གོས་གང་བཟང་གིས་ཤིན་ཏུ་གཅིས་བར་བསྐྱངས་
 པའི་ལུས་འདི་ཡང་ཤལ་དུ་བསྐྱར་ནས་འགྱོ་དགོས་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ། གཉེན་བཤེས་

རྣམས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་གསོག་པའི་གྲོགས་དང་། ཟློགས། འཕྲུང་གྲོགས། ཅེ་ཆོད་སྟོགས་
 ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་ཁོ་རང་ཆོད་དོན་དུ་བསགས་པའི་སྤྲིག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་བྱེད་
 པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་མི་མེད། རོར་རྩལ་འཛོམ་པའང་ཆེ་འདིར་བསགས་བསྐྱངས་བརྟག་
 པའི་སྤྲིག་པསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། འཆི་ཁར་ཆགས་ཞེན་འཕྲུང་པའི་རྒྱ་ཙམ་ལས་ཤི་
 པའི་ཆེ་དགེ་རྒྱལ་གྱི་ཐེབས་སུ་འགྲོ་བ་མིད་མཐའ་སྟོབས་སྟོབས་དང་། ལལ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་མ་
 ཐག་སྤྱལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་རྩལ་ལ་རྩལ་གྱི་འབྱེད་པ་མ་གཏོགས་གཤིན་པོའི་དགེ་ཅ་
 སྟོགས་ཡིད་ལ་དུན་ཤིང་མི་འདུག །ལྷན་ཅིག་སྤྲིས་པའི་ལུས་ཀྱང་གི་ནས་རིང་པོ་མ་
 ལོན་པར་གཉེན་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ཁུར་དུ་འཁུར་བའམ་ཁྱོགས་ལ་བཏོག་ནས་བྱི་
 རོལ་དུ་མེད་བསྟེགས་ཏེ་རུས་ཐལ་སྟོགས་(༡༧བ)སྟོགས་སུ་འཐོར་བའམ། ཡང་ན་
 རུར་བརྒྱར་ནས་དེར་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱིས་ཟ་ཞིང་རུས་གོང་རྣམས་གྲམ་
 གཤོང་དུ་ལུས། ཡང་ན་སྔོང་དུ་བཅུད་དེ་རྒྱག་ཁྲག་སྟོགས་འབུས་གཞིབ། ཡང་ན་
 རིམ་ཐང་ལ་བསྐྱལ་ནས་བྱ་ཆོད་དང་གཅན་གཟན་གྱིས་སྟོས་པའི་ལྷག་མ་རུས་པ་ཐར་
 ཐོར་ཙམ་ཐང་སྟོངས་སུ་འཐོར་བ་གང་རུང་ཞིག་དུ་འགྱུར་ངེས། ད་ལྟ་མི་ལལ་ཆེར་འཆི་
 པའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་གར་འགྲོ་བསམ་སྟོ་མི་གཏོང་བར་རོ་བདག་ཅིག་མེད་པ་ལ་སེམས་
 ཁལ་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་ཆེ་རང་གི་རོ་དང་བྱི་རོ་གཉིས་
 བདག་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་མེད་པ་ལ་བསམ་སྟོ་མ་བཏང་བའི་སྟོན་དང་། རྣམ་
 ཤེས་ཀྱིས་དཔྱལ་བར་སྤྲིག་བསྐྱེད་མེད་སྐབས་མི་ལུས་ཀྱི་རོ་ལ་དོ་དམ་ཅི་འདྲ་བུས་
 ཀྱང་མི་ཕན་པར་དམ་པའི་གསུང་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་གིན་རྒྱུ་ད་པར་གང་ལ། དེས་ན་སྟོ་
 རྒྱལ་དང་གཉེན་སྟོང་དང་རོར་གསོག་པ་སྟོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཅི་ཙམ་འབད་ཀྱང་དོན་མེད་
 པའམ་དོན་མ་ཡིན་པ་བསྟེད་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་སྟོང་ལ། འཆི་བའི་དུས་སུ་ཕན་ངེས་པ་ནི་

དཔལ་འཛིན་ཆོས་ཉལ་གཅིག་དུ་བྱུང་བ་མ་དཀའ་བ་ལྟར་སྟེ་ཐིན་པ་མེད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཐམས་ཅད་བཅའ་ཆོད་དུ་བསྐྱར་ནས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བས་དུས་འདའ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར། གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་བའི། འཆི་བའི་ཆོ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་བྱང་མི་ཡན་པར་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྟེ་བ་ལ། (༥༠ན) ངེས་པ་བྱུང་བར་ཅན། བསམ་མོ། །

རྒྱལ་བོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཟས་གོས་སོགས་བྱ་ཁྲིམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོ་རྒྱལ་པ་སྟེ་བའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི་ཟས་སྐྱོམ་ཞིམ་མངར་ཅན་སྟོན་པའི་དུས་སྐབས་དག་དུ་ཟས་བསོད་པ་ལ་ཡོངས་སྟོན་ཅིང་འདུག་མོད། ཅན་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཆོ་བ་ཐམས་ཅད་ཐུང་ཐུང་བྱང་སྟོན་མི་ཀྱས་པར་བཀྲེས་སྐྱོམ་གྱིས་གསུངས་བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་པའི་དུས་ཤིག་ཡོང་སྐམ་དུ་བསམ།

གོས་བཟང་པོ་བྱོན་པའི་སྐབས་དུ་ལྷ་རིན་ཐང་ཆོ་བའི་གོས་གསར་པ་བྱོན་ཞིང་འདུག་སྟེ། འཆི་བར་མངོན་དུ་བྱོགས་པའི་ཆོ་མི་གཙང་བ་སྐྱ་ཆོགས་གྱིས་གོས་པའི་སྟོག་རྩལ་ཞིག་བྱོན་ནས་འཆི་དགོས་པའི་དུས་ཤིག་ཡོང་སྐམ་དུ་བསམ།

གྲོགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་འགྲོགས་པའི་དུས་སྐབས་དུ་ལྷ་བདག་གཞུང་བཟང་ཕྱི་ཐག་རིང་བའི་གྲོགས་དག་དང་འགྲོགས་བྱིན་འདུག་སྟེ། ཤི་བའི་ཆོ་འཇིགས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་སྐྱ་ཆོགས་གྱིས་གཙུག་བཞིན་གར་འགྲོ་གཏོལ་མེད་པའི་ས་ཁྱོགས་སུ་རང་གཅིག་སུར་འགྲོ་དགོས་པའི་དུས་ཤིག་ཡོང་སྐམ་དུ་བསམ།

མལ་སྟན་བཟང་པོ་དག་ལ་འདུག་པའི་དུས་སྐབས་དུ་ལྷ་བདག་མལ་སྟན་འབོལ་ཞིང་འཇམ་པའི་སྤྱིང་ན་དག་སྐྱོར་མི་བྱེད་པར་སྟོ་བདེ་མོར་འདུག་བྱང་། ཤི་ནས་རོ་དུར་ཁྱོད་དུ་བསྐྱལ་བའི་ཆོ་གནས་དེར་རོའི་རྒྱག་ཁྱག་དང་རུས་པའི་དུས་སྐབས་དང་ནང་(༥༠བ)

ཁོལ་རུལ་བ་དག་གི་ཁྱོད་དུ་བོར་ནས་འཛིན་པའི་དུས་ཤིག་ཡོད་སྟེ་སྒྲུང་དུ་བསམ།

སྒྲུང་དང་བྱི་དོར་བྱེད་པའི་སྐབས་ད་ལྟ་བདག་བྱི་དོར་བྱེད་ཅིང་འདུག་སྟེ། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཆོ་ལུས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་ར་བ་འབྱུང་ཞིང་མི་གཙང་བ་སྒྲ་ཆོག་གིས་སྒྲགས་བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་པའི་དུས་ཤིག་ཡོད་སྟེ་སྒྲུང་དུ་བསམ།

དྲེལ་སོགས་བཞིན་བ་བཟང་བོ་དག་ལ་ཞོན་པའི་དུས་ད་ལྟ་བདག་གིས་བཞིན་བ་ཤ་རྒྱས་ཤིང་འགྲོས་ལོགས་པས་གཞན་གྱི་མིག་སྒར་མཛེས་པ་འདུག་མོད། ཤི་བའི་ཆོ་ལུས་འདི་ཁྱར་དུ་འཁྱར་བའམ་སྤྱོད་པའི་བདེག་ནས་དུར་ཁྱོད་དུ་འཁྱར་བའི་དུས་ཤིག་ཡོད་སྟེ་སྒྲུང་དུ་བསམ། འདི་རྣམས་སྟོད་པ་བག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་ཡིན་ཀྱང་འདི་བཞིན་བསམས་ན་རྒྱལ་མིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་སྒྲ་བར་གསུངས། དེས་མཆོན་ནས་རྒྱ་རྒྱས་ཡོངས་སྟོད་འཛོམ་པའི་ཆོ་མ་འོངས་པ་ན་ནོར་ཉིལ་འབྱུ་ཅམ་ལང་མི་དབང་བར་སྒྲིན་མོ་ལག་པ་སྟོངས་པར་འཛིན་ཉེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་རྒྱལ་དུན་པ་དང་། རྣམ་གྲགས་རྒྱས་པའི་སྐབས་ནས་ཞིག་འཆི་རྒྱུན་ལ་ར་བ་འདི་ལྟ་བུས་ཤི་འོ་ཞེས་བའི་གྲགས་བརན་པ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཕེལ་རྒྱལ་བསམ་པ་སོགས་རིགས་འགྲེལ། །

གསར་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་གཞུང་དུ་ལུལ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རོལ་དུ་ལྟ་བར་གསུངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལས་དང་པོ་པ་ལ་གདེངས་ཅན་གྱི་དགོན་པའི་དཔེ་ལྟར་ཆེས་(༥༡)ལྟོག་དུ་གྱུར་བས་ཟས་གོས་སོགས་ཡོངས་སྟོད་པའི་ཆོ་མི་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་དུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཆགས་ཞེན་མགོ་གཞོན་རུས་པ་ཅམ་བྱུང་ན་ཤིན་དུ་བསྐྱགས་པའི་འོས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པ་སེམས་པ་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྒྲོ་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། རྒྱུན་པར་བསམས་ནས་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྟེང་བཅི་ཐོན་བྱ་དགོས། མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམ་པ་ཉམས་ལེན་

གྱི་ཕྱོད་འགྲོ་ཅུ་ལས་དངོས་གཞིར་མི་འོས་སྟེ་དུ་བཟུང་ནས་ཀྱང་བསྐྱར་བྱེད་པ་གཏན་
 མི་རུང་མྱེ། ཡེར་པའི་ཁར་བཅུན་དང་སྒྱུན་ལྟ་པ་རྣམས་གཉིས་གྱིས་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པ་ལུན་
 རེ་མ་བསྒྲུམས་ན་ཉི་མ་ཕྱེད་ནི་ཆེ་འདི་པར་ཆ། ཉིན་ཕྱེད་མ་བསྒྲུམས་ན་དགུང་མོ་ཆེ་
 འདི་པར་ཆ། ཆེ་འདི་པར་མོང་ཅན་ཅི་བྱས་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 འདི་འདྲའི་ཁྱིད་དམིགས་སྒྱུར་པའི་སྐབས་སུ་ཤོགས་ཀྱང་ལམ་ཡོངས་ཐོགས་གྱི་གོ་བ་
 ཆགས་ཤིང་ཉམས་ལེན་ལ་གཞིལ་བ་དང་འགྲོགས་དགོས་གྱི། ཆེ་འདི་འི་རྟེན་ཆོགས་
 བཞི་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆོས་གཟུགས་དང་། ས་ལམ་རིམ་གྱིས་བཟོད་པ་ལ་མི་
 ལྟོས་པར་ཁས་འཆེས་པའི་རྟོགས་ལུན་དུ་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལུན་ཅིག་ཐོད་མི་རུང་།
 ཆོས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་སྟེན་པའི་མདོ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་
 ཐ་སྟད་གྱི་རིག་གནས་དང་རྒྱལ་རབས་སོགས་གང་ལྟར་ལ་མི་ལྟ། ལམ་རྒྱད་ལ་(༡༡བ)
 སྒྱེ་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་བསལ་བ་དང་། སྒྱིབ་པ་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་ལ་གསོལ་
 བ་འདེབས་ཤིང་ཐ་ན་སྟེན་སྟོན་གྱིན་སེམས་པ་ཚུན་ཆད་གྱིས་རྒྱད་ལ་མི་སྒྱེ་ག་མེད་དུ་
 བྱ་བར་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་གསུངས་པ་ཆོས་སྒྲོར་གཞན་ལ་འང་འདྲའོ། །

འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་རི་ལྟར་འབྱུར་བ་འགྲོ་བ་
 གཉིས་གྱི་བདེ་སྟག་བསམ་བ།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་རི་ལྟར་འབྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་གྱི་བདེ་སྟག་བསམ་
 བ་ནི། སྒྱུར་པའི་ཕྱར་རྒྱགས་གསོལ་འདེབས་གྱི་འཕྲོར། སྟག་བསམ་ལ་བསྒྲུམས་པའི་
 ཡན་ཡོན་ལམ་རིམ་ལས་འབྱུར་བ་ལྟར་དང་། དེའི་རྒྱལ་དངས་པའི་མ་བསྒྲུམས་པའི་

ཉེས་དམིགས་མདོར་བསྟུས་བསམས་པའི་རྗེས་སུ་འདི་ལྟར། ཙམ་ཞིག་འཆི་སྐྱེན་ཐོག་
 ཏུ་བབས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མར་འཕོས་པའི་ཆོའང་རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྤྱིད་པས་
 བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་གང་རུང་གི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཐུང་བོ་ཞིག་དེས་པར་འཛིན་དགོས་
 ལ། ལྷ་མིའི་སྒྲེ་སྤྱིད་གང་འདོད་ཏུ་ལེན་པའི་རང་དབང་མེད་ཕྱིར་ལས་དཀར་ནག་གིས་
 རི་ལྟར་འཕངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་སྒྲེ་དགོས། རང་རེ་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པའི་
 ཏུས་ནས་བསགས་པའི་སྤྱིག་ལུང་དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཁར་ཆོའདིར་ཡང་སྔོན་གོམས་གྱི་
 མཐུས་མི་དགེ་བ་གང་བྱས་བསམ་པ་སྒྱུར་བ་གཉིན་བོ་མེད་པ་གཞི་སོགས་གྱིས་ལྷི་བ་
 བ་སྒྲུག་དང་། དགེ་བ་ཐན་ཐུན་བྱེད་ཁུལ་རྣམས་གཞུགས་བརྟན་ཅམ་རེ་མ་གཏོགས་
 རྣལ་མ་ཞིག་དཀར་པར་སྤང་བས། ཤི་མ་ཐག་ངན་སོང་ཏུ་སྒྲེ་བ་ལས་འོས་གཞན་མི་
 འདུག །དེར་མི་སྒྲེ་བའི་(༥༣ན)ཐབས་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་ལ་ཐོག་མར་ངན་སོང་གསུམ་
 གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ནས་ཡིད་འབྱུར་གྱི་སྒྱུར་བ་ཐོན་པ་ཞིག་མེད་ཏུ་མི་རུང་
 བས་འདི་ལ་གསུམ། དཔུལ་བ་དང་། ཏུད་འགོ་དང་། ཡི་དྲགས་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་བསམ་
 པའོ། །

དཔུལ་བ་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་བཞི་ལས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་ནི། འཛམ་གྱི་གླིང་འདིའི་མཆོ་
 མ་རྟོས་བ་ནས་གཞུལ་བའི་དབག་ཆད་སུམ་བྱི་ཉེས་སྤྱོད་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ།
 དེ་ནས་དབག་ཆད་བཞི་སྤྱོད་བཞི་སྤྱོད་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་རིམ་བ་བཞིན་བརྟེན་ས་
 ཉེག་ནས་སོ། །

ཆོ་དམུལ་པར་འཇུག་པའི་ལུས་ལ་ཡང་མཐོང་བའི་ཉམ་ཐུང་། རང་གྲོ་བུར་དུ་
འཆི་ནད་ཀྱིས་ཐིན་པ་སྒྲུན་བཅོས་རིམ་གྱི་ཅི་ཅིས་བྱས་ཀྱང་ཡན་སྟེད་མེད་པར་རེ་བུར་
སོང་ནས་འཆི་ཁར་སྟེན་པའི་ཆོ་ལས་དབང་གིས་ལུས་ལ་འབྱུག་སྒྲུང་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ།
ཆོ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟེད་ལེན་གྲགས་དྲག་སྟེས་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་དཔྱགས་ཀྱི་
སྒྲུབ་ཆད་མ་ཐག་ཡང་མོས་ཀྱི་བར་དོ་གྲུབ་པ་མགོ་བུར་དུ་བསྟན་ནས་སྒྲིལ་ཚུགས་སུ་
འཇིགས་སྒྲག་གི་སྒྲུང་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་དང་བཅས་ལྟར་བར་འགྱུར་ལ། དམུལ་བར་
སྟེས་པའི་སྟེད་ཅིག་དང་པོར་སྟོན་གནས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲར་མི་ལུས་བཟང་
པོ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲུང་དོར་ལོག་པར་སྟོན་པའི་དབང་གིས་ད་སྟུག་བསྐལ་འདི་ལྟ་བུ་
སྟོང་དགོས་པར་འདུག་སྟེ་མཐོང་བའི་སྒྲུང་ན་བཟོད་སྒྲགས་(༥༩བ)མེད་པ་འབྱུང་། སྟེད་ཅིག་
གཉིས་པ་སྟོན་ཆད་དེ་འདྲ་དྲན་པའི་ལོང་མེད་པར་ཡང་མོས་པ་རྣམས་ལན་ཚུན་མཐོང་
ཅིས་ཉིད་ནས་དགའི་འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོང་ཁྱོད་གྲགས་དྲག་སྟེས་ནས། མོད། རྒྱངས།
རྒྱུབ། ཐེར་ཞིང་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་རལ་གྱི་དང་མདུང་སོགས་མཆོན་ཆ་སྟོན་ཆོགས་
ལག་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བསྟན་དེ་ལུས་གཅོད་པ་དང་། དལ་
བ་དང་། འཇིགས་པར་བྱེད་པས་སྟུག་བསྐལ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུབ་པ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་
དང་། ལུས་དུམ་ཁུ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་གདུབས་ཐིན་པ་ན་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་དེ་ས་ལ་འགྲེལ་
བར་འགྱུར་རོ། །

དེར་རྒྱང་བསིལ་བ་ཞིག་ལངས་ནས་ལུས་ཀྱི་དུམ་ཁུ་འཐོར་བ་རྣམས་སྟོགས་
གཅིག་དུ་བསྟུས་པའི་ཆོ། རྣམ་མཐའ་ལས་ཁྱེད་རྣམས་ཡང་མོས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་
པའི་སྒྲུབ་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་ལུས་སྒྲར་སོས་ནས་ཡང་སྒྲར་བ་ཞིན་འཐབ་པར་བྱེད་པའི་
སྟུག་བསྐལ་ཉམས་སུ་སྟོང་སྟེ་མིའི་ཉམ་ཞག་གཅིག་གི་ལུན་ལ་དེ་འདྲའི་བརྒྱལ་ཐེངས་

བརྒྱ་དང་སྟོན་ཐེངས་བརྒྱ་འབྱུང་བར་གསུངས། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཆ་དཔུལ་
 རྣམས་སྤྱི་འབྲེལ་ནས་མཁའ་ས་གཞི་ཐོབས་ཅད་མེད་མར་གས་མེ་བའི་ཁྲོད་དུ་བལ་
 དུམ་མེ་ནང་དུ་ལུང་བ་ལྟར་གྲེག་པ་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། མད་གྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་
 ཆོགས་པས་མནར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་གསུངས་དེ། ལྷ་གིང་ལལ་བའི་མེ། གིང་
 ཆེར་མ་ཅན་གྱི་མེ། ཅན་དན་གྱི་མེ། རྒྱ་སྤྲེགས་གྱི་མེ། སྟོང་མལ་གྱི་(༥༡ན)མེ། དུས་
 མཐའི་མེ། ཡང་སྟོན་གྱི་མེ་རྣམས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་བདུན་འབྱུར་གྱིས་ཆ་བར་
 བཀའ་གདམས་གྱི་གསུང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་ཞིང་། མདོ་ལས་དཔུལ་བའི་མེ་ལ་ལྟོས་ན་
 མའི་མེ་ཁ་བ་ཅམ་དུ་བསྐལ་བར་གསུངས། དཔུལ་བ་བ་རྣམས་ལས་དབང་གིས་སྤྲེག་
 མ་ཐག་ནས་རི་བོའི་གཏོན་དང་མཉམ་པའི་ལུས་ཀྱི་བོང་ཆོད་རྫོགས་པར་འབྱུང་བས་
 ལུས་ཆེ་བའི་ཆོད་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་བ་དང་། ཤ་པགས་སྟོགས་སྤྱི་གང་ཡང་མི་བཟོད་
 པ་བརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་གསུངས་པས། གྲེག་བྱེད་རྟོབས་ཆེ་བ་དང་།
 བསྐྱེག་བྱས་སྤྱི་མེ་ཐེག་པ་ལ་བསམས་ན་དཔུལ་བ་བ་རྣམས་ལུང་ཅམ་ཞིག་ནས་མ་
 ཤི་བའི་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། ལས་ཀྱི་འབྱུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་འཆི་
 བ་ལྟ་ཞིག །ཡང་སྟོན་པ་མ་གཏོགས་ཐིག་ནག་མན་ཆད་ལ་བརྒྱལ་རྒྱུ་ཡང་མེད། ད་ལྟ་
 ཤི་རྩལ་ལ་མེ་སྤྲུག་ཐོག་པ་དང་། སྤྱི་བའི་མེ་བཅའ་བཞག་པ་ཅམ་ཡང་བཟོད་དཀའ་
 བའི་ཉམས་ལ་དཔག་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་ཐོག་དུ་དངོས་སྤྱི་བབས་པའི་ཆེ་
 བཟོད་གྲགས་རི་ལྟར་ཡོད། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་བའི་ཆོ་ཆད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞག་གཅིག་
 ཉུ་བྱས་པའི་ལོ་ལྟ་བརྒྱའི་ཡང་སྟོན་པའི་ཆོ་ཆད་དུ་གསུངས་པས་དེའི་ཞག་གཅིག་ལ་
 མི་ལོ་ས་ཡ་དགུ་དང་ཆོ་ཆད་ལ་མི་ལོ་ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་གཅིག །ཁྲག་ཁྲིག་དུག །
 ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་(༥༡བ)གཉིས་ཡོད་དོ། །

དཔལ་པ་པའི་ཆོ་ཚད་འདི་རྣམས་ལྷག་པར་འཛིགས་པ་སྟེ་པའི་གནས་ཞིག་སྟེ།
 ཆོ་བྱང་གོས་ཡང་སོས་པའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་མི་ལོ་འབུམ་གྲག་དགུ་བརྒྱའོད་
 བས་དེ་ཙམ་རྫོགས་པ་པར་ཞོག །མི་ལོ་འབུམ་ཐེར་གཅིག་གི་རིང་དཔལ་མེད་སྟོང་དུ་
 བསྐྱེག་དགོས་ཚུལ་བསམས་ན་འང་ངེས་པར་སྟོང་རྒྱང་ལྷང་པའི་འོས་སུ་འདུག །རང་
 ཅག་ནད་དྲག་པོས་གདུངས་པའི་སྐབས་སུ་མཆོན་མོ་རེ་ཙམ་ལ་འང་དུས་རིང་བོད་ལྷང་
 བ་འཆར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། དཔལ་པའི་མེད་ཆ་བྱུང་དེ་འདྲ་བ་རང་ལུས་
 གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་སྟོང་པའི་ཆོ་མེད་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཡུན་ལང་འབུལ་ཐབས་དཀའ་
 ན་ལོ་སྐལ་ལ་དང་བྱེད་པ་སོགས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་གནས་པའི་སྐབས་
 འདིར་དཔལ་པའི་སྟེ་སྟོ་འགོག་པའི་ཐབས་སྒྲུབ་པ་ལས་ལྷག་པའི་དགོས་གལ་ཆེ་བ་
 གང་ཡང་མེད་པས་དེ་ཉིད་ཆགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཞིག་ཅིས་བྱང་བུའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པར་
 སྒྲུ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་སྒྲུ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་བཞིན་བསྟོམ།

ཡང་སོས་གྱི་སྟེ་བ་འཁེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཆད་མེད་པ་བསགས་པ་ལ་བཞགས་
 སྟོམ་མ་གྲུབ་པས་གི་མ་ཐག་གནས་དེར་སྟེ་ངེས་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱལ་བ་སྐལ་བ་བོད་
 སྐྱགས་མེད་ལུགས་ཞིབ་དུ་བསམས་ནས་འཛིགས་སྒྲག་བཅོས་མིན་ཞིག་སྟེ་ས་ན་འོག་
 མ་རྣམས་བསྟོམས་པས་ལུགས་རེ་ཆེར་འགོ་བར་(༥༩)གསུངས་པས་ཐོག་མར་འདི་
 ཉིད་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་བསྟོམ། རང་དཔལ་པར་སྟེ་ངེས་སུ་བསྟོམ་པ་དང་སྟེ་ས་མེན་
 པར་བསྟོམ་པ་གཉིས་ཡིད་འབུལ་གང་ཆེ་རང་སྟོད་འཆར་ལུགས་ལ་དབག་པས་གིས་
 མོ། །

ཐིག་ནག་དུ་སྟེ་ས་མ་ཐག་པའི་ཆོ་སྟོན་གནས་དྲན་པའི་བར་སྐར་དང་འདྲ་ལ།
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་དཔལ་སྒྲུང་ལ་བ་སྒྲུང་མགོ་ཅན་དང་། གདུག་པ་སྐལ་མགོ་

ཅན་དང་། ཡག་གི་ལག་མགོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིགས་སྐྱ་རུང་པ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྐྱི་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དག་གིས་བཟུང་ནས་ལྷགས་བསྐྱེད་པ་གིས་
གཞིར་གན་རྒྱལ་ལམ་ཁ་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ། སྐྱི་བོ་ནས་གསར་གནས་དང་རྒྱང་མཐིལ་
བར་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་དུ་མར་ཐིག་ནག་པོ་བཞིའམ་བརྒྱད་དམ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་
བཏང་བ་སྟེ་ཤིང་མཁན་གྱིས་ཤིང་སྟོན་པ་ལ་བྱ་བ་བཞིན། ལྷགས་ཀྱི་སོག་ལེ་མེ་རབ་ཏུ་
འབར་བས་འདྲ་བར་བྱེད་པས་ལྷག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །ག་
རུས་ནང་ཁྲོལ་ཐམས་ཅད་དུས་ཟིན་པ་ན་སྤྱིར་འབྱར་ནས་སོས་འབྲལ་སྒྲུར་ཡང་འདྲ་
བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་བསྐྱེད་རྒྱན་པར་སྟོང་རུང་འཆི་རྒྱ་མེད་པ་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི་
རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བར་སྒྲུང་། གདགས་པ་ལས། ཐིག་རི་ལྟར་བཏང་བ་བཞིན་
ལྷགས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟེ་ལུས་གཞིག་པ་དང་། ལྟ་རེས་གསེལ་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་རྒྱད་མེ་
འབར་བས་མགོ་ནས་རྒྱང་པའི་(༥༧བ)བར་ལུས་ཐམས་ཅད་ད་གིས་ནས་བསྐྱེད་པས་
ཟན་འཆར་སྒྲུར་མོར་བཅོར་བ་བཞིན་གྱིས་ཁྲག་ནང་ཁྲོལ་པགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་འབྱེན་
བར་བྱེད་པའི་ལྷག་བསྐྱེད་ཉམས་སྐྱོང་བར་གསུངས་སོ། །སུམ་རུ་ཅ་གསུམ་པའི་ཆེ་
ཆོད་ནི་ཐིག་ནག་པའི་ཞག་གཅིག་སྟེ། མི་ལོ་བྱེ་བ་གསུམ་དང་སྐལ་ཏུག་གོ། །དེ་རིལ་པོ་
ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ལོ་སྟོང་ནི་འདིའི་ཆེ་ཆོད་དེ་མི་ལོ་རབ་བཀྲམ་གཅིག་ །ཁྲག་ཁྲིག་
ཆེན་པོ་གཉིས། ཁྲག་ཁྲིག་དགུ། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

བཤུས་འདོམས་ནི། གཞན་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བ་ལ་བཤུས་བློ་མ་དེར་སྒྲིལ་བའི་
 ཏུས་ཤར་སྒྲིགས་ནས་ཏུགས་ཀྱི་རི་ལུག་གི་གདོང་པ་ཅན་ཞིག་ལྷུང་བས། སྒྲིག་སྡེ་ཏུ་བ་
 སྒྲིགས་སྒྲིལ་བ་ན་ཏུ་བ་སྒྲིགས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལྷུང་། དེའི་ཆོད་ལྷུང་ལྷུང་རྣམས་
 ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལས་མཐུན་བ་རྣམས་སྒྲིགས་གཅིག་ཏུ་བཤུས་དེ་རིག་ཞིས་ཀྱི་བར་དུ་

འཆོང་བར་ལུས་ཟེན་མ་ཐག་རིག་ཉིས་ཀྱིས་བརྟུང་། ཁ་བཞེ་བས་ག་རུས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་
ཞིང་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་དང་ཁྲ་མེར་གྱི་རྒྱན་འབབ་བར་འགྱུར། རིག་ཉིས་བཞེད་
བའི་ཆོ་ལུས་སོས་བར་གྱུར་བ་གྲུར་ཡང་གྲུར་ལྟར་འཛོམས་བར་བྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
ཆོད་མེད་པ་ལས་མ་ཐད་གྱི་བར་དུ་སྒྱུར་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་ར་དང་ཐག་དང་མཛོག་ལག་
དང་ཤུ་བ་དང་། དགོ་བ་དང་། སྐྱག་དང་། གྲུང་ཆེན་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་གང་བསད་པའི་
དུད་འགོ་དེའི་མགོ་བརྒྱན་ཅན་གྱི་རིའི་བར་དུ་འཆོར་བས་སྐྱུག་(ཤམན)བསྐྱེལ་སྒྱུར་རྒྱུ་
རིགས་འགྲེལ། ༡

ལང་གཤིན་རྗེའི་སྐུ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྤར་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་
འཁོར་ཆེན་པོས་སྤར་གིང་བཞིན་འཆིར་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཤོར་
ཆེན་པོར་སྐྱེས་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བམ་རབ་རྒྱ་འབར་བས་བརྟུང་བར་བྱེད་པ་དང་།
ལང་སྤར་གང་བསད་པ་ལྷ་སྤེལ་དུད་འགྲོ་བོར་ཆོད་ཆེན་པོ་མིག་པ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་བས་
སྐྱེས་ནས་བརྗེས་ཏེ་ལྷགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མ་འཆག་པ་བཞིན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷགས་
ཀྱི་མཆིག་དང་མཆིག་ཀྱི་བར་རྒྱ་འཐག་པར་བྱེད་པ་དང་། རམ་མཐའ་ལས་ལྷགས་ཀྱི་
རི་ཆེན་པོ་སྐྱེས་དུ་སྐྱེས་ལས་མཐུན་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་གྱི་བས་པ་མོགས་སྐྱེག་བསྐྱེད་
ཀྱི་བྱེ་བྱག་ཐམས་ཅད་ཞིབ་པར་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་ །

འཐབ་བྲལ་བའི་ཆོ་ཚད་རྫོགས་པ་བསྟན་འཛམ་པའི་ཞག་གཅིག་སྟེ། མི་ལོ་
 རྒྱུ་ལྔ་གཅིག་། བྱེ་བ་བཞི། ས་ཡ་བཞི་ལོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཞག་གཅིག་རྒྱ་བྲལ་བའི་ལོ་
 ཉིས་སྟངས་འདི་འོ་ཆོ་ཚད་དེ་མི་ལོ་རབ་བརྒྱམ་ཆེན་པོ་གཅིག་། འགག་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་གསུམ།
 འགག་ཁྱིམ་བྱུག་། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །རང་རེས་སོར་མོ་རྩ་བར་རྒྱ་སྟངས་
 བ་དང་རྒྱུ་ལག་ཆག་པ་ལྟ་བུ་འདྲ་མི་བཟོད་པ་ལ་བསམས་ན་བསྟན་འཛམ་སྟེ་རྒྱ་ག

བསྐྱེལ་འདི་འདྲ་ཐོག་ཏུ་བབས་ཆེ་བཟོད་ལེགས་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པས་འཛིགས་པ་
དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་གནས་ཞིག་ངེས་པར་འཆོལ་རན་འདུག་སྐྱེལ་ཏུ་བསམ།

ཏུ་འབོད་ཏུ་སྒྲུག་པའི་(༥༥བ)སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཉེན་པས་
 གནས་འཛོལ་ཏུ་སོང་བ་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། བར་ཏུ་ལྷགས་མ་ཐག་སྒོ་
 དང་ལྷག་སྟགས་གདན་མེད་པའི་དུམ་ལུག་ཅིག་ཏུ་ལྷུང་པའི་སྒྲུགས་བཞི་སྟོང་འོག་ཐམས་
 ཅད་ནས་མེ་ཁྱེ་འབར་བས་བསྟེགས་པའི་ཆོ། བྱིར་བར་པའི་རེ་བ་མེད་སྟབས་ལུས་
 སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་བཞེད་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཞིང་རྒྱན་བར་ཉམ་ཐག་པའི་
 སྐད་ཀྱིས་འོ་དོད་འབོད་བར་བྱེད་དོ། །རེས་འགའ་སྟོ་སྤྱེའམ་སྒྲུམ་པའི་སྤྱང་བ་གར་ཏེ་
 བྱིར་འབྲོས་ཅིས་བྱས་པ་ན་སྟོ་སྤྱང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་དག་གིས་སྟོ་བཅད་ནས་སྤྱག་
 བར་ཡི་སྤྱག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། རེས་སྟོ་སྤྱེལ་བས་བྲོས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ན་བྱ་
 དང་གཅན་གཅན་སྟགས་ཀྱིས་གཞོད་བསྐྱ་ཆོགས་བྱས་པས་འབྲོས་སམ་རྟོན་བར། སྤྱང་
 ལྷགས་ཁང་ཏུ་ལོག་པའི་ཆོ་ཡང་སྤྱང་བཞིན་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཚད་མེད་
 བ་སྟོང་བར་འལྱར་རོ། །རྒྱུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱ་ཞིག་ལྷགས་ཟངས་ཁ་ཁེབས་ལུག་གཅིག་
 པ་ཅན་གྱི་ནང་ལ་བཅུག་ནས་འོག་ཏུ་མེ་སྤྱར་ཏེ་གསོན་པོར་བསྟེག་པའི་ཆོ། བྱས་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་མ་བཟོད་པར་སྐད་དན་སྤྱ་ཆོགས་འདོན་བཞིན་ཆ་རེག་སྟོབ་ཏུ་རེ་བས་རང་གི་
 སྟོ་སྟོ་ཐམས་ཅད་བརྟོགས་ནས་རྒྱང་འོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟགས་བྱེད་ཅིང་། སྤྱབས་གིག་
 བྱིར་ཐོན་ཏུ་རེ་བ་ཡིན་འགྲོ་སྟེ་ཁ་ཁེབས་ཀྱི་ལུག་ནས་མཆུ་བརྟོན་ཏེ་ཁ་གདངས་པའི་
 ཆོ། སྤྱམ་ཞོལ་མ་ཁར་སྤྱགས་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟགས་ན་སྟག་འདོར་བར་
 ལུས་མི་ལུས་ཀྱི་བྱེད་ཅིམ་(༥༦ན)མ་གཏོགས་ཏུ་འབོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་
 བར་མདོན། རང་ལ་དགོས་པ་སྤྱག་པོ་སྤྱབ་རྒྱ་མེད་བཞིན་ཏུ་ཆོ་འདིར་ཁོན་འགྲས་ཅི་

ལང་མེད་པའི་དུང་འགྲོ་གཉིས་ཆུང་ཞིག་ལ་དེ་འདྲི་སྐྱུག་ལས་དུག་པོ་རྒྱན་རིང་གཏོང་
 མོད་པ་བསཏ་བྱ་དེའི་སྒྲོན་ལས་ཀྱི་མཐུ་མིན་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡིན། མི་ལུ་ལ་གྱི་དུང་
 འགྲོ་ལའང་སྐྱུག་པའི་རྣམ་སྒྲིན་རྩལ་མོ་དེ་འདྲ་སྤྱོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན། སྒྲོན་
 བསཏགས་ལས་ངན་གྱི་མཐུས་དཔུལ་པའི་ལྷགས་ཁང་འབར་བར་ལུན་རིང་བསྐྱེགས་
 པའི་སྐྱུག་བསྐལ་སྤྱོད་མཁན་ཚད་མེད་པ་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་འདུག །དགའ་ལྷན་པའི་
 ཆེ་ཆད་ནི་འདིའི་ཞག་གཅིག་སྟེ་མི་ལོ་དུང་ལྷུར་ལྟ། བྱེ་བ་བདུན། སལ་དུག་གོ །དེ་
 རིལ་པོ་ཞག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ལོ་སྟོང་ལྷག་བཞི་ནི་རུ་འབོད་པའི་ཆེ་ཆད་དེ་མི་ལོ་
 རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རབ་བཀྲམ་གཉིས། བྱག་ཁྱིག་ཆེན་པོ་དགུ། བྱག་ཁྱིག་
 བཞི། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅས་ཡོད་དོ། །

རུ་འབོད་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལྷགས་ཁང་སྟོ་མེད་ཉིས་རིམ་དུ་མེའི་ཆ་བྱང་
 སྐྱ་མ་ལས་ལྷག་པས་སྐྱེག་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷགས་ཁང་ནང་མ་ལས་ཐར་གྱང་བྱི་མ་ལས་
 མི་ཐར་སྐྱ་མ་དུ་ཡི་སྐྱུག་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་བྲུ་ལྷག་དུ་འབྱུང་། གདགས་པ་ལས། འགས་
 ཚལ་གྱི་དབུས་སུ་ལྷགས་ཁང་ཉིས་རིམ་དུ་རྒྱུད་པ་ན་བྱོགས་བཞིའི་མེས་ས་གཞི་ནགས་
 ཚལ་ལྷགས་བྱིས་མེས་ས་ཅན་རྣམས་རབ་དུ་འབར་པའི་མེ་འབའ་ཞིག་ལས། གཞན་མི་
 སྤྱང་བ་(༥༦)ལྟ་བུའི་མེ་དབུང་འབྱིལ་པའི་སྟོང་དུ་རུ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པའི་སྤྲོད་འབྱེན་
 པར་གསུངས་སོ། །

འབྲུལ་དགའ་པའི་ཆེ་ཆད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་རུ་འབོད་ཆེན་པོ་པའི་ཞག་
 གཅིག་སྟེ་མི་ལོ་ཐེར་འབུམ་གཉིས། དུང་ལྷུར་གསུམ། སལ་བཞིའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་
 ཞག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ལོ་སྟོང་ལྷག་བརྒྱད་ནི་འདིའི་ཆེ་ཆད་དེ་མི་ལོ་གཏམས་དུག །
 རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་དུག །རབ་བཀྲམ་གསུམ། བྱག་ཁྱིག་ཆེན་པོ་ལྟ། བྱག་ཁྱིག་ལྟ།

ཐེར་འཁུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་བཅས་ཡོད།

ཆ་བར་སྒྲེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དཔྱལ་བྱུང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དག་གིས་
བཟུང་སྟེ་དཔག་ཆད་དུ་མའི་རྒྱ་ཁྲོན་དང་ལྷན་པའི་ལྷགས་ཟངས་ཆེན་པོ་འགྱུར་བྱེད་གི་
རྒྱ་ཁོལ་མས་གང་བའི་ནང་དུ་འཕངས་ནས་འབྲས་བཞིན་དུ་འཛོད་པར་བྱེད་པ་དང་།
ལྷགས་གྱིགས་ལ་གིང་མེར་བརྟུ་འབར་བ་བྱེད་དུ་བསྐྱངས་པའི་ཅེ་མོར་བསྒྲོན་ཏེ་འཕྲངས་
ནས་སྒྱི་བོའི་བར་ཐལ་བྱུང་དུ་སྤྱག་པས། ནང་ཁྲོལ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་ནས་ཆོག་
པའི་དུད་པ་དམར་ནག་མེ་ལྟེ་དང་འདྲེས་པ་ཁ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་བོའི་སྒོ་
ནས་བྱི་རོལ་དུ་ལྷ་བ་ལྷ་བ་འབར་བ་དང་། གཤིན་རྗེའི་མིས་ལྷགས་གྱི་ས་གཞིར་ཏི་ཆ་
འབར་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་ལྷགས་གྱི་ཐོ་བ་འབར་བ་ཀླད་ལ་བསྒྲོར་ནས་བརྟུངས་
པས་ལེབ་ལེབ་མོར་བྱེད་པ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེད་པར་མཐའ་ཡས་སོ། །

འདི་དག་གྱུར་གསལ་གིང་གི་ཅེ་ནས་སྐྱངས་པ་དང་ཐོ་བ་བཏེག་མ་ཐག་ལུས་
འབྲལ་དུ་སོས་པར་འགྱུར་བ་སྐྱར་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་སྤྱག་(པལ་ན)བསྐྱལ་སྒྲི་
མི་ཤེས་པ་བྱོང་རྒྱལ་གོང་སྒོས་དང་རིགས་འགྲོའོ། །གཞན་འབྲལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་
ཆད་ནི་ཆ་བ་པའི་ཞག་གཅིག་སྟེ་མི་ལོ་ཐེར་འཁུམ་དགུ་དུང་རྒྱུར་གཉིས། བྱེ་བ་གཅིག །
ས་ལ་དུག་གོ། །དེ་རིལ་བོ་ཞག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ལོ་ཁྲི་བྲག་གཅིག་དང་སྟོང་ཆོ་དུག་
ནི་འདིའི་ཆོ་ཆད་དེ། མི་ལོ་གཏམས་ཆེན་པོ་ལ། གཏམས་གསུམ། རབ་བཀྲམ་བརྟུད།
ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་བཞི། ཁྲག་ཁྲིག་གཅིག །ཐེར་འཁུམ་ཆེན་པོ་དུག་བཅས་ཡོད།

རབ་རྟུ་ཆ་བར་སྒྲེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གཤིན་རྗེའི་མིས་སྤར་བས་ལྷག་
པའི་ཆ་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་འགྱུར་བྱེད་ཁོལ་མས་གང་བའི་ཟངས་ཆེན་དུ་སྒྱིའུ་རྒྱུགས་སུ་
བརྟུག་ནས་འཛོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོ། ལྷགས་མཆམས་སྟེང་འོག་ཀྱན་རྟུ་གཡངས་ཏེ་འགྲོ་

ཞིང་སྐབས་ཤིག་ཤིང་པགས་རྣམས་ཟད་ནས་ཀེར་རུས་འབའ་ཞིག་ལུས་པར་གྱུར་པ་ན་
 བྱིར་གྱུར་མྱེ། ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞིར་མགོ་ནས་རྒྱང་པའི་བར་གྱི་རུས་པ་རྣམས་
 རིམ་བཞིན་བསྐྱེགས་པས་ལས་དབང་གིས་ཤིང་ཁྱག་པགས་པ་སྐྱེགས་ཆགས་པའི་ཆོ་གྲུང་
 ཡང་སྒར་བཞིན་འཆོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་བྱུང་ངོ་། །

འོ་ན་རུས་པ་འབའ་ཞིག་ལུས་པའི་ཆོ་སེམས་ཅན་དེ་གི་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས། དེ་
 དཔྱལ་བ་པ་གི་བའི་རུས་པར་ཁས་བླངས་ན་རྒྱས་སྤྱོད་ཤིང་ལ་རོ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་བས། ཀེར་རུས་འབའ་ཞིག་པའི་ཆོ་འདུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 བྱིང་བཞིན་མ་གི་བར་(༥༡བ)གནས་པ་གདོན་མི་ཟ། མོ་མོར་འཁོར་བའི་རུས་པ་རྣམས་
 དང་། ཁྱག་གི་ཐིགས་པ་ས་གཞིར་བབས་པ་རྒྱུན་ཆད་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མ་བདད་བར་
 སྤྱག་བསྐྱེད་བྱིང་བའི་རྒྱལ། ལས་ཀྱི་རུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་
 ཡིན་པས་ལུང་ཆད་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ལྷ་ཐུང་རང་སྤྱོད་ཏུ་མི་འབབ་
 པའི་ཐབས་ལ་གཞིལ་བ་གལ་ཆེད། །

ཡང་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་ཅེ་གསུམ་པ་མེ་འབར་བའི་ཅེ་མོར་བསྐྱོན་ནས་ལུས་
 ཐལ་བྱུང་ཏུ་སྤྱག་སྤྱོད་ཐེག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷགས་ལེབ་མོ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་ལུས་
 ཐམས་ཅད་དཀྱིས་ནས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེགས་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
 བྱིང་བཞིན་ཏུ་ཆོ་བར་གྱི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཅམ་བྱུང་བར་གསུངས།

མནར་མེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། ལུས་དཔག་ཆད་བཞིའམ་ལུང་ཆད་དང་ལྷན་པ་
 སྐད་ཅིག་གིས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ན་སྤྱོགས་མཆོམས་བརྒྱད་དང་སྤྱོད་འོག་གཉིས་དེ་བརྒྱ་
 བཅའ་མེ་ལྷེ་དཔག་ཆད་ཏུ་མ་ཡོད་པ་འབར་ཞིང་མཆོད་པ་རྣམས་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་
 པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བྱུང་ཏུ་འབར་བའི་མེ་སྤྱོད་བརྒྱ་གཅིག་གིས་ཤིང་རྒྱས་རྒྱང་།

རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་པར་བསྐྱེད་པ་མ་མཐོང་མེད་པུ་བཞིན་མེད་པ་ལུས་དབྱེར་
 མེད་ཏུ་འབར་ནས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་མཐོང་ལས་འདས་པ་མྱོང་སྟེ། ཉམ་ཐག་པའི་
 རྒྱད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཤམ་པ་མ་གཏོགས་མེད་པུ་ཉིད་ལས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་
 རྒྱལ་པར་གསུངས། ཡང་རེས་འགའ་གཤིན་རྗེའི་མིས་ལྷགས་(༥༤ན)བསྐྱེད་ཀྱི་ཞིབ་
 མའི་ནང་ཏུ་ལྷགས་ཀྱི་མདག་མ་འབར་བ་དང་དཔུལ་བ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་འབྱེད་
 པར་བྱེད་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་མེ་འབར་བ་ལ་འབབ་འཛོག་བྱེད་ཏུ་བརྟུག་ནས་
 རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁ་ནས་ཕྱེ་ཐུང་སྟེ་བ་གྲུང་གི་གོ་བ་རྒྱོན་བ་རྒྱུང་བ་བཞིན་
 ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་འབར་བའི་སྟེང་ཏུ་བརྒྱུངས་ནས་མཐའ་རྒྱོང་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ཐུར་བ་བརྒྱ་
 གྲག་འདེབས་བར་བྱེད་བ་དང་། གན་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་འབར་བ་
 ཁར་འཇུག་ཅིང་། ཟངས་ལྷན་ཁོ་ལ་ཁར་རྒྱགས་ནས་ཁ་དང་རྒྱོག་མ་ནང་ཁོ་ལ་ཐམས་
 ཅད་ཐེག་པར་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷག་བྱེད་སྒོ་ལུལ་ལས་འདས་པ་ཆེས་མང་
 རོ། །སྒོ་མ་ཏུ་མ་མེས་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱལ་བསྐྱེད་གཞན་རྣམས་སྟེ་ཐུར་ཐུར་པར་
 བསམས་ན་འཆར་བདེ་བར་མཛོན། ཆོ་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཐུབ་པ་ས་དེའི་ཐུན་ལ་
 རྒྱལ་བསྐྱེད་ཞི་བའི་རྒྱལ་སྐྱེད་ཅིག་ཅིས་ཡང་མེད་པར་རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་གཏུང་བར་
 བྱེད་པས་ན་མནར་མེད་པ་ཟེར། ཆོ་དཔུལ་བརྒྱད་ཀྱི་འོག་མ་རྣམས་ལ་གོང་མའི་རྒྱལ་
 བསྐྱེད་ཆོང་བར་ཡོད་པའི་སྟེང་ཏུ་གོང་ན་མེད་པའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་མཐའ་ལས་
 བ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཞིང་། མའི་ཆོ་བྱེད་ཀྱང་འོག་མ་འོག་མ་ལྷག་པར་ཆོ་བའི་གསུང་
 རྒྱན་སྟེང་། དུན་པ་ཉིར་གཞག་ལས་མནར་མེད་པའི་དྲུང་ན་ཆོ་བའི་དཔུལ་བ་བ་གཞན་
 རྣམས་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་སྟེ་པའི་
 ལལ་(༥༤བ)ནས། རབ་ཏུ་ཆོ་བ་ཡན་ཆད་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་

ཡོད་པ་མཐོང་བས་གྲུབ་པས་གི་མ་ཐག་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུངས་པར་ཐེ་ཆོས་
མི་འདུག །དེས་ན་རང་ཅག་རྣམས་ཡོང་མེད་དགུན་གྱི་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་ཆོ་བུང་འདིར་ན་ཆོ་
གོད་ཁ་མོགས་འབྱུང་བར་དོགས་ནས་བསྒྲུག་ཐབས་གྱི་ཁ་དོན་དང་རིམ་གྱོ་ལ་བརྩོན་
པ་མ་གཏོགས། ཆོ་བྱི་མར་དཔུལ་བའི་གནས་ཀྱི་ལྷུང་ནས་རྒྱལ་བལྟལ་མཐོང་ངམ་རྣམས་
བ་ཡོད་གྱི་དགུ་ལ་འང་མི་འཆར་བ་འདི་རྒྱུང་འཕེན་པའི་བསམ་ཁུགས་དང་བྱུང་མེད་ཏུ་
མོང་བར་སྤང་བས། སྤུང་ཆད་དེས་པར་གཏོན་གྱི་སྤྱིད་རྒྱལ་ལ་བསམ་སྒོ་ཞིག་གཏོང་
རྒྱུ་ཡིན་ན་དཔུལ་བའི་རྒྱལ་བལྟལ་འདི་རྣམས་རང་སྤྱིང་ཏུ་འབབ་དེས་པའི་རྩལ་ཞིབ་ཏུ་
བསམས་ནས་དེ་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་སྤྱིག་ལྷུང་སྒྱོང་བའི་ཐབས་དང་། མཆོག་གསུམ་རིན་
པོ་ཆེར་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་དཔུང་གཉེན་ཁུ་པ་ལ་དུས་དྲག་ཏུ་འབད་བར་རིགས་
སོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནས་པར་སྤྲོ་མ་ལྟས་། ཞིང་བསྒོམ།

གཉིས་པ་ཉི་(༥༧)ལོར་བཞི། དཔུལ་བའི་གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་ཚུགས་
བཞིའི་ཕྱི་རོལ་ལ་སྒོ་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱི་རོལ་ན་དཔུལ་བ་ལྷག་པ་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་
དྲུག་རེ་ཡོད་ཅིང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་ཁོར་ཡུག་རྩེར་ལྷགས་ཀྱི་ར་བས་བསྒྲུར་
བཤོ། །

དེ་ལ་གཉིས། དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལྷན་མ་འདིར་སྒྲིབ་བ་དང་།
 ཉེ་ལོར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིབ་ཙམ་ལ་སྐྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དམུལ་པ་ཆེན་པོ་དངོས་གཞིའི་སྤྱད་པ་ལྟེ་རྣམས་ལས་ཀྱི་འཕེན་
པ་པའི་ན་ལུན་རིང་པོར་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་མཐར་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱེའམ་སྒྲུབ་པ་ཤར་
ནས་དམུལ་པ་པ་རྣམས་ཐར་དུ་རི་བས་བརྒྱགས་པ་ན། སྦྱང་མས་སྒོ་བཅད་པས་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཐོག་ཏུ་གཅིག་འབྱེལ་དེ་སྦྱང་ནས་མཐར་པ་དང་འོག་ནས་བརྒྱགས་པའི་སྤྱད་

བསྐྱེད་ཡང་ཡང་མྱོང་། ལྷ་བས་ཤིག་སྟེ་སྐད་བའ་གིས་སྟོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་རོལ་དུ་བྱོས་པ་ན།
དཔག་ཚད་མང་པོ་བྱུང་བའི་མེ་སྐར་གྱི་འོ་བས་ལྷ་ས་མོ་རྒྱུ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་འགྲོ་དགོས་
བྱུང་བའི་ཆོ་རྒྱུད་པ་བཞག་ན་ཤ་བྲག་པགས་པ་ཀུན་བསྐྱེད་ནས་རྩལ་པ་འབའ་ཞིག་
ལྷ་ས་པར་འགྱུར་ལ། བཅོམ་ན་སྐར་སྟེ་བ་དེ་ལྷ་བུའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལྷན་རིང་མྱོང་ངོ་། །

དེའི་ཉེ་འདབས་སུ་བྱི་མའི་འདས་རྒྱུ་རོ་རུལ་བ་ལྷ་ས་མནམ་པ་ཡོད་པ་ལ་
བཀལ་བའི་ཆོ། དེའི་ནང་དུ་འབྱེལ་ནས་ལྷ་ས་ཐམས་ཅད་བྱིང་བར་གྱུར་བ་ན་འབྱུང་མཆོ་
རྟོན་བྱ་བས་བགས་པ་ཤ་རྒྱས་རྩལ་པ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བྱུང་དུ་སྟུག་ནས་རྒྱུད་འབྱུང་བར་
བྱེད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལྷན་རིང་མྱོང་ངོ་། །

(༦༠ན)དེའི་ཉེ་འདབས་སུ་སྐར་ཐང་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་མཐོང་ནས་དེར་བྱིན་པ་
ན། སྟུག་གིས་གདམས་པའི་ལམ་ཐེར་བ། སྟུག་གི་སྟོ་བྱོན་བསྐྱེད་གཤིབས་བས་གང་བའི་
སར་རྒྱུད་པ་བཞག་པའི་ཆོ་ཤ་བགས་གཅོད་ལ། བཅོམ་པའི་ཆོ་སྐར་སྟོས་པའི་སྟུག་
བསྐྱེད་རྒྱུན་རིང་མྱོང་བ་དང་། དེ་འདས་པ་ན་ནགས་ཚལ་སྟོན་པོ་ཡོད་དུ་འོང་བ་ཞིག་
མཐོང་ནས་དེར་ངལ་གསོ་བར་འདོད་པས་བྱིན་པ་དང་། རལ་གྱི་འི་ལོ་མ་ཅན་བྱ་བའི་
ཚལ་གྱི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ཐམས་ཅད་རལ་གྱི་རྟོན་པོར་གྱུར་པ་རྒྱུད་པོས་བསྐྱོད་
བས་ལྷ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་བུར་གདུབས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁྱི་གདུམ་པོ་ལྷ་གས་ཀྱི་མཆོ་
བ་ཅན་གྱིས་གྲོ་གཉིས་དང་བཤུལ་ཤ་ནས་ཁམ་དུ་བཅད་དེ་ཟ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་ས་
སྐར་སྟོས་པའི་ཆོ་དེའི་ཉེ་འདབས་ནས་སྟོན་ཤིང་འགའ་ཞིང་མཐོང་ནས་དེར་བྱོས་པ་
དང་། ཤལ་མ་ལའི་ཚལ་བྱ་བ་ལྷ་གས་ཀྱི་ཆོར་མ་རྟོན་པོ་གཟེངས་པའི་སྟོང་པོ་ཆེན་པོའི་
ཅེར་བྱ་དཔེ་མཛོས་མ་ཞིག་གིས་འཕོད་པའི་སྐྱུང་བ་ཤར་ཏེ། ཡར་འཛོགས་པ་ན་ཆོར་
མ་རྒྱུས་ཁ་བྱུར་དུ་ལྷ་བས་ལྷ་ས་ཐམས་ཅད་འབྲིགས་པ་དང་། ཅེར་སྐྱེབས་ཆོ་དེ་ན་མེད་

འཛེགས་བྱེད་པ་མོགས་སྟུག་བསྐྱེད་སྟུག་ཚོགས་དང་དུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ཉིད་
 གྱིས་གྱུར་དེ་ལྟ་བུའི་སྟུག་བསྐྱེད་སྟུག་གི་ལས་དཔག་མེད་བསགས་པའི་ཚུལ་ཞིབ་
 ཏུ་བསམས་ནས་འཛེགས་ཤིང་སྟུག་པའི་སློབ་སྟེ་བྱེད། །

གསུམ་པ་གྲང་བའི་དབྱེད་པ་ནི། ཚད་བྱེད་བརྒྱུད་གི་ཐད་སོ་བྱུང་སྟུགས་སྟུ་
 དཔག་ཚད་ཁྱི་སྟུག་གཅིག་གཞུལ་བ་ན་གྲང་བའི་དབྱེད་གནས་བརྒྱུད་པོ་བཅུགས་མར་
 གནས་སོ། །གྲང་དབྱེད་གི་སྟེ་བ་འཕེན་པའི་ལས་ཅན་རྣམས་འཆི་ཁར་ལུས་ལ་ཚ་བའི་
 སྦྱར་བ་ཤར་ཏེ་འབྲུགས་སེབ་གྱིས་སོང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུག་པའི་བྱེད་ལེན་དུག་པོ་མདོན་
 དུ་གྱུར་འཕྲུལ། ཤིན་མཆོ་བྱུར་ཅན་གི་བར་སྟེད་གྲུབ་པ་གནས་དེར་སྟེས་པའི་ཆོ་སྦྱར་
 བ་ཕྱ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ལུན་གྲོར་དུ། གངས་གི་རི་ཆེན་པོའི་རོམ་སམ་འབྲུགས་རོམ་
 གི་ཐང་ཡངས་པོར་གྲང་བ་ལས་སྟོབ་པའི་ཁང་བྱིས་གོས་ལྷམ་མེ་དང་ཉི་མ་མོགས་ཅི་
 ཡང་མེད་པར། ལུས་གཅེར་བྱུར་གནས་པ་ལ་ཁ་བ་བྱ་བྱག་འཛུབ་པའི་རྒྱུད་དུག་པོས་
 རྒྱན་པར་བཏབ་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བྱུར་གྱིས་བྱུབ་པར་གྱུར་པ་ལ་རྒྱ་བྱུར་ཅན་
 ཟེར། དེ་ལས་སྟུག་པའི་རྒྱུད་གྲང་མོས་སྟུགས་བཞིན་ས་བཏབ་པས། རྒྱ་བྱུར་རྣམས་
 རྟོལ་བར་གྱུར་ཏེ་རྟག་འབྲུག་རྒྱ་མེར་རྒྱན་དུ་འཛེག་ཅིང་མེན་བྱ་སྟུག་ཚོགས་གྱིས་རྒྱུད་ལ་བྱག་
 པའི་བར་ཟ་བར་བྱེད་པས་(༥༡བ)རྒྱ་བྱུར་རྟོལ་བ་ཟེར། གོང་མ་གཉིས་གྱིས་ལུས་འགྲུལ་
 བསྟོད་ཅུང་ཟད་རྟུག་གྱུར་སོ་ཐམ་ཐམ་བ་སྟུ་མ་ལས་སྟུག་པའི་གྲང་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་
 གྱིས་ཉེན་པས། ལུས་གཞོ་འགྲུལ་ཆེར་མི་རྟུག་པར་འབྱམས་ཤིང་འདར་བས་སོ་སྟུ་
 འབྱེན་ལུགས་གྱིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས། གི་རྒྱུ་ཟེར་བ་དང་ཨ་རྒྱ་ཟེར་བ་གཉིས་སྟུར་
 ལས་ཆེ་བའི་གྲང་རར་གྱིས་གདུངས་པས་ལུས་གི་ཆ་ལལ་ཆེར་འབྲུགས་པའི་གོང་བྱུར་
 མོང་སྟེ་སྟེ་སྟུགས་གསལ་ཅམ་དང་། མི་གསལ་བ་འདོན་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

འོག་མ་གསུམ་ནི་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་དང་བྱ་བ་དགའ་བས་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་བཏབ་པས་
 ལུས་འགྲུལ་བ་དང་དག་གིས་སྒྲུབ་པ་སོགས་ག་ལ་རྒྱས་དེ། ལུས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་ཐམས་ཅད་
 འབྱུགས་པའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་དུ་གྱུར། ལུས་ལས་ཟགས་པའི་རྒྱག་བྱག་རྒྱམས་
 གྱང་དེ་མ་ཐག་འབྱུགས་པ་རང་དུ་སོང་སྟེ་འབྱུགས་རོམ་གྱི་གཞི་དང་ལུས་གཉིས་འབྱར་
 རྒྱུ་སོ་སོར་དཔྱར་མི་སྤྱད་པར་གྱུར་པས། གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གི་བར་སྟོད་ལུགས་
 མི་སྤྱད་གྱང་ལས་ངན་དབང་བཅོན་པས་འཆི་བ་ལྟ་ཞོག །ཤ་པགས་དུས་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་རྒྱག་བྱག་ཆབ་རོམ་དུ་སོང་བ་ཚུན་ཆད་རྒྱུ་གིས་ཀྱིས་མ་བཏང་བས་སྤྲུལ་བསྤུལ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཉམས་སྒུ་ཕྱོད་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་མདོག་སྟོན་པོ་དང་དམར་པོ་དང་
 ཆེས་དམར་བར་གྱུར་བ་དགུན་དུས་ཆབ་རོམ་ལྷགས་པས་གས་པ་ལྟར་རིམ་(༤༩ན)
 བཞིན་གསུངས་དང་། བཅུ་རྒྱུད་དང་། བརྒྱ་ལྷག་ལྷག་པ་ཅོམ་དུ་དུམ་བུ་དུམ་བུར་
 གས་པས་ལྷ་དུལ་ལྟར་གས་པ། ལྷ་དུལ་གས་པ། ལྷ་དུལ་གས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
 བཏགས་སོ། །

ཆེ་ཆད་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་ན་ཡང་སོས་པའི་ཆེ་ཆད་ཐུང་དང་གཉིས་ཆུ་ལུར་
 ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད་དང་། ཐིག་ནག་པའི་ཆེ་ཆད་ཐུང་དང་གཉིས་ཆུ་ལུར་རྫོལ་པའི་ཆེ་ཆད་
 ཡིན་པ་སོགས་འོག་མ་རྣམས་སའའང་འགྲེ་སྟེ། ཆེ་དུལ་གྱི་ཆེ་ཆད་ཐུང་ཐུང་གིས་གང་
 དུལ་པ་ཆེ་རིང་བར་གསུངས། མཛོད་ལྟར་ན་མ་ག་རྩའི་ཐའི་ཏིལ་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་མ་
 ལུར་ལུར་གང་པའི་ཏིལ་གྱི་ལྷུངས་པ་ནས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཏིལ་རེ་ལྷུར་བས་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ལྷུར་པ་ནི་ཆུ་ལུར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད་དང་། གཞན་རྣམས་ནི་ཤུ་
 འལྷུར་གྱིས་ཆེ་རིང་བར་གསུངས་པས་ཆུ་ལུར་རྫོལ་བས་ཏིལ་ལྷུངས་ནི་ཤུ། སོ་ཐམ་ཐམ་
 པས་བཞི་བརྒྱ། ཤི་རྩྱད་ཟེར་བས་སྟོང་ལྷག་བརྒྱད། ཨ་ཆུ་ཟེར་བས་འབུམ་ཟེར་

གཅིག་དང་ཁྱིམ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟོ་ལྟར་གསལ་བས་ས་ཡ་གསུམ་དང་འབྲུམ་གཉིས། བསྐྱ་
ལྟར་གསལ་བས་བྱེ་བ་དུག་དང་ས་ཡ་བཞི། བསྐྱ་ལྟར་གསལ་བ་ཆེན་པོས་ཐེར་འབྲུམ་གཅིག་
དང་དྲུང་ལྟར་གཉིས་བྱེ་བ་བརྒྱད་ཟད་པའི་ཡུན་ཙམ་དུ་ཆོ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ལས་ཆོ་བྱེད་ཤོས་ཆུ་ལྟར་ཅན་གྱི་ཆོ་ཆད་ཀྱང་ཆེས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་
ཞིག་ལྟེ། ཉིལ་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་ལ་བྱེ་ཉི་ཤུ་རེར་ཁལ་དུ་བྱས་ན་བྱེ་སྟོང་ལྷག་གཅིག་
དང་(༦༩བ)དུག་བརྒྱ་ཡོད་ལ། སྤལ་དུག་རེ་བྱེ་གང་དང་། ཡ་ཁྱོར་ཐུང་དང་བཞི་རེ་
དུག་སྤལ་གང་དུ་བརྩི་བས་བྱེ་གང་ལ་ཡ་ཁྱོར་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པར་སྒྲུང་། ཡ་ཁྱོར་གཅིག་
དུ་ཉིལ་ཆིག་གི་ལྟ་སྟོང་ཙམ་ཆུད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་རགས་ཅིས་བྱས་ན་ཉིལ་
ཁྱོར་གང་ཟད་པའི་ཡུན་ལའང་མི་ལོ་ས་ལ་གཅིག་དང་འབྲུམ་ལྟ་འགྲོ་བར་ངེས། ད་ལྟ་
རང་ཅག་རྣམས་དགུན་ལྷགས་པ་ཆོ་དུས་གཅིར་རུང་འབྲུགས་པའི་གསལ་སྒྲུབ་དུ་ར་ཡུན་
ཙམ་སྟོང་ན་ཁ་གྲག་མི་རྣམས་པར་འཆིལ་ཁད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་བ་བབས་ཆོ་རྒྱང་
རྗེན་ལ་ཅུང་ཟད་འགྲོ་བའང་མི་བཟོད་པའི་ངང་ཚུལ་ལ་དཔག་ན། གྲང་དམུལ་གྱི་སྤྱུག་
བསྐལ་དེ་ལྟ་བུ་རང་གི་ལུས་སེམས་གྱི་སྟོང་དུ་སྒྲིན་པའི་ཆོ་སྒྲིད་ཅིག་ཙམ་དུ་འང་བཟོད་
སྤྱུགས་མེད་ཀྱང་མི་བཟོད་པའི་དབང་མེད་པར། ལོ་ཐེར་འབྲུམ་དང་། ཁྲག་ཁྲིག་དུ་
མའི་ཡུན་ལ་མི་འཆི་བར་སྟོད་དགོས་པ་འདི་གིན་དུ་ཡང་བའི་གནས་སུ་སྒྲུང་། ཆུ་ལྟར་
ཅན་གྱི་ཆོ་ཆད་རིལ་པོ་དང་འོག་མ་རྣམས་གྱི་ཆོ་ཆད་བསམས་ན་ངེས་པར་སྟིང་འགས་
པའི་ཆོད་དུ་ཡོད། དེ་དག་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་སྒྱིར་མི་དག་བརྩ་ཆེན་པོའི་བྱད་པར་གྱིས་ཡིན་
ཀྱང་དགོ་བཤེས་སྟེ་ལྷུ་རྩུར་བའི་གསུང་རྒྱན་ལས་དགོན་མཆོག་ལ་སྤལ་བའི་མར་མེ་
བརྒྱས་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་ན་བཟའ་ཕྱོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཁང་བྱིས་དང་གོས་
ལྟས་ཕྱོགས་ནས་འབྲུགས་གྱིར་བསད་པ་སོགས་གྲང་དམུལ་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་དང་། གཙུག་

ལག་(༥༣ན)ཁང་མེད་སྒྲུབ་བྱ་དང་། མེས་ས་ཅན་མང་པོ་གསོན་པོར་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པ་སོགས་
ཆོ་དམུལ་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་མདོ་མེད་ཁྱེད་སྐྱེད་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་བར་མཛོད། དེས་ན་
བདག་གིས་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དམུལ་བར་སྒྲེ་བའི་ལས་ཆོད་མེད་པས་གས་པ་
ལ་རི་མི་སྒྲུལ་བར་སྒྲོ་བའི་བར་སྒྲོད་ལུགས་གཏམ་མེད་པས། དཔག་ས་བསྐྱེད་དང་
མཆོག་གསུམ་གྱི་ལུགས་རྗེ་བསྐྱེད་པ་ལ་དུས་དྲག་དུ་འབྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་
བར་སྒྲུ་མར་བཞིན་བསྒྲོམ།

བཞི་པ་ཉི་ཤེས་པའི་དབུལ་བ་ནི། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དབུལ་ལྷན་བྱ་བྟེན་ལྷང་པའི་
 རིང་འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལ་མངལ་བའི་ཆོ། རྣམ་མཁའི་གནས་སུ་ལུས་ཆེན་
 བོ་ཁང་བ་བརྟེན་པ་ཅམ་ལ་མེ་འབར་ནས་སྒྲད་ངན་སྒྲོག་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་བཤན་
 པ་ཞིག་གི་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་པ་རོལ་ན་རུས་གོང་རྒྱས་པས་སྒྲེལ་བ་ཤར་རི་
 ཅམ་ཆགས་པ་ལ་བྱ་དང་གཅན་གཟན་དུ་མས་ཐོས་ནས་སྒྲད་ངན་འདོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
 བཤན་པ་དེའི་སྒྲོ་བ་མ་ཞིག་གི་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་མི་རིང་བ་ན་འབྲས་ལུ་
 རིའི་གཏོས་ཅམ་གྱུ་བ་ནས་ལུས་ཏྟེན་ལྷང་ལ་བདགས་པ་བཞིན་འགྲུལ་བའི་ཆོ་ལྷག་བཟུལ་
 བསྒྲེད་པ་ཞིག་སྒྲུང་བ། ལྷགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་དང་བཅས་
 ཉི་ཤེས་པའི་དབུལ་བ་གསུམ་གཟིགས་པར་བཤད། འཕགས་པ་དགེ་འདུན་སྤངས་ཀྱི་
 མཆོའི་འགྲམ་དུ་བྱོན་པ་ན་ཀ་བ། ཅིག་བ། ཤིང་ལ། (༥༧བ)ལོ་མ། མེ་ཏྟག །འབྲས་
 ལ། ཐག་བ། ལྷགས་མ། གཞོང་བ། གཏུན། ལྷ་ཆེན་སྐགས་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་
 དབུལ་བར་མང་དུ་གཟིགས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དར་སྒྲབས་ཀྱིས་མ་རུང་བར་བྱས་པ་
 དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཡོ་བྱད་གང་ཟག་ལ་བྱོན་པ་སྐགས་ལས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་
 དུ་གསུངས། གོ་བཞིན་སྒྲེས་ན་བ་བྱེ་བ་རི་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་དུ་ལམ་ཚོར་ནས་འབྲམས་

བའི་དུས་ཁང་བཟང་ཞིག་ན་ལུང་མེད་ཚམ་ཅིག་ཉིན་མོ་ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྷན་པ།
 ལུང་རུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁང་བ་མེར་འབར་བའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཤིང་སྤྱད་པར་སྒྲ་
 ཚོགས་འདོན་གྱིན་འདུག་པ་ཀ་ཏ་ལ་ནས་ཉིན་མོ་ལོག་གཡེམ་སྤྱོད་པ་ལ་བཞོད་བའི་
 སྤྱད་འཚོང་འགའི་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་དང་། གནས་གཞན་ཞིག་ན་སྒྲེས་པ་ཁ་ཅིག་
 མཚན་མོ་ལྷའི་བདེ་སྤྱོད་དང་ལྷན་པ་ནས་ལངས་མ་ཐག་ཁང་བྱིས་མེར་འབར་ནས་
 ཐྱིག་པར་བྱེད་པ། མཚན་མོ་སྤྱི་གཙོད་སྤངས་པའི་བཤན་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲེ་བར་
 གསུངས་པ་སོགས་དོགས་པ་བཟོད་བདེ་ཉིད་ལས་ཉི་ཚེ་བ་མང་ཙམ་བཤད། བྱིས་
 བདག་དཔལ་སྒྲེས་རབ་དུ་བྱུང་རྗེས་མོའུ་འགལ་ལུང་ཚོས་གོས་ཀྱི་གྲ་ལ་འཇུག་ནས་རྒྱ་
 མཚོའི་གླིང་དུ་བྱིན་པའི་ཚེ། དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་མ་བྱིན་པར་སྤངས་ཏེ་བྱིས་པ་ལ་ལྟར་
 བའི་ཞལ་ཏ་བ་ཞིག་གི་སྒྲེ་བ། ལུས་ཤིང་སྤྱོད་ཚེན་བའི་རྣམ་པ་རྩ་རྩེ་ལལ་ག་ལོ་འདཔ་
 ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་བྱིན་ལུ་མང་བོས་བོས་བས་དུ་ཞིང་འབོད་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དང་
 (༧༩) རྩོན་པ་ཞིག་གི་སྒྲེ་བ་བྱུང་གསུགས་མི་དང་འདྲ་བ་གཅིག་ཡི་དུགས་མང་བོས་
 བསྐྱོར་ཏེ། མདེའུ་ལས་མེ་འབར་བའི་མདའ་བརྒྱད་མར་འབངས་ནས་ཐྱིག་པར་བྱེད་
 པ་སོགས་འགའ་ཞིག་མཐོང་བར་གསུངས། ལས་བརྒྱ་པ་ལས་རྒྱ་སྤྱང་ཁང་ལྷན་གྱི་
 འགམ་དུ་སེམས་ཅན་ལུས་མྱུང་བ་བྱིན་ལུས་ཁེབས་པ་ཞིག །ཐང་དུ་སྤོང་ན་རྟག་གཞིག་
 སོགས་གཅན་གཟན་དུ་མ་རུབ་ནས་ཟ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་སྤོང་ན་དེར་གནས་
 བའི་རྒྱ་བྱིན་མང་བོས་ཟ་བར་བྱེད། རྒྱ་ཁར་ཐོན་ན་ནམ་མཁའ་ནས་བྱུ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱིས་
 གཞོད་པ་བྱེད། རི་རྩལ་དུ་བྱིན་ན་ལས་ལས་སྒྲེས་པའི་གཤིན་རྗེའི་མིས་མཚན་ཆ་
 འདེབས་པར་བྱེད་པས་ཤིན་དུ་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པ། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་
 དུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྤོན་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཆོད་གྲ་བཙོམ་པ་མང་བོ་དཀྱོངས་

པའི་རྣམ་ཐྱོན་རྒྱུ་ལུང་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ཞོགས། ལའོ་ཐེ་རྣམ་ཐྱོན་གྱི་ཚེ་བའི་དབྱེ་ལ་
བའི་ཐུག་བསྟེན་ཐོན་པ་ཆེས་མང་བས་ཁྱིམ་པར་དེ་དག་ལས་ཤེས་དགོས།

ཉི་མོ་པ་ནི་ཆ་གྲང་གི་དཔུལ་པའི་གནས་གྱི་ཉི་ལོ་རྩ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་
གོ་སྐབས་ན་གནས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དང་། རི་པོའི་སྤུལ་དང་། རྩ་རྩ་
གྱི་ཐང་མོགས་སུ་ཡོད་པས་གནས་ལ་རིས་པ་མེད་ཅིང་། གཅིག་ཤར་སྤྱད་བསྐུལ་གྱིས་
ཉིན་པ་དང་། མང་པོ་རེ་ལྷན་ཅིག་གནས་པའང་ཡོད་པར་(༥༥)གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཐག་རིང་ཞིག་ན་འདི་འདྲི་སྟག་བསྐལ་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་
 ཅུམ་ལས་གཞན་མ་ཤར་ན་རྒྱུད་ལས་ལ་ཚབས་ཆེ་བ་མི་ཡོང་བས། རང་གི་རྒྱུད་ན་ཆོ་
 རབས་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་བསགས་པའི་དབྱལ་བར་སྒྲི་འགྱུར་གྱི་ལས་འབྲས་ལུ་མ་སྒྱུར་
 ཞིང་གཉིན་པོས་མ་བཅོམ་པ། ལྷག་པོའི་བར་མཛོད་བཞིན་བད་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་
 ཁར་ད་དུང་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་སྒྲོན་པ་བྱེད་གྱིན་ཡོད་པས་བདག་ད་ལྟ་ཆོས་གོས་རྣམ་
 གསུམ་གྱོན་མཁན་གྱི་དགེ་སློང་རེད་དེ། རྒྱ་བ་རྗེས་མའི་དུས་དབྱལ་བའི་ལྷགས་བརས་
 སུ་མེད་པའི་རེས་བ་མི་འདུག །གསོན་པ་དང་དབྱལ་བའི་སྟག་བསྐལ་སློང་བའི་བར་ན་
 དུགས་འགྱུ་བ་འགགས་པའི་ལུན་ཅུམ་ལས་མི་འདུག་པས་རྒྱང་པ་ཡ་གཅིག་མི་ལུལ་
 ཏུ་བཞག །ཡ་གཅིག་དབྱལ་བའི་ནང་དུ་བཞག་ནས་སློ་བདེ་བར་སྒྲོད་ལུགས་ཨེ་ཡོད།
 སློད་རང་རེས་བར་སྒྲི་ཤེས་དོན་གོ་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན་སྒྲན་ཆད་བྱ་བཞག་གཞན་ཐམས་
 ཅད་ཅུམ་གྱིས་བསྒྱུར་ནས། དབྱལ་བའི་སྒྲི་བ་གཏན་དུ་བསྒྲོག་པའི་ཐབས་ཁོན་ལ་ཉིན་
 མཆན་ཁོར་མོ་ལུག་ཏུ་བཅོན་པར་འོས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་འདེབས་གིང་
 བསྒྲོམ་སོ། །

དུང་འགྲོའི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསམ་པ།

གཉིས་པ་དུང་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་བྱིངས་ན་གནས་པ་
ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་མིན་དང་། དུང་དང་། ཉ་དང་། སྤལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་
མདོག་དབྱིབས་དང་ཆེ་ཆུང་མ་དེས་པ་སྤྱོད་ཆོག་སམ་(༥༥ན)ཆང་གི་སྤང་མ་བཞིན་སྤངས་
ནས་ཡོད་པ་ལས་ཆེ་བས་ཆུང་བ་ནམས་ཁྲུར་མིད་བྱེད་པ་དང་། ཆུང་བས་ཆེ་བའི་ལུས་
དལ་མར་འབྱེགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉམས་སུ་བྱོང་སྟེ། དཔེར་མཚོན་ན་མ་གར་
དང་། ཉ་མིད་དང་། བ་ག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མིན་ལས་ཆེར་ལུས་རི་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་གཏོས་
དང་མཉམ་པ། གཉིད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གཉིད་བྱམ་གཅིག་གི་ཡུན་ལའང་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་
བརྒལ་བ་འགྲོ། གཉིད་མད་ནས་སྤོགས་པའི་དུས་ཁ་གདངས་བསམ་མཚོ་རྒྱ་དང་སྤོག་
ཆགས་འདྲེས་པ་རྒྱ་ཁྲུང་གཙང་རོང་དུ་འབབ་པ་སྒར་ཅུ་དུ་འགྲོ་སྟེ། སྤལས་ཤིག་སོ་
བཅུ་མས་ཅམ་བྱས་རྗེས་ཏེ་ཞེས་རྒྱ་མིན་ལོ་ནས་སྤོག་ཆགས་གསོན་པོ་གྲངས་མེད་པ་ཁོང་
པར་མིད་དེ་ཟས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་མིན་གཉིད་ལོག་པའི་ཆེ་སྤོག་ཆགས་ལྷ་མོ་
མང་པོས་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་ནས་བརྒྱའི་བར་ལུས་ཐལ་བུར་དུ་སྤྱག་སྟེ་ཐོས་པས། གཉིད་
མད་ནས་མ་བཟོད་པར་མཚོ་ནང་གི་བྲག་རིའི་ལོགས་ལ་སྤྱག་པས་སྤོག་ཆགས་མང་པོ་
བྱེ་མར་འཐག་པའི་ཁྲག་གིས་རྒྱ་མཚོ་དབག་ཆད་ཅམ་དམར་པོར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་།
རྒྱ་མིན་འགའ་ཞིག་སྤོག་ཆགས་མང་པོས་ཐོས་པས་མ་བཟོད་པར་རྒྱ་ཁར་ཐོན་པ་ན།
གཤིན་རྗེའི་སྤྱེས་སུ་དུ་མས་རྩིབས་མ་སྟོ་དེས་གཞོག་པ་ལ་སོགས་པ་དུང་འགྲོའི་གཟུགས་
ཀྱིས་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བྱོང་བའང་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ་ཞིབ་པར་མདོ་སྟེ། (༥༥བ)

ལས་ཤེས་སོ། །

སྒྲིང་བར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཉི་ཟླའི་འོད་ཀྱིས་དེར་མི་སྒྲེབ་པས་ཆོ་གར་
པོར་རང་གཞན་སྒྲུ་ཡང་མི་མཐོང་བའི་སྒྲུ་ཁྲོད་དུ་གནས་དགོས་པ་དང་། བཅ་ཚུན་
རང་རང་གི་ཁའི་ཐད་སོར་ཡོད་པ་དེའི་ལུས་ལས་ཁམ་དུ་བཅད་ནས་ཟ་བར་བྱེད་པའི་
སྒྲུག་བསྐལ་ཕྱོད་བར་གསུངས།

ཁ་འཐོར་བའི་མིའི་ལུས་ན་སྒྲུ་བ་རྣམས་ཉེ། འདི་རྣམས་ལ་སྒྲུག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལུ་ལས། གཅིག་གིས་གཅིག་ཟ་བའི་སྒྲུག་
བསྐལ་ནི། རྒྱ་མཚོར་གནས་པ་རྣམས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ལ། སྒྲུག་མིང་དོམ་བྱེད་
འཕར་སྒྲུང་སོགས་གཅན་གཟན་རྣམས་ནང་མཅན་ཚུན་སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་རྣམས་
གསོད་པ་དང་། རི་དྲགས་ཉམ་རྒྱུང་རྣམས་ཟས་སྒྱེད་པས་དུས་དྲག་ཏུ་སྒྲོག་ལ་གྲོལ་
ཞིང་། ཁྲས་བྱེད་དང་། བྱེད་ལས་འཁུ་སྒྲིན་དང་། རྩོམ་རྩིག་གྲོག་མ་སོགས་ཀྱིས་འཁུ་
གཞན་རྣམས་བསད་ནས་ཟ་བར་བྱེད་པས་མཚོན་གཅིག་གིས་གཅིག་གསོད་པའི་སྒྲུག་
བསྐལ་ལལ་ཆེར་རང་རིས་དངོས་སྒྲུ་མཐོང་བཞིན་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲིན་ཅིང་གཉི་སྒྲུག་པ་ནི། དུད་འགྲོ་འདི་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པས་སྒྲེབ་པ་སྒྲུ་བྱེད་དང་།
བདེ་སྒྲུག་ལས་ཀྱི་འབྲས་སྒྲུ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་དང་། ལམོར་འདས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོན་སོགས་
སྒྲོགས་འགྲོ་ཅམ་ཡང་ཤེས་མི་རྒྱས་པས་ཐར་བའི་བར་ཆད་ལ་ལོག་ལྟ་ཅན་གྱི་འོག་ན་
ངན་སོང་བ་གཞན་ལས་དུད་འགྲོ་ཁོ་ན་ཆེ་བར་གསུངས། དེར་མ་ཟད་གསོད་སར་བྲིད་
པ་དང་ཡན་(༥༦ན)འདོགས་པའི་སར་བྲིད་པའི་བྱེད་པར་ཡང་མི་ཤེས་པ་དང་། མཛོ་
གཡག་སོགས་ཀྱིས་གསེད་མ་རལ་གྱི་བཟུང་ནས་རྩར་སྒྲེབ་ཀྱང་རང་གསོད་དུ་འོང་བ་
མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཆེ་འདིའི་མན་གནོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལའང་ཤིན་ཏུ་མོངས། རྒྱུང་གོས་སྒྲེད་

ཡིན་མོད། དེས་ཀྱང་རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པའི་མདུད་པ་ཅམ་འགྲོལ་མི་ཤེས་ན་
གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོན།

ཆ་གང་ནི། རྒྱ་མཚོར་གནས་པ་རྣམས་དབྱར་ཉི་འོད་ཤོག་ཆེ་དུས་པ་ལྟ་ཅན་གྱི་རྒྱ་
ཁོལ་ནས་ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། དགུན་ཉི་མ་མེད་པར་སྤྱགས་པས་ཉེན་དུས་
འབྱུགས་རིམ་གྱི་ཁྱོད་དུ་གྱང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སྟོར་བ་དང་། ཁ་འཐོར་བ་རྣམས་ཀྱང་
ཉི་ཚེན་དང་གྱང་རར་གྱིས་གདུངས་པས་འཆི་བ་དང་། འཆི་ལ་ཁད་དུ་འགྱུར་བ་ཆེས་
མང་།

བཀྲེས་སྒྲོམ་ནི། ཐུའི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སུ་ཤ་སྤྱག་གྲུ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཆེན་པོ་ཁམ་ག་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དོད་ཅམ། རྒྱང་ལག་མེད་པས་གཞན་དུ་འགྱུལ་མི་རུས་པ། བཟའ་བ་
ཁམ་གཅིག་མི་རྟེན་པར་ཆེ་གང་པོར་བཀྲེས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་ཉེན་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་ཤིང་། སྤྱང་གི་སོགས་གཅན་གཟན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་པར་གསོད་རྒྱ་ཞིག་ཨེ་
རྟེན་བསམས་ནས་འཆོལ་བར་བྱེད་ཀྱང་གང་འདོད་དུ་མི་སོད་པས་ཕལ་ཆེར་ལྟོགས་
པའི་ངང་ལ་གནས་དགོས། རྒྱད་པར་གྲོང་གི་སྤང་བར་དུ་འབྱུངས་པའི་བྱི་ལྟོགས་
རྣམས་བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱིས་ཉེན་པས་ལུས་ཀྱི་ཤ་ཕལ་(༥༦)ཆེར་བདན་ནས་རུས་གོང་པགས་
པས་གཡོགས་པ། ཟ་རྒྱ་ཞིག་རྒྱན་པར་བཅའ་ཡང་བསྐྱུང་བཟང་པོ་ཁམ་གཅིག་ཀྱང་མི་
རྟེན། ལྟོས་དབང་གིས་སྒྲུབས་ཤིང་མི་གཅང་བ་ཤི་རྟེན་ན་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་
དེ་ཅམ་གྱིས་འཆོབ། གཞན་གྱི་བྱིས་དུ་སོང་ན་བྱི་རྒྱན་འོང་བེར་ནས་རྩོད་དང་དབྱུག་པས་
བདུངས་པས་དུ་སྒྲན་ལྟང་ལྟང་འདོན་པ། སྤང་ཆད་ཕལ་ཆེར་གྱིས་རྩོས་བརྟེན་པས་སྤང་
བ་ཐམས་ཅད་དགྲར་ལངས་པའི་གནས་རྒྱལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་རང་སྤྱིང་དུ་
བསམ་ཤེས་ན་འདི་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་སྒྲིད་ཆེ་བ་འབྱུང་བར་སྤང་།

[illegible]

མོའང་གཉིད་ཐུག་གཅིག་བདེ་བར་ཐེབས་པ་མི་སྲིད། འཇིགས་སྤྲུག་གི་སྤྱང་བཞོན་ནས་
 ཆེ་ཡོལ་བར་བྱས་པའི་མཐར་དུས་ལ་བབས་ན་རི་ལྟར་བྱོས་ཀྱང་མི་ཐར་པར་བཟོད་
 དཀའ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་བཅས་གིན་ཏུ་ཡངས་པའི་སྒྲིག་དོར་ནས། ལུས་གཞན་གྱི་
 ཁ་ཟས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ར་ལུག་གནག་སྤྲུགས་སོགས་མིས་བདག་ཏུ་བཟུང་(༥༧བ)
 རྟེ་དེ་དག་གི་འཕེལ་རྒྱུད་བཅོངས་ནས་ནོར་བསྐྱབས། རྒྱལ་གྱི་བལ་བྱུངས་པ་གོས་དང་
 གདན་དུ་བྱས། འོ་མ་བཞོས་ནས་ཡུན་རིང་འབྱུང་བའི་དྲི་ཅན་པ་མ་དང་འབྲུ་བ་རྣམས་
 རྒྱས་པའི་ཆེ་རང་གིར་འགྲོ་དབང་མེད་པར་རང་གིས་ལག་དར་ནས་སྒྲེ་བྲིག་སྒྲེ་གསོད་
 པའམ། ཡང་ན་བཤུན་པ་ལ་སྤྱད་ནས་གསོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། འོག་ལྷ་མཐན་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཆོས་སྦྱོང་མཆོད་པ་ཡིན་ཟེར། ར་ལུག་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་བཅིངས་
 ནས་གིང་སྒྲུལ་ཁོར་མོར་བརྟེགས་པ་མེར་སྤྱར་བའི་དབུས་སུ་བཞག་ནས་གསོན་པོར་
 གྲིག་པ་ཡུན་རིང་མི་འཆི་བར་རན་སྐད་འདོན་པ་དང་། ལ་ལས་འདྲེ་མཆོད་ཐྱིར་དུང་
 འགྲོ་གསོན་པོའི་སྒྲིང་དམར་འདོན་བྱེད་པ་དང་། སྤྱད་རྒྱུང་འགས་རེའུ་ལུག་སོགས་
 གསོན་པོར་བགས་པ་བཤུས་ནས་ཡས་མས་སུ་འགྲོར་བཅུག་སྒྲེ་གད་མོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུས་
 མཆོན་ཡིད་ལ་དུན་ཆད་ཀྱི་སྤྲུག་ལས་སྤྱ་དགུ་བཏང་ནས་གསོད་པར་བྱེད་པའི་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་དང་། གཞན་ཡང་ནད་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་མནར་བ་དང་། མེས་ཆིག་པ། རྒྱས་
 བྱེད་པ། སའི་ཐིབས་འོག་ཏུ་ནོན་པ། ཁ་ཆར་དྲག་པོས་འཆི་བ་སོགས་སྤྲུག་བསྐྱལ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་མྱོང་ངོ་། །

རྒྱ་མཆོར་གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་བདེ་སྦྱིད་དང་ལྷན་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཕལ་
 ཆེར་ཞིག་མགོ་ལ་བྱེ་ཆོན་གྱི་ཆར་འབབ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ཤིང་གིས་གནོད་པ་དང་།
 དཀར་ནག་གི་རིགས་གཉིས་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་(༥༨)སྒྲིགས་བཟུང་ནས་འབབ་ཅོད་

བྱེད་པ་དང་། བཅ་ཚུན་ཁྱེད་མ་དུག་གཏོར་བ་དང་། བཀ་ཚུགས་པ་རྣམས་ཚུན་པར་
 ཚུན་ཁྱོད་དུ་མྱོད་དགོས་པ་མོགས་ཚུག་བསྐྱེད་གིན་དུ་པར་ཞིང་། དུན་པ་ཉིད་བཞག་
 ལས་དུད་འགྲོར་ནང་གསེས་ཀྱི་རིགས་མི་ལྟ་བུ་བྱེད་ཚུམ་ཚུ་ཅུ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་
 པའི་རིགས་རེ་རེ་ལའང་ཚུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཚུལ་ཞིབ་དུ་བརྗོད་
 གྱིས་མི་ལའང་། ཁོ་ཚད་ནི་དགའ་བོ་དང་ཉི་དགའ་ལ་མོགས་པའི་སྤྱ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་
 ཆོ་བར་བསྐྱེད་གཅིག་ལྟར་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་གིན་དུ་རིང་བས་བར་
 བསྐྱེད་ཅུ་དང་། ལྷན་བས་ཉིན་རེ་ལས་ལྟར་ཅུ་ལས་མི་ལྟར་པའང་ཡོད།

ཏུད་འགྲོ་མ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས། མི་དག་གི་བརྒྱུ་མོང་གཏོགས་པའི་ཆ་དང་། ཆོས་
 དང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུས་པ་སོགས་སློངས་པར་འགྱུར་པའི་ལས་བསགས་པ་དང་། རབ་
 ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཁྱིད་དང་། བསྐྱར་དང་། བྱེད་དང་། རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཏུད་
 འགྲོའི་མིང་གིས་སྒྲིན་བརྗོད་བྱས་པ་སོགས་དེ་ཞིབ་པར་མདོ་སྡེ་ལས་ཤེས་དགོས། ཏུད་
 འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཐལ་ཆེར་དཔོན་སྐྱུ་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཞིན་པ་ག་སྐྱུག་ཡིན་པ་སྤྱི་
 རེས་ཤེས་ཏུང་ཟད་སྒྲུབ་པར་འོས་ཀྱང་རང་རེས་ཏུད་འགྲོ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པ་
 རྣམས་མཐོང་ཆེ་ལྟར་མོའི་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས། རང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་(༥༥)སྒྲིས་ན་
 ཅི་བྱེད་སྒྲུབ་པ་གཏན་མི་འཆར་བ་ནི། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གར་སྒྲུབ་ཆ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་
 སྒྲོ་ཁ་མ་སྒྲུགས་པའི་དྲགས་སྐྱུ་མདོན། དགོ་བཤེས་གར་པའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་ཁང་
 བྱེད་ཁྱི་འདི་ཀྱང་དང་སྒྲོ་འོག་བརྗོད་པ་ལ་ཆོགས་མེད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོ་འདིའི་
 བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་མུད་ཀྱིས་རྒྱུ་པ་ནས་གྲོང་པའི་སྒང་འགག་གི་ཁྱི་ཀྱུ་ལུང་སྒྲིས་ན་
 ཆོ་གྲང་རྒྱུང་བཤེག་བཀྲེས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲིན་བར་མནར་བ་ཞིན་
 ཏུ། ཁ་ཟས་དན་དོན་ཞིག་ཡི་རྟེན་ཀྱི་རེ་བས་ལས་མས་སྐྱུ་འདུར་རྒྱག་བྱེད་པ་ཅམ་ལས་

གཞན་སྤང་དོར་གྱི་རྣམ་དུ་ཞིག་ག་ལ་ཤེས། དཔར་ན་རྒྱ་གར་རྩོམ་གཤམ་དུ་འགྲོ་བ་
ལ་མིག་ལྟོག་སྒྲུབ་ལྟ་དགོས་ཀྱི། རྒྱང་རིང་དུ་བལྟས་ན་ཐེམ་རྩ་རང་དུ་བྱ་བ་ཉེ་གས་
གར་ཡང་མི་ཐྱིན་བ་ལྟར། མངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ལ་ལྟ་བའི་འཛིག་མཚམས་དང་
བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་གནད་འགག་རྩད་གཅོད་བྱེད་ཁུལ་ཅམ་ལས། རན་སོང་གི་འཛིགས་
བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱར་སློ་མ་ཕྱོགས་ན། ཤི་ནས་རན་འགྲོར་སྐྱེས་ཆོ་
མངས་རྒྱས་ལྟ་ཞིག་ལྟ་མིའི་ལུས་རྟེན་ཅམ་ཡང་ཐོབ་བ་ཆེས་དགའོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་
ཅག་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ནི། རན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེག་
བའི་ཐབས་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྩལ་འདི་ལ་བརྩོན་བ་མི་ལྟོད་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་
བྱའོ། །

ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་བསམ་བ།

གསུམ་པ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་བསམ་བ་ལ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྩ་བའི་གནས་ནི།
(༥༧ན)གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་འོག་དབག་ཚད་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཐུར་ལ་གཞལ་བ་ན་ཡི་
དྲགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་མེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེར་ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བ་དང་རྩོགས་བྱེད་དགེ་
བས་བྱས་པས་ལྟའི་བདེ་སྦྱིད་ལྟ་བུ་ཉམས་སྦྱོང་བ་དེ་གནས་སོ། །དེའི་འཁོར་ན་སྐྱེག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱ་ཆོགས་ལ་སྦྱོད་པའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ཆེས་མང་བ་ཡོད་པར་
གསུངས་ཏེ་རྒྱས་བར་མདོ་སྡེ་ལས་ཤེས་དགོས།

ཁ་འཐོར་བ་ནི། མིའི་ལུས་ན་རྒྱ་བའི་བཙན་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། བསེན་སོ་

དང་། ཐེའུ་རང་དང་། ག་ཤིན་འདྲེ་ལ་མོག་ས་པའོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཛོད་དྲིལ་ན་བགྲེས་སྒྲོམ་གཉིས། ཚ་གྲང་གཉིས། དལ་
 འཛིགས་གཉིས་དེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། བགྲེས་སྒྲོམ་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 རྩུང་བའི་རྒྱུན་ཡི་དྲུགས་རིགས་གསུམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཁྱད་ཟད་ཡོད་པས།
 དང་པོ་ཟས་སྒྲོམ་ལ་ཐུའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ནི། ཟས་སྒྲོམ་འཛོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན་ཆུ་མིག་དང་
 མཚོ་ལ་སོགས་པའི་འབྲམ་དུ་ཆུ་བདུང་བར་འདོད་ནས་ཐུན་པའི་ཆོ། རྒྱུས་སྤངས་ཀྱི་
 དང་མདུང་ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆ་སྒྲ་ཚོགས་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ནས་འཁྱུང་མི་
 རྒྱས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཆུང་རིང་པོ་ནས་ཆུ་གྲུང་ཡོད་དུ་འོང་བ་མཐོང་སྟེ་བདུང་
 བར་འདོད་ནས་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོས་དུང་དུ་སྒྲེབ་པ་ན་རྣལ་ཁྲག་(༥༧བ)རུལ་བ་དང་།
 རྒྱི་ས་སོགས་མི་གཙང་བ་སྒྲ་ཚོགས་འདྲེས་པའི་ཁུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་སོང་
 རུང་སྒྲོམ་པ་མི་བཟོད་པས་འཁྱུང་དགོས་སྒྲུམ་པ་རྒྱུས་ས་ཐག་མི་གཙང་བའི་ཁུ་བ་དེ་
 ཡང་གཏན་མེད་དུ་སོང་སྟེ་གྲམ་གཤོང་སྒྲུམ་པོར་གྱུར་པས་ཡི་ཆད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷོན་གྱིང་ལོ་འབྲས་སུན་སྒྲུམ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པ་མཐོང་
 སྟེ་བཟའ་བར་བྱའོ་སྒྲུམ་ནས་རྩར་ཐུན་པའི་ཆོ་གྱིང་སྟོང་སྒྲུམ་པོར་འགྱུར་བ་དང་། ལ་
 ལས་ཐག་རིང་ནས་བཟའ་བཅའ་ཡོད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ཡང་། ཟ་བར་འདོད་ནས་དུང་
 དུ་བསྒྲེགས་པ་ན་མི་གཙང་བའི་ཁུ་བ་དྲི་ཚོར་བ་ཅམ་གྱིས་ཡིག་ལྷོག་པར་འགྱུར་བ་
 སོགས་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི་འབྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་སྤྲང་། ཟས་སྒྲོམ་ལ་ནང་གི་
 སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ལས་ངན་གྱི་དབང་གིས་ཁ་ཁབ་མིག་ཅམ། རྒྱུ་ཁ་ཁབ་ཅམ། ལུས་
 པོ་རིའི་གཏོས་ཅམ། རྒྱང་ལག་འཇགས་ཅམ་པ་སོགས་མི་འོས་པ་གསྤྲུག་འཛོམ་པས་
 ཟས་སྒྲོམ་མི་རྟེན་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། དམ་དུམ་རྟེན་གྱིང་ཁར་མི་རྟེན་པ་དང་། ཐུན་

ལྷ་ཆུང་གྲང་མགྲིན་པ་ནས་མི་བར་པ་དང་། དེར་བར་ནས་མིན་རྒྱ་བྱུང་ཡང་སྟོ་བ་མི་
 ཁེངས་པ་དང་། ཡན་ལག་གིས་ལུས་པོ་མི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་
 མང་། ཁ་ཅིག་ཆུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་ཐིགས་པ་རེ་ཅུ་ཁར་སོང་བ་མགུལ་ལྷག་ཏུ་སྒྲིབ་ཀྱི་
 བར་ལ་ཁའི་ཏུག་གིས་སྐལ་ནས་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གི་ཁ་(ལ་མ་)
 བས་རྒྱུན་ཏུ་མི་འབར་བས་བཟང་བ་ཁ་ནང་ཏུ་སྒྲུབས་མ་ཐག་ཆོག་ནས་ཡོངས་སྟོན་རྒྱ་
 མི་ཡོང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྟེ། ད་ལྟ་མཆོན་མོ་འདྲེ་མི་ཟེར་བ་ཞིག་མཐོང་བའང་ཡི་
 ཏུགས་འདི་འདྲེའི་རིགས་ཡིན་པར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་པས་
 གསུངས། ཁ་ཅིག་གི་མགྲིན་པར་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་མིན་པའི་སྤྲུག་འགག་ནས་
 ཟས་དྲིལ་འབྱུ་ཅུ་ཡང་ཁོང་པར་མི་འགོ་བས། དགེས་སྒྲོམ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་སོགས་
 གཞན་གྱིས་གོགས་མ་བྱས་པར་ཟས་སྒྲོམ་རྟེན་གྲང་ལུས་དེན་ལ་སྟོན་ཆགས་པའི་དབང་
 གིས་ཡོངས་སྟོན་པར་མི་རྒྱས་པས་དགེས་སྒྲོམ་མི་སྐལ་གྱི་རྟེན་ཏུ་སྤྲུག་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 བསྟེན་པའོ། །

ཐམས་མཁོ་མ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལྕེ་འི་ཕྱིར་བཅན་ཟེར་བས་ཐམས་མཁོ་མ་
དང་མཁོ་མ་འབྱུང་བའི་ཆོ་ཐམས་མཁོ་མ་ལས་མེ་འབར་ནས་ཁོར་བའི་ནང་ཐམས་མཁོ་མ་
བར་བྱེད་པས་བཀྲེས་མཁོ་མ་མི་མེད་པའི་སྡེར་དུ་སྒྲག་བསྐྱེད་ཆོད་མེད་བསྒྲིབ་པ་དང་།
ལྷན་ལྷན་ཐ་བཞེས་པས་ཐམས་མཁོ་མ་གང་ཡང་ཁ་ནང་དུ་བཅུག་མ་ཐག་གཤམ་གཅི་མོགས་
མི་གཅང་བའི་ཕྱིར་པོར་སྒྲུར་ནས་སྒྲག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བ་དང་། ལ་ལ་བཀྲེས་མཁོ་མ་གྱིས་
ཉེན་བས་བཟའ་རྒྱ་གཞན་མ་རྟེན་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཕ་རྒྱས་བརྟོགས་ནས་ཁར་འཇུག་
ཅིང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ན་ཟུག་བཟོད་གྲགས་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལྷ་ལུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་མི་
གཅང་བ་དང་། (ལྔ་བ)ཐོས་ན་གཞོད་པ་བསྒྲིབ་པའི་རྒྱར་འབྱུར་བ་ཞིག་མ་གཏོགས།

བཟའ་བཏུང་གཙང་མ་དང་བཟའ་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཁུས་པར་གསུངས། དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱིས་ཉེན་པས་ཤིག་བཀས་པ་ཀུན་སྒྲུབ་ནས་ལུས་སྤྱོད་དུས་
ཆོག་པ་ལྟར་ནས་རོང་རེ་པ། གདོང་སྒྲུས་ཁེབས་པ། མཆུ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུམ་ཁིང་ལྷེས་ལྷག་
པ། བཞིན་འགྱུར་ཏེ་གར་བབ་བབ་ཏུ་འགྲོ་བའོ། །

ཆ་གྲང་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། ཡི་དུགས་པལ་ཆེར་ཞིག །སྐྱེས་ཀ་ཆ་བ་རྒྱས་པའི་
དུས་རྒྱ་པའི་འོད་ཟེར་དང་བུ་ལྷག་འཁྱབ་པའང་ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཅན་དུ་སོང་ནས་ཆ་བས་
ཉེན་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་། དགུན་ལྷགས་པས་གདུངས་པའི་དུས་མའི་ཆ་དང་དང་།
ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཀྱང་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་གྲང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རེ་
ཆེར་འགྲོ་བ་སྐྱེས་སྤྱོད་ལས་ངན་པའི་ཆོ་འཕྱུལ་སྒྲོམ་མི་འབྱུང་བར་སྒྲུང་།

ངལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། ཡི་དུགས་པལ་མོ་ཆེ་མི་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རིང་ལ་
བཟའ་བཏུང་གཙང་མ་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་ཤིག་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཆ་
གས་རྣམས་རྒྱན་རྒྱང་ཐད་ཀྱང་མེད་པའི་ཤིང་སྤྱོད་སྒྲུམ་པོ་ལྟ་བུ། བགས་པས་གཡོགས་
པའི་རུས་པ་རྣམས་ཅུ་དང་ཆུ་རྒྱས་གྱིས་སྒྲེལ་བ་ལྟར་བཟོའི་རུ་ཤིང་བཅས་པ་ལྟ་བུ།
ལས་མས་སུ་འགྲོ་དུས་རྒྱང་ཐད་འགྲུལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཤིང་ན་དྲངས་པ་བཞིན་རུས་པ་
རྣམས་ཡན་རྒྱན་འཐབ་པས་ཁྲོག་ཁྲོག་ཟེར་ཞིང་རུས་མིག་ནས་མེ་སྤྱག་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྱུང་
བ་(༡)ན་ཡོད། དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཉེན་བཞིན་བཟའ་བཏུང་རི་ལྟར་བཙལ་ཡང་
རྟོད་པ་དཀའ་མོད། བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱི་དབང་གིས་མ་བཙལ་བར་སྤྱོད་མི་བཟོད་པས་རྒྱན་
པར་འཚོལ་ཁིང་དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ངལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆད་མེད་པ་སྤྱོད་ངོ་། །

འཛིགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། དབང་རྒྱང་བ་རྣམས་ཡི་དུགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུ་གཞན་
གྱི་གནོད་པས་འཛིགས་པས་དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་འགྲོ་མི་ཁུས་པ་དང་། ལ་ལ་རྣལ་འབྱུར་

བ་རྒྱལ་པ་དང་ལུན་པས་རྒྱལ་ལྷན་ཉིད་ཤེ་འཛིན་གྱིས་གནད་དུ་གཟིང་བས་འཛིགས་
 བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་ལས་ལས་སྒྲེས་པའི་མི་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པས་
 འཛིགས་པ་བསྐྱེད་རྒྱལ་ལྷན་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡི་དྲགས་རྒྱ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་བ་ཁ་
 ཤས་མ་གཏོགས་བཀྱིས་སྒྲིམ་ཆ་གང་ངལ་འཛིགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དུག་པོ་དངོས་དང་
 རྗེས་མཐུན་ཅི་རིགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་བྱངས་ན་གནས་པ་དང་ཁ་འཐོར་བ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡོད། ཆེ་ཆད་ནི་སའི་དངོས་གཞི་དང་མཛོད་ལས་མི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་གཅིག་ལ་ཞག་
 གཅིག་དུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བྱབ་བར་གསུངས་པ་མི་ལོར་བརྩིས་ན་ཁྱི་ཕྱག་
 གཅིག་དང་སྟོང་ཆོ་ལཱོ། །དན་ཉེར་མི་ལོ་བརྒྱལ་ཞག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ལོ་ལྟ་བུ་
 ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་དུ་གསུངས་ཏེ། མི་ལོ་ས་ལ་གཅིག་དང་འབྲམ་ཕྱག་བརྒྱད་དོ། །མི་
 དང་དུད་འགྲོ་ཁ་འཐོར་བ་ལལ་ཆེར་བཟའ་(༥༡ན)བདུང་མ་བྱས་བར་ཞག་བདུན་ནས་
 བརྒྱ་སྟོར་ལྷག་ཅིག་སོང་ན་མ་གྱི་བར་སྟོད་པ་མི་སྟོད་ཀྱང་། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལོ་ཁྱི་
 ཕྱག་དུ་མའི་བར་ཟས་སྟོམ་གཏོན་མ་སྟུང་བས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གིང་སྒྲམ་
 ལྟར་གྱོད་པོར་སོང་རུང་འཆི་རྒྱ་མེད་པ་ནི་ལས་ངན་གྱི་མཐུ་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་རྟགས་ལྟ་
 མངོན། གཞན་ཡང་ཁོང་པར་མེ་འབར་ནས་ནང་ཁྱོལ་དང་མིད་པ་ཐྱིག་པར་བྱེད་པ་
 དང་། ལན་ལག་རྣམས་མེར་འབར་ནས་ཆོག་པར་གྱུར་པ་སྒྲར་སྒྲེ་ཁིང་ཐྱིག་པར་བྱེད་
 པ་དང་། རི་གཉིས་ཀྱིས་བཅོར་དེ་པགས་རུས་ཐམས་ཅད་ལེབ་ལེབ་མོར་བྱེད་པ་དང་།
 ལྷགས་ཀྱི་ཕུ་ལུ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཆ་འདྲ་བ་སྟོང་བའང་
 ཆེས་མང་བར་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་གསུངས།

ཡི་དུགས་ལུ་ལྷོ་པའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་ར་མི་དག་པ་བརྒྱ་འབྱོར་དུ་རྒྱ་དང་པའི་ཆ་དང་། མེན་
པའི་ལྷག་མར་རྒྱ་ར་པའི་ཆ་དང་། རྒྱ་དང་པའི་ཆ་མོངས་པ་མེན་ལྷོ་དཔར་གིས་རྒྱ་ནི་

[illegible]

དུགས་ཚེས་གོ་ས་ཤུའི་པར་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དགེ་འདུན་གྱི་དགོང་མ་བྱིན་པར་སྤངས་པས་ཡི་དྲགས་སུ་སྤྱེ་བའི། སྤོན་སངས་
 རྒྱལ་འོད་སྤངས་གྱི་དུས་ལལ་ཏ་བ་ཞིག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་པར་གིས་སྤྱད་ཅིང་
 འཆི་ཁར་ཉི་དུ་རྒྱལ་ས་ལ་བྱིན་པས། རྒྱ་མཚོའི་འབྲུམ་དུ་ཡི་དྲགས་ལུས་ཆེན་པོ་ཅན་
 ཤིའི་ལྷག་པུ་འདྲ་བ་ས་གཞིར་སྤོག་ཆགས་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་ཟ་ཞིང་། དེས་འགའ་ནས་
 མཁའི་གནས་སུ་ལུས་ལས་མེ་འབར་བ་སྤོགས་དབྱལ་བ་དང་སྤོགས་མཚུངས་པའི་ལྷག་
 བསྐལ་ཅན་དུ་སྤྱེས་པ་དང་། དགེ་སྤྱོད་མ་ཞིག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་དགོང་མ་བྱིན་པར་
 སྤྱད་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པའི་ཆོ་ཆོག་རན་སྐྱས་པས། ཤི་ནས་རྒྱ་མཚོའི་
 འབྲུམ་དུ་ཡི་དྲགས་མོ་ཁ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤོན་ལུས་བྱུང་བ། ཁྱི་གཏུམ་པོས་རྒྱན་དུ་འདྲད་
 བར་བྱེད་པའི་ཉམ་ཐག་བ་ཞིག་དུ་སྤྱེས་པ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱལ་ཡི་ཤེས་རྡོ་རྗེ་
 གདན་དུ་མཆོད་པ་ལ་འབྱོན་པའི་ལམ་དུ་ཡི་དྲགས་མོ་སྤྱུ་གུ་མང་པོ་ཅན་ཞིག་གིས།
 འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བཞུད་ན་རང་ལུང་གིས་ཐབས་དེ་སྤོགས་སུ་ཟས་འཚོལ་བ་
 ལ་སོང་བས། ར་ལ་སྤྱུ་གུ་ལྔ་བརྒྱ་སྤྱེས་ནས་ལོ་མང་པོའི་བར་བཟང་རྒྱ་ཅི་ཡང་མ་ཕྱིང་།
 ཤི་ལ་ལྷག་ནས་ཡོད་པས་བཟང་བ་ཁྱེར་ལ་ཤོག་བྱ་བའི་འཕྲིན་གསུངས་ཞེས་ཞུས་
 བར། དེ་ཅི་འདྲ་ཡིན་མི་ཤེས་ན་གསུང་བ་ལ། དེ་གཞན་དང་མི་ལོར་བའི་དྲགས་ཡི་
 དྲགས་གཞན་ལས་དབང་རྒྱུད་བ། མིག་ཡོ་བ། ཞར་བ། ལག་(མ་ན)པ་གཡོན་པ་ཆ་
 བ་ཞིག་ཡོད་ཞུས། སྤྱོད་དཔོན་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་ནས་གཟིགས་པས། ཡི་དྲགས་མང་
 པོའི་བྱོད་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཟིགས་པ་ལ་རྒྱུད་མའི་འཕྲིན་བསྐྱར་བར། རས་འདི་སྤོགས་
 སུ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་བསྐྱད་ཀྱང་དགེ་སྤྱོད་ཁྱིམ་སྤོན་ཞིག་གིས་ལུད་པ་དོར་བ་
 འདི་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མ་བྱོབ་ཟེར་དེ། ལུད་པ་སྐྱམ་པོ་ཞིག་ལག་མཐིལ་དུ་བཅོར་

འདུག །སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས། མྱོང་གིས་སྒོ་བ་ལས་ཅི་བྱས་པས་འདིར་སྒྲིམ་པ་བྱུང་ནས།
 གསུང་བར། དཔལ་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པ་དགོ་འདུན་གྱི་གཙང་སྒྲིམ་པ་བྱས་ནས་དགོ་འདུན་གྱི་
 དར་པ་ལས་ཐུང་ཟད་རེ་བརྒྱས་གྱིན་ཁྱིམ་ཐབས་ལ་བྱིན་པས་དེད་གཉིས་ཀ་ཡི་དྲགས་
 ལྷ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཞུས་པ་དང་། རྗེ་ཏཱ་ལའི་བློ་རྒྱལ་ཀླུ་པའི་ཆེའང་འདི་དང་སྒྲིགས་
 མཆུངས་པའི་ཡི་དྲགས་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟེན་གཞིགས་པ་སྒྲིམ་སྒོ་བ་ལྟེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་
 མང་། གཞན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་གོགས་བྱས་པས་ཡི་དྲགས་སྒྲིམ་པ་ནི། མཆོག་ཐུང་བས་
 མཐའ་ཞིག་ཏུ་བཞགས་ཆེ་འདྲར་འགོགས་གྱི་ཡི་དྲགས་མོ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཐག་པ། ཟས་
 གྱི་དྲི་ཅམ་ལའང་ལོངས་སྒྲིབ་མི་ཞུས་པ། ཁ་ནས་སྒྲིམ་པ་ལྟེན་གྱི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཞིག་གཞིགས་
 པའི་སྒོ་བ་གྱིས། དཔོན་ལྟ་འདས་ལ་ཞུས་ནས། སྒོ་བ་གྱི་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ཆུ་སྒྲིབ་།
 སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་པ་བཅས་གསུངས་པ་དང་། སྒོ་བ་རབས་གྱི་གདམ་ཆུང་གུང་མང་། ལུ་ལ་
 བྱུང་བར་ཅན་ལ་མི་གཙང་བས་(མ་ལུ་)སྒྲིམ་པའི་ཁ་ཟས་ལུ་ལ་བས་གུང་དེར་སྒྲིམ་པ།
 སྒོ་བ་རང་སངས་རྒྱུས་ཞིག་བསོད་སྒོ་མས་ལ་བྱིན་ཆེ་བྱུང་མེད་ཅིག་གིས་འབྲས་ཆན་གྱི་
 འོག་ཏུ་ཆུ་དན་བྱུགས་པ་བྱིན་པས་ཆེ་རབས་ལྟེན་གྱི་དྲགས་སྒྲིམ་པ་ལ་གསུངས་
 པ་ལྟེན་བྱུང་། གཞན་ལང་སྒྲིམ་པ་དྲིལ་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུངས་དེ་ཆོག་དན་སྒྲིམ་པ་དང་།
 གཞན་གྱི་ཟས་ཅོར་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པ་གིར་བསྐྱུངས་པ་དང་། བྱུང་ལ་ཟས་ཆུ་ལ་བཞིན་
 མ་བྱིན་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྒྲིམ་ནས་སྒྲིམ་པའི་ལུ་ལ་བ་
 དང་། དམྱེས་པ་བསྐྱུངས་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་ཟས་སྒྲིམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་བྱུང་བ་
 སྒྲིམ་པ་ཡི་དྲགས་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་ཆེས་མང་སྟེ། རྒྱུས་པར་མདོ་སྒྲིམ་པ་ལ་ཤིས་སོ། །

རང་རེ་དག་གི་བསེས་གཞིན་དང་མཛེས་མོས་པ་ཅུང་ཟད་ལྷན་པས་ཕྱིས་
པ་གསར་བསགས་ཅུང་བའི་འོས་ཡིན་ཀྱང་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ཆོ་རལ་མོང་དུ་ཕྱི་ལྟར་གྱི་

ཐབས་སྒྲུབ་མི་གིས་ཙམ་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་མི་བཅོད་(ལ་བ)བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་དགོས། དེས་
ན་ཕྱི་ནང་གི་ཆ་སྒྲུབ་འཛོམས་པའི་དུས་འདིར་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གནས་
གིས་དེས་བར་འཛོལ་དགོས་ལ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་འཛོལ་བ་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་མིན་
དེ་ཞེས་འགན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འགྲོའི་དམིགས་ལྟར་སྒྲུབ་འཁུལ་དེས་སྒྲུབ་
སྒྲུབ་འདིར་རམ་འགྲོའི་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་བསྒྲུབ་བསྒྲུབ་འགྲོའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པས། ཆོ་དཔུལ་གྲང་དཔུལ་ཕྱགས་དམིགས་སྒྲོར་དེ་དེའི་མཁུག་དུང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འགྲོའི་
དམིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ནས་བསྒྲུབ་ན་གིན་དུ་ལེགས་སོ། །

དཀྱིལ་པ་ཉེར་བཞག་ལས་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་དམུལ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་
འཁོར་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་རྩ་ཆེ་བའི་དམུལ་གནས་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་སོ་སོ་ན་སྤྲུག་
བསྐལ་གྱི་ཁྱད་པར་རི་ལྷ་ཁུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་རྩ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། ཡི་
དྲུགས་གྱི་རིགས་སོ་དྲུག་སོགས་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་རྩ་ཆུས་པར་གསུངས་པ་
རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་བལྟས་ནས་བྲིད་དམིགས་སྒྲོར་ཆེ་འདིར་བཞོད་པ་རྣམས་གཞིར་
བྱས་པའི་སྤྱིར་དྲུག་དང་འཆོམས་རེ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྒྲུབ་ལོ། །

སྒྲིབ་གསལ་ལུ་སྒྲོམ་མི་འཕྱུར་པའི་ངོར་བྲིད་དམིགས་མདོར་བསྐྱུས་ཡིག་སྐུ་བུ་
 བར་གསུངས་མོད། དེ་དག་ཀྱང་ཐོག་མར་དེ་ཙམ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་
 སྒྲོ་གྲོས་གོང་ཏུ་འཕེལ་པའི་ཆོག་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་ངན་འགྲོའི་
 ལྷག་བསྐལ་སྟོན་པ་ཟི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་(༥༥)ཐམས་ཅད། སྐབས་འདིའི་བྲིད་
 དམིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཆོས་སྒྲོར་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ན་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བར་འགྱུར་གྱི།
 བྲིད་ཡིག་ཏུར་ཏུ་རེའི་ཆོག་སྒྲི་ཙམ་ལ་འབད་པས་ཐོགས་ཐོན་པ་གིན་ཏུ་དགའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ལམ། རྒྱལ་པར་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ན་བཞུགས་
བས་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་ཤིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་དགོས་ལ་བལྟས་པ་རྣམས་ལ་
བསམ་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་
པའི་སྒོར་རྣམས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ག་ན་འདུག་ཀྱང་སྐབས་དེ་
དང་དེའི་ཉམས་ལེན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱངས་ན་རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་རྣམས་
བདེ་སྒྲག་དུ་རྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐབས་གཞན་དུའང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མར་བདེ་པའི་ཐབས་བསྟེན་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་ལ་
འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐབས་འགྲོ་སྐྱུང་བ་དང་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་
ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐབས་འགྲོའི་རྒྱ་ངོས་བརྒྱུད་པ་དང་།
རི་ལྟར་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྩལ་དང་། སྐབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱུ་པར་བྱ་བའི་རིམ་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་སྒྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནད་གདོན་སོགས་ཉེར་འཆོས་འཛིགས་ནས་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལམ་རིམ་(ལ་བ)དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནའང་སྒྲིལ་བུ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་སོ་སོའི་སྐབས་འགྲོའི་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་
ལས། འདིར་རྒྱུང་དུ་དང་བུན་སོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྒྱུར་བའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་ནི།
དཔེར་ན་རང་བྱིམ་དུ་བག་ལེབས་པར་གནས་པའི་ཆེ་སྒྲེལ་མ་འཆོལ་བའི་སྒོ་མི་སྒྲེ་བ་

བཞིན་ཆོ་འདི་ལྷན་ཆོག་མཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཙམ་ལས་ནག་པོའི་ལས་འབྲས་མ་
བསམས་བསམ་རང་རན་མོང་དུ་སྒྲེའམ་སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་མཆོག་གསུམ་
རིན་པོ་ཆེར་བྱི་མའི་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོབ་པའི་དབྱང་གཉེན་ཞུ་བའི་སྒོ་ནལ་མ་འབྱུང་
མི་མྱོད་ལ། རང་ཉིད་བྱེས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་འགག་ཏུ་དབྱེ་མི་ཤ་བོས་བསྐྱགས་འདུག་
པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་ན་འཇིགས་ཡེར་བྱིས་མོང་ནས་སྒྲེལ་མ་སྒྲོབས་ལྷན་འཆོལ་བའི་
སྒོ་རང་གིས་སྒྲེབ་ལྟར། རྣམ་པ་ལྟར་བསམས་ཆོད་མེད་པའི་སྒྲེར་དུ་ཆོ་འདིར་ཡང་རྣམ་
ལྟར་ཆོབས་ཆེན་མང་པོ་བསམས་པ་སྒྲོང་བས་བྱུང་བས་ཤི་མ་ཐག་རན་མོང་དུ་སྒྲེབ་ར་
ངས་པ་དང་། དེར་སྒྲེས་ན་སྐྱག་བསྐྱེལ་བཞོད་བྱུགས་མེད་ཚུལ་བསམས་པས་འཇིགས་
ཤིང་སྐྱག་པའི་སྒོ་བཙོས་མིན་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་སྐྱབས་གནས་འཆོལ་
བའི་འདུན་པ་རང་ཤུགས་བྱིས་འབྱུང་བ་དང་། དབྱས་ཉེན་པ་དེ་སྒྲེལ་མ་བྱུང་ངས་བྱི་
མི་དཔོན་གཅིག་དང་ཕྱད་ཆོ་འདིས་སྒྲོབ་ལུས་སྒྲམ་དུ་སྒོ་ཁེལ་ན་ཆོས་ཆོས་མེད་བར་དེ་
ལ་འབྱུང་སྟེ་པའི་སྒྱིད་སྐྱག་བྱོད་རང་གིས་ཟེར་ནས་འཇིགས་སྒྲོབ་ཞུ་བ་བཞིན་དུ།
མཆོག་གསུམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོན་ཏན་ཞིབ་དུ་(ལྟན)བསམས་དེ་མྱོད་ཞིའི་འཇིགས་པ་
མཐའ་དག་ལས་ངས་པར་སྒྲོབ་ལུས་སྒྲོམ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཞིག་ཡོད་ན་གཏན་གྱི་སྐྱབས་
སུ་བཟུང་ནས་འཇིགས་སྒྲོལ་བྱི་དབྱང་གཉེན་ཞུ་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་བཙོས་མ་མིན་པ་
འབྱུང་ངོ། །

དེའི་ཕྱིར་རང་རང་འགྲོའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་གྱིས་འཛིགས་པ་དང་། མཆོག་གསུམ་ལ་
དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་ནི་སྐབས་འདིའི་སྐབས་འགྲོའི་
སྐྱེམ་དུ་མི་རུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷོར་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྗེས་ལྷོ་ལྷུ་པ་མ་འགྱུར་ཅན་ལོན་བསྐྱབ་

བྱེ་སྒྲུབ་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དང་། སྒྲུབ་པ་སྤྱི་མཐོང་པའི་ཉེས་དཔེ་གསུམ་རྒྱུ་པ་སྤྱི་མཐོང་པ་
 འཕྲུལ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པ། རན་མོང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་པ་དང་སྒྲུབ་པ་འགྲོའི་ཆོས་
 རྒྱུ་པ་གཉིས་སྤྱི་མཐོང་དགོས་པས་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་པའི་ཐད་ཡོན་དང་སྒྲུབ་པ་
 འགྲོའི་ཐད་ཡོན་སོགས་དཀྱུས་གཅིག་ལ་བསམས་ཀྱང་རུང་། སྒྲུབ་པ་འགྲོ་གནད་དུ་
 འགྲོ་བ་སྤྱི་མཐོང་ཞིབ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རང་ཅག་
 རྒྱུ་པ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་སྤྱི་བའི་ཅམ་བྱངས་པ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་
 རྒྱུ་པ་རོམས་པའི་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་དེའི་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལས་རན་གསོག་པ་ལ་
 རང་གིས་གཞིལ་བ་དང་། གཉོན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་དགོ་པའི་བཤེས་གཉོན་གྱི་དྲོན་ལས་
 ད་རེས་ཅམ་སྟོ་ལ་ཕྱོགས་པའི་བྱུང་ལོན་སྤྱོད་པ། དགོ་བ་བྱས་པ་རྒྱུ་པ་སྤྱོད་པ་
 དང་། མི་དགོ་བ་གང་བྱས་སྤྱོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཡན་ལག་ཆེང་ལ་བྱངས་ཤིན་དུ་མང་བས་སྤྱི་
 དེ་དག་ལ་དཔག་ན་སྤྱི་མཐོང་འགྲོ་ས་རན་(ལྟ་བུ་)མོང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མ་འདས།
 དཔུལ་བ་ལྟ་བུར་རུང་ན་གནས་དང་། ལུས་ཆེད། སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་པ་། ཆོ་ཆེད་
 གང་ནས་བསམས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པ་མི་འདུག་སྤྱི་མཐོང་པ་ཐོབ་པ་
 བ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནས་འཛིགས་ཤིང་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་མཐོང་པ་། རན་མོང་དུ་སྤྱོད་པ་རན་
 མངས་རྒྱུ་པ་བྱང་སེམས་རྒྱུ་པ་ཀྱིས་བརྩེ་བས་གཞིགས་ཀྱང་རང་གི་ལས་རན་གྱིས་
 སྤྱི་བ་པས་སྤྱི་བ་ཐབས་མེད་བ་དང་། བསམ་བརྟོན་ལས་འདས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་
 དང་འཛིགས་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་པ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས། སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་པ་གང་མི་འཕར་
 ཞིང་། དེའི་ཆོ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མཐོང་པ་སྤྱོད་པ་རན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
 སྤྱི་བ་མཐོང་པ་ལ། བསྐྱེད་པ་བྱང་སེམས་མི་རྒྱུ་པ་སྤྱོད་པ་ཐོག་པའི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་ཅམ་
 ལས་བྱ་ཐབས་གཞན་མེད་པར་བསྐྱེད་དགོས་པ་འབྱུང་། དེས་ན་ཁེ་ཉོན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་

གྱི་འདམ་ཁ་རང་གི་ལག་ན་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་སློབ་དེ་བའི་གདང་ཐོབ་པ་ཞིག་ལྟ་
 དགོས་མོད། རང་ལ་རྒྱས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་མཆོག་གསུམ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟེན་ནས་
 བཅོམ་ས་ཟིན་པ་ཞིག་ལྟ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞིབ་ཏུ་
 བསམས་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པ་ལ་རག་ལས་པས། འདི་ལ་གསུམ། སྐབས་ལུལ་ངོས་
 བཟུང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་བསམ་བ་དང་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་ནས་སྦྱང་རྒྱལ་
 ལོ། །

སྐབས་ལུལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། དགེ་བ་ཤེས་པོ་རྟོ་བ་ཆེན་པོས། མི་ཁས་ཞན་རྣམས་འཛིགས་པ་
 སྐབས་ལུན་ལས་སྦྱབ་པའི་རོ་བོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དགོས་ཀྱི། བཅོམ་མོ་ཆུ་ཆུན་ལྟ་
 བུས་མི་ཡོང་བའི་དཔེ་(༥༥ན)དང་སྐུར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལས་
 གཞན་པའི་སྐབས་གནས་སུ་བྲགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ལའོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཛིགས་
 པ་ལས་སྦྱབ་མི་རུས། དེའི་རྒྱ་མཆོན་མི་ཁལ་བ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟ་འདྲེ་ལ་སྐབས་
 སུ་འཛིན་ཀྱང་། མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པས་སང་གནངས་བདེ་སྐྱེ་གཅི་འདྲ་འབྱུང་
 བའང་མི་ཤེས། རྒྱས་པས་རང་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་ཆེ་དཔུགས་རྩུང་ཟད་བཟིངས་
 བར་ཡང་མི་རུས། བརྟེ་བའང་མེད་དེ། དགའ་བའི་དུས་སུ་ཕན་འདོགས་པ་ལྟར་བྱེད་
 ཀྱང་། མ་དགའ་ན་སློག་འཕྲོག་པ་སོགས་གཞོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཅུམ། ཁོ་རང་རྣམས་ཡི་
 དུགས་དང་དུད་འགྲོའི་སྒྲེར་གཏོགས་པས་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་སྤུལ་ལས་མ་གྲོལ་ན་གཞན་
 ངན་སོང་ལས་སྦྱབ་པར་ག་ལ་རུས། བྱི་རོལ་བ་རྣམས་དབང་ལྷག་དང་ཁྱབ་འཇུག་དང་
 ཉི་ལྷ་སོགས་ལ་སྐབས་སུ་འཛིན་མོད། དེ་རྣམས་ལྟ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་

གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལས་དུག་གསུམ་ལ་བྱི་བ་ཅམ་ཡང་མེད། ཡོན་ཏན་གྱི་རྩ་ལ་
བའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེད་པས་ལས་རྒྱུན་ཞུགས་གཅིག་གི་
ཡོན་ཏན་གྱི་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་འགྲོ་བར་མདོ་ལས་གསུངས། ཁོ་རང་ཆོ་ངན་
འགྲོའི་རྒྱལ་གནས་ཤིང་སྟེ་ཤིའི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བས་གཞན་ངན་སྲོང་གི་འཛིགས་
པ་ལས་སྟོབ་པར་རྩི་ལྟར་རུས། དེས་ན་རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་
ལས་སྟོབ་པའི་སྐབས་གནས་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ནི་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་
མཐའ་དག་རྫོགས་པའི་སྤངས་(༡༡༥)རྫོགས་མཐར་ཐྱིན་པའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱལ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་། མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་བུ་དེན་
པའི་རང་བཞིན་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དེ་འདྲའི་འགོག་ལས་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་སྟེ་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན། འདི་རྣམས་
སྐབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། མཚན་ཅམ་རྣ་བས་ཐོས་པའང་
ཤིན་ཏུ་དཀོན་ན། སྐབས་སུ་བསྟེན་རྒྱ་བུང་བ་སྐལ་བ་བཟང་ཆུལ་སྟོས་མི་དགོས། སྤྱིར་
མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོན་པ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་པ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱལ་བུང་སེམས་
དང་ཉན་ཐོས་རེ་རེ་ལ་སྐབས་སུ་སྲོང་བས་ཆོག་པ་མདོ་ཁམས་སུ་མི་གཅིག་སྟག་གིས་
ཁྱིར་བའི་ཆེ་ཁོས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྐབས་འགྲོ་བུས་པས་འབྲལ་དུ་སལ་བཞག་སྟེ་
དར་ཅིག་བལྟས་ནས་གཞན་དུ་སྲོང་བ་དང་། རྒྱ་མཚོར་བགྲོད་པའི་ཆོང་བ་མང་པོར་
གཞོན་སྟེན་གྱིས་མཐོ་འཆོམས་པའི་སྐབས་གང་པོ་ལ་སྐབས་སུ་སྲོང་བས་འཛིགས་པ་
ལས་ཐར་པའི་རྒྱ་སྟགས་གྱིས་ཤེས་མིད། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་
སྐབ་པ་ལ་སྐབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་དེས་པར་ཆང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་ཆ་བས་
ཆེན་གྱིས་ཐེག་པ་གསོ་བའི་སྐབས་སུ་སྟེན་དང་སྟེན་པ་ནད་གཡོག་གསུམ་གང་རུང་རེ་

ཡོད་པས་མི་ཆོག་པར་གསུམ་ཀ་ཆང་དགོས་པ་ལྟར། སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་ནད་ཞི་བའི་གཏན་
བདེའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ། ཀུན་ཉོན་གྱི་ནད་སེལ་ཐབས་ལྟོན་པའི་སངས་རྒྱུས། ཐབས་
དངོས་གཞི་ཆོས། ཐབས་རྒྱུ་བའི་གྲོགས་དགེ་འདུན་གསུམ་ཀ་ཆང་དགོས། བསྟུ་
(ཡ་ཨ)པ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱུང་པར་དུག་གི་སྐབས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ནང་ཡན་ཆུན་གྱི་རོ་བོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་པོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་
སོགས་བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀྱིས་མཆོག་གསུམ་སོ་སོར་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་འཕུག་ཚུལ་ལའང་བྱུང་
པར་མཆིས་པས། ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བྱིན་སྐབས་གསུམ་ཆང་པར་བསྟེན་པ་གིན་དུ་
གལ་ཆེ། དེའི་ཕྱིར་དེང་ནས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་པོའི་
རྒྱན་དུ་འཛིན་པའི་དམ་བཅའ་མི་སྟོད་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ་དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་སྒྲ་
མ་ལྟག་པའི་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་བཞིན་བསྒྲོམ་
པ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་འདྲ།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་ནི། རྒྱལ་སྐས་པོ་དྲོ་བ་ཆེན་པོས། ཉན་ཐོས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྒྲོམ་པར་
གསུངས་པ་བཞིན་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་རིམ་ནས་བསམས་ན་ངེས་པ་སྟེ་སྐྱབས། དེ་ལ་གསུམ།
ཉན་རང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་
ནས་དེ་ལས་ཡིད་བྱུང་སྟེ་རང་གི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ལ་བཅོས་
མིན་གྱི་ཕྱིར་བ་ཐོན་པ་ན་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནས་བརྒྱུང་

ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱོར་པ་བརྒྱུ་མཛེས་པའི་རྟེན་བཟང་འཕྲོ་པ་ (༡༥)དང་།
 རབ་དུ་འབྱུང་ཞིང་ནམ་ཉན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་རྩོལ་མེད་དུ་སྒྲེ་བ་
 དང་། ཡན་ལག་དྲག་དང་ལྡན་པའི་རྩལ་བྱིས་སྐྱུ་པར་དག་པས་ཉེས་ལྷུང་བྱ་མོས་
 གྱུང་མི་གོས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཤྱགས་ལ་དམིགས་པའི་དུན་པ་གོམས་པའི་སྒྲོབས་
 གྱིས་དབང་པོ་དྲག་ཆགས་སྒྲུང་མོགས་སྒྲེ་བའི་ལུལ་དྲག་ལ་ཕལ་ཆེར་མི་གཏོང་ཞིང་
 རེས་འགའ་ལུལ་དབང་འདུས་པ་ལས་ཉན་མོངས་སྒྲེ་བར་རྩོམ་པ་ན་དང་དུ་མི་ལེན་
 པར་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་སྒྲུངས་པའི་ཆངས་
 སྒྱུད་འཕེལ་བྱིར་ཁ་བས་ཆོད་ཤིས་པར་སྒྱུད་པ་དང་། ཉན་མོ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྒྱུད་སྒྲུད་
 ལ་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུལ་བའི་སྒྲུབས་དང་། གཞན་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྒྱུད་ལས་
 ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཤིས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་པས་རྩལ་མིན་ལས་
 བསྒྲེག་ནས་ཅི་བྱས་དོན་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ཆོས་སྡེ་སྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཆོག་དོན་ལེགས་པར་ཉན་ཅིང་བོས་
 པའི་དོན་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་ཡང་མེམས་པ་དང་། བྱི་ནང་གི་བར་ཆད་སྒྲོང་ཞིང་
 དངོས་པོ་གང་ཡོད་མཆོག་དམན་གྱི་ཞིང་ལ་སྦྱོན་པར་གཏོང་བ་དང་། སྒྲོན་པ་མོགས་
 ལ་དད་ཅིང་མོས་པ་ནས་གྱ་ཐོས་པའི་བར་གྱི་དགེ་སྒྱུང་གི་རྒྱན་དང་ལྡན་པ་སྡེ་བྱང་རྒྱལ་
 གྱི་ཆོགས་བརྒྱ་གསུམ་སྒྲེལ་བ་དང་། མི་སྤྱད་པ་དང་དཔུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དུན་པའི་ཉིང་
 རི་འཛིན་དང་། དུན་པ་ཉིར་གཞག་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ། རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱང་པ་སྡེ་བྱང་
 ཤྱོགས་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་གསུམ་བསྒྲུལས་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་
 པ་དང་ཆགས་སྒྲུང་ལ་མོགས་(༡༩ན)པའི་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་ཐིལ་གྱིས་མནན་པས།
 སྒྱིད་པའི་ལུན་ཆོགས་གང་ལའང་ཡོད་སྒྲོན་མི་སྒྲེ་བར་རྣམ་བྱུང་ཤྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་གཞོལ་

བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འབྱུང་བྱིན་སྒྲུལ་བསྐྱར་ལ་སོགས་པའང་གང་འདོད་དུ་
 བྱེད་ཀྱིས་ཞིང་། མཛོན་ཤེས་ལྟ་ཡང་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཉན་ཐོས་
 ཚོགས་ལམ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་སྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གིན་ཏུ་བྱུ་ཆེ་བ་
 མཐའ་བར་འདུག །སྒྲུབ་ལམ་དུ་ཚོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་
 ལས་ལྷག་པ་ལྟར་བར་མ་ཟད། རྟོད་ཅི་བཟོད་མཚོག་མོ་སོའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་བཞིའི་
 དེ་ཁོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསྒྲུབས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་རིམ་བཞིན་ཐོབ་
 པས། མི་རྟག་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྒྲུབ་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་དོན་སྒྱིལ་གསལ་
 སྒྲུབ་བྱུང་པར་ཅན་གོང་འཕེལ་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ལོག་ཁྱུགས་རྣམས་ཉམས་སྒྲུབ་ཆ་བས་
 ཆེ་བ་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་སྟོབས་ལྟ་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པ་
 ཡོད། ཚོས་མཚོག་ནས་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོས་པ་ན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྟུན་ཤིང་གིས་
 བསྐྱེད་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་མཛོན་སྐྱེས་དུ་གཟིགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 མཐོང་སྒྲུབ་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ལྟ་རན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་
 རག་གི་ལས་དང་། རན་སོང་པའི་ལུང་ཁམས་སྒྱེ་མཆོད་སོགས་མཐོང་བས་སྒྲུབ་པར་བྱ་
 པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡོན་ཏུངས་ནས་སྒྲུབ་པས། མདོ་ལས། ཚོས་མཐོང་བ། ཚོས་ཐོབ་
 པ། ཚོས་རིག་པ། ཚོས་(ལེགས་)རྟོགས་པ། འདི་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་ཚོས་བཟོད་ཚོས་
 ཤེས་རྟོག་བཟོད་རྟོག་ཤེས་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་གོ །རང་གིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་
 ལ་ཐེ་ཚོས་ཟེད་པར་སྒྲུབས་པས། མོས་ཉི་ལས་བཀྲལ་བ། གཞན་དག་གིས་བྱུང་
 བར་ཐོབ་པ་ལ་མི་བདེན་ནོ་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་གཉིས་སྒྲུབས་པས། ཐེ་ཚོས་ལས་བཀྲལ་བ།
 ལམ་བསྒྲུམ་པ་ལ་རང་ཉིད་མཁས་པས། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཛོག་པ། ཤེས་ནས་དང་
 པ་ཐོབ་པས། སྟོན་པའི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་མི་བགྱི་བ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་

ལས་བརྒྱུ་མཉམ་ཉེ་གཞན་གྱི་དྲི་བ་དང་དེ་དཔེ་ལན་ལུང་སྟོན་པ་ལ་ལྷན་པ་མེད་པས།
 ཆོས་རྒྱུ་མཉམ་ལ་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བསྟགས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་བྱད་ཆོས་
 བརྒྱད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཉོན་
 མོངས་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་ས་བོན་གཞེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཐིག་
 ལུན་རིང་གོམས་པར་མཛད་པས་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་
 སྒྲིམ་པ་ན་སྒྲིམ་ལམ་ཐོབ་པར་འཛིག་ལ། སྤང་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་
 ལྟར་འདོད་པའི་སྐུ་མཉམ་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྒྲོར་དགུ་ཆེ་རིམ་གྱིས་སྤང་བ་
 བས། མྱིད་ཅུའི་སྒྲིམ་སྤང་སྒྲོར་དགུ་རིམ་བཞིན་སྤང་བའི་བར་སྒྲིམ་སྤང་བརྒྱད་ཅུ་
 གཅིག་གི་དངོས་གཉེན་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཐ་མ་དོ་རྩེ་ལྟ་སུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
 དྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་གཏན་བདེ་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་
 མཛད་པ་ཡིན། ཅིག་ཅར་བ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ས་དགའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་
 པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དགུ་ནས་རྒྱུད་ལུའི་
 རྒྱུད་དུ་དགའི་བར་སྤང་ཐེངས་རེ་ལ་མཉམ་དུ་སྤང་བར་གསུངས། འབྲས་སུ་བཞི་ཞེས་
 གྲགས་པའང་མཐོང་སྤང་(༡༠ན)ཀྱན་སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་
 འབྲས་སུ་སྒྲིམ་སྤང་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མན་ཆད་སྤངས་པས་ཕྱིར་འོང་། འདོད་ཉོན་ས་
 ལུས་པ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་། ཁམས་གོང་མའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཆ་
 ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་བཞག་པ་ལྟེ། འབྲས་སུ་དེ་དང་དེ་རྒྱད་ལྟར་ལ་འབྲས་
 གནས་དང་། འབྲས་སུ་དེ་དག་འཐོབ་ཕྱིར་དངོས་སུ་བརྩོན་བཞིན་པ་ལ་ལྷགས་པ་ཟེར།
 མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་སྒྲིབས་སུ་བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་བདུན་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་རིམ་བཞིན་ཐོབ་ཅིང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོན་ཅི་རིགས་པའང་།

ཡོད། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་མང་འཕྲེ། མི་གཡོ་
 བའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ཉོན་མོངས་
 མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་རང་གིས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་རྒྱུན་
 བྱེད་པ་དང་འགོག་པ་དང་། རྫོང་ནས་ཤེས་པས་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སློག་གུར་
 རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་ཏེ་ཡུང་སྟོན་རྒྱས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། ཟིལ་
 གཞོན་བརྒྱད་དང་། ཟད་པར་བརྒྱའི་སྟོབས་གྱིས་གཞུགས་བཟང་རན་ཆེ་ཆུང་སྟོ་ཆོགས་
 པ་གང་འདོད་དུ་སྒྲུལ་པ་དང་། ས་རྒྱ་ལ་སོགས་པས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བྱུང་པར་
 སྒྲུ་ཞིང་སྟུང་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་སོགས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་སྒྲུ་
 བསམ་ལས་འདས་པ་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་དང་། མངོན་ཤེས་དུག་དང་ལྡན་པས་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ལས་པའི་སྒྲུ་(༥༠བ)དང་གཞུགས་ལྟ་རགས་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཆེ་རབས་སྒྲུ་མ་ནས་འབྲེལ་ཆེ་བའི་གདུལ་བྱ་དྭ་གང་ན་
 ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་གཟིགས་པས་གནས་དེར་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་
 མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ཅིང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲུང་བ་དང་མི་
 སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་གྱིས་རྟིག་པ་དང་རི་བོ་ལ་ཐལ་བུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ས་
 ལ་བྱི་རྒྱལ་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་ལ་མི་འབྱིང་པར་འགྲོ་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སྟོན་ལམ་བཞི་
 བྱེད་བ་དང་། ཉི་མ་དང་རླབ་པ་ལག་པས་ཉུག་པ་སོགས་རྒྱ་འཕྲུལ་ལ་མ་བྱུང་དུ་མས་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱི་ཡིད་ལེགས་པར་འདུན་པར་བྱས་ཏེ་ཁམས་དང་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་ལ་མ་རྟོར་བ་བསྟན་ནས་སྟོན་ཅིང་གྲོལ་བར་
 མཛད་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་མཐུས་བཤད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་
 མིང་དང་། རང་སྟྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ལུལ་སོ་སོའི་སྒྲུང་དང་། རྣམ་བཤགས་སོགས་

ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་སྟོན་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་
ནས་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་བསྒྲིམས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་སེལ་ཞིང་བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་དོན་ཅི་ཅུམ་བྱས་ཀྱང་མི་སྟོབ་ལ་སྟོན་པ་མེད་
པ་གོང་འོག་གཉིས་སུ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། མོ་སྟོབ་དང་ཐུན་མོང་བར་བཤད་
པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཚན་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་ཟད་པ་དང་མི་སྟོབ་ཤེས་པའི། མཛོད་
ལས། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ། །ཡོངས་ཤེས་ལ་སྟོན་པ་ཤེས་པའོ། །ཡོངས་
ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སྟོན་པ། །མི་སྟོབ་ཡི་(༡)ན་སྟོར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཉན་སར་སྐྱེ་ཉན་མོངས་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། སྐྱེ་ཟད་པས་བྱིས་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་
སྟོབ་པར་ཤེས་པའི་སྟོར་བཤད། ཀུན་བདུས་ཀྱང་ཡལ་ཆེར་འདི་དང་མཐུན། བྱང་ཚུབ་
ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལས། ཉན་མོངས་པའི། དག་
བཅོམ་པ། འདོད་སྤྲིད་མ་རིག་པའི་ཟག་བཅས་སུ་གཉེན་པོས་ཟད་པར་བྱས་པས། ཟག་
པ་ཟད་པ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར་པ་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་
བྱས་པས། བྱ་བ་བྱས་པ། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་བྱེད་འོས་པ་རྣམས་བྱས་པས།
བྱེད་པ་བྱས་པ། སྤང་བའི་ཁུར། ཉན་མོངས་པའི་ཁུར། དམ་བཅས་པའི་ཁུར། བཙོན་
པའི་ཁུར་བཞི་སྦྱངས་པས། ཁུར་བོར་བ། སྤང་འདས་ཐོབ་པ་དང་ཉན་མོངས་སྦྱངས་
པའི་དང་དོན་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པས། བདག་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ།
ཁོང་ཁྱོ་སྟོན་པ་ཀུན་སྟོར་དགུ་འཕགས་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱས་པས། སྤྲིད་པར་ཀུན་
ཏུ་སྟོར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཞེས་སྟོན་པ་ཀྱི་ཆེར་བཀའ་སྤྱལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དག་བཅོམ་
པ་ལ་མངའ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རང་ཅག་ལྟ་བུས་ཡིད་ལ་བསམ་པ་དང་། ཚིག་
ཏུ་བཞེད་པར་ག་ལ་རུས། སྟོན་བྱེད་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། མཚོག་ཟུང་དཔྱལ་

ཞིང་། ལུ་ལ་དེར་སྒྲུ་བོའི་ཚོགས་ལ་ཚོས་བསྐྱེད་པས་འབྲས་ལུ་བཞི་ཅི་རིགས་ཐོབ་པ་
 འབྲས་ཐུག་དུ་ས་(༡༡༣)བརྒྱལ་བ་དང་། རྩོན་པས་སུ་ཚོས་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ལུ་
 ལུང་བསྐྱེད་པ་འཕགས་པ་ཉེ་སྒྲུ་གིས་གར་ས་པའན་དཔལ་བོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལའོར་
 རྒྱས་ལ་ཚོས་རྩོན་པའི་སྒྲུ་བས་སྤྱ། བདུད་རྩིག་ཅན་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་དགོས་འདོད་སྒྲུ་
 ཚོགས་པའི་ཆར་ལབ་ཅིང་། ལུ་ལ་གར་ས་པའན་དུ་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་གིས་སྤྱད་སྒྲུ་བས་
 བསྐྱེད་པས་ལའོར་ཐམས་ཅད་ལུ་མོ་ལ་མོར་བའི་ཚོ། འཕགས་པས་གར་ས་པའན་
 རྒྱས་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཐོང་བ་རེ་བཏགས་པས། དེ་ས་ཐུག་དུ་རྩིག་ཅན་ལའོར་བཅས་
 ལུས་རྒྱས་ལའོགས་གིན་དུ་མི་སྤྱུག་པ་མགོ་དང་མགྱིན་པར་མི་རོ་དང་བྱི་རོ་རུལ་བ་
 བཏགས་པ། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྱུགས་པ་འདྲེན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་དྲིས་ལན་
 དུ་མའི་མཐར་བདུད་མི་སྤྱད་བར་གྱུར། དེའི་ཚེ་ཐུགས་བཞི་ནས་འདུས་པའི་སྒྲུ་བོ་
 རྒྱས་ལ་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ཚོས་བསྐྱེད་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་འབྲས་ཐུག་བཙོ་བརྒྱད་
 ཐུང་བ་དང་། ལུག་པ་མིང་དུ་བྱུ་བཙོ་བརྒྱད། རྒྱར་བྱུ་བཙོ་བརྒྱད་ཉིས། དཔལ་དུ་བྱུ་བྱུ་
 མོད་པ་ཞིག་དུ། ཉེ་སྒྲུ་གིས་གར་ས་པས་དག་བཙོ་མ་གཅིག་ཐོབ་པ་ན་གིང་ལུ་མོར་
 བཞི་པ་རེ་འཕངས་པས། སྤྱབས་གིག་ལུག་དེ་གིང་ལུ་དེ་འདུས་གོ་འཚམས་མེད་པར་
 གང་བར་གྱུར་པས་སུ་ཚོས་འགྲོ་དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཐུགས་སུ་ཚུངས་པར་
 བཤད་པ་ལ་མོགས་པ། རང་ཅག་ལུ་ལུ་ལུ་དམན་པ་ཞིག་གིས་བསམས་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྱུད་པར་འབྱེད་མི་རུས་པའི་དོན་གཉིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཐར་དཔག་
 པར་དགའ་བ་ཡོད་འདུག །མདོ་རྩེ་རྒྱས་ལས་བཙོ་མ་ལུ་ལུ་འདས་དང་ཉིན་(༡༡༤)རང་
 གི་ཡོན་ཏན་གྱི་སུ་ཚོག་དམན་གིན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དོན་ལ་གནས་གྱུར།
 བདག་འདུའི་ལས་ཉིན་གྱི་སྤྱི་ལུ་ཚུང་བ་རྒྱས་ལ་ལྷོས་ན་དག་བཙོ་མ་པ་རྒྱས་པར་ས

པར་གཏན་གྱི་རྒྱལ་མ་ལུ་འོས་ཏེ། ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་
པར་སྤངས་པས་སྒྲིབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་པའི་འཛིགས་པ་ལས་གྲོལ། མིང་པའི་
འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་པའི་ཐབས་ཆར་ལ་ས་མོར་བ་མཁུཅ། ཆགས་སྤང་གི་ཐོགས་སུ་
མ་ལུང་པའི་སྒྲིང་རྩེ་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་འཇུག། གཞན་གྱི་དོན་
རྒྱལ་རྒྱལ་ཤིང་དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ལ་རག་ལས་པར་གཟིགས་ན་ཚུར་ཕན་བཏགས་མ་
བཏགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་ཆར་བས་སོ། །

དེས་ན་ད་ལྟ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་ཆེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁ་འཛིན་ལྟ་བུས་ཉན་ཐོས་རང་
རྒྱལ་རྒྱལ་ཐེག་དམན་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་བརྟན་ཆོས་བྱེད་པའི་དུས་འདིར། བཤེས་
གཉེན་དམ་པའི་དྲིན་ལས་བདག་གིས་འཕགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་བས་མ་
རྒྱུའང་བ་རེས་པར་སྐལ་བ་བཟང་བས། དེར་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགྲ་བཅོམ་
པ་འདི་རྒྱམས་གཏན་གྱི་རྒྱལ་མ་ལུ་བཟུང་པར་བུའོ་སྟམ་དུ་བསྒྲུལ། འདིར་མངས་སུ་
དོགས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མདོ་ཙམ་བཞེད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཉན་
ས་དང་། མཛོན་པ་གོང་འོག་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྒྱམས་ཞིབ་དུ་སྒྱུངས་པ་ལས་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱ་དགོས། རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ཉུ་བྱ་དང་ཆོགས་སྒྲིད་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་གྲགས་
པ་རྒྱམས་སྒྲིབ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བར་ཆོགས་ལམ་ཙམ་ལས་མི་(༢༩ན)བཞེད་
པ་དང་། སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་བསྒྲིད་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ཅི་
རིགས་བསྒྲིད་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་མོད། གསུམ་པོ་གང་ཡིན་གྱུར་ཆེད་དུ་གཉིར་བུའི་
བྱང་ཆུབ་སྒྲོལ་དཔོན་ལ་ས་ལྟོས་པར་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བཅོས་མ་མིན་པ་སྒྲིམ་པ་ནས་
བཟུང་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་གི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་པ་མཉེས་པར་

བྱས་ཏེ་ཚོགས་མཐའ་ལས་པ་གསོག་ཅིང་། རྒྱུ་ལུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་
པའི་ཚོས་ཉམ་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་བྱིས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་
ནས། སྐལ་ལཱ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་སུ་ཆེད། ཉེན་འབྲེལ། གནས་དང་
གནས་མིན། བདེན་པ་སྟེ་དུག་ལ་སྐལ་ལཱ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིད་པ་ཐ་སྐལ་ལ་མངས་
རྒྱུ་མི་འབྱུང་བའི་ཞིང་དུ་གྱིད་གསུམ་གྱི་སྒྲེས་པའི་ལུས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་
པར་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རུས་གོང་ལ་བྱ་སྐོང་བའི་
སྒྲིན་བྱིས་རུས་པ་འདི་ཅི་ལས་བྱུང་སྐལ་དུ་བསམས་པས་ཉེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྟོག་
གི་དོན་རྫོགས་ནས་བྱུང་བྱིགས་སོ་བདུན་བསྒྲེས་པས་ལས་ལྷག་སྐྱམས་བཞུད་དེ་
ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་པའི་བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

དེ་དག་གྲོང་ངམ་གྲོང་རྒྱལ་གང་དུ་གནས་གང་རུང་སྟེ། ལུས་ཤིན་དུ་བརྒྱུངས་པ་
དང་། དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱམས་པ་དང་། དུན་པ་ལ་ཤིན་དུ་གནས་པས་གྲོང་ལ་སོགས་
པར་བསོད་སྟོམས་ལ་འཇུག་ཅིང་། གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆོ། སྒྲིན་གྱི་བསོད་
ནམས་དང་སྒྲིན་ལས་གྱི་སྐབས་སུ་ལུས་མཐོང་བ་(༡༩བ)ཅམ་གྱིས་དགེ་བ་བརྩུང་ང་
བདག་མེད་རྫོགས་པ་སོགས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལས་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ཞེ་འགྲམ་པ་བསྒྲོག་ཕྱིར་རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མས་པ་རོལ་པོའི་ཡིད་འདུན་
པར་བྱེད་ཅིང་དགེ་ཕྱི་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་མཛད།
ཉམ་རང་གཉིས་ལས་སྒྱིའི་རང་བཞིན་སུའྲངས་པར་བྱང་ས་ལས་བཤད་པས་ཡོན་ཏན་
ཐུན་མོང་བ་རྣམས་སྐར་བསྟན་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་གྱི་དགོངས་པ་
འབྱུལ་མེད་ལྟར་ན། ཉམ་རང་འཕགས་པ་རྣམས་མཐའ་བྲལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
སྐལ་དུ་གཟིགས་པའི་དབུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་བཞེད་བས་བདེན་གཉིས་བྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པ་མེད་ཏུ་ཆུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཔལ་ལྷན། གནད་འདི་
དག་རྟོགས་པ་ཐོན་དང་སྤྱི་མཐུན་གྱི་སྐབས་པར་གྲགས་པ་འགའ་ཞིག་ཏན་ཐོས་ལམ་ལྷགས་
དང་ཏན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་དག་བཅོམ་པ་གསེར་
གྱི་རིའོ་འདྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་འདེབས་པ་ལྟ་བུའི་རྟོག་ལྟར་ཆོབས་པོ་ཆེའི་སྒོ་རང་འགགས་
ཐུ་བཤེལ། །

མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་ལས། ཉན་རང་ལ་སྟོང་རྗེ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་དོན་ཉི་མོ་
བར་གསུངས་པ་འདྲ་བུར་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འབྱེད་པའི་སྟོང་རྗེ་ལ་
སྟོང་ན་དམན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་དར་བུར་མེས་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་
མཛད་རྒྱལ་ལ་ལྟས་ན་འགྲོ་པར་རྒྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཞན་དུ་འབྱུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ།
མེས་ས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཛར་བ་ལ་མི་བཞེད་པའི་སྟོང་རྗེ་ལྷག་ཅིག་
ལྷག་གཅིང་པའི་དོར་དུ་ལྷུང་བ་མཐོང་པའི་མའི་སྟོ་ཆོད་དང་མཉམ་པ་ཉན་རང་(༡༩ན)
ལའང་ཡོད་པར་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དག་
བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་རི་ལྷུང་མཛད་རྒྱལ་སྐྱར་བསྐྱེད་པས་མཚོན་ལུང་ཆད་མ་
ལས་རྒྱལ་བར་འབྱུང་པའི་དོན་རྒྱ་རི་བཞིན་ལས་གཞན་དུ་དྲང་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་
རྒྱ་རི་བཞིན་

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་གིང་བདེ་བས་ཐོངས་པའི་སེམས་ཅན་
ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་དོན་མཐའ་དག་རང་ཉིད་གྱིས་ཁྱར་དུ་འཁྱེར་བའི་བྱམས་
སྒྲིང་རྗེས་ཀྱི་ནས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཏེ་སྤྱི་བྱང་རྒྱལ་དོན་གཉིད་གྱི་བསམ་པ་བཅས་མིན་
སྒྱིམ་པ་ན་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་ལྷ་མིར་བཅས་པའི་འཛིག་རྟོན་གསལ་
ཅད་གྱིས་བྱུག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་རྟོག་སྒྲུབ་དཔག་མེད་

འདག་པ་དང་ཚོགས་སྤྲུལ་ཆེན་ལྷ་པོ་ལ་མོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་
 བྱིང་། ལྷ་པོ་འཇུག་སེམས་སྤངས་ཕྱིན་ཆད་གཉིད་ལོག་པ་དང་ར་རོ་པ་ལ་མོགས་
 པས་བག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་ཆད་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་དུས་དྲག་
 ཏུ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་བར་གསུངས་ལ། བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་
 རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་འགོ་ཚུལ་པའི་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། ཆད་མེད་བཞི་དང་།
 རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་མོགས་པ་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་སྟེ། རྒྱས་པར་བྱེ་ན་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
 དམིགས་རྣམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བསྐྱེམས་པས་སྤྱོད་བ་ལེགས་པར་
 ཐོན་པའི་ཆད། དཔེར་མཆོན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་(༡༤༧)ལྷག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་
 བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྩེ་ངམ་ངམ་གྲགས་གྱིས་འཇུག་པ་སྤྱ་གཅིག་སྤྱ་ནད་གྱིས་ཉེན་
 པའི་མའི་སྟོ་ཆོད་ཅམ་དུ་སོང་བ་ལྷར་གཞན་རྣམས་ལའང་འདྲ་བར་བཤད་པ་དང་།
 ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་དུས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་
 བསྐྱེས་པའི་རྫོགས་ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་ཞིང་ལམས་སུ་བྱོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་
 བ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ལུན་རིང་མཛད་ཅིང་། ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་དེ་དག་
 ལས་ཐབ་རྒྱས་གྱི་གདམས་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན་པའི་དོན་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་
 རྟོགས་པ་ཡར་ལྷ་བཞིན་འཕེལ་བར་གསུངས། ཉན་ཐོས་དང་སྟོན་མོང་བ་རྣམས་སྤར་
 བསྟན་པས་ཤེས་པར་རུས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟོར་ལས་ཐོབ་པའི་ཆོ། རྟོད་ཅེ་བཟོད་མཆོག་
 བཞི་རེ་རེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་སྐབས་གཉིས་སྤར་
 རགས་པ་རྣམས་རྩེ་ཤར་སོང་བས། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོན་སྦྱིར་གསལ་སྤར་ལྷན་པར་ཅན་

ཏཱ་གྲངས་མེད་པས་རྣམ་པར་རོལ་བ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་
 ཁ་དོག་ས་ཐོབ་ལ་མིའི་ཁ་དོག་ལས་འདས་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་སེམས་འདི་ཡང་དོན་དམ་
 པའི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ས་ཐོབ་ཀྱང་། (༥༥)འཛིག་རྟེན་དང་། ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་དག་ལ་
 དགོངས་ནས་དགེ་བཤེས་སྤྱག་རུས་པའི་ཞལ་ནས། རས་སྦྱོར་ལས་ལ་གནས་པའི་བྱུང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་སངས་པ་ཞིག་བསྐྱུས་ན་ཁྱེད་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་དང་ཁྱད་མི་བྱེད་པ་ཡིན་གསུང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་རུས་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་
 ལས་ཐོབ་པ་ན་ཡོན་ཏན་དཔག་དུ་མེད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་དེ། མ་དང་པོའི་དུས་སྐད་
 ཅིག་གཅིག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་སྦྱོས་ས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྟང་བར་བྱེད་པ་
 དང་། སངས་རྒྱལ་བརྒྱའི་ཞལ་མཐོང་སྡེ་ཆོས་གསན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་དེ་རྣམས་
 གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་པ་ཤེས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ་བར་འགྱུར་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་བརྒྱ་ལྟར་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་སྦྱིན་པར་བྱེད་
 པ་དང་། སྦྱ་ཆེ་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོན་དང་བྱི་མའི་མཐའི་
 བསྐལ་པ་བརྒྱར་མེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེར་ཆོས་གྱི་
 སྒྲོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུས་བརྒྱ་ཀུན་དུ་སྦྱོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་འཁོར་
 བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྟན་པར་སྦྱོན་པ་སྡེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་
 ཐོབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་གཉིས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྦྱོར་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་།
 ས་གསུམ་པ་ལ་འབྲུམ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ས་བཞི་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་
 གཉིས་དང་། ས་ལྔ་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་སྦྱོར་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ས་དྲུག་པ་(༥༦)ལ་བྱེ་བ་

ཡུལ་ཆགས་ལྟོང་ཡུལ་གཉིས་དང་། མ་འདྲུན་པ་པ་བྱི་བ་ཁྲམ་ཁྲིམ་ཡུལ་པ་ཡུལ་གཉིས་
རང་ལྟོ་ཁྲིམ་གྱི།

དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གངས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་བབྱང་བར་
 མི་རྒྱུས་པས་ཞིང་གི་རྒྱལ་སྡེད་ཀྱིས་བབྱང་བར་བསྟན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྡོད་གསུམ་
 འབུམ་གྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ས་དགུ་པ་ལ་སྡོད་
 གསུམ་གངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱའི་རྒྱལ་གངས་སྡེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ས་བརྒྱ་པ་
 ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་གངས་
 མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་འགྲུའི་
 དོན་དུ་རྟོགས་པ་ནས། ས་བརྒྱ་པར་ཆོས་ཉིད་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པའི་བར་ས་སོ་སའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་བྱུང་བར་ཅན་རིམ་
 བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། ས་བརྒྱ་པོ་རེ་རེར་མར་བྱོན་བརྒྱ་ཀ་རྒྱུ་པར་འདྲ་ཡང་ས་དང་པོར་
 སྒྱིན་པའི་མར་བྱོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པ་དང་། ས་གཉིས་པར་ཚུལ་བྱིས་ས་གྱི་མར་
 བྱོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པ་སོགས་ས་སོ་སོར་མར་བྱོན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
 དང་། ཐོག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་ལྗིད་ཀྱན་
 བཏགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ས་
 བོན་ཅིག་ཅར་སྡོད་པར་བྱེད་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་པའི་
 བར་གྱིས་སྒྲོམ་གྱང་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་དུག་དང་། སྒྲོམ་གྱང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་
 ས་བོན་ཆེ་རིམ་ནས་རིམ་གྱིས་སྡོད་པར་བྱེད་(༥༦)པ་ལྟ་བུ་སྡོད་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 འཛོམས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ལས་ཆོད་ཆེ་བར་
 དགོངས་ཏེ། ས་དང་པོ་བས་འཛོམས་གྱིང་ལ་དབང་བའི་ལམ་རྒྱར་དང་། ས་གཉིས་

པ་པས་གྲིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་ལམ་རྒྱ་བ་གྲི་གྲི་བ་འཛིན་པ་ནས་ས་བཅུ་བ་པས་
གནས་གཙང་ལཱ་ཁྲི་རྒྱ་པོའི་གྲི་བ་འཛིན་པའི་བར་པལ་ཆེར་ལྷ་མིའི་རྒྱ་པོར་གྲི་བ་
གསུམ་ཆེ་ལ། གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ཐུང་བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་གང་འདུལ་གྱི་རྣམ་པར་
ཡང་སྟོན་བ་སྒྲིམ་པའི་རབས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་ས་ཐོབ་ཆོ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲེ་ག་ན་འཆིའི་
 ལྷག་བསྐལ་མོགས་ལའོར་པའི་ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཅུད་ནས་སྤངས་པ་དང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དྲིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པས་དུག་མཆོན་མེ་ལ་
 མོགས་པ་ཉམས་ང་བའི་རྒྱན་ཅི་འདྲ་དང་འཛིན་ཡང་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་
 གདུང་བ་གཏན་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་ལྷགས་དང་སྒྲན་གྱིས་
 བཅོམ་པའི་དུག་ལྷར་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་པ་དང་རང་གཞན་ལ་གཞོད་
 པ་བྱེད་པ་ལ་མོགས་པའི་ཉེས་པ་ནས་ཡང་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པ་དང་། འཆོ་བ་མེད་པའི་
 འཛིགས་པ། ཆོགས་སྤུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འཛིགས་པ། འཆི་བའི་འཛིགས་པ། རན་
 འགྲོའི་འཛིགས་པ། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཆོ་བའི་འཛིགས་པ་སྟེ་འཛིགས་པ་ལྟ་དང་
 བྱལ་བ་དང་། སར་བ་དགའ་ལ་གནས་ཆོ་བསྐལ་པ་མང་པོར་སངས་རྒྱལ་བྱེ་བ་ཁྲག་
 ཁྲིག་འབྱམ་ཁྲག་དུ་མ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བསྐྱེན་བཀུར་ལུན་སྤུམ་ཆོགས་
 པ་བྱེད་ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་(༡༥ན)དངོས་པོ་བཞིས་མེམས་
 ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དགོ་བ་སྤྲ་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་སྟེ་རྒྱ་
 གསུམ་གྱིས་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་དགོ་ཅུ་རྒྱུམས་ཆེས་རྒྱུམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་གསེར་
 ས་ལེ་སྤུམ་མེར་བསྐྱེགས་པས་སྤྱངས་པ་དང་མཆུངས་ལ། ས་གོང་མ་རྒྱུམ་པར་དག་པའི་
 བྱེད་པར་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ས་སོ་སོའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་རྟགས་གྱི་བྱེད་པར་

ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བསམ་བཞེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་མངའ་སྡེ་ཞིབ་ཏུ་སློབ་པ་
གལ་རུས། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་རྒྱུ་རུའི་སྐབས་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་དང་པོ་གསུམ་
ཐོབ་ཅིང་སྐྱོན་དང་མཛོན་གྱིས་ཅི་རིགས་མངའ་བ་དང་། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོར་རྣམས་
ཐར་བརྒྱད་སོགས་ཡོན་ཏན་ཆེས་མང་བ་ཐོབ་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་འདུན་པ་
དང་། རྒྱག་བསྐྱེད་ལས་སློབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་སློབ་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཡོ་བར་
བྱེད་པ་དང་། འོད་ཀྱིས་བྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། རི་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ཐུན་ཅམ་ཏུ་སྐྱེད་
ཅིང་རྒྱལ་ཐུན་ཡང་རི་རབ་ཅམ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ལུས་
ཀྱི་ནང་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། བསམ་མཁའ་ལ་སློབ་ལམ་བཞི་བྱེད་པ་སོགས་སྐུལ་བསྐྱར་དོ་
མཚར་བ་སྡེ་ཚོགས་གང་འདོད་ཏུ་སློན་པར་རུས་ལ། སློབ་མཐོང་སྐབས་དེ་དག་ལས་
ཆེས་བྱེད་པར་ཏུ་འཇགས་གིང་ས་མཐོན་པོའི་ཆོ་ག་དུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་སྟེ་པ་
དན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཀྱི་བྱེ་བྱག་ཏུ་མ་ནམ་མཁའ་དང་ས་གཞིའི་ཁྱོན་གང་པ་
སྐུལ་ཏེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། དྲག་ཞན་བར་མའི་སེམས་ཅན་རི་
སྟོད་པའི་གཟུགས་སུ་སྐུལ་(༥༥བ)ནས་སེམས་ཅན་ལ་གང་ཕན་མཛད་ཅིང་རང་སོས་
དང་འཚམས་པའི་ཐོག་པའི་སློབ་འཇུག་པ་དང་། ཟས་གོས་གནས་མལ་ཁང་ཁྱིམ་
སོགས་ཕྱི་རོལ་མཁོ་རྒྱའི་ཡོ་བྱད་སྡེ་ཚོགས་སུ་སྐུལ་ནས་བྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཡུག་གཡས་པའི་མཐིལ་ལམ་སྟོན་མཚམས་ནས་མགྲུ་
བར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་སློབ་ཏེ་བསྐུལ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་དད་པ་བརྟན་པོ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐོང་ན་ལེགས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐུལ་
ཏེ་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། གེས་རབ་སློན་མའི་འོད་ཟེར་
གྱིས་བསྐུལ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། གཏོང་དང་ལྷན་པའི་

བ་དང་། ས་བཅུ་བར་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་སོགས་ཐོབ་པར་གཞན་ལས་
 འཕྱར་བ་བཞིན་རྒྱས་པར་བསམ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆོད་གསུང་མེད་
 པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོན་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་མིག་རྗེས་རྒྱུ་
 དཔེ་ལྟར་འཕྱར་བར་གསུངས་མེད། འདི་རྣམས་ལ་སྐྱབས་གནས་ཞུས་ན་མི་བསྐྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཚོར་མང་སྟེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་ཀྱི་
 རིགས་ཡོངས་སུ་རྗེས་པ་བོད་ཏུ་རྒྱུད་ནས་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐོན་པས་འཛིགས་པ་
 ལས་སྟོལ་བའི་ཐབས་རྒྱུ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས། ཐབས་ཤེས་ཀྱང་བརྟེ་བ་མེད་ན་ཡལ་
 བར་འདོར་གྱིད་པ་ལ་མའོན་ཏྲོགས་རྒྱུ་རུ་འགྲེལ་ལས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབས་སེམས་
 བསྐྱོད་གོར་འཕེལ་ཏུ་སྟོང་བ་གཞིར་བབྱང་ནས་ལམ་ཀྱི་བགྱོད་པ་བྱུང་ཞུགས་པར་
 འགྲོ་བར་གསུངས་པ་ལ་དབག་ན། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་རྗེ་འཕེལ་ཏུ་འཕྱར་བ་སྟོས་
 ཅི་དགོས་པས་བརྟེ་བས་(༡༡བ)རྗེས་སུ་འཛིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད། བརྟེ་ཡང་རྒྱས་པ་
 མེད་ན་སྟོབ་དགའ་བ་ལ། བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་པར་གོམས་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་
 དང་། མའོན་ཤེས་རྣམ་ཐར་ཟིལ་གཏོན་སོགས་ཏིང་འཛིན་གྱི་མཐུ་དང་། སྟོན་ལས་
 རྒྱབས་པོ་ཆེའི་མཐུ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ཅོམ་གྱིས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་ཆོགས་སྐྱབ་
 རྒྱས་པའི་མཐུ་བྱུང་པར་ཅན་མངའ་བས་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ་རྒྱས་པར་འདུག །དེས་
 བ་རྗེ་གྱིད་ལའོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་མ་ཐོལ་མ་བརྒྱལ་བ་དེ་གྱིད་ཏུ་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་
 བའི་རྟུག་བསྐྱལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་སྟོང་དགོས་པའི་འཛིགས་
 པ་འདི་དག་ལས་སྟོལ་བའི་སྐབས་དང་དཔུང་གཉེན་ཞུ་བུལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 འདི་རྣམས་ཁོན་ལགས་པས། དེར་ནས་ཆེར་བས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱམས་བརྟེའི་ལྷགས་
 ལྷས་མ་བདར་ཞིག་སྟེ་ཏུ་ལྷགས་རྗེ་བསྐྱལ་ཅི་བྱུང་བྱ། གཞན་ཡང་བཅོམ་སྟན་འདས་

སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེད་དཔོན་པོ་ཚོ་འབྲུག་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ན་རྒྱ་མཚོའི་
 དབུས་སུ་གྱུ་ཞིག་པའི་ཆེ་ཉི་ལོར་གྱི་ཆོང་པ་ལུ་འོ་སྒྲིབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་མཚོན་རྣམས་
 བོས་རང་ཉིད་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པའི་སྒྱུ་ལུས་ལ་ཆོང་པ་རྣམས་འབྱུང་བཅུག་སྟེ་
 ཐར་བར་མཛད་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་མིག་བཟང་དུ་འབྱུངས་ཆེ་འཛམ་བུ་གྱིར་པ་རྣམས་
 བད་སྒྲུ་ཆོག་པ་ཀྱིས་ཉེན་པ་ན་ཀྱུ་རུའི་གྲོང་དང་ཉི་པར་སྒྲིབ་ཆགས་དེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་
 བསམ་བཞིན་སྟེ་བ་བཞེས་ཏེ། བར་སྒྲུང་དུ་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཆགས་དེས་པའི་གཤམ་
 ལུས་ཐོས་པ་ནད་ལས་ཐར་བར་འབྱུར་རྒྱལ་བསྐྱགས་པས་སྒྲིབ་པ་བཞིན་པ་འདྲུས་པའི་
 བད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་གཤམ་ཅི་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་ཐད་པ་མེད་པར་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 བས་ནད་ཞི་བར་བྱས་མཐར་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དགོ་པ་ལ་བཞོད་
 པ་དང་། སྒྲེའུའི་རྒྱལ་པོར་འབྱུངས་སྐབས་རྒྱལ་པོའི་དམག་གིས་སྒྲེའུ་རྣམས་ལ་མཚོན་
 ཆར་(ཡེན)པ་བཞེ། ཤིང་ཅེ་ནས་རི་ཞིག་གི་ཁར་མཚོངས་ཤིང་། དེར་སྒྲུ་ཐག་སྐབས་
 རང་གི་རྒྱང་པ་བཅིངས་ཏེ་སྒྲུར་མཚོངས་པས་ཤིང་བྱ་གྲོ་རྩེ་ཞིག་གི་ལལ་གའི་ཅེ་མོར་
 སྒྲེབས་པ་དམ་དུ་བཟུང་བའི་ལུས་ཀྱི་ཐམ་པའི་སྒྲེང་ནས་སྒྲེའུ་རྣམས་ཐར་པར་བྱས་ཏེ་
 སྒྲིབ་བཏང་བ་དང་། རྒྱལ་བུ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་དུ་གྱུར་ཆེ་ཉི་འོག་གི་རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱིས་
 མངགས་པའི་བྲས་ཐེ་ལ་གྲུང་པོའི་མཚོག་སྒྱིན་པར་བཏང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རང་ལུ་
 བས་སྐྱགས་པའི་ལམ་དུ་ཤིང་རྩ་དང་མཐར་སྐས་སྐས་མོ་བཅུན་མོ་བཅས་སྒྲོང་བ་རྣམས་
 ལ་ཞུས་པ་མེད་པར་བཏང་བ་དང་། སྒྲིང་སྒྲོབས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ན་སྐག་མོ་སྒྲིབ་པ་
 ལ་ལུས་སྒྱིན་པར་བཏང་བ་དང་། དེད་དཔོན་ལོགས་པར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་འབྱུངས་
 ཆེ་སྒྲིབ་གཙོད་སྐངས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བདེན་པས་ཆོང་པ་རྣམས་རྒྱ་མཚོའི་གྲོང་དུ་
 རུད་པའི་འཛིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་ཐོགས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་

རབས་རྣམས་སྤྱི་ཐར་ཕྱིན་དུག་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དཀའ་བ་ནི་ལྟར་སྤྱད་པའི་རྣམ་ཐར་
 གློ་དང་འཆོམས་པ་ཁ་གསལ་རེ་ལེགས་པར་བསམས་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ཁྲུལ་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་ལམ་གྱི་རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུས་བྱང་ཆུབ་སྤྱད་པ་གཞུག་ཡོན་པས། འདི་
 རྣམས་རང་འདོད་ཀྱི་འབྲི་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཞན་དོན་ཁོན་བསྐྱབས་པས་
 དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་འགྲུབ་པར་འགྲུར་བ་རེས་པར་ཡ་མཚན་ཆེའོ་སྟེ་ལྟར་དུ་ཡང་ཡང་
 བསྐྱོམས་ན་མངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་
 འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུན་པ་གཉིས་གཡོང་བར་བོ་དོ་བ་ཆེན་པོས་གསུང་ངོ་། །

བརྒྱ་ཕྱིན་དང་ལྟ་མིན་སྒྲ་གཅན་དང་ཏམ་ལུ་རའི་རྒྱང་(ལ་བ)མ་དབྱངས་ལྟན་
 མ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་དེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་ངོ་མཚར་ཆེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ཅི་སྟོས་སྟམ་དུ་བསམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་མོས་
 གློད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་ནས་ས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ཡང་འོག་མ་འོག་མའི་
 ཡོན་ཏན་ལས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཤམ་བར་བྱེད་དགོས་པར་བཤུ་བུ་སྟོན་པའི་
 འགྲེལ་བར་གསུངས་པ་མན་ངག་ཆེན་པོར་སྒྲུང་བས་སྟོའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 བསམ་པ་གིན་དུག་ལ་ཆེ་བར་མངོན། གློ་ན་ཆོས་འབྱུང་དེ་བ་ཐེར་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་འཕགས་ལུལ་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དང་པོའི་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུ་དང་ཁྱེད་སྟོབ་ཐོགས་མེད་
 ཡལ་གྲས་སོགས་དང་། བོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམས་དང་། མཁན་སྟོབ་གཉིས་
 དང་། སྤྱ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རོ་འབྲོམ་ཡལ་གྲས། རྒྱ་མཆེད་གསུམ། སྤྱང་
 ཤར་གཉིས། རྩེ་ཡལ་གྲས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩི་དེ་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མཛད་པ་དང་ཕྱག་རྩིས་ལ་དཔག་ནས་ཀྱང་དད་པ་ཅི་འཕེལ་བུའོ། །

ཏ་ཅང་མང་ན་གློ་རྒྱུ་རྣམས་སྤྱིད་ལུག་སྤྱི་བར་དོགས་ནས་མདོ་ཅམ་ལས་མ་

ལྷོ་ཤར་གྱི་སྐབས་སུ་དཔེ་མཛན་པའི་ཡོང་དུས་ཀྱི་ཤར་གྱི་ཤར་འདོད་ན་ཅམ་པོ་ཆེ་ལ་ཤོག་ཤ
 པའི་གསུང་འཕད་དཔ། རྒྱུ་རྩལ་གཉིས། དྲུང་ལ། རྗེས་འཕགས། དཔུང་པདུལ། རྫོང་
 འཇུག་ཤོག་ཤག་ཁྱེད་ལུགས་ཆེན་པོ་རྩལ་ལས་འཕེལ་པར་བྱ་བའོ་ཙམ། །

གཞུང་པ་མང་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དབྱེ་སྒྲིམ་པར་ལྷན་གཟུང་ཐུགས་འཕྲིན་
ལས་བཞིའི་སྒྲིམ་པ་ལས་པ་ལ། སྤྱི་ཡོན་ཏན་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་(༡༠)འི། ཐུག་
ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་དུ་རྩིབས་སྒྲུབ་དང་མེ་པ་ཐུབ་ཀྱིས་མཚན་ཡོངས་ལ་སྒྲིགས་པའི་གསེར་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་འབྱུང་གི་རིམ་བཞིན་ཆེས་གསལ་པོར་བསྟར་དང་། ཞབས་མཐིལ་
གཉིས་གསལ་སྤོངས་པའི་ཡོངས་མེད་པར་སྐུ་རྒྱུན་ཏན་མཉམ་པར་འཛོགས་པ་རྩམ་
སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲེ་བ་འདྲ་བ་དང་། ཐུག་ཞབས་ཀྱི་མོར་མོ་རྣམས་མོར་ཆེགས་དང་པོ་ནས་
བརྩམས་ཏེ་མོར་མོའི་བར་ལ་སངས་སངས་པོ་ཡང་མེད་ཅིང་མོར་གདུབ་ལ་མོགས་པའི་
རྒྱན་ཀྱང་གཞུག་དུ་རུང་བ་མཛེས་པའི་བགས་པའི་དྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་པའི་རྒྱལ་པོ་
ལྷ་པུལ་མོགས་པ་སྒྲེས་པུ་ཆེན་པོའི་མཚན་རྩལ་ཐུ་རྩུ་གཉིས་དང་། ཐུག་ཞབས་ཀྱི་མེན་
མོ་རྣམས་མངས་ཀྱི་མདོག་ལྷར་དཔར་པ་དང་སྐྱེས་ཆགས་པ་དང་། མདོག་ལྷུ་པ་ལ་
མོགས་པ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་རྒྱན་གྱིས་ཡོངས་ལ་སྐྱུ་པའི་མཛེས་སྒྲུ་འགོ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་གཤི་བདུད་རྩིར་རྒྱུར་ཅིང་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པའི་ས་བོན་
ཁྱད་པར་ཅན་བརྒྱན་པའི་རྩྭ་། མདོ་མེ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་མཐོང་བ་
དང་གཟུང་ཐོས་པས་སྐྱེད་ལས་འདས་པའི་སྐུ་ལ་བཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཐར་
ཞབས་འོག་དུ་རྒྱད་པའི་རྩིན་འབྱུངས་ཀྱང་ཞག་བདུན་དུ་བདེ་བ་མཆོག་དང་ལྷན་
ཞིང་ཆེ་འཕོས་ནས་ལྷར་སྒྲེ་བར་གཟུངས་པས་ཤེས་རྒྱས་མོ། །

འཁོར་ལོ་སྐུར་བ་དང་སར་གནས་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལའང་མཆོད་དཔེ་རྗེས་

མཐུན་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་དཔེ་ནི་མི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱིས་དག་པ་དང་།
མཛེས་པ་དང་གསལ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་མ་ཐུ་རྫོགས་པ་མ་དེ་དག་ལས་ཆེས་བྱང་པར་
དུ་འཕགས་ལ། རྒྱའི་དཔར་(༧༠༠)དུ་བྱས་ན་རི་མ་ཆེན་ཐོང་པར་ཉན་ཐོས་དང་འཛིག་
རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྒྱུད་བསྐྱེས་པས་བ་རྒྱའི་བྱ་གཅིག་འགྲུབ་པ་
དང་། བ་རྒྱའི་བྱ་གཅིག་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུད་བསྐྱུར་བས་དཔེ་བྱང་
གཅིག་འགྲུབ་པ་ལ་མོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་འགྲུང་བྱང་མཐོང་ལས་པ་གསུངས་པ་
གདུལ་བྱའི་སྒོ་རྩོམ་ཆད་བརྒྱུད་མ་ཅོམ་སྟེ། གནས་ཆོད་ནི་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་
དུ་ཡོ་ཞེས་དང་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྫོགས་ཤོམས་པར་བྱས་པའི་གཙོ་
བོའི་ལག་རྗེས་ལ་མཚན་དཔེ་རྣམས་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་འདི་ཅམ་མོ་ཞེས་ཆད་གསུང་
དུ་མེད་པར་མ་ཐས་པ་མང་པོ་བཞེད་དོ། །

ལྷ་མ་སྒྲིལ་པ་དང་བཟུང་བ་ཚོགས་སྤྱད་ཞབས་ལའོར་ལོས་མཚན་པའི་རྒྱ་དང་།
 རྩོམ་པ་ཡང་དག་པར་བྱངས་པ་ལ་ཡི་དམ་བརྟན་པ་ཞབས་མཐིལ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ར་
 བཞག་པ་ཚོགས་མཚན་རྣམས་རྒྱ་མོ་མོར་བཤད་པའི་རྒྱ་དེ་རྣམས་མཚན་དེ་དང་དེའི་
 རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་སྒྲུང་བས་འགལ་བ་མེད། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཆགས་ནས་བསམས་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ལས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་དེ། རྒྱ་བསྐྱལ་
 པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་སྒྲོམ་མི་དགོས་ལ། མཚན་དཔེ་རང་གི་རོ་
 བོའང་རྣམ་ཀུན་གཞིགས་པའི་ལོ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པས་མཚན་དཔེ་
 རེ་རེས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་སྤྲུལ་དུ་གཞིགས་པར་དད་པའི་ལྟ་བུས་བསྐྱེད་པ་
 ལ་འཇུག་པའི་སྤྱད་རྒྱའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། མཐའ་གྲས་པའི་ཚོགས་བརྩའི་
 ཞིང་ཁམས་རྣམས་སྤྱ་ལ་ལར་སྤྱ་བལྟམས་པ་དང་། ཞིང་གཞན་དུ་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པའི་

ཚུལ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་(༧)ན་ཚེས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་། ལ་ལར་བྱང་
 མེས་ས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་དང་། ལ་ལར་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་
 མོག་ས་པ་བགྲང་བར་དཀའ་བའི་སྤྱི་བོད་པ་སྤྱ་ཚོགས་མིག་འཕྲུལ་བཞིན་ཅིག་ཅར་
 བསྟན་ནས་གང་འདུལ་གྱི་མཛད་པའི་སྟོན་མེས་ས་ཅན་རྣམས་སྟོན་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་
 དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བོད་པ་སྤྱི་བྱང་བྱ་གཅིག་ཏུ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཁྱིམ་བྱེད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་གསལ་བར་སྟོན་ཅུས་
 བར་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་དབང་པོ་ཞེས་པས་བཅོམ་ལུན་འདས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཚད་བལྟ་བའི་བྱིར་རི་མཐོན་པོའི་ཕྱི་མོར་འཛེགས་ཏེ་བལྟས་ཀྱང་སྤྱི་ཚད་རེ་
 མཐོན་མོང་བས་འོག་ནས་ལྟ་དགོས་པ་ཁོ་ནར་མོང་བར་འདུལ་བ་ལྟར་ལས་གསུངས་
 པ་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལས། ཤར་སྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་
 འདུལ་ནས་བྱང་མེས་ས་གསལ་འཆང་ཞིང་འདིར་འོངས་ཏེ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཚད་ལྟ་བའི་བྱིར་རི་ལུས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དུ་སྤྱུལ་ཆོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པའི་ཚད་འབྲམ་བྲག་མང་པོའི་ཚད་ཅན་དུ་མོང་བས་ལྟ་མ་ཅུས་པར། རྩ་འཕྲུལ་
 ཀྱིས་སྟོང་སྟོགས་སྤྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གསུའི་ཀྱང་ཕྱེ་བ་བྲག་བརྒྱ་འདས་པ་ན་པར་
 ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་པདྨའི་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོང་པོ་བཞུགས་པའི་
 དྲུང་དུ་སྟོན་ཀྱང་གཙུག་ཏྲུང་གི་ཕྱི་མཐོང་མ་ཅུས་པས། སྤྱར་འོངས་ནས་ཆེད་དུ་བརྗོད་
 བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྟོ་དམན་
 བདག་འདུས་མི་བཞིན་བསམ་(༧)བ་པར་ག་ལ་ཅུས། མཚན་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་
 འཛིན་བྱང་ཐད་འཆར་སྤྱི་ཞིང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དཔ་པ་ལ་མཁོ་ཆེ་བར་ཡང་སྤྱང་
 བས་ཞིབ་དུ་བོད་ན་ལེགས་མོད། སངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བྱིས་ཏེ། མཛོན་རྟོགས་

ཐུན་ཅུ་འགྲེལ་སྟོན་སྐུ་ལ་མཁུ་སྟོན་སྟེ། །

གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ནི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་འཛམས་པར་སོ་སོའི་
 རྒྱུད་ལ་དགོ་ཅུ་མ་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲིམ་པ་རྣམས་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་
 གསུང་མཉེན་པའམ་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཉན་པ་པོའི་ཡིད་བདེ་བར་
 བྱེད་པས་གསུང་འཇམ་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་དོན་བཟང་
 པོ་སྟོན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ལྷ་དང་འཕགས་པའི་ཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཆོག་འབྱུ་
 བཟང་བས་ཡིད་དུ་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུང་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞིའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་གསུང་གི་ཆ་གས་གཅིག་ཅུ་མ་ལའང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆང་བ་དང་།
 རྒྱུད་པར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་གསུང་གཅིག་ལྷུང་ནས་ཡང་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་ལྷ་
 གྲུ་མི་དང་བྱོལ་སོང་སོགས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་སྐད་དང་མཐུན་པར་གོ་བའི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལྷ་སྤྱི་དོན་གཅིག་བསྟན་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་གདུལ་
 བྱ་སོ་སོས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་སྟོས་པ་དང་འཛམས་
 པའི་དོན་དེ་དང་དེར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལས། དོན་གཞན་དུ་མི་གོ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེན་པ་པོའི་ལུང་། འཇིག་
 རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་གང་ཡོད་གྱིས་དྲི་བ་མི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཁྱས་ཀྱང་
 གསུང་གཅིག་གིས་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་མཇུག་པར་(༧༩ན)གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལས། མཚན་དཔེ་དང་བ་སྤྱུ་རྩུ་ཆད་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ནས་རྣམ་རྟོག་མེད་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་ཁམས་དང་མཐུན་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དབྱངས་འབྱུང་བ་དང་། སྟོན་པ་བྱ་བྟོན་སྤང་པོའི་རིང་བཞུགས་ཆོ་
 འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་གསུང་གི་ཆད་ལྷ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་ཁིང་འདིའི་

[illegible]

ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ལས་སུའུན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཟག་མེད་ཡི་གེས་
 ལྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་ལོ་སོའི་རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་(༧༡༧)རྣམས་ཆེས་རོ་མཚར་པའི་གནས་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནིང་། བྱེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལྡེ་ཚན་
 ལའང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་སུའུན་པ་དང་། ལས་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
 སུའུན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་སུའུན་པ་དང་། དབང་བོ་མཆོག་
 དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་སུའུན་པ་དང་། མོས་པ་སྒྲུ་ཆོགས་སུའུན་པ་དང་། ཁམས་བརྩ་
 བརྒྱད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་སུའུན་པ་དང་། སྤྱིད་ནི་བསམ་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལས་སུའུན་
 པ་དང་། སྤྱོན་གནས་དྲན་པ་སུའུན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྒྲིབ་སུའུན་པ་དང་། ཟག་
 པ་ཟད་པ་སུའུན་པ་སྟེ་སྟོབས་བརྩུའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོར་དྲིལ་ན་གོ་རིམ་གྱི་སྒྲུབས་

སུ་བྱང་སར་གསུངས་པ་བཞིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
 འབྲས་བུ་བདེ་ལྷག་མོགས་འབྱུང་གི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
 རྣམ་བཞག་རིམ་བཞིན་མཆིན། མེས་མཆོད་མཐུན་ལས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་དམན་
 དང་། མོས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། བག་ལ་ཉལ་རིམ་བཞིན་པའང་མཆིན། དེ་རྣམས་
 ལས་ཉན་དང་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྱག་ཅི་འདྲ་བས་གདུངས་པ་དང་། འཛིགས་པ་ལས་
 རྒྱལ་བའི་དུས་ཀྱང་མཆིན། རྒྱུ་བའི་ཐབས་མཛོན་མཐོ་རྒྱུ་བྱེད་མིག་སྤྱོད་དགེ་རྒྱུ་
 དང་། བསམ་གཏན་སྒྲུབས་འཇུག་མོགས་དང་། དེས་ལེགས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་
 རྒྱུ་བའི་ལས་ཡོངས་རྫོགས་དང་། བྱེད་པར་ཉན་ཆད་ཀྱི་མཐུན་གཉིས་སྤངས་
 པའི་དུས་མའི་ལས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའང་མཆིན། ཐབས་དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
 ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་འདས་གཉིས་ཀྱང་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཆིན་པས་ན་
 ཐབས་ལ་བསྐྱེད་པའི་བདུད་དང་། རྒྱུ་བས་ལ་བསྐྱེད་པའི་བདུད་མོགས་མི་མཐུན་བྱོགས་
 ཐམས་ཅད་ལས་(༡༩ན)རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་བས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་འབྲན་དུ་མེད།
 གཞན་ཡང་རང་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་མཆིན་པའི་རྒྱུ་བས་པ་ལུན་ཆོགས་
 དང་། རྒྱུ་བ་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་སྤངས་པ་ལུན་ཆོགས་ཐོབ་པར་དམ་བཅས་པ་དང་།
 གཞན་དོན་ཆགས་མོགས་ཐར་པའི་བར་ཆད་དང་། གཞི་ཤེས་མོགས་ཐར་ལས་དུ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒྱལ་བ་པོ་མེད་པའི་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། ཆོས་རྒྱུན་པ་
 ར་འཁོར་རྣམས་གྲུས་པས་ཉན་པ་དང་། མི་གྲུས་པ་དང་། དེ་གཉིས་འདྲེས་མར་གནས་
 པ་ལ་རིམ་བཞིན་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀ་ཟད་པར་སྤངས་
 པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཆིན་པས་བསྐྱེད་པའི་དུན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང་། རྒྱུ་གསུམ་
 གྱི་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཤེས་དོགས་ནས་བཅའ་པར་བྱའོ་སྤྱོད་པའི་དགོངས་པ་མི་མངའ་

[illegible]

མེས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་དེ་འདྲུལ་བའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་བརྟེན་བའི་
 དུས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་
 དང་། གཏུལ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱད་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཁུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རྩ་
 ལྷལ་ལོས་པར་སྟོན་པ་མཁྱེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་ཅད་པར་སྤྱངས་
 པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ་རྟོགས་པས་བསྡུས་པ་རྒྱག་
 དང་། འོད་འགྱུར་པ་དང་སྤྱད་ལམ་བཞི་སོགས་སྤྱིའི་འཕྲིན་ལས་དང་། (༧༤)མེས་
 ཅན་གྱི་མོས་པ་དང་འཆོམས་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་། བུམས་
 སྟོང་རྩ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ལེ་ཤེས་སྟོན་རྒྱ་འགྲོ་ཞིང་ལེ་
 ཤེས་ཀྱི་རྩིས་སྤྱུ་འབྲང་བ་སྟེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་དང་། འདས་མ་འོངས་
 ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་སོགས་མེད་པར་མངོན་སུམ་རྒྱ་མཁྱེན་པའི་
 ལེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་།
 སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་རྒྱ་གཟིགས་པའི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་འོ་མཆོར་མེད་རྒྱ་
 སྤང་བ་མཐའ་ལས་པ་མཆོད། །

སྒོ་དམན་ལ་འཆར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོ་འཕོ་བ་ཁྱད་བཟུང་བའི་མདོ་
 ལས་ཤུག་དགའ་སྒྲེས་བྱ་བ་ཞིག་གི་བའི་ཆོ་ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་ལྷུང་གཏོང་བ་ཆེར་
 བདེ་བྱས་བར། མངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེས་ཆོ་འདས་ལ་མི་མན། དེ་གཞོད་སྦྱིན་གཏོགས་
 འདོད་དང་དྲི་བ་ཁྱབ་བྱེད་བྱ་བ་གཤིན་པོའི་ཆ་བྱད་དུ་རྒྱས་ནས་འོང་བ་ཡིན་གསུངས་
 བ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་བས། དེ་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་མྱོར་ཤུག་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་ནས་རང་
 རང་གི་མིང་བྱང་བརྒྱུག་པའི་འབྲུའི་ཁྱུ་པོར་ཁྱོར་ཤོག་གསུངས་པ་དང་། ཤུག་རྣམས་

འོས་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་རིང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱལ་(ལལ་ན)ནམས་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་
གྱིས་མཐར་པ་ལ་སྟོང་རྗེ་ལུ་ལྷུང་བ་མི་སྟེ་པའི་གནས་མེད་ཅིང་། ཆ་གྲང་བཀྲེས་
སྒོམ་སྟགས་སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་བྱེ་བྱག་དུ་མས་ཉེན་པའི་སེམས་ཅན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པ་དུས་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པས་ན། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དྲག་དུ་རྒྱུན་
ཆད་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་པའི་སྒྲུང་རྩེལ་མི་མཆིན་
པའི་སྐབས་མེད་ལ། མཆིན་ཡང་བཅེ་བ་མི་སྟེ་པའི་སྐབས་ཀྱང་མི་ཁྲིད་པས་སྟེ། དེས་
ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ནི། འགའ་ཞིག་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ཆོ་
སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་སྟེ་ལ། དེ་ཉིད་སྟོག་དུ་གྱུར་པ་ན་སྟོང་རྗེའི་ཅི་ཡལ་པར་
འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལས་ཆེས་ཁུང་པར་དུ་འཕགས་རྩེལ་གྱིས་སྒྲུང་བ་ལྟར་། སྟེ་བོ་ལལ་ཆེར་
བདེ་བ་ཁོ་ན་འདོད་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་གིན་དུ་སྒོངས་པས་ཆགས་སྒྲུང་དྲག་པོས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོག་གཅོད་མ་ཕྱིན་ལེན་སྟགས་སྟུག་པ་སྟེ་ཆོགས་བྱས་པས་དོན་
གྲུབ་པར་རྩོམ་ཞིང་དཔྱལ་པའི་ཐངས་ཆེན་དུ་མཆོངས་ལ་ཁད་པ་ནམས་ལ་སྒྲ་མ་ལས་
ཆེས་ལྟག་པའི་སྟོང་རྗེ་དུས་དྲག་དུ་སྟེའོ། །

འཕྲིན་ལས་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ལས་རྩུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། ས་སྟོང་ཐམས་
ཅད་བེད་རྒྱུ་རི་རང་བཞིན་དག་ཅིང་གསལ་པར་གྱུར་པའི་ངོས་སུ་གར་པའི་བརྒྱ་ཕྱིན་
འཁོར་བཅས་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་མཐོང་བས་མི་
རྣམས་དེ་འདྲི་ཕྱན་ཆོགས་ཐོབ་པར་སྟོན་ཞིང་བསྟོད་ནམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱས་པས་
ལྟར་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་བཅོམ་ལུན་འདས་གྱི་
གཞུགས་སྟུ་(ལལ་བ)སྟོང་ལས་བཞི་དང་ཆོ་འཕྱལ་སྟེ་ཆོགས་པས་རོལ་བ་ལ་འབད་རྩེལ་

ཁྱི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་། སྐལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་
 མེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཕྱིན་དུག་སྟགས་བསྐྱབས་བསྐྱེད་གཏན་བཞེད་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བ་ནི་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྩལ་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་
 བཟང་གི་སྤྱི་འཕྲིན་རྣམས་ཀྱི་བསྟོན་ནམས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་ཤུགས་འཆང་
 ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རྣམ་རྟོག་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞིའི་སྒྲིབ་བྱངས་ཀྱིས་
 ལྷ་རྣམས་དགེ་བ་ལ་སྐྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ལའང་བསྟན་པར་བྱའོ་སྐྱམ་
 པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་སྒོ་མཐའ་ལས་པ་
 སྟོན་པ་ནི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྩལ་དང་། དབྱར་དུས་སྤྱི་ལོ་
 ཆོགས་ཆེན་པོ་འབྲིགས་པ་ལས་འབད་རྩལ་མེད་པར་ཞིང་པའི་ལོ་རྟོག་གི་གསོས་སུ་
 ཆར་འབེབས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཙེ་ཆེན་ཤུགས་རྗེའི་སྤྱིན་ལས་
 ཀྱན་སྦྱང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འགྲོ་བའི་མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་སྐྱབ་བྱེད་དགེ་
 བའི་ལོ་རྟོག་གི་གསོས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པ་ནི་ཤུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
 ལྷན་གྱིས་གྲུབ་རྩལ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཆངས་པ་དང་། ཉི་མ་དང་། འོར་བྱ་དང་། སྒྲ་
 བརྟན་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། ས་གཞི་སྤེད་པེ་དགུས་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་འབད་
 མེད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་རྣམས་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཤེས་དགོས། འཇིག་རྟེན་
 བལ་པ་རྣམས་སྒོ་གསུམ་གྱི་འབད་རྩལ་མེད་པར་བྱ་བ་བྱེད་པ་གཏན་མི་བྲིད་ལ། ས་
 བརྒྱད་པ་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་སྟགས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱང་གི་རྩལ་བ་(ལཱ་ན)རགས་པ་ཉི་བར་ཞི་
 བས་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་དུས་ལུས་ངག་གི་
 ལས་ཀྱན་ནས་སྦྱང་བའི་རྟོག་པ་ཕྱ་མོ་མ་སྦྱངས། གཞན་དོན་ལྷན་གྲུབ་དུ་འཇུག་པའི་
 འགལ་རྟེན་ཕྱ་བ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཤུགས་ཡན་ལག་བརྩུག་ཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཟག་པ་མེད་

པའི་ལས་ཞེས་པ་ལས་ངག་གི་ལས་འདྲ་བྱེད་པའི་ཀུན་སྒྲིང་གི་རྟོག་པ་ཕྱ་མོ་དེ་ཡིན་
 བར་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ནམས་སྤངས་པ་ན་གཞན་དོན་འཕད་མེད་ལྟོན་གྱུ་བ་ཏུ་འབྱུང་བ་
 ཡིན། གཞུང་ཆེན་མང་པོར་གཞན་དོན་ལྟོན་གྱུ་བ་སྤངས་རྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་
 གསུངས་པ་ནི་དོན་འདི་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུབ། མངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འབྲིན་ལས་
 མཛད་པ་ངལ་དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ངག་གི་འབད་ཚུལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མ་ཟད། ཀུན་
 སྒྲིང་གི་ཚུལ་པ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པས། གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས་སྒྲོད་རུང་དུ་
 གྱུར་མ་ཐག་འབྲིན་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་གཡའ་དག་
 པ་ན་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་དང་མཚུངས་སོ། །མངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཀུན་སྒྲིང་གི་རྟོག་
 པ་མེད་ཀྱང་སྒྱུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་འབྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་མདོན་སྒྱུ་དུ་མཆེན་བཞེན་
 མཛད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པས་རྟོག་པ་མེད་ན་མི་མཆེན་ནས་སྒྱུ་པའི་
 དོགས་པ་ག་ལ་འོས།

འབྲིན་ལས་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ནི། མཐར་ཐུག་མངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དུ་ངེས་
 བར་འབྲིན་པའི་རྒྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩུ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་བགྱོད་པའི་བྱིར་དང་།
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ནི་ས་བརྩུའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་
 སྒྲིལ་བ་དང་གནས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་(ལོ་བ)འཁོལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་
 རྒྱ་བྱུན་སྒྱུ་མཚོགས་པ་ལས་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་འབྲིན་ལས་རྒྱུ་མི་འཆད་
 པ་དང་། དེ་དག་མཐར་ཐུན་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་མཚོགས་གི་གོ་འཕང་
 མཐའ་དབུས་མེད་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཡང་འབྲིན་ལས་
 རྒྱུ་མི་འཆད་ལ། བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
 སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་གཟིགས་ཏེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་

གྱིས་བདུལ་བ་དང་། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྤྲུལ་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དགྲོངས་པར་
 འདོད་ནས་མེ་དོང་ཆེན་པོ་བྱས་པ་མེ་དོག་གི་མཆོར་བསྐྱུར་ཞིང་དུག་སྐྱུར་པའི་ཞལ་
 རས་རྒྱམས་ཆེམ་པར་གསོལ་ཤུར་མ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གྱི་ནང་གི་འཛིགས་པ་
 ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་མང་བ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་།

གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མ་མཐས་ན་གཞན་སྒྲོབ་པ་དགའ་ཡང་། བཅོམ་
ལྟན་འདས་ནི་གང་འདུལ་གྱི་ཐབས་ལ་གིན་རྒྱ་མཐས་པའི་ཚུལ། སྒྲོ་ཅིག་ཏེ་ཏེ་
འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་གདུལ་བྱ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གང་གིས་འདུལ་བའི་
སྒྲུའི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་རང་རང་གི་མོས་པ་དང་འཚམས་པའི་ཚོས་སྟོན་པ་སོགས་
གྱིས་འབྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་ཕན་བདེ་ལ་སྒྲོར་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལྟར་དང་། སྟོན་གྱི་ཡུང་བའི་
དབང་རྒྱ་བྱས་ན་འང་ཁྱིམ་བདག་དབལ་སྒྲེས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་ནས་རབ་རྒྱ་འབྱུང་བར་འདོད་
པ་དགོ་ཅུ་གིན་རྒྱ་ཞན་བས་འཕགས་པ་ལྟ་འདྲི་བྱ་སོགས་དག་བཅོམ་མང་པོས་མ་གནང་
ཡང་སངས་(༧༥)རྒྱལ་གྱིས་མོ་འུ་འགལ་གྱི་ཁུ་ལ་གདང་ནས་ཐབས་མཐས་རྒྱ་མས་
རིམ་གྱིས་ཐར་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། གཙུང་དགའ་པོ་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པས་རྒྱས་
འདའ་བ་སྟོན་པས་ནན་གྱིས་རབ་རྒྱ་ཡུང་སྟེ་ལྟ་དང་དཔུལ་བའི་གནས་སོགས་བསྟན་
ཅིང་གདམས་ངག་སྒྲོམ་བརྒྱུག་པས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་རྒྱུད་པ་དབང་པོ་
གིན་རྒྱ་རྒྱལ་བས་བྱས་ཟེའི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མི་རྩི་ཞེས་པའང་ཡུན་རིང་སྟོབ་མ་རྒྱས་ལ་
དེ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་དགོ་འདུན་རྣམས་གྱི་མཆིལ་ལྟམ་ཕྱི་བར་བསྐྱལ་ནས་སྒྲིབ་
པ་སྒྲོང་བརྒྱུག་སྟེ་རིམ་གྱིས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་དང་། མོར་ཐེང་
ཅན་སྟོབ་དཔོན་ངན་པས་བསྐྱས་ཏེ་ཞག་བདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་དགྲ་བརྒྱ་དང་གོ་དགྲ་
བསད་པའི་སྟེག་པོ་ཆེ་ཡོད་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གདམས་ངག་བསྟན་ནས་སྒྲོམ་བརྒྱུག་

པས་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་སོགས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་ལས་གིང་། ད་
ལྟོ་འདྲ་བར་པོ་མཆོག་དཔལ་ལྷན་ལྟུང་ཞིག་གིས་ཉམས་སྦྱངས་ཀྱང་དོན་དུ་མི་འབྱུང་
བ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་གདམས་ངག་འདི་ལྟ་བུ་འཛིན་རྟེན་ན་གནས་
པའང་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོར་མཐོང་ངོ་། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་འོད་པར་འཇུག་པ་མེད་ན་ཉམས་ཐག་རྣམས་ཀྱིས་དཔུང་
གཉེན་ཞུས་ཀྱང་མི་སྟོབ་པ་ད་ལྟ་ལས་བ་རྣམས་གོ་ས་རྩེ་ཐད་མཐོ་བ་ཞིག་ཏུ་སྟེབས་
ན། ཉམས་རྒྱུང་དག་ལ་བརྒྱས་བཅོས་དང་ཁྱད་གསོད་བྱེད་པ་ཅམ་ལས་ཆོག་ལེགས་པ་
རེ་ཡང་སྒྲིམ་འདོད་པ་ལ་བརྟུག་ན་གིས། བཅོས་ལྡན་འདས་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་
རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཀྱང་དཔལ་པ་ལ་ལྟག་པར་བརྟེ་བའི་རྒྱལ་ནི་མཆོག་ཏུ་
དད་པའི་གནས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་རྟོག་ལྟ་བུ་(ལཱ་ན)ལེགས་འོངས་ཞེས་
བ་སྟེས་མ་ཐག་ནས་གཞོད་པ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་མི་ནོར་ཐམས་ཅད་རིམ་ཀྱིས་ཐད། གར་
མོང་ཡང་བཀྲ་མི་གིས་བས་ཉི་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བོར། ཁོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཕྱིན་
བའི་སྤྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐན་མ་རྟེད་པས་སྤྱང་ཁྱུར་ཡང་མ་རྒྱུད། ཐད་ཆད་ཀྱིས་བརྟེན་
བས་གིན་ཏུ་ཉམས་ཐག་པ་ལ་སྟོན་པས་ལྟང་བཟེད་ཀྱི་ལམ་ཐབ་གནང་སྟེ་ལས་ངན་སྤྱང་
བརྟུག་ནས་རིམ་ཀྱིས་དགྲ་བཅོས་ལ་བཀོད་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་ཅིག་ལ་ལུ་གིན་ཏུ་མི་
སྟུག་པ་ཞིག་བཅོས་པ་རྩེ་ཐད་ཆེར་སྟེས་པན་པ་མས་རང་ཁྱིམ་ནས་བསྐྱད། ཁྱོང་བའི་
ལམ་སྤྱང་དུ་འབྱུངས་པ་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུ་རྩེར་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་སྟེད་མོས་
ཆོལ་དུ་འང་མཐོང་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲེ་འོངས་ཟེར་ནས་བརྟེན་པས། ཉིན་མོ་ག་
ཅིང་མཆོན་མོ་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་པའི་ཤུལ་དུ་ཐས་རྩེ་ཐད་ཐུལ་པ་ཅམ་ཀྱིས་
འཆོ་བ་སྐབས་གིག་སྟོན་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མི་སྟུག་པའི་གཟུགས་སུ་སྤུལ་ནས་

ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེའི་ཕྱིར་དེར་ནས་བྱུང་རྒྱུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་
སྐབས་སུ་ལ་བྱེད་རྣམས་ལ་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་པའི་དཔུང་གཉེན་ལུ་བ་
གཏོགས། མཆོག་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་གནས་གང་དུའང་མི་འཛོལ་བས་
སྤྱིད་དུ་འཇུག་གས། ལྷ་ག་དུ་འཇུག། མཐོར་གཏོང་ངས། དཔལ་གཏོང་དགོན་མཆོག་
(༡༠༠ན)གསུམ་པོ་རང་མཆེན་སྐུ་དུ་གསོལ་བ་བྱགས་དྲག་གདབ་ཅིང་བླ་མ་ཡི་དཔ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་མཆོའི་ཞེས་ལན་གང་མང་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་
བདུད་རྩི་འབེབས་སྐྱུང་བྱ་རྒྱལ་གོང་དང་འབྲེལ། །

མངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ཉན་རང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རེས་མོས་ཀྱིས་གཅིག་རྒྱས་
པར་སྐྱོང་ཆེ་གཞན་རྣམས་མདོར་བསྟུ་བའི་རྒྱལ་ཤེས་དགོས་ཤིང་དམིགས་སྒྲུབ་རེ་རེའི་
མཐར་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་དཔུང་གཉེན་ལུ་བ་ཡིད་འཕུལ་རེས་སུ་བསྐྱུང་ངོ། །

བསྐྱུས་པ་ལ་མོས་ན་འདི་ལྟར་བསམ་གྱུང་བུ་ལྟེ། ལྷ་རང་གི་མཆོད་གྲོགས་
དང་ཉེ་དུ་མཛའ་བཤེས་དེ་དང་དེ་རྣམས་ཤི་བའི་དུས་སུ་བདག་ཤི་ནས་དུད་འགོ་ར་
ལྷག་ལྟ་སྐྱུར་སྐྱེས་ཡོད་ན། ད་ལྟ་བཞུན་པའི་ལག་འོག་དུ་རྒྱུད་ནས་ལྷག་ལས་ཅི་ཙམ་
བཏང་ཡང་མི་བཟོད་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་མ་གཏོགས། འཛིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་མཆོག་གསུམ་རིན་པོ་ཆེར་སྐབས་འགོ་བྱེད་གལ་ཤེས། འོན་ཀྱང་མ་ཤི་བར་དེ་
རིང་སྐབས་གནས་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་འདི་ལྟ་སྐྱུ་བཞེན་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྐལ་བ་བཟང་། སྐབས་
སུ་ལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གང་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ལྷག་
བསྐྱལ་ཅན་ཡོད་ཆོད་དང་། གང་ལས་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་།
གང་གིས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐམས་ཅད་མདོར་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་བློ་བཀལ་
ནས་གསོལ་བ་བཏང་ན་མི་མཆེན་པ་མེད། བཅུ་པའི་ལྷགས་རྗེས་ལྷག་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་

ཀྱིས་མཚར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་དྲག་དུ་མ་སུ་གཅིག་ལ་ལ་བརྟེ་བ་ལྟར་
ལན་པར་(༡༠༠བ)དགོངས་པས་མཁུན་བཞིན་ལ་ལ་བར་འདོར་བའང་མི་མྱིང་། ལུས་
པའི་འབྲིན་ལས་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་སྟོབ་པ་ལ་འབད་ནས་གཞན་རྒྱུས་ལུས་འགྲོ་
བ་ལྟ་སྟ་མིན་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་སྟོབ་དགོས་ཀྱང་འབྲིན་ལས་
ལུན་གྱུ་བ་ཀྱི་དོས་ནས་ལུས་པ་ཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་མྱིང་པས། སྐལ་ལྷན་རྒྱུས་དུས་
ལས་ལོལ་བ་མེད་པར་སྟོན་གྲོལ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་མི་ལུས་སྟུམ་པའི་དོགས་
པའང་མི་དགོས། དེས་ན་སྟོབ་འདི་ནས་བཟུང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོན་མཆོག་
རྒྱུ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་རེ་ལྟོས་ལུ་བ་ལགས་པས། བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འབྲལ་དུ་མི་དགེ་བཅུ་དང་རན་མོང་གི་སྟག་བསྐལ་དང་། ཐུགས་སུ་སྟེ་གི་རྒྱན་མི་ཆད་
པའི་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབས་གིག་སྟུམ་དུ་ཐུགས་རེ་བསྐལ་ན་ལགས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞིབ་དུ་བསམས་པའི་ཁོངས་སུ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཤམ་པའང་འདྲ་བའི་རྩལ་གཤམ་སྤྲ་ལ།
ཁས་བྱངས་པ་དང་གཞན་དུ་མི་སྟོབ་གཉིས་སྟོར་རྩལ་མདོར་བྲིལ་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་
རོ། །

སྟབ་པའི་བྱུང་པར་གཤམ་པ་བཞིན་རི་ལྟར་ལག་དུ་བྱང་བའི་རྩལ། བསྟུ་བ་ལས་
འབྱུང་བའི་བསྐབ་བྱ་བཞི་ཚན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གསལ་ཞིང་། ཁས་བྱངས་པ་དང་
གཞན་དུ་མི་སྟོབ་པའི་ལག་ལེན་ཡང་དགག་པའི་བསྐབ་བྱ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བསྐབ་བྱའི་
སྐབས་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་སུ་མོང་ནས་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་རིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟུ་བ་ལས་
འབྱུང་བ་དང་། མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཚན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།

མངམ་རྒྱལ་རྒྱལ་མཉམ་སྦྲེན་པ་པོར་བསྐྱེད་འདོད་པ་(༡༠)ན)དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དང་
པོའི་ལས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུ་བར་བྱ་བ་ལས་སྦྲེན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་
བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་མངམ་དངོས་ཚོས་ལྷན་འདས་མའོན་ཏེ་བྱ་བར་སྦྲེན་པ་དང་མཐུན་པའི་
བརྒྱུ་བར་བྱ་བ་དམ་པའི་ཚོས་མདོའི་སྡེ་ལ་སྐོགས་པ་མཉམ་པ་དང་། གང་ཡིད་ལ་
བྱས་པས་ཉོན་མོངས་བསྐྱོག་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཅུང་ལམ་ལ་ཁྱལ་ས་
བའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལྷ་གྲོགས་སུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་བརྒྱུ་བྱ་ ཅུང་
འདོད་རྣམས་དང་སྦྲོད་པ་མཚུངས་པར་སྦྲོ་བ་པོ། །

འཛིན་པ་ཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་རྣམས་ཉེར་མོངས་སྟེ་བའི་ཕུལ་ལས་བྱེད་བརྒྱུག་
པ་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཅི་རྣམས་སུ་ཡོན་པ་དང་། མེས་ས་
ཅན་ལ་སྟོང་བཅེ་བའི་བསམ་པས་གཞོད་འཛེ་སྟོང་པ་དང་། ཉེན་མཚན་གྱི་དུས་སོ་སོར་
དགོན་མཚོག་མཚོད་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཚོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མོང་
བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཐ་མ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱར་གཏོགས་པར་མེས་ས་སོ། །

མན་དག་ལས་འབྱུང་བ་ལ་གཉིས། མོ་མོ་དང་བྱམ་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱུངོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས་ལས་དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱུ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་མོང་བས་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དབང་ལྷག་དང་བྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པའང་གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མི་
འཛིན་ན། ལི་དྲགས་ཀྱི་སྒྲེང་གཏོགས་པའི་ལུལ་འདྲེ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་གནས་མི་འཆོལ་
བ་སྐྱོས་ཅི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མོང་བས་མི་འཆོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
ཆོས་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆོའི་(༡༠༡བ)བསམ་སྦྱོར་སྦྱོང་ཞིང་སུ་
སྒྲེགས་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ལོག་ཆོས་ལ་ཡིད་བདྟན་མི་འཆོལ་བ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་
སྐྱབས་སུ་མོང་བས་སུ་སྒྲེགས་ཅན་སོགས་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པར་སྐྱར་བ་

དག་ལས་འབྱུང་བ་བརྒྱད་ལས། རང་པ་མངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་སྐབས་འགྲོ་ནས་དག་ཅིག་རྒྱུད་
ལ་མ་སྐྱེས་ན། རྗེ་སྒྲིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བོས་བསམ་དང་། ལྷ་བ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་
སྒྲིམ་ཁུལ་སོགས་དགེ་སྒྲིབ་ཅི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་མངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་གྲངས་སྒྲིམ་འགྲོ་ལ། སྐབས་འགྲོ་བཙོས་མིན་ཞིག་སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་དེས་ཐེན་པའི་
བགད་སྐབ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་ལུང་རྫོགས་ཀྱི་བསྟན་པར་འགྱུར་བས་ན། རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པའི་འཕུག་སྒྲོ་གཉིས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ལོ། །རྒྱ་མཚན་
དེའི་དབང་གིས་རོ་བོ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྐྱེས་མ་ཁུང་པོ་ནི་སྐྱེས་དཀར་ཆོག་སྐྱེས་ཆེན་པོས་གདན་
དྲངས་སྐབས། བོད་མི་རྣམས་གསང་སྐྱགས་ཐབ་མོའི་ཆོས་ཞིག་གསུང་དུ་རེ་ཡང་། རོ་
བོས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཆོད་དང་མཐུན་པར་སྐབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲིམ་རྒྱུ་
བ་གསུངས་པས། མཚན་ལའང་བྱ་མ་སྐབས་འགྲོ་བ་དང་ལས་འབྲས་པར་འབོད་བ་
རྒྱུ་བ་ནི་ད་མཁས་གྲུབ་གཞན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་བསྐྱགས་པ་
ཡིན་ནོ། །

སྒྲིམ་པ་(༡༠༡བ)ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། སྐབས་འགྲོའི་རྒྱུའི་སྐབས་
ངན་འགྲོ་དང་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐལ་ནི་བའི་ལྷ་འདས་དོན་གཉེར་ཀྱི་བསམ་པ་འབྱུང་
ལ། དེ་ལས་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བས་ན། མོ་མོ་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་རིགས་བརྒྱད་གང་ཡིན་ཡང་
དང་པོ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་སྐབས་འགྲོ་རེས་པར་དགོས་ཤིང་། ཕྱིས་གནས་པའང་སྐབས་
འགྲོ་མ་བདུང་བ་ལ་རག་ལས། དཔེར་ན་ཞིང་ས་མེད་ན་ས་བོན་འདེབས་པ་དང་སྐུ་གུ་
འབྱུངས་པ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བས། དེ་དག་གི་གཞིར་ཞིང་ས་གལ་ཆེ་བ་དང་འདྲའོ། །
སྒྲིན་བསགས་པའི་ལས་སྐྱིབ་རྣམས་བསྐྱབས་ཤིང་འཛད་པར་འགྱུར་བ་ནི། ལུས་ཅུ་ཅ

གསུམ་གྱི་ལྷ་འི་ཕུ་ཞིག་ལ་འཆི་ལྷ་ས་ལྷ་ཡུང་སྟེ། ཞག་བདུན་ནས་གི་འཕྲོ་མ་དེ་ལག་དུ་
 གྱེ་བར་མཐོང་བས་སྟེ་ཐུགས་སྟེ་མོགས་འདོན་པར། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 ལ་སྐྱབས་སྟེ་འགོ་བར་བརྒྱལ་བས་སྐྱབས་འགོ་བྱས་པའི་མཐུས་དགའ་ལྷན་དུ་གྱེས།
 བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ལྷ་འི་ཕུ་དེ་གར་གྱིས་བརྟགས་པས་མ་མཐོང་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
 ཁྱེས་པས། དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷ་འི་རིས་སྟུང་སྟུང་བར་ལུང་བརྟན་ཅིང་། གར་དག་སངས་
 རྒྱས་སྐྱབས་ཐོང་པ། དེ་དག་པར་འགོར་འགོ་མི་འཁྱུར། ཁྱེས་ཐོགས་མིགས་བཅད་
 གསུམ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབས་འགོ་ས་ཐིག་པ་ལྟག་མེད་དུ་ཟད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་ལ།
 ལས་སྒྲིབ་བརྒྱབས་པའམ་རྒྱུད་དུ་ཐོང་བའི་སྟོན་ཡུང་ཡང་འཆད་པར་འཁྱུར་ལོ། །

བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབང་གིས་དེ་(༡༠༩ན)ལ་དད་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཡུང་བོའང་
གཞུལ་དུ་མེད་པས་ན། དགོན་མཆོག་ལ་རྒྱ་བས་དང་དབྱང་གཉིན་ལྷན་པའི་མན་ཡོན་
གཞུགས་སུ་བྱུང་ན་ནམ་མཁའི་ཁྱེན་ལའང་མི་ཤོང་བར་གསུངས། མདོ་མེ་རྣམས་སུ་
སངས་རྒྱས་བསྐྱུང་བཅས་ལ་དད་པའི་སེམས་གྱིས་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་
དང་། ཐུག་མཆོད་བསྐྱོར་བའི་མན་ཡོན་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདྲིའི་
གདམས་ངག་ཏུ་གོ་དགོས། དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་པ་མི་རྒྱའི་དུས་བྱང་གསེར་ཁར་ལན་
གཉིས་ཁྱེན་པས་ཐེངས་གཅིག་ཡེ་མ་རྟེན། རེས་གཅིག་བཞི་ནམ་ཞིག་རྟེན། ཐུས་རྩ་
རྒྱུད་དུ་ལམ་རིམ་བསྐྱོམས་པས་འཁྱེན་ལས་རྒྱས་ཏེ་གསེར་གྱང་རྩྱེད་ཐུག་བདུན་ཁྱེན་
བར་གཏོང་རྒྱ་བྱུང་བ་སོགས་མཐོང་ཆོས་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱུང་
པའི་རྣམ་ཐར་གྱུང་མང་།

འཛ་འགྲོར་མི་སྤྱད་བཞི། རྒྱ་པར་དུ་གནས་གཞི་ཁྱིལ་གི་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་

མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་གཅོད་གྱིས་མི་ཚུགས་པ་ནི། རྒྱ་མཚོར་བཞུད་པའི་ཚོར་
 བ་མང་པོས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཅན་དན་ས་མཆོག་གིས་གྲུ་བོ་ཆེ་བཀང་ནས་འོང་བ་ལ། རོར་
 བདག་རྣམས་ཁྱོས་ཏེ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱར་བཏང་བས་གྲུ་བཞུད་པ་རྒྱ་མཚོ་ཁ་དོག་མི་
 གཅིག་བ་མང་པོ་བཀལ་བའི་མཐར་བ་གློང་དུ་(༡༠༩ན)རྒྱབ་ལ་ཁད་པའི་ཆོ། རང་པའི་
 དགོ་བསྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྒྲིལ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། གྲུ་རྒྱར་ཡོག་ནས་འཇམ་
 ལུང་གླིང་དུ་བདེ་བར་སྒྲིབས་པ་སོགས་འཇིགས་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་བསྐྱབས་པའི་གཏམ་
 རྒྱུད་རྣམས་དང་། རྒྱར་ཞགས་གྲུབ་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞིག་གིས་རྒྱར་ཞགས་
 བཏབ་ནས་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཀྱང་། རྒྱབས་འགྲོ་བྱེད་པའི་བྱིས་པ་
 ཞིག་ལ་རྒྱར་ཞགས་ལེ་མ་ཐེབས་པ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ་མམ་སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་རེ་རེ་ལ་བདེན་ནས་བྱི་ནང་གི་ཏེར་འཆོ་བཞུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་ཡས་ཤིང་།
 ཆོག་ཅམ་བཟོད་པ་ལའང་ལན་ཡོན་ཆེ་བ་དགོ་སྒྲོང་གི་རས་ལེན་འདོད་ཀྱི་རྒྱན་མས་
 རམ་འོག་ཅིག་དུ་རྒྱབས་འགྲོའི་ལད་མོ་སྒྲོས་པས་མི་མ་ཡིན་མང་པོ་རམ་བར་འགྲོ་མ་
 རུས་བར་བཤད་པས་གིས་སོ། །

ཅི་བསམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ནི། དགོན་མཆོག་ལ་རྒྱབས་སུ་སོང་བས་བསོད་
 བསམ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གསོག་ཅིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་
 བཞིན་འགྲུབ་པས་ན། ཆོས་ལུན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱབ་པའི་ཐོག་མར་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་
 ཅིང་རྒྱབས་སུ་སོང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་བྲག་དུ་འགྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ། དམ་པ་
 གོང་མ་རྣམས་ཆོས་མིན་གྱི་ཐབས་འབྲུལ་ལེ་མི་མཛད་པར་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་
 ཀྱི་སྒྲོས་བཞིན་དོན་མཐའ་དག་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའང་དུན་པར་བྱའོ། །

ལྷུར་དུ་འཛོར་རྒྱ་བ་ནི། དུས་རྒྱུན་པར་རྒྱབས་འགྲོ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་འཆི་

ལར་(༡༠༩)དཀོན་མཆོག་རྗེས་སུ་དུན་པ་འབྱུང་བས་ཕྱི་མར་དལ་བའི་རྟེན་བྱུང་པར་
 ཅན་རེས་པར་རྟེན་ལ། དེའི་ཆོ་ཡང་ལྷ་མའི་བྱུང་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་དཀོན་མཆོག་ལ་
 ལྷ་བས་སུ་འགྲོ་ཞིང་ལས་བསྐྱེད་པས་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དགེ་བ་གཞན་རྣམས་བསམས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་བདེ་འགྲོ་དང་ཐར་པའི་རྒྱར་འགྱུར་
 བ་དང་། མེས་ས་བསྐྱེད་གྱིས་ཐེན་ཅ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིན། སངས་
 རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་དགེ་ཅ་ཅི་ཆོ་འདི་འབའ་ཞིག་གི་བསམས་པས་བྱས་པའམ་ལོག་པ་
 བསྐྱེད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དམ་ཆོས་བད་དཀར་
 ལས། བདེ་གཤེགས་གསུགས་དང་ཅིག་དོས་བྱིས་པ་ལ། །འབྲུགས་བཞིན་པ་ལི་མེས་ས་
 གྱིས་མཆོད་ན་ཡང་། །དེ་དག་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་བྱེ་བ་མཐོང་། །མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་
 གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར། །ཡོངས་སུ་ཆང་བའམ་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་གས། །ཡང་ན་མགོ་
 བོ་སྒྲིབ་ཅིག་བདུད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ལན་ཅིག་ལུས་ཀྱང་བདུད་པ་དང་། །གང་གིས་
 རིང་བསྐལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ། །གཡངས་པའི་མེས་ས་གྱིས་སངས་རྒྱུ་བྱུག་འཆའ་
 ཞེས། །ཆོག་གཅིག་ལན་འགའ་བཟོད་པར་བྱས་པ་ཡང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་འདི་ཐོབ། །ཅིས་དང་། །སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་བདུ་དཀར་པོའི་མདོར་བྱིས་བདག་
 གཅིག་གིས་ཞིང་སྐྱོན་པར་ས་བོན་གྱང་པོ་བདུ་བ་སྟེ། དུས་དུས་སུ་རྒྱུ་བཅུ་ཞིང་
 ལྷས་པ་ལོགས་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་ནས། དུས་གཞན་ཞིག་ན་བྱིས་པ་དེ་ཞིང་གི་
 དུང་དུ་མོང་སྟེ། གྱེ་ས་བོན་(༡༠༧)ཁྱོད་ས་བོན་དུ་མ་གྱུར་ཅིག །ས་བོན་ཁྱོད་མ་སྟེ་
 ཞིག །མ་འཕེལ་ཞིག །ང་ལ་འབྲས་བུ་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར་ན། དེའི་ཆོག་གིས་ས་བོན་
 དེ་དག་ས་བོན་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། སྤྱིད་པ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྱིད་པ་ལ་
 དགའ་བའི་མེས་ས་གྱིས་སངས་རྒྱུ་ལ་ཡོན་ལྷན་ནས་དགེ་བའི་རུ་བ་འདིས་བདག་

ཕུའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ལུས་པར་སྒྲུ་མ་ལྟག་པའི་ལྟས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ཞེས་
ཐུགས་རྗེ་བརྒྱལ་བ་དང་། མེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་མི་འབྲས་
བར་བརྒྱབ་བུ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་བརྒྱུད་ལུས་པའི་སྒོར་ལས་ལང་ལང་གདལ། རྒྱབས་
འབྱོའི་བརྒྱབ་བྱའི་རྒྱབས་བྱི་གསུང་སྒོས་རྣམས་ཞིབ་པར་བཞེད་ན་མངས་དོགས་པས་
མ་སྒོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །

བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
དད་བ་བསྐྱེད་དགོས་སྟེན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་པ་ཡིན་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། ལྷོར་
བའི་སྐབས་སུ་ལས་འབྲས་ལ་དད་པས་སྤང་སྤང་བྱེད་པ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་རིམ་ལེགས་
དང་ལྷ་མིའི་མངོན་མཐོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མེད་དུ་མི་རུང་བར་རྒྱལ་བས་ཡང་ཡང་
བསྐྱེད་པ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། དེའི་བརྒྱུག་ལྷོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་གང་ཅུས་བསྐྱོམ་པ་
མ་གཏོགས་སྤང་དང་འདྲ།

དངོས་གཞི་ལ་གསུམ། ལས་འབྲས་སྒྱིར་བསམ་པ་དང་། རྩེ་བྲག་རྩེ་བསམ་པ་
དང་། བསམས་ནས་འཇུག་(༡༧)ལྟོག་བྱ་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསམ་
རྒྱུ་དངོས་དང་། སོ་སོར་རྩེ་རྩེ་བསམ་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལས་ངེས་པའི་རྩྱུ་མི། དཔེར་ན་རྒྱུ་མ་དང་ལྷ་རྩམ་
གིང་ལ་མོགས་པ་རོ་མངར་བའི་ས་བོན་བཏབ་ན་འབྲས་ལུང་རོ་མངར་བ་ཁོ་ན་འབྲུང་
བ་ལས་ཚ་བ་མོགས་གཏན་མི་འབྲུང་ལ། བི་བི་མིར་དང་དྲིག་ཏུ་ལ་མོགས་པ་རོ་ཚ་ཞིང་།

ཁ་བའི་ས་པོན་བཏབ་ན། འབྲས་ཁུའང་ཆ་ཞིང་ཁ་བ་ཁོན་འབྱུང་བ་ལས་མངར་བ་
གཏན་མི་འབྱུང་བཞིན་དུ། རྒྱ་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་ཁུ་བདེ་བ་ཁོན་
འབྱུང་གི། ལྷག་བསྐྱལ་གཏན་མི་འབྱུང་ལ། རྒྱ་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་ཁུ་ལྷག་བསྐྱལ་ཁོན་འབྱུང་གི་བདེ་བ་འབྱུང་བ་གཏན་ནས་མི་སྤྲིད་པ་ཡིན། འོ་
ན་ལྷག་བསྐྱལ་བའི་ག་ཟོས་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། དེ་འདྲའི་
བདེ་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་སྤོན་བསགས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་ཁུ་ཡིན་
མོད། ལྷག་བསྐྱལ་བའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་མི་དགེ་བའི་སྤྲེལ་ཁུ་བྱེད་འབྲས་སུ་ལས་
སྤངས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད། ལྷག་འཆོལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལས་ལ་གདུང་བ་སྤྲེལ་བའང་དེའི་
རིགས་བས་ཤེས་དགོས། དེས་ན་དགེ་བའི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོ་དང་མི་དགེ་བའི་དབང་
གིས་ངན་འགྲོར་སྤྲེལ་བ་དང་། རྟེན་དེ་དག་ལ་བདེ་ལྷག་གི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་སྤྱོད་བ་
རྣམས་ཀྱང་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བ་
ཡིན། འཇིག་རྟེན་ན་ཞིང་ལ་འབྲས་དང་བྲ་པོ་བཏབ་པའི་(༡༠༥བ)འབྲས་ཁུ་འཆོལ་
ནས་སྤྲེལ་མི་སྤྲིད་པ་དང་འདྲ། ལས་འཁེལ་ཆེ་བ་ནི། སྤྲིའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་འང་འཁེལ་ཆེ་བ་
ཡོད་མོད་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་འཁེལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཅུ་གོ་
རྩའི་གྲོང་དུ་ལེབས་པའི་ཆོ། སེར་སྤྱུ་ནས་དེར་བག་མར་བཏང་བའི་བྲ་མོ་ཞིག་གིས་དང་
བས་བསོད་སྟོམས་སུ་ལ་བ་རང་སངས་རྒྱས་ལེགས་སྟོན་ཞེས་པར་ལྟར་བསྟན་པ་ལ།
དེའི་ཁྱོ་པོ་བྲམ་ཟེ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིད་མ་ཆེས་པར་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་སྤྲིན་ནས། བཤོས་
ཅམ་གྱི་སྤྲད་དུ་རྩུན་གསུང་ངམ་ཞུས་པར། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གྲོང་དེའི་ཤར་
སྟོགས་སུ་ཅུ་གོ་རྩའི་སྤྱོད་པོ་ཆེན་པོ་ཡལ་གའི་འོག་ནས་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་རིག་པར་
སྤང་ཆོག་པ་ཡོད་པ་དེའི་ས་པོན་ཡུངས་དཀར་གྱི་བཞི་ཆ་ཅམ་ལས་མེད་པ་དཔེར་མཛད་

ནས། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་རྩལ་ལས་འབྲས་ལུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་རས་མ་དོན་གུམ་དུ་མཐོང་བ་
ཡིན་ནོ་གསུངས་དེ་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་པས་ཤིས། ཞིབ་པར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་
ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་དགོས་པས། རྒྱ་དགེ་བ་རྒྱུ་རྩལ་ལས་འབྲས་ལུ་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བ་ལྟོན་སངས་རྒྱལ་རྣམ་གཟིགས་ལྷ་རྩལ་ལས་འདས་ནས་དེའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་
བཞུགས་པའི་སྐབས། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་པོ་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱིས་དད་པ་དྲག་པོས་
ལུས་པ་གསར་བ་རྒྱ་གཙང་མས་གང་པའི་ནང་དུ་གསེར་གྱི་དོང་ཆེ་གཅིག་བཅུག། མི་
ཡོང་གིས་ཁ་བཅད་དེ་དགེ་འདུན་ལ་ལུས་བས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་གསུགས་བཟང་
ཞིང་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་དུ་སྒྱུར་པའི་མཐར། མཉན་ཡོད་དུ་ཁྱིམ་བདག་ལྷག་པོ་ཞིག་
གི་(༡༠ལྷན་)ལུ་གསེར་ལྷ་ཞེས་པར་སྒྱུར་བ་ན་ཁྱིམ་དུ་ཁྱོན་པ་ཞིག་བརྟོལ་བ་ལས་ཟས་
གོས་སོགས་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་འབྱུང་བ་བྱུང་། ལུས་ཅམ་པའི་ལུ་མོ་
གསེར་པོད་དང་ཁྱེའུ་དེ་གཉིས་ཁྱོ་ལྷག་བྱེད་གྲབས་ཀྱི་སྐབས་བཅོམ་ལུན་འདས་ལས་
ཆོས་ཉན་ནས་རིམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་བར་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་རྣམ་གཟིགས་འདས་
ནས་བསྟན་པའི་གསུགས་བརྟན་གྱི་དུས་དགེ་སྟོང་ཞིག་གིས་གྲོང་ནས་བསོད་སྟོམས་
བསྐྱངས་དེ། གྲོགས་དགེ་སྟོང་སྟོང་པ་པ་འགའི་འཆོ་བ་སྒྱུར་བས་དེ་ཁྱོན་ཆད་ཆེ་རབས་
ཀུན་དུ་ལྷ་མའི་ཡོངས་སྟོང་ཟད་མི་ཤིས་པ་ཐོབ་པའི་མཐར། གོ་ས་ལར་ཁྱིམ་བདག་
དན་གྱི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཞིག་དུ་སྒྱུར་
ནས། ཁྱིས་བཅོམ་ལུན་འདས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལྷ་ལུ་དང་། མི་
དགེ་བ་རྒྱུ་རྩལ་ལས་འབྲས་ལུ་ལྷག་བསྟོན་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ཡང་། སངས་
རྒྱལ་འོད་སྒྱུངས་ཀྱི་དུས་དགེ་སྟོང་བསམ་གཏན་པ་ཞིག་འཆག་པའི་དུང་ན་ཤིང་ཡེ་ལའི་
འདབ་ཀྱི་ལུང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཡོ་མས་སྟོ་བོ་ལ་ཤུད་པས། ཆིག་པ་ཐོས་དེ་བཅོམ་ལུན་

འདས་ཀྱིས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ས་སུ་བཅའ་བ་འདི་ལྟ་བུ་མཛད་པ་ཟེར་ནས་ལོ་མ་དེ་
 བཅད་པས་གྲུ་ཨོ་ལའི་འདབ། ཅེས་པའི་སྒྲི་བོར་གིང་ཨོ་ལའི་འདབ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྒྲིམ་པ་
 གིང་ཆུང་གིས་བསྐྱལ་དུས་ཅ་བ་ནས་རྒྱག་ཁྲག་མང་པོ་འཛག་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་པ་སངས་
 རྒྱས་བམས་པ་མ་བྱོན་གྱི་བར་སྔོན་པར་གསུངས་པ་དང་། (༡༠༧)དགེ་སློང་སློང་བ་
 པ་ཞིག་གིས་བསམ་གཏོན་བསྒྲོམ་པར་བརྩམས་པ་དགེ་སློང་མང་པོས་གསུང་རབ་
 བསྐྱགས་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་མ་བཟུབ་པས་ཁྲོམ་དེ། འོད་ལུངས་ཀྱི་དགེ་སློང་འདི་དག་
 མཆོན་ཐོག་ཐག་སྐལ་པ་བཞིན་སྐད་འབྱོན་ཏེ་ཞེས་སྒྲུམ་པས་སྒྲི་བ་ལྟ་བུར་སྐལ་པར་
 སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ཏེ། ཞིབ་ཏུ་བྱིར་མི་ལང་བས་མདོ་སྒྲེན་མས་སུ་ཆེར་འབྱུང་བ་ལས་ངེས་
 པ་བཅུལ་དགོས། འདི་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་ཐུན་བྱ་བྱས་པའི་མཆོས་འབྲས་
 ལུ་ཐོབ་དང་འཐོབ་འབྱུར་དུ་གསུངས། ཉེས་བྱས་ལྷ་མོ་གཅིག་ཁྱད་དུ་བསད་པས་ཡང་
 མོས་སུ་སྒྲི་བ་དང་མོར་བཞགས་མོགས་ཁྱད་དུ་བསད་པས་ཆ་དཔལ་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་
 སྒྲི་ཆུལ་སྒྲི་བ་ཞུང་པ་ལྟར་ཡིན།

ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འབྱུང་པ་ནི། ཞིང་ཐོག་ཏུ་ས་ཐོན་མ་བཟུབ་ན་སྒྲུ་གུ་མི་
 འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། བདེ་འགྲོ་དང་རན་འགྲོའི་སྒྲི་བ་འཕེན་པའི་ལས་མ་བསགས་ན།
 དེ་དག་ཏུ་སྒྲི་བ་གཏོན་མི་མིན་པ་དང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་ལུའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་
 གུའུ་ཁྱད་ཅན་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ཡབ་ཆོས་དང་ལྟན་པ་བཀོངས་པ་དང་། འཕགས་
 བཀའ་རྒྱལ་ནས་སྐྱུང་གིས་གཞིགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་མཐོང་ཆོས་ལ་སྒྲིན་དེ། ལུལ་
 སྒྲུ་སྒྲོགས་པ་རྣམས་སའི་ཆར་གྱིས་ནོན་སྐབས། (༡༠༨)སྒྲོན་པོ་དེ་ཅུ་ཀ་དང་། རྩི་ཅུ་
 ཀ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་མ་བྱས་པས་རང་བྱིམ་དང་ཉེ་བའི་ཆུ་གྲུང་ནས་རིན་པོ་ཆེས་གྲུ་
 བཀའ་སྒྲེ་བྱོས་པས་སྒྲོན་མ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་གིར་བའི་བརྩམ་མོ་སྒྲོ་བསངས་ཅན་

འཕོར་ལུ་བརྒྱ་དང་བཅས་པས་ཕྱིར་མི་འོར་མོགས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་མ་དོན་དུ་བྱས་ཀྱང་།
 མྱོན་རྒྱལ་པོ་ཆོངས་ཀྱིན་ཀྱི་བཙུན་མོ་ལུ་བརྒྱུར་ལྷུང་ཆོར་མངས་རྒྱས་གནས་པའི་རྩེ
 གྱིལ་པོ་མེར་སྐྱར་པའི་རྩམ་སྒྲིན་གྱིས། བྱས་ཐེ་མ་དུ་ཟེར་བས་བཙུན་མོའི་ཁང་བཟང་
 མེར་སྒྲིག་པར། མྱོ་བསངས་ཅན་སྒྲིང་གི་ནམ་མཁར་འབགས་ནས། ལུ་མོ་དག །
 བདག་ཅག་གིས་ལས་བསགས་པ་གཞན་སྟུགས་མྱོང་། ཞེས་སྒྲུབ་ནས་མེར་མཆོངས་དེ
 ལུ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོག་པ་དང་། བཙན་མོ་སྐྱར་མཆོག་མྱོན་བཙུན་མོ་དེ་རྩམས་ཀྱི་
 མངགས་གཞུག་མར་ལྷུང་པར་གྱིལ་པོ་ལ་མེ་སྐྱར་བར་བསྐྱལ་བུར་དང་དུ་མ་བྱུངས་
 པའི་དབང་གིས། མྱོར་བྱང་ནས་བྱོས་པས་མཆོག་པ་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་རྩུབ་མི་ཐ་
 བློང་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པའི་མྱོན་བྱང་གིན་དུ་མང་།

ལས་ལྷན་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བའོ། སྤྱི་རིལ་གྱི་འཕྲུལ་སྤོང་ལོ་མང་པོ་ལོན་ན་རྟེན་
ནས་ལྷན་པ་སྤྱི་བ་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་ལས་གྱི་སྤོང་མི་གཞིན་པོས་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་
བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ལོན་ཡང་རྣམས་པ་ཉམས་པ་མི་ཤིང་པས་རྒྱུན་ཚོགས་ནས་སྤྱིན་པའི་དུས་
ལ་བབས་པ་ན་འབྲས་ལུག་དོན་མི་ཟ་བར་འཕྱུང་བ་ཡིན། དཔེར་ན་བྱ་རྒྱུད་ནས་མ་ཁའི་
མཐོངས་ལུ་འཕྱར་ཆེ་གྲིབ་མ་གང་དུ་ཡོད་པ་མི་མངོན་ཡང་། རིམ་གྱིས་སལ་བབས་པ་
ན་གྲིབ་མ་ལུས་འོག་དུ་སྤྱི་བ་ཡོད་པ་ལྟར་དགེ་སྤྲིན་གང་བྱས་འབྲལ་དུ་ཤིས་རྒྱ་ཅང་མེད་
མོད། འབྲས་ལུ་སྤྱིན་པའི་དུས་ལ་བབས་ཆེ་བདེ་བ་དང་རྣལ་བཞུག་པ་ལྟལ་གིན་དུ་མངོན་པ་
འཕྱུང་བའི་སྤྱིན་གྱི་བྱུང་བ་ལས་ཤིས་ཏེ་སྤྲིན་ཅན་འཕགས་སྤྱི་སྤོང་མེད་སྐྱར་དམག་
དངས་སྐབས། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་ལུས་བདག་གིས་དེ་དབྱང་བཅས་ཁོར་ལུག་གི་མ་རིལ་
(༡༠༥)དུ་འཕངས་པར་སྤྱོད་བཞགས་ལྷན་བར། སྤྱིན་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྣམས་མོད།
ལྷན་པ་སྤྱི་བ་ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་ལྷན་གསུངས། དེའི་དམག་གིས་ལྷན་པ་སྤྱི་བ་ལ་བདགས་

བར་བརྒྱུ་མཉམ་པ་ན་ཁོའི་ཁང་མོ་ལྷ་ཀྱུ་མིང་ཆེན་གྱིས་བདག་ཆུང་རུ་བ་ནས་ཕྱིར་མ་ཐུང་
 གི་བར་ཟུ་མཉམ་མི་གསོད་པའི་ངོ་ཆེན་བྱས་ཏེ། ཤིང་གི་ཡལ་ག་རྫིང་རུ་རུ་བའི་ལོག་ཏུ་
 ཞུགས་ནས་ཐོག་བཏང་བས་ཆུང་ཟད་འབྱུངས་པའི་རིང་ལ། ལས་མ་བྱས་པ་རྣམས་
 བྱོས་ཏེ་བྱོགས་སོ་སོར་མོང་། ལས་བྱས་པ་རྣམས་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ཤར་སྒོ་ནས་ཐུང་སྒྲེ་སྒྲེ་
 སྒོ་ནས་འཇུག། སྒྲེ་སྒོ་ནས་ཐུང་སྒྲེ་རུ་བ་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་སོགས་གྱིས་ཐུང་འཇུག། མིང་
 ཆེན་གྱི་བ་ཤེས་འབྲལ་ལྷ་ཀྱུ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་རེས་གཅིག་ལ་བསད་བ་དང་། བཅོམ་
 ལུན་འདས་གྱིས་འཕགས་སྒྱེས་པོ་སྟོན་པོ་བཅས་ཞག་བདུན་མེས་ཆོག་སྟེ་དབྱེ་ལ་བར་
 འགོ་བར་ལུང་བསྟན་པས། རྒྱལ་སྟོན་རྣམས་སྟེང་མོས་ཚལ་དུ་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་མེ་
 མ་ཐུང་བར་སྟོང་རྒྱའི་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ཞག་བདུན་པ་ལ་ལུལ་ངན་ཞིག་ཐུང་བསངས་པའི་
 སྒྲུབས། བཅུན་མོ་ཞིག་ཤིས་སྒྲས་གྱི་སྟེང་མེ་ཤེལ་བཞག་ནས་རྒྱན་འདོགས་བཞིན་པའི་
 ཆོ་མེ་ཤེལ་ལ་ཉི་འོད་པོ་གསེ། ལྷས་ནང་ཚངས་ཅན་ལ་མི་མཆོད་ནས་ཁང་བཟང་སོགས་
 འབར་བ་ན་འཕགས་སྒྱེས་པོ་སྟོན་པོ་བཅས་འབྲོས་བར་བརྒྱུ་མཉམ་པ། མི་མ་ཡིན་གྱིས་
 ར་བའི་སྒོ་བཅད་དེ་འོ་དོད་འཕོད་བཞིན་དུ་ཆོག་ནས་མནར་མེད་དུ་སྒྱེས་པ་ལྟ་བུའི་པོ་
 རྒྱལ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ད་ལྟའང་མཐོ་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེན་ངན་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པ་
 དུ་མ་ཞིག་འོང་གིན་འདུག་པ་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ན་སྟོག་འབྲས་ཆུང་མི་ཟ་བའི་རང་མདངས་
 ཁོ་(༡༧)ན་འོ། །

རང་གིས་ལས་དག་ཞིག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་རང་གིས་ཁྱོད་པ་མ་གཏོགས།
གཞན་ལ་བཏོ་བཤའ་བྱེད་མི་ལུས་པའི་དབང་གིས་མདོ་ཞེ་ལས། ལས་བྱས་ཤིང་
བསགས་པའི་ས་ལ་མི་སྒྲིན། རྩོད་ལ་མ་སྒྲིན། ཟིན་པའི་ཁྱད་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་སྒྲིན་བར་
གསུངས་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཅེད་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པས་བདེ་སྤྱད་འཕྱོར་རྒྱུད་

ཅི་འདྲ་མཐོང་ཡང་གོ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། རང་གཞན་གྱི་སྤྱད་ཚུལ་ལ་བསམ་ཤིང་
 བཞིན་ཆེས་བྱུང་ཐད་སྒྲིབ་རེ་ཤིང་། བ་མ་མཚུངས་པའི་བྱ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་
 གཞུགས་བཟང་པོ། ཤེས་རབ་ཆེ་རྒྱུ་། བོན་འབྲུག་མི་འབྲུག་། རིགས་བརྒྱད་ཡོད་མེད་
 སྒྲ་ཆོག་སྒྲ་དང་། བོན་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱོད་འདྲ་བར་བགོས་ནས་འདྲ་ལྷན་དེ་ལྟར་བར་མ་སྒྲ་
 ཆོག་སྒྲ་འབྲུག་བ་མ་འོན་སྒྲ་དུ་མཐོང་བ་འདི་དག་། ཁྱོད་དགོ་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་
 བྱད་ཅིང་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ཤིས་སྒྲ་བར་སྒྲ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལ་
 ལ་ནད་དང་དགུམ་གཅེས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་བདེ་བར་འཆོ་བ་སོགས་ལ་དཔག་ནས་
 མི་དགོ་བའི་ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་མི་བྱད་ཚུལ་ཤིས་དགོས། དེས་ན་
 སྤྱོད་སྒྲ་གང་བྱུང་ཁྱོད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་ཤིས་པར་བྱས་ནས་རྒྱུ་ཅི་འདྲ་ཐོག་དུ་
 བབས་བྱུང་དུ་ལྟའི་མོ་མ་ཁན་ཆོའི་དག་བཞིན་གཏོ་མདོས་ཀྱིས་ཁན་དུ་རེ་བ་དང་། འདྲེ་
 གཏོན་ཀྱིས་གཏོན་བར་དོགས་པ་སོགས་དགོས་མེད་ཀྱི་ཆ་བ་ཚུལ་མི་མང་བར་དགོན་
 མཆོག་དང་ལས་འབྲས་ལ་སྤྱོ་ཞེས་ངེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་གཞི་སྤྱོད་དགོ་སྒྲུབ་ལ་འབད་བར་
 བྱའོ་སྒྲ་དུ་བསྒྲུམ།

ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་སྒོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་ལུགས།

གཉིས་པ་སྒོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་ལུགས་(༡༠༧)བསམ་པ་ནི། སྤྱིར་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལ་
 འདྲུག་པའི་སྒྲོ་ནི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། སྒྲོ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོ་
 མི་དགོ་རགས་པ་རྣམས་ལས་ལམ་བཅུར་འདྲུབ་ཡིན། དེ་ཡང་མཚམས་མེད་ལྟའི་མ་
 མ་དག་བཅོམ་གསོད་པ་གསུམ་སྤྱི་གཞི་གཏོན་དངོས་གཞི་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ལ་ངན་སེམས་གིས་བྱས་འབྱེན་པ་ཚྭ་གཙོད་ཀྱི་ཚྭ་པ་དང་། དག་འདུན་དབྱེན་གྱི་
 མཚམས་མེད་ཐུན་གྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལས་ས་དག་བཅོམ་
 འདོད་ལོག་གིས་སུན་འབྱེན་པ་ལོག་གཞུང་དང་། ཐུང་སེམས་ངེས་གནས་དང་སྒྲིབ་པ་
 གསོད་པ་ཚྭ་གཙོད། དག་འདུན་གྱི་འདུ་སྐོ་འཕྲོག་པ་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འདུ་བས་མཚོན་
 མི་དག་བ་ཆེ་ཤོས་ལས་ཆེར་ནག་པོའི་ལས་ལས་བཅུ་ཐུང་དངོས་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་ལ།
 དེ་དག་སྒྲུངས་པའི་དག་བའི་ལས་རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཅུར་འདུ་བས་ན། ལས་ལས་
 རྣམ་པ་བཅུ་ལ་སྒྲུང་བྱུང་བྱེད་པ་ཉིད་བདེ་ལེགས་བམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་རྒྱལ་བས་ཡང་
 ཡང་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ལས་དང་འབྲས་སུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། རག་པོའི་ལས་འབྲས་
 དང་། དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རག་པོའི་ལས་ལས་དངོས་དང་། ལྷི་ཡང་གི་བྱུང་བར་དང་།
 དེ་དག་གི་འབྲས་སུ་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚྭ་གཙོད་ལ་རྒྱ་ཚོར་ཡོངས་སྒྲོད་རང་
 གིར་བྱ་བར་འདོད་ནས་བདག་པོ་གསོད་པ་དང་། སྤྲིག་གྲུའི་རན་པ་བྱུང་བར་འདོད་པ་
 དང་། ཤ་ཆེལ་བགས་པའི་ཆེད་དུ་གསོད་པ་སོགས་འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱིས་པ་དང་།
 མི་སྐུན་པའི་དག་པོ་ཞེ་སྒྲུང་གིས་གསོད་པ་དང་། འགའ་(༡༡༠ན)ཞིག་གཉོས་ཆུང་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུང་བས་གསོད་པ་ལྟ་བུ་ཞེ་སྒྲུང་ལས་སྦྱིས་པ་དང་། སྤྲིག་གི་གཞུང་
 དུ་སྦྱགས་ཀྱི་མཚོད་སྦྱོན་ལས་བསོད་ནམས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་། རི་དྲགས་དང་
 སྦྱགས་སོགས་ཡོངས་སྒྲོད་བྱ་ཡིན་པས་བསང་གུང་ཉེས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་དང་། བྱུང་
 ཆེན་དུ་རྫོམ་པ་རྣམས་དག་གསོད་པ་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་དམ་ཆིག་ཡིན་པ་སྒྲུང་གི་ཁ་ཕོ་
 ཚྭ་གཙོད་པ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་གསོད་པ་སོགས་གཏི་མུག་ལས་སྦྱིས་པ་ཡིན། དེར་མ་

ཆེན་མཆོད་དང་ཅན་འགའ་ཞིག་གྱུ་མའི་གསོལ་བ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་བྱིར་གནས་
 ལུག་བསད་བ་ལས་ཡན་ཡོན་འབྱུང་བར་འཛིན་བཤུངས། ལོག་སྐྱུ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
 པའི་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རོ་ཤེས་བ་གལ་ཆེ། ལུ་བྱུང་ཡང་གསོད་དགོས་སྐྱུ་མ་
 བ་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་འབྱུལ་མ་འབྱུལ་འདྲ་ཡང་། དགྲ་ལྷ་གཅིག་བསད་སྐྱུ་མ་བསམ་གཞན་
 ལ་འབྱུགས་ནས་བསད་བ་དང་། གསོད་འདོད་མེད་པར་མ་ཤེས་པར་རྒྱུ་འོག་ཏུ་མྱོན་
 འབྱུ་གི་བ་ལྷ་ཕྱོགས་གཅིད་གྱི་ལས་ལས་དུ་མི་འབྱུར། གསོད་འདོད་ཡོད་ཕྱིན་རང་
 གིས་བསད་བ་དང་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ལས་ལས་འབྱུང་བར་
 འདྲ། རང་ཕྱིག་པ་ལ་འཛེམ་ཁུལ་གྱིས་ལྷོག་ཏུ་གཞན་ལ་བཤད་ནས་གསོད་དུ་འཇུག་
 པ་ལྷག་བར་ཉེས་བ་ཆེ། རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་ལྷོག་གཅིད་ལྷུང་བའི་འོས་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་
 ཆེན་དག་འགྲོ་དོན་ལ་འབྱོན་སྐབས་གནག་ལུག་མང་པོ་དེད་ཅིང་མི་རྒྱ་ཁ་ཤིས་ཕྱགས་
 བྱིར་བྱིད་དེ་མེད་མ་གྱིན་འདུག་པ་བརྟགས་ན་ཕྱིག་སྟོང་སྐབས་ཆེ་བ་དང་། (༡༡༠བ)
 ར་ཐབ་དང་ར་ལུས་སོགས་ཀྱང་བསམ་བ་ཞིན་དུ་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་ན་ལྷོག་གཅིད་བྱས་
 བསམ་གསལ་ཆང་བའི་ལས་སུ་འབྱུར་བ་ཡིན། ལ་ལས་གནག་ཕྱགས་ཉམ་རྒྱུང་མང་པོ་
 བཤན་བ་ལ་འཛོང་བ་དང་། ཆར་རུའི་ཆེད་ལུག་གྱུ་སྟོང་ཐུག་དུ་མ་གསོད་དུ་གཞུག་
 དགོས་གྱི་ར་ཆོང་བྱེད་པ་སོགས་ནི། ལ་རོལ་པོས་སེམས་ཅན་ཅི་ཅམ་བསད་པའི་གྲངས་
 དང་མཉམ་པར་འཛོང་མ་ཁན་ལའང་ལྷོག་གཅིད་གྱི་ཕྱིག་བ་ལྷི་མོ་རེ་འབྱུང་བ་ཡིན། ལྷ་
 རྒྱུང་ཆོར་ཡང་ཤའི་ཆེད་དུ་མི་ནག་རེ་བཅོལ་ནས་ལུག་གསོད་བ་འདི་འབྱུང་ཉི་བར་སྒྲུང་
 བས། རང་གིས་ལག་བཏུར་ནས་མ་བསད་བ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཉི་ལྷོག་གཅིད་གྱི་
 ཕྱིག་པ་མེད་དམ་སྐྱུ་མ་དུ་འབྱུལ་མི་རུང་། མེར་དམག་དང་ངན་སྒྲགས་སོགས་གྱི་སྒོ་
 ནས་ལས་བ་ནམ་བུར་རོས་མི་ཟིན་བཤུངས་ཡོད་པོད། གཞན་སྟོན་གྱི་བྱ་ར་བྱེད་བ་ཅམ་དུ་མ

མེད་པར། ཀུན་སྒྲོང་དང་ཐབས་ཚུལ་སྒྲུ་ཆོག་ས་ཀྱིས་སྒྲོག་གཅོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་
 ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། གཞན་ཇི་ལྟར་ཡིན་རུང་བདག་ལ་དེ་ཞིག་དེ་དག་ཚུལ་མིན་ལས་
 བསྐྱོག་པའི་རྣམ་པ་ཞན་བས་བྱེད་ཐབས་མེད། རང་ཉིད་དེ་འདྲའི་གྲས་སུ་མ་ཆུང་པ་
 ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་ཞེ་དམ་དང་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་བྱ། འདུལ་བར་ཆུ་
 ལ་འདེབས་སྒྱེད་དང་། རུང་འགོ་གསོད་པ། ས་བཞོ་བ་སོགས་མི་རུང་པའི་བཅས་པ་
 མཐུང་པ་བཞིན་སྒྲོག་ཆགས་ཕྱོ་ཆུན་ཆད་ལ་གནོད་པ་སྒྲོང་པའི་ཐབས་ལག་དུ་མེ་ལོན་
 ལྟ་བུ་དང་། ལུག་སོགས་གསོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་རྒྱ་པ་ནས་ངོས་ཟིན་བར་བྱས་ཏེ།
 བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་སེམས་(༡༡)ན་ཅན་རྣམས་སུ་སྒྲིག་བཞིན་གཅིས་པར་དགོངས་
 བྱིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རང་སྒྲོག་ལས་གཅིས་པ་གང་ཡང་མེད་པས། ཤ་ཁམ་
 འགའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་ལ་གནད་གཅོད་ཀྱི་སྒྲིག་བསྐྱེད་པ་བཟོད་སྒྲིག་ས་མེད་པ་བསྐྱེད་
 བཟོད་པ་བྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་ཁས་ཆེས་པ་ངོ་ཆོ་པའི་གནས་སུ་འདུག ཅིས་
 རང་ལ་སྒྲོན་བགྲང་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ།

མ་ཕྱིན་ཡོན་མི། ས་རོལ་པོའི་རྩོད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱི་མཐོང་ནས་རྒྱ་བ་འདོད་ཆགས་
དང་། དགུ་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཡོ་བྱུང་འཕྲོག་པ་ཞེས་དང་། མུ་སྟེགས་པ་
འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་བྱུང་བ་མས་ཅད་ཆངས་པ་ལ་དབང་བ་ཡིན་ལ། བྱམ་ཟེ་རྒྱམས་ཆངས་
པའི་ཁུ་ཡིན་པས་བྱམ་ཟེ་རྒྱམས་ཀྱིས་གཞན་རྩོད་བྱུངས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་སྒྲུ་བ་
བདེན་པར་མེས་ས་པས་ཡོན་པ་ལྟ་བུ་གཏི་མུག་ལས་སྟེས་པ་ཡིན། འདྲུ་ཤེས་ལྟར་དང་
འདྲ་ལ། ཀྱུན་སྒྲོར་རྩོད་ཀྱི་བདག་པོ་དང་དབྱལ་བར་འདོད་པས་རང་གིས་དངོས་སུ་
བྱུངས་པ་འཇམ། གཞན་ལ་འཕྲོག་ཏུ་བཅུག་ན་དེར་ཐོབ་སྟོ་སྟེས་པའི་ཆོ་སྒྲུལ་བ་པོ་ལ་འང་
ལས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་མི་དཔོན་དང་བླ་སྒྲུལ་ཆེ་བ་འགས་སྟོན་སྟོང་གི་དོན་

དུ་དམག་ཆེན་བསྐུལ་བའི་ཆོ། དམག་མི་ཆོས་ལ་རོལ་པོ་རྩམས་པ་བཏགས་ནས་ཡོ་བྱད་
ལེན་པ་ན་ཅི་ཙམ་བསད་ཅིང་འཕྲོག་པ་དང་མཉམ་པའི་སྒྲིག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་
གྱི་སྒྲིག་པའི་ཆར་འབབ་ཀྱང་མཚང་དུ་གོ་བ་དགོན་པར་སྦྱང་། གཡར་བ་དང་བཅོལ་བ་
སོགས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། ཆོང་བྱེད་སྐབས་རྒྱན་དང་ཕྱེ་ལོག་
(༡༡༡)བྱང་ལོག་འཕྲུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རིན་ཐང་གི་ཆོད་ལས་སྦྱག་པར་ལེན་པ་དང་།
ཁྱིམ་དགེ་བསྐྱོས་ལྟ་བུས་གྲུ་པ་གཉིས་རྒྱུ་ལ་འགྲིགས་འགལ་གྱི་བསྐྱད་བཏགས་ནས།
ཁྱོད་རང་དཔལ་སྤང་འདི་ཙམ་ཁུར་བྱུང་ན་དེ་ཀ་ཡིན། གཞན་དགོན་པ་འདིར་སྡོད་མ་
མེད་རྒྱལ་ཐེར་ནས་དཔལ་འཕྲོག་པ་དང་། དཔོན་པོ་འགས་མངའ་ཞབས་སུ་མི་འོས་
བའི་བྲལ་སྐྱད་པ་དང་། ཁྱིམ་མའགལ་ལ་བསྐྱད་པའི་ཆད་པ་ལེན་པ་སོགས་གཡོ་ཐབས་
ཀྱིས་འཕྲོག་རྒྱལ་གིན་རྒྱ་མང་། རང་རེ་ལྟ་བུར་བསྐྱད་མེད་པར་འཕྲོག་པ་དང་། འཇམ་
བུས་བརྒྱབ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་རིང་ཡང་། གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱད་བཅོལ་ནས་ལེན་པ་
འདི་ལ་རྒྱན་པར་གཟབ་དགོས།

ལོག་གཡེམ་གྱི་གཞི་ལ་བྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་གི་རྒྱུང་མ་དང་གྲུ་བྱིན་པའི་
གཟུགས་འཛོང་ལས་གཞན་པའི་རང་གཞན་པོ་མོ་མ་ནིང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་བགྲོད་
བྱ་མིན་པ་དང་། མངལ་སྒོ་མ་གཏོགས་པའི་ཁ་དང་བཤང་ལམ་རྒྱུ་ལག་སོགས་ཡན་
ལག་མིན་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་བྱགས་རྟེན་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་གནས་
མིན་པ་དང་། བསྐྱེན་གནས་ལ་གནས་པ་སོགས་དུས་མིན་པ་བཞི་ཡོད། རང་བྱུང་ལ་
འབྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་བས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ། ཉོན་མོངས་འདོད་
ཆགས་ལས་སྦྱེས་པ་ཤེས་སྒྲིལ་ནིང་། འཕོན་གྱི་བསམ་བསམ་དགའི་རྒྱུང་མ་ཕྱོགས་ནས་
སྡོད་པ་ཞེ་སྦྱང་དང་། སྤྱི་ཕྱོགས་གྱི་བསྐྱེན་བཅོས་སུ་བ་ལང་ལྟར་བགྲོད་བྱ་ཡིན་མིན་

ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པ་མཐོང་མི་ཤི་རྒྱུ་ལག་པ་དང་། དབང་པོ་གཞིས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་
བ་ཐམས་ལས་དུ་བརྟན་(༡༡༩ན)པ་དང་། ད་ལྟའང་ཐོག་རྒྱ་མཐོན་དུ་མས་ལུང་མེད་
བརྟན་པ་རྫོགས་མི་ཐབ་མོའི་ཉེ་རྒྱ་ཐོག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལུ་སྤྱོད་པ་བདེན་སྟོན་པས་
བཟོད་པ་སོགས་གཏོ་སྤྱད་ལས་སྦྱོས་པ་ཡིན། འདྲ་ཤེས་མ་ལུ་ལ་བ་དགོས་པར་བཞེད་
པ་དང་། འབྲུལ་མ་ལུ་ལ་འདྲ་བར་གསུངས་པའང་ཡོད། དེས་གཞིའི་ལས་ལས་
བསྐྱོད་པ་ལ་མི་ཆངས་པར་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་སྤྱོད་པ་རང་གིས་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་
ཀྱི། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་དེས་གཞི་མི་ལྟུང་། འོན་ཀྱང་སྤྱགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
ནམས་རྒྱལ་བྱིས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་སྐད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་མང་པོར་ལོག་སྤྱོད་
བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་མནར་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལུང་དུ་བྱིན་པ་ལོ། །རང་གི་དབང་པོ་དང་རང་
གཞན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡན་ལག་སྤྱོད་པའི་རེག་པ་སྤྱོད་པ་ན་མཐར་བྱུག་གྲུབ་པ་
ཡིན།

རྒྱུ་ཀྱི་གཞི་ལ་གར་སྐྱ་རྒྱུ་དཔོན་པོ་འཕགས་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང་བུལ་བ་
 དང་། གར་ལ་སྐྱ་བའི་ཕུལ་མིའི་འགྲོ་བ་སྐྱ་ཤེས་དོན་གོ་བར་རྒྱས་པའོ། །ཉོན་མོངས་
 བདག་དང་མཇའ་བཤེས་བརྒྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་བཀུར་འཕེབ་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་བ་
 འདོད་ཆགས་དང་། དབྱེ་ལ་ཐོན་པའི་དོན་འདི་བྱང་པོར་མི་བཤད་སྐྱམ་པ་དང་མགོ་
 བརྒྱུར་ནས་གནོད་པ་བྱེད་ཕྱིར་སྐྱ་བ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེད་དག་གིས་གནས་སྐབས་
 གལ་ཆེན་ལྟར་རྒྱུ་བྱས་ན་ལྟར་བ་མེད་པར་བཤད་པ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་སྐྱ་བ་
 མོགས་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བ་མིན། མཐོང་བ་མོགས་བརྒྱད་ལས་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་
 བཟུང་བ་སྟེ་མཐོང་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ཞེས་སྐྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལྟར་
 (༡༡༩བ)སྐྱ་བར་འདོད་པའི་ཀུན་སྟོང་གིས་ངག་དུ་ཐོན་པའམ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུབ་ཀྱི་

[illegible]

ཐུ་མའི་གཞི་ལ་གང་དབྱེ་བར་བྱ་བ་སེམས་ཅན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
ལན་ཆད་དང་། རྒྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་བདེན་པ་འཕམ་མི་བདེན་པ་གང་ཡིན་ཡང་འདྲ། ཉེན་
མོངས་རང་གི་མཛའ་བྲོགས་སྤྱིར་སྤྱུག་ཅིག་གཞན་དང་སྟོ་མཐུན་པར་སོང་བའི་ཆོ། རང་
ལ་མི་མཛའ་བར་འགྱུར་དོགས་པས་དེ་(༡༡༡ན)གཉིས་འབྱེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་།
དབྱ་དང་དེའི་མཛའ་བཤེས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་བ་ཞེས་དང་དང་། ཐུ་མ་ཆོས་ལུ་འཛིན་པའི་
ལོག་ལྟས་འབྱེད་པ་གཏི་མུག་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་སོགས་ལ་དེ་
དང་དེར་འདྲ་ཤེས་པས་དབྱེ་བར་འདོད་པ་འཕམ་མི་འདྲུམ་པར་འདོད་ནས། དབྱེ་བྱ་གཉིས་

མཁའ་ལམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་པོ་དེ་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་དོན་
གང་ཡང་རུང་བ་དང་། སྤྱི་བུའི་དོན་ལ་དེར་འདུ་གཤིས་པ་དང་། བུ་རྒྱལ་སྤྱི་འདོད་ཀྱིས་།
ཉན་པ་པོ་ཡོད་དམ། མེད་ཀྱང་རུང་། དོན་མེད་པའི་གདམས་ཁ་ནས་ཐོན་ཆད་ཐམས་
ཅད་དག་གྲུལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། བཤད་རྒྱུའི་གཞི་ལ་མཚང་འབྲུབ་དང་། འཐབ་ཅུང་
འབྲུག་ཡོང་གི་གདམས་དང་། རྩོམ་པའི་གཞུང་འམ་སྤྱི་འབྲུག་དཀར་ནག་ཁྲ་པོ་ལྟ་བུའི་
པོན་ནམ། སྤྱི་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པའི་འབྲིག་ཐབས་དང་དན་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལམ། ཏུ་
ཤད་གི་ཐེམས་འཛིན་གྱི་གདམས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིག་པ་དང་། ཉན་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་
སྒྲགས་འདོན་པའི་ལད་མོ་དང་། དག་འཛུལ་དང་དག་འམགུར་སྤྱད་པའི་གདམས་དང་།
རྒྱལ་སྤྱོད་ལུ་སྤྱོད་པ་དམག་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་དང་། ར་རོ་བ་དང་སྤྱི་
པའི་གདམས་ཀྱི་ལད་མོ་དང་། ཁ་བསྐྱུར་གཞིགས་སྤྱོད་སོགས་ (༡༡༤ན)ལོག་པའི་འཛོ་
བས་སྤྱི་བུ་གཞི་བདུན་ཡོད་པར་གསུངས། དེས་ན་འཛིན་སྤྱི་བཤད་དང་གི་སར་
གྱི་སྤྱང་སོགས་སྤྱི་བ་དང་། བར་པའི་གཞུང་ཡིན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལོག་
པར་བཤད་པ་རྣམས་སྒྲིག་པ་དང་། ཆོ་འདོའི་འཛོ་ཐབས་ཁོ་ན་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་
པས་ཞི་རྒྱས་དབང་དུ་ག་བཞིའི་སྒྲགས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གྲུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
རྣམ་བཤད་རིགས་པར་རྟེན་བཀུར་དོན་གཉེར་གྱིས་ཆོས་སྤྱི་བའང་དག་གྲུལ་དུ་གསུངས་
པ་ལ་དབག་ན། ད་ལྟ་བདག་འདུའི་ཅོལ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་བཀུར་སྤྱད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་སྤེལ་བའང་ཅིར་འགྱུར་ཐེ་ཆོས་པས། ཀུན་
སྤྱོད་དང་བཤད་བུའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟག་པ་གལ་ཆེ། དག་གྲུལ་འདི་ངོས་ཟིན་པ་དཀའ་ཞིང་
འབྱུང་ཉེ་བ་དང་། མི་ཆེ་སྤྱངས་ཟད་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་སྤྱག་གོས་ཡིན་པས་དགག་
ཅི་བྱུང་བྱ།

བརྒྱུ་པ་སེམས་སོགས་ལ་འདིས་བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱས་མོ་སྟེ་པ་སོགས་ཀྱི་
 བསམ་མཐར་སེམས་དགྲུ་བོ་གང་རུང་གི་མཆོག་ཏུ་དེའི་མོར་རྩམ་རྩམས་བདག་གིར་གྱུར་
 ཅིག་སྟེ་པ་མི་ཞི་སྤང་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱུ་པ་སེམས་དང་། རྟོན་པ་སྟེ་པ་སོགས་བཞི་
 བོ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིའི་མཆོག་སོགས་སུ་དེའི་གོགས་བྱེད་མཐའ་ལ་གཞོན་པ་བྱ་འདོད་
 གྱེ་པ་མི་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་གཞོན་སེམས་དང་། ཆགས་སྤང་གཉིས་ལས་དུ་
 བཤད་པ་བདེན་མོ་སྟེ་པ་མི་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བ་གཉི་སྟག་ལས་སྟེ་པ་ཡིན། གཞན་
 ཤེས་སྟེ། སའི་དཔྲོས་གཞིའི་དགོངས་པ་སྟུར་ན་གཞན་གྱི་མོར་ལ་སོགས་པ་བདག་
 (༡༡༩༧)གིར་བྱ་འདོད་སྟེ་པ་ཐག་པ་ཀུན་སྒྲོང་གི་སྐབས་དང་། གཞན་མོར་གྱི་བྱུང་
 བར་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་མཐུས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་ཆེ་
 ཆེར་སོང་བ་སྟུར་བའི་སྐབས་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བྱུགས་དྲག་པར་སོང་སྟེ་མོར་སོགས་
 བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་པ་ལས་བདག་གིར་བྱ་བར་ཐག་བཅད་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་
 སྟེ་པ་བཟུང་ན་འཐད་དམ་སྟེ། གཞོན་སེམས་སོགས་ལ་འདྲ་འདྲིའི་རིགས་འགྲེས་སྟུར་།
 བསྟུ་བ་ལས་བརྒྱུ་པ་སེམས་སོགས་ཡིད་གྱི་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ལུ་རེ་
 ཆོང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་མདོན་གྱུར་དང་། ལ་ལ་དབང་གི་རྩལ་
 དུ་ལྟན་པས་བྱུང་ཆོག་པ་འདྲ།

གཞི་དཔེ་མཁན་གྱི་གཞི་བསམ་པ། ལྷོ་ར་པ། མཐར་ཐུག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཁན་
པས་ཤིས་པར་བྱས། རང་ཅག་དྲན་ཤིས་ཀྱི་གཞི་ཅན་པོ་མེད་པར་མེས་མ་རྒྱལ་ནུབ་དྲུག་
པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུ་བ་མེས་མ་དང་གཞི་དཔེ་མཁན་གྱི་ལས་ལས་རྒྱུན་པར་འབྱུང་ཞིང་། ལྷན་
པར་བདག་གི་ཆེ་བཅོད་དཔལ་འབྱོར་མངའ་བར་མོགས་རྒྱས་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་པ་
དང་། བདག་མང་ཐོས་བསམ་གདན་པར་གཞན་གྱིས་ཤིས་ནས་སྒྲུབ་པའི་གྲགས་པས་

ས་མེད་ཁྱབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་པ་དང་། སྤྱད་པོན་ཆེ་གཉན་སོགས་དྲག་ཞན་པར་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་ལ་གྱུས་འདུད་ལྟར་སྤངས་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་པ་དང་། དགོས་
འདོད་ཐམས་ཅད་མིད་བཞིན་གྱུབ་ནས་བདག་ལས་ཐུལ་དུ་བྱུང་བ་གཞན་སྟུང་མེད་
ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་པ་དང་། དག་ངན་འདི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་དོན་གཏན་མི་འགྱུབ་པ་དང་
དཔལ་འབྱོར་ལུང་ཀྱིས་(༡༡༥ན)འགྲིབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པའི་ཚུལ་ལྟར་བས་གྱུབ་པས་གིན་ཏུ་གཟབ་དགོས་པར་སྒྲུང་། དེས་ན་ཞི་རྒྱས་
དཔང་གི་ཀྱན་སྐྱོང་རྣམས་བརྒྱབ་སེམས་དང་། དྲག་པོའི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྐྱོང་གནོད་
སེམས་སུ་འབྱུལ་ཉེན་ཆེ་བས། བདག་འདྲའི་པལ་བ་རྣམས་ལས་ཆོགས་ལ་མགོ་འཁོར་
བ་རང་ཉིད་འཕྱར་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྐྱབ་པའོ། །

ཡོག་ལྟ་གཏི་མུག་གི་རིགས་འདྲ་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་སྒྲུ་ལ། ལྟ་བ་དེ་འཛིན་པའི་
 རྒྱལ་པོ་སོགས་གྱིས་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་བར་འགྱུར་རོ་སྟེ་ནས་དེའི་དོན་དུ་རྒྱ་འབྲས་
 སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་འདོད་ཆགས་དང་། བདག་གི་དགྲ་པོ་འདིས་སྦྱོར་པ་སོགས་ཡོད་
 བར་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པ་བདག་གི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ནས་དེ་དག་མེད་པར་
 ལྟ་བ་ཞེ་སྒྲུང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། གཞིའམ་སྐུར་བ་གདབ་ཡུལ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་སྐུར་
 བ་བཏབ་པ་ལྟར་བདེན་པར་འདྲ་ཤེས་པ་དང་། སྐུར་བ་འདེབས་འདོད་གྱིས་རིགས་པ་
 ལྟར་སྐུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མེད་དོ་སྟེ་ལྟ་བ་འཛིན་པ་སྐྱོར་བ་དང་། དེ་
 ལས་ལྷགས་དྲག་པར་སོང་སྟེ་མེད་པར་ཐག་བཅད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འཛིན་པ་མཐར་ཐུག་
 ཏུ་འཛིན། །ཡོག་པར་ལྟ་བ་མཐའ་ལས་ཀྱང་ལས་འབྲས་དང་བདེན་བཞི་དང་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོག་ལྟ་ཞེས་ལས་ལམ་དུ་བཞག་པ་
 འི། འདི་རྒྱད་ལ་སྦྱོས་པ་ཅམ་གྱིས་དགོ་ཅུ་གཅོད་ཅིང་ཕྱིག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་

[illegible]

གཉིས་པ་ཉི་མང་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལས་བརྩེ་ཉི་མང་དང་། ཞང་ལ་
སྟོབས་ལུན་གྱི་ལས་གྱི་སྟོབས་ལུན་ཏེ་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་(༡)ལོ་ནི། བཟུང་བ་དང་མའི་དངོས་གཞི་དང་བཞེས་སྤྱིངས་རྣམས་སྟུ་ཕྱི་
ཡང་གི་ཁྱེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་ན་རྒྱུག་ལས། རུས་རྒྱུག་ཏུ་

བྱམས་པས་ཉི་ཤེས། རྒྱུ་པར་འབྱུང་བའི་མྱིག་པ་རྣམས་དུག་གསུམ་དྲག་པོས་བསྐྱངས་
 པ་དང་། གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། ཞིང་ཁུད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་མིན་ཡང་
 མྱོམས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། རང་རེར་ངག་གྲུལ་བརྒྱབ་སེམས་གཏོད་སེམས་སོགས་
 རྟག་པར་འབྱུང་བཞིན་པ་རྣམས་གཅིག་དུ་བཅུ་མས་ན་མྱིག་པའི་གཉེར་དུ་མངོན་པར་
 མ་ཟད། མྱིག་པ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལན་རེ་ཅོམ་བྱས་པའི་མྱིག་པ་ལ་ལྟོས་ན་གིན་ཏུ་
 ཉི་ཤེས་པར་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་བཤན་པ་དང་རྒྱུ་མ་སོགས་གྱིས་སྟོག་གཅོད་དང་
 མ་བྱིན་ལེན་སོགས་བྱས་པ་དང་། དགེ་བའི་སྟོགས་ལ་ཡང་རྒྱུ་པར་བྱག་འཆལ་མ་ཁན་
 གྱིས་བྱག་རེ་རེ་འཆལ་བ་ལྟ་བུའང་ལན་གཅིག་ཅོམ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཆེས་ཉི་ཤེས་པར་
 ཤེས་དགོས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ཉི་ཤེས་པོ་ཉེན་མོངས་དྲག་པོས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་
 པའི་མྱིག་པ་རྣམས་རྟག་པར་བྱས་པ་དང་། གཉེན་པོ་མེད་པ་སོགས་མིན་ཡང་མྱོམས་
 ཆེན་པོར་འགྲོ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཉེན་མོངས་སྟོགས་མ་བདེ་བའི་དུས་སུ་མོང་བའི་དབང་
 གིས་རང་ཅག་ཆོར་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་སོགས་ཤུགས་དྲག་རྒྱུ་རིང་འབྱུང་བ་
 ཤས་ཆེ་བས། མི་དགེ་བ་ཅི་བསགས་ཡལ་ཆེར་གིན་ཏུ་ཉི་ཤེས་པར་འགྲོ་བར་གསུངས། སྟོག་
 གཅོད་དང་བརྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མྱིག་པ་རྣམས་རང་གིས་བྱས་སམ་བྱེད་པ་ལ་གིན་ཏུ་
 དགའ་བ་དང་། དེ་འདྲ་བྱེད་མ་ཁན་གཞན་མཐོང་ན་དགའ་(༡༡༦བ)བ་དང་། ལུན་རིང་
 རས་ཡང་ཡང་བསམས་གིང་བསགས་པའི་སེམས་གྱིས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉི་ཤེས་པར་
 འགྱུར། འདི་རྣམས་བསྟུ་བར་སྦྱོར་བས་ཉི་ཤེས་སྐབས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་ལུང་པའི་
 བསྟན་རིམ་དུ་བསམ་པས་ཉི་ཤེས་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་བྱས་ན་འང་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས།
 དགེ་བ་ཡང་དུག་གསུམ་མེད་པ་དྲག་པོས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་པ་རྣམས་མྱོམས་ལྡན་དུ་
 འགྱུར་བས། བྱག་མཆོད་བརྒྱས་བརྗོད་ལུན་ལུ་རེ་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཞིག་

གཅིག་མེད་པའི་སྐོར་མ་དགའ་བཞིན་སྒྲོ་བཞིན་བྱས་མ་ས་ཆོད་ཆེ་ཆུང་གིས་པར་བྱ།

[illegible]

གཉེན་པོ་མེད་པ་ལས་སྤྱི་བ་ནི། སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་གང་སྤང་ཞིག་
 གྲུང་མེད་པ་དང་། སྤྱུང་སྤྱུང་སྤྱུང་བ་སྟེན་གནས་སྤང་(༡)མེད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
 སྤྱིན་པ་དང་བྱུག་འཆའ་པ་ལ་སྟོགས་པའི་དགེ་བ་སྣ་དེ་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 སྤྱི་བ་པ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། དགེ་སྦྱོར་སྣམ་ཁུ་དེ་བྱེད་
 བྱུང་རྣམས་ལ་འདི་མི་འབྱུང་ཡང་རྟོས་རྟོས་སྟོགས་དགེ་བ་སྣ་དེ་འད་མི་བྱེད་མཁན་གིན་
 ཏུ་མང་། སྤྱི་བ་པ་གཏན་མི་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བ་བྱས་ཆད་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྱོ་
 ཡང་ལས་དང་པོ་པ་ལ་དེ་འདྲ་དགེ།

གཞི་ལས་ཕྱི་བཅི། བ་མ་དང་སྐ་མ་དང་སྒྲོབ་པ་དང་བྱར་སེམས་དང་ཉན་རང་
དགྲ་བཙོམ་སོགས་གསོད་པ་དང་རྒྱས་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་པ་བསམས་པ་

[illegible]

ལྷ་ས་རྒྱལ་སྤྱི་མ་གྲོ་བ་ཡུལ་གྱི་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྤྱི་མ་གྲོ་བ་ལྷ་ས་རྒྱལ་སྤྱི་མ་གྲོ་བ་ཡུལ་གྱི་པ
ཅིན།

ལུས་ཀྱི་གསུམ་གྱི་ཁྱི་ཡང་ནི། ལུང་མེད་ཐོགས་པ་ལས་ནོར་རྩམ་ཡོ་བྱད་རྣམས་
དང་ཐུལ་པ་རྣམས་བསྐྱལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཐོག་འདོར་བའི་རྣམས་བསྐྱལ་ལྷན་
པར་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེལ་ཞིང་། ལུས་
དག་གི་བདུན་གྱི་ཁྱི་ཤོས་ཐོག་གཙོད་དང་། མི་དགོ་བཙུའི་ནང་ནས་ཁྱི་བ་ལོག་ལྟ་ཡིན་
པར་བཤད། དགོ་བ་བཙུའི་ནང་གསེས་གྱི་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུ་ཡང་དེས་མཚོན་ནས་ཤེས་
བར་རུས། དེས་ན་རྒྱན་པར་ཐོག་གཙོད་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་གཏན་མི་(༡༡)ཙམ་རྒྱབ་ལ་
ཞིག་གིས་ཞེ་སྒྲུང་བྲག་ཤོས་༩ བ་མ་དང་༥ སྟོབ་བ་ལོགས་རྣམས་བསྐྱལ་བ་བློད་དཀའ་བ་
ལ་རྒྱར་༩ བ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོག་བ་ཤིན་ཏུ་ཁྱི་བའི་མཐར་བྱས་ཡིན་ལ། དགོ་
སྟོར་བ་ཞིག་གིས་དུས་ལན་ཅིག་ཅུ་ཏེན་མོངས་ཞན་པས་ཞིང་ཐ་མལ་བ་ལ་དག་
ཀྱལ་རྒྱབ་ལྟ་བུ་ནི་མཐུ་རྒྱུད་བའི་ལས་སྤྲུལ་པས། དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་ཁྱི་བའི་
ལུང་ཆོས་ལུའམ་བཞི་ཆང་བ་ནས་གཅིག་དང་ལྷན་བའི་བར་གྱི་ཁྱི་ཡང་གི་ལུང་པར་
རྣམས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དུས་རྒྱན་པར་རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་
སྟོང་པ་རྣམས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་དུ་ལྟུར་བ་དེན་ཤེས་གྱིས་ངོས་ཟིན་
པར་བྱས་ཏེ། མི་དགོ་བས་མ་གོས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་ཅིང་། གལ་སྲིད་གོས་ན་ཡང་
མཐུ་རྒྱུད་བ་དང་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་སྤྲུལ་གྲོ་བ་རེ་ཨེ་ཡོང་དང་། དགོ་བ་
གང་བྱེད་སྟོབས་དང་ལྷན་བ་དང་བྱས་བསགས་ཆང་བའི་ལས་སྤྲུལ་བ་རེ་ཨེ་འོང་
གི་ཆེད་དུ་འབད་བ་གནད་གྱི་དོན་པོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་འདི་ལ་ཡིད་སྟོན་ཚུན་ཆད་གྱིས་
བག་ཆགས་ཐེབས་ངེས་ཤིག་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་སྒྲུལ་དུ་བསྒྲོམ།

གཉིས་པ་ཞེས་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས།
 ཞིང་གི་སྟོབས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་སྤྱི་མ་དང་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ་
 དང་མ་མ་ལ་སོགས་པ་ཞིང་གི་ཉུང་ཉུང་པར་གསུངས། དེ་དག་ལས་སངས་རྒྱལ་ནི་
 ཉུང་དང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་ལ་
 བྱ་བ་རྒྱུ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཀྱང་དོན་དང་རྣམ་སྟོན་རྒྱུ་དང་བར་འབྲུལ་བ་ཡི་ནི་(༡༡༥)ཡིན་པ་
 ཡིན། འདས་ཆེན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་ཏུ་ཐས་དང་གོས་ལ་
 སོགས་པ་བྱིན་པ་བས་སངས་རྒྱལ་སྐད་ཅིག་ཅུ་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་བསྟོ་
 བྱ་བ་ཆར་ཡང་མི་མོད་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས།
 ཁང་བཟང་བཀོད་པ་ལྟར་ལྟར་ཆོགས་པ་དང་ལྟར་པ་སྟོགས་པ་ཞིའི་དགོ་སྟོར་རྒྱུ་ལྟགས་
 ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་ལ་ལྟལ་དེ། རི་རྒྱུད་འཆོའི་བར་བདེ་བའི་པོ་བྱང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་བསྟོན་བཀུར་བྱས་པ་བས། སངས་རྒྱལ་གྱི་རིང་བཟེལ་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་
 ཉེན་རྒྱ་རྒྱ་འདི་འབྲུ་ཆད་ཅུ་པ་བཞེངས་པ་དང་། རྒྱ་གསུགས་ཆོན་གང་ཅུ་པ་བཞེངས་
 པའི་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་ཆར་ཡང་མི་མོད་པར་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་པདྨ་དཀར་
 པོ་ལས། སངས་རྒྱལ་ལ་དམིགས་ནས་མི་དྲོག་ཅིག་ནས་མཁའ་དོར་བ་ཅུ་ཀྱི་འབྲས་
 ལྟེང་ལྟེང་ལས་འདས་པས་མཐར་ཐུག་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཚེས་ལ་བརྟེན་པ་ལྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
 ལས། སངས་རྒྱལ་གཅིག་གི་ཚོས་ཚིགས་ལྷ་བཅད་པ་གཅིག་བཟུང་ན་དུས་གསུམ་གྱི་
 སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་བཟུང་བ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་ནི་ཚོས་ལས་རིམ་
 བར་བྱང་བས་ཚོས་གྱིས་ལའོད་པ་བྱ་ཡི། སང་མིང་གིས་ནི་ལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དམ་
 ཚོས་འཛིན་པའི་ཐན་ཡོན་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། ཚོས་ཐོང་གི་ཉེས་དམིགས་བརྟུན་

བསམ་གྱིས་སོ། །

དགེ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པ་བཞིའམ་ལྟ་
ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་(༡༡༧ན)དགོངས་
ནས། རྒྱལ་གྲས་པོ་ཏྲོ་བས། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་སྤུལ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་བསོད་ནམས་མི་འབྱོལ། དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་པ་
གཉིས་ཀའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་པས་དགེ་འདུན་ཁོ་ན་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གསུངས་པ་
དང་། དུན་པ་ཉེར་བཞག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་བརྒྱས་པ་སྤྱར་སྤུལ་ན་འདག་
ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བརྒྱས་པ་ཆོར་བ་མ་ཕྱོང་བར་དུ་མི་འདག་ལ། ཞལ་དུ་འདུ་
བའི་སྒོ་ཡིན་ན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་ཡིན་ན་མནར་མེད་ཀྱི་འཁོར་སྐྱོན་ནག་
ཆེན་པོར་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཞིང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དང་
པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐུག་རྒྱུའི་མདོ་ལས། འགའ་ཞིག་ཁྱོས་ནས་སྟོགས་
བརྩའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཅོན་ར་སྐྱོན་གནག་ཏུ་བརྟག་པ་བས། ཁྱོས་ཏེ་བྱང་
སེམས་ལ་རྒྱལ་གྱིས་སྟོགས་ཏེ་འདུག་ནས་མ་རུངས་པ་འདི་མི་བལྟའོ་ཞེས་ཟེར་ན་སྟོག་
ཆེས་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཐུག་རྒྱུའི་མདོ་ལས། ཐུགས་བརྩའི་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་སྤྱང་བ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་
ཀྱིས་མིག་སྤྱར་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཅོན་རར་བརྟག་པ་ནས་བཏོན་
ཏེ་འཁོར་སྐྱོར་རམ་ཆངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཞོན་པ་བས་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ལ་དང་
བས་བལྟ་བ་དང་། དང་བས་བལྟ་འདོད་ཅིང་དེའི་བསྟགས་པ་བརྗོད་ན་བསོད་ནམས་
ཆེས་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་གྱིས་པར་རུས་སོ། །རང་

གྱི་མེམས་ཅན་སོ་སོ་ནས་མཆོད་རྟེན་རི་རབ་ཅུ་པ་བྱས་པ་ལ་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་སྟེན་དུ་
 མཆོད་པ་ལས། བྱང་མེམས་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མེམས་དང་མ་བྱལ་བས་མི་
 ཉོག་གཅིག་ཅུ་མ་ནས་མཁར་དོར་བ་བསྟོན་ནམས་མང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཉེས་སྟོན་གྱི་ཉེན་མོངས་ཤུགས་དྲག་རྒྱན་རིང་བས་བྱས་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་བྱང་
 མེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བྱང་དང་། རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་དང་། མཛོན་པའི་ར་
 རྒྱལ་གྱིས་སྒྲ་མ་མོགས་བྱང་དུ་གསོད་པ་རྣམས་གིན་དུ་སྟོབས་ཆེ་ཞེ། དགེ་ཅད་པག་ཏུ་
 མེད་པ་འཛོམས་གིང་བཟོད་པར་དགའ་བའི་རྣམ་སྟོན་མཐའ་ལས་པ་འབྱེན་པས་སོ། །
 འདི་རྣམས་ཞིང་དང་བསམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྲོ་བས། བདག་ལྟ་
 བུ་རྒྱེན་ཅུང་ཟད་ཅུ་མ་གྱིས་ཞེ་སྟངས་སྟེ་ལ་ཁད་པ་རྣམས་ལུལ་བྱང་པར་ཅན་དང་མི་འབྲང་
 པའི་རེས་པ་དགའ་བ་དང་། དཔེ་ཆ་ཁ་གསལ་གྱི་ཆོག་རིས་བྱང་བ་དང་། ཁ་དོན་ཐུན་བྱ་
 རེ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་མེམས་གྱི་སྒྲ་བས་ན། རྒྱན་པར་རང་རྒྱད་ལ་བརྟགས་ནས་
 རྒྱ་མགོ་སྒྲད་ཅི་བྱལ་བ། དགེ་བཤེས་ལུ་རྒྱུང་བའི་གསུང་སྒྲོས་ལས། རྟེན་བྱང་དང་།
 (༡༩༡༣)པ་ཀུར་སྟེས་སྒྲོམ་མེམས་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པས་སྒྲོམ་མེམས་པ་དང་། རྒྱལ་
 བྱིས་པ་དང་སྒྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་མོགས་གྱིས་སྒྲོམ་མེམས་པ་དང་། མཛོན་པའི་སྟེང་དང་
 སྟོང་མོ་སྟེར་བ་མང་བའི་རྒྱས་སྒྲོམ་མེམས་པ་རྣམས་དབྱལ་བར་སྒྱུར་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་
 བཞིར་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་བྱ་མཐར་སྟག་རྣམས་རང་ཉིད་
 བྱང་བའི་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་རྟེན་ཆེ་བས་གིན་དུ་གཟུབ། སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བསྟོན་ནམས་
 དེ་རྣམས་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན། ལམ་བྱིད་མདོར་བསྟུན་རེ་བསྐྱུངས་པ་ལྟ་
 བུའང་ཀུན་སྟོང་བྱང་པར་ཅན་གྱིད་པའི་སྟན་ཆོགས་ལ་ས་ཆགས་པ་དང་། མེམས་
 བསྟེན་གྱིས་ཟིན་པས་བསམ་པའི་སྟོས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། སྟོར་བའི་སྐབས་མཆོག་

གཡོང་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་ན་དགོངས་པ་མཐུན་པར་སེམས། རན་སོང་གསུམ་གྱི་གནས་
དང་། ལྷག་བསྐལ་དང་ཆོའྱེད་སོགས་སྦྱར་བཞོད་ཟེན་པ་ལྟར་ཞིབ་དུ་བསྒྲུལ།

རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས་སྦྱོར་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། བསྐྱེས་
འཛོམས་སུ་ལྷགས་གྱི་རི་ར་ལྷག་གི་གདོང་པ་ལྟ་བུས་འཛོར་བ་སོགས་སྟོག་གཅོད་གྱི་
སྦྱོར་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་། དཔུལ་བའི་ལྷགས་བསྟེགས་གྱི་ས་གཞི་དང་ནགས་ཚལ་རལ་
གྱིར་ལོ་མ་ཅན་(༡༩ན)སོགས་དང་། ཡི་དྲུགས་གྱི་གནས་ཟངས་ལོག་ཉི་མས་ཆོག་པ་
ལྟ་བུ་ནམས་མི་དགེ་བའི་བདག་འབྲས་སུ་བསྟོན་དུ་མེད་པས། མི་དགེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་
དང་བདག་འབྲས་ལལ་ཆེར་རན་སོང་དུ་མེད་པ་མིན་ཡང་། ལམ་རིམ་གྱི་དངོས་བསྟན་
ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་རྣམ་སྒྲིལ་རན་སོང་དུ་འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་ཟད་ནས་བདེ་འགོར་
སྟེས་པའི་དུས་སུ་འདྲེན་ལས་གྱི་ལྷག་མ་སྦྱོར་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རན་འགོ་ནས་མིར་སྟེས་ཀྱང་སྟོག་གཅོད་སོགས་བཅུས་རིམ་པ་བཞིན་
ཆོ་ཐུང་ཞིང་ནད་མང་བ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་རྒྱུ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་
དང་། ལའོར་གཡོག་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཁྱིམ་ཐབས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་
བ་དང་། སྦྱར་བ་མང་ཞིང་གཞན་གྱིས་བསྐྱུ་བ་དང་། མཛེལ་བཤེས་དང་བྱེ་བུལ་དུ་འགྱོ་
ལ་འཁོར་གཡོག་རན་པ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་གདམ་ཐོས་ཤིང་འཐབ་མོའི་ཆོག་དུ་
འགྱུར་བ་དང་། ཆོག་གཟུང་བར་མི་འོས་ཤིང་མ་དེས་པའི་སྟོབས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་
དང་། འདོད་པ་ཆེ་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། བན་པ་མི་ཆོལ་ཞིང་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྟ་བུ་རན་ཞིང་གཡོ་སྦྱར་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས། སའི་
དངོས་གཞིར་ཡིད་གྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་གྱིས་ཆགས་སྦྱང་སྦྱོངས་གསུམ་ཤས་ཆེ་བར་
འགྱུར་བར་བཤད་ཅིང་། རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས། བརྒྱབ་སེམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོམས། །

གཞིན་མེས་མ་འཇིགས་པ་སྤྱིན་པར་བཤད། །ཡོག་པར་སྟ་བམ་སྟ་ངན་ཉིད། །ཅིས་
གསུངས་པོ། །

ད་ལྟ་འཛིན་རྟེན་འདིར་མི་དགེ་(༡༩༩༧)པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གིན་ཏུ་མང་
 རྟེ། བྱིས་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་བཅས་མ་ཐག་དང་གོག་བྱུང་ཅམ་ན་འཆི་བ་དང་། ལ་ལ་རྒྱུད་
 དུས་ནས་ནད་གྱིས་ཟིན་ཏེ་རྒྱས་གྱི་བར་ནད་སྤྱ་ཆོགས་གྱིས་མི་གཏོང་བ་སོགས་སྟོག་
 གཅོད་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། འགལ་ཞིག་ཅོར་ལོངས་སྟོན་གྱིས་གིན་ཏུ་དཔུལ་ཞིང་འཆི་
 ཆས་སྟན་བུ་ཡོད་པའང་དགས་སྟོགས་ནས་སྤྱ་གེས་འཆི་བ་སོགས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་དང་།
 བཟའ་ཆང་གི་ཁྲོད་ན་ཡིད་བདུན་ལེར་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཐམས་ཅད་གཞན་དང་
 ཁ་འཆམ་བ་དང་རྒྱུད་མ་གཞན་གྱིས་སྟོགས་པས་སྟོང་རྒྱུད་ལྡང་ཡང་བྱེད་ཐབས་མི་རྟོན་
 བ་ལྟ་བུ་ལོག་གཤམ་གྱི་དང་། གང་དུ་སྟོན་ཀྱང་མ་ཉེས་པའི་ཁ་ཡོག་སོགས་སྟོ་སྦྱར་
 བྱེད་མཁན་མང་བ་དང་སྟོ་གཏད་ས་དེས་རྒྱན་གྱིས་མགོ་བསྟོར་ནས་སྦྱ་བར་བྱེད་པ་
 སོགས་རྒྱན་གྱི་དང་། གཉེན་མཛོལ་བཞིས་སྟངས་ཆད་ཐམས་ཅད་དང་ཞེ་མི་མཐུན་པར་
 རྒྱུ་བྱས་སྦྱ་འགྲོ་བ་དང་གཞོག་འཁོར་རྣམས་ལ་ལས་བཅོལ་བ་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་
 པའི་གཤིས་ངན་བ་སོགས་སྤྲ་མའི་དང་། གཞོག་པོ་འགལ་ཞིག་ཆོ་གང་པོར་དཔོན་རྒན་
 དྲག་ཅན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུན་ནམ་བཟའ་དཔོན་བཅོན་པོའི་ཆོག་ངན་མི་འདོད་བཞིན་ཉན་
 དགོས་བ་དང་། གང་མ་གྲུང་བ་རྣམས་གཞན་གྱི་ཞེ་ལ་གཟན་པའི་འཐབ་མའི་ཆོག་ཏུ་
 འཇུར་བ་ལྟ་བུ་ཆོག་རྒྱུ་བྱི་དང་། གང་མ་བདེན་པར་སྦྱས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཆད་མར་
 མི་འཛིན་བ་དང་། དགོས་པའི་དོན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པར་དགོས་མེད་ལ་རིག་པ་སྦྱར་བ་
 ལྟ་བུ་མ་དེས་པའི་སྟོབས་བཅོན་དུ་འཇུར་བ་དག་ཀྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སོགས། རང་
 གཞན་ཀུན་གྱི་སྟེང་དུ་མི་འདོད་པའི་རྟེན་ངན་སྤྱ་ཆོགས་(༡༩༩༩)རྒྱན་མི་འཆད་པར་

འབྲུང་བ་ཐམས་ཅད་སྔོན་གྱི་སྒྲིག་འབྲས་སུ་གོ་ན་བར་ཆད་བསྐྱོག་ཐབས་ཀྱི་རིམ་གྱིར་
སྒྲིག་སྔོན་དགེ་སྐྱབ་ཁོར་གལ་ཆེ་བར་རྟོགས་ནུས་སོ། །

བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་ནི། བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་གོམས་པ་ཆེ་བདེ་བྱེད་སྒྲིང་
འདྲིང་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། སྔོག་གཙུག་སྔོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ནས།
བྱིས་མི་ལུས་ཐོབ་པའི་ཆེའང་སྔོག་གཙུག་སྔོགས་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
དགའ་བས་ཐུར་ནས་ཐུར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་དེ། སྐར་ཡང་ངན་སོང་
དུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་གནད་གཤམ་ན་ནམ་སྒྲིན་ལས་ཀྱང་འདི་ལ་
འཛིགས་པར་འོས་སོ། །བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
རང་བཞིན་གྱིས་འཕུ་སྐྱར་བྱ་ཅིག་སྔོགས་མཐོང་ཆད་ཐམས་ཅད་གསོད་གང་ཐུབ་བྱེད་
པ་དང་། ལ་ལ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེས་བྱིས་མཆོས་ཀྱི་ཟས་ལྷག་སྔོགས་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱིམ་པ་དང་།
ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱན་སྒྲ་བ་ལ་དགའ་བ་སྔོགས་སྟེ་བ་སྒྲ་མར་གོམས་པའི་བག་
ཆགས་སད་པར་གིན་དུ་རྟོགས་སྒྲ་བ་ཡོད། འདི་རྒྱམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་འཕངས་འབྲས་
སུ་གྱུར་བའི་ལུས་རྟེན་ཐོབ་ཀྱང་སྔོན་མི་དགེ་གང་སྐྱོད་ད་ལྟའི་སྐྱོད་རྒྱལ་གྱིས་དཔོག་
ནུས་པ་ཡིན། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོམ་ལས། ལྷ་མ་ཅི་བྱས་ད་
ལྟའི་ལུས་ལ་ལྟོས། བྱི་མ་གར་འགྲོ་རང་གི་སེམས་ལ་དྲིས། །ཞེས་གསུངས།

བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ནི། སྔོག་བཙུག་པ་ལས་བྱིའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཟའ་བཏུང་
དང་སྒྲིན་སྔོགས་མཐུ་རྒྱུད་བ་དང་(༡༩༣བ)འཇུག་ཀའ་ཞིང་ནད་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་
པལ་ཆེར་ཆེ་མ་ཟད་པར་འཆི་བ་དང་། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ནི་ཐན་པ་དང་ཆར་ཆེས་པ་དང་
འབྲས་སུ་རྒྱུད་པ་སྔོགས་དང་། ལོག་གཡེམ་གྱི་ནི། འདམ་རྒྱབ་དང་ལྷན་ལྷན་མང་བ་
དང་ཉམས་མི་དགའ་བ་སྔོགས་དང་། རྒྱན་དུ་སྒྲ་བའི་ནི། ཞིང་ལས་དང་གྲུ་སྐྱོད་པའི་

འདི་བྱང་བ་ཡིན་གསུང་སྟེ། ལྷ་ཁོ་ན་ཞིག་པ་གཏོགས་གཞན་ལ་ལེ་ལན་འདེམ་གང་
ཡང་མེད་ཅིས་གསུངས་པ་གིན་དུ་པད་པར་སྟེ།

གཉིས་པ་དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དཀར་པོའི་
ལས་ནི། སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་བའི་ལས་ལས་ལ་མཆོད་ན། བྱིས་པ་པལ་པ་ཞིག་ལ་འབྲལ་
པ་གལ་ཆེན་གཅིག་སྟེ་བ་སྟེ་ལུག་གསོད་དགོས་བྱུང་སྟེ། ཁོའི་བསམ་པར་དུད་འགྲོ་
གཉིས་ལྷང་སྟང་དོར་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་མགོན་མེད་སྐབས་མེད་འདི་ཆོ་སྟོང་རེ་རྗེ།
འདི་དང་རེད་གཉིས་ལུས་བྱི་ཤ་ཚུགས་མི་འདྲ་ཡང་སྒྲིག་ལ་གཅིས་པ་འདྲ་བར་འདུག །
མིའི་ངོ་འཛིན་ཅམ་བྱི་ཆེད་དུ་རྣམ་སྒྲིན་མི་བཟད་པ་འབྱིན་པའི་ལས་ངན་གསོག་ག་ལ་
རུང་སྟེ་པའི་ཞེ་སྟང་མེད་པ་དང་སྒྲིག་པ་སྟོང་འདོད་བྱིས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། གཞོད་
འཆོ་སྟོང་བར་བརྩོན་པ་དང་། གསོད་པ་སྟོང་བར་ཐག་བཅད་པ་ན་ལས་ལས་ཇོགས་
(༡)ཞེས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲོག་བྱེད་དགོས་དང་ཐུག་ན། ཁོར་འདི་བསམ་གས་
བསྐྱང་བསྐྱུག་པའི་སྟུག་བསྐྱུག་སོགས་སྟང་གྲོལ་བྱི་གཞི་ཡིན་པས་འདིའི་བྱིས་དུ་ངན་
འགྲོའི་རྒྱར་རྒྱར་བའི་བྱ་བ་ངན་པ་བྱེད་མི་རུང་སྟེ་པའི་མ་ཆགས་པ་སོགས་བྱིས་ཀྱང་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ལས་དེ་སྟོང་བར་བརྩོན་ཞིང་སྟོང་བར་ཐག་བཅད་པ་མ་བྱིན་ལེན་
སྟོང་བའི་ལས་ལས་དུ་འཇོག་པ་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་འདྲ་རིགས་འབྱེད། །སོ་ཐར་
རིས་བཟུད་གང་རུང་གི་སྟེ་པ་དང་ལུན་པ་རྣམས་སྒྲིག་གཅོད་མི་བྱེད་ཀ་མེད་བྱི་རྩོན་
དང་ཐུག་ཆོ། ང་དགོ་སྟོང་ཞིག་གིས་དེ་འདྲ་བྱེད་མི་རུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་
འགྲུར་བྱིས་སྟེ་པ་དང་ལུན་པ་དཔོག་རྣམས་ལ། སྐབས་གཞན་དུ་དེ་ལྟར་ཤེས་མི་རྣམ་
ཀྱང་དང་པོ་ལས་སྐྱངས་པ་ནས་བསྐྱང་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་གི་བར་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་
གི་སྟོང་ལས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་བྱ་དུ་མོད་བྱི་བྱངས་དང་མཉམ་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱན་

མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། གནད་འདི་ལྟགས་པར་གོ་ན་རང་རྒྱས་དང་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་
པ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱུང་ནིར་བསྐྱུང་བ་ལ་སྒྲོ་བྱགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངོ་། །ཐུགས་ལས་བྱུང་
པའི་བསྐྱེད་ནམས་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་སྒྲོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་
འབུལ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་པ་སྟགས་བསྐྱེད་ནམས་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འཕེལ་
བའི་དགེ་ཅུ་སྟེང་པའི་སྒྲོ་གཞན་ཡང་མང་།

འབྲས་ལྷན་ལུ་ལས་རྒྱུ་ནི། དགེ་བའི་ལས་ལས་བརྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་མི་དང་།
འཁྲིང་གིས་འདོད་ལྟ་དང་། ཆེན་པོས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱར་སྒྲུབ་དང་། ལྷ་
མ་ལུན་དང་བདག་འབྲས་ནི། (༡) སུམ་ཐོག་གཙོང་སྒྲོང་བའི་ལས་ཀྱིས་མིར་སྒྲུབ་དུས་
ཆོ་རིང་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་། བཟའ་བཏུང་དང་སྒྲུབ་སོགས་མ་སྒྲུབ་ཆོ་རིང་ནད་མི་སྒྲིབ་
པ་སོགས་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལས་བསྒྲོག་སྒྲིམ་བྱིན་ལེན་སྒྲོང་པ་སོགས་གཞན་རྒྱམས་ལའང་
སྒྲུབ་དགོས། དེ་རྒྱུར་ལས་དཀར་ནག་གི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱམས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྒྱལ་མ་ཞིག་
སྒྲིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་རྒྱ་བརྒྱགས་པ་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་
ཡིད་ཆེས་མེད་ལྱིན་ཐོག་པ་ཆེ་རྒྱུ་དང་མདོ་ལྷགས་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བརྒྱས་པའི་ཆོས་
གང་ལའང་ངེས་པ་རྙེད་པ་གཏན་མི་ཁྲིད་པས་ན། དེ་རྒྱ་བའི་ཡིད་ཆེས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་
བསག་སྒྲུབ་དང་། སྒྲོན་ལས་དང་། ལྷ་མར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆོགས་ལ་
འབད་ཅིང་། ཁྲིད་དམིགས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་བསྒྲུབ་བར་བྱའོ། །

འདིར་བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་མིག་བྱས་ཏེ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་
རྣམས་ཀྱི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ་ལུན་རིང་འདྲིས་པར་བྱ་བ་གིན་
ཏུ་གལ་ཆེ། རང་ཅག་མ་བརྟགས་མ་དབྱུང་བའི་དུས་སྐད་ཀོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་
ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་སྟེ་པ་འབྱུང་མོད་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ལས་འབྲས་བདེན་པར་ཡིད་

ཆེས་པ་པར་ཞིག །བདེན་ནམ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོས་ཅམ་ཡང་དགའ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱལ་
 སྟམ་པོ་ཉི་བས། དབྱས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་དང་སྟོད་ལུང་པ་གཉིས་མི་ཤ་དང་ཚོར་ཤ་ཆགས་ཏེ་
 ལའོན་ཆེ་བས། མོད་ལ་ལ་འབྱལ་ཆད་ནས་འགོ་མི་རུས། བན་ཏར་གལ་ཆེ་རུས་མཚན་
 འགོས་བྱེད་དེ། གཉིས་ཀས་ཐོན་བྱེད་པས་དག་མེད་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་མོད། བརྒྱལ་
 (༡༡༥)བྱུང་ན་རྟེ་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པས་མི་འགོ་བ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་ལས་རྒྱག་
 བསྟལ་འབྱུང་བ་བདེན་ནམ་སྟམ་པ་ཡོད་ན། བརྒྱལ་བདེན་ན་དེ་ལས་ལུང་ཆ་བས་ཆེ་
 བ་མེད་སྟམ་དུ་ངན་མོང་གིས་འཇིགས་ནས་སྟོག་པ་སྤངས་པ་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་གྱི་ཏ་
 ར་ཐང་ན་རྒྱ་མེད་པས་ལོ་ཡགས་ཅམ་མི་འོང་བས་ས་བོན་བརྒྱག་པའི་དོགས་པ་ཡོད་
 ཀྱང་། བརྒྱལ་ལོ་ཡག་ན་འཆོང་སྟམ་ནས་བྱུང་སྤངས་ནས་ཀྱང་ས་ལ་གཏོར་རུས་པ་
 ལྟར་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་བདེན་ནམ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོས་ཞིག་ཡོད་ན། རུས་པ་
 ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་བ་ལ། རང་རེར་ལོག་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལས་ཐེ་ཆོས་
 ཅམ་ཡང་མེད་པས། སྟོག་སྟོང་དགེ་རྒྱབ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཆེ་འདིའི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་
 སྟོང་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་སྟོག་རུས་སྟོགས་ཅི་འབྱུབ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མད། དེས་
 བ་སྟུ་ཟ་བ་པ་བས་སྟུ་ཕ་ལ་གཟབ་པའི་དཔེ་བཞིན། ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་སྟོང་ཉིད་
 ཀྱི་ལྟ་སྟོམ་དང་རྒྱགས་ལམ་མཐོན་པོའི་རུད་གཅོད་ལས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་
 རྟེན་པ་ཁོན་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་རྟེན་ན་སྟོག་པས་མི་གཞོད་པར་སྟུ་བའང་ལྟ་
 བའི་གོ་ལུགས་གནད་དུ་མ་མོང་པའི་རྟགས་སུ་མངོན་ཏེ། དགེ་བཤེས་འབྲོམ་རིན་
 པོ་ཆེས། གནས་ལུགས་དག་ལག་པ་ཡང་སྟོང་བ་ཡིན། མེ་ཡང་སྟོང་བ་ཡིན། དེའི་
 གཉིས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསྟོམས་ཀྱང་སྟོམས། ཆོག་རྒྱུང་བརྗོད་ལ་ལག་པ་མེ་
 བན་དུ་རྒྱག་དང་། དེ་གཉིས་བསྟེན་བྱ་སྟེན་བྱེད་ཡིན་པས་འཆོག་པ་ལས་འོས་མེད་པ་

ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ལས་སྐྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡང་གནས་ལུགས་དག་སྟོང་པ་མེད་ཅིང་།
(༡༥༥)ཡིན་ཏེ་དེས་མི་ཡན། སྐྱེས་པ་ལས་མ་འོག་ན་འབྲས་བུ་པོ་དང་སྐྱེ་བ་
ལས་འོས་མེད་པ་ཡིན། དེས་ན་དེ་མིན་སྐྱེས་པ་བྱེད་རིང་ལ་མི་གཞོན་པ་མི་མྱོད། ལྷ་བ་
རྟོགས་པ་སྐྱེས་བྱེད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་འོ་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཡིན། ལག་པ་མེན་དང་དུ་བཅུག་
ཀྱང་མི་གཞོན་པ་འོ་མོད་དུ་མོང་ཅོན་སྐྱེས་པས་མི་གཞོན་དེ། དེ་ཅོན་སྐྱེས་པ་བྱེད་ཅི་
ཡང་མེད་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་མངས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་མངོ་
ཅོས་ལས་མ་བཤོད་དེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དུ་བྱས་པར་འདུལ་བ་ལྟར་དང་། དུས་པ་
ཉིད་བཞག་དང་། མཛངས་སྒྲུབ་དང་། ལས་བསྐྱུ་བ་དང་། རྟོགས་བཞོད་བསྐྱུ་བ་
སྟོགས་མངོ་སྟེ་དང་བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཤིག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་པ་མཇུག་པ་ནི། རན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་འཛིགས་ནས་
མངོན་མཐོ་ཅམ་དོན་རྩ་གཉིས་པ་ལ་ལས་ལམ་བཅུར་སྒྲར་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོག་
མོད། མིའི་རྟོན་བཟང་རིམ་པར་བརྒྱད་པ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེལ་པར་འདོད་པ་རྣམས་
གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་དོན་རྩ་ཆོགས་སྐབས་ཆེན་གསོག་པར་རྩས་པའི་རྟོན་བྱད་པར་ཅན་
བརྒྱལ་དགོས་པས། འདི་ལ་གཉིས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྱེད་ལས། རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་རྒྱལ། །

དང་པོ་བརྒྱད་ནི། རྩོམ་གྱི་འཕེན་པ་བཞིན་ཆེ་རིང་ཏུ་གནས་པས་དང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཏུ་ལུས་རིང་པོར་དགོ་པ་བྱ་ཆེན་གསོག་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞུགས་བཟང་བས་མཐོང་པ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་དགའ་ནས་འདུ་ཁིང་དེའི་ཆོག་ཉན་པ་དང་། རིགས་མཐོན་པོར་སྒྲིམ་(༡༩༦བ)པས་གཞན་རྣམས་ཆོས་ལ་བརྟུལ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་བསྒོ་བ་ལས་མི་འདུལ་བར་སྒྱུབ་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་གཉེན་འཁོར་བྱ་ཆེ་བས་སྤྱིན་པས་སེམས་

ཅན་རྒྱལ་ལོང་དུ་བསྐྱུ་ཏེ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚིག་བཙུན་པས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་
 མོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱད་ཅིང་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞིང་ཆེན་
 པོ་རྒྱལ་ཀྱི་མཆོད་གནས་སྐུ་ལྷ་པས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤོགས་བྱས་པས་
 དྲིན་གཞོའི་བྱིར་བསྐྱོ་བ་ལྷ་པ་ཏན་པ་དང་། སྤྱོད་པར་བྱུར་པས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྤྱོད་དང་ལོང་དུ་མི་འཛིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་དང་ལྡན་ཅིག་འགྲོ་བའི་ལ་
 དབེན་པར་གནས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གཞོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་
 ཅན་མེད་ལ་ཆེ་འདིར་དོན་གང་བཅུམས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་ཆེ་བའི་
 ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐོབ་པས། རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ལའང་མི་སྤྱོད་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ཆེ་ལ་བརྟན་པའི་དབང་གིས་ལུས་སེམས་ལས་རུང་དང་མངོན་གཤམ་སྤྱུར་དུ་འབྱུང་བ་
 རྒྱལ་པོ། །

རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་མི་
 མཛའ་བ་གི་བ་ལ་དགའ་བ་སོགས་ཆེ་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞིང་། སེམས་ཅན་ལ་
 སྤྱོད་བཅེ་བའི་བསམ་པས་བརྒྱུན་པ་ལ་ཁ་ཐས་སྤྱོད་པ་དང་གཞོད་མང་རྒྱུད་པའི་སྤྱོད་
 སྤྱོད་པ་སོགས་ཆེ་རིང་བའི་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྗོད་པ་དང་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་
 བཞེངས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་སོགས་འགའ་རྒྱུན་སྤྱོད་པ་དང་། བརྗོད་པ་བསྐྱོམ་ཞིང་
 དེ་བཞིན་(༡༩ཡན)གཤེགས་པའི་སྤྱོད་དང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་
 ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། གཞན་ལ་མར་མེའི་སྤྱོད་པ་དང་གོས་གསར་པ་དང་རྒྱན་
 ཆ་སྤྱོད་པ་སོགས་གཟུགས་མཛེས་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ནན་ཏན་བྱ་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེགས་ངན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ནས་དེགས་དང་ན་སོ་

དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀླན་པ་དང་སྒྲུ་པ་དང་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱིན་ཏུ་སྒྲུ་པར་བྱ་བཤོ།

བཞི་པ་ནི། མེད་སྒྲུབ་དང་མ་གྱིན་ལོན་དང་སྒྲུབ་མོགས་འགལ་གྱིན་སྒྲུབ་ཞིང་། སྒྲུབ་
པ་ལ་ཟུག་གོས་མོགས་སྒྱིན་པ་དང་། ལ་མ་ལ་མོགས་པ་ཟན་འདོགས་པ་འེ་ཞིང་དང་།
ནད་པ་དང་བ་གྱིན་མེད་སྒྲུབ་དང་བཤུལ་ཐག་རིང་པོ་ནས་འེད་སྒྲུབ་མོགས་སྒྲུག་བསྒྲུལ་བ་འེ་
ཞིང་དང་། ཚོས་སྒྲུབ་པ་དང་བྱང་སེམས་དང་སྒྲུབ་མོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་རྣམས་ལ་ཡོ་
བྱུང་གང་མཁོ་སྒྱིན་པ་ལོ། །

ལུ་པ་ནི། རྒྱུ་མོག་ས་འག་གི་མི་དགོ་པ་བཞི་སྟོང་པ་དང་། བདེན་ཚིག་དང་
ལམ་མོན་པ་འདྲམ་པའི་ཐབས་མོག་ས་ལྔ་པ་འོ། །

དུག་པ་ནི། ཚེ་རབས་ཁྱི་མ་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོད་པ་ལོན་ཏན་ལྷ་མོ་གསལ་ལྟུང་བར་
སྒྲོན་ལམ་འདེབས་གིང། དཀོན་མཆོག་གསལ་དང་པ་མ་དང་ཉན་རང་དང་སྤྲུལ་ལ་
ལྷ་མོ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །

བདུན་པ་ནི། ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྒྱུན་ཐབས་ཀྱིས་ཁྱད་མེད་ཀྱི་མིང་གིས་
འབོད་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་པ་སོགས་ཁྱད་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་བྱང་བ་དང་། སྒྲེ་
བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་ཞིང་ཁྱད་མེད་ལ་མི་དགའ་བར་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟུ་བ་དང་།
ཁྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་འདོད་པ་རྣམས་བདུན་པ་(༡༩པ)སྒློག་པ་དང་། མོད་བར་གཅོད་པ་
རྣམས་ཐར་པར་བྱེད་པ་དང་། ལེ་ཤེས་སྒྲུ་མ་འོད་ཀྱི་དོག་ རི་བཞིན་སྒྲོན་ལས་སྒྲོ་བྱས་
དང་། །དབང་པོ་ཞི་དང་འཇམ་དབྱངས་ལ། །བདག་ནི་གུས་པར་བྱག་འཆལ་ལོ། །
ཞེས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་པ་སྟེ་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྣམས་
ལ་བསྐྱབ་པ་ལོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། གཞན་ལ་བརྒྱད་བརྟེན་བྱེད་པ་དང་། མི་མཇོལ་བ་ན་བ་ལ་དགའ་

བ་དང་། དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་ལ་དུད་པས་བདུག་པ་སོགས་ནད་མང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཞིང་། བཀྲིས་པ་ལ་བཟང་བཤུད་སྒྲིན་པ་དང་ནད་པའི་ནད་གཞོག་དང་སྒྲུན་ཐོང་
 རྒྱུར་པ་སོགས་ནད་མེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་བ་དང་། རིན་ཆེན་ཐོང་བར། ལུ་རམ་ཁུན་མར་
 རྒྱུར་ཅི་དེལ་མར་ལན་རྒྱ་རྒྱུ་མི་པོ་ལུ་བྱིན་པ་དང་སྒྲུག་པ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ལ་མི་འཛིགས་པ་བྱིན་
 བས་སྒྲུབས་པ་ཆེར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསང་བའི་
 མདོ་ལས། ཆོས་དང་ལུས་སྒྲོག་འདོམས་པའི་ཆེན་ལུས་སྒྲོག་ཡལ་བར་འདོར་བྱི་ཆོས་
 ཡལ་བར་མི་འདོར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་ཅིང་ར་རྒྱལ་འཕེལ་བར་
 མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཉམས་ཆུང་གིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་ཅིང་
 ཁོང་ཁྱོད་པོ་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྒྱུ་སྒྲུབ་ལ་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་མཆོག་སྒྲིན་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་འཛིགས་པ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྒྲིན་པ་དང་། བད་པ་རྒྱུ་སྒྲུབ་བྱི་ནད་
 ཡང་དག་པར་གསོ་བར་སྒྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དབུལ་ཐོངས་པ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ལ་ཡོངས་སྒྲོད་
 སྒྲིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་(༡༩༥)གསེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་རྩོམ་གྱིས་བྱུགས་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་དག་ལ་བར་འགྱུར་པའི་ཆོག་སྒྲོག་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 དབུལ་ཐོངས་པ་ཁུར་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་རྒྱུ་སྒྲུབ་བྱི་ཁུར་ཁུར་བར་སྒྲོ་བ་སྒྲི་བྱུག་ན་རྩོ་རྩོ་
 ལུ་ཁུར་སྒྲུབས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བརྒྱ་གསུངས་པ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབ་པའོ། །ཆོ་
 རིང་བ་དང་གཞུགས་མཛེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཀྱང་སྤྲིག་པ་གསོག་
 པའི་རྒྱུ་དུ་ཐོང་ན་ཁུར་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཁུར་བར་རིགས་དང་དབང་རྒྱུག་ཁུར་
 ལུས་ཆོགས་པ་སོགས་སྤྲིག་སྒྲོད་རྒྱུ་སྒྲུབ་པོ་ཆེའི་རྒྱར་འགྲོ་ཉེན་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 སའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས། བཟོད་པ་མ་ཐོབ་བྱི་བར་དུ་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མི་འགྱུར་
 པའི་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་སྒྲོན་ལམ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པར་དག་པས་ཁ་

ལོ་བསྐྱར་བ་གལ་ཆེ་བས་ན། བདག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་
 བའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱན་དང་ལྷན་པའི་རྟེན་
 བཟང་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཆོ་རིམ་དུ་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ཀྱང་སྤྲིན་པའི་རྒྱུ་དུ་མི་འགྲོ་བར་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཅིག །སྤྲོམ་པའི་སྤྲོན་ལམ་ལང་
 ཡང་གདབ།

བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་གསུང་ལས། དཔེར་ན་ཁིང་བ་ཀྱུན་གྱིས་ན་ཁིང་
 སོ་ནམ་ལ་འབད་ཚུལ་བྱས་པས་ད་ལོ་སྟོན་ཐོག་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཡོད་ལ། ད་ལོ་སོ་ནམ་
 ལ་འབད་པས་སང་མོད་སྟོན་(༡༩༥༧)ཐོག་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟར། འོ་སྟོལ་གྱིས་
 རྒྱུ་བ་ལྷ་སར་བསོད་ནམས་བག་རེ་བསགས་པས་ད་རེས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་ནས་ཆོས་
 རྒྱུ་བའི་སྤྲལ་བ་དང་ལྷན་ལ། ད་ལྟ་བསོད་ནམས་གསོག་པ་ལ་འབད་པས་ཕྱི་མ་ལན་
 ཆད་དུ་བདེ་སྤྱོད་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་ཤིང་ཆོས་སྤྱོད་པའི་སྤྲལ་བ་དང་ལྷན་པར་འབྱུར་
 པས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོས་བསོད་ནམས་གསོག་ཅི་ཐུབ་བྱ་བར་གསུངས་པ་
 བཞིན་རང་རྣམས་དང་བསྐྱབ་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་བས་ཆེ་རྒྱ་མཐའ་དག་རྒྱུ་བ་ལ་འབད་
 པ་དང་། མདོན་མཐོའི་རྟེན་བཟང་རིམ་པར་བརྒྱན་པ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་རྒྱས་པའི་སྤྲོན་ལམ་སྤྲིང་ཐག་པ་ནས་གདབ་པོ། །

གསུམ་པ་ལ་བསམས་ནས་འཇུག་ཐོག་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འབྲས་གྱི་
 གནད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ན་དམིགས་ཁྲིད་ལན་ཁ་གསལ་བསྐྱབས་པ་
 ཅམ་གྱིས་རྒྱུ་ལ་སྤྱེ་བའི་རེ་བ་མི་བྱེད་པར། རྒྱ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་ཡུན་བསྐྱིངས་ནས་
 རྒྱར་བཀོད་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྤྲིང་བ་དང་། ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་རང་གི་སྒོ་གསུམ་

གྱི་ལྷོད་པ་རྒྱལ་སྐྱོད་དང་ཆོས་མིན་གང་འཕྲུང་ཞིག་པར་བརྟགས་ནས་ཉེས་ལྷོད་ཀྱིས་
གཏན་མ་གོས་པར་བྱ་བ་ལ་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་དོ། །

དམ་པ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཅུང་ཀར་ནག
 མང་པོ་བསགས་ནས། མི་དགེ་བའི་སེམས་རྒྱ་དུས་དེ་ཅུང་ག་པོ་རེ་བཞག། དགེ་སེམས་
 རྒྱ་དུས་དཀར་པོ་རེ་བཞག་པས། དང་པོར་དེ་ཅུང་ག་པོ་འབའ་ཞིག་གི་སྤང་པོར་འབྱུང་
 བ་ལ། བྱིས་རིམ་གྱིས་དེ་ཅུང་ག་པོ་རེ་ཅུང་(༡༡ཀ)དང་དཀར་པོ་རེ་མང་དུ་སྤང་སྟེ་
 མཐུག་དཀར་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱེ་བར་གསུངས་པའི་བྱག་ལེན་ལྟར་བསྐྱབ། འདི་ལ་
 དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བཟུན་གསུམ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་ངོས་ཟེན་པ་ཞིག་དང་དམ་ཤེས་
 གི་སྤྱོད་རྒྱལ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ། གལ་ཏེ་བག་མེད་པའམ་ཉོན་མོངས་མང་པ་སྟགས་ཀྱི་
 དབང་གིས་ཉེས་བཟུང་ན་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པས། ལུང་བ་བྱིར་
 བཅོས་རྒྱལ་སྟོམ་པ་གསུམ་སོ་སོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། རྟིག་པ་བྱིར་བཅོས་
 རྒྱལ་ལ་སྟོབས་བཞི་ལས་དང་པོ་སྟན་འཕྱིན་པའི་སྟོབས་ནི། ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་
 དུ་བསགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རི་སྟོང་ཅིག་མཆིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་
 སྟོན་རྒྱ་མཐུན་བདག་འབྲས་རྣམས་རི་ལྟར་འཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ལྟར་བཀོད་པ་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་
 བསམས་ནས། དུག་ཁོང་དུ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་འགྱོད་པ་བྱགས་དྲག་བསྐྱེད་
 པའོ། རྟིག་པ་ལ་ཁ་ཅོམ་མིན་པར་སྟོང་ཐག་པ་ནས་འགྱོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། སྟོབས་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་གནད་དུ་ཁེལ་བ་རེ་ཡོད་པས་འདི་ཉིད་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས།
 གཉིས་པ་གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྟོབས་ནི། ཤེར་བྱིན་ལ་སྟགས་པའི་མདོ་རྟེ་
 གྲོག་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་དག་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སྟགས་གསུངས་ཅུང་པར་ཅན་རྣམས་སྟོས་པ་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་

ལྷ་གཟུགས་པལོངས་པ་དང་། མངས་རྒྱས་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་
 དང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་པཅས་ཀྱི་མཆོད་པ་རྟེན་པ་སྐུ་བ་བཏུས་ལས་(༡༩༧)དངོས་
 ལྷ་གཟུགས་པ་རྒྱལ་དང་གཞན་ཡང་མང་། རྟེན་པའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་ངེས་ཀྱི་དགེ་
 བ་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོ་ཀུན་སྟོན་རྒྱ་གཟུངས་པའང་སྤྲང་། བཀའ་རྒྱུ་མཆོངས་མེད་
 རྩ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། རྟེན་པ་སྐུ་ཀྱི་རྟེན་པའི་གཉེན་པོར་ལུས་ཀྱིས་བྱུག་མཆོད་
 བསྟོར་བ་རྒྱ་པར་དང་སྒྲུ་འདེབས་པ་སོགས་དང་། དག་གིས་མདོ་རྟེན་གྱི་ལ། གཟུངས་
 ལྷ་གཟུགས་དང་མཆོད་པ་རྟེན་པ་སོགས་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྒྱ་བས་འགྲོ་བུམས་སྟོང་རྗེ་སེམས་
 བསྟེད་ལྷ་བ་བསྟོམ་པ་སོགས་ལ་འབད་ན་གཉེན་པོ་ཀུན་སྟོན་ཡོངས་སྒྲོགས་པར་
 གཟུང་། ལུས་དག་གི་དགེ་སྟོར་དེ་དག་ལ་འབད་པའི་སྐབས་སྤྱང་ཀུན་སྟོར་དག་པའི་
 རྩིས་ཟེན་པ་དང་། འདིའི་མཐུས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་
 ལྷ་བ་ཐག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྐུ་མེད་རྒྱ་དག་པར་སྤྱར་ཅིག་སྐུ་མ་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།
 གཟུགས་པ་ཉེས་པ་ལས་སྤྱར་རྟེན་པའི་སྟོབས་ནི། རྒྱལ་ནད་ཀྱིས་ལུན་རིང་ཉེན་
 པའི་མི་དེ་ཟས་རྒྱལ་ཅན་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་བཞིན། རྟེན་པ་སྤྱར་བུས་ལ་
 འགྲོད་པ་རྒྱལ་པོས་ཐུན་ཆད་སྟོག་ལ་བབས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་རྟེན་སྟོན་མི་བྱེད་སྐུ་མ་པའི་
 རྩིས་སེམས་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་སྟོམ་སེམས་བསྟེད་པ་ཅན་རྒྱ་མ་ཟད་ལག་ལེན་ལའང་
 སྟོང་སྤྱ་བ་རྣམས་གཏན་མི་བྱེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཉི་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་མཐའ་སྒྲ་པ་
 ལས་ཉིན་ཞག་ཁ་གསལ་འདི་པར་སྟོང་ཅི་བུམ་ལ་འབད་པ་དང་། ཆོགས་ཁིང་རྣམས་ཀྱིས་
 རྟེན་ལྷ་བ་འདི་དག་གཏན་རྒྱ་སྟོང་རྒྱས་པར་བྱིན་ཀྱིས་སྟོབས་ཤིག་སྐུ་མ་རྒྱ་བྱུགས་རྗེ་
 (༡༩༠)བསྐུལ་བ་དང་། བདག་གིས་རྟེན་པ་འདི་རྣམས་སྤྱར་རྒྱ་སྟོང་རྒྱས་པར་ཤོག་
 ཅིག་སྐུ་མ་པའི་སྟོན་ལས་ཡང་གདབ།

པའི་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། རྟོག་འབྲས་བཟོད་དགའ་བ་རྣམས་ལྟོང་དགོས་ཚུལ་
བསམས་ནས་འཇིགས་ཤིང་སྒྲག་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྟོབ་པའི་རུས་པ་
ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་སྟབས་སུ་འགོ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་རྟོག་ལྟར་གིས་ཤས་
ཆེར་གོས་པའི་ཉམས་ལ་དབག་ནས། དགོ་ཅུ་ཞན་ཅིང་རྟོག་པའི་གཉེར་དུ་སྒྱུར་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་
འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བསྒྲོམ་པའོ། །

སྟོབས་གཞན་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྟོང་ཚུལ་ཐོ་ཅམ་བཤགས་པའི་སྟབས་སུ་
བཀོད་པ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ཤེས་རབ་སྦྱིང་པོ་ལ་སྔགས་པའི་མདོ་སྟེ་བསྒྲག་ཅིང་
དེའི་དོན་བཞིན་ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སོ་ལཱི་མཆོན་བརྗོད་པ་
སྔགས་གཉེན་པོ་ཀུན་སྟོང་ཅི་རིགས་བསྐྱར་ནས་ལག་དུ་སྒྱུར་པའི་ཚུལ་གོ་སྟེ་བར་སྒྱུར་
བས་མ་བྱིས། བྱང་ཚུབ་ལྟར་བཤགས་ལས་སྟོབས་བཞི་ཆང་བར་བརྟན་པ་བཞིན་ལྟར་
བཤགས་འདོན་དུས་སྟོབས་བཞིའི་དམིགས་རྣམ་ལེགས་པར་སྟོང་རུས་ན་ལག་ལེན་
སྟབས་ལྟར་བཤགས་གཅིག་ལུ་བསགས་ཀྱང་མི་ཆོད་པ་མེད། ལྟར་བཤགས་ལ་སྟོབས་
བཞི་ཆང་ཟེར་བ་ཅམ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་བསམ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་བདོན་པ་ཅམ་གྱིས་
ཆོག་གམ་སྟམ་དུ་ལབུལ་མི་རུང་། སྦྱིར་རྟོག་པ་སྟོང་པའི་སྒོ་མང་པོ་གསུངས་(༡༥༠བ)
ཀྱང་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྐྱེད་དེས་པས། སྟོབས་
བཞིའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པ་ལ་འབད་རུས་ན་བྱས་བསགས་ཆང་པའི་རྟོག་པ་ལྟེ་ཤོས་
རྣམས་ཀྱང་འདག་པར་བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས། སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་
བསྐྱེད་ལ་འབད་པས་རྟོག་པ་ལྟག་མེད་དུ་དག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མང་སྟེ། སྟོན་པ་ཞལ་
བཞུགས་དུས་སུ་གཙུང་དགའ་བོ་དང་མོར་ཐེང་ཅན་སྔགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་

སྒྲིབས་བཞིའི་བཤུགས་བཟུམ་ལ་འབད་ནས། འཆི་ཁར་འགྱོད་པ་མེད་པའི་གདེང་
ཐོབ་པ་ཞིག་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་སྒྲིམ་ལྷག་པའི་ལྷན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་
གསོལ་ཞེས་བུགས་ཇེ་བསྐྱལ་བཞིན་བསྒྲོམ་མོ། །

སྒྲིམ་བྱ་འབྱེད་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བལ་ སྒྲོ་སྒྲུང་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་བྱ་འབྱེད་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བལ་སྒྲོ་སྒྲུང་བལ་གཉིས།
ཐར་བ་དོན་གཉིར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་
ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲྲིར་བའི་སྒྲིབས་སུ་ལྷག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་ཐར་
བ་དོན་གཉིར་དང་སྒྲིང་ཇེ་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲིག་ཏུ་སྒྲེ་བ་སོགས་གྱི་ཡན་ཡོན་དང་དེའི་རྒྱལ་
དངས་པའི་ཉེས་དམིགས་གང་(༡༣༡བ)འཆི་ཁར་བསྒྲོམས་པའི་ཇེས་སུ་འདི་ལྟར། ལྷར་
བཤད་བ་ལྟར་ལྷིག་སྒྲོང་དགོ་སྒྲུབ་ལ་འབད་པས་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཐང་འཐོབ་པར་ངེས་
མོད། ལྷག་བསྐྱལ་ཙ་བ་ནས་སྒྲུངས་པའི་ཐར་བ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་ལྷ་མིའི་བདེ་འབྱོར་ཅི་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལྷག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པས། རང་སྒྲོ་
བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལྷག་བསྐྱལ་ལ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་འབྱུལ་བ་ཅམ་མ་
གཏོགས་འཁོར་བ་ན་ཡང་དག་པའི་བདེ་བ་གཏན་མེད། དེར་མ་ཐད་སྤྱིད་པའི་ལྷན་
ཆོག་མ་ཅི་ཅམ་ཐོབ་ཀྱང་ནམ་ལྷགས་གྱི་མཐའ་ཤིན་ཏུ་ངན་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ནག་
ཅན་སྒྲུབ་གཅིག་ནས་གསོད་པར་ངེས་པ་ཞིག་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་བྲིས་ས་གྱི་ལ་ཐིགས་

བསོད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། བྱིས་ཞིག་ན་བྱིས་བདག་པང་དུ་བྱ་བྱེད་སྒྲུབ་པ་ཞིག་གིས་
 ཉ་གི་བྱེད་ཆ་ཞིང་། བྱི་མོ་ནག་མོ་ཞིག་མདུན་དུ་འདུག་པ་ལ་ཉའི་རུས་པ་འདོར་བ་
 གཞིགས་པ་ན། དེ་རྒྱུ་མ་གྱི་སྒྲེབ་པ་མ་གང་ཡིན་པ་བརྟགས་ཏེ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་
 པའི་སྒྲེབ་པ་མ་གསལ་པ་ཞིག་དེར་ལཞོད་པ་ལ་གདམས་པ། བྱིས་བདག་འདིས་ཁ་ཐས་
 ལུ་ཐ་བའི་ཉ་དེ་ནི་ཁོ་རང་གི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་ན་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལས་ཉ་
 མང་པོ་བརྟུས་གིང་ཐོས་པས་ཆེ་འཕྲོས་པ་དང་ཉ་རྒྱུ་མ་གྱི་ནང་དུ་སྒྲེབ་པ། ལུ་འདིས་
 ལན་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མར་བརྟུས་གིང་ཐོས་ཀྱང་སྒྲུར་ཡང་ཡང་སྒྲེབ་པ་དང་། བྱི་མོ་དེ་ནི་ཁོ་
 རང་གི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པས་ཐིམ་གྱིས་མོན་པས་ལུ་ལའང་སྒྲིན་པ་མ་བྱེད། ལུ་ལ་
 བྱིས་སྒྲུབ་པ་བརྟུངས་པར་བྱིས་ལ་ཆགས་བཞིན་ཆེ་འཕྲོས་ནས་བྱི་མོར་སྒྲེབ་པ་བྱིས་ལུ་ལང་
 ཡང་ཡང་སྒྲེབ་པ་ལྷུར་བ་དང་། བང་ན་འདུག་པའི་ལུ་རྒྱུ་དེ་འདིའི་རྒྱུ་མ་ལ་བྱི་བྱེད་
 པ་ཞིག་(༡༢༡༥)སྟེ། མཚན་མོ་ཞིག་བྱིས་བདག་འདིས་གཡོ་བཅས་བྱིས་བསད་པ་ལུ་
 མེད་འདི་ལ་ཆགས་པས་འདིའི་རུས་དུ་སྒྲེབ་པ་ཡིན་མོ་གསུངས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་
 གཅིག་གིས་མི་བྱིས་ཞིག་གི་ཐད་ཀའི་ལམ་པོ་ཆེར་ལྷགས་གིག་སྒྲུ་འབྱེད་ཅིང་གསོད་
 སར་བྱིད་པ་གཞིགས་ནས། ལྷགས་དེ་སྒྲོན་ཆོང་པ་ལྷག་པོ་ཞིག་དུ་སྒྲུར་ཆེ། ལུ་རྟེན་
 བརྟུགས་ཏེ་ལོ་རེ་བཞིན་ལྷགས་ཀྱི་མཚན་སྒྲིན་བྱས། འཆི་ཁར་ལུ་ལ་མཚན་སྒྲིན་རྟག་
 པར་བྱིས་གིག། ཅེས་བསྒྲོས་ནས་ཆེ་འཕྲོས་པ་དང་རང་བྱིས་དུ་ལྷགས་ལུ་ཡང་ཡང་སྒྲེབ་
 པ་མཚན་སྒྲིན་ལ་བསད་བསད་པ་ལས་འདི་ཉིད་ལན་དུག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་།
 གཉན་ཡོད་དུ་བྱིས་བདག་དཔལ་པོ་ཞིག་བྱིས་ལ་ཆགས་བཞིན་ཆེ་འཕྲོས་པ་བྱིས་དེར་
 གླུང་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་པའི་བྱིན་ལུ་སྒྲེབ་ཏེ་སྒྲེབ་མ་ཐག་བྱ་རྟོག་གིས་
 ཐོས་ཀྱང་སྒྲུར་ཡང་ཡང་སྒྲེབ་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་

五、

སྒྲིབ་ཀྱི་འཕྲིན་པ་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་མ་ཟད་ཆོ་འདི་ཉིད་ལའང་མི་ཆོ་སྤྱད་སྤྱད་
 དང་ལོ་རྒྱ་སྤྱིར་དག་གཉེན་འབྱུང་ནས་འགོ་བ། དེ་རིང་ཡིད་གཙུགས་པའི་སྒོ་གས་
 བཤེས་ཡིན་ཡང་ཆོག་ཟེར་ལུགས་ས་མཛེས་པ་ཅས་ལ་རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བདགས་ནས་
 མང་ཉིན་དགའི་དྲངས་མར་འབྱུང་བ་མང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ། ཆོ་གཅིག་གི་སྒྲིབ་
 རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་སྒོག་ལ་བསྒྲོ་བ་དང་། ལུས་ས་མ་གཞི་དཔེར་བའང་
 མཐོང་ན་གཉེན་བཤེས་གཞན་རྣམས་སྒྲོས་ཅི་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་སྤྱིད་སངས་རྒྱལ་
 ཀྱི་མཆོ་བཀྲོངས་རྗེས་བདག་མོ་ཞིག་སྤྱང་རྒྱུར་སྒྲོང་མོས་འཆོ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་
 སྒྲོན་བུང་དང་། ད་ལྟའང་རྒྱལ་སྒྲོན་ཆེན་པོ་(༡༣༣ན)འགའ་ཞིག་མངའ་ཐང་ཉམས་
 བས་རྒྱལ་སྤྱིད་པར་ཞོག། ཉིན་གཅིག་གི་སྒྲོ་ཆས་ཀྱང་མེད་པར་ལུལ་གཞན་དུ་བྲོས་པ་
 དང་། ལུག་པོ་ལ་ལར་སྤྱི་ཉིན་ནོར་ལུགས་ཆེས་མང་བ་ཡོད་ཀྱང་མཆོན་མོ་ཞིག་དགས་
 བཅོམ་པའི་སྤྱི་ཉིན་ནས་སྤྱང་འབྱུངས་ལ་འགོ་བ་དུ་མ་དངོས་སུ་སྤྱང་བཞིན་པ་ཡིན་པས་
 སྤྱིད་སྤྱག་ལའང་ངེས་པ་མི་འདུག། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་བརྟན་བྱ་ས་གང་
 ཡང་མེད་རྒྱལ་ཞིབ་པར་བསམས་ན། དག་གཉེན་རིས་སུ་བཅད་ནས་ཆགས་སྤང་བྱེད་
 པ་དང་། འཁོར་གཡོག་ཡོངས་སྤྱོད་ཐུན་བྱ་རི་འཛོམ་དུས་ཁེངས་པ་སྒྲེ་བ་མོགས་དགག་
 པར་སྒྲུབ། །

རོམས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་ནི། རང་རེ་ཕྱོག་ཆད་མིར་སྒྲེས་པའི་རྣམ་གྱི་རྣམ་
 འབྱུངས་པ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་བསགས་ན་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་མང་བར་
 གསུངས། དེས་མཚོན་ནས་ཕྱོག་འཁོར་སྒྱུར་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་ཆོངས་པའི་གོ་འཕང་ལྟ་
 ཅུ་ལྟ་མིའི་བདེ་འབྱོར་ཕུན་སྒྲུལ་ཚོགས་པ་འདི་མ་ཕྱོང་བུ་བ་མེད་མོད། ཡིད་ཚིམ་པ་

མེད་པར་ལྷན་བཅུ་ལ་གྱི་རྒྱ་ལ་ཞུགས་པས་ད་དུང་ལམ་པའི་གཏིང་རྩོམ་ལུས་པ་འདི་
 བྱུང་། དཔེར་ན་སྤོང་གྱི་རྒྱ་ལ་པོ་ར་ལས་རྒྱ་དེ་གྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་ལ་པོ་ར་གྱུར་
 བའི་རྩེ་མ་ལུ་རིམ་གྱིས་དཔུང་དང་བཅས་པ་སྤེར་གི་ནས་སྤྱུང་ལས་འཕགས་ཏེ་རྒྱ་ལ་ཆེན་
 རིམ་བཞི་དང་ལུས་རྩ་ཅ་གསུམ་དུ་ཐེབས་པ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཀུར་སྤྲོད་དང་བཅས་
 ལྟན་ཕྱིན་བཅུ་བས་པ་ལ་བཞུགས་ནས་ལྟེན་དབང་པོ་ལུས་རྩ་ཅ་དུག་གི་བར་བརྒྱ་བྱིན་
 དང་ལྟན་ཅིག་ལྟེན་རྒྱ་ལ་སྤྲིད་ལ་ལོངས་སྤྱད་པའི་མཐར། ད་ནི་བརྒྱ་བྱིན་དང་ལྟན་མེད་
 དུ་འདུག་(༡༩༩བ)པས་ཅི་ཡོད། བརྒྱ་བྱིན་བསད་ལང་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ལ་པོ་བྱུང་། །
 ལྷ་མ་པའི་རན་མེས་སྤྲོས་མ་ཐག་ནས་སྤྱུང་ལས་འཕེལ་བའི་སྤྱིང་གི་སྤོང་གྱི་པོ་བྱུང་
 རྒྱུད་པའི་དུང་དུ་ལྟེན་སྤྲོད་པའི་བཅས་དུ་ལྷ་མ་ཐག་པར་གྱུར་བར་བཤད་པ་ལྟ་སྤོང་རབས་
 དང་། ད་ལྟར་ཡང་འདྲོད་ཡོན་གྱིས་སྤོང་མེས་པའི་རྒྱས་རང་ཉིད་ལྟར་བར་གྱུར་པ་ཆེས་
 མང་བ་མཛོན་ལུས་གྱིས་གྱུབ་པ་ལྟར་རོ། །རྩེ་བཙུན་དཀོན་མཆོག་བཅུན་པའི་སྤོང་མེས་།
 རྒྱ་ནག་ཁོ་ཏ་ཞིན་ཟེར་བ་མངའ་ཐང་གོང་མ་དང་མཉམ་ལ་ཁད་པ་ཞིག་རྒྱ་ལ་སྤྲིད་ལ་
 རྩེ་མེས་པས་ཁོ་རང་སྤོང་བཅས་ལྟར་བའི་གཏམ་རྒྱད་དུངས་ཏེ། རང་རེས་ལན་འདུས་
 གཅིག་ཅན་གྱིས་བརྩེ་ཅན་ལ་བལྟས་ནས་དེས་མི་ཆོག་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་ཟེར་གྱུང་། བརྩེ་
 རྒྱུད་ན་བརྒྱ་ཅན་ལ་བལྟས་ནས་དེ་སྤྲོད་ཟེར་བ་མཉམས་སྤྱབས་འགྲིགས་ན་ཐམས་ཅད་
 ཁོ་ཏ་ཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལྟན་མེད་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤྱང་། བདེ་བ་སྤྱད་
 པས་སྤོང་མེས་པ་འདི་སྤྲིད་པའི་མཆོང་རྣལ་ཤོས་ཡོན་ཏེ། བདེ་བ་ནི་ཡིད་ཆོས་པའི་བྱིར་
 དོན་དུ་གཏོར་བ་ཡོན་ན་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཅམ་འཕྱོར་ཞིང་ལོངས་སྤྱད་པས་ཆོས་
 པ་མེད་པར་མ་ཆད། སྤྲིད་པའི་སྤོང་པ་ཐེ་ཆེར་སོང་སྤྲོད་ལས་ལྷན་པ་ཞིག་སྤྱབ་པར་
 འདྲོད་ནས་སྤོང་པ་རྒྱ་བས་པོ་ཆེར་ཞུགས་པས། བདེ་བ་དེ་དག་གིས་ཆ་ཅམ་ཡང་འགྲན་

གྱི་ཤྱོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར། ཤྱོན་ཆད་ས་སྐྱེས་པ་དང་མ་(༡༥༦)ཤི་
 པའི་གོས་ཁབ་ཅེ་གཟུགས་པའི་ཆོད་ཅུལ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱུལ་དང་
 སྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་འགོ་བར་སྐྱེས་དུས་གྱི་ལུས་བསགས་ན་ཆོད་མེད་པ་སྐྱོས་
 མི་དགོས། མིར་སྐྱེ་བ་དགའ་ཤོས་ཡིན་པར་གྲགས་མོད། མིར་སྐྱེས་ནས་ཤི་བའི་རུས་
 པའང་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྐྱུངས་ན་རི་རབ་ཅུལ་དང་ཁྲག་བསགས་ན་རྒྱ་མཚོ་ཅུལ་ཡོད་
 པར་གསུངས། དེས་ན་ད་ལྟ་མི་ལུས་ཅུལ་ཐོབ་པ་ལ་རྣམས་སེམས་བྱེད་རིན་ག་ལ་ཡོད།
 དེ་ལས་ལྷག་པའི་འདོད་གཟུགས་གྱི་ལྗེའི་ལུས་རྟེན་ཐོབ་ཀྱང་དེས་པར་འདོར་དགོས་
 པས་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི། ས་བཅད་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲ་བས་སུངས་སྒྲེ་བའི་ཐོག་མ་མི་མངོན་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལྟར་སྟོན་ཆད་
མིའི་མངལ་དུ་སྒྲེ་བ་སྒྲངས་པ་དང་། དུད་འགྲོ་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་མངལ་དང་།
སྒྲེ་གནས་གཞན་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་རེ་རེ་ཡང་གྲངས་དང་ཆད་དཔག་དུ་མེད་བས་
ན། འཁོར་བ་འདིར་སྒྲེ་བ་སྒྲངས་པའི་ཐོག་མ་གཏན་མེད་པ་ཡིན་དེ། སྒྲེ་བ་འདི་ནས་
བཟུང་སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་ནམས་ལུགས་ལྟོག་དུ་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་གྲངས་དང་མཉམ་པ་བགྲང་
ཡང་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ལ་ཉེ་བར་འགྲོ་རྒྱ་མེད་པར་གསུངས་བས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

[illegible]

པའི་དོན་ནི། གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་རྒྱུ་མ་རྒྱུ་རང་གི་མ་དེས་རང་གི་མ་དང་ཁོ་རང་གི་མ་མའི་སྤྱོད་འགྲུར་བའི་ལས་བསགས་པས་མཆོད་པའི་མ་སོགས་ལའང་སྤྱད། རང་གི་མ་དེས་རང་གི་མ་དང་ཁོ་རང་གི་མ་མའི་སྤྱོད་འགྲུར་བའི་ལས་བསགས་གིང་པའི་མ་སོགས་ལའང་སྤྱད། རྩེ་བ་རྩེ་མ་རྩེ་མ་གྱི་མ་མ་ལའང་དེ་བཞིན་སྤྱད་ན་རང་དང་པ་མ་སོགས་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་རྩེ་མ་མཆོད་ཆུང་ལོར་བར་འཛིང་རྩེན་དུ་སོང་བའི་ཆ་ནས་རྩེ་བ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་བྱར་གསུངས་པ་དང་། ལའང་པ་ཁ་ཅིག་རང་གི་ལུས་འདི་པ་པའི་མི་གཙང་བ་ལས་སྤྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཉེར་ལེན་ཡར་དེད་ན་པ་མ་སྤྱད་མེད་དུ་སོང་བས་ལུས་འདི་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་རྩལ་གངས་དང་མཉམ་པའི་མི་གཙང་བ་ཆོགས་པའི་གོང་སྤྱིན་པར་མཐོང་ན། ཡིད་འབྱུང་རྩེ་བར་གསུངས་པ་གོ་རྒྱུ་ཐབ་པར་སྤྱད།

ཡང་དང་ཡང་དུ་མཐོང་མཐོང་དུ་འགྱུར་བའི་ཉིས་པ་ནི། སྒྲིལ་དམའ་ས་ནས་མཐོ་
སར་འགོ་བ་སྒྲིད་པ་ཅིས་དང་། མཐོ་ས་ནས་དམའ་སར་མི་ལྟར་བའང་སྒྲིད་པ་ཅིས་ཡིན་
པས་ལྟ་མིའི་དབང་ལྷན་ཐོབ་པ་ལས་ཆེར་དམན་པའི་གནས་སུ་ངེས་པར་ལྟར་བ་ཡིན།
རང་ཅག་ཐོག་མེད་ནས་མིའི་མཆོག་ལ་ཐོར་ལོས་སྒྲུར་རྒྱལ་དང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷན་
དང་གྲོན་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོགས་པར་སྒྲིས་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཆོ་རལ་སོང་གསུམ་དང་མི་ཐ་
ཆད་མཛོ་སྒྲུང་ལྟ་བུར་སྒྲིས་པའང་ལན་གྲངས་དཔག་དུ་མེད་པ་བྱས། རིས་འགའ་འདོད་
ལྟའི་རིས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྒྲིས་སུ་(༡) ༣༥(༢)སྒྲིས་དེ་གཞན་ལ་ཐོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་གང་
འདོད་དུ་སྒྲིལ་བའི་རྣམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲིས་ཡི་དུགས་སུ་སྒྲུར་ཆོ་རུ་ཐིགས་གཅིག་གྱང་མི་
ཆོད་པ་དང་། ཉི་མ་དང་ལྷ་པ་ཞེས་དཀྱིལ་ལ་ཐོར་གྱི་འོད་ཀྱིས་སྒྲིལ་བཞི་ཐམས་ཅད་
སྒྲུང་བར་བྱིད་རྣམ་པར་སྒྲུང་ནས་རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུར་ས་བསྒྲུམ་ཅིས་ཡང་མི་མཐོང་།

པའི་གྲིང་བར་གྱི་ཕུན་ཚོད་དུ་སྒྲེས་པ་དང་། ལུས་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་བརྒྱ་ཕྱིན་ནས་གཞན་
 འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་བདག་པོའི་བར་གྱུར་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཚད་མེད་པ་
 མངའ་ཞིང་། ཡལ་པ་གཞན་ལྟ་ཞོག །ལྟའི་རྒྱལ་པོ་དུ་མས་ཀྱང་ཞལ་མཇལ་བར་དགའ་
 བ་ཡིན་ཡང་གི་ནས་ངན་སྤོང་དུ་ལྷུང་བའང་བགྲང་གིས་མི་ལང་། དེར་མ་ཟད་གཟུགས་
 ཁམས་གནས་རིས་བརྒྱ་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་སྒྲེ་མཆེད་བཞིར་སྒྲེས་ཏེ་མ་འོག་
 མའི་ཉོན་མོངས་མགོ་མནན་ཞིང་། ལུག་བསྐལ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྐལ་བའང་
 བསྐལ་ཆེན་དུ་མའི་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངང་ལ་གཡོ་མེད་དུ་གནས་ཀྱང་སྤོན་གྱི་འཕེན་
 པ་ཟད་ཆོ། ངན་སྤོང་གསུམ་དུ་སྒྲུག་བསྐལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་བའང་ལན་གྲངས་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་བྱས། མདོར་ན་བསགས་པའི་ཐ་མ་འཛད་པ། མཐོན་བའི་ཐ་མ་ལུང་པ། ལྷན་
 པའི་ཐ་མ་འབྲལ་པ། གསོན་པའི་ཐ་མ་འཆི་བ་ཞེས་བཙུག་ལུན་འདས་ཉིད་གྱིས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཐའ་རྒྱད་པས་སྤྱད་པ་ནི་འཁོར་བ་སྤྱིའི་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན། དེས་ན་སྤྱིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཅི་ཙམ་ཐོབ་ཀྱང་གནས་སྐབས་རང་མེས་ས་
 འབྲུལ་བའི་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ལས། འཆི་ཁར་སྤྱི་ལས་དུ་ལོ་བརྒྱུད་བདེ་བ་སྤྱོད་བ་སྤྱིས་
 འབྱོར་སང་པ་དང་འབྲུ་བར་དུན་ལུལ་དུ་བཞག་ནས། མི་འདོད་བཞིན་ཉམ་(༡༩༦)ར་
 པའི་གནས་སུ་འབུམས་དགོས་པས་ན་འཁོར་བའི་བདེ་འབྱོར་གང་ལའང་ཡིད་བརྟན་
 དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གྲོགས་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། སྒྲེ་བའི་ཆེ་ཡང་རང་གཅིག་ཕུར་སྒྲེ་ཞིང་། འཆི་བ་
 བའང་རང་གཅིག་ཕུར་འཆི་བ་མ་གཏོགས་གཉིན་བཤེས་སོགས་དང་ལུན་ཅིག་སྒྲེ་འཆི་
 བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་ལ། ཉེ་འབྲེལ་མཇའ་བཤེས་སོགས་གྱིས་ཆགས་སྤངས་སྤྱེལ་བ་དང་ཆོས་
 སྒྲུབ་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ཙམ་ལས། དེ་དག་གི་དོན་དུ་བསགས་པའི་སྤྱིག་པའི་རྣམ་སྤྱིན་

མྱོང་དུས་ཁོ་རང་ཚོར་བགོ་བཤའ་བྱུང་མེད་པས་རང་གཅིག་ལུས་མྱོང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་
 ལྟར་གཞིན་བཤེས་ལའོར་འབངས་སོགས་ཅི་ཅས་ཡོད་ཀྱང་བར་དོའི་འཕྲང་ལ་འགོ་
 བ་དང་ལས་རན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཐོག་དུ་བབས་ཆོ། རང་ཅིད་གཅིག་ལུས་བཟུང་དགོས་
 བས་ན་ལའོར་བའི་ཆོས་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། གཅིག་དུ་ཡིད་བདུན་ལྱུང་
 བ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་མོ་ནར་གཤམ་པར་བྱས་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྐྱུང་བ་སྤྱིར་ཐོར་
 བྱའོ་རྣམ་དུ་བསྒྲོམ།

འགྲོ་བ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་བསམ་བཤམ་པ།

གཉིས་པ་མོ་མེད་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ། རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་།
བདེ་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་རན་སྐབས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅི་བཤད་ཟིན་པ་ལྷན་རྒྱས་བསྐྱེད་ཅི་རིགས་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང། བདེ་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་མིའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ནི། བསྐྱེད་དང་ལམ་རིམ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱད་ཡཁོར་བ་སྦྱི་ལ་སྦྱར་ཡང་། བདེ་
ལམ་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་ས་མ་དོན་བསྐྱེད་དང་། བདུན་མིའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྦྱར་
བ། དང་(༡༩༥)པོ་བདུན་མི་ལ་འབྱུང་ཉེ་བས་དེ་དང་སྦྱར་ནས་བསྐྱོམ་ས་ན་སྦྱོར་
འབྱེད་ཆ་བསམ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་མིའི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱེད་ཉེ་འཆད་པ་ལ་སྦྱོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི། སྦྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་
པོའི་མི་རྣམས་སྤྲུག་ཉེ་སྦྱོས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྦྱི་པོ་སྦྱོས་ཏེ་དགའིར་ལས་སྦྱོས་པ་དང་།
ལྷ་མཚན་མས་མའི་བུ་སྐུ་ཙུ་ཧ་གཉིས་སྦྱོར་ལས་སྦྱོས་པ་ལྷ་ཏུ་སྦྱོ་གནས་གཞན་གསུམ་

ལས་སྒྲུབ་པའི་མི་ཡང་སྤྱིར་བཏགས་ཡིན་མོད། སྐད་ཆར་མངལ་ནས་སྒྲུབ་ཡིན། དང་
པོ་མངལ་དུ་འདུག་པའི་དུས་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། སྒྲིབ་
མོས་ཚལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་ཐོག་མཐོན་པོར་འཛེགས་པའི་སྒྲུབ་བ་འབྱུང་། བསོད་
ནམས་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཆར་རྒྱུད་གིས་ཉིན་ཉི་ཅུ་གསུམ་འཐིབས་པོ་དང་། ཅིག་པའི་དྲུང་དུ་
འབྲོས་པའི་སྒྲུབ་བ་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་རྣམ་པར་གྲེས་པ་མའི་མངལ་དུ་འདུག་པ་ཡིན།
ཉིང་མཆོམས་སྒྲུབ་མ་ཐག་པའི་དུས་རྣམ་གྲེས་གིན་ཏུ་དམན་པ་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་
ལྟ་བུར་ཡོད། ལྷ་བ་བརྒྱད་དང་བཅུ་ནས་བཙུང་བའང་ཡོད་མོད། སྐད་ཆར་ལྷ་བ་
དགུ་འམ་ཞག་བདུན་ལྷག་མོ་བརྒྱད་མོན་ནས་བཙུང་བར་གསུངས་པས་དེ་ཙམ་གྱི་རིང་
མངལ་དུ་སྤྱོད་དགོས།

བདུན་ལྷན་དང་པོའི་ཆོ་མའི་མངལ་དུ་ཟངས་ཆ་བའི་ནང་དུ་བཙོས་ཤིང་བརྟོས་པ་
བཞིན་ལུས་དབང་དང་རྣམ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་དུ་སྦྱག་བསྐྱལ་མི་བཟང་བ་ལྷུང་ལྷུ་མེད་མེད་
པོའི་སྐབས་མོ།།

དེ་ནས་ཞག་བརྒྱུད་ཐུག་རེ་རེ་བཞིན་ཀྱང་སྤྱད་ཅིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་
རེ་རེས་རེག་པས་ལྷུང་ལྷུང་པོ་དང་། ལྷུང་ལྷུང་དང་། (༡༥ཡན)མཐུང་འཁྱུར་ནས་སྤྱི་
སྒྲུབས་པས་སྤྱི་བཞི་ལྷུང་བ་སྤྱད་གཤེར་པ་སོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཁྱུར་བའི་དུས་
སྤྱི་ལྷུག་བསྐྱེད་ལྷུག་པོ་རེ་འཁྱུར་།

བདུན་ལྷག་ལྷ་བཤོར་གོར་པོའི་སྐབས་ཡན་ལག་ལྷའི་མཚན་མ་ག་འབྱར་ལྷ་འབྱར་
བའི་དུས་སུ་མི་སྟོབས་ལྷན་ལྷས་ཐང་ག་ཚྱོད་ས་བྱས་དེ། སྟོབས་ལྷན་གཅིག་གིས་དཔྱུག་
པས་བདེ་ལ་བ་ལྷ་བྱའི་སྟེག་བསྐལ་འབྱར་བར་གསུངས། དེ་རྗེས་ཞག་བདུན་ཚན་ནམས་
ལ་སྐལ་ཚེགས་དང་ལྷ་ཚེགས་དང་མོར་ཚེགས་མོགས་འབྱུང་བ་དང་བྱ་ག་དགུ་དོད་བའི་

དུས་སྤྱིར་ཐུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ལམ་དུ་བཤད་པ། མངལ་དེ་རུ་མ་དོག་པ་དང་། ཐུན་མག་
འཕྱི་བས་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ལྟ་ཆོག་མ་གྱིས་གང་བ་དང་། དྲི་མི་ཞིས་པ་དང་། ས་མ་
རྩོན་པས་ད་གིས་པ་ཆོག་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐུག་བསྐྱེད་བཟོད་སྤྱོད་མེད་པ་ཡོད།

གཞན་ཡང་མས་བཟུང་བཏུང་ཉ་ཅང་ཆ་བ་བསྟེན་ཆེ་ཆུ་ཁོ་ལ་མའི་ནང་དུ་འཛོད་པ་
ལྟ་བུ་དང་། འབྲུག་ས་པ་བསྟེན་དུས་གཅིར་བྱུང་ཆབ་རོམ་གྱི་ཁྱོད་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་དང་།
ཟས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཟོས་ཆེ་བྲག་བར་དུ་བཙོར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཉུང་དུ་ཟོས་དུས་གནས་
ལ་དབྱངས་པ་ལྟ་བུའི་ཐུག་བསྐྱེད་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱག་པ་དང་། མཛོངས་པ་དང་།
བརྟེན་འཛོམས་པའི་ཆེ་རི་བོའི་ངོས་ལ་འདྲིལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། འཕྱིག་པ་སྒྱུར་དུས་ཆེར་ལྷག་
གིས་བྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ཐུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་བཤད། དེ་ལྟར་མངལ་དུ་ཡན་ལག་དང་
ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེ་ཞག་བདུན་ཆན་སོ་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་
མངལ་ལ་ཡོད་(༡༥)དུ་མི་འོང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒྲེས་དེ། བདུན་ཐག་ཐ་མའི་དུས་ཁ་
ཐུར་དུ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་གིས་མགོ་མཇུག་བསྒྲོག་ནས་བཙོང་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་
ཆེ་ལྷག་མ་གྱི་འདུར་མིག་ནས་འདྲེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གོས་སྟན་གྱི་སྟེང་དུ་བཞག་ཆེ་ཆེར་
ཁྱུང་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ཐུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུག་བསྐྱེད་མ་
བཟོད་བར་ཁཅིག་མངལ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ལ་ལ་བཙས་ནས་འཛིན་པའང་ཡོད་ཡོད། བདེ་
བར་བཙོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐུག་བསྐྱེད་དྲག་པོས་ཉེན་པས་འཛིན་ལ་ཁད་པ་རྒྱང་བ་བྱུང་
ཡང་ལས་གྱི་དབང་གིས་འཛིན་མི་རྣམས་པ་ཡོན། ད་ལྟ་གཤམ་གཅི་སོགས་མི་གཙང་བ་ལྟ་
ཆོག་མ་གྱིས་གང་བའི་དོང་ནང་ཞིག་ཏུ་ཞག་གཅིག་སྟོད་དགོས་ཀྱང་བསྐྱར་མི་རྣམས་པའི་
ཉམས་ལ་དབག་ན། ཟླ་བ་དེ་ཅུམ་གྱི་རིང་མངལ་དུ་སྟོད་སྐབས་ཐུག་བསྐྱེད་བཟོད་
ཐབས་མེད་པ་ཤེས་པར་རུས། དུས་པ་བཙས་མ་ཐག་པ་རྣམས་རྒྱན་པར་དུ་བ་དེ་ཡང་

[illegible]

སྐྱེ་བའི་ཐུག་པ་ལྟ་ལོན། རྒྱུ་གཞིའི་པའི་དུས་ཐུག་ཐུགས་དྲང་ཞིང་མཛེས་ལ་
 དཀར་དམར་གྱི་མདངས་ཆགས་པ། རྒྱ་ནག་ཅིང་མོ་དཀར་གྱི་ཐེང་བཅན། བགས་པ་
 རྒྱལ་ལ་གཞིན་གཟུགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་ཁྱིམ་ཀླུ་པའི་ཁྱུང་གྱིས་མོན་ཆེ་ལང་
 ཆོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་ནས་རྟེན་པ་རྒྱུར་བས་ལའང་བ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ། བཞིན་རས་
 མོགས་ལུས་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་ཉམས་ནས་གཉེར་མ་འདུས་པ། མདོག་སྤྱང་བྱུང་ལྟར་
 རྩོམ་འཕམ་སྒྱུ་ཁོག་པ། ཁའི་སྡོ་ཐེང་འཐོར་ཞིང་རྒྱ་བམོ་བཞིན་དཀར་བ་དང་སྒྱི་ཐེང་དུ་
 འགོ་བ། བགས་པ་འབྲུག་ལ་འདྲུར་འབྲུག་དང་གཉེར་མས་བྱལ་བ། མགོ་དང་ཡན་ལག་
 མོགས་རང་ཚུགས་མི་བྱལ་བར་འདར་བ་ལ་མོགས་བགཟུགས་བཟང་པོ་ཉམས་པ་དང་།
 འདྲུག་དུས་ཡན་ལག་གི་ལྗེ་ཚིགས་ན་བས་དལ་ལུས་སྤོང་མི་རྒྱས་པར་ས་སྒྱེ་ཐག་པ་
 ཆད་པ་ལྟར་ཆེམ་གྱིས་ལྟུང་བ། ལངས་པའི་ཆེ་ལག་པ་གཉིས་ས་ལ་བཟུགས་ནས་
 གོགས་ས་བྱས་པར་ལྟར་མི་རྒྱས་པ། རྒྱ་བའི་ཆོ་ཚིག་གསལ་བོ་མི་ཐོན་པར་ལྟུང་ལྟུང་

བྱེད་པ་འདྲ་དགའ། ཁམས་དྲིམ་པའི་ལན་ཅན་ཡང་འབྲལ་དུ་སྒྲིམ་ནུས། རད་ཆིག་
 རོས་པས་གཞན་གྱི་(༡)མེན་བྱེད་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྒྲོར་མི་འབབ་ཅིང་སེམས་རྒྱུད་ལྟར་
 ལས་རྒྱུ་པར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ལུས་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་དང་། འབྱུང་བཞིན་
 འདུ་བ་མ་སྒྲིམས་པར་གཤམ་ཆེ་རྒྱུ་དུ་འབྲུགས་པའི་དབང་གིས་ལུས་ན་སྤྱག་དང་ཡིད་
 ལྷ་རན་གྱིས་གདུངས་པས། དུས་བྱུང་དུ་ལའང་གིན་རྒྱ་རིང་བའི་འདུ་གཤམ་འཆར་ན་ཉིན་
 མཚན་སོགས་འདྲ་འབར་དགའ་བ་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་བའམ་ཁ་
 ཅིག་ནད་གྱི་སྤྱག་རྒྱ་མ་བཟོད་པར་ཅི་དྲག་ལ་སྤྱག་པས་ལྷུ་བ་འགག་བྱེད་པ་སོགས་སྤྱག་
 བསྐྲལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་འཕེལ་བ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྒྱམས་ནད་ལ་
 གཞོད་པར་དོགས་བས་སྒྲུན་བས་བཀག་སྟེ་སྒྲིབ་དབང་མེད་ཅིང་སྒྲིབ་ལམ་ཡང་གང་
 འདོད་བྱུར་མེད་བ་དང་། དུག་རིལ་སོགས་སྒྲུན་ཡི་གར་མི་འོང་བ་དང་བཟའ་བཏུང་
 ངན་གཤམ་ནན་གྱིས་སྒྱུད་དགོས་ཤིང་། མེ་བཅའ་གཏར་ག་སོགས་དང་། བྱེད་པར་
 ཟངས་བྱུར་མགར་གྱི་སོལ་མལ་ནས་བདོན་མ་ཐག་པའི་དམར་སང་རེ་བ་དེས་བསྐྱེགས་
 བས་གསུར་དུད་ཆིལ་ཆིལ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དབྱུད་རྒྱུ་བོ་རྒྱམས་བསྐྱེན་དགོས་བ་དང་།
 སྒྲུན་རག་རིམ་གྱོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཐན་བས་ནད་མི་འཆོ་བར་ཐག་ཆོད་ནས་བྱུ་རན་
 ཆེན་པོ་བྱེད་པ་སོགས་ན་བའི་སྤྱག་བསྐྲལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུ་བ་པ་ཡོད། གཞན་ཡང་
 འགོ་ནད་དྲག་པོས་ཟིན་ཆེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཛེམ་དགོས་པས་གམ་དུ་འཁོར་མཐན་
 སྤྲུ་ཡང་མེད་པར་འཆི་བ་དང་། མིག་ནད་གྱིས་མིག་ཞར་ནས་ལོང་བྱིད་བྱེད་སའན་ཡང་
 མ་ཆེད་པར་དབྱུག་པས་ལམ་བཅའ་ཉེ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱུད་(༡)མེན་པ་ཞ་བས་ཆེ་གང་
 པོར་གོག་ནས་འགྲོ་དགོས་བ་དང་། མཛེ་ནད་གྱིས་ཟིན་བ་དག་མི་བྱུ་ནས་བྱུད་ཅིང་
 གཉེན་བཤེས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བོར། གང་དུ་བྱིན་ཀྱང་རྒྱ་སྒྲོ་ཡན་ལ་མི་ཐར། ལུས་རྒྱས་

ཡུལ་སྡེ་གྲངས་མགོ་ལག་མགོ་རྣམས་ཆད་ནས་མར་རོ་མར་གིས་མཐོང་བ་སྟགས་ཉམ་ཐག་
 བའི་སྒྲུང་རྒྱུ་ལ་མཐའ་ལས་ཏེ། བད་ཀྱི་བྱི་བྱག་མར་སྤྱིར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞིབ་བར་བརྗོད་
 གྱིས་མི་ལང་། ད་ལྟ་ནད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལང་ལུས་རྩེན་འདི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་བཅུན་ཆད་བཞི་
 བརྒྱ་ཙུ་བཞིའི་ནད་གྱིས་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ལས་མ་འདས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་
 འགྱུར་བཞི་རྣམས་སྟོག་ཆགས་མི་མཐུན་པ་བཞི་ལྟན་ཅིག་འཛོམ་པ་བཞིན་འཕེལ་འགྱིབ་
 ཏུ་འགྱུར་ལ་ཁད་དང་། རྩིང་འོག་བར་གསུམ་གྱི་གདོན་རྣམས་གཞན་གཞོད་ལ་གིན་ཏུ་
 གྱིམ་པས་ནད་དྲག་པོ་ཞིག་གིས་འདེབས་ལ་ཁད་ཏུ་ཡོད་པས་ན་འབྲེལ་ཏུ་ནད་མེད་པ་
 ཅིས་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་རོ་སྟུམ་དུ་བརྒྱོམ།

འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ནི། བད་ཀྱི་སྤྱག་རྒྱུ་ཤིང་པ་ལས་ཤིང་
 ཐམས་ཅད་སྤྱེད་ནས་རྒྱུ་ཤིང་པ་གསལ་བས་གཡོགས་པ་ཅམ་དུ་སོང་། ཉིན་མོ་བཟའ་
 བཏུང་སྤྱོད་མི་རྒྱུ་ཤིང་མཆོན་མོ་གཉིད་མི་འོང་། མོ་བོན་སྤྱན་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་མི་འཆོ་
 བར་མཐོང་ནས་བོད། གཉེན་རྒྱམས་ཀྱང་གསོན་པའི་རེ་ཐག་ཆད། རང་གིས་ཀྱང་སྤྱན་
 ཆད་མི་ཆོ་སྤྱེད་སྤྱེད་དུ་བཏུང་སྤྱོད་འཆི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དུན་པས་གཉིད་ནས་འཁྱོད། ལུས་
 ལོངས་སྤྱོད་གཉེན་འཁོར་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་སྤྱིན་མོ་ལག་པ་སྤྱེད་སྤྱེད་བར་སྤྱིས་
 ཆེན་འདེགས་དགོས་པ་དངོས་སུ་གཤམ་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་ཡང་བྱ་ཐབས་(༡༩༠ན)མེད།
 ཁྱུད་པར་སྤྱི་ཅན་པལ་ཆེར་ཞིག་ལ་ནད་གཅོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པ་
 འབྱུང་ཞིང་། ཉམ་ང་བའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བ་དང་། གཤིན་རྗེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མི་སྤྱི་པ་
 ཏུ་མས་ཞགས་པ་བཏུབ་ནས་འཁྱོད་པ་སོགས་འབྱུང་སྤྱེད་དང་འཛིགས་སྤྱི་སྤྱི་ཆོགས་
 པ་འབྱུང་། གཞན་གྱི་མཐོང་ཆོད་ལའང་རྐང་ལག་གཡོབ་པ་དང་། གཤམ་གཅི་
 འཆོར་བ་དང་། ང་འཐེན་ཟེར་བ་དང་། སྤྱད་ངན་འདོན་པ་སོགས་ཡང་བའི་རྒྱུ་

པའི་སྤྱག་བསྐལ་སོ་སོར་ཞིབ་ཏུ་བསམ་མོ། །

བསྟན་པ་ལ་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉེན་མོངས་ཤུགས་དྲག་སྤྱེས་
པ་དང་། སྤྱི་ལུང་ཚབས་པོ་ཆེས་གོས་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྐྱེན་མི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དང་སྤྱི་པའི་སྤྱོགས་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་དང་བྱད་པ་སོགས་ལམ་སྟལ་
པའི་བར་ཆད་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་མི་སྤྱག་པ་དང་བྱད་པ་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
པའི་སྤྱག་བསྐལ་གིན་ཏུ་སྐྱ་ཆེ་བར་སྒྲུང་།

སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་པ་ནི། ལུ་སྤྱག་གི་བའི་མ་མ་དག་ཕྱ་རན་
གྱིས་གཟིར་དྲག་པས་དུན་པ་སྟོར་ཞིང་སྒྱུ་ས་པ་དང་། མ་ཆི་མ་རྒྱན་པར་བཏོན་པས་མིག་
ལོང་བ་དང་། མ་མ་གི་བའི་དུ་སྤྱག་རྣམས་སྟོ་མ་རྟེན་བར་འབྱམས་པ་དང་། བྱིས་
ཐབས་ཁ་དྲག་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་འགའ་ཞིག་(༡༧)ན་སེམས་ཁྲལ་གྱིས་སྟིང་རྒྱུང་
ལུང་བ་དང་། སྤྱག་པོ་དཔལ་པོར་སོང་བ་དང་རྒྱལ་སྟོན་མངའ་ཐང་ཉམས་པ་རྣམས་ཕྱ་
རན་གཞན་ལས་ཆེ་བ་དང་། མིག་དང་རྣ་བ་ཉམས་པ་སོགས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་
གྱི་འདོད་ཤོས་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཆད་མེད་པ་ཡོད། བསྟན་པ་ལ་ལྷགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དད་པ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ས་སོགས་གཉེན་པོའི་སྤྱོགས་ཉམས་
པ་དང་། དེ་དག་འཕེལ་བའི་སྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་དགེ་བའི་སྤྱོགས་པོ་དང་
མཐུན་པའི་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལ་འབྲལ་ཡུན་དུ་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ།

འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་པ་ནི། སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་སང་
སེར་ཐན་པ་སོགས་གྱིས་བཅོམ་ནས་སྟོན་ཐོག་ལེགས་པོ་ལར་ཞོག། །ས་བོན་གྱི་དོད་ཀྱང་
མེད་པ་དང་། ཏྲ་གནག་ལུག་སོགས་བསྐྱེད་སྤྱང་གྱི་རྒྱུན་གཙན་གཟན་དང་སྤྱགས་
ནད་གྱིས་གོད་པས་གཞི་མེད་དུ་སོང་ན་འཕེལ་བ་སྟོ་ཆོས་པ་དང་། ཆོང་བྱས་ཀྱང་

བ་དང་བསྐྱུག་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཞིག་ངེས་པར་ཡིད། འོར་རྩལ་གཉེན་འཁོར་ཆེས་མང་
 བ་དེ་རྣམས་སྤུལ་སྤྱང་བསྐྱུག་པ་དང་། དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་གི་སྤྱག་བསྐྱུལ་གིན་ཏུ་
 རྒྱ་ཆེ་བས། འཇིག་རྟེན་པའི་བ་སྤྱད་དུ། མངའ་ཐང་གི་མཐའ་རྒྱས་ན་ཐུང་ན་གྱི་མཆོ་
 རྟོལ་ཐེར་བ་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན། འོར་ལོངས་སྦྱོང་གཏུན་མ་འཛོམ་ན་འང་ཉིན་བཟུ་
 མེད་ཅིང་མཆོན་གྱོན་རྒྱ་མེད་(༡༩༩ན)པ་དང་། ལུ་ལོན་གཞལ་གྱིས་མི་ལང་བ་སྟགས་
 རྒྱར་བས་ཀྱང་ཐུ་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཡོད། དབང་དང་མཐུ་སྟོབས་གིན་ཏུ་ཆེན་སྟོབས་
 ལྡན་གཞན་དང་འགྲན་པར་འདོད་ནས་འཐབ་རྩོད་ལ་སྟགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་
 འབྱུང་ཞིང་། ཏུ་ཅང་ཁས་ཞན་ན་འང་ཀུན་གྱིས་བརྟན་ཐབས་དང་། སྤྱག་ལས་བཏང་བ་
 མི་འདོད་བཞིན་བསྐྱོན་དགོས་པས་སྤུ་མ་ལས་ཀྱང་ཐུ། དེའི་ཕྱིར་དྲག་ཞན་བར་མ་སྤྱ་
 ཞིག་ཡིན་ལང་སྤར་བཤད་པའི་ལུས་དང་ཡིད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཅི་རིགས་པས་མནར་
 གྱིན་མེད་པ་གིན་ཏུ་དགོན་པའི་རྩལ་རྒྱལ་དབང་བདུན་པའི་གསུང་མགྱུར་ལས། མཆོ་
 དམན་སྒྱུ་བཅུན་པོ་མོ་སྤྱ་འདྲེ་ལ་བལྟས་ཀྱང་། །ཆ་ལུགས་རྣམ་འགྱུར་པོ་སྦྱོབ་ཆེ་རྒྱང་
 ཅམ་མ་གཏོགས། སྤྱག་གིས་མི་ཆེ་བསྐྱུལ་བ་མཉམ་མཉམ་དུ་འདུག་པས། སྤུལ་མཉམ་
 གྲོགས་མཆེད་རྣམས་གྱི་སྤར་རྩལ་འདི་སྦྱོབ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མིའི་ལུས་ནི་མིད་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་གྲུ་ཆེན་ཏུ་བརྟུགས་པ་བཞིན་རྟོན་འདིར་ཐར་
ལམ་བརྒྱབ་རྟུག་ན་ལ་མཆོན་ཆེ་བ་མ་གཏོགས། སྤྱིར་རྟུག་བརྟུལ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་
འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བདེ་འབྱོར་སྤུན་ལུ་ཙམ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱ་བར་འཁོར་
བ་རྟུག་བརྟུལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཐར་བཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ་སྤྲུལ་ཏུ་བསྒྲོལ།

ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བསམ་བཤམ།

གཉིས་པ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ལྷ་ག་བསྐལ་བསམ་པ་ནི། ལྷ་མ་ཡིན་འདྲི་གནས་ཆེན་
པོ་གོང་ཁྱེད་འོད་ཅན། ལྷ་བའི་ཁྱེད་པ། གནས་བཟང་པོ། མི་གཡོ་བ་སྡེ་བཞི་ནི་རི་རབ་
གྱི་རྟེན་གཞི་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་སར་སྡེར་འོག་དུ་བཅུ་གས་ཏེ་ཡོད།
(༡༩༩བ)གནས་དེ་རྣམས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་གཅན་དང་། མགུལ་ཁྱེད་ལ་སྟགས་པ་རྣམས་
འབྱོར་བ་ཐུན་སྟུང་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་འི་དབལ་འབྱོར་ལ་
མི་བཟོད་པའི་སྤྲལ་དོག་དྲག་པོ་དང་ལྷན་པའི་དབང་གིས་དཔུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་
དང་བཅས་པ་རྒྱ་མཚམས་ནས་འཐོན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་རྩལ་མཆོར་གནས་པའི་རྒྱ་
རྒྱལ་དཀར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དང་། ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་པ་དང་། ཁྱེད་ཐོགས་པ་
དང་། རྟག་ཕྱོགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བཅས་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ལྷ་མ་ལྷར་གྲགས་པ་
རྣམས་དང་གཟུལ་སྤྱད་པའི་ཆེ་མལ་ཆེར་དེ་དག་གིས་བརློག་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཁྱིད་
མ་བརློག་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་དེའི་གནས་རྒྱལ་ལྷ་འི་དབང་པོར་ལྷས་པ་ན། བརྒྱ་ཕྱིན་
ཏེ་དབང་སྟོགས་གྱི་ལའོར་དང་བཅས་པ་གྲུང་ཆེན་རབ་བརྟན་གྱིས་རྒྱལ་པ་ལྷ་ཆོགས་
བཟེ་བ་ལ་ཅིབས་ཏེ། ལྷ་པ་འགྱུར་གྱི་ཆལ་དུ་སྤྲུས་བྱས་པས་གཟུལ་ལ་སྟོས་པར་གྱུར་
པའི་ཆེ་དཔུང་ཆོགས་བཞི་བཤམས་ནས། རི་རབ་གྱི་སྡེ་ཕྱོགས་སྤྲུག་ཟུལ་སྤྱོད་པའི་
སྤྲུགས་ལྷ་རྣམས་གྱིས་མཆོན་ཆ་སྤྲུ་ཆོགས་པའི་ཆར་འབེབས་ཤིང་། གཟུལ་ངོར་སྤྱོད་
པའི་གྲུང་ཆེན་སལ་རབ་བརྟན་གྲུང་གཡོག་དང་བཅས་པས་སྤྲུ་ལྷ་ག་གིས་བརྟུང་བས།
ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་གྱི་ལུས་བཅད་པ་དང་། རྩལ་བ་དང་། བྱེ་མའི་འཆིང་སྤྲུ་ལྷར་འཐོར་

པ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉམས་སྒྲིག་ཕྱོད་དགོས། དེའི་ཆོ་
 མཆོན་ཆ་དང་འོད་དུས་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོར་ལྟར་བཞག་ཐོག་གིས་མཆོད་ཁ་དོག་དམར་
 བོར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་མིན་གྱི་གནས་གཉིས་པ་སྒྲིག་ཕྱོད་དུ་མཆོ་གྱུར་མཐོང་(༡༩༩ན)
 ཞེས་པ་དམག་འཐབ་པའི་རྒྱལ་པམ་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ནི་བཞིན་འཆར་བ་ཞིག་ཡོད་
 པས། ལྷ་མིན་གྱི་པའི་ཉི་དུ་རྒྱམས་དམག་མ་ལོག་གོང་ནས་ཕྱ་རན་ཆོན་པོས་གདུངས་
 པར་གསུངས། གཞན་ཡང་ད་ལྟ་ཉི་སྒྲིག་གཟུང་འཛིན་དུ་གྲགས་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་མིན་གྱི་
 གཞུལ་འགྱུར་པའི་དུས་ཉི་མའི་གཟེ་བྱིན་གྱིས་ཡར་ལྷ་མ་རྒྱས་པ་ན་སྒྲིག་ཐོན་གྱིས་
 ལག་པས་བཞག་བ་དང་། མེད་པའི་དབང་གིས་ལག་པས་སྒྲིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
 རེག་བ་དང་། གནས་གྲུམ་བའམ་རི་རྒྱར་བ་ཞེས་ཟེར་བའང་སྒྲིག་ཐོན་ཁྲོས་པས་སྒྲིག་
 རན་བཏོན་པའི་སྒྲིག་ཡིན་པར་དུན་པ་ཉིང་བཞག་ལས་གསུངས། ས་ཐལ་ཞེས་ནམ་མཁའ་
 བས་རྒྱལ་མང་པོ་འབབ་བའང་ཐགས་བཟང་རིས་གྱིས་རི་འཕང་པ་ལྟའི་གྲང་ཆོན་ས་
 སྒྲུང་སྒྲུབ་སྒྲིག་གཉོར་པའི་རྒྱལ་ཡིན་པར་གསུང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་། དེ་ལྟར་
 འདོད་པའི་རྒྱལ་སྒྲུང་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་གིན་ཏུ་ཆོ་བར་མ་ཟད། འདི་
 རྒྱམས་སེམས་རབ་དང་ལྡན་ཡང་རྒྱམ་སྒྲིག་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྟོན་དེ་ལ་བཏོན་པ་
 གསར་དུ་མཐོང་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །

ལྷ་འོ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་བསམ་པ།

གསུམ་པ་ལྷ་འོ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདོད་ལྷ་ལ་འཆི་
 འཕོ་བ་དང་ལྟར་པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ནི། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་པོ་རྒྱམས་བདེ་སྦྱིད་སྒྲུལ་དུ་

[illegible]

[illegible]

དགེ་བ་གསུམ་དུ་བསགས་པ་གིན་དུ་དགའ་བས། རྩོམ་གྱི་དགེ་བའི་ལྷན་མ་མེད་ན་གི་
འཕྲིན་རྩིས་དང་མོད་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་སྒྲིམ་ནས་སྤྱད་བཟུལ་བཞེད་ཐབས་མེད་
པ་ལྟོར་དགོས། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་མོགས་འདོད་ལྷ་གོང་མ་རྣམས་གནས་ལུས་
ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་ཐུང་ཆོགས་པའི་ཆ་ནས་འོག་མ་དག་ལས་རྩིས་བྱེད་པར་དུ་འབགས་
པས། དེ་རྣམས་ལ་འཆི་ལྷན་ཐོག་པའི་སྤྱད་བཟུལ་གྱུར་ལྷན་པར་ཆེ་བ་གིས་རྒྱུ་ལོ། །

[illegible]

འཆར་ཅན། ཆོག་མཆོག་གི་ཤེས་པ་འཆི་ལྷན་གྱིས་སྒྲིབ་ཡོང་བ་ཡིན། མཐའ་ཤིས་
པའི་ཞལ་ནས། རྩོན་ཅན་གྱི་དུང་མཆོད་དཔལ་པའི་གཡང་པར་གཞིལ་བར་
གསུངས་ཀྱང་། ད་རུང་ལྷ་ལ་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་ནས་ནས་འདུན་པ་འོང་གིན་འདུག་པ་
ལ། ཁྱིམ་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལན་ཁ་མར་མཐོང་བས། ལྷའི་བདེ་བ་དེ་མགོ་སྒྲོར་ཆེན་
པོར་ཐོང་ནས་ཆོས་ཀྱང་མི་འོང་། དེར་ཅི་ཅུ་ཡོངས་སྤྱད་ཀྱང་དཔེ་ཅིག་སྤྱད་པའི་ཆོད་
ཀྱང་མེད་པར། ཤིན་ཏུ་དཔལ་བར་སྒྲིབ་འདུག །དེ་བས་སྤྱང་ཆུན་སྤྱབས་འགོ་བྱེད་ཅིང་
མ་ཁི་བརྒྱེ་བཞོང་བ་ཞིག་འདས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མད།

ཁམས་གོང་མའི་རྒྱལ་བསྐྱལ་ནི། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་
སྐར་བཤད་པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་བསྐྱལ་དེ་དག་མེད་མོད། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་
མཛོན་གྱུར་མགོ་(༡༧༥བ)མནན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མ་སྤངས་
བྱིང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་གནས་པ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པས། རྩོད་དྲིང་དེ་འཛིན་ལ་
སྐར་མི་ལྟར་བའི་རྩལ་གྱིས་མནན་པར་བཞག་གྱུར། ཅམ་ཞིག་དྲིང་དེ་འཛིན་གྱི་འཕེན་
བ་ཟད་པའི་ཆོ་རང་ས་ནས་འཆི་བ་དང་། འོག་མའི་སྤྱིད་པ་བར་དོར་འཕོ་བ་དང་། འོག་
མ་འདོད་ཁམས་སུ་ལྟར་བའི་རྒྱལ་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བར་གསུངས། དེ་
ལང་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན་ལྷག་ལྷ་མི་སྤྱེ་ཡང་། དེས་
བར་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་སྤྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་
གཞུགས་མེད་ལ་ཐར་བར་འབྱུལ་ཞིང་། དེའི་རྒྱ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་
གཞུགས་མེད་ཀྱི་དྲིང་དེ་འཛིན་ལ་ཐར་ལམ་ཏུ་འབྱུལ་དེ། ལྷ་མ་འཐོབ་པར་འདོད་པས་
རྒྱ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དྲིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པས། ཅམ་ཞིག་དེའི་
རྒྱ་སྒྲོམ་རྒྱ་མཐུན་བདག་འབྲས་ཅི་རིགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱེ་བའི་བསམ་

གདན་དང་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པའི་ཆོ་མར་པ་ཐོབ་བོ་སྐྱེས་དུ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་འབྱུང་།
 དེ་བྱིན་ཆད་བསྐལ་པ་ལས་བསྐལ་ཆེན་དུ་མའི་ཡུན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སྒྲིམ་པས་གཉིད་
 འབྲུག་འོག་པ་ལྟར་གནས། འཆི་ཁའི་དུས་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་སྒྲིབ་ལེན་
 པར་ཤེས་པ་ན་ཐར་པ་ལ་སྐྱུར་འདེབས་གྱི་འོག་ལྟ་སྒྲིམ་ནས་དེའི་དབང་གིས་དཔྱལ་
 པར་སྒྲིབ་པར་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ལམས་པ་རྣམས་གྱི་ཆོ་ཆད་པར་བསྐལ་དང་བསྐལ་
 ཆེན་འགྱུར་གྱིས་བརྩི་དགོས་ཤིང་། ལྷན་པར་གཟུགས་མེད་བཞེས་ཆོ་བསྐལ་ཆེན་
 (༡༩༩)ཉི་མེ་ནས་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་ཐུབ་པར་གསུངས་པས། ལུན་དེ་ཙམ་གྱི་རུང་རྒྱལ་
 བསྐལ་གྱི་རྒྱལ་བསྐལ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འདུག་ཀྱང་། ཉེན་
 མོངས་སྒྲིབ་གནས་འཕེལ་བའི་ས་བོན་བརྟན་ཆགས་པར་ཡོད་པའི་དབང་གིས། ལམ་
 བྱིན་ཆེན་དང་ཕྱད་པའི་ཆོ་ཉེན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྲིམ་ཏེ་གནས་འོག་མར་ལྟར་བས་
 བ་ལྟགས་སུ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་དང་། ཐར་ལམ་དང་ཐར་པར་འབྱུལ་ན་ལྟག་པར་
 ཉེན་ཆོ་བའི་གནས་སུ་གདའ། དེས་ན་འཁོར་བ་འདིར་ངན་མོང་གསུམ་དུ་རྒྱལ་བསྐལ་
 གྱི་མེ་འབར་བར་མ་ཟད། བདེ་འགྲོ་ལྟ་མའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱལ་བསྐལ་གསུམ་ཅི་
 རིགས་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས། གཅིག་དུ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་མི་
 འདུག །

དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས། གྲིང་པའི་ཕྱི་
མོ་ཐོབ་ཀྱང་མནར་མེད་ཀྱི་ཆངས་ཁ་ན་གནས་པའི་ཆོད་དུ་མོད་ཅིས་དང་། རྒྱལ་དབང་
བདུན་པས། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ཞེས་གསལ་ཕྱགས་བསྟེན་ཀྱི་ཁང་པ། ཁྲོགས་
བརྒྱ་གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་རྒྱལ་བསྐལ་གྱིས་ཕྱིག་པས། གྲིང་ལ་གཞན་གྱང་རང་གི་སྤང་རྩྭ་
དུ་འདུག་པ། གནས་ངན་འདི་འདྲར་འབྱམས་པའི་སྤང་རྩྭ་འདི་སྟོབ་པ། ཞེས་གསུངས་

མོ། ༡

ལྷ་དང་དཔུལ་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་མོགས་བསམ་པའི་ཚོགས་ལ་འདི་ན་འདི་ལྷ་པུ་ཞིག་
ཡོད་པ་རེད་སྐྱུལ་པ་ལྷ་པུ་ཞིག་གར་བས་མི་ཚོག་པས་རང་སྤྱིང་དུ་བསམ་དགོས། དེ་ཡང་
མྱིང་པར་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ཚོད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ཁྱིན། རིགས་དྲུག་གི་སྐྱུག་(༡༩༥༧)བསྐལ་སྐྱུར་
བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱོད་ན་ད་དུང་ལན་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྤྱིང་མི་དགོས་པ་གཅིག་
ཀྱང་མེད་པས་ན། འདི་ཐམས་ཅད་བདག་གི་གཏན་གྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ཁྱོད་དགོས་པ་གསྐྱུག་
ཡིན་འདུག། །དེས་ན་པ་མཐའ་མི་མངོན་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལས་ཐར་
པའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་ལག་ཏུ་སྒྲུང་བར་བྱའོ་སྐྱུལ་དུ་བསྒྲོམ།

དེ་དག་གི་དོན་བསྐུ་བ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐུ་བ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས་སོག་མའི་མེ་བཞིན་དུ་
ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་བས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་རྒྱ་མིང་འབྲས་
པུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཡང་ན་འབྲས་པུའི་ལྗོན་གིང་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལས་ཉེར་ལེན་
ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཆོ་སྤྲུལ་མའི་ཕུང་པོ་ལས་མྱེད་ལེན་སོགས་དང་། དེ་དག་ལས་ཆོ་འདིའི་
ཕུང་པོ་དང་། འདི་ལས་ཀྱང་མྱེད་ལེན་སོགས་དང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཆོ་ཕྱི་མའི་ཕུང་
པོ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དང་། སྐྱུན་ཆད་ཀྱང་ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ལེན་དགོས་པ་འདི་ལ་
འཁོར་བ་ཟེར་བ་ཡིན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་བཏང་སྐྱོམས་གསུམ་དང་། དེ་

དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་། བདག་སྟེན་དབང་པོ་རྣམས་
 དང་། དམིགས་སྟེན་ལུས་གསུམ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟུག་བསྟུལ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
 བཤམ་ས་བོན་ཡོད་བས་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་དུ་འཛོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཅོས་
 ལྡན་འདས་གྱིས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་དུ་གསུངས་ཤིང་། (༡༩པ་ན)
 འཁོར་བ་ཁབ་གྱི་རྩི་མོན། །བདེ་བ་ནས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་
 འཁོར་བའི་གནས་ལུས་ཡོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་ཡང་།
 འཁོར་བའི་གནས་ཞེས་པའི་ཆོག་རིས་ལ་འབྱུལ་ནས་འཁོར་བ་བྱ་བ་ལྟ་མིའི་གནས་
 དང་དཔུལ་བའི་གནས་སོགས་ལུས་ཁམས་སྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གོ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་
 རྟུལ་ལྡུལ་ཅོས་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་འདེམ་རྣམ་པར་ཐལ་བས་སོ། །

དེས་ན་འཁོར་བར་འབྱམས་ཟིན་པ་དང་འབྱམས་འགྱུར་གྱི་དོན་ཡང་། སྒྲིད་པར་
 འཆིང་བྱེད་ལས་ཉོན་གཉིས་གྱི་དབང་གིས་རིགས་དྲུག་གང་རུང་གི་རྟེན་གྱིས་བསྟུས་
 པའི་ཉོར་ལེན་གྱི་སྤང་པོར་བཅིངས་ཟིན་པའམ་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཟེར། འཁོར་
 བ་ལས་གྲོལ་ཞེས་པའི་གང་ལས་གྲོལ་རྒྱའི་འཁོར་བ་ནི། འཆིང་བྱེད་གྱི་གཉོན་པོ་མ་
 སྐྱེས་ན་ད་གཟོད་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་སྤང་པོ་ངེས་པར་ལེན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། ཐར་པ་
 ཞེས་པའང་གཉོན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུན་ཆད་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་སྤང་པོ་འགྲུབ་པ་
 ཡོག་པའོ། །འཁོར་བ་དང་ཐར་པའི་ངོས་འཛིན་འདི་གོང་འོག་གི་དམིགས་ཁྱིད་སྒྲིང་
 བའི་སྐབས་མང་པོར་ཤིན་ཏུ་མཐོ་ཆེ་བས་དུན་པར་གྱིས་ཤིག །སྤར་བཤད་པའི་འཁོར་
 བ་སྐྱེད་ང་སོ་སོའི་སྟུག་བསྟུལ་རྣམས་རིགས་དྲུག་གང་རུང་གི་ཉོར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཞིག་
 ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཤི་སྟུག་ཡིན་པས། ཉོར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་གཞན་
 ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་འདུག །དེའི་ཕྱིར་ཉོར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཞིག་གྲུབ་ཕྱིན་

ཆད་ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་རར་བཞིན་འབར་ཞིག་ལས་མ་འདས་པ་སྟེ་(༡༤༥)ཆེ་འདིའི་ན་
 ཀ་འཆི་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། བྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱལ་དཔག་མེད་འདྲིན་
 པ་དང་། ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་ཐུག་བསྐྱལ་དར་འབྱུར་བའི་ཐུག་བསྐྱལ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་
 རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་སྒྲ་མའི་གཞན་དབང་དུ་སྤོང་
 བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་རར་བཞིན་དུ་འབྱུར་བས་སོ། །

ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ན་ཀ་འཆི་བ་སོགས་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱལ་
 གཉིས་མེད་ང་ཆ་བ་བཞིན་འབྲེལ་མི་རུང་དུ་གནས་པ་ཡིན། འདི་ལ་དགོངས་ནས་པོ་
 རྟོང་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། རིགས་དྲུག་གང་དུ་སྐྱེས་པན་ཆད་ན་ཆ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ཐུག་བསྐྱལ་འབྱུང་བའི། བ་རྒྱ་ཞིག་ན་བ་ཡིན། འཆི་རྒྱ་ཞིག་འཆི་བ་ཡིན་གྱི། དེ་
 ལ་མི་འོས་པ་ཞིག་གློ་སྤར་དུ་སྤྱང་བ་ཡིན། འཁོར་བའི་མཆོན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན།
 འཁོར་བར་གནས་ཡིང་ལ་དེ་ལས་མ་འདས། རར་ཅག་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ན་སྐྱེ་བ་སྤོང་
 དགོས། དེ་ལ་རྒྱ་སྤོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཐུག་བསྐྱལ་
 རྣམས་སྤར་བའོད་པ་ལྟར་བསམས་པས། དེ་འདྲའི་ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱན་གཏན་ཆོད་དུ་
 སྤོང་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲམ་པ་ཅམ་སྐྱེ་ཡང་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གེས་མི་བྱ་བར་ཡུན་རིང་པོར་
 སྐྱོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་ཞིབ་དུ་བསྒྲེམས་ཏེ། སྤར་འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ལ་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་
 འབྱུང་བའི་སྒྲོ་བཅོས་མིན་དང་། ད་གཞོད་འབྱུངས་དགོས་པ་ལ་འཇིགས་གིང་སྐྱག་
 པའི་སྒྲོ་ཆོག་ཅམ་མིན་པ་ཅི་སྐྱེ་བྱ། རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒྲོ་ཆོད་ཀྱང་དཔེར་ན་ཁང་པ་མེ་
 འབར་བ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ལས་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་དང་། བཅོན་
 མ་བཅོན་དོང་(༡༤༥)ནས་ཐར་པར་འདོད་པའི་སྒྲོ་ཅི་ཅམ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་སྤྲི་འཁོར་བ་
 ལས་ཐར་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་བྱིད་པའི་སྤུན་ཆོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཐིལ་

འཛེམ་པ་མེད་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་རྩ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལོ། །དེ་དག་གིས་མ་ཞི་བར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་གང་ཞིག་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་ཅམ་ནས་སེམས་འདོད་ཡོན་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱེད་པ་ལས། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་མོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྩ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལས། ལྷག་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའི་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ལས། རང་རྩ་སེམས་མི་གསལ་བའི་སྐྱགས་པར་བྱེད་པ་ལས། ཐག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་མི་བསྐྱར་བར་བག་ཡངས་སྤྱ་གཞོང་བའི་བག་མེད་པར་བྱེད་པ་ལས། མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་ངམ་གཞན་རྒྱ་མཚན་རྩ་བྱས་ནས་འཛེམ་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་གང་རུང་གིས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་གོ་དགོས། མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་དོན་མདོར་དེལ་ན་ཉོན་མོངས་གང་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་ཅམ་ནས་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་རྩ་མི་སྟེར་ཞིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་སྒྱུར་བས་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན། ཀྱང་བརྩས་དར་རྟེན་ལས་སེམས་རྒྱད་རབ་རྩ་མ་ཞི་བ་ནི་ལྷག་བསྐལ་བདེན་བ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་སྤྱིད་པར་འཆང་བར་བྱེད་པའི་དོན་(༡༥༦)རྩ་གོ་དགོས་པ་འདྲ།

ནིན་མོངས་སོ་སོའི་མཚན་ནིང་ལ་བརྟུ་ལས། འདོད་ཆགས་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་
གདོགས་པའི་ནང་གི་ཡུལ་ཉི་པར་ལེན་པའི་ཡུང་བོ་ལྟ་འམ་མིང་གཞིའི་ཡུང་བོ་དང་།
ཕྱིའི་ཡུལ་གནས་དང་ལོངས་སྤྱད་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་ཤིང་།
ཞེན་པའོ། །རས་ལ་སྐྱུམ་ཞུགས་པ་དབྱུང་དགའ་བ་ལྟར་འདི་ཡང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་
ཞེན་ཅིང་མཆེད་པ་ནི་འབད་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་དང་འབྲལ་དགའ་བའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཟེར། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་

དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ཆགས་སུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པས་ད་ལྟ་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་
ལུགས་ལ་དད་པ་ཆེ་ཆེར་བ་ལ་ཆེར་འདི་དང་མོར་ཉེན་ཆེ་བར་སྒྲུབ་། ཆགས་པ་འདིས་
འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྒྲེ་བའི་གོགས་བྱེད་ཅིང་། ཞེ་སྤང་དང་ཐུག་དོག་སོགས་ཉེན་
མོངས་གཞན་རྣམས་འདྲེན་པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་དང་། སྤྱི་
བསམས་ལ་གསོས་བདེ་བ་ནས་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་
ཞིག་ཡིན།

ཁོང་སྤྱོད་པ་ནི། རང་དང་མི་མཐུན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། ཉན་གྱི་ཐུག་དུ་
ལྟ་བུའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། མཚོན་དང་ཆེར་མ་སོགས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
གནས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་པའམ་གཞོད་པ་བྱ་བར་སེམས་
བཅོ། །འདིས་ཆོ་འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་བ་ལ་རྟེན་པར་མི་གནས་ཤིང་། སྤྱི་མར་ངན་
སོང་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དཔག་མེད་བསྒྲེད་པ་དང་། དགེ་བ་སྤྱི་བསམས་འཛོམས་པར་
བྱེད་(༡༥༠ན)པས་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་གསུངས།

ར་རྒྱུལ་ནི། ཉེ་རྒྱུ་འཛིན་ལྟའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་དེ་སྤྱིའི་མངའ་ཐང་འབྱོར་བ་
ལྟ་བུ་དང་། ཉན་གྱི་རིགས་གཞུགས་ཤེས་རྒྱ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་ལས་ལྷག་
པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཁེངས་པའམ་མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །འདིའི་དབང་དུ་སོང་
ན་སྤྱོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མི་གྲས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡར་སྒྲེད་མེད་པ་
དང་། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྒྲེ་བའི་གོགས་བྱེད་ཅིང་། སྤྱི་མར་ངན་འགྲོའམ་བྱན་དང་སྒྲེན་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་ཆད་དུ་སྒྲེ་བར་གསུངས། མ་རིག་པ་ནི། བདེན་བཞི་དང་ལས་
འབྲས་དང་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་གསལ་བའི་
མི་ཤེས་པ་ཉེན་མོངས་ཅན་ནོ། །བདེན་བཞི་སོགས་ཇི་འདྲ་ཡིན་སྟུམ་དུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་

པའི་ཚེ་ནག་ཐོས་བྱིས་སྒྲིང་ནས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་དེ་འདིའི་མཚན་གཞིར་བཞག་ན་གོ་
བདེ། མ་དག་པ་ལ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་ཞིང་སྒྲིང་དགའ་བ་དང་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཅུ་བ་མཐར་ཐུག་དུ་བཞིན་པ་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་ཡང་། རིས་
འཛིན་ཚུལ་མི་འདུ་བ་མང་།

ཐེ་ཚོམ་ནི། བདེན་བཞི་ཚོགས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་
མིན་སྟམ་དུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའོ། །ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་
མཐོ་རིས་ཀྱི་གོགས་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཐར་པའི་གོགས་
བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་དང་བདེན་བཞི་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་
ཟས་ན། དེ་དག་ལ་སྤང་རྩོད་(༡༥༠བ)བྱེད་པ་དང་སྦྱབས་སུ་བསྟེན་པ་ཚོགས་མཐོ་རིས་
དང་ཐར་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་དགོ་བའི་ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འདུག་པའི་རྟེན་
བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

འཛིག་ཚགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལ་དཔེགས་ནས་ང་དང་པའི་ཞེས་
རང་དབང་པའི་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །འཛིན་
སྒྲུངས་གྱི་རྣམ་པའི་ཞིབ་ཆ་དང་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་མོགས་གཞན་ལས་ཤེས་དགོས། འདིས་
ལྟ་བུ་དན་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་གཞན་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་བཞིན་
བཤང་ཡོད།

མཐར་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ནི། འཛིན་ལྷས་གང་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་
ནས་མི་འགྱུར་བའི་དྲག་པའམ། རིས་མཐུན་བཟང་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་ལྗོང་བ་
མེད་པའི་ཆད་པར་ལྷ་བའི་གེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །འདི་ཡང་དྲག་ཆད་སྤངས་
པ་དཔུ་མའི་ལམ་དང་འགལ་བས་ན་ལམ་དེས་ལམོར་བ་ལས་དེས་པར་འགྱུར་བའི་བར་

གཙོད་བྱེད།

ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་ནི། འཛིག་ལྷ་དང་མཐར་ལྷ་དང་ལོག་ལྷ་གསུམ་གང་རུང་དང་།
དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་ལྷ་བ་པོའི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་
རྒྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །

སྤང་པོ་ལ་མཆོག་རྒྱ་འཛིན་ཚུལ་ནི། ལྷ་ངན་དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཞེན་ན།
ལྷ་ངན་དེ་དག་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་སྤང་པོ་ཡང་ལྷ་བ་རྣམས་དག་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
གང་ཟག་མཆོག་གོ་སྟུམ་རྒྱ་འཛིན་པ་ལྷ་སྤར་གོ་དགོས། འདིས་ལྷ་བ་ངན་པ་རྣམས་ལ་
མོངས་ཞེན་འཕེལ་བར་བྱེད།

ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི། (༡༥༡ན)གཞན་སྡེའི་ལྷགས་གྱི་
འཆལ་ཚུལ་སྟོང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་། རིལ་བ་དང་ཆོངས་སྤྱད་དང་གཡང་བཞི་འཆར་
བ་ལྷ་སྤེལ་ཆ་བྱུང་དང་། ཞང་བ་ལ་གཅིག་གིས་འགྲེང་སྟེ་ཉི་མ་ལ་བལྟ་བ་ལྷ་སྤེལ་སྟོང་
ཚུལ་དང་། ལུས་དག་གི་འཕྲུག་པ་བ་ལང་དང་རི་དྲགས་གྱི་སྟོང་པ་ལྷ་སྤར་ངེས་པར་
བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། དེ་དག་གི་གནས་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྟིག་པ་
འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱེན་པར་ལྷ་
བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ལྷ་ངན་དང་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་ངན་པ་ལ་ཅི་ཅུ་འབད་གྱུང་ངེས་ལོགས་གྱི་འདོད་དོན་འབྲུག་མི་སྟོན་པས།
མར་འདོད་ནས་བྱེ་མ་བཅོར་བ་ལྷ་ར་ངལ་བ་འབྲས་སུ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་
ཡིན།

ལོག་པར་ལྷ་བ་ནི། ཆོ་སྤྱི་དང་ལས་འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་
མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། དབང་སྤྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱར་

འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་མོ། །སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཡོག་ལྟས་དག་ཅུ་གཙོད་
 ཅིང་དག་བ་ལ་མི་འདུག་པ་དང་མི་དག་བ་ལ་ཅི་འདོད་དུ་འདུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། མྱོད་
 བཅུད་ཐམས་ཅད་དབང་ཐུག་གིས་བྱས་པར་འཛིན་པ་ཤོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཕལ་
 ཆེར་དེ་དང་འདྲ། ཁྱིད་ཡིག་ལ་ལར་ཆགས་སྒར་ཤོགས་མདོར་གྱུར་དུ་སྒྲེར་བཅུག་ནས་
 རོས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་སྒོ་དམན་ལ་འཆར་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཉེ་
 ཉོན་ཉི་ཤུའི་མཚན་ཉིད་ཤོགས་ཀྱན་བདུས་ཅུ་འབྲེལ་དང་ཐུང་བོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ལས་
 ཤེས་དགོས།

གཉིས་(༡༥༡)པ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྒྲུབ་ཆེད་
 གྱིས། དཔེར་ན་ཐག་ཁྲ་འབྲེལ་པ་ལ་ལུན་པ་བྱུང་བ་དང་བཅས་ནས་ཐག་པའི་རང་བཞིན་
 མིགས་ལ་བར་མོང་བའི་ཆོ་དེ་ལ་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྒྲུབ་ལྟར། ལུང་པོའི་གནས་ལུགས་
 ལ་སྒྲིབ་བྱེད་སྒོར་མཚན་གྱི་མ་རིག་པ་ལས་ལུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འབྱུལ་བའི་འཛིན་ལྟ་
 སྒྲུབ་ཆེད། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་སྒྲུབ་རྒྱུ་བཤད། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་
 དང་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ་སོགས་གྱིས་འཛིན་ལྟ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གྱི་
 རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པར་བཞེད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་རེར་མང་པོའི་ཁྱོད་ཏུ་གཞན་
 གྱིས་རྒྱས་བཟུགས་པའི་ཆོ། ང་ལ་ཉེས་པ་སྒྲུབ་ཅུང་ཡང་མེད་བཞིན་ཏུ་འདིས་འདི་འདྲ་
 ཟེར་བ། ང། ང་སྙམ་ཏུ་རང་རང་དབང་བའི་འཛིན་ཚུལ་གྱིན་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར། རྒྱན་
 བར་ཡང་སྒོ་ངོར་གཅིས་གྱིང་ཡངས་པའི་ར་ཚུགས་ཐུབ་ཅིག་ཡོད་ཡོད་ལྟར་འཛིན་པ་
 འདི་ནི་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྒྲུས་ཡིན་ལ། འདིས་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་དག་
 ལ་གཞོད་པ་བྱས་སམ་བྱེད་པར་དོགས་པའི་གཞན་སྤྱོད་སམ་ལ་ཞེ་སྤང་འབྱུང་། དེ་བཞིན་

མེད་མེད་པའི་ཐུལ་དང་ཐག་བཞིང་མེད་པའི་ཕྱིན་པས་ཤིག་ནས་ལག་དྲུ་མེན་པ་གསལ་
མེད།

འདུ་འཛིན། གྲགས་ངན་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་པ་ལ་ཟེར་དེ། ན་ལྟ་འང་(༡༥༩བ)ནག་
ཆང་ལ་དགའ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ཙམ་ཐོག་པའི་ཅེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་འདོད་ཡོན་རྒྱུ་
དང་ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་འབྱེད་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོག་པོ་དེ་འདྲ་བ་སྦྱར་བ་
ལ་ལྟོས་པ་མེད་སྐད་ཟེར་བ་བདེན་པར་བརྒྱུད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་
འདུན་མ་གཏན་བརྒྱུ་ཏུ་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟར་ཡིན། རྩོན་འཁུན་
ལུལ་རྒྱལ་དུ་ཆང་འབྲུང་བ་དང་མི་འབྲུང་བའི་བུཅུན་བ་སྐྱེན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཆང་
འབྲུང་བ་དེ་རྩ་སྒྲིང་དུ་སོང་བས་ཕྱིས་ལུལ་དུ་ལོག་ཆེ་ཆང་མི་འབྲུང་བ་ཞིག་ལྷུང་། ཆང་
མི་འབྲུང་བ་དེ་ལྟ་སར་སོང་བས་ཕྱིས་ཆང་འབྲུང་ཞིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་བཞིན།
སེམས་ལ་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་སྐྱེན་དབང་དུ་འགྱུར་སྒྲུབ་སྐྱོག་གསུངས་སྒྲུངས་
ནས་ཕྱོགས་བཟང་པོ་རེ་རྒྱུད་ན་དེ་དང་གི་བྲལ་བྱེད་པ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

པགད་པ་ནི། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་ལོག་ཆོས་ཉན་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་
 ཆོས་སུ་སྐྱུ་བའི་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུང་སྟོགས་འདིར་མ་དར་ཡང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པ་ཐབས་ལམ་གྱི་བྲིད་དང་ཉོན་མོངས་མ་སྦྱངས་པར་སངས་རྒྱུ་བའི་གདམས་པ་ཟབ་
 མོར་གྲགས་པ་རྣམས་ཉན་པས་ཆེ་མཆུག་བཟའ་ཉོག་གི་བདག་པོར་མོང་བ་མང་པོ་
 མཐོང་བ་ལྟར་རོ། །སྤལ་པ་མ་ཅན་གཅིག་གིས་སྤལ་པ་ཐམས་ཅད་རུལ་པར་བྱེད་པ་
 བཞིན་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཅིག་གིས་བྱང་བྱད་ཆོད་ཐམས་ཅད་འཕྱང་ལ་སྦྱར་
 བས་གིན་རྟུག་ཐབ་དགོས།

གོམས་པ་ནི། ལུ་བ་གང་ཡིན་ཡང་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བ་དེ་ལ་ངང་གིས་འཇུག་

པ་ལྟར། ཐོག་མེད་ནས་ལ་ཁོར་བར་ལ་བྱམས་ཆེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོག་ས་ལ། (༡༥ ༣༥)
གོམས་པ་གིན་ཏུ་ཆེ་བས་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་སྒྲེ་བ་ཡིན།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཆགས་ཡུལ་ལ་སྐྱུག་པའི་བྱེད་པར་མང་པོ་སྒྲོ་འདྲིགས་པའི་
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་། དག་ལྟ་སྒྲུ་ལ་སྒྲེ་བྱིར་གཞོད་པ་བྱས་ཚུལ་
གྱི་མི་སྐྱུག་པའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཞེ་སྒྲུང་དང་། སྐྱེད་གས་ཀྱི་གཞུང་ཏུ་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལྟར་སྒྲུང་མང་པོ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ལྟ་དན་རྣམས་སྒྲེ་བ་ལྟ་སྒྲུའོ། །

དེ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ནི་པ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ་དང་། ཡུལ་ཉེ་
བར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཏྲོག་གསུམ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་
དེ་རྣམས་ལས་པ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ་ལྟ་སྒྲུར་འབྲལ་དུ་གཉིན་པོ་དཀར་ཡང་། ཆགས་
སྒྲུང་མོགས་སྒྲེ་བའི་ཡུལ་དང་གྲོགས་ངན་དང་ལོག་ཆོས་མོགས་ལ་འཇེམ་གང་སྒྲུབ་
དང་། རང་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་སྒྲོས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཏྲོག་པ་སྒྲེ་བར་
ཚུམ་པ་ནས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། གཉིན་པོའི་ཐོག་ས་དུན་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བསྒྲོག་
ཅི་སྒྲུབ་ལ་འབད།

བཞི་པ་ཉེས་དམིགས་ནི། ཉོན་མོངས་པས་རང་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། འདི་
དང་ཕྱི་མར་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་ལ་མོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མདོ་སྒྲེ་རྒྱན་ལས་
གསུངས་པ་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ཏུ་ལྟ་སྒྲིན་སྒྲེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་དགར་ལངས་ཀྱང་མནར་
མེད་ཏུ་འབྱིད་མི་རུས་ལ། ཉོན་མོངས་པས་དཔྱུལ་གནས་དེར་སྒྲུད་ཅིག་གཅིག་ལ་འཕེན་
བས་གཞོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དག་ཐོག་མེད་ནས་ཐ་མ་མི་མདོན་
པའི་བར་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལྟར་དག་ (༡༥ ༣༦) གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མི་སྒྲུབ་
པས་གཞོད་པ་དུས་རིང་བ་དང་། དག་ཡུལ་བ་གཞན་ལ་མཐུན་འཇུག་བྱས་ན་ཕན་

འདོགས་པ་འང་སྤྱིད་མོད། ཉོན་མོངས་ལ་མཐུན་འདུག་ཅི་ཙམ་བྱས་པ་བཞིན་ལྷག་
 པར་གཞོད་པ་སྒྲིལ་བ་དང་། ཐ་མལ་བའི་དགྲ་ཉེ་ལའོར་དུ་སྒྲིབ་པ་ལའང་འཛིགས་ན་
 ལུན་རིང་པོར་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དགྲ་དེ་སྤྱིར་ནང་དུ་རྟག་
 པར་གནས་བཅས་པ་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཆེས་མི་རིགས་པ་ལ་མོགས་པ་གསུངས་
 མོ། །

མདོར་ན་ལའོར་བ་འདིར་སྤྲིག་པ་དང་སྤྲིག་བསྐྱལ་རི་སྤྱིད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་
 མོངས་པས་བསྒྲིབ་པ་དང་། མཐོ་རིམ་དང་ཐར་བའི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉོན་
 མོངས་པས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉེས་སྒྱུར་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་
 དམིགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན། དེས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་འདི་མི་དགོ་བ་སྤྱིར་མེད་ཉེས་
 དམིགས་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲ་བར་གྱིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཞིབ་པར་བརྗོད་མི་རུས། གོང་
 མ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་སུ། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་རྒྱུས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འབྲལ་དུ་
 སྤྱོད་རུས་པ་རྒྱུས་དགག་ཅི་བྱུང་དང་། མཚན་ཉིད་དང་རབ་དབྱེ་ཤེས་པའི་སྒྲོས་རྒྱུད་
 ལ་སྒྲིམ་མ་ཐག་ངོས་ཟིན་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དགྲར་བསྟར་
 བ་དང་། མགོ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲོམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ལུན་
 འབྱེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟེན། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་འབན་གྱིས་སྤྲུགས་རྒྱུད་
 ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་བའི་དུས་སུ་བྱུག་གཡས་པས་གཡོན་པ་ནས་འཐེན་
 གིན། ཁྱོད་འདྲ་བཞིག་འོང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ལུགས་སམ་བྱེད་(༡༥༧ན)ལུགས་ལ་
 ལྟོས། ཁྱོད་དགོ་སྒོང་རྩལ་ཁྱིམ་སྐྱལ་བ་ལ་མི་དགའ་བར་འབན་གྱང་རྒྱལ་ལ་དགའ་
 འཕ། ར་སྒྲོག་ཅིག་བསྒྲོན་ཏེ། ཡོན་བདག་ཀྱན་ལ་བཞུགས་ནས་ཐན་ལམ་རེ་སྤྱིར་བའང་
 གཞོད་དུ་གཞུག་གིས་གསུངས་ནས་ངན་བརྗོད་དང་། དགོ་སེམས་རྒྱ་དུས་བྱུག་གཡས་

པ་ནས་འཐོན་གྱིན་དག་སྒྲོང་རྩྭ་པ་བྲིས་ས་རྒྱལ་བ་གསུངས་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་མཐོང་
པ་ལྟ་བུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་མིག་སྟོན་བྱས་ན་ལེགས།

གཉིས་པ་དེས་ལས་གསོག་པའི་རྩྭ་ལ་གཉིས། བསག་བྱའི་ལས་དོས་བཟུང་བ་
དང་། དེ་རི་ལྟར་གསོག་པའི་རྩྭ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་སུ་དོས་འཛིན་རྒྱའི་སེམས་པ་བྱ་བ་དོ་ཁབ་ལེན་ལ་ལྷགས་གཡོ་
བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་ཀྱང་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་ལྷགས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར།
སེམས་པ་འདི་ཡང་གང་གི་འཁོར་དུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་སེམས་སྒྲོན་དང་ཡོན་ཏན་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་གཡོ་ཁིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་བྱུད་པར་བ་ཞིག་ལ་གོ་
དགོས། སྒྱུར་ལས་ཞེས་པ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ནང་གི་བྱ་བའི་སྐབས་ལ་ལས་ཀྱི་
བདེ་སྒྱུར་བ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་ནའང་ལས་ཀ་ལས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ལ་ལས་ཀྱི་བ་
སྟེད་བཏགས་པ་ཡོད། དུག་གསུམ་མེད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱ་བ་བཟང་པོ་བྱས་
པ་ལ་དགོ་བའི་ལས་བསགས་ཟེར་བ་དང་། དུག་གསུམ་དུག་པོས་བྱ་བ་རན་པ་བྱས་པ་
ལ་མི་དགོ་བའི་ལས་བསགས་ཟེར་བས་ཀྱང་གེས། དགོ་མི་དགོའི་ལས་ལས་ཡིད་དུ་
འོང་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ་འབྱེན་པའང་རྒྱལ་བྲིས་ས་ཡོད་སར་བྱ་བ་བཟང་(༡༥༩བ)པོ་
བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་། བྱ་བ་རན་པ་བྱེད་མཁན་ཆད་ལས་གྱིས་
ཆར་གཅོད་པ་དང་མཆོངས་པ་ཡིན། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་སྟོག་གཅོད་
ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པའི་
གཟུགས་ཞིག་ཏུ་འདོད། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གྱིས་ལས་ལ་སེམས་པའི་ལས་
དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བྱུང་བར་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུར་མཆོཅན།
རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་ནི་

བསམ་པའི་ལས་སུ་བཞེད་པས་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་པ་ལ་
 རྒྱུ་འཛིན་པར་སྒྲུང་། ལས་ལ་དབྱེ་བ་མང་ཡང་འདྲིར་བསྟན་བསམ་གྱི་ལས་ནི་བསོད་
 རྒྱུ་མ་མ་ཡིན་པའམ་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་འདོད་པའི་སེམས་
 བསྟུན་ཀྱི་བསོད་རྒྱུ་ལས་དང་། ཁམས་གོང་མའི་སེམས་བསྟུན་པའི་མི་གཡོ་བའི་
 ལས་རྒྱུ་མ་སྟེ། །

གཉིས་པ་ལས་དེ་ཐེ་ལྷར་གསོག་པའི་རྒྱལ་ནི། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བས་བདག་
 དང་བདག་གི་བར་བརྩུང་བ་ལས་གིན་དུ་གཅེས་གིང་མངས་པའི་ལུལ་དུ་སྒྱུར་པའི་
 བདག་དེ་བདེ་བར་འདོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྟུལ་བར་མི་འདོད་བས། དེའི་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་མ་
 གི་རྒྱུ་ཆད་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བས་བསོད་རྒྱུ་མ་མ་ཡིན་
 པའི་ལས་གསོག་ལ། ཆེ་འདིའི་ལུན་ཚོགས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་སྤྱི་མའི་འདོད་པའི་
 བདེ་བ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་ན་བསོད་རྒྱུ་ལས་གསོག་། འདོད་པའི་ཡོན་
 ཏན་སྒྱུད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་ལོག་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་(༡༥༥ན)ལས་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་
 གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་སྤྱོད་པའི་མི་གཡོ་བའི་
 ལས་གསོག་ལ། ཚོར་བ་དེས་ཀྱང་ཡིད་སྤྱོད་ནས་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་དོན་དུ་གཉེར་
 བས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་སྤྱོད་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡིན།
 དེ་ལྷར་ལོག་མ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ཅིང་གོང་མ་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་པས་ལས་བྱས་ན་གོང་
 མར་སྤྱོད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱིད་པའི་ལུན་ཚོགས་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་
 རྒྱུ་མ་མ་ཡིན་པར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དགེ་བ་
 བསྐྱབས་ན། འཁོར་བ་ལ་རེ་རིང་དང་ཐར་བ་ལ་རེ་ཉེར་འགྱུར་བའང་འགྱུབ་པར་
 གསུངས། འཁོར་བྱེད་བསོད་རྒྱུ་ལས་སོགས་ཀྱང་སྒྲུང་བུ་ཡིན་ན་མཛོན་མཐོའི་

ལ་ཆགས་ཞེན་དང་དག་ལ་ཞེ་སྤང་སྤྱ་སུའི་ཉོན་མོངས་སྤྲུགས་དྲག་སྦྱེས་ནས་འཕེན་
བྱེད་མི་དག་པའི་ལས་མཐུ་ཅན་ཏུ་བྱས་པས། རིང་མིན་ངན་སོང་ཏུ་སྦྱེ་བའི་ལས་སུ་
སྤང་བ་ནས་སྤྱོད་ཏུ་འགོ་བ་འདྲ་བའི་སྤྱན་སྤང་དང་། གཟུགས་མི་སྤྲུག་པ་ཏུ་མ་མི་
ལམ་བཞེན་སྤང་ཞིང་། གནད་གཅོད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དྲག་པོས་གདུངས་པས་ལ་ང་བའི་
ནམ་འགྱུར་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་པ་འབྱུང་། ད་ལྟོ་འདྲ་སྤྲུག་ཅན་ལ་ལམ་འཆི་ཁའི་སྐབས་དང་
གིས་བསད་པའི་སྐམ་ལུག་སོགས་གཤམ་ནས་འོང་སྟེ་སྤྱང་འདོན་ཅིང་བརྟུང་བ་དང་།
གཤིན་རྗེའི་མིས་བཟུང་སྟེ་ཟངས་ཆེན་ཏུ་འཕེན་པའི་སྤྱང་བ་སོགས་གཞུང་ནས་བཤད་པ་
རི་ལྟ་བ་བཞེན་འབྱུང་གིན་གདལ། ཅན་ཀྱི་ཟུག་རྩས་གཟིང་བ་མ་བཟོད་(༡༥༦)པར་
མོད་སྐབས་དགོན་མཆོག་སོགས་ནན་གྱིས་གསལ་བདབ་ན་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་བ་བྲིད་མོད།
ཁོའི་སྒོ་ལ་མི་འབབ་པ་གང་ཡང་མི་སྤྱོད་བར་ཁམས་དང་བསྐྱོན་ནས་མཆོག་གསུམ་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས་སུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞེན་གསེགས་པའི་མཆོན་དང་གཟུངས་
སྤྲུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ན་ལམ་ཏུ་བསྐྱུགས་ན་དགོས་པ་གིན་ཏུ་ཆེ།

ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་དང་ལྟན་པ་ནི། འཆི་ཁར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་
སེམས་གང་ཡང་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཤད་པས། འདིའི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་
བྱེད་གྱི་བྱེད་པ་ནི་འཆི་ཁའི་སྐྱོ་རོལ་དུ་འབྱུང་བ་འདྲ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདྲ་ཤེས་རགས་
པ་འགགས་པར་ཉི་བའི་ཆོ་ལུན་རིང་གོམས་པའི་དབང་གིས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་
བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ནས་ལུས་ལ་དགའ་བ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལ་ལེན་པ་
ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་སྦྱོར་ཁིང་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན། བྱི་དཔུགས་ཆད་ནས་འདྲ་ཤེས་
ཆ་བྱ་མོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་ལུང་མ་བཟུན་གྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། ཆོ་
འདིར་དགེ་བ་མང་པོ་བསགས་ཀྱང་འཆི་བར་ཉི་བ་ན་གཤིས་འགྱུར་ནས་སྤང་བ་ཐམས་

ལྷ་བར་དོའི་སྐབས་བར་ཤིང་གཞན་ཏུ་སྒྲིག་པ་ཡོད་པར་བཤད། མི་གི་བའི་རྗེས་སྐྱེ་
དགོ་སྐབ་ནས་དག་བྱས་པས་བར་དོ་བ་ལ་ཐན་པ་འབྱུང་བ་པོ་ཏོ་བའི་གསུང་སྒྲིམ་སྟེ།
(༡༥པ)འི་གས་བརྒྱད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་དང་། ཡོངས་སྒྲིམ་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་དང་། ཚོས་
ཀྱིས་འབྲེལ་བ་གསུམ་པོ་གང་ཅུང་གིས་གསིན་པོའི་དོན་ཏུ་དགོ་ཅུ་བྱས་ནས་བསྒྲིམ་ན་
ཐན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལ་མེས་ཤི་བའི་དོན་དུ་སྤྲོ་ཆས་དགེ་བ་བྱས་པ་ལྟ་སྤངས་།
 གཉིས་པ་ཡོ་བྱད་སྤུངས་མོང་པ་རྣམས་གཅིག་འདས་རྗེས་གཅིག་གིས་དགེ་བ་སྐྱབས་པ་ལྟ་
 སྤངས་། དགེ་བ་གཉིས་སྟོན་པས་རྒྱ་རྒྱུད་གི་དགེ་བ་སྟོན་རྣམས་ལ་བྱེད་རང་རྣམས་ཡོ་བྱད་
 བསྐྱེས་དང་། གཅིག་གི་ཅོན་གཅིག་གིས་དགེ་བ་བྱས་ནས་བསྐྱེས་ན་ཕན་གྱིས། དེ་
 རྒྱུ་མིན་ན་བྱེད་མ་ཐོན་སོ་སོའི་དགེ་བར་འཇུག་གསུངས་པའང་འདི་ལ་དགོས་པར་
 སྤངས་། གསུམ་པ་སྟོབ་མ་གི་བའི་དོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དགེ་བ་བྱས་པ་ལྟ་སྤངས་ལ་བྱེད་
 དེས་ན་གཤིན་པོ་རང་གི་ལོར་རྒྱས་གྱིས་དགེ་བ་རྩོམ་དག་བསྐྱབས་ན་གིན་ཏུ་ཕན་པ་
 སྟོན་ཅི་དགོས། དིར་སངས་ལུ་ལྷ་ལྷ་འགར་མི་གི་བའི་རྗེས་སུ་སྤྲོ་མའི་གསོལ་བ་སོགས་
 ལ་བསྟན་དེ་སྒྲུབ་ལུག་མང་པོ་བསད་ནས་དགེ་བ་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོ་ལང་བྱེད་པ་ནི། རྒྱས་བྱེད་པ་
 ལ་གཏིང་རྩོད་བྱུགས་ནས་མཆོར་སྐྱར་བ་བཞིན་གཤིན་པོ་དེ་མཐོངས་ཐོབ་པའི་སྐལ་
 པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་ངན་སོང་དུ་སྐྱར་བར་གསུངས་པས་གིན་ཏུ་གཟབ། མདོ་ལས་དྲི་
 ཟུང་བྱེད་དང་གཞོད་སྟོན་སྤྱུ་འདོད་དང་དྲི་ཟུང་ཁ་མའི་སེམས་ཏེ་བར་འཇུག་པ་
 རྣམས་གྱིས་ཟས་འཆོལ་བའི་བྱིར་ཆོ་འདས་ཀྱི་གཟུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྐུལ་ནས། དན་
 ཏུགས་དང་ལོ་རྒྱས་སྤྲོས་ཏེ་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་བསྐྱབས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་
 ལའི་སྟོབ་མ་པོན་པོ་ཞིག་གི་དུས་པོན་པོ་རྣམས་གྱིས་ཆོ་ག་(༡༥༥)བྱས་པའི་ཆོ་དཀྱིལ་

བདུན་པ་ལ་བདུན་དུ་གནས་པ་ཡོད་ཀྱི། དེའི་རིང་ལ་ཇེས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་རྟེན་པས་དེ་
ལན་ཆད་དུ་མི་གནས་པར་གསུངས། དེས་ན་དེ་ལས་རིང་དུ་གནས་པར་བཤད་པའི་
གཞུང་རྣམས་ཀྱང་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གྱེས་དགོས།

གསུམ་པ་ནི། མངལ་དང་སྒོར་ལས་སྒྲིལ་བར་སྤྱོད་པ་དེས་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉལ་
པོ་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་ཆགས་པ་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ཉལ་མོར་སྒྲིལ་བྱེད་མེད་ལ་
སྤང་བྱེད་སྒྲིལ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། མོར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་ལ་སྤང་བྱེད་མེད་ལ་ཆགས་
པས་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་འདོད་པས་ཉེ་བར་སྒྲིགས་པ་དང་པ་མའི་ཡན་ལག་གཞན་གང་
ལང་མི་སྤང་བར་པོ་མའི་མཚན་མ་གཉིས་ཅམ་ཞིག་མཐོང་བའི་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱིས་བྱོམ་ཏེ་བར་
སྤྱོད་འགགས་ཞིང་ཁུ་བྲག་གི་དབུས་སྤྱོད་མཚན་སྒྲིལ་བ་ཡིན། མའི་དངོས་གཞིར་
པ་མའི་ཁུ་བྲག་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བར་གསུངས། སྤང་མིན་ཅན་བཤན་པ་ལ་
མོགས་པའི་བར་སྤྱོད་ཀྱིས་སྒྲིལ་བཤན་སྤྱོད་ལ་མོགས་པ་མཐོང་ནས་རྒྱག་པ་དང་།
དྲོད་གཤེར་ལས་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཏེ་སྒྲིལ་གནས་འདོད་པ་དང་། ཚད་བྱལ་
དུ་སྒྲིལ་དྲོ་བ་འདོད་པ་དང་། གང་དབུལ་དུ་སྒྲིལ་བཞིལ་བ་འདོད་པ་དང་། གཞན་པ་ལ་
མོ་ཆེས་སྒྲིལ་གནས་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐུན་པའི་མེས་ས་ཅན་མཐོང་ནས་ཆགས་པ་སྒྲིལ་བ་མོགས་
ཆགས་ཞིན་དང་ཁོང་ཁྱོད་དབང་གིས་བར་སྤྱོད་འགགས་(༡༧༥)ནས་སྒྲིལ་དུ་སྒྲིལ་
བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཉེན་མོངས་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱབས་ཏེ་ལས་གསོག་ཅིང་ལས་ལས་སྒྲོང་
 བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྩལ་ལེགས་པར་གཤམ་ན། འཁོར་བ་རྒྱ་
 མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་ལྷུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་བསྒྲེག་ཅིང་།
 སྤྱིང་ཅའི་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེན་པའི་རྩལ་ལ་འབྱུང་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་

གཡོངས་པས་ཆོས་བྱེད་པའི་པར་ཆད་མང་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་དེ་དག་ལས་བསྐྱེད་
པས་ན། བར་བ་རྒྱུ་བའི་རྟེན་ལ་རབ་བྱུང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་
མར་བྱིན་དང་གསང་སྐྱེས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱུ་བ་པ་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཏུ་འཇགས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ཆད་ལྟན་དུ་མ་ལས་
གསུངས་པས། བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་བར་བ་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་སྐྱོང་བ་ལ་དེའི་སྐྱུ་ལས་དང་ཉེན་མོངས་
གཉིས་བསྐྱོག་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཉེན་མོངས་གཞིས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
བས། ཉེན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཆོང་ལ་མ་ནོར་བ་ཞིག་བསྐྱོས་པར་བྱའོ། །གཉེན་པོ་
ཡང་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། ལྷག་པ་རྒྱུ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་དག་
འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་སྟགས་སྤྱིའི་རྣམ་གཡེང་ཐམས་ཅད་གཅོད་པས་སེམས་གཡེང་བ་
མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱེད་པས་བྱིང་ཆོད་སྟགས་ནང་གི་གཡེང་བ་
རྣམས་གཅོད་པས་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་
པས་བདག་འཛིན་སྟགས་ཉེན་མོངས་ཐམས་ཅད་དྲུངས་འབྱིན་པས་སེམས་གྲོལ་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་(༡༦༠༠)རིམ་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས་རྒྱུ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་
དེ་འཛིན་དང་། དེ་ལས་ཤེས་རབ་སྡེ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱུ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པའི་
སྐབས་སྐྱེད་སྐྱོང་ལ་དྲན་ཤིང་རྒྱུ་ཁྲིམས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ལས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་
པར་པ་བདེ་སྐྱུ་ག་ཏུ་འགྱུ་བ་པས་ན། ཉེན་སྟགས་གཞུང་ཆེན་དུ་མར་རྒྱུ་ཁྲིམས་དག་
པ་ཞི་གནས་གྱི་ཆོགས་མེད་མི་རུང་དུ་གསུངས། དེང་དུས་རྒྱུ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་རྒྱུང་
ལ་ལྟ་སྒྲིམ་རྣམ་དག་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་འབྱས་པུ་རྒྱུ་ལ་མི་འབྱུལ་བའི་རིགས་པས་ཞིགས་
པར་སྐྱེད་། དེས་ན་ཉེན་མོངས་སྐྱོང་བར་འདོད་པས་གཉེན་པོ་ཡོངས་སྐྱོགས་པ་ལྷག་

པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་བྱ་དགོས། སྒྲིམ་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་རང་
དགའ་བ་ལ་འབྲིང་ན་ཐར་ལམ་བཞོད་ལུགས་རྒྱས་པར་ལྟ་དགོས་ཀྱང་། འདིར་ངེས་
འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མིན་སྒྲིམ་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འབྲིང་བ་ཡིན་པས།
བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་འབྲིང་ཚུལ་རྒྱས་པར་མི་སྟོབས་བསྐྱབ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཉམས་སུ་
ལེན་ཚུལ་ཁྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟ།

ཚུལ་བྲིམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ཀྱང་རྒྱས་པར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཤེས་དགོས་
པས་འདིར་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ། ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱངས་པའི་ལན་ཡོན་ནི། མདོ་སྡེ་
རྣམས་སུ་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྟིག་
པའི་ནད་གསོ་བའི་སྒྲན་དང་། སྤྱིང་པའི་ལས་ཉམ་ང་བའི་རྒྱགས་དང་། ཉོན་མོངས་
པའི་དག་འཛོམས་པའི་གོ་མཚོན་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཞི་རྟེན་(༡༥༠བ)དུ་གྱུར་པ་དང་། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་རྣམས་ཐུགས་དབྱེས་པས་
བསྐྱགས་པ་མཛད་ཅིང་། དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་དང་། སྒྲན་
པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་བརྩུར་འཐེལ་བ་ལ་སྟགས་པའི་ལན་ཡོན་མཐའ་ལས་པ་གསུངས།
འདུལ་བ་ལྟར་ལས། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གནས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ངས་སྒྲུང་བ་སྒྲུལ་བ་དང་།
གསལ་བ་སྒྲུལ་བ་དང་། འོད་སྒྲུལ་པར་མཐོང་། ཕྱོགས་དེ་རང་ཐུགས་ཁྲལ་རྒྱང་དུར་
གནས། ཕྱོགས་དེ་ངས་སྟོངས་པ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལང་
ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱང་མཁན་གང་དུ་གནས་པ་དེར་སྟོངས་སུ་མེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་
སྟགས་སྒྲིམ་པ་དང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྟག་དུ་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་དགོངས་
པའི་དབང་གིས་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱངས་ན་འདིས་རང་མགོ་ཐོན་པར་འདུག་སྟུང་དུ་ཐུགས་
ཁྲལ་རྒྱང་བ་དང་། སྤྱིང་བྱུང་གི་རྣམ་དབྱེ་སྟོན་མཁན་འདུལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་པས་

རྒྱུགས་དེར་སྒྲོན་པ་བཞུགས་པ་དང་འདྲ་ཞེས་བཤོ། །བྱང་པར་དགེ་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱབ་
 གཞི་ལྟ་བུ་བསྐྱབས་པའི་དགེ་སྒྲོང་ཡང་མེད་པའི་དུས་རམ་ཞིག་འབྱུང་བར་བཙུག་ལྟ་
 འདས་ཉིད་གྱིས་ལུང་བསྐྱར་པ་བཞིན། ད་ལྟ་དགོན་སྡེ་བཟང་ཤོས་ལ་ལམ་མི་ཆངས་
 སྒྲོད་ལ་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པའི་ཐ་སྐྱད་ཅིག་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ལུང་གྲུ་ལལ་ཆེར་དུ་རྩ་
 བ་བཞི་ལ་ལས་པའི་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཆོས་གོས་རེ་སྒྲོམ་པའི་དོད་དུ་འཆར་
 བ་ཏུགས་ཙམ་འཛིན་པར་ཉེ་བའི་དུས་འདིར། ལུང་ཁྲིམས་སྡེ་གཅིག་ཉིན་ཞག་གཅིག་
 ལ་བསྐྱབས་ནའང་། དུས་བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གསྒྲུབ་(༡༦༡༩)ལྟལ་གྲངས་དང་མཉམ་པར།
 ལུང་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲིག་ཁྲིག་ལ། ལྱན་སྒྲོང་དང་བའི་སེམས་གྱིས། རྣམ་ཐམས་སྒྲོམ་
 དང་གདུགས་དང་བ་དན་དང་མར་མེ་སོགས་ཡོ་བྱད་དཔག་དུ་མེད་པས་མཆོད་པ་བས་
 ལྟག་པའི་བསོད་ནམས་འཕྲོ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་
 གོང་མ་འགའ་ཞིག་དུས་གྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་མཛད།

རྒྱལ་ཁྲིམས་མ་བཟུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་ཕྱད་ལ་
 ཡོན་ཏན་གང་ཡང་གསར་དུ་མི་སྒྲིབ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པུ་མཐའ་མེད་པར་འབྱུངས་
 དགོས་པ་སོགས་འདུལ་པའི་སྡེ་སྡོད་རྒྱུ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། མེད་པ་གྱི་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་གྲུབ་པ་རབ་འབྱིར་བ་གསུམ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་པ་དང་།
 དེས་མཐོ་ངོས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ན་ཐར་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་ཕྱུད་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རི་ལྟར་བསྐབ་པའི་རྒྱལ་ནི། ལྟར་པ་འབྱུར་པའི་སྒོ་བཞི་པོ་མ་
 བཤམས་ན་ཉེས་ལྟར་གིས་མ་གོས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པོ་ཡོང་ཐབས་མེད་པས། སྒོ་དེ་
 རྒྱུ་ཆེར་དགག་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་བསྐབ་པུ་རྒྱུ་ཆེར་ཤེས་དགོས། དེ་ཡང་
 འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིར་སྒྱུར་སྡེ་བཟུང་ན་ལྟ་དགོན་ཡང་། དེའི་དོན་བསྐྱེད་པ་མཛད་

ཅུ་དང་། ལྷ་ཆེར་འགྲེལ། མཆོད་ཀྱི། རིན་ཆེན་ཕྱེད་བ་སོགས་བསྐྱར་ནས་མཁས་པའི་
 རྩུང་དུ་མཛུབ་ཁྱིད་ཞིབ་པར་སོས་དེ་བསྐྱར་མཆོས་སྐྱུ་མེས་ཤེས་པར་བྱ། མ་སེལ་འད་
 འདུལ་འཛིན་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལྷ་བུའི་སྤྱིང་ནས་ལྷ་དང་བྱ་མཁས་ངོས་ཟིན་(༡༥༡)བ་པ་བྱེད་
 དགོས། བག་མེད་པའི་གཉེན་པོར་དུན་ཤེས་དང་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་སོགས་རྒྱན་པར་བསྐྱེན་
 རས་བཟའ་བཏུང་བྱེད་པ་དང་འགྲོ་འདུག་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་བག་དང་ལྷན་
 པར་བྱ། བསྐྱབ་བྱ་མི་ཤེས་ན་སྤྱང་སྤྱང་དུན་པ་དང་ལེགས་ཉེས་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་
 སྦྱོ་བའི་གནས་མེད། བསྐྱར་མཆོས་སྐྱུ་མེས་ནས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པའི་མན་
 དག་བཞིན་སྤྱང་དོར་མ་བརྟེན་པའི་དུན་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་
 ལེགས་ཉེས་གར་འཇུག་ངོས་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བདག་དགེ་སྦྱོང་ཞིག་གིས་དེ་
 འདྲ་བྱེད་ག་ལ་རུང་སྐྱུ་པ་ལྷ་བུ་བདག་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་འཛེམ་པའི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་
 དང་། གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་སྦྱོད་པར་འགྱུར་སྐྱུ་པ་དེམ་པའི་ཁྲེལ་ཡོད་དང་། ཉེས་
 སྦྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་སྦྱིན་ལ་འཛིགས་ནས་བག་འཁུམས་པ་སོགས་ལ་རྒྱན་པར་བསྐྱབས་ན་རྒྱལ་
 ཁྲིམས་དག་པ་ངེས་པར་ཡོང་། མ་གུས་པའི་གཉེན་པོར་སྦྱོན་པ་དང་དེའི་བཅས་པ་དང་
 དེ་ལ་སྦྱོབ་པའི་ཆོངས་པ་མཆོངས་པར་སྦྱོད་པ་རྒྱུ་ལ་གུས་པར་བྱ། སྒྲིགས་མ་བདོ་
 བའི་དབང་གིས་འདུལ་བ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ལུ་བཟུང་ནས་ཐེག་པའི་ལང་རྩེར་མཐོ་
 བསྐྱེགས་བྱེད་པ་མང་ཡང་། རྩམ་ལམོར་ཅ་རྒྱུད་དུ་དགེ་རྒྱལ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་སོགས་ཡོད་
 སར་བྱིམ་པ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་གུས་པར་བྱེད་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
 དབྱེ་འཕང་སྦྱོད་བྱེད་དུ་གསུངས་པས། གསང་ལྟགས་པ་ཡིན་ན་སོ་བར་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་
 འོས་པར་སེམས། ལྷ་དང་བསྐྱེན་པའི་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་ལ་རྩེ་ལྷ་དུན་པ་
 དང་། མའའ་བདག་ཁྱི་རལ་གྱིས་རང་གི་དབྱེ་སྒྲར་(༡༥༡ན)དར་ལུག་བཏགས་པ་དགོ་

འདུན་གྱི་ལས་དུ་བཏིང་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀུར་གཞོས་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཞེན་ཕྱོན་དམ་
པའི་རྣམ་ཐར་དུན་པ་དང་། མོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཐོས་པ་སོགས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་དུ་མའི་
པར་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཅུང་ཡང་དཀོན་པར་གསུངས་པ་ལ་
ངེས་པ་དང་ནས་མཚོག་ཏུ་གྱུས་པར་བྱའོ། །

ཉོན་མོངས་མང་བའི་གཉེན་པོར་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་ཉོན་མོངས་གང་གས་
ཆེ་བ་དའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་པས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་གཙང་བའི་
རྣམས་ལྟར་འདུས་པའི་ནང་གི་མི་སྟག་པ་དང་། རོ་རུལ་བའི་རྩལ་དུ་རྣམ་པར་བསྟོས་
པ་དང་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་འབྱས་གཞིབས་པ་སོགས་ཕྱིའི་མི་སྟག་པ་
དང་། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསྒྲུམ།

མི་སྟག་པ་བསྒྲུམ་རྩལ་མཛོད་དང་། བསྐྱབ་བཏུས། ཉན་ས། ཉེ་སྒྲུབ་རྣམས་ལས་
གསུངས་པ་ངེས་པོར་ལྟ་དགོས།

ཞེ་སྒྲུབ་གི་གཉེན་པོར་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱམས་པ་བསྒྲུམ་པ་དང་། འཁོར་
བར་འཁོར་རྩལ་དང་ཐར་པར་བཟོད་རྩལ་ལ་སྟོངས་པའི་གཉི་སྟག་གི་གཉེན་པོར་ཀུན་
ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་ཕྱོག་ཏུ་བསྒྲུམ་པ་
དང་། ར་རྒུལ་གྱི་གཉེན་པོར་ཐུར་བཤད་ཟིན་ལྟར་ན་ཀྱང་འཆི་བ་སྟག་པ་དང་བྲལ་བའི་
སྟག་བསྐྱལ་སོགས་དང་། ལས་སྒྲ་ཆོགས་མི་འདོད་བཞིན་བདག་གིར་བྱ་དགོས་རྩལ་
བསམ་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཉེན་པོར་བདེན་བཞི་དང་དཀོན་མཚོག་གསུམ་དང་ལས་
འབྱས་རྣམས་རང་རང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་(༡༦༡བ)བསྒྲུམ་པ་ལ་འབད་
དོ། །

ནད་སེལ་གྱིར་གྱི་འཛོམས་དང་སྒྲེར་སྒྲུབ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟེན་པ་བཞིན་སོ་སོའི་གཉེན་

བའི་རེ་བའང་མེད་པས་མི་ནག་གི་གྲུ་ལ་དབྱུང་བ་ལུགས་ཤིག །ད་ལྟ་མངོན་ཤེས་དང་
 གྲུ་ལ་དྲགས་ཡོད་ཡོད་འདྲ་བའི་ཟོག་རྩ་མཁན་རྣམས་ཚུལ་བྱིས་ས་ལྟར་པ་དག་ལས་
 མཆོག་ཏུ་ཅི་པ་ནི་སྒྲིགས་མའི་མཐུར་སྒྲིབས་པའི་དྲགས་ཡིན། དེ་འདྲ་ལ་ཡིད་བརྟན་
 མེད་པ་སྟོན་རྩོམ་ཡིར་བར་བལྟགས་ཆེ་དཔ་ལུ་མངོན་ཤེས་ཟེར་བའི་བདུན་གྱིས་
 བྱིར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་སྒྲུ་བྱུང་བྱུང་བ་ལུ་སྟོན་གྱིས་རྩོམ་ལ་འདུལ་བར་ཞུས་ནས། ཁོའི་
 འགྲམ་པ་གཡས་གཡོན་དུ་དཀར་གོང་དང་སྒྲན་མ་བཅུག །རྩོམ་པའི་སྒྲུ་སྒྲུ་བྱིས་གསུངས་
 པར། ལན་ཐོགས་མེད་དུ་བཤད་གྱིན་ཡོད་སྐབས། རྩོམ་པ་མི་མ་ཡིན་བསྐྱད་པར་
 མཛད། དེ་འབྲུལ་འོན་པའི་འགྲམ་པ་གཉིས་ན་ཅི་ཡོད་དྲིས་པས་ལན་སྒྲུ་སྒྲུ་མ་རྟེན་
 པར་རྩལ་ཞམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ་བརྟུལ་བ་དང་། ར་ཐི་ཞིག་སྒྲུ་སྐར་རྒྱལ་བྱ་བས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ནས་ནམ་མཁའ་འཕགས་ཏེ་རྩལ་ལུ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་ན། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་
 ཉེ་ལོའི་དུ་ཕེབས་པ་ཙམ་གྱིས་སལ་ལྟར་ཁོང་ར་ཐིའི་ཆ་ལུགས་སྒྲུ་བྱུང་བ་ཐོགས་སྒྲུ་བ་
 པ་པོ་གཉིན་པོ་ཞན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུག་འདྲེས་ཡི་དམ་གྱི་ལྟར་བརྒྱས་ནས་བར་ཆད་བྱེད་
 པ་མང་བས། ཉོན་མོངས་རེ་རྒྱུད་ལ་སོང་བར་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་དང་(༡༦༣བ)
 མངོན་ཤེས་འཆར་བ་པལ་ཆེར་འདྲེས་བྱིར་བའི་དྲགས་ཡིན་པར་གསུངས། ཅུ་ཨ་ཨ་
 ཟོས་པའི་ར་ལུག་འགྲོ་ལམ་གྱི་རྩོམ་མིག་རྩིས་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲུལ་པ་རྩོམ་གྱི་ཐྱག་
 ལག་པར་བྱུག་ན་རྩོམ་སྐར་རྩིས་འཛོག་རྒྱས་པ་དང་། སྒྲུག་གཟིག་གིས་ཐིག་ལེ་ཉོན་
 ཞག་ཏུ་འཛིན་བྱུང་བ་ཐོགས་ཤེས་ནའང་ད་ལྟའི་གྲུ་ལ་དྲགས་པལ་མོ་ཆེའི་མཆོང་རྟོགས་
 པར་རྒྱས། དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་ལྷན་དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། སྒྲེའུ་ཟུར་པ་
 ལ། ཡེ་འབར། སང་གནངས་ཅ་ན་བྱེད་གྱི་དགོ་བཤེས་པ་དེ་ཀུན་མན་དག་གི་མཐིལ་
 གར་ལ་བྱེད་ཟེར་ནས་འདྲི་ན། མངོན་པར་ཤེས་པ་འཕམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ཞལ་མཐོང་བ་

སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་བསྐྱར་དགོས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། གསང་སྒྲགས་སྤྱི་མེད་པ་
 ཡིན་ན་མོ་མོར་ཐར་པའི་ཉེས་བྱས་ཡན་ཆད་ཀྱི་བཅས་པ་ལ་བྱུང་གསོད་ཀྱིས་འགལ་
 བར་བྱེད་པ་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་ཙུང་ལྷུང་དུ་འགྱུར་བས་ལྷག་པར་གཟབ་དགོས།
 དེས་ན་ཤར་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། སྒྱིར་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ།
 དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུལ་བ་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ན། གདམས་དག་ཟབ་
 མོར་གྲགས་པ་(༡༧༤བ)ཞིག་ལ་མཐོ་བསྟེགས་བྱས་ཀྱང་ཆོས་དང་བསྟུན་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་
 ཡང་གཞི་རྒྱུ་ཁྱིམས་ནས་བསྐྱར་ཏེ་སྒྲོབ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། དང་པོ་ནས་
 རྒྱུ་ཁྱིམས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་པས། ལྷག་ཀྱང་མི་དགོས་པ།
 ཉེས་ལྷུང་གིས་མ་གོས་པས་ཞེ་སྤེལ་དགོས་པ་མེད་ཕྱིར། ཞེ་གཙང་པ། རྒྱུ་ཁྱིམས་ལ་
 ལྷུང་རིགས་ཇི་ལྟ་བུ་སྒྲོ་ནས་དབྱུང་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་སྟེ་བས། བརྟག་ཐུབ་པ། རྒྱུ་ཁྱིམས་
 འཆལ་ན་གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་ཡང་ཉམས་མི་དགའ་བ་དང་། མ་ལན་སྒྲོབ་སྟགས་ཀྱི་དྲུང་
 དུ་འགྲོ་ན་ལུམ་པ་སྟེ་ལ། རྒྱུ་ཁྱིམས་དག་ན་དེ་ལས་གོ་ལྟག་པས། ཉམས་དགའ་བ།
 རྒྱུ་ཁྱིམས་དག་ན་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེགས་པ་མེད་པར་ཆེ་ཕྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྲུས་འདུད་
 ལྷུང་ལེན་པ་དང་། ཆོ་རབས་ཀྱན་རྒྱ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་གི་མ་འབྲུགས་པ་འབྱུང་བས་
 ཡོན་ཏན་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་གཏན་བདེའི་གོ་འཕང་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་བས། མཐའ་
 བཟང་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པའི་བཅས་ཁྱིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་གཅིས་
 བར་བསྐྱར་ན་འབྲལ་ཡུན་ཀྱན་རྒྱ་དགོ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། ནམ་ཡང་ཉེས་ལྷུང་
 གིས་མ་གོས་པར་བྱ་ཞིང་བརྒྱལ་བྱུང་ཟད་གོས་ནའང་ལྷུང་བ་དང་སྟོག་པ་ཕྱིར་བཅོས་
 པའི་ཐབས་ལ་འབད་ནས་ལམ་གྱི་གཞི་རྒྱ་བརྟན་པོར་སྟེགས་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ།།

སྒྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ སློ་སྤྱད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྒྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་སྤྱད་པ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
འཇུག་སློ་སྒྲིལ་མ་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲིལ་པ་དེ་རིམ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
དང་། སྒྲིལ་པ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་སྤྱད་པ་ཤད་པ་ལྟར་བསྒྲིལ་པ་ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་
རིམ་པ་བཞིན་མཐོང་ནས། དེ་ལས་ཐར་བའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་
བསྐྱབ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གོ་འཕང་(༡༦༤ན)འཐོབ་
མོད། སྤྱད་པ་རྟོགས་ཐོགས་པའི་པ་ཡིན་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཉི་ཆེ་བ་ཅས་ལ་མི་
འགྲུབ་ཅིང་། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་དགོས་པས་ན།
སློ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅས་མིན་སྒྲིལ་པའི་ཆོ། དམན་
ལམ་གྱིས་བགྲོད་པའི་འདུན་པ་དོར་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་པ་ཡིན།
ཐེག་ཆེན་ལ་རྒྱ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་སུ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་
གཉིས་སྤྱད་བྱེད་ཡོད་པའི་ལམ་གཉིས་པོ་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སློ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སྒྲིལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་དེ། སྒྲིལ་པ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་སྒྲིལ་ན་གང་ཟག་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་
ཞིང་། སྒྲིལ་པ་དེ་བྱང་ན་ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པར་གསུངས་པས་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་
མིན་སྒྲིལ་པ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་ལྟན་མི་ལྟན་གྱིས་འཇོག་པའི་བྱིར།

འོ་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་འཇུག་སློ་དབང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མིན་ནམ་སྤྲུགས་ན། དེ་ལྟར་

གསུངས་པ་མཆོད་བཅས་མཆོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱོམ་པ་ལ་
 དབང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་སེམས་
 བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པས་བྱུང་བར་བལ་བའོ། །ཡང་ན་སྐགས་ལམ་དུ་ཞུགས་ཀྱང་ཐེག་
 ཆེན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
 མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
 གསང་སྐགས་ཐེག་བའི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལྟར་དུ་འཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མ་མིན་པ་རྒྱུད་ལ་(༡༥༤བ)སྐྱེས་པའི་ཆོ་སྐགས་ལམ་དུ་ཞུགས་
 པར་བཞག་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་དགོངས་པར་འགོ་འཇགས་སྟེ། མཐའ་དབྱེད་
 སྒྲ་གུ་དང་། སྐགས་རིམ་སྐགས་ལས་ཐེག་ཆེན་མདོ་སྐགས་གཉིས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མི་
 འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་པར་གསུངས་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་མཐོ་དམན་གྱི་
 བྱུང་བར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བྱུང་བར་གཏན་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྐགས་རིམ་ལས་
 རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ་བ་
 རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟག་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར།
 ཤིན་དུ་རིངས་པར་འཛར་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སྐགས་སྒྲ་མེད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་པས་རྒྱུད་ལེ་
 གཞན་གྱི་གདུལ་བྱའི་སྒྲིང་རྗེ་སྐགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡང་ཤེས་རྣམ་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་རྣལ་འདི་རྗེའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་གྲོས་ཞིབ་སྒྲིམ་དབྱེད་ནས་ཁོང་
 དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་འབྲལ་དུ་ཁ་ཆོན་བཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་གསང་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། ཞུགས་ཐོན་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲོང་བ་གཞིར་

བཟུང་ནས་ལམ་གོང་མ་རྒྱུ་མ་བཟོད་དགོས་པ་ཡིན། སེམས་འདིའི་རྩིས་ལ་ཐིམ་ནས་
ལྷ་བརྒྱུ་པ་དང་། རྒྱུང་ཐིག་ལའི་རྒྱལ་འབྱོར་དང་ལྷ་བ་བརྒྱུ་ལུལ་སྐྱེས་ལ་ཅི་
ཅམ་འབད་ཀྱང་ཐིག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དྲི་ཅམ་ཡང་མེད་པས། ཐིག་ཆེན་པའི་
བཞུགས་གཤམ་དུ་བརྟེན་པར་འདོད་ན་ཕྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་(༡༧༤)བཙུགས་པ་ཐིམ་པ་
ཞིག་ལྷུ་བའི་ཐབས་ལ་སྒོ་སྒྲ་ཆོག་མ་ནས་འབད་པར་དེགས་སོ། །

གཉིས་པ་མེས་པ་དེ་རི་ལྷ་ར་བཟུང་བའི་རྩལ་ལ་གཉིས། མེས་པ་ལྷ་ར་བའི་རིམ་པ་
དང། ཚོགས་པ་ལྷ་ར་བའི་རྩལ་ལོ། །

ཡུ་འབྲས་མཐོང་པལ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་མཐོང་པལ་བསྐྱེད་ཆུང་།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ལ་ལྔ་འབྲས་བརྒྱུ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟར་བ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་ལྟར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུག་གྱི་རོ་བོའི་སྒྱུར་དངོས་མཁུག་གཞུག་དང་། ལུག་མཚོ་མས་ཀྱི་
 ཉམས་ལེན་གཞན་སྒྱུར་དང་འདྲ་ལ། སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་སྒྱུག་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྗེས་སྒྱུ་
 བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱད་ལ་ཉེ་མིང་ཆགས་སྐྱད་དང་བྲལ་བའི་
 བཏང་སྒྲོམས་དང་མར་གེས་དྲོན་དྲོན་གཞོ་བུམས་སྒྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་
 པ་བྱུང་བར་ཅན་སྒྱེ་བར་སྒྲུ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ། ལྷན་
 བར་ཉེ་མིང་ཆགས་སྐྱད་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྒྲོམས་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྱེ་བ་ལ་གོགས་
 རྩེད་ཅེ་ཉེ་མིང་ཆགས་སྐྱད་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྒྲོམས་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་

ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་སྟེ། །

དངོས་གཞི་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་བ་དང་། སྒྲུང་ས་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་ཚུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་སྒྲུབ་བ་དང་། གཞན་དོན་དོན་གཉིས་བསྐྱེད་བ་དངོས་སྟེ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྒྲུབ་བ་ནི། ཐོག་མར་ཕན་གཞོད་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་བཏང་སྦྱོམས་སྦྱེ་སྒྲུབ་གསུངས་བ་(༡༧༧བ)བར་མ་དེ་ཉིད་རིང་གང་དུའང་མི་འཛིན་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན། འོན་ཀྱང་བར་མ་ལ་དམིགས་ནས་འདིས་བདག་ལ་ཕན་གཞོད་གང་ཡང་མ་བྱས་པས་ཆགས་དོན་དང་སྣང་དོན་མེད་སྦྱུ་བ་ནི་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱུག་ཤོས་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བཏང་སྦྱོམས་སྒྲུ་འབྲུལ་མི་རུང་། དེས་ན་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་འདིས་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་སུ་གཉིན་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕན་བཏགས་བ་དང་། དགྲར་གྱུར་ཏེ་གཞོད་བསྒྲུལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་གྲངས་དབག་དུ་མེད་པར་བྱས་པ་འདྲ་ལ། ཆེ་འདིར་ཕན་བ་དང་གཞོད་བ་མ་བྱས་པར་ཡང་འདྲ་བས། འདི་ལ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་ཕན་འདོགས་བ་དང་། རིང་བར་བཟུང་ནས་གཞོད་བ་སྦྱེལ་བའི་ཆ་གཉིས་མི་བྱ་བར་སེམས་སྦྱོམས་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ་སྦྱུ་དུ་བསྐྱོམ།

དེ་ནས་གཉིན་གྱི་དྲངས་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་འདིས་ད་ལྟ་ཕན་བ་ཅུང་ཟད་བསྒྲུབས་ཀྱང་སྒྲུ་དུས་དགྲར་གྱུར་ཏེ་གཞོད་བ་ཆད་མེད་བྱས་ཚུལ་དུན་པའི་སྦྱོས་སེམས་སྦྱོམས་བ་དང་། དེ་རྗེས་དགྲ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ད་ལྟ་བདག་དང་མི་མཐུན་པར་སྦྱང་ཡང་སྦྱོན་ཆད་གཞལ་བར་དགའ་བའི་དྲིན་གྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱུངས་ཚུལ་བསམས་ནས་སེམས་སྦྱོམས་བ་དང་། དེ་དག་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་མན་ངག་ཆེན་པོར་སྤང་བས་གོ་རིམ་དེ་བཞིན་
བྱ།

སེམས་ཅན་གྱི་ལ་བསྟོམ་ཚུལ་ནི། རང་རེའི་བློ་རྩོམ་གཉེན་དང་དགུ་ལ་ཉེ་རིང་གི་
ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཕན་བྱེད་དང་གཞོན་བྱེད་གཏན་དུ་བར་བརྩུང་བའི་དབང་གིས་
ཡིན་པས། རྒྱ་རེས་མེད་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་སྟེ། (༡༥་པ་)ད་ལྟ་གཉེན་
དུ་སྤང་བ་འདི་དག་གིས་སྟོན་ཆད་དག་བྱས་ཏེ་མགོ་བོ་བཅད་པའང་མ་གོད་པར་སྤངས་
ན་ཆངས་པའི་འཛིག་ཉེན་ལས་ཀྱང་མཐོ། ད་ལྟ་དགུར་བརྩུང་བ་འདི་དག་གིས་མ་བྱས་
ཏེ་རྩ་ཞོ་འབྱུང་བའང་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ན་རྒྱ་མཚོ་བཞིའི་ཚུལ་ས་ལྟག་ཆེ་བྱི་མ་ཕན་
ཆད་དུའང་དགུ་གཉེན་བར་མ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ནས་འགོ་བས། ཆེ་འདིར་ཕན་
གཞོད་ཐུན་བྱ་ཞིག་བྱས་པ་ཞེ་ལ་བརྩུང་ནས་ཉེ་རིང་བྱེད་གུ་ལ་འོས། རང་ཉིད་བྱིས་མི་
ལམ་ཚུན་ཆད་དུ་སྤྱག་བསྐུལ་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱང་སྤྱག་བསྐུལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བས་མི་རོམས་པ་གསྤྱག་ཡིན་པས། འགའ་ཞིག་
ལ་ཉེ་བར་བརྩུང་ནས་ཆགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་རིང་བར་བརྩུང་ནས་སྤང་བའི་
བྱོགས་གཉིས་མི་འབྱེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས།
ཆགས་སྤང་འདིས་ཐོག་མེད་ནས་སྤྱག་དུ་བརྩུག་པར་མ་ཟད། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་
གྱི་གཞི་བཏང་སྟོམས་ཅམ་ཡང་སྤྱོད་མི་འཇུག་པས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་བར་ཆད་ཆེ་གོས་སུ་འདུག །དེས་ན་འདིའི་དབང་དུ་ནམ་ཡང་མི་
བཏང་ངོ་སྟམ་དུ་བསམ། གཉེན་བྱིས་ཕན་བདགས་ཚུལ་དུན་ནས་གཅིས་པར་འཛིན་པ་
ནི་འོག་དུ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྟོམ་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་དགག་མི་དགོས་
སམ་སྟམ་ན། ཕལ་པ་རྣམས་བྱིས་གཉེན་ལ་གཅིས་པར་འཛིན་པ་འདོད་ཆགས་ཡིན་

བས་ཤེས་པར་འགོག་དགོས་ཤིང་། མར་ཤེས་དང་དྲིན་དྲན་བསྐྱེམ་པ་མོགས་ཆགས་
(༡༥༥)ཞེན་གདན་མ་འདྲེས་པའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱད་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་བྱད་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་མར་ཤེས་བསྐྱེམ་པ་ནི། ཁ་སང་བྱ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྐྱེམ་དུ་བསམས་པ་
དེ་རིང་དྲན་པ་དང་། བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ད་ལྟ་འདྲ་དྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་
བྱིས་རིག་པ་འདི་རིག་པ་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པར་རྒྱབ་རྒྱས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་
པ་དང་། བེའུ་བཅས་མ་ཐག་པ་རྣམས་གཞན་བྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱ་ཞོ་འབྱུང་
བའི་རྩོལ་བ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
སྒྲེ་བས། སྒྲེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཡང་ཆོ་སྒྲོན་མའི་རིག་པ་ལས་བྱུང་བར་འགྲུབ་པ་
དང་། དེས་རིགས་བསྒྲེས་ཏེ་ཆོ་རབས་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་རིག་པའི་སྒྲོན་དུ་འདྲ་རིག་
པ་སྐྱ་མ་མོང་བར་རྒྱབ་རྒྱས་པས་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་
བདག་གི་སྒྲེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་སྒྲེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་དེ་ཡུལ་ཕྱོགས་
དང་ས་ཕྱོགས་འདིར་ལན་གངས་དཔག་དུ་མེད་པར་མ་སྒྲེས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག །
སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་འདིའི་ལུས་མཐའ་ཡས་པ་མ་བྱངས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། སེམས་
ཅན་འདིས་བདག་གི་མ་གངས་ལས་འདས་པ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། སེམས་
ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་མིའི་རྟེན་ལ་བདག་གི་མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བྱས་པ་
གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་ལ། ད་དུང་ཡང་འཁོར་བར་སྒྲེ་བའི་རྒྱུན་གཅོད་མ་རྒྱས་ན་མ་གངས་
མེད་བྱེད་(༡༥༥)པར་འགྱུར་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྐྱེམ་དུ་བསམ། མར་ཤེས་འདི་རྒྱད་ལ་
སྒྲེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ཅི་བྱས་ཀྱང་སྒྲེར་མ་བཅུ་པ་ན་བསགས་སྒྱུང་ལ་འབད་བ་དང་།

གུང་གཞིར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུར་མི་མེད་མར་ལག་པ་འགྲུལ་པ་ལ་གཏད་ནས་ངའི་མ་ཆུན་
ཞེས་དུས་དང་འདྲིན་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཆོག་དུ་ཞུགས་ཀྱིས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་མ་ཐུས་པ་མི་བདེན། ཆོ་འདི་དང་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུར་ལ་ཡང་མ་མེད་ཐུས་ན།
ཆོ་འདི་ར་མ་ཡོད་པ་མཛོན་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུར་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་
པོགས་སྒྲུབ་ཀུན་ལ་གཞན་འབའ་ཞིག་དུ་ཁས་ལེན་མི་རུས་པས། མངལ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུས་
སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དགོས་སྒྲུབ་པ་འབྱུང་། འོ་ན་མངལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་འབྱུང་ཐུག་
གཅིག་སྒྲུབ་ཆོ་མ་ཡང་འབྱུང་ཐུག་གཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་མཆོན་ནས་སྒྲུབ་
ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་གི་མ་གྲངས་ལས་འདས་པར་
ཐུས་པ་དེས་པར་བདེན་པས་པ་ཡོད་གསུངས།

གཉིས་པ་དྲིན་དྲན་པ་ནི། ཐོག་མར་ཆོ་འདི་འི་མ་ཆུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་མཁུན་
དུ་གསལ་བཏབ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་འདིས་ཆོ་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་བདག་གི་མ་བགྲངས་ལས་འདས་པ་བྱེད་བྱེད་བཞིན། མ་ནམ་ཐུས་པའི་ཆོ་དང་ཐོར་
མངལ་དུ་སྒྲུབ་པ་འོ་བཅུའི་པར་བཟུང་། མངལ་གྱི་ལུ་ལ་གནོད་དོགས་ནས་སྒྲུབ་པས་
དམ་པོ་བཅིང་མི་རུས། རང་བྱེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང་ལུ་ལ་གནོད་པའི་བཟུང་
བཏུང་སྒྲུབ་མི་ཡོད། འགྲོ་འདུག་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་བདེ་བ་བྱུང་
(༡༦༥)དུ་བསད་ནས་ལུ་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཐུས་ཏེ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་
ལུས་བྱིན་པས་ཐོག་མར་དྲིན་ཆོ། དུང་འགྲོའི་ནང་ནང་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་ཐོག་
གིས་དོགས་ནས་གཞན་ཀྱིས་རྟོ་འཕངས་ཆོ་འཕངས་སྟོན་པ་ཡོད་ན། མི་རྣམས་སྒྲོ་བྱས་
དང་ལུན་པས་ལུ་ལ་གཅིས་སྒྲུབ་ཆོ་བ་སྒྲོས་མི་དགོས། བཅས་མ་ཐག་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་
སྟོན་འབྱུང་མར་རྗེན་འདྲ་བ། ཀྱང་ལག་དང་མཛིང་བས་ཚུགས་མི་བྱུང་བ། རྒྱུན་གང་

མཛེས་དོགས་པའི་ལྷག་བསྐྱེད་ལོགས་བརྩེ་གདུང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱས། དཔྱལ་བའི་
 མིག་དང་ཁོང་པའི་སྒྲིང་བཞིན་དུ་གཅེས་པའི་མེས་མ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་བར་དུ་དྲིན་ཆེ།
 ལྷག་ལྷག་གཏམ་རན་ཐམས་ཅད་བྱུང་དུ་བསད་ནས་འབད་པས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཚོར་
 ཐམས་ཅད་ལུ་ལེ་འབྲོད་གྱི་རེ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་བཞིན། བར་མོན་ཏེ་བྱིས་
 མོ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་རང་གིས་ཟ་མ་ཡོད། ཁྱོན་མ་ཡོད། ལྷུང་མ་ཡོད་པའི་ཐས་གོས་
 འོངས་སྒྲོད་ཁང་ཞིང་ཚོར་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ལྷག་མ་མེད་པར་ལུ་ལྱིན་པ་ན་གཏན་
 གྱི་འདུན་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་སྒྲོ་སྒྲིམ། རབ་བྱུང་བྱེད་ན་དུས་ལ་བབས་པའི་ཆེ་
 དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་དྲུང་དུ་བསྐྱེད། མངས་རྒྱས་གྱི་བསྐྱེད་པའི་(༡༥༥བ)
 རྒྱུ་བརྩུག། ཐས་གོས་གནས་མལ་ལ་ལོགས་པའི་མཐུན་སྒྲིལ་བསྒྲིགས། འདིའི་ཕྱིའི་
 ལོགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཅུ་བ་བརྩུགས་པས་ཐ་མར་དྲིན་ཆེ། མདོར་ན་ལུ་ན་བ་
 དང་། འཆིབ་ལོགས་བྱུང་ན་རང་ལ་དེ་འདྲའི་ལྷག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལས་ལྷག་པའི་བྱུང་ན་
 དང་། ལུའི་དོན་གྲུབ་ཅིང་བདེ་སྒྲིང་སྒྲུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་ན་རང་ལ་བྱུང་བ་ལས་ལྷག་
 པའི་དགའ་ཆོར་བྱས། ལུ་དེ་གཞན་དུ་མོང་པའི་དུས་སུ་འང་ངའི་ལུ་ད་ཆོད་བདེ་བར་
 ཡོད་དམ་སྙམ་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་བཞིན་མ་བརྟེན་པར་དྲན། རྒྱན་པར་
 བདག་གི་ལུ་འདི་ནད་མེད་ཅིང་ཆེ་རིང་བ་དང་། ཅི་བསམ་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་སུ་
 དང་མི་མཉམ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་ཕན་མེས་མ་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་
 བསྐྱེད་ས། བ་ཆོད་ཕྱ་མའི་དུས་མ་མེད་ན་ལུ་དེས་ས་འགམ་ནས་འཆི་བའོ། གལང་དུ་
 ལུང་བའོ། ལྷགས་གྱིས་བརྟེན་པའོ། ལུས་བྱེད་པའོ། མེས་ཆོག་པ་ལ་ལོགས་
 པའི་རྒྱུན་གྱིས་འཆི་བར་ངེས་ཀྱང་མས་དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་ཆོད་མེད་པ་ལས་བསྐྱེད་པས་
 བ་ཡིན་གོང་མ་རྣམས་གྱི་གསུང་ལས། ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་སྒྲིག་མགོ་ཐེངས་བརྒྱ་བརྒྱ་བཏོན་

པའི་ཆོད་ཡིན་གསུངས། ཡན་བཏགས་ཚུལ་ཡང་། བཟའ་བཏུང་ཞིས་མངར་ཅན་བྱིན།
 གོས་བཀྲག་མདངས་ཅན་བསྟོན། རྒྱན་གང་མཛེས་བཏགས། རོར་ཇུས་རིན་ཐང་ཆེ་བ་
 ཅི་ཡོད་ཐམས་ཅད་བྱིན། ལམོར་ལོས་སྒྲར་བའི་རྒྱལ་ཤིང་ཅིག་སྒྱུན་དུ་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་
 རྒྱང་ངམ་སྒྲམ་པ་ལས་ཆེས་སམ་སྒྲམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཡེ་མེད་པའི་ཆོད་ཀྱིས་ཡན་བདེ་
 ཆོད་མེད་པ་བསྒྲུབས། ཡོ་(༡༧༠ན)བྱད་དེ་རྒྱམས་ཀྱང་ཆོགས་མེད་དུ་རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་
 དཀོན་པས། རྟིག་རྟུག་གཏམ་ངན་གང་ལའང་མ་འཛེས་བར་གྱི་ཐང་ཐང་དུ་བཅལ་
 བས་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། བ་མ་དབུལ་པོ་རྒྱམས་ཀྱིས་ལུ་ལྷག་སྒྲོང་བའི་ཆོད་དུ་གདོང་གི་མི་
 ལ་བྱིན། བྱིན་གྱི་ལ་བསྒྲར་ནས་གཞན་ལས་བརྟ་བསྒྱིད་དང་། སྒྲོང་མོད་དང་། ལུ་ལོན་
 ལེན་པ་རྒྱན་ཆད་ཀྱིས་ཟས་གོས་བཅལ་ནས་བསྒྲུངས་པ་ཡིན། རྒྱད་པར་ཆེ་འདྲིའི་མ་
 ལྷ་ལུར་མཆོན་ན་བྱིས་པ་འབྲུ་ཤིན་ལྷ་ལུ་ཞིག་དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་མི་གལ་དུ་བཅུད་
 པའི་དྲིན་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་སྒྲམ་དུ་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྲུགས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བ་
 རྒྱ་གཡོ་བ་ལ་མོགས་པ་མ་བྱུང་བར་དུ་བསྟོན། དེ་ལྷར་མིའི་རྟེན་ལ་མ་གྲངས་མེད་བྱས་
 བར་མ་ཟད་གནག་ལུག་ལྷ་ལུའི་རྒྱང་འགྲོར་སྒྲེས་པའི་མ་བྱས་པའི་དུས་སུའང་བརྟེ་མེམས་
 ཀྱིས་ལྷེས་བལྟག་པ་དང་། ལུ་ཞོ་བྱུད་པ་དང་། ལུའི་ཆོད་དུ་སྟོག་བཏང་བའང་ཤིན་ཏུ་མང་།
 འད་བ་ཆགས་ཀྱི་མར་བྱུར་དུས་ནའང་གཟན་མ་བསྟོད་པ་དང་། གཤོག་པས་བཀལ་པ་
 དང་། ལུའི་ཆོད་དུ་སྟོག་ཡལ་བར་དོར་བ་ཆོད་མེད་པས་མཆོན་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྟེན་
 ལ་མར་བྱུར་ཆེ་བརྟེ་གདུང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོ་ནས་ཡན་བཏགས་པའི་རྒྱལ་ཡང་
 བསམས་ན་ལེགས། ཆོའི་འདྲིའི་མ་ལ་དྲིན་དུན་པའི་སྟོ་བཅོས་མིན་སྒྲེས་པ་ན། བ་ལ་
 མོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་གཞན་དང་། བར་མ་རྒྱམས་དང་། དག་རྒྱམས་ལ་རིམ་
 བཞིན་དཔེགས་ནས་བསྟོམས་ཏེ་སྒྲོང་བ་ཐོན་ངེས་བྱ་ཞིང་མཐར་མེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ལ་བསྒྲིམ་པར་གསུངས། འདི་དང་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་(༡༥༠བ)གཉིས་
དཔལ་གཅིག་ལ་སྒྲིམ་པར་འདོད་ན་འོག་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་མཛོན་མཛོའི་ལུས་ལོངས་སྒྲིམ་
མོགས་སྒྲིམ་པ་དང་། ལར་བྱིན་དུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་མོགས་
མེས་མ་ཅན་གྱི་དྲིན་ལ་ལྷོས་པའི་ཚུལ་བསྒྲིམ་མོ། །

གསུམ་པ་དྲིན་གཞོ་བསྒྲིམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དྲིན་ཆེ་བར་ཤེས་ཀྱང་དྲིན་གཞོ་བྱེད་
འདོད་མེད་པ་ཤིན་དུ་སྒྲིམ་པའི་གནས་མ་རབས་ཀྱི་རང་ཚུལ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ནའང་
ཟས་གོས་ཐུན་སུ་རེས་པན་བདགས་པའི་ཁ་ལན་མེད་ན་ཁྲིལ་རྒྱུད་དུ་ཅི། དེ་ལ་བྱིན་པ་
བས་ཁྲིལ་བྱིན་པ་དགལ། ཁྲིས་ཀྱང་ཟན་སྟེར་མཁན་ལ་མཆུག་མ་སྒྲིལ་ཡོང་བེར་ནས་
བརྟམ་སྒྲིམ་བྱེད་ན། རང་རེ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་པ་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་
པས་དྲིན་གཞོ་བྱེད་འོས་པ་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། རང་ཅག་དང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་
གཉིས་མ་ཀླན་མེས་མ་ཅན་འདི་དག་གིས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པར་འབྲུག་པ། ཐུབ་པས་
དགའ་སྐྱུད་དུ་མའི་སྒྲོ་ནས་དྲིན་གཞོ་མཛད་པས་ད་ལྟ་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་ལ།
བདག་ནི་དྲིན་ལན་འཇལ་འདོད་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་པ་ཅི་འཁྲུལ་བྱས་པའི་
དབང་གིས་ད་དུང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་དཔག་
ནའང་ཤེས། དེས་ན་ལ་རབས་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཤེས་པའི་
སྒྲོ་ནས་དྲིན་གཞོ་ཞིག་རེས་པར་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་དཔེར་ན་རང་གི་མ་ཀླན་དྲིན་མོ་
ཆེ་དེ་ལ་མིག་ཡོད་ན་ལམ་དུ་འགྲོ་བུས་ཀྱང་མིག་གཉིས་ཡོང། མིག་མེད་ཀྱང་ཡོང་བྱིད་
བྱེད་མཁན་ཡོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོང་ཆོག་པ་ལ་བྱིད་མཁན་མེད། དེ་མེད་ཀྱང་མ་
སྒྲིམ་ན་(༡༥༡ན)བརྟགས་ནས་སོང་ཆོག་མོད་གདོན་གྱིས་སྒྲིམ། སྒྲིམ་ཀྱང་གོ་མ་རྟགས་
བརྟན་ན་སྒྲིམ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་འཆའ། ཐང་བདེ་བ་ལ་བཞུད་ན་འཕྲལ་དུ་མི་འཆི་རུང་

གཡང་ཁ་འགྲིམ་པ་ལྷན་མཐོང་བཞིན་དུ་རི་མི་སྒྲིམ་པར་སྒྲིམ་བཤེར་སྒྲིམ་པ་མི་རིགས་
 པ་ལྟར། ཐོག་མེད་ནས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མ་རྒན་སེམས་ཅན་འདི་རྒྱམས་མཛོན་
 མཐོང་དང་རིམ་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུའི་མིག་དང་བྲལ། དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་གྱི་ཡོང་
 བྱིད་མེད། ཉེན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་དཀྱུགས་པས་ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་
 མ་ཐོབ་པར་སྒྱུ། རྒྱད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཉེས་སྒྱུད་གྱིས་དབྱེན་བཅོས་པས་བརྟེན་འཇུག་
 གྱིར་ལམོར་བ་དང་བྱུད་པར་བཅ་འགྲོ་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གཡང་ཁ་འགྲིམ་པ་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཡལ་བར་དོར་ན་ཁྲེལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བས། འདི་རྒྱམས་ཀྱི་དྲིན་ལན་གཞོ་བཅོས་
 གྱང་བདག་གིས་ཁུར་དུ་བྱང་དགོས། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཕྱན་བྱ་རེ་ལ་སྒྱུར་
 ཡང་ལན་པ་རྒྱུང་ལ་གཞོན་ཆབས་ཆེ་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་ཉེན་ཡོད། མ་རྒན་སེམས་ཅན་འདི་
 རྒྱམས་ཀྱིས་རང་སྒྲུན་སྒྲུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ནས་ཤེས་ཚོད་དང་རྒྱས་ཚོད་
 གྱིས་འབད་པས་ལམོར་བའི་བདེ་འབྱོར་འདི་མ་ཐོབ་བྱ་བ་མེད་མོད། དེ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་བསྐྱེད་འདུག་པ་ལྷགས་ཀྱི་ལན་གཞོན་དོས་མ་ཟིན་པ་དང་། ལན་པ་སྐྱུབ་པ་དང་
 གཞོན་པ་སེལ་བའི་ཐབས་མ་ཤེས་པས་ལན་པར་སྒྱུར། བདག་གིས་ཀུན་ཉེན་གྱི་སྒྱུན་
 དང་རྒྱམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་རྒྱུང་བྱང་ཤེས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱས་པའི་
 མགོ་སྒྲོར་ལྟ་བུ་མ་(༡༥)ཡོན་པར། གཏན་དུ་ལན་ཐོགས་རིམ་པའི་དྲིན་གཞོ་ཞིག་བྱ་
 དགོས་སྒྲུལ་དུ་བསམ་མོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱམས་
 པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། ཐོག་མར་སྒྱེ་སྒྲེ་བ་མ་ལ་སྒྲིམ་པའི་མཛོང་བསེས་དང་། དེ་ནས་བར་
 མ་དང་། དག་རྒྱམས་ལ་རིམ་བཞིན་བསྒྲོམས་པའི་མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ། སྒྱི་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། མ་རྒན་སེམས་ཅན་

རྣམས་ཀྱི་རྟོན་ལན་གསེ་བའི་སྒྲིམ་པ་ཡང་བསྐྱུ་ན་བདེ་བ་ལ་འགོ་དཔེ་དང་། ལྷག་
 བསྐྱུ་ལ་མེལ་བ་གཉིས་ལྷན་འདུ་བ་ཡིན། འདི་དག་བདེ་བ་མཆོད་ཉིད་བས་གིན་ཏུ་ཡོངས་
 ཏེ། ཏུང་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་པ་ལ་ཆེར་དང་དཔུལ་བ་པ་རྣམས་ལ་སྤྱང་བ་གང་གིས་
 ཐམས་ཅད་ལྷག་བསྐྱུ་ལ་མི་བཟད་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་བདེ་
 བའི་གོ་སྐབས་ཏུང་ཟད་ཀྱང་མེད། བདེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འང་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་གཏན་
 མེད། ད་ལྟ་ཁོ་རང་ཆོས་བདེ་བར་སྒྲོམ་པ་འདི་དག་ནམ་འགགས་པ་ན་ལྷག་བསྐྱུ་ལ་
 ཉམས་ལུས་ཐོང་བའི་འགྱུར་བའི་ལྷག་བསྐྱུ་ལ་ལམ། ལྷག་བསྐྱུ་ལ་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་བྱུང་བ་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་བསྐྱུ་ལ་ཁོ་ནར་འདུག །བདེ་བའི་རྒྱ་སྐྱབས་མཁན་ཡང་གིན་ཏུ་དགོན་
 པ་ཐར་བའི་ལམ་ལ་གཞིལ་བ་ཐར་ཞོག །མངོན་མཐོའི་རྒྱར་འགྲོ་ངེས་ཀྱི་དགོ་བ་སྒྲ་
 གཅིག་སྐྱབ་པའང་ཏུང་གིས་རེ་མ་གཏོགས་མི་སྤྱང་བས་ཤེས། དེས་ན་འདི་དག་ཐམས་
 ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་ན་ཅི་མ་རུང་། བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་
 བར་གྱུར་ཅིག །བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་(༡༥༩ན)དང་ལྷན་པར་བྱའོ་སྐྱུ་ཏུ་བསམ།
 རྒྱ་སྐྱབས་ཐོང་བའི་ཆོ་སྒྲར་རུང་འབྱེད་གི་སྐབས་ལྷན་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་བ་རྣམས་
 བདེ་བ་དང་དགོ་བས་ཡོངས་རྒྱུ་བསྐྱུ་ན་པ་བཞིན་ཞིབ་པར་བསྒྲུམས་པའི་མཐར། མ་
 གན་ཐམས་ཅན་འདི་རྣམས་མི་ཁོ་མ་པའི་གནས་ལུ་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མཐོ་ངེས་ཡོན་
 ཏན་བདུན་གྱིས་མཛོས་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟོན་བཟང་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་། ལོག་འཆོས་
 མ་བསྐྱེད་པའི་ཟས་གོས་གནས་མལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྐྱོད་མཁོ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
 འཛོམ་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་མཐུན་པའི་གོགས་བཟང་པོ་དང་ཐུད་ན་ཅི་མ་རུང་། ཐེག་པ་
 མཆོག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོད་ཉིད་དང་ལྷན་པས་རྗེས་ལྷན་འཛིན་ཅིང་སྒྲོ་སྒྲོད་
 གསུམ་ལ་ངོམས་པ་མེད་པའི་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྤྱང་ན་ཅི་མ་རུང་། སྒྲོ་གསུམ་

མེག་པས་གཏན་མི་གོས་པ་དང་། ཆོས་སྐུ་པ་པའི་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་དང་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྱིས་པ་མོགས་པའི་དགོ་
 པ་མཐའ་དག་བསྐྱབས་ན་ཅི་མ་རུང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་བུམས་སྒྲིང་རྩེ་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་པར་ཕྱིན་དུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོགས་གཉིས་
 ཀྱི་བཤོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས། སྤྱོད་མེད་པ་རྣམས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་
 བ་ཅི་མ་རུང་སྒྲུལ་པ་དང་། རང་གཞན་གྱིས་དགོ་ཅི་སྒྲེད་བསགས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་
 བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འབྲལ་ཡུན་གྱི་བདེ་དགོ་དེ་དང་དེ་འབྱུང་བར་
 བྱུང་ཅིག་སྒྲུལ་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་(༡༥༡བ)རྒྱ་ཆོགས་
 ཐམས་ཅད་དང་ལུན་པ་ཞིག་བདག་གིས་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་དང་། འོག་ནས་འབྱུང་
 བ་ལྟར་ལན་མོང་བ་རྣམས་ལ་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན། བཀྲེས་པ་ལ་ཁ་ཟས། སྒྲིམ་པ་
 ལ་བརྟུང་བ། བད་ཀྱིས་ཉེན་པ་ལ་སྒྲུན། མེངས་པ་ལ་ཁོར་རྩལ་མོགས་གནས་སྐབས་
 དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་དགོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟུང་
 བས་དེ་འདོད་ཡིད་བཞིན་གྱུ་བ་པར་བསྒྲོམ་མོ། །བུམས་པ་བསྒྲོམས་པའི་པན་ཡོན་ནི།
 ཆོ་འདིར་ལྟ་མི་ཐམས་ཅད་བུམས་གིང་རང་གིས་དབང་དུ་འདུ་བ་དང་། རྒྱལ་བས་ཀྱང་
 བདུད་མེ་བུམས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐམ་བར་མཛད་པ་ལྟར་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པས་
 མི་རྒྱལས་པའི་བསྐྱུང་བ་མཆོག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ལ་བདེ་དགའ་མང་
 བ་དང་། དུག་དང་མཆོན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་
 དུ་འགྱུབ་པ་དང་། བྱི་མར་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་བུམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་
 བརྒྱད་འཕྲོབ་པར་གསུངས། དེ་ཡང་གླིང་གཅིག་གི་སེམས་ཅན་ལ་བུམས་པ་བསྒྲོམས་
 པས་དེ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་སྒྲུབ་དུ་སྒྲེ་བ་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་བུམས་པ་

བསྐྱེལས་པས་དེ་ལ་དབང་བའི་ཚངས་པར་སྐྱེ་བའི་བར་དང་། སུལ་བྱུང་གི་སྐུ་སྐུ་
ཅན་ལ་བྱས་པ་བསྐྱེལས་པས་ཚངས་པ་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་འཕྲོག་བར་བཤད།
སྐྱེན་གཏོང་བྱ་ཆེན་པོས་བྱང་འདིའི་ཆར་མི་མོད་པ་དང་། ཞིང་བྱ་བ་ནས་དགྲིགས་པའི་
བར་མཆོད་རྩས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བཀའ་སྤྱེ་སངས་བྱུང་ནས་ལ་དུས་དྲག་ཏུ་མཆོད་
པ་ལས་བྱང་(༡༥༣)བམོད་ནས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་མོགས་པན་ཡོན་མཐའ་ལས་
སོ། །

གཉིས་པ་སྟེང་རྩེ་བསྐྱེད་པ་ནི། དམིགས་ལུལ་སོ་སོར་བྱེན་པ་བསྐྱེད་པ་པའི་གོ་
 རིམ་བྱམས་པའི་སྐབས་དང་འདྲ། སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི།
 དེ་ལྟར་མ་ཆག་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྲལ་ལུན་གྱི་བདེ་བ་དང་ལུན་པར་བྱ་དགོས་མོད།
 དཔེར་ན་མི་ཞིག་གི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སེམ་བསྐྱེད་པ་ཞིན་པའི་ཆེ་བཟའ་བརྟུང་ཞིས་
 བོ་ཅི་འདྲ་བྱིན་ཀྱང་ལོངས་སྟོང་མི་རུས་པ་ལྟར། རན་སོང་བ་རྣམས་ལུན་རིང་ལ་ཤུགས་
 གྲག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་རྟེའི་དཔས་གདུངས་པ་འདི་དང་མ་བུལ་བར་བདེ་བའི་གོ་
 སྐབས་ག་ལ་ཡོད། བདེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆགས་སྣང་གཏི་མུག་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
 གཞན་དབང་རྟེ་སོང་བས་སྟོག་སྤུམ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཆད་ཐམས་ཅད་རན་སོང་གི་རྒྱར་རྒྱར་
 པའི་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས། རན་སོང་གསུམ་རྟེ་ལྟར་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱལ་བསམ་
 གྱིས་མི་བྱབ་པ་དཔལ་བ་ལྟ་བུར་དཔག་ན་གིས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་
 བས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྲག་པོ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འང་བཟོད་སྤྱགས་མེད་རུང་། མི་བཟོད་
 བཞིན་རྟེ་སྟོན་གྱི་ལས་རན་མ་བཟད་ན་ཐ་ན་འཆི་བའི་དབང་ཡང་མེད་པར་བསྐྱལ་ཆེན་
 རྟེ་མའི་བར་ཉམ་ཐག་པའི་རན་སྐད་ཅིར་རེ་སྟོད་དགོས། མ་ཆག་དྲིན་སོ་ཆེ་དཔལ་བའི་
 མི་སྟོང་རྟེ་བསྐྱར་ནས་བདག་སོས་བདེར་སྟོད་ལུགས་ཅི་ལྟར་ཡོད། དེས་ན་སེམས་ཅན་

འདི་རྣམས་ལྷག་བསྐལ་དང་ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐངས་ཅན་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ། (༡༥༣བ)
ཅན། ལྷག་བསྐལ་དང་ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐངས་ཅན་དང་བྲལ་བར་བྱུང་ཅིག ། ལྷག་
བསྐལ་དང་ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཐངས་ཅན་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་རྣམས་དྲ་བཞོམ།

[illegible]

ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་དུ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་སྒྲུབ་བཤད་ཟིན་པ་ལྷ་ར་དཔལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་
 གྲང་ཐོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཅི་ལྷ་ར་ཕྱོད་ཚུལ་ཞིབ་དུ་བསམས་ནས་དེ་ལྷ་བུའི་
 སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་པ་ཐོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགོ་རྣམས་
 གྱིས་ཐན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བ་དང་སྒྲིགས་སྒྲུགས་དང་བཞོལ་སྦྱོད་ལ་ཐོགས་
 པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཕྱོད་བ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་བཀྲེས་སྒྲོམ་དང་ལམ་འཐོགས་ལ་ཐོགས་
 པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་། མིའི་སྒྲེ་ག་ན་འཆི་དང་མི་སྒྲུག་པ་དང་ཐུད་པ་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲུག་
 བསྐྱེད་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཐུག་དོག་འཐབ་ཕྱོད་ལ་ཐོགས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་།
 འདྲོད་ལྷ་འི་སྒྲུབ་ཀོང་ཞིང་སྒྲུགས་པ་དང་བཅད་དུལ་དང་གསོད་པ་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་
 དང་། ཁམས་གོང་མའི་འཆི་འཕོ་ལྷ་ར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཐོགས་པ་རིམ་བཞིན་རྒྱས་
 བར་བསྒྲོམས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེད་དེ་དག་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །
 བྲལ་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་བསམ། སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱབ་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་
 བསྒྲོམས་ཚུལ་ཡང་། ད་ལྟའི་མི་དཔོན་ཁ་དྲག་བཅོན་སྒྲུག་འཛོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་
 ལ་ཐན་གང་ཐོགས་དང་། རང་གིས་དགེ་རྒྱུབ་གང་ལུས་བྱས་ཆོག་པ་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱ་
 ཡིད་ལ་མི་དྲན་བར་སྦྱིང་བོ་མེད་པའི་ཆེ་འདྲིའི་དག་འདུལ་གཉེན་(༡༥)ཕྱོད་དང་།
 གྲགས་པ་ཐུན་བུ་རེའི་ཆེད་དུ་དམག་འབྲུག་ཐོགས་སྤྲིག་པ་རྒྱབས་ཆེན་བྱེད་བྱེད་ནས་
 རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལུང་ལ་སྒྱུར་ཏེ་གི་མ་ཐག་དཔལ་བར་མདའ་འཕངས་པ་བཞིན་
 འགོ་རིམ་ཀྱི་ལས་བསགས། འདུན་མ་གཏན་བརྒྱན་དུ་བཏང་ཡང་དེ་མི་གེས་བར་
 འདྲོད་དོན་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པར་སྒྲོམ་པ་འདི་རྣམས་རན་མོང་བ་ལས་ཀྱང་སྦྱིང་ཇེ་བར་
 འོས། འདི་འདྲ་མཐོང་བ་ཅུ་མ་གྱིས་སྦྱིང་ཇེ་སྦྱེ་བར་རིགས་ཀྱང་མི་སྦྱེ་བ་དེ་རང་ཡང་ཆེ་
 འདྲིའི་ཐུན་ཆོགས་ལ་ཞེན་པ་མ་བྱོལ་བའི་དྲགས་སྒྲུག་སུངས། གཞན་ཡང་བདེ་སྦྱིད་

[illegible]

བདེ་བ་སྤུངས་སྤུངས་ཆོག་པ་ལྟར་བའི་སྒྲིལ་ལམ་སྒྲིལ་ཐག་པ་ནས་བདེ་བ་ན་གིན་ཏུ་
ལེགས། སྒྲིལ་རྗེ་བསྐྱེམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཆོས་ལའང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོར། ཆོས་
གཅིག་བསྐྱར་ཞིང་རྟོགས་པར་བསྐྱིས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ལག་
མཐིལ་ན་མཆིས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་གཅིག་སྤྱད་སྒྲིལ་རྗེའི་ཆེན་པོར་ངོས་བསྐྱར་བ་
དང་། ལའོར་སྤྱར་གྱི་ལའོར་ལོག་ཏུ་མཆིས་པ་དེར་དཔུང་གི་ཆོག་པ་ཐམས་ཅད་མཆི་
བ་ལོགས་དཔེ་ཏུ་མས་བསྐྱེམས་པ་དང་། ཐམས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་རིགས་འགྲོས་ཀྱང་
ཤིས་ཐར་ལྷན་སོ། །

ལྷོང་མེ་ལྷོས་པའི་ཚད་བསྒྲིམ་རིམ་དང་པོར། ལུ་ཆུང་ལྷོང་དུ་ལྷུག་པ་ནད་ཀྱིས་
 ཐེབས་(༡༥)པའི་མ་ལ་ལུ་དེ་ལྷུག་བསྐལ་དང་འབྲལ་བར་འདྲོད་པའི་ལྷོང་མེ་ཅི་ཙམ་
 ལྷོ་བ་དེ་འདྲའི་བྲོའི་ཚད་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་དུ་ངར་གིས་ལྷོ་བ་ན་
 ལྷོང་མེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཚད་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དེས་མཚན་ནས་མ་དེ་ལ་
 ལུ་ནད་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་ལུ་ན་འདྲོད་ཅི་ཙམ་ལྷོ་བ་དེའི་ཚད་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱུང་མེད་དུ་ལྷོ་བ་ན་བུམས་པ་ཆེན་པོ་ལྷོས་པའི་ཚད་དུ་ཤེས་དགོས། བོ་དོ་བ་
 ཆེན་པོ་ལ་ཀན་མོ་ཞིག་གིས་བུམས་པ་སྒྲིམ་པ་ཟེར་བའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཡིན་ལྟས་པར།
 བྲོད་ཀྱིས་ལུ་ཐོ་ལེ་བྲགས་ལ་ལྷོང་དུ་ལྷུག་ཅིང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་བྱུང་གསུངས་པ་ཡིད་འོང་གི་བུམས་པ་
 བཅོས་མིན་ལྷོས་པའི་ཚད་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བུམས་ལྷོང་མེ་བཅོས་མ་མིན་པ་ལྷོས་པའི་
 ཚད་མ་ཤེས་པར་སེམས་ཅན་ལྷུག་བསྐལ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་པའི་ཆོག་རིམ་
 ཙམ་ཤར་བ་ལ་ལྷོང་མེ་ཆེན་པོ་ལྷོས་པོ་སྟེ་ལྷོ་དུ་འབྲལ་ན། སེམས་པ་བྲོད་ཀྱང་གཞུགས་
 བསྟན་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ཐབ་གསར་གི་ཁ་ཐོ་ཅི་ཙམ་བསྒྲགས་རུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་

ཆོས་རྒྱལ་མ་དེ་བོད་ཀྱི་གཞིར་མ་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཤོ། །དེས་ན་སྤྱོད་པ་
ཚད་ལུན་ཞིག་མ་ལུང་གི་པར་དུ་སྒྲེས་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ལུན་པ་ཤིང་མ་ནས་པ་སྒྲེས་
པ་གི་ན་དུ་གལ་ཆེ་ཤོ། །

གཞུང་པ་ལྷན་པམ་པ་སྒྲིལ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་
ལྷན་པ་དང་། ལྷན་པ་ལྷན་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲིལ་དུ་སྒྲིལ་པ་ཅམ་དང་། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་ཅམ་གྱི་དམ་བཅང་ལྟ་བུ་མ་(༡༥)ལྟ་ཡིན་པར། མ་གཞན་
སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྷན་པ་ལྷན་
དང་ལྷན་པ་ལྷན་པ་གྱི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་སེམས་པ་གཞན་སྐྱེ་ལའང་མི་སྒྲིལ་པར་མང་ཉིད་གཅིག་
ལུས་ལྟར་དུ་བྱང་བར་བྱའོ་སྒྲིལ་དུ་སྒྲིལ་ཐག་པ་ནས་པ་སྒྲིལ། དྲིན་གཙོ་དང་བྱམས་སྒྲིང་
རྩེའི་སྐབས་སྐབས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བདག་གིས་བྱའོ་སྒྲིལ་པ་ཅམ་མོད་བྱང་འདི་དང་
ཁྱད་པར་ཆེ་ཞི། ལྷ་མ་རྣམས་ཆོང་ཐག་མ་བཅད་པའི་དུས་སྐབས་ལོན་གྱི་ཆོག་བརྗོད་པ་
དང་འདྲ་ལ། ཐུམ་ནི་ཆོང་ཐག་བཅད་པ་དང་འདྲ་བར་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་བཞེད་པ་
ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་ཡོད་དམ་ཞེས། ད་ལྟ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་
གི་དོན་ཡང་རྫོགས་པར་སྒྲུབ་མི་རྒྱལ་ན་གཞན་ལྟ་བུ་སྒྲོས། དེར་མ་ཟད་ཉན་པར་དགྲ་
བཅོམ་པས་བྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉི་མོ་བ་མ་གཏོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲུབ་མི་
རྒྱལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་སྒྲོལ་བ་དང་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་གཞན་པར་གྱིན་ཏུ་སྒྱུ་ཆེ་
ཡང་སངས་རྒྱལ་ལ་ལྟོས་ན་གཞན་དོན་སྤྱོད་མ་དེ་བཞེས་པར་ཟད་དེ། དེ་བཞིན་གསེགས་
པ་དང་བྱང་སེམས་གྱིད་པ་ཐ་མ་པས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་བྱེད་པར་ས་ཆེན་པོ་དང་

རྒྱལ་ཁྲུང་མཉམ་། རྒྱལ་མཚོ་དང་མིག་རྗེས་རྒྱུ་འདྲེ་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་རྒྱུད་བྱེད་པ་ལས་
 གསུངས་པ་དང་། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་སྤྱིར་བོར་གཤེགས་པ་ནས་ཚོས་རྒྱ་
 མའོན་དུ་མཛད་རྒྱལ་གྱི་བར་དེར་མེས་མ་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་ཡང་། ལ་ལ་ཞིག་
 གིས་(༡༥)བྱང་རྒྱལ་དུ་མེས་མ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་བཀའི་གུ་གིས་བོགས་པའི་བྱང་མེས་མ་
 ལུ་མ་གྱུར་བར་དུ་འང་རྒྱལ་མི་རྣམས་པར་གསར་བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱལ་བ་ལས་གསུངས་
 བས་སོ། །དེས་ན་རང་དོན་ཡོངས་རྒྱལ་ཕྱོགས་པར་གཞན་དོན་ཕྱོགས་པར་འབྱལ་བའི་
 གནས་མེད་ལ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཉག་གཅིག་དུ་ཟུང་བས།
 མེས་མ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་འདིའི་ལུང་གི་འཕྲོས་རྒྱུད་བྱང་བྱ་ཞིག་སྤར་བ་གཞན་ལས་
 ཤེས། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་བ་སྤུལ་མེལ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱ་བར་འདོད་ན། ལྷ་ར་
 བཤད་ཟེན་ལྷ་ར་རྒྱ་གསུང་བྱགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་
 དག་མང་འཁོར་སྐྱོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་
 དེ་བོལ་བར་མ་བྱས་པའི་ཐབས་མི་འདུག་སྟེ་མ་དུ་བསྐྱོམ།

གཞུང་པ་སྐྱུངས་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་བསྒོམ་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་མ་
སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དང་བདེ་བ་མཐའ་དག་
དང་ལྡན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྐྱུར་བ་སྐྱུར་བར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པར་བྱ་མ་ལྟས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བདུབ་པས་སྤྱི་བའི་བླ་མ་ལྟའི་སྐྱེལ་སངས་རང་
འབྲས་ཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐྱུར་ལམ་
གྱིས་སྐྱར། རང་སྐབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་རང་ནས་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དག་ཅི་
དང་བཅས་པ་བདུད་ཅི་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལྟའི་རྣམ་པ་ཅན་ཆད་མཉམ་གྱི་གནས་སུ་རིག་པ་

ཅམ་གྱིས་ཆ་གདུང་མེད་པའི་བསྐལ་བ་དང་། གུང་(༡༥༥)དཔལ་གྱི་གནས་སུ་
འབྱུགས་གདུང་མེད་པའི་བྱོ་བ་དང་། ཡི་དྲུགས་གྱི་གནས་སུ་བཀྱེས་སྒྲུབ་མེད་པ་དང་།
དུང་འགྲོའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་སྒྲུགས་མེད་པ་མོགས་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེའི་
རྒྱལ་བ་པལ་མེད་པར་རྒྱས་པའི་འོད་ཟེར་མ་ཁའ་བྱའ་རྒྱུ་སྒྲོལ་དེ། རིགས་དྲུག་མོ་མོའི་
རྒྱལ་བ་པལ་དང་སྒྲིག་སྒྲིབ་བཀ་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྒྲུངས་ནས་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་
སྒྲུང་སྒྲུང་ཅིར་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་གྲུང་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྒྲུང་བར་མོས། མཐུག་དང་ཐུན་
མཆོམས་མོགས་སྒྲུང་དང་འདྲ།

བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་སྤངས་ཚུལ།

གཉིས་པ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྤང་བ་ནི། རང་གི་མཐའ་སྒོར་དུ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་དམིགས་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རང་མེད་ཀྱང་
 ལ་སྒོར་གོམས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་གཞན་ལ་ལ་བར་འདོར་བའི་
 སྒོ་ངམ་ངམ་གྲགས་ཀྱི་སྒྲི་མོད་དེ་ལྟར་འཛིན་མི་རིགས་ཏེ། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་བདེ་བ་འདོད་པར་མཚུངས་ལ་སྟག་བསྟུལ་མི་འདོད་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར།
 རང་གཞན་རྣམས་འདོད་པ་མཚུངས་པ་བདེན་ཡང་ནི་འབྲེལ་མཐའ་བཤེས་རྣམས་མ་
 གཏོགས། གཞན་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་གཅེས་པར་འཛིན་མི་འོས་
 སོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་གཅེས་པར་འཛིན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་མང་སྟེ། ཐོག་མ་
 མེད་པའི་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལན་གྲངས་

དཔག་ཏུ་མེད་པར་བདག་གི་མ་བྱས་ཏེ་སྒྲོ་སྒྲུ་ཚོགས་ནས་པན་བཏགས་ཤིང་གཞོན་པ་
 ལས་བསྐྱབས་པས་བཀའ་དྲིན་(༡༥༥)ཚད་མེད་ཚུལ་ལྟར་བཤད་ཟིན་ལྟར་ལ། ཚེ་
 འདིར་ཡང་ཚུང་དུས་མ་མ་ཉེ་འབྲེལ་རྒྱུ་མས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། བར་སོན་རྗེས་གོས་
 ཞིག་གྱོན་པའམ་སྟན་ཞིག་འདིར་ནའང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་དང་པགས་པ་སེམས་ཅན་
 གྱིས་ཐགས་སུ་འཐག་པའམ་མ་ཉེ་བ་སོགས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཟས་ཞིག་ཟ་ནའང་
 སེམས་ཅན་གྱིས་ས་བོན་འདེབས་པ་སོགས་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱེད་པའམ་སེམས་ཅན་
 གྱི་ཤ་དང་འོ་མ་སར་ལྷུར་སོགས་དང་། གནས་ཞིག་ཏུ་འདུག་ནའང་སེམས་ཅན་གྱིས་
 རྩལ་བས་བསྐྱབས་པའི་སྒྲུ་གུར་དང་ཁང་བྲིས་ཡིན། མདོར་ན་དེད་ཅག་གིས་ཞིང་ལག་
 མཐིལ་ཅམ་མ་བཏབ། ཚོང་རས་ཁ་གང་མ་བྱས་ཀྱང་རི་བོད་དུ་མཐུན་རྒྱུན་བཟང་
 འཛོམ་གྱི་ངང་ལ་དགེ་སྦྱོར་བྱར་ཡོད་པ་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། བརྒྱད་
 བཅའི་ཏུ་བསམས་ན་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་དྲིན་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟེན་ཐོབ་པ་གཞན་གཞོན་གཞི་བཅས་སྤངས་པའི་ཚུལ་
 བྲིམས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་གོས་སོགས་གྱི་ཡོངས་སྦྱོད་རྒྱུ་མས་སྦྱོན་པ་བཏང་བའི་
 འབྲས་བུ་དང་། ཀྱན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་མཛེས་པ་བཟོད་པ་བསྒྲུ་མས་པའི་
 འབྲས་བུ་དང་། བྱ་བ་གང་བྱས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་གཞན་པན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་
 བ་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་པ་ཚུལ་བྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་
 རྒྱུ་མས་སྦྱོན་ལུལ་དང་གཞོན་པ་སྦྱོང་ལུ་སོགས་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་
 ཡིན། རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་(༡༥༤)ལས་
 གྱི་ཅ་བ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་མས་མཁའ་ཁྱབ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྦྱོང་བ་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོན་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཚོགས་གཉིས་རྗེ་གས་པའང་

སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ནས་ནས་མཁའ་ཇི་མྱོད་དུ་འཕྱིན་ལས་རྒྱུ་
 མི་འཆད་པའང་དོན་བྱ་ལུ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་པས། ཐོག་པ་མཆོག་གི་ལམ་དང་
 འབྲས་ལུ་ཡོན་ཏན་གྱི་ནང་ན་སེམས་ཅན་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱུང་བ་གཅིག་གྱུར་མེད།
 དེའི་མྱོར་ས་ཐོན་གྱུར་པོ་བཏབ་ན་ལྟོན་ཐོག་ལེགས་པ་འབྱུང་བའི་ཁྱིམ་ལ་འཛིག་རྟེན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་སྤྲུམ་སྤྱུང་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ལའང་མྱོན་ཐོགས་ཀྱི་
 ས་ཐོན་བཏབ་པ་ལས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་བདེའི་ལོ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་
 མྱོན་པས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་སྤྲུམ་བྱ་བའི་འོས་སྤྱུ་གྲུབ་པ་ཡིན།
 གཞན་གཅེས་པར་མ་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་གྱུར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། རང་གཅེས་པ་
 དང་གཞན་མི་གཅེས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སྤྱུ་བཅད་པ་ལས། གཅེས་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 ཆགས་པ་དང་། མི་གཅེས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་དང་བྲག་དོག་ཐོགས་ཉོན་མོངས་པ་
 མཐའ་དག་སྟེ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལས་སྤྱོད་ཆོགས་བསགས་པས་
 ལམོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་བཞིན་དུ་མྱོང་དགོས་བྱུང་། བྱུང་པར་བར་
 མོར་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛིགས་པ་བསྟེན་པ་རྣམས་གྱུར་རང་
 གཅེས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ལས་ངན་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མདོར་ན་འཛིག་
 རྟེན་འདིར་ཉེར་འཆོ་དང་(༡༧༥)འཛིགས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་
 ཐམས་ཅད་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤྱུ་འདུ་བ་ཡིན། ལྟོན་པ་སངས་
 རྒྱལ་དང་རང་ཅག་རྣམས་ལ་དང་པོ་ནས་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་པར་གཏན་ཆགས་སྤྱོད་
 པ་མ་ཡིན་པར། ཐོག་མེད་ནས་བྱུང་མེད་དུ་ལམོར་བར་འབྱུངས་ཏེ། དེས་འགའ་རང་
 ལམོར་ལོས་སྒྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཁོང་དེའི་བུ་གྱི་ཐ་མར་གྱུར་བ་དང་། རང་གིས་
 ལྟའི་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་སྤྱོད་དུས་ཁོང་དཔལ་བར་སྟེས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱལ་མྱོང་བ་

དང་། རེས་འགའ་དེ་ལས་གོ་བསྟོན་གྱི་མཐོང་དམན་དང་སྤྱི་ལུག་ཆད་བཟུང་མེད་པ་
 ཞིག་སྤྱིང་བའི་མཚམས་ཞིག་ནས། ཁོང་དཔུལ་བའི་ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་བྱ་དུ་འབྱུངས་
 སྐབས་རང་བས་གཞན་གཅེས་བར་འཛིན་པའི་བྱགས་ཀྱིས་བྱ་བོས་མེད་ཤིང་རྩ་འདྲེན་
 མ་རྒྱས་བར་ཡོད་པ་རང་སྤྱིང་དུ་ལེན་བར་བརྩམས་པས་སྤྱིག་པ་ཆད་དེ་མཐོང་མཁུ་
 སྤྱིས། དེ་ཚུན་ཆད་གཏན་དུ་སྤྱིང་པའི་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ད་ལྟ་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་
 འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐབས་གནས་བྱུང་མེད་བར་གྱུར་པ་འདི་བྱང་། རང་ཅག་རྣམས་སྤོན་
 རས་ད་ལྟའི་བར་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་འཛིན་རྟེན་ཁམས་ན་ལུན་ལུས་
 ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཆད་ཐམས་ཅད་རང་གཅིག་ལུས་ཐོབ་ན་སྒྲམ་པ་དང་། སྤྱིང་དང་
 ལུ་ཁ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་འགོལ་བར་འདོད་བས་ཅི་རྒྱས་ཀྱིས་རང་དོན་སྐྱབ་པའི་
 ལུ་ལུས་བྱང་བདེ་སྤྱིང་རེ་རིང་དང་ལུག་བཟུལ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྤང་ཚུལ་ཡང་བ་
 འདི་འདྲ་བྱང་བ་ཡིན། ལུ་བ་དབང་དང་རང་རེའི་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་བར་ལ་བརྟགས་
 ར་འང་གཞན་གཅེས་བར་(༡༥༦)བཟུང་མ་བཟུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཉེས་དམིགས་
 རྟོགས་བར་རུས། ལས་འབྲས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལས་བྱང་གིས་ཏེ། མེམས་ཅན་ཡལ་བར་
 དོར་ནས་སྤོག་གཅོད་པ་དང་། རོར་ཐུག་ཀྱི་བ་དང་། གཞན་གྱི་མཆིས་བྲང་ལ་ལོག་
 བར་སྤྱད་པ་དང་། རུན་དང་ཕྱ་མ་དང་ཆོག་རྩལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་རན་མོང་དུ་སྤྱད་པ་
 དང་། བདེ་འགྲོར་སྤོས་བྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཆོ་སྤང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐོངས་པ་
 དང་། ཁྱིམ་ཐབས་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་དང་། སྤོ་གཏད་ལུ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་
 དང་། མཐོང་བཞེས་དང་རྒྱབ་གྱིས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཁ་དྲག་གི་ཆོག་རྩལ་མི་འདོད་
 བཞིན་ཉན་དགོས་པ་འབྱུང་ལ། གཞན་ལ་ལན་པའི་མེམས་ཀྱིས་གསོད་སར་ཚུད་པ་ཐར་
 བར་བྱས་པ་དང་། སྤྱིན་པ་བཏང་བ་དང་། འདོད་ལོག་སྤངས་པ་དང་། བདེན་པར་སྤྱོད་

བ་དང་། མྱེ་བ་འདུམ་བ་དང་། ཚིག་འཇམ་སྒྲ་བ་རྒྱལ་མ་ལས་བདེ་འགྲོར་སྒྲུ་མིང་དེར་
 ཡང་མིམ་བཞིན་ཚེ་མིང་བ་དང་། མེངས་སྒྲོད་མཐོ་རྒྱ་འཛོམ་བ་དང་། མྱེ་བཤམ་མིང་བའི་
 འཛོམ་གཡོག་འདུ་བ་དང་། ཚིག་བརྩམ་པས་ཀུན་གྱིས་ཚད་མར་བྱེད་བ་དང་། གཞེན་
 བཤེས་དང་མཐོང་བ་བརྟན་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་བརྟོད་པ་མེགས་འབྱུང་
 བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེར་མ་ཟད་ད་ལྟའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲར་རྒྱལ་ལ་དཔག་
 བའང་ཤེས་སྒྲ་སྟེ། མི་དཔོན་བྲན་ལ་རྟན་པ་མི་སྟེར་བ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དགོས་པའི་བྱ་བ་མི་
 འབྲུབ་བ་དང་། བྲན་གཡོག་རྩེ་བོའི་དོན་དུ་ལས་མི་བྱེད་པས་ཟས་གོས་ཀྱང་རྟེན་དགའ་
 བ་དང་། མངའ་འབངས་རྒྱལ་ས་བྱམས་པས་(༡༥)མཉུང་བའི་སྡེ་དཔོན་དང་། རྩེ་བོའི་
 དོན་ལ་བརྟེན་པའི་བྲན་འཁོར་གྱི་འདོད་དོན་འབྲུབ་བ་དང་། ཀུན་གྱིས་མི་རང་གི་
 གནས་སྒྲུབྱེད་པ་མདོན་སྒྲུམ་དུ་མཐོང་བ་ལྟར་རོ། །

མེས་པ་ཅན་གཞན་རྣམས་ལ་ངོ་ལྟོས་པའི་སྒོ་མི་སྒྲིབ་པ་དེ་ལ་རང་ལྟར་གཅིས་
པར་འཛིན་པ་བསྐྱེད་རྒྱས་སམ་ཞེ་ན། གཞན་གཅིས་པར་འཛིན་པའང་གོམས་པ་མུན་
བཞིང་སྐྱོད་པར་རྒྱས་ཏེ། དཔེར་ན་རང་འཛིན་གོམས་པའི་སྒྲིབ་པ་གྱིས་རང་ལས་
སྐྱོད་གཞན་པ་ས་མའི་ཁུ་བྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ་ངོ་ལྟོས་པ་གཅིས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་
སྒྲིབ་དང་། ལྷར་མིང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛིགས་པ་སྒྲིབ་པའི་དགྲའི་དྲངས་མ་ཞིག་གྱིས་
མུན་པར་བྱས་ཏེ་འདྲིས་ན་འབྲལ་མི་ཐོད་པའི་མཛའ་བཤེས་སུ་གྱུར་ནས་གཅིས་པར་
འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྐུ་མ་པ་བསྐྱེད་ཏུ་ཏུ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཟང་བ་ཙམ་གྱིས་པ་རོལ་ལ་པན་
ཐོགས་ཀྱི་མེད་བས་རང་སྐུ་མ་པ་བ་ཙམ་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེ་ན། རང་རྩེ་མོན་ཅད་པན་
སྐུ་མ་པ་གྱི་མོན་དོད་བས་ཏུ་ལའང་པན་མ་ཐོགས་པ་མ་གཏོགས། པན་སྐུ་མ་པ་ཐོད་ཏུ་སྐུ་

ན་འབྲུལ་དང་ཡུན་དུ་གཞན་ལ་ཡན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་ངེས་ཏེ། བདག་པམ་
 གཞན་གཅེས་གྱི་སེམས་བཅོས་མ་མིན་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པ་ན། མི་དང་མི་མ་ཡིན་རྣམས་
 གྱིས་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་གྱུས་པས་འདྲད་ཅིང་བསྒྲོ་བ་ཉན་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་པས་སྤང་སྤང་མདོར་བསྐྱས་རེ་བསྐྱེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཡན་པ་ཆད་མེད་འབྱུང་
 ལ། རིམ་གྱིས་བསམ་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྣམས་པ་རེ་ཆེར་འཕེལ་དེ་ནས་ཞིག་སྒྲུབ་འོད་
 ཟེར་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་ཡན་བདེའི་དཔལ་ལ་འགོད་རྣམས་པ་འབྱུང་
 (༡༥༠ན)བ་ཡིན། གཞན་ཡང་མངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་བྱ་
 དཀའ་བའི་སྒྲོད་པ་དཔག་མེད་མཛད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་བརྟེན་ནས་ཆོས་
 འཁོར་བསྒྲོར་བ་སོགས་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ལ་
 གཞོད་པ་བྱས་ན་སྤྱབ་དབང་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཡན་
 པ་བྱེད་པ་རྒྱལ་བ་མཆོད་པའི་མཆོག་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 རྣམས་གཅེས་པར་འཛིན་འོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་འདི་གཅེས་པར་
 བཟུང་སྟེ་བསོད་ནམས་གྱི་ས་བོན་བཏབ་ན་འབྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་
 ཅད་འབྱུང་བའི་གཞི་རྟེན་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་ནས་ལོག་སྒྲུབ་
 བགྱིད་པ་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་བྱེད་དུ་གསུངས་པས། ད་ཕྱིན་ཆད་གཞན་ཡལ་
 བར་འདོར་བའི་བསམ་པ་སྒྲན་ཅིག་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་སྟོག་
 ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་བཟུང་དགོས། དེས་ན་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཁུལ་དུ་
 བྱེད་པ་ཙམ་མིན་པར་བདེ་མེད་སྟུག་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཐུག་གིས་གཅོས་པའི་མ་གཞན་སེམས་
 ཅན་རྣམས་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོག་དུ་བྱུངས། རང་གི་བདེ་
 དགེ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བཏང་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་

བ་ལུན་ལུས་ཚོགས་པ་དང་ལུན་པ་ཞིག་བདག་གིས་ཅིས་བྱང་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་
 བར་སྒྲ་མ་ལུས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བདུབ་བས་སྒྱི་བའི་སྒྲ་མ་
 ལུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མཐའ་སྒྲོལ་བའི་འོད་ཟེར་(༡༥༠བ)གྱིས་མཐའ་སྒྲོལ་ན་ཡོད་
 བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིག་ལས་ཉོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུར་བྱངས་པ་རང་གི་སྤྱིར་ནང་དུ་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྤྱིར་དུ་སྤྱིན་ནས་བྱལ་ཏེ་ཟད།
 སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲིག་གྱུར་མ་ལུས་པ་དང་བྱལ་སྤོར་སྤྱིར་དུ་བསྒྲོལ། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་
 ལུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རང་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་ཚོགས་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་། ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་དགེ་ཚོགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་མཐའ་སྒྲོལ་གྱི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདུང་བས་དེ་རྣམས་གསེར་འཁྱུར་གྱི་ཕྱིས་ལུགས་གསེར་
 དུ་བྱེད་པ་བཞིན་སྒྲ་དེ་ཅིག་གིས་གནས་འཁྱུར་ཏེ། གང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་བའི་རྟེན་དལ་
 འཁྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ། གང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བའི་ལུས་ཁ་ཟས་རྩ་བརྒྱ་བ་དང་། གོས་
 རྟོར་ཐུག་བརྒྱ་བ་དང་ཁང་པ་བཅུགས་པ་ལྟ་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མཐོ་ཆུ་ཐམས་
 ཅད་རྟེན། གང་དང་ལུན་ཅིག་སྤྱོད་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་དང་ཟད། དེ་ཐམས་ཅད་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་དུ་གྱུར། གང་ལས་ཚོས་ཉོན་ལུས་ཐེག་པ་མཚོག་གི་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཆོལ། གང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་ལུས་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་
 གསུང་རབ་སོགས་མྱིའི་རྩོན་རྣམས་འཛོམས། བར་གི་རྩོན་དང་སོགས་འཕགས་ནོར་བདུན་
 དང་། ལྷག་པའི་བསྒྲུབ་པ་གསུམ་དང་། བུམས་སྤྱིར་རྩེ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རྣམས་རྒྱུད་
 ལ་སྒྲེས། བྱིན་དུག་གིས་བསྐྱེད་བའི་ཚོགས་གཉིས་མཐར་བྱིན་ཏེ་རྩོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་ཐོབ་པར་(༡༥༡ན)མོས། རྒྱས་པར་སྤྱོད་སྒྲུབས་རན་སོང་གསུམ་དང་། ལྷ་མི། བར་

དོ་བ། ཉན་པར། བྱང་མེས་སྐུ་མཁའ་མོ་མོར་སྤེལ་སྤྲུག་གུན་མཁའ་སྐུ་མཁའ་པར་སྤྲེང་
 ཏུ་ལེན་ཚུལ་དང་། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅུ་རྒྱུ་མཁའ་བྱང་སྤེལ་སྤྲུག་ལེ་འགྲོ་བ་དང་།
 བར་དོ་བ། སྤྱོད་ལམ་པ། སྤྱོད་མཁའ་སྤྲུག་རྒྱུ་མཁའ་ལ་མོ་མོར་གཏོང་བའི་ཚུལ་དང་།
 ལང་རེས་འགའ་ཐོག་མར་མ་མ་ཉི་འབྲེལ་དང་། དེ་ནས་བར་མ་དང་། དབྱ་དང་།
 འཇམ་བུ་གླིང་པ་དང་། གླིང་བཞི་པ་དང་། སྤྱོད་དང་པོ་ནས་མེས་སྐུ་མཁའ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བར་ལ་རིམ་བཞིན་བསྐོས་ཚུལ་སོགས་སྤྱོད་དོན་བདུན་པའི་བྲིད་ཡིག་ཚད་ལྷན་
 རྒྱུ་མཁའ་ལས་གཤམ་དགོས། ལེན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིང་རྗེ་དང་། གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་
 བྱམས་པའི་དམིགས་རྒྱུ་ཅུ་དུ་འདོན་པ་ཡིན་པས་གནད་དོན་མ་ཐོར་བ་གལ་ཆེ།
 བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསྐོས་མ་ཉི་མུང་བ་ཐོན་པ་ན། རྒྱང་འགྲོ་འོང་ལ་
 བསྐོན་ནས་གཏོང་ལེན་དགུ་མ་གཅིག་ལ་བསྐོས་མོ། །

ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟུང་བ་དང་། ལྷག་
བསྟུན་སེམས་བའི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་ཐོབ་
པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་དང་། སྤྱི་བའི་བླ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེ་ལས་རང་
འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་ཐིམ་པས་རང་ཉིད་ཐུབ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ལས་འོད་
ཟེར་རྫོགས་ཏེ་རྫོད་བཅུད་ལྟར་ས་བསྐྱར་གྱི་དམིགས་པ་ལྟར་བཞིན་བྱ། དེས་འགའ་སེམས་
ཅན་རི་སྟོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཐུབ་དབང་རྫོགས་ཏེ་འོད་དང་(༡༥༡བ)བདུད་
ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྱིབ་ལྟར་ས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་བཞོད་
པར་བསམ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉིད་དཔུལ་བའི་གིང་ན་འདྲིན་པའི་བྱད་དུ་
འཁྱུངས་པ་ན་རང་གྲོགས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་
ཚུལ་བཞད་ཐོན་དང་། དུམ་ཟེ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་དུ་འཁྱུངས་ཆེ་སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་སྟོར་

བོའི་བྱང་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩ་མཁན་གྱི་ཁྱེའུ་མྱེད་བྱེད་ཏུ་ཐུང་ཆོ་སྤྱུ་ཐུབ་པ་
 ཆེན་བོའི་བྱང་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་དང་། དེད་དཔོན་མཛའ་
 བོའི་བྱ་མོར་འབྱུངས་པ་ན་ནོར་བྱ་ལྟོན་ཏུ་འགྲོ་བར་བརྩམས་པ་བཀག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
 མའི་མགོ་བོར་དོག་བས་སུལ་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་ཐུགས་པ་ཀྱུ་ཞིག་ནས་མཚོ་གླིང་ཞིག་ཏུ་ཕྱོན་
 དེར་གྲོང་ཁྱིམ་བཞིར་བདེ་དགའ་ལུན་རིང་ཕྱིར་མཐར་ཕྱོད་ཐོགས་སུ་ཐུགས་ཁང་ཞིག་ན་
 མི་གཅིག་གི་མགོ་ལ་ཐུགས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་མཐོང་ཆོ། ང་མང་མའི་མགོ་བོ་རྒྱང་
 བས་སུལ་བའི་ལས་གྱིས་འདྲིར་བྱིད་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལས་
 བཅིངས་པ་གོལ་བར་འགྱུར། གྲོལ་བ་བཅིངས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲ་བྱུང་ས་ཐག་
 འཁོར་ལོ་དེ་མགོ་ཐོག་ཏུ་འཁོར་བས་སྟུག་བསྟུལ་བཟོད་གྲགས་མེད་པ་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་
 གྱིས་རང་འབྲེལ་ལས་ངན་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྣམ་སྤྱོན་བདག་གིས་བཟོད་པར་
 བྱ་ཡི། གཞན་རྣམས་འདྲིར་སྒྲིབ་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་ཏུ་དགོངས་ས་ཐག་འཁོར་ལོ་སྟེང་
 གི་ནམ་མཁའ་འཕགས་ཤིང་། ཁོར་དགའ་ལུན་གྱི་ལྗེའི་རིས་སུ་འབྱུངས་པ་དང་། རྒྱལ་
 བོ་བྱུར་འབྱུངས་ཆོ་མངའ་ཞབས་སུ་ནད་ལམས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་མི་མང་པོ་སྟུག་བསྟུལ་
 གྱིས་(༡༩༩ན)ཉིན་པ་ལ་ཐན་གདགས་པའི་བྱིར། རྒྱ་ཁྱུང་རྒྱོག་བྱེད་ཏུ་ཉ་རོ་ཉི་ཉར་
 བསམ་བཞིན་སྒྲིབ་བ་བཞེས་ནས་སུལ་མི་རྣམས་ལ་ག་ཟར་བརྩུག་སྟེ་ནད་གསོས་ཤིང་
 དགོ་བ་ལ་བཀོད་པ་དང་། རུས་སྟུལ་ཆེན་པོར་འབྱུངས་ཆོ་རྒྱ་མཚོར་ཀྱུ་ཞིག་པས་ཆོར་
 པ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ཁུར་ནས་མཚོ་ལས་བསྐྱལ་བས་ཐང་ཆད་དེ་གཉིད་
 ལོག་པ་ན། སྤོན་སུ་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཁྱག་འཛིབ་པ་རུར་འཇུག་པའམ་འགྲེས་ན་སྤོན་འབྲུ་
 རྣམས་འཆི་བར་དོགས་པས་བསམ་བཞིན་ཏུ་སྒྲིཆོ་བདད་པ་དང་། རྒྱལ་བོ་བྱམས་པའི་
 སྟོབས་སུ་བྱུར་པའི་ཆོ་གཞོད་སྤྱོན་ལྟ་རང་ཁྱག་གིས་ཆོམ་པར་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་

འཛིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིམ་པ་ལས་ལུ་འཛིན་རྟེན་ལའ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་
བུའི་བདེ་དགའ་ཐམས་ཅད་མཆིས་པའི་ཐལ་བ་འཛིན་དོར་ཞིང་། ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་
འཛིན་པ་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བུའ་གྱི་སྦྱོད་པ་དུ་མར་བརྟེན་ཆལ་ལ་བུར་བ་ལྟར་སྦྱོ་འཛིན་
ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རི་སྒྲིབ་ཅིག་བརྟན་པ་ཐམས་ཅད་བདག་པས་གཞན་གཅེས་
པའི་བུར་ཞུབ་གྱི་སེམས་འདིའི་བུད་པར་འཕགས་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

མཉམ་མེད་མོ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲུ་མ་མང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་གསེར་གླིང་པའི་མཚན་
བཟོན་པའི་ཆེ་སྒྲུན་ཆབ་འདོན་ཞིང་ཐལ་མོ་སྒྲུར་བ་དང་། འདས་མཚན་ཆགས་མེད་
མཛད་པ་སོགས་འགུན་གྱི་དོ་མེད་དུ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལྷ་ར་ལགས་ཞུས་པར།
སྒྲུ་མ་ལ་བཟང་ངན་ཡོད་པ་མིན་ཡང་ང་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་པ་སེམས་བཟང་པོ་ཕྱིག་
ཅམ་ཡོད་པ་འདི་གསེར་གླིང་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། ཐེངས་གཅིག་
ཕྱག་(༡༩༩བ)བསྐྱེད་སྤེལ་པའི་ཆོ་འབྲོམ་སྟོན་གྱི་པར་དུ་བཞག་ནས། བྱེད་ལ་བསམ་པ་
བཟང་པོ་ཡོད་པས་འདི་ལ་བྱིན་རྒྱུ་པས་ཞིག་བྱིས་དང་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་བདེ་
བྱེད་པའི་དོད་དུ་འང་སེམས་བཟང་པོ་བྱུང་ངམ་གསུངས་ནས་བཀའ་འདྲི་མཛད་པ་དང་།
སྟོབ་བྱ་རྒྱམས་ལ་ཞལ་ཏེ་མཛད་པའི་ཆོ་ཡང་སེམས་བཟང་པོ་བྱིས་གསུངས་པ་དང་།
མོ་པོས། དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ། རེད་སྒྲལ་བ་རྒྱུང་བས་མོ་པོ་རྗེ་ལྷ་གཅིག་དང་མ་སྤང་
ཟེར་ནས་སྐྱེད་ཕྱེད་པ་བྱུང་ན། མོ་པོའི་མན་ངག་གི་མཐིལ་སྐྱུང་བ་བྱུང་རྒྱུ་བྱི་སེམས་
སྒྲུར་བ་འདི་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྟོབས་གིག་གསུངས་པ་སོགས་བྱུང་རྒྱུ་བྱི་སེམས་འདི་
ཁོ་ན་ལ་ཐུགས་གཅིགས་ཆེ་བར་མཛད།

ཀུལ་ལྷ་པོ་ཏོ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལྷོ་ན་རབས་ལྷ་ཁྱེད་དུ་མར་བདག་པ་མ་གཞན་
གཅེས་ཀྱི་ལྷ་ག་བསམ་གོ་མས་པའི་དབང་གིས་ལྷོ་ན་གིན་དུ་མ་བའི་དུ་མ་ལུང་ར་ཀུལ་པ་

གྱི་འབྲུལ་བའི་སར་བྱོན་ནས། མགོན་པོ་ཀུན་ཁྱེད་ཅག་ཡུལ་དུ་ལོ་ལེགས་པར་ཤོག །
 བྱེས་སུ་དོན་འབྲུག་པར་ཤོག་ཅིག་ཅིས་སྒྲོན་ལམ་མཛད་པ་དང་། ཞལ་ནས་གྲང་རང་
 གིས་དུན་པས་མ་རོལ་བོ་རྒྱལ་ན་དགལ། བདེན་དགའ་བ་ལས། རང་རྒྱལ་བ་ལེགས་
 བྱུང་ན་དགའ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་འོང་མ་ཆུང་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་རྩལ་གྱི་ཐུགས་རང་
 འབྱུངས་སུ་བྱུང་། ཐུས་དགོ་བཤེས་འབྲོམ་གྱི་མན་རག་བཞིན་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཁོ་
 ཅ་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་པས། སློབ་མ་རྣམས་ཐར་མཐུན་པ་སྟོང་ཐུག་གཉིས་
 འདུས་ཤིང་བཀའ་གདམས་གྱི་བརྟན་པ་ཞེས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ན་སྒྲུ་ཆེ་བ་འདི་ཉིད་དར་
 རྒྱས་སུ་གྱུར། འདའ་(༡༥༥ན)ཁར་ཡང་ཐུག་ཐལ་མོ་རྒྱར་ཏེ་སེམས་ཅན་རྩལ་མེད་
 པའི་རྩལ་ས། མགོན་མེད་པའི་མགོན། དེ་བཞིན་དུ་གནས་དང་། སྤྱིང་དང་། དཔུར་
 གཉེན་དང་། འབྲས་མེད་པ་རྣམས་གྱི་འབྲས་སར་གྱུར་གསུངས་ནས་ཁོ་བར་གསེགས་
 པའི་རྩལ་བརྟན་པ་དང་། དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་བྱང་དུ་སྒྲུ་མཆོད་གསུམ་དང་ཁམས་པ་
 ལུང་པ་རྣམས་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་མཛལ་དུ་བྱུང་བར། སྟོན་པས་ཁོང་རྣམས་གྱི་གནས་རྩལ་
 སོ་སོར་བཀའ་འདྲི་མཛད་པའི་ཆེ། བོ་དོ་པས་དགོ་འདུན་བརྒྱ་ཐུག་མང་བོ་ལ་ཆོས་
 གསུངས་པ་དང་། སུ་རྒྱུང་བས་རང་གཞན་གྱི་ཡོ་བྱད་མང་བོས་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་པ་
 དང་། དགོན་པ་པས་སྒྲོམ་འབའ་ཞིག་མཛད་རྩལ་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་རོ་
 མཚར་ཆེ། དེ་ཡང་གཅིག་ཡིན་གསུངས། ཁམས་ལུང་པ་གྲོག་ཁ་རེར་བཞུགས། དེ་
 བརྟམས་ཏེ་བཤུམས་པ་འབའ་ཞིག་མཛད་ཀྱིན་གདའ་ཞུས་པས། སྟོན་པས་དཔུ་ལུ་
 སྟང་། ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་རྒྱར། སྒྲུན་ཆབ་མང་བོ་བྱུང་ནས་ཤིན་ཏུ་རོ་མཚར་ཆེ། ཆོས་
 བྱ་བ་ཁོང་གིས་བྱས་པ་ཡིན། འདིའི་ཡོན་ཏན་མང་བོ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བཤད་
 བ་ཁོང་མི་མཉེས་པར་འདུག་གསུངས་པ་དང་། སྤྱང་རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས། ཅི་འདྲའི་

པོ་ཏི་ཟེ་མོ་ཞིག་ཞལ་བྱེ་ཡང་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡིན། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཇོ་
 བོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཡིན། དེའི་གནད་ཀྱིས་ཁོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བྱིན་ལ།
 གྲོང་དང་ཁུལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་བྱང་སེམས་པ་མིན་པ་གོ་རྒྱུ་མ་རྟེན་གསུངས་པ་
 ལ། (༡༩༩བ)སོགས་པ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བློན་ལོ་པའི་བླ་མ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ཐམས་
 ཅད་བདག་པམ་གཞན་གཅིས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་འདིའི་བཟླས་པ་བཟོད་པ་ཁོ་
 མ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་ནས་མཛོད་པར་རྟོགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་མཛོད་ལྟ་བུའི་གྲོང་རྫོང་ལ་ཤ་ལྟག་ཡིན།

ཁ་ཅིག་ལམ་རིམ་འདི་ལ་བག་ཆགས་ཞིག་བཞག་ནས་སྤྱད་པར་གསང་སྟགས་ལ་
 འཇུག་རིགས་ཟེར་བ་སྟོང་རྗེ་དྲག་པོས་ཡིད་བསྐྱོད་དེ་གཞན་དོན་ཇོགས་པ་སངས་རྒྱས་
 ཉག་གཅིག་དུ་མཐོང་བས་དེ་སྤྱད་དུ་འཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་རོ་མཚར་ཆེ་
 མོད། ད་ལྟའི་མི་མང་གི་བསམ་རྒྱལ་ལྟར་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་སྤྱད་རྒྱར་དཀའ་ཆོགས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྤྱད་ལམ་ལ་ཞུགས་ན་ལས་སྤེལ་སྟམ་པ་ཡིན་ཆོ། མདོ་སྟགས་གྱི་
 ལམ་གང་གི་འང་གནད་མ་གོ་བའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་སྟོ་སྤྱད་ས་
 རས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བཅོས་མ་མིན་པ་ཞིག་རྒྱད་ལ་མ་སྟེས་ན་གསང་སྟགས་གྱི་
 ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱད་ལས། འཇམ་དཔལ་གང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྟོས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། གང་
 གི་ཆེ་དེ་དག་གིས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བྱུང་པར་སྤྱར་བ་དེའི་ཆོ། འཇམ་དཔལ་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་གསང་སྟགས་གྱི་སྟོ་སྟོང་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་
 དག་ལེ་ཤིས་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་གསུངས་སྟགས་གྱི་དབྱིལ་ལའོར་དུ་གཞུག་
 པར་བྱ་ཡི། གང་དག་གིས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཇོགས་པར་མ་སྤྱར་བ་དེ་དག་ནི་གཞུག་

བསྐྱལ་པ་དུ་པའི་བར་དུ་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱིས་ཆེས་ཐུ་བར་བྱས་ཏེ་ལམ་
རྒྱུ་ལ་དབྱུང་པ་ན་འདི་ཉིད་འཆར་རྒྱ་བའི་ཐབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱིས་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཐབ་ཆོས་གཞན་ལ་མཐོ་བསྟེགས་
བྱེད་པའི་འདུན་པ་བསྐྱུངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལ་བག་ཆགས་ཅི་
ཐེབས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་རིམ་དུ་སྒྲོན་
སེམས་དམ་བཅའ་ཅན་ཆོ་གས་འཛིན་ཚུལ་དང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་
ནས། འཇུག་སེམས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་གཞུང་
ལམ་དུ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ལྟར་ཤེས་ནས་ལག་དྲ་སྒྲུང་བགལ་ཆེ། འདིར་བདེ་ལམ་
དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲོན་འཇུག་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་ནི། གནས་ཁང་བྱི་དོར་དང་སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དབྱུང་ཞིང་མཆོད་པ་རྒྱས་པར་བཤམས་པ་སོགས་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་
རྒྱུ་ལ་དང་། བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བར་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་
དམིགས་རྒྱུ་རྒྱད་དང་འདྲེས་པར་བསྐྱུངས་པའི་མཐར་སྒྱི་བོར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་བཞིན་
པའི་རང་ནས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྱུར་དུ་ཡང་དག་པར་(༡༥༥ན)
ཆོ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དུས་འདི་ནས་བརྒྱུད་ཏེ་
རི་མྱིང་བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནམ་ཡང་མི་བཏང་

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཅི་ལ་བྱུག་ཀྱང་མེས་པ་མེད་མི་གཏོང་བ་དང་ལྷོ་ལ་བའི་ལྷིང་
ཉིན་ལན་གསུམ་པ་ཚོན་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱར་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ལོག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་སྒྲིན་གྱིས་དུས་ཅམ་
ལང་འདིའི་དོན་མི་བྱའོ་སྒྲུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་རན་སྒྲེ་བ་དགག་པ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། མེས་མ་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་དགོན་པ་ཚོགས་ཚེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པ་སྐད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཚེན་གཉིས་པས། དང་པོ་ནི། རྩུ་གྱིས་གྲུ་མ་དང་མ་མཚལ་སྟོབ་
མོགས་ཀྱི་དབུ་སྟོར་པ་དང་། གཞན་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་འབྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་མེས་ས་ལ་ཞེ་སྟར་གིས་མི་སྟུན་པ་བརྟོད་པ་དང་། ལྷག་བསམ་
མ་ཡིན་པས་གཡོ་སྟུ་བྱེད་པ་སྟེ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྟར་པའོ། །

བཞི་ཚན་གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྒྲུབ་སྒྲུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་
གཡོ་སྒྲུ་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་པོས་གནས་བ་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་
འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་གནས་ཀྱི་(༡༥)ཚན་བསྒྲགས་བ་བརྗོད་བ་དང་། བྱང་སེམས་
གར་ཡོད་མི་ཤེས་པས་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ལ་དག་སྒྲུང་སྒྲུང་བར་བཤད། རང་གིས་
སྟོན་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེད་ཀར་
ཆོས་བཞི་བརྟེན་བ་ལོགས་སེམས་བསྐྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཆུལ་བཞིན་
དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། ཅ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེས་བྱས་བཞི་བརྒྱ་
ཞེ་བྱུག་གི་ཉེས་བས་ནམ་ཡང་མ་གོས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་རྣམས་པར་དག་
པ་བརྒྱད་བའོ། །དེ་ལྟར་སྡོམ་པ་དང་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཤོག་དང་བསྡོམ་ཏེ་

བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པའི་བར་དུ་བསྐྱར་བའི་ཞིང་མ་དང་། གལ་ཏེ་ཉེས་ལྷན་གྱིས་གོས་ན་གཞུང་
 ལས་འབྱུང་བ་ལྷན་སྦྲིམ་བཅོས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །རང་རེ་ལྷ་ཁྱེད་བར་
 ཏུས་སྐྱབས་བྱེད་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་འཇུག་ཅིག་ཅར་བྱངས་ན་འང་
 འགལ་བ་མེད་མོད། སྒྲིམ་སྒྲོན་སེམས་ཅན་ཆོག་མ་བསྐྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ལ་སྒྲོབ་རྣམས་མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱུང་རུང་ལང་། སྒྲོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 སྒྲོབ་མི་རྣམས་ན་སྒྲོན་སེམས་དམ་བཅའ་ཅན་ལོན་མི་རུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྒྲོབ་འདོད་ལྷན་བས་
 གཏོགས། བསྐྱབ་པ་བསྐྱར་མི་རྣམས་པ་ལ་འཇུག་སེམས་ཆོག་མ་འབྲུགས་པ་རྣམས་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་མི་རུང་ཆུལ་གཤམ་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། རང་གི་རྣམ་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་
 སྒྲོན་འཇུག་རིམ་ཅན་དུ་བྱངས་ན་འགས་པར་མཛོན་ནོ། །

མེམ་མ་བཞེད་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱི་པ་སྤྱོད་ཆུང་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་(༡༥༥)སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་རྒྱལ་ནི། སྒྲོབ་པའི་
གསོལ་འདེབས་ལན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་དང་འགྲོ། དངོས་གཞི་ལ་གཞིས། རང་
གི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིན་བྱེད་པར་སྒྲིན་དུག་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་པསྒྲུབ་
པའི་ལ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། བེས་རབ་ལ་བསྒྲུབ་རྒྱལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གཏོང་བའི་སེམས་པ་དགེ་བ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་
དག་སྤྱིན་པ་ལ་འཇུག་བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ནི་སྤྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། རང་གི་

ཡམ། དངོས་པོ་གང་པ་དང་པ་དེས་འབྲལ་ཏུ་གདུངས་ཤིང་སྤྱགས་སུ་གཞོན་པ་དང་
འབྲལ་བ་དེ་ཡང་སྤྱགས་སུ་གཞོན་པ་མི་གཏོང་བར། བཏང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲལ་ཏུ་བཏོང་
ཞིང་སྤྱགས་སུ་ཕན་པ་དང་འབྲལ་མི་བཏོང་ཡང་གདུན་ཏུ་ཕན་པའི་བཟའ་བཏུང་གོས་
སྟེ་ཐང་ཀྱིས་ས་ཁོང་རྒྱུང་དང་ཐང་འབྲུ་སྒྲ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོགས་པའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་
རྣམས་དངོས་སུ་གཏོང་བའོ། དཔེར་བར་མོང་སྟེ་བསམ་པ་དག་པས་སྤྱིར་པར་བྱ་བའི་
མཁོ་སྤྱི་ལོ་བྱུང་སྒྲ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱུལ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱིན་པའི་
མོས་པ་བྱུང་བ་ཤིས་རབ་ཅན་གྱི་སྤྱིར་པ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །

དངོས་པོ་བདད་རུང་མི་རུང་གི་རྒྱལ་ཡང་དགའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཡིད་མི་འབྱུང་བའི་སྒྲིང་
 རྩེ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ས་མ་རྒྱས་གོང་(༡༥༧བ)རྩེ་ལྷན་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་རྩེ་ལྷོ་ནས་མི་
 རུང་བ་དང་། དགོས་པ་ཐུན་ཆོག་ས་ཀྱི་སྤྱིར་ལྷན་གཏོང་བ་དང་ཉེས་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་ལྷག་
 སྤྱིར་སྤྱོད་བ་ལ་རང་ཉིད་སྤྱིན་བ་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་སྤྱོ་ནས་མི་རུང་བ་དང་། བདུད་རིས་
 དང་དེས་བརྒྱུས་ས་པ་ལ་ལྷན་སྤྱིན་བ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་བ་པོའི་སྤྱོ་ནས་མི་རུང་བ་དང་། དེ་དག་
 ལས་བརྒྱོག་བ་ལ་ལྷན་སྤྱིན་རྩེ་རུང་བ་དང་། རབ་བྱུང་ལ་སྤྱི་དྲོའི་ཁ་བས་སྤྱིར་བ་ལྟ་བུ་
 རྩེ་ལྷོ་ནས་མི་རུང་བ་དང་། སྤོམ་བཙོན་ལ་བས་སྤོམ་གྱི་ལྷག་མ་སྤྱིར་བ་དང་གཞོན་
 སྤྱིན་སོགས་ལ་བྱ་དང་བྱམ་སོགས་སྤྱིར་བ་དང་སྤྱི་སྤྱོད་ཕན་གྲུན་གཞོལ་བ་ལ་སྤྱོགས་
 བས་སྤྱིར་བ་ལྟ་བུ་ལྷན་གྱི་སྤྱོ་ནས་མི་རུང་བ་དང་། རང་གི་པ་མ་དང་སྤྱིར་བ་ལ་མི་ཚོས་
 པའི་བྱ་དང་རུང་མ་སོགས་སྤྱིན་བ་དང་བྱར་སེམས་རབ་བྱུང་གི་ས་ཆོས་གོས་གསུམ་སྤྱིར་
 བ་ལྟ་བུ་དངོས་པོའི་སྤྱོ་ནས་མི་རུང་བ་དང་། རང་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་བ་ལ་
 རྩེ་དང་མཚོན་སོགས་སྤྱིར་བ་དང་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་སྤྱོ་ནས་མི་རུང་
 བ་དང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱོག་པའི་རྩེ་དང་ལྷལ་དང་དངོས་པོ་དང་དགོས་པའི་སྤྱོ་ནས་

འོས་པ་ལ་བྱིའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲིམ་དུ་ལུང་རོ། །

[illegible]

[illegible]

གཞིས་པ་རྩལ་བྱིས་པ་བྱིན་ནི། གཞན་གོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་
ཡིད་བྱིར་ལོག་པའི་སྤྱང་པའི་ཆེས་པ་ནི་རྩལ་བྱིས་པ་དང་། དེའི་གོས་པ་ཡོངས་སུ་
ཐོགས་པ་ན་རྩལ་བྱིས་པ་བྱིན་དུ་འགྱུར། དཔེ་ན་གསུམ་ལས།

རྩོམ་པའི་རྩལ་གྱི་མཁས་པ་། བྱང་མེས་པ་གྱི་རྩོམ་པ་ལ་རབ་བྱུང་ཡིན་ན་མོ་ཐར་རིམ་ལྟ་
 བཤད་རུང་དང་། དགེ་བ་ལྟོན་པ་མ་ལྟ་བུ་གྱི་མཁས་པ་ཡིན་ན་མོ་ཐར་རིམ་གཉིས་གང་རུང་དང་།
 ལྟ་བུ་བྱའི་མོ་ཐར་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་མེས་པ་གྱི་རྩོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན་མོ་ཐར་
 དང་བྱུན་མོང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་མོ་པ་ལུས་རག་གི་བདུན་ནམ་མི་དགེ་བ་ལྟོས་
 བའི་མེས་པ་པོ། །

དགོ་བ་ཚོས་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་མ་ནི། བྱང་མེམ་མ་གྱི་ཐོས་པ་བྱང་མ་པའི་འོག་ཏུ་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་དགོ་བ་པས་གས་པ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བྱིས་མ་ལ་གནས་
ནས་ཐོས་པས་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་བརྒྱུད་པ་དང་། བྱང་མ་དང་མ་མ་དང་ནད་པ་
ལྟ་བུའི་ཁིང་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གྲུས་པས་རིམ་གྱི་བྱུང་པའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་པས་གས་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་བསུགས་པ་བརྗོད་ཅིང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་གི་ཚོགས་
བརྗོད་པ་དང་། མ་རོལ་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཐོན་ལས་ལྟ་བུ་གས་ཏེ་བརྗོད་པ་
བསྒྲོམ་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་རྒྱུ་མ་རྗོགས་བྱུང་ཏུ་བསྒྲུ་བའི་ཡོན་ཏན་ཚད་
མེད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལས་འདེབས་པ་དང་། དགོན་མཚོག་གསུམ་(༡༥ན)ལ་

མཚོན་པ་འབྲུལ་བ་དང་། རྩོན་དྲུག་གི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོན་པའི་བག་
ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། དུན་གཤམ་གྱིས་དབང་བའི་སྒོ་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ལས་ལྷུང་བ་
དང་ཆས་གྱི་ཚོད་རིག་པ་དང་མས་གྱི་ཆ་སྟོད་སྟུང་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་པ་
དང་། དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་བསྐྱེན་ཉེ་ཉེས་པ་རྣམས་གྱི་ཉེས་དམིགས་གསེན་ནས་
མངས་རྒྱས་ལྷན་བཅས་གྱི་རྒྱུན་རྒྱར་བཤགས་བཏུམ་བྱ་བ་མོགས་མདོར་ན་པར་བྱེན་
དྲུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་ཚོས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲིམ་ཟིན་མི་
ཉམས་པ་དང་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་ཐི་སྟེད་པའོ། །

མེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི། མེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་དང་བྱི་མའི་
 དོན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ཇི་སྙམ་རིགས་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ། མགྲོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་
 གྲོགས་བྱེད་པ་དང་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཁྲིང་ལས་ཀྱི་ཐབས་སྟོན་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པ་
 དང་ནད་པ་ལ་སྦྱོན་སྦྱོན་པ་དང་ལོང་བ་ལ་ལོང་ཁྲིད་བྱེད་པ་སོགས་གྲོགས་བྱ་དགོས་
 པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། མེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གང་འཆམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས་ཉེས་
 སྦྱོད་དང་སྙུག་ཀྱན་ལས་བརྒྱུག་པ་ཐབས་ལ་སྤོངས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། བན་འདོགས་
 པ་རྣམས་ལ་བྱས་པ་གཞོ་བའི་ཕྱིར་འབྲལ་དང་ལུན་གྱི་ཕན་བརྒྱལ་བ་ཕན་འདོགས་པའི་
 དོན་བྱེད་པ་དང་། གཅན་གཟན་དང་རྩ་སྤྱོད་དང་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་
 འཛིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་པ་འཛིགས་བས་ཉེན་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སོགས་གཉེན་
 བཤེས་དང་ལོངས་སྦྱོད་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ངན་མི་དྲག་པ་བསྟན་(༡༥)བ་ལས་
 མེལ་བ་སྦྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་བའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། འཆོ་བས་ཐོངས་པ་ལ་ཟས་སྒྲིམ་
 དང་རལ་དུབ་གྱིས་སྙུག་བསྟལ་བ་ལ་བཞོན་པ་དང་སྦྱོན་སྦྱོར་རྣམས་ལ་གོས་རྒྱན་སོགས་
 སྦྱོན་པ་ཡོ་བྱེད་གྱིས་ཐོངས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་རྣམས་ལ་ཟས་གོས་མལ་

ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་ལྷན་པ་དང་གདམས་པ་བརྒྱད་དང་རྗེས་བཟུང་ལྷན་ཆོས་ལྷན་པ་གནས་
 འཆའ་པར་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་
 པའི་ལུས་པག་གི་རྒྱུད་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ལྷན་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་རྒྱུ་
 ར་དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱོར་དགོ་རྒྱུ་ལ་འགོད་མི་རྣམས་ན་སྤངས་ལ་རྣམས་འཇུག་པ་
 སྐྱེས་སྐྱོ་མཐུན་པ་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། དད་པ་དང་རྩྭ་ལ་བྱིས་ས་དང་ཆོས་པ་
 སྐྱེས་ས་ཡོན་ཏན་དང་ལུན་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་གདམས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་པ་ལང་དག་
 པར་ལྷགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པ་བྱེད་པ་རྒྱུད་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་ལ་སྒྲིད་བབ་པ་
 དང་ཆད་པ་རྒྱུད་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་ཀྱིས་ཆར་གཅོད་པ་ལོག་པར་ལྷགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་
 དང་། ཉེས་པར་རྒྱུད་པ་རྣམས་གདུལ་བྱེད་ཆེ་གང་གི་དཔུལ་བ་སྐྱེས་ནས་རྒྱུ་བར་བྱས་
 དེ་ཉེས་རྒྱུད་བརྒྱུག་པ་སྐྱེས་རྒྱུ་ལྷན་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་
 རྗེ་བརྒྱ་གཅིག་གོ། རྒྱལ་བྱིས་ས་གསུམ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་དང་རི་ལྷར་བསྐྱར་པའི་
 རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་པ་རྒྱས་པར་རྒྱལ་བྱིས་ས་ལེའུ་རྩ་འབྲེལ་ལས་ཤོས་དགོས།

མདོར་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་བསྐྱར་སྤྱོད་པའི་ཉེས་དམིགས་
ལྟར་རིང་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་འདོད་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་པ་དང་། མེས་མ་
(༡༩༠༩)བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱར་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་
གིས་ཀྱང་མ་གོས་པར་བྱང་རྒྱལ་མེས་མ་དཔའི་སྒོམ་པ་མིག་འབྲས་བཞིན་གཅེས་པར་
བསྐྱར་བ་ལ་འབད། མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་གཙོ་བོར་བསྐྱར་པའི་གང་ཁས་སྐྱར་སྤྱོད་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ལ་སྟོབ་འདོད་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྐྱར་ཞིང་མ་མཐོན་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་ནམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་ལུལ་དུ་བྱ། བར་ཕྱིན་དུག་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རང་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་སྐྱར་

དང་འདྲ།

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་མར་ཕྱིན་ནི། གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་བས་
མི་བཞི་བར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་ཚེས་ལ་མོས་པ་གིན་ཏུ་གནས་པའི་སེམས་
པ་ནི་བཟོད་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་ལ་ཁྱོ་བ་དང་ཁྱོ་གི་བ་དང་མ་མོས་པ་རྣམས་འགོག་
པའི་སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གས་པ་ན་བཟོད་པའི་མར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྐྱུམ་པའི་བཟོད་པ་ནི། ས་རོལ་གྱི་
དབྱུགས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལས་དུ་འབྱེར་བའི་རྩལ་ཡིན་དེ། དེ་ཡང་གདོན་གྱིས་བརྒྱུ་མས་
པ་འགོ་འཁྱིལ་མན་འདྲིགས་མཁན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཀྱང་འདི་རང་དབང་མེད་པའི་སྐྱུམ་
ནས་མི་ཁྱོ་བ་ལྟར། ལྷ་རྒྱུས་མ་སྤངས་པ་དང་ལྷུ་ཉེ་བ་དང་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱ་ཁྱེན་ཚོགས་པ་ལས་ཞེ་སྤང་སྤྱེ་ལ། ཞེ་སྤང་གིས་གནོད་བྱེད་དེ་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེད་
བ་ཡིན་ཅ་ན་ཁོ་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་རང་དབང་མེད་པས་ཁྱོ་མི་རིགས་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་(༡༩༠༥)ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་བས་རང་ཡང་གསོད་པར་བྱེད་ན་གཞན་ལ་གནོད་
པ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིས་པས་ཁྱོ་མི་རིགས་པ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་པ་བྱས་པ་
མི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མེ་ཚ་ཞིང་སྤྲེག་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱོ་མི་
རིགས་པ་དང་མཚུངས་ལ། ཁྱོ་ལྱུར་བ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའ་དུ་བ་འབྱུལ་བའི་སྒྲིན་གྱིས་
ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱོ་མི་རིགས་པ་དང་འདྲ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བརྟེན་པའི་ཆོ་དངོས་སུ་
གནོད་བྱེད་ལ་ཁྱོ་ན་དབྱུག་པ་དང་མཚོན་ཆ་ལའང་ཁྱོ་རིགས་ལ། བརྒྱད་ནས་གནོད་པ་
སྤྱེལ་བ་ལ་ཁྱོ་ན་གནོད་བྱེད་དེ་ཞེ་སྤང་གིས་བྱད་པས་དེ་ལ་ཁྱོ་བར་རིགས་ཀྱི་གནོད་
བྱེད་ལ་དངོས་བརྒྱད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཁྱོ་མི་རིགས་པ་དང་། གནོད་བྱེད་
བསྐྱེད་པའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ལ་ཁྱོ་ན་སྒྲིན་ཆོ་གཞན་གནོད་བྱས་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་

དེ་ལ་ཁྱོད་མཁས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ལ་ཁྱོད་མི་མཁས་པ་དང་། གནོད་བྱེད་ལ་ཁྱོད་བསྟན་བསྟན་པ་
 མི་བཟོད་པས་ཡིན་ན་སྟག་བསྟན་ལ་སྟོ་མོ་ཞིག་མི་བཟོད་པ་དང་རན་འགྲོའི་རྒྱར་གྱུར་
 པའི་ཁྱོད་པ་ནན་གྱིས་བསྟེད་པ་གཉིས་འགལ་བས་ཁྱོད་མི་མཁས་པ་དང་། དབྱས་བདེ་པ་
 པའི་མཚོན་ཆ་དང་རང་གི་ལུས་གཉིས་ཀ་སྟག་བསྟན་བསྟེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདྲ་
 བས་རང་ལུས་ལ་མི་ཁྱོད་གཅིག་གོས་ལའང་ཁྱོད་མི་མཁས་པ་དང་། རང་དོན་ཁོན་རྒྱུ་
 པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མི་ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་པ་དེ་རྒྱུ་པར་ཁས་
 གྲུངས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱུ་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་གཞན་ལ་ཁྱོད་པ་གཏན་མི་མཁས་པ་
 དང་། བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པས་འདི་ཕྱི་གང་དུའང་ཡན་པ་མེད་ལ། སེམས་དོན་མིན་
 ལ་གཡེང་བ་དང་རྩོད་གས་(༡༩༡)འཛིག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སྟག་དོག་བསྟེད་པ་
 མོགས་ཉེས་པ་མང་བས། གནོད་བྱེད་གྱིས་བསྟོད་གྲགས་མོགས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་
 བདག་རན་འགྲོར་སྤང་བ་སྤང་བྱེད་དང་ཆགས་པའི་འཆིང་བ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པས་དགའ་
 བར་མཁས་པ་དང་། བརྟན་མོགས་གྱིས་རང་གི་ལུས་སེམས་གང་ལའང་མི་གནོད་ཅིང་
 རྟོད་པ་འཐོབ་པའི་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱང་འབྲལ་དུ་བསྐྱར་དགོས་པའི་རྟོད་པ་སྟོ་མོ་ཞིག་
 གི་ཕྱིར་དུ་ཆེ་རབས་མང་པོར་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཁོང་ཁྱོད་མི་མཁས་པ་བསག་མི་མཁས་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པར་དམ་བཅས་ནས་མི་མཛའ་
 བ་འགའ་ཞིག་གིས་རྟོད་བཀུར་རན་དོན་ཅུ་རྟོད་པ་ལ་གདུང་བར་བྱེད་མི་མཁས་པ་
 དང་། གནོད་བྱེད་རྒྱུད་ན་སྟུང་པའི་བསམ་པ་རན་ཅུ་གྱིས་དེ་ལ་མི་གནོད་པས་རང་རལ་
 བ་ཅུ་དུ་བྱེད་ལ། གནོད་དུ་རྒྱག་ནའང་རང་གཞན་སྤང་བར་འགྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་
 བསམས་ནས་དགག་པ་མོགས་ཡང་དག་པའི་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 རྟེན་རབ་གྱིས་ཁོང་ཁྱོད་འཛིན་རྒྱལ་མི་འཐད་པར་གཏན་ལ་ཡབ་ནས་བཟོད་པ་བསྟོམ་

མེས་ས་ཅན་མེས་ས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐིམ་དུ་དགའ་སྒྲུབ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཅིའི་ཐིམ་
མི་བཟོད་སྤྱུང་པ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་མི་ཞིག་སྤོང་མོ་བཅད་དེ་ཐར་ན་དགའ་བ་
ཆེན་པོ་སྒྲེབ་ལྟར། མིའི་དགའ་སྒྲུབ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལྟ་མོ་འདི་(༡༩༥༣)ལྟ་བུས་ལོ་རྒྱུ་
བ་མཐའ་མེད་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་གཏན་དུ་བསྒྲིག་ཅུས་ན་གིན་དུ་ལེགས་སྤྱུང་དུ་དགའ་སྒྲོ་
ཆད་མེད་པ་འོས་པ་སོགས་སྒྲུབ་བཞིན་དུ་བྱོད་པའི་གཤམ་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་
སྒྲུབ་རིམ་དང་བསྐྱེད་གྱིན་དང་དུ་ལེན་པ་ལོ། །

དང་དུ་བྱུང་བར་བྱ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ནི། ཆངས་སྒྲོད་འཕེལ་བའི་གནས་ཆོས་གོས་
དང་བསྐྱེད་སྤྱུང་སྤྱུང་སོགས་རན་པ་དང་ལྷུང་བ་རྟེན་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་
དང་།༡། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་མ་རྟེན་པ་དང་མི་སྤྱན་པ་སོགས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་
བསྐྱེད་དང་༢། འཆག་པ་དང་འདུག་པའི་སྒྲོད་ལམ་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
ལས་མེས་ས་སྒྲོད་པའི་སྒྲུབ་སྤྱད་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་༣། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བླ་མ་
ལ་མཚན་ཅིང་རིམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་ཆོས་རྣམས་བཟུང་བ་སོགས་ཆོས་འཛིན་པ་བདུན་ལ་
ཚུལ་བའི་སྒྲུབ་སྤྱད་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་༤། སྒྲ་དང་ཁ་སྒྲུབ་ཤིག་པ་དང་གོས་དུས་པ་དང་ཁ་
དོག་རན་པ་སོགས་སྒྲོད་མའི་འཆོ་བ་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་༥། དགོ་
སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ལུས་མེས་ས་རལ་བ་དང་དུབ་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་༦། མེས་ས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་བརྟེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་༧། ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་
གོས་གྱི་ལས་སོགས་རབ་བྱུང་དང་ཁ་ན་མ་མོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་སོགས་
བྱིས་པའི་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཏེ་བཟུང་དོ། །

ཆོས་ལ་ངེས་པར་མེས་ས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་ནི། དང་བའི་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་ཀློན་ཏན་དང་། མདོན་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་བདག་མེད་གཉིས་(༡༩༥༦)གྱི་དེ་

[illegible]

མདོར་ན་བཟོད་པའི་མཉམ་ཁྲིམ་དང་། ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བྱོས་པས་བསྐལ་བ་
བརྒྱ་ལྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པ་མོགས་མི་བཟོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལུས་
རིང་བསྐྱེམས་ནས། རྒྱུན་ངན་རུ་འཛིང་པའི་སྐབས་བཟོད་པའི་སྒྲོན་མ་ལམ་དུ་འཁྱེར་
གང་བྱལ་དང་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྦྱོར་ཅི་བྱལ་དང་། མ་མཐོན་པའི་
བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོན་པའི་ལུས་དུ་བྱ། བར་བྱིན་དུག་ལྡན་དུ་བྱལ་
པའི་སྐབས་གཞན་བཟོད་པ་ལ་འགོད་པ་བཟོད་པའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་སྐར་
དང་འབྲ།

པའི་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་ལུང་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱ་བ་ལ་སེམས་མཛོན་པར་སྒྲོ་བ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། དེའི་གོམས་པ་
ཡོངས་ལུ་རྒྱུགས་པར་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དུ་འགྲུག།

དབྱེན་གསུམ་ལས། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་
སེམས་པའི་ཕྱིར་(༡༧༩ན)བསྐྱལ་ཆེན་སྟོང་དང་ཡུན་མཉམ་པའི་ཉིན་ཞག་བསགས་པའི་
བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ཕྱེ་བ་ཤྲག་འབུམ་འབྱུར་དུ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་

པ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་དགའ་སྐྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་དགོས་ནའང་སྒྲོ་བར་བྱས་ཏེ་
 རྒྱལ་པོར་གི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་གཏོང་ན། དུས་ཀྱི་ཡུན་དེ་ལས་ཕྱར་བ་དང་ལྷག་
 བསྐྱེད་ཆེས་ཆུང་བས་ལྷ་ཅི་སྒྲོས་སྒྲུལ་དུ་བསམ་པའི་གོ་ཆ་གྱོན་པའོ། །དགོ་བའི་ཆོས་
 ལྷན་པའི་བཙོན་འགྲུས་ནི། ཕྱིན་དུག་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་མངོན་
 བར་སྒྲོ་བའོ། །

མེས་མཆོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དོན་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཅི་རིགས་
 བར་སྦྱར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འགལ་སྐྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་
 ལས། ད་དུང་ཡོང་ཡོད་སྟེ་པའི་སྤྱི་བཤོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར། ཆོ་འདིར་
 ཡུན་རིང་མི་སྟོད་པར་འཆི་བ་དང་གི་ནས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་དང་སྒྲན་ཆད་རྟེན་བཟང་
 རྟེན་དགའ་ཚུལ་གསུམ་སྒར་བཤད་ཟིན་ལྷུང་བསྒྲོམ་པ་དང་། བྱ་བ་ངན་བ་ལ་ཆགས་
 པའི་གཉེན་པོར། དོན་མེད་པའི་ཡོང་གཏམ་སྒྲུབ་དང་དགོད་པ་ཞོགས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་
 རྣམས་ཆོ་འདིར་དགོ་སྦྱོར་ཉམས་བྱེད་དང་སྤྱི་མར་སྟག་བསྐལ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས།
 འདི་འདྲ་ལ་ཆགས་ནས་ཆོ་འདི་དང་སྤྱི་མར་དགའ་བ་མཐའ་ལས་བསྦྱེད་བྱེད་དམ་པའི་
 ཆོས་སྒྲུངས་མི་རིགས་རྒྱལ་བསམ་པ་དང་། སྦྱོན་ཀྱུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱུན་ལུན་གྱི་སངས་
 རྒྱས་བདག་འདྲས་ཐོབ་གཤམ་རྣམས་དུ་ལྷུམ་པའི་གཉེན་པོར། བརྩོན་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་སྤྱད་བྱུང་དག་སྤྱད་ཞོགས་ཀྱིས་(༡༩༩༧)ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་གསུངས་ན་བདག་
 མིར་སྦྱིས་ལ་བྱང་དོར་གཤམ་པས་བརྩོན་པ་མ་དོར་ན་ཅིའི་སྤྱིར་མི་ཐོབ་སྟེ་པ་དང་། དུས་
 གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཟིན་གཅིག་གིས་ལས་སྤྱད་པ་མིན་གྱི་
 བདག་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ལས་བསྒྲོམས་པས་གོ་འཕང་རེ་མཐོང་གསེགས་པའོ་སྟེ་པ་དུ་
 བསམ་པ་དང་། རྒྱང་ལག་ཞོགས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་དགའ་བས་མི་རྣམས་སོ་སྟེ་པ་དུ་

ལུས་པའི་གཉེན་པོར། འཁོར་བར་འབྱམས་དུས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་པའི་བར་
ལུས་བཅུད་དུ་ལ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་གཤགས་པ་མོགས་སྟུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་བཅས་པ་བློ་དུ་ལས་
འདས་པ་སྦྱོང་ཡང་དགོས་དོན་གཏན་མ་གྲུབ་ལ། བྱང་རྒྱལ་བ་སྦྱོང་བ་ཕྱིར་དཀར་བ་སྦྱོང་
པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་ནི་སྦྱ་མ་ལ་སྦྱོས་ན་རྒྱང་ཁོང་དོན་གཉིས་འབྱུང་པའི་དགོས་པ་ཆེ་བས་
བཟོད་རིགས་པ་དང་། ཡན་ལག་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་མིན་གྱི་
ཆོད་མ་མོགས་སྦྱིན་པ་ལ་རྒྱང་རིས་ནས་གོ་མས་པར་བྱས་པས་ནམ་ཞིག་རང་ལུས་ལ་
ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་རྒྱས་པའི་ཆོ་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་ན་གཏོང་
མོད། གཏོང་པའི་དུས་སྟུང་ཀའ་བཅི་ཡང་མེད་པས་འཛིགས་མི་རིགས་པ་དང་། མངས་
རྒྱས་བསྐྱེད་ཕྱིར་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་དགོས་ན་སྟུག་བསྐྱེད་མི་བཟོད་སྟུག་
པའི་གཉེན་པོར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་པས་ལུས་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་
ཆོས་རྒྱམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་མེད་པས་འཁོར་བར་
གནས་ཀྱང་སྦྱོ་དོན་མེད་པ་དང་། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པ་དཀར་བས་མི་རྒྱས་
སྟུག་དུ་ལུས་པའི་གཉེན་པོར། (༡༩༩ན)སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་དུ་མངས་
རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པ་དེ་དུས་དཔག་ཏུ་
མེད་པར་གནས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟུག་པས་
སྟུག་པ་བསྐྱེད་པ་ན། གཉིད་ལོག་གས་པག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་དུས་རྟག་ཏུ་བཟོད་
ནམས་ནམ་མཐའ་དང་མཉམ་པ་གསོག་རྒྱས་པས་ཆོགས་མཐའ་ཅན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རྒྱལ་བས་པའོ། །

བཙུན་ལྷན་གྱི་མཐུན་ཚུན་བསྟེན་པ་ལ་སྟོབས་བཞི་ལས། དཀར་ནག་གི་ལས་
ལྷན་སྟེ་དང་ཅུང་པར་བྱང་མེས་ཀྱི་སྟོན་པའི་མན་ལོན་དང་དེ་དག་ལས་འདས་པའི་

ཉེས་དམིགས་པས་མས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའི་ལྟོང་ས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞན་ལྟ་
 ལའང་ལས་རྒྱུ་པའི་གྲོགས་ཀྱི་རེ་བ་མི་འཆང་བར་རང་ཁོ་ནས་བརྒྱུ་བོ་སྙམ་པའི་
 ལས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་དང་། བལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དོན་ཡང་མི་རྒྱས་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཅི་
 སྒྲོས་ལ་བདག་གིས་དོན་གཉིས་རྒྱུ་པར་རྒྱས་སོ་སྙམ་པ་རྒྱས་པའི་ར་རྒྱལ་དང་། བདག་
 ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་ཡི་ཉོན་མོངས་བདག་ལས་ནས་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་
 པ་ཉོན་མོངས་པའི་ར་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམ་བཅའ་བར་སྐབས་སུ་འདོར་བའི་ཉེས་
 དམིགས་དུན་ཅིང་། རང་གི་རྒྱས་པ་ལ་ལོགས་པར་བརྟགས་ཏེ་གང་བྱ་བར་ཡི་དམ་
 བཅས་པ་ལས་མི་རྟོག་པར་མཐར་འབྱིན་འདོད་ཀྱི་བརྟན་པའི་ལྟོང་ས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འབྲས་སུ་བདེ་བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལའང་འབད་ནས་
 འཇུག་ན་སྤྱད་པས་བདེ་བ་(༡༩༩བ)འབྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་ལ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་
 གྱིའི་སོ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱད་ཅི་ལྟར་འབྲལ་བདེ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཆབས་ཆེན་ཉེར་བའི་འདོད་ཡོན་སྤྱད་པ་ལ་ཡང་མི་ངོམས་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་
 འབྲལ་ཕུན་གྱི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱིན་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་ངོམས་པར་ག་ལ་རིགས་
 སྙམ་དུ་སྦྱོད་པ་ལ་དང་བོ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་དགའ་བཞིན་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་ཟེན་
 བས་ཀྱང་ངོམས་པ་མེད་པའི་དགའ་བའི་ལྟོང་ས་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་
 བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་དྲུང་པ་ན་རེ་ཞིག་ངལ་གསོས་ཏེ་སོས་མ་ཐག་ནས་རྩོམ་པའི་
 དོར་བའི་ལྟོང་ས་བསྐྱེད་དེ། རྒྱལ་ལྷས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་སྒྲོབ་ཆེ་ལུས་སེམས་སྦྱོབས་དབང་
 བརྒྱར་པའི་ལྟངས་པ་ཡང་བ་བྱིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་རྒྱུད་གིས་བསྦྱོད་པ་ལྟར་སོང་སོང་གི་
 བར་དུ་སྤྱད་པའོ། །མདོར་ན་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བརྩམས་པའི་
 ཉེས་དམིགས་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དགེ་བའི་

ཕྱིགས་མཐའ་དག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་ཅི་བྱའདང་། ས་མཐོན་པོའི་བརྩོན་འགྲུས་
 ཚུལ་ལུགས་ནམས་ཀྱང་སྒྲིན་པའི་ལུས་དུ་བྱ། སར་ཕྱིན་དུག་ལུ་སྒྱུ་བ་པའི་ཚེ་རང་
 བརྩོན་འགྲུས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ་
 ལྷག་མ་ལྟར་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ནི། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གང་རུང་ལ་མི་
གཤེར་བར་ཅི་གཅིག་རྟུག་ནས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་། དེའི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་རྟུལ་ལྟར། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་འཛིག་
(༡༥)རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་དང་། རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་མི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་། དེ་གཉིས་སྐར་རྟུལ་འབྲེལ་བའི་རྫོགས་གསུམ་ཡོད། ཕྱིད་
ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས་ལྷས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི།
གང་ལ་མཉམ་བར་བཞག་ན་ལྷས་སེམས་གིན་སྐར་ས་བསྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་
ཡོ། །

ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་ནི། མངོན་ཤེས་དང་རྣམ་ཐར་དང་
བད་པར་དང་ཟིལ་གཞོན་སོགས་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་བསམ་
གཏན་རྣམས་སོ། །

མེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནི། དོན་བྱ་བ་བརྩམས་ཅིག་གི་དོན་
རྒྱུ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། ཁྱིམ་དེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཆེད་མཁའི་ལྷག་གཉིས་ལས་
ཞི་གནས་སྐབས་འདི་དང་ལྷག་པའོར་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམ་དགོས་པས་ཐོག་
མར་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པ་ལ། ཐོག་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་དངོས་
སམ་རྗེས་མཐུན་པ་དབྱུང་འཛིག་གི་སྐྱོམ་གང་ཡང་ཁུང་བའི་འབྲས་ཁུང་གསུངས་པ་

དང་། ཞི་གནས་གྲུབ་ན་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་ལའོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་
 བྱམས་སྤྱོད་རྗེ་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་སྤྱོད་པ་དང་དེ་ཁོན་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་
 དབྱུང་སྒྲོམ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་གི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ལ་གཞན་དུ་མི་གཡིང་
 བར་འཇུག་པས་དགེ་སྦྱོར་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་སྟོབས་ཆེ་བ་སོགས་ལན་ཡོན་དང་། ཞི་
 གནས་མ་རྟོན་པའི་སྟོན་དུ་ཉམས་ལེན་གང་བྱས་སྟོབས་རྒྱུད་པ་སོགས་ཉེས་(༡༧༥བ)
 དམིགས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་མེད་མི་རུང་དུ་བསྒྲོམ་དགོས་ལུགས་
 རྣམས་བསམས་ནས། ཟས་གོས་སོགས་རྟོན་སྒྲུབ་དང་མི་དང་མི་མིན་གྱིས་འཆོ་བ་མེད་
 བས་གནས་བཟང་བ་དང་ནད་མི་བསྐྱེད་པས་ས་བཟང་བ་དག་རྒྱུ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་
 མ་རྒྱུད་པའི་གོགས་བཟང་བ་དང་ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་མེད་ཅིང་མཆོན་མོ་སྒྲུབ་བས་
 ལེགས་པར་ལྷན་པ་སྟེ་བྱུང་ཆོས་ལྟ་ལྷན་གྱི་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། ཆོས་
 གོས་སོགས་བཟང་བོའམ་མང་བོ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་འདོད་པ་རྒྱུད་པ་དང་། ཆོས་
 གོས་སོགས་ངན་རྩོན་ཅེས་རྟོན་པས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། ཉེ་ཆོར་སོགས་དང་མེར་སྐྱ་མང་
 བོར་འབྲིས་བཤེས་བྱེད་པ་དང་སྒྲན་སྟེར་བ་དང་སྒྲར་མ་རྩི་བ་སོགས་བྱ་བ་མང་བོ་སྤྱད་
 བ་དང་། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཉེས་ལྟར་གིས་མ་གོས་པར་བསྐྱངས་
 པའི་རྒྱུ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། འདོད་ཡོན་དང་ལའོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྒྲོམས་ནས་
 འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤངས་པ་སྟེ་ཞི་གནས་གྱི་ཆོགས་དུག་ལ་གནས་པའི་སྒྲོམ་པ་བོ་དེས་
 རྒྱུད་འབྲིང་ཐུན་མོང་བ་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལུན་རིང་བསྐྱུང་ཞིང་།
 ལུས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་འཁོད་ནས། ཐོག་མར་ཉིང་
 རེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ལ་མི་སྦྱོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་དགའ་པའི་ལེ་ལོའི་གཞན་དབང་
 དུ་སོང་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འཇུག་དུ་མི་སྟེར་བའང་ཞུགས་ཀྱང་རྒྱུན་འབྱུང་མི་རུས་

པར་འགྱུར་བས་དང་པོར་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བརྟེན་པ་གལ་ཆེ་ལྟེ། དེ་ཡང་ཞི་གནས་
 གྲུབ་ན་ལུས་སེམས་དགའ་བ་དེས་རྒྱས་པས་(༡༧༦)མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
 པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དམ་གྱི་མཐུས་སེམས་དགའ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་འདོད་དུ་བཞོལ་
 རུང་བ་དང་། ལྷག་པའི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ནི་བས་སྤྲིག་སྤྱོད་དགའ་བུ་བརྟེན་པ་ཆེ་བ་དང་།
 མངོན་གཤམ་རྒྱ་འཁྱུལ་སྟོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྒྱབ་རུས་པ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ལྷག་མཐོང་སྟེ་བས་ལའོར་རྩ་གཅོད་རུས་པ་ལ་སྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ལེགས་པར་བསྟོམས་པས་དེས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དད་པ་བརྟེན་པོ་དང་། དེས་
 དྲངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ལ་སྟོ་
 རྟགས་ཆེ་བའི་བརྟོན་འགྱུས་རྣམས་རྟགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཅི་སྟེ་བྱ། གང་ལ་
 དམིགས་པ་གཏད་པའི་ཡུལ་ནི་བཅོམ་ལུན་འདས་གྱིས་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་སྤྱད་
 པ་རྣམ་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་དང་མཐས་པའི་དམིགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་གི་
 དམིགས་པ་སྟེ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་དང་། གང་ཟག་སོ་སོས་
 དམིགས་པ་གང་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་སྟུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མང་ཡང་། འདིར་ད་ལྟར་གྱི་
 མངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་
 དགོངས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟུལ་སེམས་འཛིན་པ་ནི་མངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་
 དྲན་པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། སྤྱི་དེ་རྣམ་པ་གསལ་ཁིང་བརྟན་ན་ལྷག་
 མཆོད་སྟོན་ལམ་སྟོགས་ཆོགས་གསོག་པའི་ཁིང་དང་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་པའི་ཁིང་དམིགས་པ་
 ལ་ཁྱད་ཆེ་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལས་མི་ཉམས་པ་དང་།
 རྟགས་(༡༧༦)གྱི་ལམ་བསྟོམས་ན་ལཱའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཁྱད་ཆེ་བ་སྟོགས་དགོས་པ་
 མང་བས་དེ་ཉིད་དམིགས་རྟེན་དུ་བྱ། སྟོས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་མིན་པར་རང་

བཞིན་གྱིས་བཞུགས་པ་གསལ་བཏབ་ན་དད་པ་སྟེ་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་དང་ཐེག་པ་བྱམ་མོང་
 པའི་སྐྱབས་དང་མཐུན་པས་ལེགས། མྱོན་དུ་བྱིས་འཇུག་ཅི་རིགས་ཀྱི་མྱོན་པའི་སྐུ་
 བརྒྱན་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ཡང་ཡང་ལྷ་ཞིང་དེའི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་ཡིད་ལུལ་དུ་འཆར་
 བ་ལ་གོམས་སུ་གཞུག་པའམ་སྒྲ་མས་བད་སྒྲིད་པ་སྟར་ཡིད་དོར་འཆར་དུ་བཅུག་སྟེ་
 སངས་རྒྱལ་དངོས་ཀྱི་ནུས་པ་ཅན་དུ་འཆར་གང་བྱུང་དང་། དཔུ་དང་ཐུག་ཞབས་སྐྱའི་
 འོག་གཞན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ལན་འགའ་རྒྱང་གསལ་བཏབ་ལ། སྐྱའི་སྐྱེ་ཡིད་ལ་
 བྱས་ཆེ་ཡིད་དོར་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་སྟེད་ཅམ་འཆར་བྱུང་བ་བྱུང་ན་དམིགས་
 རྟེན་རྟེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གེས་པར་བྱ། ཡུན་འདི་ཅམ་གྱི་བར་ལ་བྱིང་
 བོད་གཏན་མ་བྱུང་བ་བྱུ་ཞིང་གལ་ཏེ་བྱུང་ན་འང་འབྲལ་དུ་གེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲུང་སྒྲུམ་
 པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་བཏང་། མེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་དུས་སུ་དམིགས་རྟེན་
 བརྗེད་པའི་ཉེས་པ་འགོག་པ་གལ་ཆེ་བས་དེའི་གཉེན་པོར། སྒྲུང་ཡིད་དོར་གོམས་
 འདྲིས་སུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གཟུགས་ཡན་ལག་རྣམས་རགས་པ་ཅམ་ཤར་བ་
 དེ་སྟེ་བའི་ཐད་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་དེས་པའི་འཛིན་
 སྟངས་གྱི་རར་ཐོན་པའི་གསལ་ཆ་དང་། དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པར་བྱན་རེ་དཔན་ནས་
 གཞན་ལ་རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡང་བའི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་གཉིས་ལྷན་གྱི་དཔན་པས་
 (༡༩༠ན)ཅི་རུས་སུ་བཟུང་། མེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་ཐིན་པའི་འོག་ཏུ་བྱིང་བོད་
 བྱུང་བ་དོས་མ་ཐིན་ན་སྐྱོན་ཆེ་བས་དེ་འགོག་པའི་གཉེན་པོར་བྱིང་བོད་སྟེས་པའམ་སྟེ་
 པའི་གྲུབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་གེས་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བྱས་པས། ཡུལ་ཅན་གྱི་
 དྲངས་ཆ་དང་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་མ་ཤོར་ཡང་འཛིན་སྟངས་གྱི་འཕངས་དམའ་
 དུ་སོང་བ་ན་བྱིང་བ་སྒྲ་མོ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་

དགག་པའི་བྱིར་བྱིར་བའི་གཉེན་པོར་དེ་སྒྲོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་
 སེམས་པས་བསྐྱལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེད་སྒྲིམས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲོམ། ཏུངས་ཆ་
 ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་འཛིན་སྐྱེད་སྒྲིམ་པ་བའི་བྱིར་བ་རགས་པ་ཡང་ཡང་འོངས་
 ན་བསྒྲོམ་འཕྲོ་བཞོལ་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་དང་
 དལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་
 དང་། སྐྱང་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱང་སེམས་ནས་སྤལ་དང་བསྐྱེ་བའི་
 གདམས་ངག་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་དང་སྤར་ལམ་ལས་ཤེས། བསྒྲོམ་པ་ཅི་རིགས་བྱས་
 ཏེ་བྱིར་བ་སངས་པ་ན་སྐར་བཞིན་བསྒྲོམ། ལུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ་ཁད་
 ལྷ་མཁའ་ཆོད་པ་ཕྱ་མོ་བྱང་ན་འབྲལ་དུ་བཀག་ནས་དམིགས་པ་ལ་བདག་སྤྱོད་ལུལ་སྤྱོད་
 པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་ཆོད་པ་རགས་པ་བྱགས་ཅན་
 བྱང་ནས་བསྒྲོག་དཀའ་ན་བསྒྲོམ་འཕྲོ་བཞོལ་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་ངན་འགྲོའི་སྤྱོད་
 བསྐྱལ་སོགས་སེམས་(༡༩༥བ)ནང་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་བསྒྲོམ་པ་
 དང་ཆོད་པ་བཅན་ཐབས་སུ་གཅོད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་བསྒྲོམས་ཏེ་ཆོད་པ་སངས་
 པ་ན་སྐར་ལྟར་བསྒྲོམ། གཞན་ཡང་བྱིར་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་དང་གཉིད་དང་དེ་
 གཉིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་སེམས་སྤྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་བྱང་ན་སྒྲོད་ལམ་འཆག་པ་
 དང་། རྗེས་དྲན་དུག་གང་རུང་ངམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དྲངས་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། གདོང་རྒྱས་འབྲུབ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲོག།
 བྱིར་ཆོད་སྤྱན་མོང་དང་སོ་སོའི་རྒྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་ཅི་ཐུབ་ལ་འབད། དེ་
 ལྟར་བྱིར་ཆོད་ཕྱ་མོ་ཡང་བཅད་དེ་བསྒྲོམས་པས་བྱིར་ཆོད་ཀྱི་དཔལ་ཆོག་སྤྱོད་པ་རེས་
 བྱིར་བ་དང་རེས་ཆོད་པར་འགྱུར་བའི་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། བྱིར་ཆོན་

དང་མྱོད་ཆོས་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་འདུ་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་གཉེན་པོར་
 ཚུལ་བསྟོན་པའི་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ། དེ་ཕྱིས་མ་མཐོང་དཔུང་མཐའི་དགོངས་པ་ལྟར་
 ཉེས་པ་ལྟ་ལས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དང་པ་དང་འདུན་པ་དང་བཙུན་འབྲུས་དང་གིན་
 ལྷུང་མཉེ་བཞི་དང་། བརྟེན་པས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱན་པ་དང་། བྱེད་མྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེས་
 བཞིན་དང་། འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་སེམས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་རྣལ་ཏུ་
 འཛོག་པའི་བཏང་སྟོམས་ཏེ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟོམ་ཚུལ་ལོ། །

[illegible]

བའི་རྣམ་རྟོག་ངལ་གསོ་བའི་ཉམས་ཞིག་འོང་། མེས་མགནས་འདི་གཉིས་བྱིང་ཞོད་
 ཆེས་མང་ཞིང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏུང་དུ་ལས་མི་འོང་ལ་མེས་མགནས་པར་གཏོད་པ་ལ་
 འབད་པས་སྒྲིམ་དགོས་པས་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་ནང་ཚམ་དང་པོ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་བའི་
 སྐབས་སོ། །དེ་ནས་སྟོབས་གསུམ་པ་དུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་བཤེན་མེས་མགནས་
 གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལས་གཡེངས་ན་འབྲལ་དུ་ཤེས་ནས་སྤར་གྱི་དམིགས་
 (༡༩༥༧)པ་ལ་གྲོན་པ་གྲོན་ཏེ་འཛིན་པ་ཞེས་བ་དང་། མེས་མགནས་བཞི་བ་དང་པོ་
 བས་དུན་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་ཅིང་མེས་མགནས་
 བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ཏེ་ཕྱ་བར་བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཛིན་
 པ་ཏེ་བར་འཛིན་པ་ཞེས་བ་འབྱུང་། དེ་ནས་སྟོབས་བཞི་བ་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
 མེས་མགནས་ལྷ་པ་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་
 བཞིན་གྱིས་རིག་ནས། དེ་གཉིས་ལ་འཕྲོར་མི་སྟེར་ཞིང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 བསམས་ནས་དེ་ལ་དགའ་བ་དུ་ལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བ་དང་། མེས་མགནས་དྲུག་པ་
 རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བ་
 འགོག་པ་ནི་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བ་འབྱུང་། དེ་ནས་སྟོབས་ལྷ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་མེས་མགནས་བདུན་པ་ཆགས་མེས་མགནས་དང་འཕྲོ་བ་དང་བྱིང་སྐྱགས་སོགས་ཕྱ་མོ་
 ཡང་སྒྲིམ་མ་ཐག་དང་དུ་མི་ལེན་བར་རྩོལ་བས་སྤོང་བ་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཞེས་
 བ་འབྱུང་། མེས་མགནས་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལྷ་པོ་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 གནས་པ་ཤས་ཆེ་ཡང་བྱིང་ཞོད་ཀྱིས་བར་དུ་གཙོད་པས་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་
 བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སོ། །

དེ་ནས་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མེས་མགནས་བརྒྱད་པ་དུན་ཤེས་ན་དེ་

བཞུགས་ན་བྱིང་མོད་མོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བར་དུ་གཅོད་མི་རྣམས་
 བར་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྒྲེབ་ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་འབྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་རྩོལ་བ་
 རྒྱན་པར་བཞུགས་ན་བྱིང་མོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་རྣམས་པར་ཐུན་རིང་པོར་སྒྱུར་བྱུང་བས་
 སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་(༡༧༧༣)པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སོ། །དེ་ནས་རིམ་
 ཀྱིས་བསྐོས་ས་པས་སྒྲོབས་དུག་པ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སེམས་གནས་དགུ་
 བ་དུན་ཤེས་བཞུགས་པའི་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་
 པ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཞེས་པ་འབྱུང་། འདི་དུས་གཞུང་མོགས་འདོན་པ་ཤིན་དུ་
 གོམས་པའི་ཆོ་དང་པོར་འདོན་པའི་ཀྱན་སྒྲོང་བྱུང་ནས་འགོ་བཙུམས་ན་བར་སྐབས་སུ་
 སེམས་གཡོངས་ཀྱང་ཁ་ཉོན་དེ་མི་འཆད་པར་རྩོལ་མེད་དུ་འོང་བ་ལྟར། དང་པོར་
 སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དུན་པས་ལན་གཅིག་མཉམ་པར་བཞག་ན་དེ་རྗེས་
 དུན་ཤེས་བཞུགས་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་
 ཐུན་རིང་པོར་བར་དུ་འབྱོངས་ས་འབྱུང་བས། རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་
 ཀྱི་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འབད་རྩོལ་མེད་པར་སེམས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་དུ་རྩིས་
 རྩིས་འགྲོ་བའི་སེམས་གནས་དགུ་པ་དེ་ཞིག་ནས་རྗེས་མཐུན་པར་དགོངས་འབྲེལ་ལས་
 གསུངས་སྐར་ནས་ཤིན་ལྷངས་ཀྱི་ཆ་ཕྱ་མོ་ཡོད་པ་རིམ་གྱིས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་
 གླུང་པ་ལྟེ་ལེམ་པ་སྒྲམ་བྱེད་པའི་ལྟས་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ། དགེ་བ་ལ་གང་འདོད་དུ་བཀོལ་
 མི་རུང་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཞི་ནས་སེམས་ཤིན་ལྷངས་སྒྲེ། དེའི་མཐུས་ལུས་ལས་སུ་
 རུང་བར་བྱེད་པའི་རུང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་བརྒྱས་པས་ལུས་ཀྱི་གནས་
 ངན་ལེན་དང་བྱལ་ནས། རེག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཤིན་ལྷངས་
 སྒྲིས་པའི་ཆོ་ལུས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་། དེ་(༡༧༧༤)ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་

ལའང་དགའ་བདེའི་ཉམས་ལུས་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་དགའ་ལ་
ལའ་བ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྒྱུ་དུ་སྒྲུབ་ནས། སེམས་དམིགས་བ་ལ་བརྟམ་བར་གནས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་གཞི་བ་ཐོབ་བ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་བ་ཡིན་
ནོ། །

ད་ལྟའི་སྒྲིམ་ཆེན་བ་ལའ་མོ་ཆེ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་འདི་འདྲའི་ཐ་སྙད་
ཅས་ཡང་མ་གཤམ་ན་དོན་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ། མདོར་ན་བྱམས་ཆོས་དང་མ་སྒྲུབ་དང་དབྱེས་
སྒྲིམ་རིམ་སོགས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་བ་དང་མཐུན་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲིམ་
མེད་རྒྱུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཞི་གནས་རྣལ་མ་ཅི་འགྲུབ་ལ་བརྟམ་བ་དང་། ལྷན་
རྗེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲིམ་དུས་དུས་སུ་སེམས་ཏུ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་བསྒྲིམ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིམ་པའི་ལུས་དུ་བྱ། བར་
ཕྱིན་དུག་ལུ་རྒྱུ་བ་པའི་ཆེ་གཞན་བསམ་གཏན་ལ་འགོད་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ་ལྟག་མ་སྒྲུབ་དང་འདྲ།

དུག་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལར་ཕྱིན་ནི། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་རབ་རྒྱུ་རྣམས་བར་
འབྱེད་བ་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་གོམས་པ་རྫོགས་པ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་
བ་ཡིན། དེ་ཕྱི་ན་གསུམ་ལས་དོན་དམ་རྫོགས་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དོན་སྤྱིའི་སྒྲིམ་རྫོགས་པ་དང་མདོར་སུམ་དུ་རྫོགས་པའོ། །ཀྱང་རྫོགས་རྫོགས་པ་ནི་
རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཐས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རྫོགས་པ་
ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་(༡༠༠ན)པར་བསྐྱེད་
ཚུལ་ཤེས་པའོ། །

(༡༠༠)ཅམ་ལས་ཕྱ་མོ་ངོས་མ་ཐེན་ན་དེ་ཅམ་ཁེགས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ལྷག་མ་ལུས་
 བས་བདེན་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐར་ལུང་ལ། དགག་བྱ་
 ཐལ་ཆེས་དྲེ་ཆོགས་དྲུག་གི་ལུས་དུ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་དགག་བྱར་བཟུང་ན་ཐ་སྟོད་
 ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ་སྒྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐར་ལུང་བས་ཉེན་གྱི་རྩ་ཆེ། དེས་ན་རར་
 འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱིས་ར་རར་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་
 དུ་བརྟགས་པའི་ཆོ་ལས་འཕྲང་དོག་པོར་བཞོད་སྐབས་ར་གཡང་དུ་ལུང་འགྲོའམ་སྟེ་
 པ་ལྟ་བུའི་ཆོ་ལས་བདག་ཏུ་སྒྱར་བ་དང་། རྟོག་པའི་ལས་ཀྱིས་ར་དཔྱལ་བར་སྒྲེའམ་
 སྟེ་དུ་དོགས་པའི་ཆོ་སེམས་བདག་ཏུ་སྒྱར་བ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་དབང་གིས་འཆར་ཚུལ་མང་
 ཡང་། ཐོག་མེད་ནས་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་རར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་ངོ་སྒྲུབ་ཚུལ་རི་
 བཞིན་པ་ནི། ལུས་སེམས་ཆོགས་ཅམ་ཀྱི་སྟེང་ན་སྒྲོག་གིས་བརྟགས་པ་ཅམ་མིན་
 པའི་ར་ཞིག་ཚུགས་སུ་བྱ་བྱུང་བར་སྒྱར་བ་འདི་ཀ་ཡིན་དེ། དཔེར་ན་རར་ལ་གཞན་
 ཀྱིས་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཆོགས་པའི་སྟེ་ནས་བཞུད་པའི་ཆོ་ཡོན་ཏན་བཞུད་ལུས་ཀྱི་ང་ཡིང་དེ་
 བ་ཞིག་ཡོད་ཡོད་ལྟར་འཆར་བ་དང་། མང་པོའི་བྱོད་དུ་ནག་ཆང་དང་རྒྱས་ཁག་སོགས་
 ཀྱིས་དམའ་ཐབ་པའི་ཆོ་ར་ཉེས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་དག་ངན་འདིས་འདི་འདྲ་ཟེར་བ་
 སྟེ་དུ་སྒྲོན་གདགས་ལུས་ཀྱི་ང་ཚུགས་སུ་བཅིག་ཡོད་པ་ལྟར་འཆར་བ་ངོས་འཛིན་སྟེ་
 བར་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་སྟེ་གི་རྟོག་པ་ཞིག་གསལ་བདེ་སྟེ་སེམས་བྱིངས་
 སྟེ་མཛོན་གྱར་དེ་ལ་གནས་བཞིན་དུ། སྟེ་ལྟར་གཅིག་གིས་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་ཚུལ་
 ཞིབ་པར་(༡༠༡)བརྟགས་པས་རར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་འབྱུགས་མེད་དུ་
 ངོས་ཐེན་པ་ནི་གནད་དང་པོ་དགག་བྱའི་དོན་སྟེ་དེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ར་དེ་རར་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རར་གི་གདགས་གཞིའི་སྒྲུབ་པོ་དང་

ངོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་ཀྱི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་
ལུགས་མེད་པར་ཐག་བཅད་པའོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་པམ་ཚུན་སྤང་
འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་ཀ་ཁུམ་ལྟ་སྤྲིག་གཅིག་ཡིན་པ་མ་ཁེགས་པར་ཐ་
དད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ལ། ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པར་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་ཚུལ་མེད་པ་དང་།
ཁུམ་པ་ལྟ་སྤྲིག་ཐ་དད་པ་མ་ཁེགས་པར་གཅིག་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ལ། གཅིག་དུ་མ་གོ་
པར་ཐ་དད་པ་ཁེགས་ཚུལ་མེད་པས་གཉིས་དང་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་མེད་དོ། །
རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་
པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐག་ཆོད་པ་ནི་གནད་གཉིས་པ་
ཁྱབ་པ་ངེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་པོ་གཅིག་
ཡིན་ན་དབྱེ་བ་གཏན་མེད་པའི་གཅིག་དུ་འགྱུར་དེ། ངོ་པོ་གཅིག་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་
ན་དེ་གཉིས་སྒོ་གང་ལ་སྤང་ཡང་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་དགོས་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
ངོ་པོ་གཅིག་དུ་གནས་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པར་སྤང་བའི་གནས་ཚུལ་དང་སྤང་ཚུལ་མི་
མཐུན་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྫུན་ཚུལ་ཡིན་པས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་དེ་འདྲ་འགལ་པའི་
བྱིར་དེ། བདེན་གྲུབ་གང་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་དེ་ལ་དེའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་སྤང་
(༡༧)བ་དགོས་པས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་སྤང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་
གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བདག་སྤང་གི་གནས་ལུགས་སུ་སོང་བས་དབྱེ་བ་གཏན་ནས་བྱར་
མེད་པར་རིགས་པས་འཕུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
ཁས་སྤངས་པ་སྤང་པོ་སྤང་མ་འདོར་བ་དང་བྱི་མ་ལེན་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྤྲུབ་པའི་དོན་དུ་
ཡིན་པ་ལ་བདག་སྤང་གཅིག་དུ་སོང་ན་དེ་འདྲའི་བྱེད་པ་པོ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་།

མེད་པར་ཐག་ཆོད་པ་ནི་གནད་བཞི་པ་དུ་བྱལ་ངེས་པོ། །དེ་ཡང་བདག་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཐ་དད་པ་དེ་བདག་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་སོང་
བས་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྣམ་བཞག་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་
པ་སྟེ། རིགས་པའི་འཕུལ་འདི་དཔུ་མའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་གྱིས་པ་གིན་ཏུ་
གལ་ཆེ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་པ་དེ་གཏན་ཆོག་སྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་
ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་འགྲོ་ས་ལྟར་པ་གཉིས་ལས་མེད་ས་ཞིག་ཏུ་བ་ལང་བོར་བ་བཅའ་
བས་ལྟར་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུ་མདའ་བར་གསུམ་གང་དུའང་མེད་པ་མཐོང་ཅམ་ནས་བཅའ་
སྒྲུའི་བ་ཡིད་ལ་བཞག་པ་དེ་མི་འདུག་གོ་སྟམ་པ་ལྟར་གིས་སྟེ་བ་བཞིན། དགག་བྱའི་
སྒྲུང་ཚུལ་སྒྲུར་ནས་ངོས་བཟུང་སྟེ་ཞེ་ལ་བཞག་བཞིན་པར་གཅིག་དུ་བྱལ་གྱིས་དབྱུང་
པའི་ཆེ་དུ་བྱལ་རྟོགས་ཟིན་མ་ཐག་ཡིད་ངོར་འཇགས་པའི་དགག་བྱ་དེ་མི་འདུག་སྟམ་
དུ་སྒྱུར་ཆམ་གྱིས་སོང་བ་ན་དཔུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་སྒྲོན་ནས་གོ་མས་
ཤུགས་ཆེ་བའི་དབང་རྟོན་རྣམས་ལ་དཔུལ་པོས་གཏོར་རྟོད་པ་སྟེ་སྒྲུའི་དགའ་སྒྲོ་དང་།
རྟུལ་པོས་གཅིས་ནོར་གྱོ་བྱུར་དུ་སྒྱུར་བ་སྟེ་སྒྲུའི་འཛིགས་སྒྲག་འབྱུང་བར་བཤད། འཇམ་
མགོན་བླ་མ་མཆོག་ནས་མེ་ར་ཆོས་སྤྱིངས་སུ་ལྟ་བུ་བྱིད་གནད་སྐབས་མེ་གིས་རབ་མེད་
གིས་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ན་འཛིགས་སྒྲུང་བྱུང་སྟེ་ཤུག་གིས་ན་བཟའི་གོང་བ་ལ་རིག་པ་རྗེས་
མ་ཞུན་ནས་དབྱེས་ཉམས་མཛད་ཅིང་། སྒྲུར་ཐང་བས་ཀུན་རྫོབ་གོང་བ་ལ་བཞག་པ་
རེད་གསུངས་པ་སྟེ་སྒྲུའི་སྒྲོན་སྒྲུང་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་།

བར་རང་གི་ཆ་གསལ་དེའི་སྒྲིང་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་ཆ་གསལ་དེ་དང་གཅིག་ཟ་དང་གང་
ཡིན་དང་། གཅིག་དུ་གྲུབ་ན་ཆ་ཅན་སང་པོར་ཐལ་བའམ་ཆ་གསལ་རྣམས་གཅིག་དུ་ཐལ་
བ་དང་། ཡང་ན་ཆ་ཅན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཐལ་བ་སོགས་སྒྲུ་མ་ལྟར་བསྒྲུབས་
བས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིང་སང་མེད་དགག་དེ་ཉིད་
ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྒྲོམ་པ་ནི་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་རྒྱལ་
ལོ། །འདིར་མངས་དོགས་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ཅམ་ལས་མ་བཞོད་བས།
གཞན་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་དང་རྣམ་བཟུན་དང་རྟོ་རྟེ་(༡༠༡བ)གཟེགས་མ་
དང་ཡོད་མེད་སྒྲི་འགོག་དང་སྒྲི་འགོག་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་ཚོགས་མཐའ་
ཡས་པ་རྣམས། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཞུང་དང་རྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་
རབ་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ། །

སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་བ་འཆར་རྒྱལ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲུ་མའི་རྟ་སྒྲུང་མིག་ཤེས་གྱིས་
མཐོང་བ་དང་སྒྲིང་བ་ལྟར་གྱི་རྟ་སྒྲུང་མེད་པར་ཡིད་ཤེས་གྱིས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
ཉིད་རྒྱན་པའི་སྒྲིང་བར་ངེས་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐ་སྟོད་པའི་
ཤེས་པ་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་སྒྲིང་བ་དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྒྲིང་བར་རིགས་ཤེས་
གྱིས་ངེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྣམས་རྒྱན་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར་གསུངས།
དེས་ན་མཚན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་
བུའི་སྒྲིང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་གནད་དུ་སོང་ན། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་ལུས་སྒྲིང་གང་གར་
ཐམས་ཅད་མིང་དང་རྟོག་པས་བདགས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱན་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་རོ། །

དམིགས་རྣམ་འཆར་སྒྲི་བའི་ཕྱིར་དཔེའི་སྒྲིང་ནས་བསམ་རྒྱལ་ནི། བྱད་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་དེ་གང་དུ་སྒྲིང་བའི་མིག་ན་སོགས་གྱིས་སྒྲིང་ཡང་བྱད་དང་མེ་ལོང་ལ་

བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་བསྟོན་མི་ལུས་པར་གཞི་སྤྱོད་དུ་འདྲུ་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་དང་
 ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་རེ་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་ཉོན་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་མི་འགལ་ལོ་སྟེན་དུ་བསམ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་པའི་
 སྟོབས་གྱིས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཕྱ་བྱེད་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་དེས་པ་
 ལྷག་པར་འདྲེན་པ་དང་། མིང་གིས་(༡༠༩ན)བཏགས་ཅམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེས་པས་
 རང་དོས་ནས་སྟོང་པ་ལ་དེས་པ་འདྲེན་སྤྱལ་ཆེ་བ་བྱུང་ན་སྟོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་
 རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པའི་དོན་དུ་གར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལུན་འདས་གྱི་དགོངས་པ་སྤྱོད་
 བ་མེད་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་བ་ཅི་ཅམ་བསྟོམས་པ་བཞིན་
 སྟོང་བ་རིམ་ལྔ་མོང་སྟེ་ལས་འབྲས་གྱི་སྤྱང་དོར་ལ་ལྷག་པར་བརྟེན་པ་བྱུང་ན་ལྷ་
 པའི་གོ་ལུགས་གནད་དུ་སོང་བའི་གཏན་ཆོག་སྤྱལ་མེད་དུ་གཤམ་དགོས། དེར་དུས་
 ལྷ་བ་མཐོན་པའི་ལུང་གྱིས་འབྱེད་པ་འགལ་ཞིག་བག་མེད་པའི་སྟོང་པ་དུ་མས་རང་
 གཞན་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་འདྲ་ལྷ་བ་ལོག་པར་གོ་ལ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་དབལ་ལུན་རྒྱ་བས། དེ་ལ་དེ་ལི་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །རྟག་ཏུ་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་སྤྱང་ས་ནས་གནས་པར་འགྱུར། །སྟོན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་
 སྟོང་རྩེ་བ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་དང་། འགལ་ཞིག་གིས་རྩེ་བ་ཕྱོན་མི་ལ་རས་
 བར་ཆད་ལྷ་བ་ཡིན་ཞེས་སྟུར་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ར་ཆད་མ་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ལ་སྟོས།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྷ་སྤྱི་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་ཕན་ཚུན་དེས་པ་འདྲེན་
 པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་འདི་ནི་ས་འོག་གི་གཏོར་བཞིན་གྱི་རྟེན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བས། སྟོན་
 ཆད་གངས་རིའི་སྟོངས་གྱི་སྤྱལ་པ་དང་གྲུབ་པ་སྟེན་གྱི་རིམ་བཞིན་མཚོན་མ་ལུས་པ།

འབྲས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འབང་ཞིག་གིས་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པའི་ལམ་
ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བརྒྱལ་ཏེ་སྒྲུལ་བཟང་ཐར་འདོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱལ་བ་
(༣༠༠བ)ཡིན་ནོ། །

དེའི་བྱིར་རྒྱལ་འདི་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཆེད་ན་རྒྱལ་བ་ལྷན་བཅས་ཀྱིས་
བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པའི་ལུལ་དུ་སྒྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་མཆོག་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཆོས་
རྒྱལ་སྟོང་པ་འདི་གིས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་སུ་སྟེན་པ་གང་། །རོ་མཚར་བས་ཀྱང་
འདི་རོ་མཚར་། །མད་བྱུང་བས་ཀྱང་འདི་མད་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་
རྒྱལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་
ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དབྱུང་འཛོག་ཆ་མཉམ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས། དབྱུང་བ་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ཤིན་སྒྱུངས་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པ་ན་ལྷག་མཐོང་མཚན་
ཉིད་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་གཤམ་རབ་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམས་པའི་ཡན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱེམས་པའི་
ཉེས་དམིགས་ཡང་ཡང་བསམས་ཏེ། མེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤེས་
གཉེན་མཁས་པའི་བྱུང་དུ་ཐོས་པ་འཛོལ་བ་སོགས་ཆོགས་རྒྱལ་བ་ཅི་སྒྲུབ་དང་། ལྟ་
བའི་དབྱུང་བ་མདོར་བསྐྱས་རེ་ལྟ་སྒྲུང་ལྟ་ལག་ཏུ་ཡོན་པ་རྒྱལ་བ་སྒྲིམ་པའི་རྩལ་ཅི་
ཡོད་ཀྱིས་འབད་པ་དང་། ས་མཐོན་པོའི་གཤམ་རབ་ཀྱི་ལར་བྱིན་རྒྱལ་བ་སྒྲོན་པའི་
ལུལ་དུ་བྱ། ལར་བྱིན་དུག་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ། རང་གིས་རབ་ལ་གནས་ནས་གཞན་
གིས་རབ་ལ་འགོད་པ་གཤམ་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་སྒྲུར་དང་འདྲ།

གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་བསྐྱུ་བ་བཞི་ལ་བསྒྲུབ་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཡིད་མགུ་
ནས་འཁོར་དུ་འདུ་བའི་བྱིར་ཟང་ཟིང་གི་སྤྱོད་པ་གཏོང་བ་དང་། དེ་དག་ལས་ལ་སྤྱོར་

བའི་ཕྱིར་བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བས་ཁམས་(༡༠༥ན)འདྲི་བ་ལ་མོགས་པ་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ལུན་པ་དང་། དད་མོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་
 པ་དང་། རང་གསོད་པར་ཚུལ་པའི་དགུ་ལ་བརྟེ་སེམས་གྱིས་ལན་པའི་ཆོག་བརྗོད་པ་
 དང་དབང་རྩལ་ལ་སྟོ་བ་མེད་པར་ཆོས་གྱི་གདམ་བྱེད་པ་དང་ཐེག་ཅན་མི་བསྐྱུན་པ་ལ་
 ལྟངས་སེམས་མེད་པར་ལན་པའི་གདམ་སྒྲུབ་པ་མོགས་དཀའ་བརྒྱམས་ལའང་སྟོབ་པ་དང་།
 རྒྱད་མ་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་མོགས་གྱི་གདམ་དང་། སྟོན་པ་ལ་ཡང་དག་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སྟོན་པ་
 དང་། བག་མེད་བརྒྱམས་བག་ཡོད་ལ་དགོས་ཕྱིར་སྒྲུལ་བ་དང་། ཐེ་ཆོས་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་ཆོས་འཆད་ཅིང་འབེལ་གདམ་བྱེད་པ་ལ་མོགས་པའི་སྟོན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཆེ་
 འདིའི་དོན་དུ་ཡོངས་སྟོད་བསྐྱབ་བསྐྱང་སྟེལ་བའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་དུ་
 རབ་བྱུང་ལ་འགོད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཆགས་བྲལ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སྟོན་དགེ་རྩ་མ་བསགས་པ་དང་ཡོངས་སྟོད་
 ཆེན་པོ་ཅན་དང་མུ་སྟེགས་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་བརྒྱམས་དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་མོགས་དོན་
 སྟོད་དཀའ་བའང་སྒྲུབ་པ་དང་། སྟོ་དམན་འབྲིང་མཆོག་དང་ལུན་པ་རྒྱམས་རང་མོས་
 དང་འཆོམས་པའི་གདམས་དོན་ཉམས་སུ་ཡོན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་དོན་སྟོད་
 པ་དང་། བ་རོལ་གང་ལ་དགོད་པའི་དགེ་བ་དེ་རང་གིས་མ་བསྐྱབས་ན་ངག་བཞིན་བྱེད་
 པ་དཀའ་བས་རང་ཉིད་དེ་དང་མཚུངས་བའམ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ལ་གནས་པའི་དོན་མཐུན་
 པ་རྒྱམས་སོ། །དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་དུ་བྱོན་དང་འབྱོན་འགྱུར་གྱི་བྱང་(༡༠༥བ)རྒྱབ་
 སེམས་དབའ་རྒྱམས་གྱི་བཞུད་པ་གཅིག་པའི་གཞུང་ལས་ལར་བྱོན་དུག་དང་བསྐྱེད་པོས་
 བཞིའི་སྟོ་ནས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྟོན་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་
 རྒྱས་པར་སྒྲུ་མ་ལྟས་བྱོན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་བྲགས་རྗེ་བསྐྱུལ་བ་དང་། མཇུག་

དང་ཕུན་མཛོད་མ་མོག་མ་མོག་མ་མོག་མོ། །ཕུན་ཕུག་དང་པུ་པའི་འཕྲུལ་གྱི་དཔེ་གསུ
ལྟར་སྒྲོང་སྒྲོང་ཞིབ་པར་བྱིས་ན་པར་མ་གྱིས་དོགས་པས་མདོ་ཙམ་ལས་མ་བཞོད་དེ།
ལྷན་པར་མདོ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དང་། བུས་མཛོལ། དེགས་མོགས། མ་སྒྲེ། སྒྲེས་པའས།
པུས་པའུས། སྒྲོད་པུག། །ལམ་རིམ་ཆེ་བ་མོགས་གཞུང་ཕྱགས་ལྷུ་མཛོ་ལྷ་ལུང་ཕུན་
མོང་ལྷུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ལམ་སྟོན་མོང་པ་སྟེ་སྟོན་མོང་པ་སྟེ་སྟོན་མོང་པ་
མ་ཡིན་པ་དོན་ཅེས་པ་ལ་བསྟན་པ་ལྟར་

དེ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་པ་སྐྱོད་སྐྱོངས་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་
 གྱིས་མནར་བ་ལ་གདུན་མ་བཟོད་པར་གྱིན་ཏུ་རིངས་པར་དེ་དག་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལས་
 བསྐྱེད་པའི་ཁྱིམ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་ན་རེས་པར་རྩོམ་ཞེས་ག་ལ་འཇུག་པར་
 བྱ་ཏེ། ལམ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་དཀོན་པ་དང་སྦྱར་ཏུ་ཆོག་སྤྲུལ་གཉིས་རྩོག་སྤྲུལ་
 པར་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་རོ། །དེ་ལང་རྩོམ་སྤྱོད་དཔོན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཏུ་རྒྱུད་
 རྩེ་སྐྱོངས་མ་ལས་བཤད་པའི་དབང་གིས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱ་ཞིང་། དབང་ཏུས་སྤྲུལ་
 སྐྱོངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་རྣམས་མིག་འབྲས་བཞིན་གཅིས་པར་བསྐྱེད་སྤྲུལ་
 ག་ཞིང་བྱས་ནས། སྤྲུགས་རེ་བ་ཅུམ་གྱིས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་
 རྩོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་(༡༠༥ན)
 ཆོས་གྱི་སྤང་བོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཐོབ་ཀྱི་གནད་དོན་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཅིག་ཏུ་
 གྱིམ་པའི་དམིགས་ཁྱིམ་རྣམས་ཉིན་རེ་བཞིན་མ་ཆགས་པར་སྦྱོང་པའི་སྤྲུལ་བ་ཆེ་དང་

ཕྱི་མཁའ་པར་བུས་ནི། བཟ་ལོ་མོར་ཡིང་། དེ་ལྷན་གྱི་ལྷོར་པ་འདྲོན་པ་ནི་དལ་བའི་རྟོན་ལ
ཞིང་ལོ་ལོན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་མིན་པོ་ཆེ་རྩ་གཞན་གྱི་རྒྱུར་པ་རྒྱལ་བཟ་
ལྷན་པའི་ཐབས་རྒྱུ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཅོ། །

དགོ་པ་བཟོ་སྒྲོལ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོལ་སྐུ་མཁུག་པ་ལྟ་བུ།

འདིར་སྒྲུབ་པ། རྒྱལ་གསུང་ལོ་མའི་ཆུ་གཏོར་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ལྟར་གྲོལ་ལམ་བཟང་
མཆོག་པའི་མེག། འགྲོ་ལ་ཕན་བདེའི་ཟེལ་དང་སྒྲིམ་བྱེད་ལུང་རྟོགས་པ་ད་ཆོལ་སྒྲེལ་
བའི་གཉེན། །ས་གསུམ་སྒྲོང་མ་པའི་ཐུན་པ་ཀུན་འཇོམས་ལེགས་བཤད་འོད་ཟེར་
འཕུམ་གྱི་གཞི། །སྒྲིམ་མེད་བསྟན་བཅོས་ཉིན་མོར་བྱེད་གང་རྒྱུ་དཔྱེད་ཁྱུང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་
གྱིས་དྲངས། །གྲངས་མར་འགྲོ་སྒྲོའི་ལམས་གྱི་རྗེས་སྒྲོའི་བཙུག་ཉེས་མཛད་པའི་ཕྱིར་
མོན་པ། །བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྒྲོང་ཆོས་སྤར་ཀུན་གྱི་གནད་དོན་སྒྲིང་བོའི་བརྒྱད་ལྟར་བ། །
ཐར་འོད་ཉམས་སྤྲུང་བྱུང་བལྟས་པ་འབྲུལ་བུལ་ས་ཆར་མེད་པའི་ལམ། །རྒྱལ་ཀུན་
བཞོད་པ་གཅིག་པའི་ཐེག་མཆོག་འདི་ལས་གཞན་འགའ་བཅོལ་དུ་མེད། །བཀའ་
བསྟན་ཆད་པའི་ཉིང་ཁུ་ཡིན་གྱི་རར་བཅོའི་རྩུ་ཆོས་དེ་ས་ཡིན། །ཤིང་རྟ་ཆེ་རྒྱལ་ས་
བཞེད་སྒོལ་ཡིན་གྱི་སྒྲུན་བོའི་འག་སྒྲོལ་དེ་ས་ཡིན། །ས་ལས་གྲུབ་དམ་པའི་ཉམས་སྤྲུང་
ཡིན་གྱི་ཟ་ཟེའི་འབྲུལ་སྤྲུང་དེ་ས་ཡིན། །སྒྲེ་མེད་བྱང་རྩལ་གཞུང་ལས་ཡིན་གྱི་ཉམས་པའི་
གཡང་ས་དེ་ས་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སྒྲུ་མ་མེད་(༡༠༥བ)པའི་ལེགས་བཤད་དྲུང་ས་བཞིལ་
མངར་པའི་མཆོ་འབྲུམ་དུ། །ལྟར་སྤྲུང་བ་རྣམས་ཁོམ་པ་བརྟོ་བའི་རལ་བ་དོན་མེད་རྒྱང་
བསྒྲུང་ནས། །ལས་ཉོན་སྒྲོམ་བས་གདུང་བ་ཞི་སྤྲད་སན་དག་བདུད་ཅིའི་བརྒྱད་ལྟར་

བ་དཀོན། ལྷ་མཛད་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་པའི་ལུལ། ལ་དྲག་ལལ་ཆེར་ཆོས་
 སིན་བྱོགས་བཟུང་ནས། ལ་ལྷན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་འཕྲོག་འདིས་ཤེས་པ་འབྱོ། ཅིར་
 ལང་མི་རྟོག་སེམས་གནས་ཨེ་རྟོ། འཇམ་དོན་སྦྱིད་པོར་འབྲུལ་བ་འགའ་མཆིས་མོད། ལ་
 ལམ་བཟང་དཔག་བསམ་གྱིང་ལམ་མཐོ་རྒྱུ་ཅོར། ལོན་པའི་རེ་བ་མཁའ་དབྱིངས་
 བསྐྱོའི་གྲོགས། འདི་ཕྱིར་ལྷ་རྟོགས་སྦྱོན་མ་གནས་པའི་རྟེན། ལ་ཤད་སྐྱབ་ཅི་མར་
 ཉམས་བགས་བའི་སྤྱད། ཤར་བ་འདོད་རྣམས་སྒོ་གསུམ་བག་ཡོད་པས། ཤོས་དོན་
 སྐྱབ་ལ་གཅིག་རྩ་བཅོན་པར་གྱིས། རྒྱལ་དབང་ཐུགས་བྱི་གཅེས་མཛོད་ལྷ་རྟོགས་
 ཅོར། ལ་ཉེར་དུ་གཏད་ལུལ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆོགས། རྒྱལ་བ་ལྷན་རིན་
 ཆེན་དུས་མཐར་སྒྲེལ་མཛད་པའི། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོའི་(༡༠༩)རྒྱབས་ཕྱོད་ཡོལ་
 མེད་མཛོད། ལྷ་ལུག་ལམ་བཟང་རྟོགས་པའི་དམིགས་བྱིད་སྒྲ་ཤེལ་རྒྱ་སྒྲར་འབུམ་
 ཐུག་གཟུགས། ཤར་འདོད་སྒྲལ་བཟང་གདུལ་བྱའི་ཡིད་མཁར་མ་འདྲེས་གསལ་བར་
 འཆར་བཅོད་ཅིང་། ལ་ཐུར་གནས་དབྱེད་ལུན་མཁས་པའི་སྦྱིང་ལ་ཀྱན་དགའི་ཆོར་བ་
 སྦྱོན་བྱེད་པས། འདྲིས་མེད་མཛོད་པའི་གོ་སྒྲུབས་འབྱེད་པ་གཞུང་འདིའི་བྱེད་པར་
 འཕགས་པའི་ཆོས། ལྷ་མཐའི་སྐྱེ་འབྲུལ་མར་མེ་མཛད་དང་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ལ་
 ཐུས་བྱི། ལ་ལྷ་རབ་གཞིར་བཟུང་མན་དག་ཅི་བཞིན་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོས་འདི་སྐྱར་
 མོད། ལྱིས་སྒྲོའི་སྦྱོན་བྱིས་ཅོངས་པར་གྱུར་ན་འཕགས་ཆོགས་སྦྱོན་སྐྱར་སྦྱིང་ནས་
 འཆགས། ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཆ་ཤས་གང་མཆིས་རྒྱལ་ཀྱན་མཆོད་པའི་ཡོན་
 དུ་སྦྱོངས། འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་སྒྲ་བ་དག་པའི་ཆ། ཡིད་འོང་བསལ་ཟེར་
 འབུམ་དུ་འཛག་པས་མཆོན། ལ་རང་གཞན་སྒོ་གསུམ་རྣམ་དཀར་བདུད་ཅིའི་རྒྱུད། ལ་
 མཐའ་དག་གཅིག་རྩ་འདྲིལ་བའི་མཐུ་རུས་བྱིས། ལྱིད་ཞིའི་དབུལ་བ་ཀྱན་སེལ་ལྷ་

[illegible]

ཅེས་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ལས་གྱི་ཁྱིད་དཔེགས་སྒྲོང་རྩལ་གྱིས་ཏུགས་ལ་བར་བཞོང་བ་
དག་ལེགས་འོད་སྤང་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། གཙང་བརྒྱད་དང་དཔུས་
བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པའི་ཁྱིད་ཡིག་རྒྱས་བརྗེས་སང་པོ་སྤང་བའི་ཁྱིད་དུ་ཆོས་
(༡༠༧ན)སྒྲོང་མོ་མའི་དཔེགས་རྩལ་སྒྲོང་རྩལ་གསལ་ལ་རྗོགས་པར་ནག་འབྲོས་སུ་
བཞོང་བ་ཞིག་རྩུང་བཅད་དགོན་པར་སེམས་ནས། འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱི་འདུན་ཡོད་ཐོག་།

པོ་ཐོབ་པ། མང་ཐོས་བསམ་གཏོང་པའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་ན་པ་ལ་དག་འདུན་བསྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཚོས་རང་གཞན་ལ་མཚན་དུ་རེ་བས། རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དཔལ་པོའི་ཞལ་གྱི་བདུད་
རྩི་དང་ལས་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཞིར་བཟུང་། བཀའ་གདམས་ལྷ་ཕྱིའི་ལས་བྱིད་དུ་མའི་
ལེགས་ཆས་ལ་བསྐྱངས་ཏེ་ཆུ་ལྷག་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཡར་ཆོས་དག་བར། ཡན་ལག་
བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་མ་ལུང་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་འགྲམ་དག་ལེགས་ཆོས་རྫོང་དུ་
རྫོགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ལ་སྒྲུང་རིམ་བྱོལ་པ་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་དང་། ས་ཏི་
སི་བྱ་བ་དང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་རེ་མོས་ལྷ་བཀྲིས་པ་འདིས་བྱང་དུས་གསུམ་
རྒྱལ་བ་སྤྱུང་དང་བཅས་པའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བར་སྦྱར་ཅིག །

༥ ཞེ་སྒྲིལ། དགྲེ་ལེགས་ནས་སའའི་གྲང་པོ་གྲལ་བའི་ཁས། འདུན་ལྷན་རྒྱལ་
བསྟན་འཛིན་པའི་གཙུག་ལྷན་ཅན། བདེ་བའི་སངས་ཁུར་རྒྱ་ཆེན་རོལ་མཆོའི་མཐར། །
སྤེལ་མཛད་བྱུང་བསྟན་ནས་སའའི་རྒྱན་གཅིག་དྲན། རྟེན་འབྱུང་དྲག་གི་དབང་བྱུག་
བརྒྱད་ལྷན་པའི། རབ་འབྱུངས་རྒྱ་མཚོའི་ཁིང་རྒྱལ་ལས་འདས་པ། ལྷན་རྫོགས་རྒྱལ་
བ་རྒྱ་མཚོའི་གསང་གསུམ་དཔལ། གཅིག་རྫོགས་སྤྱབས་གྱི་དམ་པ་སྦྱིང་ལ་རོལ། །
མཉེས་གཤིན་བྱམས་དང་བཅེ་བས་ཀུན་བྱུང་ཅིང་། མདོ་རྒྱད་རྒྱ་མཚོའི་སྦྱིང་པོ་འཇམ་
མགོན་བསྟན། བཤད་དང་སྤྱབ་པས་འཛིན་ལ་རྒྱ་བྱལ་བ། བཀའ་དྲིན་མཉམ་མེད་
ཡབ་སྤྱུང་གཙུག་(༡༡༠ན)གིས་མཆོད། སྤྱབ་པ་མཆོག་དང་མི་ལས་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས། ཡབ་སྤྱུང་དགོངས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ཐོལ། ཆེ་བ་བཞི་ལྷན་རྒྱལ་ཀུན་
བཞོད་གཅིག་ལས། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་གསང་ཡིད་བཞིན་ནོར། སྤྱང་མཐུའི་
མགོན་དང་བྱང་དཀར་འཆུང་བ་ཡིས། བཤད་སྤྱབ་རྒྱལ་མཆོན་རྩེ་མོར་ཆེར་མཆོད་
པས། ཡན་བདེའི་འདོད་རྒྱའི་གྲུ་ཆར་ཡིད་བཞིན་དུ། འབབས་གང་ཆརས་པའི་

གཏུག་ཏུ་བཤམ་ཐོབ་པ། །བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་པོ་ཞིས་འདྲེས་ལུས་ཀྱི་མཆོག་ །འོ་པོ་གྲངས་
 རེ་མགོ་དུ་མེ་ཐེ་བཞིན་དུ། །གསལ་པར་སྒྲུབ་པ་དགེ་ལེགས་འོད་པར་འཛུལ་སྒྲུབ། །འཕྱེད་
 པའི་ཞིན་ཕྱེད་རྒྱ་མེད་སྒྲ་མེད་གསུང། །པར་ཕེ་པའི་རྒྱལ་གིས་པ་མོར་པུ་ལ་བཞིན། །
 མོར་ལ་མ་མོར་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡོར་མ་རྩོགས་ཀྱི། །མགོ་རྒྱལ་རྒྱལ་པ་ཕྱགས་རྩེ་གཏེར་
 ཆེན་དེ། །པག་འདྲིན་རྩོད་གསུམ་གསེར་ཁོར་མོར་པུ་མ་མིན། །འོན་ཀྱང་འདི་ནས་
 བྱང་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོའི་མཇུག། །པམྱོད་ཀྱང་ལྷུ་པ་མ་རྒྱུས་མཆོད་པ་རྒྱད་ཅིག་ཅས། །གཡེལ་
 པ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན། །པམྱོད་དང་རྒྱུ་པ་པ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ཁོར་རྒྱལ། །
 རྒྱལ་ན་པ་རྒྱུའི་ཁོར་ལས་སྒྲ་ལུ་ལུ་དུ། །སྒྲུན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྩི་ལུའི་ལྷ་སྒྲུན་པ། །
 མཆོན་དུ་པ་མོར་པུ་འཆར་པ་གང་གིས་གཅོས། །ཟུར་མོར་མོར་ལ་གང་པ་དེའི་འབྲས་
 ཏུ་བརྒྱུང། །འདིས་མཆོན་དུས་(༡༧)ཤ་སྐུམ་རྒྱུ་དག་ཅི་མཆོས་པ། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་
 གས་སྒྲོད་དང་ཡོངས་པ་རྩོམས་པ་ཕྱགས། །གང་ཕྱགས་ལྷུ་པ་མཆོག་ལ་པ་ཕྱགས་པ་ཞེས་མཆོད་
 དུ། །ཁྱུང་ནས་གསལ་གསུམ་གསལ་ལ་དབང་འཕྱོར་ཤོག །ལན་པའི་འཕྱུང་གནས་རྒྱལ་
 པ་སྒྲུན་རིན་ཆེན་པམྱོད་དང་རྒྱུ་པ་པ་པ་རྒྱལ་ཤིང། །པག་འདྲིན་མཆོད་སྐུ་པ་
 དབང་ལ་པ་ཕྱགས་ཕྱགས་དགོངས་ཟུང་མོ་ཡོངས་རྩོགས་དེ། །པ་སྒྲུན་འདོན་དམ་པས་པ་
 རྒྱ་ཀུན་རྒྱུ་པ་ལྷུ་པ་པ་དུན་པ་རྒྱན་མཛད་འཕྱོན་རྒྱལ། །པ་སྒྲུན་པའི་རྒྱུན་པ་དག་ཆེ་
 པ་མོད་དཔལ་འཕྱོར་ལེགས་ཆོགས་ལ་རྒྱ་ལུ་ལུ་འཕེལ་ཤོག །ཁྱེད་པར་རྒྱལ་པ་གཏིས་
 པའི་རིང་ལུགས་སྤྱི་ནང་ཀུན་གཙང་པ་རྒྱུའི་ཆོས། །རྒྱུ་པ་སྒྲུན་ཆོས་ཀྱི་ཞིན་ཕྱེད་མཆོག་
 རྒྱུ་པ་པ་ཕྱགས་རྒྱུང་པ་ལུན་ཅིག་པས། །དག་འུ་པའི་དཔལ་ལུན་ལུན་ཆོགས་སྤེ་བཞིའི་
 ཆོས་སྤྱིད་མོ་བྱང་དང་འཕེལ་ཁོང། །པའི་སྤྱིད་རྩོགས་ལུན་གསལ་པའི་དཔལ་ལ་འགྲོ་
 ཀུན་སྤྱིད་པའི་པ་ཀ་ཤིས་ཤོག །ཅེས་སྤྱིད་ཞིའི་གཏུག་རྒྱུན་ལྷུ་པ་དབང་མཆོག་གི་ཡོངས་འཕྱོན་མཆོན་

[illegible]

ལུག་དཔེ་འདི་འི་མ་ཕྱི་མེ་མ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་ལྟགས།

༡༡། ཁྱ་དམར་ལམ་རིམ་དག་ལེགས་འོད་སྤང་
འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད།

མཇུག་པ་པོ། ཁྱ་དམར་དག་འདུན་བསྟན་འཛིན།

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་བྱུགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། །

སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལྷ་པ་༣ཚེས་༡༥ལོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་སྟག་
ལོད་ལྷ་༡༥འི་ཚེས་༡༠ལྷ་ཚེས་བཟང་པོར་པར་ཐེངས་གཉིས་པ་དཔར།

༡༡། ། 《མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་བྱུགས་སྒྲིག་ཁང་》 གི་
དཔེ་རྟེན་བསྟུ་སྒྲིག་དང་ལས་ཁུགས་མི་སྡེའི་མཆན་ཐོ།

བསྟུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་པ། ལྷོ་བཟང་ལྷན་གྲུབ། དཔར་གྲགས། ཚེ་རིང་།

ལས་ཁུགས་མི་སྡེ། ལྷོ་བཟང་ཚོས་འབྲོང་། རྒྱལ་མཆན་བྱམས་པ། ཚེ་བརྟན་རྟོ་རྩེ། ལྷོ་བཟང་འཕགས་མཆོག་།

ལྷོ་བཟང་འཕགས་མེད། ལྷན་གྲགས། ཚེ་རིང་ལ། རྟོ་རྩེ་མཆོ། ཚེ་རིང་ཚོས་སྒྲོན། ལྷ་སྤྱིད།

ལྷག་པ་སྒྲོལ་ལ། ལྷན་པ། བཙོད་ནམས་དབྱུང་སུམ་ཅན། བཀྲ་གཡང་། བྱམས་པ་ཚོས་སྒྲོན།

དེབ་འདིའི་ཁུད་ག་དང་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལྷོ་བཟང་རྟོ་བས་བཅུ།

ལྷོ་བཟང་འཕགས་མཆོག་། ལྷན་གྲུབ་ཤེས་རབ།

སྒྲིག་འཕུལ་ཡིག་བཅགས་པ། ལྷག་པ་སྒྲོལ་ལ།

པར་སྒྲིག་ལག་རྩལ་པ། ཚེ་རིང་ཚོས་སྒྲོན།

གངས་ཅན་ཁྱད་མོང་པེ་ཚོགས།

པོ་ཏ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་མོང་ལུ།